

ΠΕΡΟΙΑΣ

Αντιόχεια Κωνσταντή Ε. Βατοΐκη Β. Βόρ. Ορ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 800
 4ex. ΒΕΡΟΙΑΣ
 Αριθ. εισ 395
 Δωρεά: Υπουργείου
 Τεχνολογίας
 Πολυμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν

BAVER - 00155

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΜΕΤΕΝΕΧΘΕΙΣΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΘΩΜΙΑΗΜΕΝΗΝ

ΥΠΟ

Α. Γ. ΣΚΑΛΙΔΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ν. Γ. ΠΑΣΣΑΡΗ.

(Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 54.)

1873.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Α.

Ψάλε, ὦ Μοῦσα, τὸν πολυμήχανον ἄνδρα ὅστις πολὺν χρόνον περιεπλανήθη ἀφοῦ ἐξεπόρθησε τὴν ἱερὰν πόλιν τῆς Τροίας, πολλὰς εἶδε πόλεις καὶ πολλῶν λαῶν ἐγνώρισε τὰ ἦθη· ὑπέφερε δὲ καὶ αὐτὸς πολλὰ δεινὰ εἰς τὴν θάλασσαν, ζητῶν νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν του καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τοὺς συντρόφους του εἰς τὴν πατρίδα των. Δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ τοὺς σώσῃ, ὅσον καὶ ἂν προσεπάθει, διότι ἡ κακία των ἐπέφερε τὸν ὀλεθρὸν των. Οἱ ἄφρονες! εἶχον φάγει τὰς βρῦς τοῦ Ἥλιου Ἐπερίνορος, καὶ οὗτος τοῖς ἀφῆρεσε τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιστροφῆς. Θεά, θύγατερ τοῦ Διὸς, εἰπὲ καὶ εἰς ἡμᾶς ὀλίγα τοῦλάχιστον ἐκ τῶν συμβάντων τούτων.

Ἦδη ὅλοι ἐκεῖνοι ὅσοι διέφυγον τὸν τρομερὸν ὀλεθρον εἶχον ἐπιστρέψει εἰς τὰς πατρίδας των, σωθέντες ἀπὸ τοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου καὶ τῶν κυμάτων· αὐτὸν δὲ μόνον, καίτοι ποθοῦντα τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφήν καὶ τὴν σύζυγόν του, ἐκράτει ἡ σεβασμία νύμφη, ἡ ἐνδοξος θεὰ Καλυψώ, εἰς βαθέα σπήλαια ἐπιθυμοῦσα νὰ τὸν ἔχῃ σύζυγόν της. Ἀλλ' ὅταν τέλος τὰ ἔτη, πληροῦντα τὴν περιστροφήν των, ἔφερον τὴν ἡμέραν τὴν ὁποῖαν ὥρισαν οἱ θεοὶ διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἰθάκην, καὶ τότε ἀκόμη ἐν τῷ μέσῳ τῶν φιλιτάτων του ἔμελλε νὰ ὑποστῇ τρομερὰς δοκιμασίας. Ὅλοι οἱ θεοὶ τὸν εὖσπλαγχνίζοντο, πλὴν τοῦ Ποσειδῶνος, ὅστις οὐδὲ στιγμὴν ἔπαυε τὴν ὀργὴν του κατὰ τοῦ ἰσοθέου Ὀδυσσεως, πρὶν φθάσῃ οὗτος εἰς τὴν πατρίδα του.

Ἀλλ' ὁ μὲν Ποσειδῶν εἶχε μεταβῆ πρὸς τοὺς Αἰθίοπας οἵτινες οἰκοῦσι μακρὰν, τοὺς Αἰθίοπας, οἵτινες εἰσὶ διηρη-

μέντοι εἰς δύο λαοὺς εἰς τὰ ἔσχατα τῆς οἰκουμένης, τοὺς μὲν πρὸς τὸ μέρος ὅπου δύνει ὁ Ὑπερίων, τοὺς δὲ πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἀνατέλλει· ἐκεῖ θὰ εὕρισκεν ἑκατόμβην ταύρων καὶ ἀρνίων, ἐκεῖ θὰ ἐτέρπετο παρακαθήμενος εἰς τὰ συμπόσια τῶν. Οἱ δὲ ἄλλοι θεοὶ ἦσαν συνηγμένοι εἰς τὰ δώματα τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Καὶ ὁ πατὴρ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν θεῶν ἤρχισε νὰ ὀμιλῇ· διότι ἐνθυμήθη τὸν εὐγενῆ Ἀἰγισθὸν τὸν ὁποῖον πρὸ ὀλίγου εἶχε φονεύσει ὁ ἐνδοξος υἱὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος Ὁρέστης. Ἐκεῖνον λοιπὸν ἐνθυμηθεῖς, εἶπε τὰ ἐξῆς πρὸς τοὺς ἀθανάτους.

«Φεῦ! πῶς οἱ θνητοὶ κατηγοροῦσι τοὺς θεοὺς! Λέγουσιν ὅτι αἱ δυστυχίαι τῶν προέρχονται παρ' ἡμῶν, ἐνῷ πολλάκις αὐτοὶ οἱ ἴδιοι μὲ τὰς κακὰς τῶν πράξεις περιπίπτουσιν εἰς συμφορὰς μηδόλως ὑπὸ τῆς μοίρας προωρισμένας. Οὕτω καὶ τώρα ὁ Αἰγισθός, παρὰ τὴν εἰμαρμένην, ἔλαβεν ὡς γυναῖκα τὴν νόμιμον σύζυγον τοῦ Ἀτρείδου, ἀπέκτεινε δὲ αὐτὸν ἐπιστρέψαντα εἰς τὴν πατρίδα του, καίτοι γνωρίζων ὅτι τὸν περιμένει ὀλεθρὸς τρομερός, ἀφοῦ ἡμεῖς προείπομεν εἰς αὐτὸν, πέμψαντες τὸν συνετὸν φονέα τοῦ Ἀργεοῦ Ἑρμῆν, νὰ μὴ φονεύσῃ τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ νὰ μὴ ἐπιθυμήσῃ τὴν σύζυγόν του, διότι θὰ τὸν τιμωρήσῃ ἡμέραν τινὰ ὁ Ὁρέστης ὅταν ἀνδρωθῇ καὶ ἐπιθυμήσῃ νὰ ἐπανίδῃ τὴν πατρίδα του. Οὕτως ὀμίλησεν ὁ Ἑρμῆς· ἀλλ' αἱ ἀγαθαὶ συμβουλαὶ τοῦ δὲν ἐπείσαν τὴν καρδίαν τοῦ Αἰγισθοῦ, ὅστις τώρα ἀπέτισε διαμικρὰ ὅλα τὰ ἐγκλήματά του.»

Πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίθη ἔπειτα ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηναῖ.

«ὦ πάτερ ἡμέτερε, Κρονίδη, ὑπάτε τῶν βασιλέων, ἐκεῖνος βεβαίως κατελήφθη ὑπὸ δικαίου ὀλέθρου· τοιαυτοτρόπως δὲ ἂς ἀπολεσθῇ καὶ πᾶς ἄλλος ὅστις ἤθελε πράξει τὰ αὐτά. Ἀλλ' ἡ καρδία μου σπαράσσεται ὁσάκις ἐνθυμοῦμαι τὸν ἔμπρονα Ὀδυσσεά, τὸν δύσμοιρον, ὅστις τοσοῦτον ἤδη χρόνον τυραννεῖται μακρὰν τῶν φίλων του εἰς νῆσον τὴν ὁποῖαν περιβρέχουσι τὰ κύματα καὶ ἦτις εἶναι εἰς τὸ κέντρον τῆς θαλάσσης, νῆσον κατὰφυγον ἀπὸ δάσῃ ὅπου κατοί-

κεῖ θεά, ἡ θυγάτηρ τοῦ ἀγρίου Ἀτλαντος ὅστις γινώσκει τὰ
βάρη ὅλης τῆς θαλάσσης καὶ ὅστις βαστάζει τὰς ὑψηλάς
στήλας αἵτινες χωρίζουσι τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τῆς γῆς. Τούτου
ἡ θυγάτηρ κρατεῖ τὸν δύστηνον Ὀδυσσεά, ὀδυρόμενον, καὶ
ἀκαταπαύστως τὸν θωπεύει μὲ λόγους τρυφεροῦς καὶ κολα-
κευτικούς διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ λησμονήσῃ τὴν Ἰθάκην. Ἀλλ'
ὁ Ὀδυσσεύς, ποθῶν νὰ ἴδῃ τοῦλάχιστον τὸν καπνὸν ὅστις
ἀνυψοῦται ἀπὸ τὰς στέγας τῆς πατρίδος του, εὐχεταὶ νὰ
ἀποθάνῃ. Δὲν θὰ συγκινηθῇ λοιπὸν ἡ καρδιά σου, ὦ θεέ τοῦ
Ὀλύμπου; Δὲν σὲ εὐηρέστησε λοιπὸν ὁ Ὀδυσσεύς προσφέ-
ρων σοι θυσίας πλησίον τῶν πλοίων τῶν Ἀργείων εἰς τὰς
εὐρείας πεδιάδας τῆς Τροίας; Διατί ἄρ' αὖ γε εἶσαι τόσον
κατ' αὐτοῦ ὠργισμένος, ὦ Ζεῦ;

Πρὸς ταύτην ἀπαντῶν εἶπεν ὁ ἐγείρων τὰς νεφέλας Ζεὺς.

«ὦ τέκνον μου, ποῖος λόγος ἐξῆλθε τῶν χειλέων σου!
Πῶς, ὕστερον ἀπὸ ὅλα ταῦτα, νὰ λησμονήσω τὸν θεὸν Ὀ-
δυσσεά, ὅστις ὅλους τοὺς θνητοὺς ὑπερτερεῖ κατὰ τὴν φρό-
νησιν καὶ ὅστις προσέφερε θυσίας πλειότερας τῶν ἄλλων εἰς
τοὺς ἀθανάτους οἵτινες οἰκοῦσι τὸν εὐρὺν οὐρανόν; Ἀλλ' ὁ
περιβάλλων τὴν γῆν Ποσειδῶν εἶναι πάντοτε ὠργισμένος ἔ-
νεκα τοῦ Κύκλωπος τοῦ ὁποίου ὁ Ὀδυσσεύς ἐξώρυξε τὸν
ὕρθαλμόν, τοῦ ἰσοθέου Πολυφήμου, τοῦ ὁποίου ἡ δύναμις εἶ-
ναι ἀνωτέρα ὅλων τῶν ἄλλων Κυκλώπων, καὶ τὸν ὁποῖον
ἡ νύμφη Θώωσα, ἡ θυγάτηρ τοῦ κυριάρχου τῆς ἀγόνου θα-
λάσσης Φόρκυος, ἐγέννησε μιγεῖσα μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος
ἐντὸς βαθέος σπηλαίου. Τούτου ἔνεκα λοιπὸν ὁ γαιοσειστής
Ποσειδῶν φεῖδεται μὲν τῆς ζωῆς τοῦ Ὀδυσσεως, τὸν πλανᾷ
δὲ μακρὰν τῆς πατρίδος του. Ἀλλ' εἰ-ώ, ἡμεῖς οἱ ἐνταῦθα
παρόντες ἄς φροντίσωμεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν ἐπιστροφὴν
του, ὁ δὲ Ποσειδῶν θὰ ἀποθῇ τὸν θυμὸν του, διότι δὲν
θὰ δυνήθῃ νὰ ἀντισταθῇ μόνος εἰς τὰς θελήσεις ὅλων τῶν
ἀθανάτων θεῶν.»

Ἐπειτα δὲ ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηναῖ ἀπήντησε πρὸς
αὐτόν.

αἴΩ ἡμέτερε πάτερ, Κρονίδη, ὕπατε τῶν βασιλέων, ἂν τῶνόντι τώρα ἦναι ἀρεστόν εἰς τοὺς μάκαρας θεοὺς νὰ ἐπὶ στρέψῃ ὁ φρόνιμος Ὀδυσσεὺς εἰς τὴν οἰκίαν του, ἃς πέμψωμεν ἀμέσως εἰς τὴν νῆσον Ὡγυγίαν τὸν ταχυδρόμον ἡμῶν Ἑρμῆν, τὸν φονέα τοῦ Ἀργού, διὰ νὰ ἀναγγεῖλῃ τάχιστα πρὸς τὴν καλλίκομον νύμφην τὴν ἀμετάτρεπτον ἡμῶν ἀπόφασιν περὶ τῆς ἐπανόδου τοῦ ἀτρομήτου Ὀδυσσεώς ὅπως ἀναχωρήσῃ οὗτος ἀμέσως. Ἐγὼ δὲ θὰ καταβῶ εἰς τὴν Ἰθάκην διὰ νὰ παροτρύνω ἐτι μᾶλλον τὸν υἱόν του καὶ νὰ ἐνδυναμώσω τὴν καρδίαν του ὅπως συγκαλέσῃ εἰς τὴν συνέλευσιν τοὺς μακρὰν ἔχοντας τὴν κόμην Ἀχαιοὺς καὶ ἀπαγορεύσῃ εἰς ὅλους τοὺς μνηστῆρας νὰ καταβροχιζῶσι καθ' ἡμέραν τὰ παχέα πρόβατά του καὶ τὰς στρεψικεράτους καὶ βραδυπορούσας βοῦς. Θὰ τὸν πέμψω δὲ εἰς τὴν Σπάρτην καὶ εἰς τὴν ἀμυώδη Πύλον διὰ νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ πατρὸς του, ἐὰν δυνηθῇ νὰ μάθῃ τι, καὶ διὰ νὰ καταστῇ ὀνομαστός μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.»

Εἶπε καὶ ὑπέδύθη ὥραϊα πέδιλα ἐξ ἀμβροσίας καὶ χρυσοῦ ἅτινα φέρουσιν αὐτὴν ἐπὶ τῶν κυμάτων καὶ ἐπὶ τῆς ἀπεράντου γῆς μὲ ταχύτητα ἀνέμου. Ἐλαβε δὲ εἰς χεῖρας δόρυ κραταῖον, μὲ αἰχμὴν χαλκίνην ὀξεῖαν, βαρὺ, μακρὸν, στερεόν, μὲ τὸ ὅποιον δαμάζει τὰς φάλαγγας τῶν ἡρώων καθ' ὧν ὀργίζεται ἡ θυγάτηρ τοῦ πανισχύρου πατρὸς. Καὶ ἐξορμήσασα ἀπὸ τῶν κορυφῶν τοῦ Ὀλύμπου, ἔστη ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως Ἰθάκης εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ Ὀδυσσεώς ἐπὶ τοῦ αὐλείου οὐδοῦ· ἐκράτει δὲ εἰς τὴν παλάμην τὸ χαλκοῦν δόρυ καὶ ἔλαβε τὴν μορφήν φίλου, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ταφίων Μέντου. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν οἱ ὑπερήφανοι μνηστῆρες, καθήμενοι ἐπὶ τῶν δερμάτων τῶν βοῶν τοὺς ὁποίους αὐτοὶ οἱ ἴδιοι εἶχον θυσιάσει, διεσκέδαζον παίζοντες τοὺς πεσσοὺς πρὸ τῶν θυρῶν. Κήρυκες καὶ πρόθυμοι θεράποντες, οἱ μὲν ἐμίγνυνον ὕδωρ καὶ οἶνον ἐντὸς τῶν κρατῆρων, οἱ δὲ ἐπλυνον διὰ σπόγγων πολυτρήτων τὰς τραπέζας καὶ ἔθετον αὐτὰς ἐνώπιόν των διανέμοντες πολλὰ κρέατα.

Ὁ θεὸς Τηλέμαχος εἶδε πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων τὴν θεάν·
καθήμενος μεταξύ τῶν μνηστῆρων, μὲ καρδίαν τεθλιμμένην,
ἔβλεπε κατὰ διάνοιαν τὸν γενναῖον πατέρα του ἂν παροῦ-
σιαζόμενος ἐκ τινος μέρους διεσκόρπιζεν εἰς τὰ ἀνάκτορά του
τοὺς μνηστῆρας, ἐλάμβανε τὸ βασιλικὸν σκῆπτρον καὶ τὴν
κατοχὴν τῶν κτημάτων του. Τοιαῦται ἦσαν αἱ σκέψεις του,
ὅτε, καθήμενος μεταξύ τῶν μνηστῆρων, εἶδε τὴν Ἀθηνᾶν
καὶ ἔδραμε πρὸς τὴν στοάν δυσανασχετῶν διότι ξένος ἔμενε
τοσαύτην ὥραν ὄρθιος εἰς τὴν θύραν. Πλησιάσας αὐτόν, λαμ-
βάνει τὴν δεξιάν του, ἀρπάζει τὸ χαλκοῦν δόρυ καὶ ἀπο-
τείνει αὐτῷ τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους.

«Χαῖρε, ξένε, θέλεις φιλοξενηθῇ παρ' ἡμῖν· ἀφοῦ δὲ χορ-
ταστοῦς θὰ μᾶς εἴπῃς τί ἐπιθυμεῖς παρ' ἡμῶν.»

Ταῦτα εἰπὼν προηγήθη, ἡ δὲ Παλλὰς Ἀθηνᾶ τὸν ἤκο-
λοῦθησε. Καὶ ὅταν εἰσῆλθον εἰς τὸ ὑψηλὸν μέγαρον, τὸ μὲν
δόρυ φέρων ἐστήριξεν εἰς ὑψηλὴν στήλην ἐντός ὥραιας ὀπλο-
θήκης ὅπου ὑπῆρχον καὶ πολλὰ ἄλλα δόρατα τοῦ ἀνδρείου
Ὀδυσσεώς, τὴν δὲ θεὰν ἐκάθισεν ἐπὶ θρόνου ἀπλώσας ὑπὲρ
αὐτὸν τάπητα ὥραιον καὶ πλουσίως ἐξεργασμένον καὶ θέ-
σας ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς σκαμνίον. Ἔθεσε δὲ πλησίον καὶ
δι' ἑαυτὸν καθέδραν πεποικιλμένην διὰ γλυφῶν, μακρὰν
τῶν πολλῶν μνηστῆρων, φοβούμενος μήπως ὁ ξένος ἐνο-
χλούμενος ὑπὸ τοῦ θορύβου δὲν εὐχαριστηθῇ γευματίζων με-
ταξὺ ταραχοποιῶν ἀνθρώπων, καὶ θέλων νὰ τὸν ἐρωτήσῃ
περὶ τοῦ ἀπόντος πατρὸς του. Θεραπαινὶς κρατοῦσα ὥραιαν
χρυσὴν προχοῖδα ἔχυνεν εἰς τὸν ξένον ὕδωρ ἄνωθεν ἀργυρᾶς
λεκάνης διὰ νὰ νιφθῇ, καὶ ἔθεσεν ἔπειτα πλησίον αὐτῶν τρά-
πεζαν ἐστιλβωμένην, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ σεβασμία οἰκονόμος,
πλήρης χάριτος πρὸς τοὺς συνδαιτημόνας, παρέθεσεν ἄρ-
τους καὶ φαγητὰ ἄφθονα· ὁ δὲ τὰ κρέατα διατέμνων ὑπη-
ρέτης, φέρων ἀπέθεσε τρυβλία παντοίων κρεάτων καὶ ἔθεσεν
ἐνώπιόν των ποτήρια χρυσεῖα, ὁ δὲ κῆρυξ τοὺς ἐπλησίαζε
συνεχῶς διὰ νὰ κερᾷσῃ τὸν αἶνον.

Ματ' ὀλίγον εἰσῆλθον οἱ ὑπερέταστοι μνηστῆρες καὶ ἐξέ-

θησαν κατὰ τάξιν ἐπὶ τῶν θρόνων καὶ ἐπὶ τῶν καθεδρῶν, καὶ κήρυκες ἔχυσαν ὕδωρ εἰς τὰς χεῖρας τῶν καὶ δούλαι ἐπεσώρευσαν τοὺς ἄρτους ἐντὸς κανίστρων καὶ νεανίσκοι ἐπλήρωσαν ποτοῦ τοὺς κρατῆρας. Οἱ δὲ μνηστῆρες ἐξέτεινον τὰς χεῖρας καὶ ἔλαβον τὰ προκείμενα φαγητά. Ἀφοῦ δὲ κατηύνασαν τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν, ἔστρεψαν τὴν προσοχὴν τῶν εἰς ἄλλας ἐπιθυμίας, εἰς ἄσματα καὶ χοροὺς, τὰς συνήθεις τέρψεις τῶν συμποσίων. Εἰς τῶν κηρύκων ἔθεσε μεγαλοπρεπῆ λύραν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ψημίου ὅστις ἀκουσίως ἐψαλλεν ἐνώπιον τῶν μνηστήρων. Τότε οὗτος λαβὼν τὴν λύραν ἤρχισε νὰ προσεμιᾷ ζῆ καλὴν αἰοδήν, ὃ δὲ Τηλέμαχος κύψας πρὸς τὴν γλαυκῶπιδα Ἀθηναίαν διὰ νὰ μὴ ἀκούεται παρὰ τῶν ἄλλων εἶπε πρὸς αὐτήν.

«Φίλε ξένε, θὰ δυσαρεστηθῇς ἄρα γε κατ' ἐμοῦ δι' ὅσα σοὶ εἶπω; Αὐτοὶ μὲν διασκεδάζουσι διὰ τῆς λύρας καὶ τῶν ᾠμάτων χωρὶς νὰ ἔχωσι καμμίαν φροντίδα, ἐπεὶ δὲ τρώγουσιν ἀτιμωρητὶ τὰ ὑπάρχοντα ἀνδρὸς τοῦ ὁποίου βεβαίως τὰ λευκὰ ὅσα σήπονται που ὑπὸ τῆς βροχῆς κείμενα εἰς τὴν ξηρὰν ἢ κυλλίονται ὑπὸ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης. Ἄ! ἐάν τὸν ἔβλεπον ἐπιστρέφοντα εἰς τὴν Ἰθάκην, πῶς θὰ ἠύχοντο νὰ εἶχον πόδας ἐλαφροὺς καὶ ταχεῖς μᾶλλον ἢ χρυσᾶς καὶ πολυτελεῖς ἐσθῆτας! Τώρα ὅμως ἐκεῖνος μὲν ἀπώλετο, θυμῷ γενόμενος κακῆς μοίρας, εἰς ἡμᾶς δὲ οὐδεμία ἔμεινεν ἐλπίς, ἔστω καὶ ἂν τις τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων μᾶς εἴπῃ ὅτι θὰ τὸν ἐπανίδωμεν. Φεῦ! δὲν ὑπάρχει πλέον ἡμέρα ἐπιστροφῆς δι' αὐτόν. Ἀλλ' ὦ ξένε, ὁμίλησον εἰλικρινῶς καὶ εἰπέ μοι τίς εἶσαι καὶ πόθεν ἔρχεσαι; ποία ἡ πατρίς σου καὶ ποῖοι οἱ γονεῖς σου; μὲ ποῖον πλοῖον ἦλθες καὶ πῶς οἱ ναῦται σὲ ἔφερον εἰς τὴν Ἰθάκην; μεταξὺ ποίων λαῶν καυχῶνται ὅτι ἐγεννήθησαν; διότι δὲν πιστεύω νὰ ἦλθες πεζὸς εἰς αὐτὴν τὴν νῆσον. Ἀποκρίθητι εἰλικρινῶς εἰς ὅλα ταῦτα διὰ νὰ μάθω ἐάν τῶρα κατὰ πρῶτον ἔρχεσαι ἐνταῦθα ἢ εἶσαι φίλος τοῦ πατρὸς μου· πολλοὶ ἄνθρωποι ἐσύχναζον

εἰς τὴν οἰκίαν μας, διότι καὶ ὁ πατήρ μου ἡγάπα νὰ ἐπισκέπτεται τοὺς ἀνθρώπους.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν ἀπεκρίθη ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηναῖα.

«Ναὶ, θὰ ἀπαντήσω εἰλικρινῶς εἰς ὅλας ταύτας τὰς ἐρωτήσεις. Καυχῶμαι ὅτι εἶμαι ὁ Μέντης, ὁ υἱὸς τοῦ φιλοπολέμου Ἀγχιᾶλου καὶ βασιλεύω ἐπὶ τῶν τολμηρῶν θαλασσοπόρων Ταφίων. Τώρα δὲ ἦλθον ἐνταῦθα μὲ τὸ πλοῖόν μου καὶ τοὺς συντρόφους μου, διασχίσας τὸν μέλανα πόντον διὰ νὰ συγκοινωνήσω μὲ ξένους λαούς. Διευθύνομαι εἰς τὴν Τεμέσσην διὰ νὰ ζητήσω χαλκὸν καὶ ἔχω φορτίον ἐκ λαμπροῦ σιδήρου· τὸ πλοῖόν μου εἶναι προσωρμισμένον πλησίον τοῦ ἄγρου, μακρὰν τῆς πόλεως, εἰς τὸν λιμένα Ῥαῖθραν, ὑπὸ τὸ πολύδενδρον ὕρος Νηϊόν. Ὁ πατήρ σου καὶ ἐγὼ καυχώμεθα ὅτι εἴμεθα παλαιοὶ φίλοι, ὥς δύνασαι νὰ τὸ μάθης παρὰ τοῦ γέροντος ἥρωος Λαέρτου ὅστις, ὥς λέγουσι, δὲν ἔρχεται πλέον εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ ζῇ περίλυπος μακρὰν εἰς τὴν ἐξοχὴν, μόνος, μὲ μίαν γραῖαν ὑπερέττιαν ἥτις τῷ δίδει φαγητὸν καὶ ποτὸν ὅταν τὸν καταλαμβάνῃ ὁ κοπὸς περιδιαβάζοντα εἰς τὰς ἀμπελοφύτους γαίας του. Τώρα δὲ ἦλθον ἐνταῦθα διότι μὲ ἐβεβαίωσαν ὅτι ὁ πατήρ σου ἦτο ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ του· ἀλλὰ βεβαίως οἱ θεοὶ τὸν ἀπεπλάνησαν καθ' ὁδόν, διότι ὁ θεὸς Ὀδυσσεύς δὲν ἀπέθανεν ἀκόμῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ ζῇ καὶ ἐμποδίζεται πού ἐπὶ τῆς εὐρείας θαλάσσης εἰς τινα νῆσον κυματόερεκτον, σκληροὶ δὲ καὶ ἄγριοι ἄνθρωποι τὸν κρατοῦσιν ἄκοντα. Ἐγὼ ὅμως σοὶ προλέγω ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐμπνέουσιν εἰς ἐμὲ οἱ θεοὶ καὶ τὸ ὅποιον θὰ ἐκτελεσθῇ, ὥς φρονῶ, μολονότι μήτε μάντις εἶμαι μήτε ἡξεύρω νὰ ἐξηγῶ σαφῶς τοὺς αἰωνούς. Δὲν θὰ μείνῃ πολὺν καιρὸν μακρὰν τῆς φιλτάτης του πατρίδος, οὔτε ἂν ὑπὸ σιδηρῶν κρατεῖται δεσμῶν, καὶ θὰ ἐπινοήσῃ τρόπον ἐπιστροφῆς εἰς τὴν πατρίδα του, ἐπειδὴ εἶναι πολυμήχανος. Τώρα ὅμως, φίλε, εἰπέ μοι εἰλικρινῶς· εἶναι δυνατόν νὰ ᾔσῃσιν σὺ ὁ υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεύς; Ναὶ, πολὺ ὁμοιάζεις εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς τοὺς ὠραίους ὀφθαλμούς μὲ ἐκεῖνον, ἐπειδὴ

πολλάκις συναναστρεφόμεθα ἀμοιβαίως πρὶν ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Τροίαν ὅπου ἀπῆλθον ἐπίσης ἐπὶ τῶν κοίλων πλοίων των καὶ οἱ ἀνδρειότατοι τῶν Ἀργείων. Ἀπ' ἐκείνης ὁμως τῆς ἡμέρας μῆτε ἐγὼ εἶδον τὸν Ὀδυσσεά, μῆτε ἐκεῖνος ἐμέ.»

Ὁ ἔμφρων Τηλέμαχος ἀπήντησε πρὸς αὐτήν.

« ὦ ξένη μου, θὰ ἀποκριθῶ εἰς τὴν ἐρώτησίν σου εἰλικρινέστατα. Ἡ μὲν μήτηρ μου λέγει ὅτι εἶμαι υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεως, ἀλλ' ἐγὼ δὲν εἶμαι βέβαιος, διότι κανεὶς δὲν εἶναι βέβαιος περὶ τοῦ πατρὸς του. Ἄ! εἴθε νὰ ἐγεννώμην υἱὸς εὐδαίμονός τινος θνητοῦ ὅστις νὰ ἐγήρασκεν ἐν μέσῳ τῶν κτημάτων του! ἀλλ' ὁ ἥρως ἐκ τοῦ ὁποίου λέγουσιν ὅτι κατάγομαι εἶναι ὁ δυστυχέστατος τῶν θνητῶν. Ἴδού αὐτὸ τὸ ὅποιον ἤθελες νὰ μάθῃς.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν ἀπεκρίθη ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ.

« Ὅχι, οἱ θεοὶ δὲν σοὶ ἔδωσαν ἄδοξον καταγωγὴν, ἀφοῦ ἡ Πηνελόπη σὲ ἐγέννησε τοιοῦτον οἶος εἶσαι. Ἀλλ' εἰπέ μοι καὶ ὁμίλησον εἰλικρινῶς, τί συμπόσιον εἶναι αὐτὸ καὶ τί εἶναι τὸ πλῆθος τοῦτο; ποίαν ἀνάγκην εἶχες τούτων; εἶναι πανηγυρίς ἢ γάμος; διότι βεβαίως δὲν εἶναι συμπόσιον ἐξ ἐράνου. Πόσον οἱ ἄνθρωποι οὗτοι μοὶ φαίνονται αὐθάδεις καὶ ὑπερήφανοι, εὐωχούμενοι εἰς τὴν οἰκίαν σου. Πᾶς φρόνιμος ἄνθρωπος εἰσερχόμενος ἐνταῦθα θὰ δυσηρεστεῖτο βλέπων τὴν παραλυσίαν ταύτην.»

Ὁ συνετὸς Τηλέμαχος ἀπεκρίθη πάλιν πρὸς αὐτήν.

« ὦ ξένη μου, ἐπεὶ δὲ μὲ ἐρωτᾷς καὶ ἐπιθυμεῖς νὰ ἡξεύρῃς τὴν ἀλήθειαν, μάθε ὅτι ἡ οἰκία αὕτη ἦτο ἄλλοτε πλουσία καὶ σεβαστὴ ἐνόσω ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ἦτο εἰς τὴν πατρίδα του· ἀλλ' οἱ ζηλότυποι θεοὶ ἄλλως ἀπεφάρισαν καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἀφανέστερον ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Ὅχι, δὲν θὰ ἐκλαίον τόσον πικρῶς ἂν ἐφρονεῖτο μετὰ τῶν συντρόφων του ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ τῶν Τρώων ἢ εἰάν ἀπέθνησκεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν φίλων του μετὰ τὸ πέρασ τοῦ πολέμου· τότε ὅλοι οἱ Ἕλληνες θὰ τῷ ἤγειρον τάφον, καὶ εἰς τὸν υἱὸν του θὰ ἔρινε διὰ τὸ μέλλον μέγα κλέος. Τώρα δὲ αἱ Ἀρπυιαὶ

τὸν ἀνὴρ πᾶσαν ἀδόξως. Ἐγένετο ἄφαντος, χωρὶς νὰ τὸν ἴδῃ τις, χωρὶς νὰ μάθῃ τις περὶ αὐτοῦ τίποτε, καὶ εἰς ἐμὲ ἄφησε θλίψεις καὶ δάκρυα. Ἐν τούτοις δὲν στενάζω καὶ κλαίω μόνον δι' ἐκεῖνον, διότι οἱ θεοὶ μὲ ἐβάρυνον καὶ μὲ ἄλλα μεγάλα δεινά. Ὅλοι οἱ ἰσχυροὶ ὅσοι βασιλεύουσιν εἰς τὰς νῆσους, εἰς τὸ Δουλίχιον, εἰς τὴν Σάμον, εἰς τὴν Δασώδη Ζάκυνθον, καὶ ὅσοι δυναστεύουσιν εἰς τὴν βραχὺν Ἰθάκην, ὅλοι οὗτοι ζητοῦσι τὴν μητέρα μου εἰς γάμον καὶ καταστρέφουσι τὴν οἰκίαν μου. Αὕτη δὲ οὔτε ἀρνεῖται τὸν μισητὸν γάμον, οὔτε δύναται νὰ δώσῃ ἐν τέλος. Αὐτοὶ ἐν τούτοις φθείρουσι καὶ κατατρώγουσι τὴν κληρονομίαν μου, καὶ βεβαίως δὲν θὰ βραδύνωσι νὰ ἀφανίσωσι καὶ ἐμὲ τὸν ἴδιον.»

Κατανυχθεῖσα ἡ Παλλὰς Ἀθηνᾶ εἶπε πρὸς αὐτόν.

Ἄνθεοί! πόσῃ ἀνάγκῃ ἔχεις τοῦ ἀπόντος Ὀδυσσεύς ὅστις θὰ ἔκαμνε τοὺς αὐθάδεις τούτους μνηστήρας νὰ αἰσθανθῶσι τὴν δύναμιν τῶν βραχιόνων του· διότι ἐάν τῶρα ἐπέστρεφε καὶ ἴστατο εἰς τὰ πρόθυρα τῆς οἰκίας, μὲ τὴν περικεφαλαίαν, μὲ τὴν ἀσπίδα καὶ μὲ τὰ δύο δόρατα, τοιοῦτος ὅπως ἐγὼ τὸν εἶδον κατὰ πρῶτον πίνοντα καὶ τερπόμενον εἰς τὴν οἰκίαν μας ἀφοῦ ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς Ἐρύρης ἀπὸ τοῦ Ἰλλίου τοῦ υἱοῦ τοῦ Μερμέρου (διότι ὁ Ὀδυσσεὺς εἶχε μεταβῆ εἰς τὴν χώραν ταύτην μεθ' ἐνὸς ταχέως πλοίου ζητῶν φάρμακον ἀνδροφόνον νὰ χρίῃ τὰ χάλκινα βέλη του· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τῷ ἠρνήθη, διότι ἐφοβεῖτο τοὺς ἀθανάτους θεοὺς, τῷ ἔδωκε δὲ ὁ πατήρ μου διότι τὸν ἠγάπα παλὺ), ἐάν τοιοῦτος ὦν ὁ Ὀδυσσεὺς παρουσιάζετο ἐν μέσῳ τῶν μνηστήρων, ποῖος ταχὺς θάνατος θὰ τοὺς εὑρίσκε καὶ πόσον οἱ γάμοι τῶν θὰ ἦσαν πικροί! Ἀλλ' ἐάν πρέπη ἢ ὅχι νὰ ἐκδικηθῇ κατ' αὐτῶν ἀφοῦ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ μέγαρά του, τίποτα ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς θεοὺς· ἐγὼ δὲ σὲ προτρέπω νὰ σκεφθῇς πῶς θὰ δυνηθῇς νὰ διώξῃς ἐκ τῆς οἰκίας τοὺς μνηστήρας. Ἐάν θέλῃς λοιπὸν ἀκουσόν με καὶ μὴ παρίδῃς τὰς συμβουλὰς μου. Προσκάλεσον αὔριον εἰς τὴν ἀγορὰν τοὺς προκρίτους τῶν Ἀχαιῶν, ὁμίλησον πρὸς ὅλους, δημοσίᾳ καὶ

λάβε ως μάρτυρας τοὺς θεοὺς. Διάταξον τοὺς μὲν μνηστῆρας
 νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς οἰκίας των, τὴν δὲ μητέρα σου,
 ἐὰν θέλῃ νὰ λάβῃ ἄλλον σύζυγον, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν οἶ-
 κον τοῦ ἰσχυροῦ πατρός της· ἐκεῖ δὲ οἱ συγγενεῖς της ἄς τὴν
 ὑπανδρεύσωσι καὶ ἄς τῇ ἐτοιμάσωσι πλουσίαν προῖκα, ὅπως
 πρέπει εἰς ἀγαπητὴν θυγατέρα. Εἰς σὲ δὲ θὰ δώσω σοφὴν
 συμβουλήν, ἂν θέλῃς νὰ με ἀκούσῃς. Ὁπλίσας μὲ εἰκοσι
 κωπηλάτας τὸ κάλλιστον ἐκ τῶν πλοίων σου, ὕπαγε νὰ
 μάθῃς τι περὶ τοῦ πρὸ τοσούτου χρόνου ἀπόντος πατρός
 σου, εἴτε ἐὰν σὲ πληροφόρησῃ θνητὸς τις, εἴτε ἐὰν ἀκούσῃς
 τὴν φωνὴν τοῦ Διὸς ἥτις πρὸ πάντων διαδίδει τὰς εἰδήσεις.
 Πρῶτον ὕπαγε εἰς τὴν Πύλον καὶ ἐρώτησον τὸν θεῖον Νέ-
 στορα, ἐκεῖθεν μετὰβηθι εἰς τὴν Σπάρτην πρὸς τὸν Ξανθὸν
 Μενέλαον ὅστις τελευταῖος ἐκ τῶν Ἀχαιῶν ἐπέστρεψεν εἰς
 τὴν πατρίδα του. Ἐὰν μάθῃς ὅτι ὁ πατήρ σου ζῇ καὶ μέλ-
 λει νὰ ἐπιστρέψῃ, τότε μὲ ὅλην σου τὴν ἀνυπομονησίαν, ὑ-
 πόμεινον ἀκόμῃ ἐπὶ ἓνα ἐνιαυτὸν· ἐὰν δὲ βεβαιωθῇς ὅτι ἀπέ-
 θανε καὶ ὅτι δὲν θὰ τὸν ἐπανίδῃς πλέον, ἐπιστρέφον εἰς τὴν
 φίλην γῆν τῆς πατρίδος σου, φρόντισον νὰ τῷ ἐγείρῃς τά-
 φον, πρόσφερε ἐπὶ τοῦ τάφου τούτου πολλὰς καὶ μεγαλο-
 πρεπεῖς θυσίας καὶ δὸς σύζυγον εἰς τὴν μητέρα σου. Ἀφοῦ
 ἐκτελέσῃς καὶ πράξῃς ὅλα ταῦτα, στρέφον τότε ὅλας τὰς
 σκέψεις σου, ὅλην τὴν ψυχὴν σου πῶς νὰ φονεύσῃς ὅλους
 τοὺς μνηστῆρας εἰς τὴν οἰκίαν σου, εἴτε ἀναφανδὸν εἴτε δι'
 ἐνέδρας. Ἄν ἀρμόζῃ νὰ ἐνασχολῇσαι εἰς μεираκιώδη πράγ-
 ματα διότι δὲν εἶσαι πλέον μεῖράκιον. Ἀγνοεῖς ποῖαν δύξαν
 ἐκτήσατο μετὰξὺ τῶν ἀνθρώπων ὁ θεῖος Ὀρέστης θυσιάζας
 τὸν φονέα τοῦ πατρός του, τὸν ἄπιστον Αἰγισθον; Οὕτω καὶ
 σὺ, φίλε μου, σὺ τὸν ὅποιον βλέπω μέγαν καὶ ὠραῖον, ἔσα
 ἀνδρεῖος διὰ νὰ ὁμιλῶσι περὶ σοῦ οἱ μεταγενέστεροι. Ἀλλ'
 ἐγὼ πρέπει τώρα νὰ ἐπιστρέψω πρὸς τὸ ταχὺ πλοῖόν μου
 καὶ τοὺς συντρόφους μου αἵτινες βεβαίως μὲ περιμένουσιν ἀ-
 νυπομόνως, σὺ δὲ ἐνθυμοῦ ὅσα σὲ εἶπον καὶ σκέφθῃτι τοὺς
 λόγους μου. »

Πρὸς αὐτὴν δὲ πάλιν ἀπεκρίθη ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

Ἦ ξένη, βεβαίως μοι ὠμίλησες μετ' ἀγαθότητος, ὥς πατὴρ πρὸς υἱόν, καὶ τοιαύτας συμβουλὰς οὐδέποτε θέλω τὰς λησμονήσει. Ἀλλὰ μείνον ἀκόμῃ, ὅσον καὶ ἂν βιάζεσαι, διὰ νὰ λουσθῇς καὶ ἀναπαυθῇς, καὶ ἔπειτα ἀπέρχεσαι εἰς τὸ πλοῖόν σου μὲ καρδίαν παιδρὰν καὶ κρατῶν πρὸς ἐνθύμησιν πολῦτιμον καὶ ὠραιότατον δῶρον, τοιοῦτον οἶον προσφέρουσιν εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς ξένους.ν

Ἐἶπε δὲ ἀμέσως πρὸς αὐτὸν ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ.

«Μὴ μὲ ἐμποδιζῇς περισσότερον, διότι βιάζομαι νὰ ἀναχωρήσω. Τὸ δῶρον τὸ ὅποιον σὲ παρακινεῖ ἡ καρδία σου νὰ μοι δώσης, δός μοι το ὅταν ἐπιστρέψω διὰ νὰ τὸ φέρω εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ δύνασαι νὰ τὸ ἐκλέξῃς κάλλιστον καὶ θέλῃς εἶσθαι ἄξιον ἀνταποδόσεως.ν

Καὶ ἡ μὲν Ἀθηνᾶ, ταῦτα εἰποῦσα, ἐγένετο ἄφαντος ἀπαπτάσα ὡς πτηνὸν καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Τηλεμάχου ἀνδρείαν, τόλμην, καὶ ἀνάμνησιν τοῦ πατρὸς του ζωηροτέραν ἢ πρότερον. Αὐτὸς δὲ σκεφθεὶς ἐνεπλήσθη θάμβους, διότι ἐνόησεν ὅτι ἦτο θεότης. Καὶ ἀμέσως ὁ θεὸς ἦρως ἐπροχώρησε πρὸς τοὺς μνηστῆρας.

Ἐν μέσῳ αὐτῶν ἔψαλλεν ὁ διάσημος αἰοιδὸς, ἐκείνοι δὲ ἐκάθηντο ἀκούοντες ἐν σιωπῇ. Καὶ ὁ αἰοιδὸς ἔψαλλε τὴν πολὺδακρυν ἐπιστροφὴν τῶν Ἑλλήνων ἐκ τῆς Τροίας τὴν ὁποίαν ἐπέβαλεν εἰς αὐτοὺς ἡ Ἀθηνᾶ.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρου ὀρόφου ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰκάρου, ἡ συνετὴ Πηνελόπη, ἀκούει τὰ θεῖα ᾄσματα καὶ καταβαίνει αἶφνης τὴν ὑψηλὴν κλίμακα τῶν δωματίων της, οὐχὶ μόνη, ἀλλ' ἀκολουθουμένη ὑπὸ δύο θεραπειῶν. Φθάσασα ἡ εὐγενεστάτη ἐκείνη γυνὴ πλησίον τῶν μνηστῆρων, ἵσταται ἐπὶ τῆς εἰσόδου τῆς καλῶς ἐκδομημένης αἰθούσης κρατοῦσα πρὸ τοῦ προσώπου της λαμπρὸν κρήδεμνον καὶ ἔχουσα ἑκάτέρωθεν τὰς δύο σεμνὰς θεραπαίνας της. Δακρύσασα δὲ εἶπε πρὸς τὸν διάσημον αἰοιδόν.

«Φῆμι, σὺ ἤξεύρεις πολλὰ ἄλλα ᾄσματα θέλγοντα τοὺς

ἀνθρώπους· ἤξεύρεις τὰς πράξεις τῶν θνητῶν καὶ τῶν θεῶν
τὰς ὁποίας ἐγκωμιάζουσιν οἱ ποιηταί. Κάθισον πλησίον αὐ-
τῶν, ψάλε μίαν οἰανδήποτε ἐκ τῶν πράξεων τούτων καὶ
ὡς πίνωσι τὸν οἶνόν των ἐν σιωπῇ. Παῦσον τὸ θλιβερόν
τοῦτο ἄσμα· τὸ ὅποῖον πάντοτε κατασπαράσσει τὴν καρ-
δίαν μου ἐντὸς τοῦ στήθους μου. Κλαίω τὴν φίλην ἐκείνην
κεφαλὴν καὶ μένω πιστὴ εἰς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ἥρωος τοῦ
ὁποίου ἡ δόξα ἐφθασεν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ μέχρι τοῦ
μέσου τοῦ Ἀργεοῦ.»

Ὁ συνετὸς Τηλέμαχος ἀπεκρίθη τότε πρὸς αὐτήν.

«ὦ μητέρα μου, διατὶ λυπεῖσαι βλέπουσα νὰ μᾶς διασκε-
δάξῃ ὁ προσφιλέας αὐτὸς αἰοιδὸς ὅπως τὸν ἐμπνέει ἡ τέχνη
του; Δὲν πταίουσιν οἱ ποιηταί ἀλλ' ὁ Ζεὺς, ὅστις διαμοι-
ράζει τὰ δῶρά του κατὰ τὸ δοκοῦν εἰς τοὺς τάλαιπώρους
θνητούς. Δὲν πρέπει νὰ δυσαναχετῶμεν κατ' αὐτοῦ ἐάν
ψάλλῃ τὴν κακὴν μοῖραν τῶν Δαναῶν, διότι οἱ ἄνθρωποι εὐ-
χαριστοῦνται πάντοτε νὰ ἀκούωσι τὸ νεώτατον ἄσμα. Ἄς
λάβῃ δύναμιν ἡ ψυχὴ σου νὰ τὸν ἀκούσῃ· ὁ Ὀδυσσεὺς δὲν
εἶναι ὁ μόνος ὅστις δὲν ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς Τροίας· πόσοι
ἄλλοι ἥρωες ἀπωλέσθησαν! Ἐπίστρεψον λοιπὸν εἰς τὰ δω-
μάτιά σου, ἀσχολοῦ εἰς τὰ ἔργα σου, τὸν ἱστὸν καὶ τὴν ἡ-
λακάτην, καὶ διάτασσον τὰς ὑπηρετρίδας νὰ ἐκτελῶσι τὰς
ὑπηρεσίας των. Αἱ δὲ ὁμιλίας εἶναι φροντὶς τῶν ἀνδρῶν, καὶ
πρὸ πάντων ἐμοῦ ὅστις εἶμαι κύριος ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ.»

Ἡ Πηνελόπη ἐκπλαγεῖσα ἐπέστρεψεν εἰς τὰ δωμάτιά
της διότι κατενύγη ἡ ψυχὴ της ὑπὸ τῶν συνετῶν λόγων
τοῦ υἱοῦ της. Καὶ ἀναθᾶσα εἰς τὰ ὑπερῶα μὲ τὰς ἀκολού-
θους, ἐκλαυσε τὸν προσφιλεῖ σύζυγόν της Ὀδυσσεά· μέχρις
οὗ ἡ γλαυκῶπις Ἀθηναῖ ἐπέβαλεν εἰς τὰ βλέφαρά της γλυ-
κὴν ὕπνον.

Ἐν τούτοις οἱ μνηστῆρες, ποθοῦντες νὰ συμμερισθῶσι τὴν
κλίνην της, πληροῦσι κραυγῶν θορυβωδῶν τὰς εὐρεῖας αἰ-
θούσας αἵτινες ἤρχισαν ἤδη νὰ σκιάζωνται· τότε ὁ συνετὸς
Τηλέμαχος ἤρξατο ἀπευθύνων πρὸς αὐτοὺς τὸν λόγον.

ο Μνηστῆρες τῆς μητρὸς μου, σεῖς τῶν ὁποίων ἡ ἀλαζονία ὑπερέβη πᾶν ὄριον, ἃς διασκεδάσωμεν τώρα εὐωχούμενοι καὶ παύσατε τὰς φωνάς σας, διότι εἶναι προτιμότερον νὰ ἀκούσωμεν τοιοῦτον ποιητὴν τοῦ ὁποίου ἡ μελωδικὴ φωνὴ εἶναι ἀξία θεῶν. Αὖριον δὲ, ἅμα τῇ αὐγῇ, ἃς παρευρεθῶμεν ὅλοι εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ νὰ σᾶς εἰπῶ καθαρὰ τὴν ὑέλγησίν μου νὰ ἐξέλθετε τῆς οἰκίας μου. Ὑπάγετε νὰ εὗρετε ἄλλα συμπόσια, φάγετε τὰ ἰδικὰ σας πλούτη, φιλοξενήσατε ἀλλήλους εἰς τὰς οἰκίας σας. Ἐὰν ὅμως νομίζετε συμφερότερον καὶ δικαιότερον νὰ καταναλίσκετε τὰ ἀγαθὰ ἐνὸς μόνοι ἀνθρώπου, ἐξακολουθήσατε· ἐγὼ θὰ ἐπικαλεσθῶ μάρτυρας τοὺς αἰωνίους θεούς. Εἴθε ὁ Ζεὺς νὰ σᾶς δώσῃ τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν ! εἴθε νὰ ἐξολοθρευθῇτε ἀτιμωρητὶ ἐντὸς τῆς οἰκίας μου ! »

Ταῦτα εἶπεν, οἱ δὲ μνηστῆρες δάκνοντες τὰ χεῖλη ὑπὸ πείσματος, ἔμειναν ἐκπληκτοὶ διὰ τὴν τόλμην τῶν λόγων τούτων.

Τότε ἀπήντησε πρὸς αὐτὸν Ἀντίνοος ὁ Εὐπείθους.

« Τηλέμαχε, εἶπε, βεβαίως αὐτοὶ οἱ θεοὶ σοὶ ἐδίδαξαν τοὺς ὑπερῆφάνους τούτους λόγους καὶ σοὶ ἐνέπνευσαν τὸ θάρρος τοῦτο. Ἀλλ' εἴθε ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου νὰ μὴ σὲ καταστήσῃ βυσιλέα ἐπὶ τῆς κυματοβρέκτου Ἰθάκης, μολονότι ἡ καταγωγὴ σου σὲ καλεῖ εἰς τὴν κληρονομίαν ταύτην ! »

Πρὸς τοῦτον πάλιν ἀπήντησεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

« Ἀντίνοε, καὶ ἂν ἐπρόκειτο νὰ δυσαρεστηθῇς δι' αὐτὸ τὸ ὅποιον θὰ σοὶ εἰπῶ, ὁμολογῶ ὅτι εὐχαρίστως θὰ ἔδεχόμην τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα εἰάν μοι τὸ ἐδίδεν ὁ Ζεὺς· ἢ μήπως νομίζεις ὅτι εἶναι τὸ μέγιστον τῶν δεινῶν ; Ὅχι, δὲν εἶναι κακὸν νὰ βασιλεύῃ τις. Ἀμέσως πλουτεῖ ἡ οἰκία του καὶ ὁ ἴδιος τιμᾶται περισσότερον. Ἀλλ' εἰς τὴν ὑπὸ τῆς θαλάσσης περικυκλουμένην Ἰθάκην εὐρίσκονται πολλοὶ ἄλλοι βασιλεῖς, νέοι καὶ γέροντες· ἃς λάβῃ εἰς ἐξ αὐτῶν τὴν βασιλείαν, ἀφοῦ ἀπέθανεν ὁ θεὸς Ὀδυσσεύς. Ἐγὼ τοῦλάχιστον

στον θά μείνω κύριος τῆς οἰκίας καὶ τῶν δούλων μου τοῦς ὁποίους ἔλαβε πολεμῶν ὁ εὐγενὴς πατήρ μου.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπεκρίθη ἔπειτα Εὐρύμαχος ὁ Πολύβου.

« Τηλέμαχε, τίς θὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ τῶν Ἀχαιῶν ἐν τῇ νήσῳ Ἰθάκῃ, τοῦτο ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς θεοὺς ὅσον δ' ἀφορᾷ σέ, φύλαττε τὰ κτήματά σου καὶ κυβέρνα τὴν οἰκίαν σου. Ἐνόσῃ ἡ Ἰθάκῃ ἔχει κατοίκους, μὴ φοβηθῇς ὅτι θὰ εὗρεθῇ ἄνθρωπος νὰ ἀρπάσῃ παρὰ τὴν θέλησίν σου τοὺς θησαυροὺς σου. Ἐπιθυμῶ ἐν τούτοις, φίλε μου, νὰ σέ ἐρωτήσω περὶ τοῦ ξένου, πόθεν εἶναι ὁ ἄνθρωπος οὗτος καὶ εἰς ποίαν γῆν καυχᾶται ὅτι ἐγεννήθη; Ποῦ εἶναι ἡ οἰκογένειά του καὶ οἱ πατρικοὶ του ἄγροι; Βεβαίως θὰ ἦλθε διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπότισιν χρέους τινός ἢ νὰ σοὶ ἀναγγεῖλῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πατρός σου. Πῶς ἔφυγεν αἰφνιδίως χωρὶς νὰ περιμείνῃ νὰ τὸν γνωρίσωμεν! Καὶ ὅμως εἶχεν εὐγενὲς ἐξωτερικόν.»

Πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίθη ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

« Εὐρύμαχε, διὰ τὸν πατέρα μου δὲν ὑπάρχει πλέον ἐπάνοδος· ἐπομένως οὔτε εἰς τὰς εἰδήσεις πιστεύω εἰάν μοι ἔλθωσιν ἀπὸ κανὲν μέρος, οὔτε δίδω σημασίαν εἰς τὰς προφητείας τὰς ὁποίας ἡ μήτηρ μου ζητεῖ παρὰ τῶν μάντεων προσκαλοῦσα αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς. Ὁ ἄνθρωπος δὲ περὶ τοῦ ὁποίου ἐρωτᾷς εἶναι πατρικὸς μου ξένος ἐκ Τάφου καὶ καυχᾶται ὅτι εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ φιλοπολέμου Ἀγχιάλου, ὁ Μέντης ὅστις βασιλεύει ἐπὶ τῶν θαλασσοπόρων Ταφίων.»

Ταῦτα εἶπεν ὁ Τηλέμαχος, ἀλλ' ἐν τῇ καρδίᾳ του εἶχεν ἀναγνωρίσει τὴν ἀθάνατον θεάν. Οἱ δὲ μνηστῆρες ἔστρεψαν τὴν προσοχὴν των εἰς τὸν χορὸν καὶ τὰ ᾄσματα περιμένοντες νὰ ἔλθῃ ἡ ἐσπέρα. Ἐνῷ δὲ διεσκεδάζον ἐπῆλθεν ἡ νύξ. Τότε νυστάξαντες ἀπῆλθον εἰς τὰς κατοικίας των. Ὁ δὲ Τηλέμαχος, ἀνακυκλῶν ἐν τῷ πνεύματί του μυρίους διαλογισμοὺς, μεταβαίνει νὰ κατακλιθῇ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν, ὅπου εἰς μέρος ὑψηλὸν ἦτο ὠκοδομημένος ὁ θάλαμος του. Πρὸ αὐτοῦ βαδίζει μὲ θάλας ἀνημμένας ἡ σμενὴ καὶ συνετὴ

Εὐρύκλεια, θυγάτηρ τοῦ Ἰππος τοῦ υἱοῦ τοῦ Πεισήνορος, τὴν ὁποίαν πάλαι ποτὲ εἰς τρυφερὰν ἡλικίαν ὁ Δαέρτης ἡγόρασεν ἐκ τῆς ἰδίας του περιουσίας ἂντι εἴκοσι βοῶν. Τὴν εἴματα δὲ ἐξίσου μὲ τὴν σεβαστὴν σύζυγόν του, ἀλλ' οὐδέποτε ἐμίγη μετ' αὐτῆς φοβούμενος τὴν ὀργὴν τῆς βασιλίσσης. Αὐτὴ λοιπὸν συνώδευε τὸν Τηλέμαχον κρατοῦσα τὴν δᾶδα, καὶ αὐτὴ, ἐξ ὅλων τῶν ὑπερετριῶν, τὸν ἡγάπα πλεότερον διότι τὸν εἶχεν ἀναθρέψει νηπιόθεν. Ὁ Τηλέμαχος ἔνοιξε τὴν θύραν τοῦ στερεῶς ὠκεδομημένου θαλάμου του, ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς στρωμνῆς του καὶ ἐξεδύθη τὸν μαλκκὸν του χιτῶνα τὸν ὁποῖον ἐνεχείρισεν εἰς τὴν συνετὴν γραῖαν. Αὐτὴ δὲ διπλώσασα τὸ ἐνδύμα μετὰ προσοχῆς, τὸ ἐκρέμασεν εἰς τινα πάσσαλον πλησίον τῆς τορευτῆς κλίνης καὶ ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου. Σύρασα δὲ τὴν θύραν ἀπὸ τοῦ ἀργυροῦ κρίκου, ὤθησε τὸν ἐσωτερικὸν μοχλὸν δι' ἐνὸς ἱμάντος. Ἐκεῖ ὁ Τηλέμαχος δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κεκαλυμμένος μὲ λεπτὸν μάλλινον ὕφασμα, ἐσκέπτετο τὸ ταξείδιον τὸ ὁποῖον τῷ συνεβούλευσεν ἡ Ἀθηνᾶ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Β.

Ὅταν ἐφάνη ἡ θυγάτηρ τῆς αὐγῆς, ἡ ῥοδοδάκτυλος Ἥως, ἡγέρθη ἀπὸ τῆς κλίνης του ὁ ἀγαπητὸς υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεύος, ἐφόρεσε τὰ ἐνδύματά του, ἐκρέμασεν ἐκ τῶν ὤμων του ὀξύξίφος, ὑπὸ τοὺς ὤραίους του πόδας προσέδρασε περικαλλῆ πέδιλα, καὶ ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου ὅμοιος μὲ θεόν. Διέταξε δὲ ἀμέσως τοὺς βροντοφῶνους κήρυκας νὰ συγκαλέσωσι συνέλευσιν. Ἡ φωνὴ τῶν ἀντηχεῖ καὶ οἱ μακρὰν τὴν κόμην ἔχοντες Ἀχαιοὶ προστρέχουσι δρομαίως. Ὅταν δὲ ὅλοι οἱ πολῖται

συνθηροίσθησαν, ὁ Τηλέμαχος εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀγορὰν κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα χαλκοῦν δόρυ. Δὲν ἦτο μόνος· δύο κύνες ταχύποδες τὸν ἠκολούθουν· ἡ Ἀθηναῖ ἐπέχεε θείαν χάριν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ὅλος ὁ λαὸς τὸν ἐθαύμαζε προχωροῦντα. Ἐκάθησε δὲ εἰς τὴν θέσιν τοῦ πατρός του τὴν ὁποίαν τῷ παρεχώρησαν οἱ γέροντες.

Ἐπειτα δὲ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ πρὸς αὐτοὺς πρῶτος ὁ ἥρως Αἰγύπτιος, ὅστις ἔκυπτεν ὑπὸ τοῦ γήρατος καὶ ἐγνώριζε πολλὰ πράγματα. Ὁ ἀγαπητὸς υἱὸς του, ὁ ἀνδρεῖος Ἀντιφος, εἶχε συνεκστρατεύσει μετὰ τοῦ ἰσοθέου Ὀδυσσεῶς ἐπὶ τῶν κοίλων πλοίων εἰς τὴν εὐπωλον Τροίαν, ἀλλ' ὁ ἄγγριος Κύκλωψ τὸν ἐφόνευσεν εἰς τὸ βαθὺ σπήλαιόν του καὶ ἐκ τῶν σαρκῶν του προητοίμασε τὸ τελευταῖόν του δεῖπνον. Ὁ Αἰγύπιος εἶχε καὶ ἄλλους τρεῖς υἱούς· ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν, ὁ Εὐρύνομος, συγκατελέγετο μετὰ τῶν μνηστήρων, οἱ δύο δὲ ἄλλοι ἐνσχολοῦντο ἀδιακόπως εἰς τὰ ὑποστατικά τοῦ πατρός των. Ἀλλ' ὁ γέρων, καταβεβλημένος ὑπὸ τῆς θλίψεως, δὲν ἠδύνατο νὰ λησμονήσῃ τὸν Ἀντιφον. Διχακτόμενος λοιπὸν ὑπὸ τῶν δακρύων, ἀπέτεινε πρὸς τὴν ὁμήγουριν τοὺς ἑξῆς λόγους.

Ἄκουσατε, Ἰθακήσιοι, ὅσα μέλλω νὰ σᾶς εἴπω. Ἀφότου ὁ θεὸς Ὀδυσσεὺς ἀνεχώρησε μὲ τὰ κοῖλα πλοῖα, οὐδέποτε συνήλθομεν εἰς τὴν ἀγορὰν, οὔτε ἐκαθήσαμεν εἰς τὰς καθέδρας μας. Τίς λοιπὸν μᾶς συγκαλεῖ σήμερον; Ποῖος εἴτε ἐκ τῶν νέων εἴτε ἐκ τῶν γερόντων ἔλαβε τὴν τοιαύτην ἀνάγκην; Μήπως ἔμαθε περὶ τοῦ στρατοῦ μας εἰδῆσιν τινα χαρμόσουνον καὶ θέλει νὰ μᾶς τὴν ἀνακοινώσῃ σαφῶς ὥς πρῶτος ἀκούσας αὐτήν, ἢ πρόκειται νὰ μᾶς ὁμιλήσῃ περὶ κοινου τινος συμφέροντος; Εἶναι, νομίζω, καλὸς καὶ ζηλωτὴς πατριώτης. Εἴθε ὁ Ζεὺς νὰ τὸν ἀξιώσῃ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ἀγαθὸν τὸ ὁποῖον μελετᾷ.

Οὕτως ὁμιλήσεν, ὁ δὲ ἀγαπητὸς υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεῶς ἔχαιρε διὰ τὴν ἀγαθὴν ταύτην πρόρρησιν. Δὲν ἔμεινε λοιπὸν περισσότερον καθήμενος, ἀλλ' ἐπεθύμησε νὰ ὁμιλήσῃ. Ἦστη δὲ εἰς τὸ μέσον τῆς συνελεύσεως καὶ λαβὼν εἰς τὴν

χειρα τὸ σκῆπτρον τοῦ συνετοῦ κήρυκος Πεισίστηρος ἐστράφη πρὸς τὸν γέροντα Αἰγύπτιον καὶ τῷ εἶπεν.

Ἄνθρωπε, γέρον, δὲν εἶναι μακρὰν ὁ ἄνθρωπος οὗτος καὶ μετ' ὀλίγον θὰ μάθῃς ὅτι ἐγὼ συνεκάλεσα τὸν λαόν, διότι κατ' ἐμοῦ περισσώτερον παρὰ κατὰ παντὸς ἄλλου ἐπέσκηψαν αἱ θλίψεις. Οὐδεμίαν περὶ τοῦ στρατοῦ ἔλαβον καλὴν ἀγγελίαν καὶ τίποτε δὲν ἔχω νὰ σοῦ ἀνακοινώσω ὡς πρῶτος ἀκούσας· θὰ σοῦ ὁμιλήσω ὅμως περὶ τῶν ἰδιαιτέρων μου ὑποθέσεων καὶ τῆς διπλῆς δυστυχίας ἧτις εὔρε τὴν οἰκίαν μου. Πρῶτον μὲν ἀπώλεσα γενναῖον πατέρα ὅστις ἤτό ποτε βασιλεὺς σας, ἱλαρὸς καὶ ἥπιος ὡς πατήρ, τῶρα δὲ με εὔρε πολὺ μεγαλειότερον δυστύχημα τὸ ὅποιον ταχέως θὰ καταστρέψῃ τὴν οἰκίαν μου καὶ θὰ ἀφανίσῃ ὅλα μου τὰ πλούτη. Τὸ δυστύχημα τοῦτο εἶναι οἱ ἀγαπητοὶ υἱοὶ τῶν ἀνδρῶν ὅσοι εἶναι πρόκριτοι ἐκ τῶν ἐνταῦθα· εἶναι οἱ μνηστῆρες, οἵτινες ἄκουσαν ἐπολιόρκησαν τὴν μητέρα μου καὶ οἵτινες φοβοῦνται μὲν νὰ ὑπάγῳσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς τῆς Ἰκάρου ὅστις θὰ ἐπρόικιζε τὴν κόρην του καὶ θὰ τὴν ἐδίδεν εἰς ἐκεῖνον ὅστις ᾔθελε τῷ ἀρέσει, ἐρχόμενοι δὲ καθ' ἑκάστην εἰς τὴν οἰκίαν μου, σφάζουσι τοὺς βόας μου, τὰ πρόβατά μου καὶ τὰς παχείας αἰγὰς μου, τρώγουσι δωρεὰν, πίνουνε τὸν γενναῖον οἶνόν μου καὶ καταναλίσκουσι τὰ πάντα ἀφθόνως. Διότι δὲν ὑπάρχει ἀνὴρ τις οἷος ἦτο ὁ Ὀδυσσεὺς διὰ νὰ ἀπομακρύνῃ τὸ κακὸν ἀπὸ τὴν οἰκίαν. Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ προφυλαχθῶμεν, καὶ ἔνεκα τῆς ὁμολογίας ταύτης θὰ με ὑπολάβωσιν ἀνάνδρον καὶ ἀδύνατον· ἀλλὰ θὰ τοὺς ἐδίωκον ἐγὼ μόνος ἐὰν ἐγνώριζα τὴν τέχνην τοῦ πολεμεῖν, διότι αἱ πράξεις τῶν κατήντησαν ἀφόρητοι καὶ ἡ οἰκία καταστρέφεται ἀτίμως παρ' αὐτῶν. Ἀγανακτῆσατε λοιπὸν ὑμεῖς, ὦ πολῖται, ἐντραπῆτε τοὺς πέριξ λαοὺς καὶ φοβηθῆτε τὴν ὀργὴν τῶν θεῶν μήπως ἐν τῇ ἀγανακτήσει τῶν στρέψωσι τὸν ὄλεθρον κατὰ τῆς κεφαλῆς σας. Σὰς ἐξορκίζω εἰς τὸν Ὀλύμπιον Δία καὶ εἰς τὴν Θέμιδα, τὴν συγκαλοῦσαν καὶ διαλύσαν τὰς τῶν ἀνθρώπων συνελεύσεις,

βοηθήσατέ με, φίλοι μου, καὶ ἀφήσατέ με μόνον νὰ βασανίζωμαι ὑπὸ τῆς ἀπαραμυθῆτου λύπης μου, ἐκτὸς ἐὰν ὁ πατήρ μου, ὁ εὐγενὴς Ὀδυσσεύς, ἡδίκησέ τινα τῶν Ἀχαιῶν καὶ ὑμεῖς θεῖλετε νὰ ἐκδικηθῆτε παροτρύνοντες ἐναντίον μου τοὺς μνηστῆρας τούτους. Τότε προτιμότερον θὰ ἦτο νὰ κατεστρέφατε ὑμεῖς οἱ ἴδιοι τὰ ἀγαθὰ μου καὶ τὰ ποίμνιά μου. Ἐὰν τῶνόντι ἐγίνετο οὕτω, ἴσως ποτὲ ἀπεζημιούμεθα, διότι θὰ σὰς παρηκολουθοῦμεν εἰς ὅλην τὴν πόλιν, θὰ μᾶς ἠκούετε νὰ ζητῶμεν τὰ πράγματά μας, καὶ θὰ σιωπῶμεν μόνον ὅταν μᾶς ἀπεδίδοντο ὅλα. Ἀλλὰ τώρα βασανίζετε τὴν ψυχὴν μου μὲ ἀνιάτους ὁδύναις.»

Ταῦτα εἶπεν ὁ Τηλέμαχος μετ' ὀργῆς καὶ ἔρριψε χαμαὶ τὸ σκῆπτρον κλαίων θερμὰ δάκρυα. Ὅλος ὁ λαὸς τὸν εὐσπλαγχνίσθη. Καὶ ὅλοι μὲν οἱ ἄλλοι ἔμειναν σιωπῶντες καὶ κανεῖς δὲν ἐτόλμησε νὰ ἀποκριθῇ εἰς τὸν Τηλέμαχον μὲ τραχεῖς λόγους, μόνος δὲ ὁ Ἀντίνοος εἶπε πρὸς ἀπόκρισιν τὰ ἑξῆς.

«Τηλέμαχε, μὲ τὴν ὑπερήφανον γλῶσσαν, μὲ τὴν ὀρηκτικὴν καρδίαν, τί εἶπες διὰ νὰ μᾶς ἀτιμάσῃς; ἐπιθυμεῖς λοιπὸν νὰ μᾶς προσάψῃς αἰσχος; Ἐν τούτοις δὲν σοὶ πταίουσιν οἱ μνηστῆρες, ἀλλ' ἡ προσφιλὴς μήτηρ σου, ἡ τοσοῦτον καλῶς γνωρίζουσα τὰς δολοπλοκίας. Ἴδου τρία ἤδη ἔτη καὶ ἐντὸς ὀλίγου τέσσαρα ἀφότου ἀπατᾷ τὴν καρδίαν τῶν Ἀχαιῶν. Εἰς ὅλους δίδει ἐλπίδας, ὑπόσχεται εἰς ἓνα ἕκαστον, πέμπει μηνύματα εἰς τὸν καθένα, καὶ ἐν τούτοις ἄλλας σκέψεις ἔχει εἰς τὸν νοῦν της. Τέλος ἐπενόησε καὶ νέαν μηχανορραφίαν, τὴν ἑξῆς. Στήσασα μέγαν ἱστὸν εἰς τὴν οἰκίαν της, ὕψαινε λεπτὸν καὶ ὑπερμέγεθες πανίον, λέγουσα πρὸς ἡμᾶς αὖ Νεαροὶ πολεμισταί, μνηστῆρές μου, ἐπειδὴ ἀπέθανεν ὁ θεῖος Ὀδυσσεύς, περιμεῖνατε καὶ μὴ ἐπισπεύδετε τὸν γάμον μου πρὶν τελειώσω τὸ πανίον τοῦτο διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῶσιν εἰς μάτην τὰ νήματά μου· εἶναι τὸ σάβανον τοῦ ἥρωος Λαέρτου ὅταν ἡ ὀλεθρία μοῖρα τὸν βυθίσῃ εἰς τὸν αἰώνιον ὕπνον τοῦ θανάτου. Φοβοῦμαι μήπως μεταξὺ τοῦ λαοῦ

εὐρεθῇ καμμία Ἑλληνίς ἥτις νὰ ὀργισθῇ κατ' ἐμοῦ ἐάν ταφῇ
ἀνευ σαβάνου αὐτὸς ὅστις εἶχε τόσα πλοῦτη. » Ταῦτα εἶπεν,
ἡμῶν δὲ ἡ γενναία καρδία ἐπέισθη. Ἐκτοτε, τὴν μὲν ἡμέ-
ραν εἰργάζετο εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ μεγάλου ἐκείνου πα-
νίου, τὴν δὲ νύκτα τὸ διέλυεν ὑπὸ τὸ φῶς τῶν λαμπάδων,
καὶ τοιουτοτρόπως ἐπὶ τρία ἔτη ἐκρύπτετο δολίως ἀπὸ ἡμᾶς
καὶ τὴν ἐπιστεύομεν. Ἄλλ' ὅταν ἦλθε τὸ τέταρτον ἔτος καὶ
ἐπέστη ἡ ὥρα, τότε μία τῶν γυναικῶν τῆς ἥτις ἤξευρε τὸ
πρᾶγμα καλῶς, τὸ ἀπεκάλυψεν εἰς ἡμᾶς καὶ τὴν εὕρομεν
διαλύουσαν τὸ ὥραϊον ὑφασμά της καὶ τὴν ἠναγκάσαμεν
ἄκουσαν νὰ τὸ τελειώσῃ. Αὐτὰ σοὶ ἀποκρίνονται οἱ μνη-
στῆρες διὰ νὰ μάθῃς καὶ σὺ ὅσα ἀγνοεῖς καὶ διὰ νὰ πληρο-
φορηθῶσιν ὅλοι οἱ Ἀχαιοί. Ἀπόπεμψον λοιπὸν τὴν μητέρα
σου καὶ διάταξον αὐτὴν νὰ νυμφευθῇ ἐκείνον τὸν ὅποιον θὰ
ἐκλέξῃ ὁ πατήρ της καὶ θὰ ἦναι ἀρεστός εἰς αὐτήν. Πολλὴν
πεποιθήσιν ἔχει εἰς τὰ δῶρα μὲ τὰ ὅποια τὴν ἐπροίκισεν
ἀφθόνως ἡ Ἀθηνα, εἰς τὴν ἰκανότητα περὶ τὸ ἐκτελεῖν ἐξαί-
ρετα καὶ τεχνικώτατα ἔργα, εἰς τὸ λεπτότατον πνεῦμά της,
εἰς τὰς πανουργίας της τὰς ὑποίας, ὡς λέγουσιν, οὐδεμία ἐκ
τῶν ἀρχαίων ἐπὶ καλλονῇ φημιζομένων γυναικῶν ἐγίνωσκε,
μήτε ἡ Τυρῶ, μήτε ἡ Ἀλκυμένη, μήτε ἡ καλλιστέφανος Μυ-
κῆνη· ἀλλ' ἡ μήτηρ σου δὲν σκέπτεται δικαίως καὶ ὀρθῶς,
καὶ ἐάν ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ πολὺ τυραννοῦσα τοὺς υἱοὺς τῶν
Ἀχαιῶν, θὰ καταφάγωσιν οὗτοι τὰ ποίμνια καὶ τὰ ἀγαθὰ
σου ἐνόσω αὐτὴ ἐπιμένει εἰς τὴν σκέψιν τὴν ὁποίαν ἔθεσαν
εἰς τὰ στήθη της οἱ θεοί. Καὶ εἰς ἑαυτὴν μὲν προετοιμάζει
μεγάλην δόξαν, εἰς σὲ δὲ λύπην διὰ τὴν στέρησιν μεγάλου
μέρους τῆς περιουσίας σου. Ἡμεῖς δὲ οὔτε εἰς τὰς ἐργασίας
μας θὰ ἐπιστρέψωμεν οὔτε θὰ ἐξέλθωμεν τῆς οἰκίας ταύτης
πρὶν νυμφευθῇ ἐκείνον ἐκ τῶν Ἀχαιῶν τὸν ὅποιον ᾔθελεν
ἐκλέξει. »

Πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίθη ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

α Ἀντίνοε, μὲ εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον ν' ἀποπέμψω ἀ-
κουσαν ἐκ τῆς οἰκίας ἐκείνην ἥτις μὲ ἐγέννησε καὶ μὲ ἔθρε-

ψεν. Ὁ πατήρ μου ἢ ζῇ ἢ ἀπέθανεν εἰς ξένην γῆν· θά ἦναι·
 δὲ δυσάρεστον εἰς ἐμὲ νὰ πληρώσω πολλὰ εἰς τὸν Ἰκαρον,
 ἐὰν θελήσω ἀπ' ἐαυτοῦ μου νὰ διώξω τὴν μητέρα μου. Εἰς
 τὴν τιμωρίαν τὴν ὁποίαν θὰ μοι ἐπέβαλεν ὁ πατήρ της, οἱ
 θεοὶ θὰ προσέθετον καὶ ἄλλα θεινὰ, ἐπειδὴ ἡ μήτηρ μου,
 ἀναχωροῦσα ἐκ τῆς οἰκίας θὰ ἐπεκαλεῖτο κατ' ἐμοῦ τὰς
 στυγερὰς Ἑρινύας· πρὸς τοῦτοις δὲ θὰ ἐπέσυρα τὴν δικαίαν
 μομφὴν τῶν ἀνθρώπων. Ὅχι, οὐδέποτε τοιαύτη διαταγὴ θὰ
 ἐξέλθῃ τῶν χειλέων μου· ὥστε ἐὰν ἔμεινεν ἐν τῇ καρδίᾳ
 σας αἰδῶς, ἐξέλθετε τῆς οἰκίας μου καὶ τραπήτε εἰς ἄλλας
 εὐωχίας, τρώγοντες τὰ ἰδιά σας ἀγαθὰ, ὅτε μὲν εἰς τὴν οἰ-
 κίαν τοῦ ἐνός ὅτε δὲ εἰς τὴν τοῦ ἄλλου. Ἀλλ' ἐὰν σὰς φαί-
 νεται προτιμότερον καὶ καλλίτερον νὰ τρώγῃτε ἀτιμωρητὶ
 τὰ ἀγαθὰ ἐνός μόνου ἀνθρώπου, ληστεύετε τα. Ἐγὼ δὲ θὰ
 ἐπικαλεσθῶ τοὺς αἰωνίους θεοὺς διὰ νὰ τιμωρῇσιν ἡμέραν
 τινὰ ὁ Ζεὺς τὰς πράξεις σας καὶ νὰ ἐξολοθρευθῇτε ἀνεκδί-
 κητοι εἰς τὴν οἰκίαν μου.»

Ταῦτα εἶπεν ὁ Τηλέμαχος, ὁ δὲ παντεπόπτης Ζεὺς ἀπέ-
 λυσε δύο αἰετοὺς ἀπὸ τὰς ὑψηλὰς κορυφὰς τοῦ ὄρους διὰ νὰ
 πετάξωσι πρὸς αὐτόν. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν οὗτοι ἵπταντο
 μετὰ τὴν πνοὴν τοῦ ἀνέμου, ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου, ἀπλοῦν-
 τες τὰς πτέρυγας των· ὅταν δὲ ἐφθασαν ἄνωθεν τοῦ κέντρου
 τῆς θορυβώδους συνελεύσεως, ἤρχισαν νὰ πετῶσι κυκλασι-
 δῶς καὶ νὰ βλέπωσι τὰς κεφαλὰς ὅλων προμηνύοντες εἰς αὐ-
 τοὺς τὸν θάνατόν των. Ἐπειτα δὲ σχιζόντες μετὰ τοὺς ὄνυ-
 χας τὰς παρειαὶς καὶ τοὺς λαιμούς των, ἀπέπτησαν πρὸς
 τὰ δεξιὰ διὰ τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς πόλεως αὐτῶν. Εἰς τὴν
 θέαν τῶν πτηνῶν τούτων, ὅλοι ἐξεπλάγησαν καὶ ἡρώτων
 καθ' ἐαυτοὺς ποῖα ἄρα συμβάντα προαναγγέλλουσι. Τότε δὲ
 ὁ σεβασμῖος ἦρως Ἀλκίονος, ὁ υἱὸς τοῦ Μάστορος, ὠμίλησε
 πρὸς αὐτούς. Εἶναι δὲ οὗτος μεταξὺ τῶν συγχρόνων τοῦ ὁ-
 μόνος ἐντρίβης περὶ τὸ ἐξηγεῖν τοὺς οἰωνοὺς καὶ ἀναγγέλλειν
 τὰς ἀποφάσεις τῆς μοίρας. Θέλων δὲ τὸ καλόν των
 ἐδημηγόρησε καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς.

« Ἀκούσατε ὅσα θὰ σᾶς εἶπω, Ἰθακήσιοι. Ἀποτείνομαι δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς μνηστήρας διότι κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν κυλίνεται μεγάλη συμφορά. Ὁ Ὀδυσσεὺς δὲν θὰ μένῃ ἐπὶ πολὺ ἀκόμῃ μακρὰν τῶν φιλτάτων του, καὶ ἴσως τῶρα πλησίον τῶν παραλίων τούτων ἐτοιμάζει δι' ὅλους ἐκδίκησιν καὶ θάνατον. Ἴσως σκληραὶ συμφοραὶ ἀναμένουσι καὶ πολλοὺς ἄλλους ἐκ τῶν κατοικούντων τὴν ὠραίαν Ἰθάκην. Ἄς σκεφθῶμεν λοιπόν, φίλοι, ἐνόσω εἶναι ἀκόμῃ καιρὸς, πῶς νὰ διώξωμεν τοὺς μνηστήρας τούτους, ἢ μᾶλλον πῶς νὰ ἀποχωρήσωσιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, ὕπερ πολὺ προτιμότερον. Δὲν εἶμαι ἄπειρος τῆς μαντικῆς, καὶ ὁμιλῶ μετὰ βεβαιότητος. Ναί, πλησιάζουσι νὰ ἐπαληθεύσωσιν ὅλα ὅσα εἶπον εἰς τὸν βασιλεῖα ὅταν οἱ Ἕλληνες ἐξεστράτευσαν κατὰ τῆς Τροίας καὶ μετ' αὐτῶν ἀνεχώρει καὶ ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς. Τῷ προεῖπον ὅτι ἔμελλε νὰ ὑποστῇ πολλὰς δυστυχίας, καὶ ὅτι, ἀφοῦ χάσῃ τοὺς συντρόφους του, θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν κατοικίαν του κατὰ τὸ εἰκοστὸν ἔτος ἀγνώριστος εἰς ὅλους. Τώρα ὅλα ταῦτα μέλλουσι νὰ ἐκτελεσθῶσι. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ υἱὸς τοῦ Πολύβου Εὐρύμαχος.

« ὦ γέρον, ὕπαγε εἰς τὴν οἰκίαν σου διὰ νὰ προλέγῃς εἰς τὰ παῖδιά σου τὰ μέλλοντα ὅπως τὰ προφυλάξῃς ἀπὸ μέλλοντι κακόν. Ἐγὼ ὁμῶς εἶμαι καλλίτερός σου μάντις εἰς τὰ τοιαῦτα. Πολλὰ ὄρνεα πετώσιν ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καὶ δὲν προλέγουσιν ὅλα τὸ μέλλον. Ἄλλως τε ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπέθανε μακρὰν καὶ εἴθε νὰ συνηφανίζετο καὶ σύ! Τότε δὲν θὰ ἐξήγεις τοιουτοτρόπως τὰ σημεῖα τῶν θεῶν καὶ δὲν θὰ ἡρέθιζες καθ' ἡμῶν τὴν ὀργὴν τοῦ Τηλεμάχου, ἐλπίζων ὅτι θὰ στείλῃ εἰς τὴν οἰκίαν σου δῶρόν τι. Ἄλλὰ σοὶ τὸ λέγω καὶ ἡ ὑπόσχεσίς μου θέλει ἐκπληρωθῇ. Ἐάν, ἐπειδὴ γνωρίζεις παλαιὰς καὶ πολλὰς πανουργίας, ἐξακολουθήσῃς ἐρεθίζων τὴν ὀργὴν ἀνθρώπου νεωτέρου σου καὶ ἀπατῶν αὐτὸν διὰ τῶν λόγων σου, πρῶτον μὲν αὐτὸς ὁ ἴδιος θὰ τυραννηθῇ περισσότερο, διότι μὲ ὅλας σου τὰς προφητείας δὲν

θὰ κατορθώσῃ τίποτε· εἰς σὲ δὲ ἔπειτα, ὦ γέρον, θέλομεν ἐπιβάλλει ποινὴν τὴν ὁποῖαν θὰ ὑποστῇς δυσαρέστως. Ἐνώπιον τῆς συνελεύσεως ταύτης συμβουλεύω τὸν Τηλέμαχον νὰ ἀποπέμψῃ τὴν μητέρα του εἰς τὴν πατρικὴν τῆς οἰκίαν, ἐκεῖ δὲ ἄς τὴν ὑπαδρεύσωσιν οἱ γονεῖς τῆς καὶ ἄς τῇ δώσωσι πολλὰ δῶρα ὡς ἀρμόζει εἰς προσφιλῇ θυγατέρα. Μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς δὲν φρονῶ ὅτι εἶναι δυνατόν οἱ υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν νὰ παραιτηθῶσι τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ των, διότι δὲν φοβούμεθα κανένα, οὔτε αὐτὸν τὸν Τηλέμαχον, μολονότι ὁμιλεῖ πολλὰ, οὔτε μᾶς μέλει διὰ τὰς προφητείας τὰς ὁποίας λέγεις ἀνωφελῶς καὶ διὰ τῶν ὁποίων καθίστασαι ἐτι μᾶλλον μισητός. Θὰ ἐξακολουθήσωμεν λοιπὸν ἀφανίζοντες τὰ ἀγαθὰ του τὰ ὁποῖα θὰ ἐλαττοῦνται καθ' ἡμέραν ἐνόςῳ ἢ Πηνελόπῃ ἀναβάλλῃ νὰ ἐκλέξῃ ὡς σύζυγον ἓνα ἐκ τῶν Ἀχαιῶν καὶ ἐνόςῳ παρερχομένων τῶν ἡμερῶν μένομεν φιλονεικούντες ἐξ ἀντιζηλίας καὶ δὲν ζητοῦμεν ἕκαστος εἰς ἄλλας οἰκίας συζύγους ἀξίας ἡμῶν.»

Πρὸς τοῦτον πάλιν ἀπήντησεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«Εὐρύμαχε καὶ σεῖς οἱ ἄλλοι εὐγενεῖς μνηστῆρες, δὲν θέλω οὔτε νὰ σᾶς ἱκετεύσω περισσότερον οὔτε νὰ σᾶς εἴπω πλέον ἄλλα τίποτε· οἱ θεοὶ καὶ ὅλοι οἱ Ἀχαιοὶ γνωρίζουσι τῶρα τὰ πάντα. Ἀλλὰ δότε μοι τοῦλάχιστον ἓν πλοῖον ταχὺ καὶ εἴκοσι συντρόφους διὰ νὰ μὲ μεταφέρωσι πανταχοῦ κατὰ θάλασσαν. Θὰ μεταβῶ εἰς τὴν Σπάρτην καὶ τὴν ἀμμώδη Πύλον διὰ νὰ ἐρωτήσω περὶ τοῦ πρὸ τοσούτου χρόνου ἀποδημοῦντος πατρός μου καὶ διὰ νὰ ἰδῶ ἐὰν θνητός τις δυνήθῃ νὰ μὲ εἰπῇ τίποτε, ἢ ἐὰν θὰ ἀκούσω τὴν φωνὴν ἐκείνην τοῦ Διὸς ἣτις πρὸ πάντων μεταδίδει τὰς εἰδήσεις. Ἐὰν ἐξ ὧσων ἀκούσω πεισθῶ ὅτι ὁ πατήρ μου ζῇ καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὴν πατρίδα του, μὲ ὅλα τὰ βάσανα τὰ ὁποῖα θὰ αἰσθάνωμαι, θὰ περιμείνω ἀκόμη ἐπὶ ἓν ἔτος. Ἐὰν δὲ βεβαιωθῶ ὅτι ἀπέθανε, θὰ ἐπιστρέψω τότε εἰς τὴν ἀγαπητὴν μου πατρίδα, θὰ τῷ ἐγείρω τάφον καὶ θὰ τῷ προσφέρω πολλὰς καὶ μεγαλοπρεπεῖς ἐπικηδείους θυσίας ἀξίας εἰς τοι-

οὔτον ἤρωα. Μετὰ δὲ ταῦτα θὰ ὑπανδρεύσω τὴν μητέρα μου.»

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Τηλέμαχος ἐκάθισεν. Ἀναστὰς δὲ ὁ Μέντωρ ὅστις ἦτο σύντροφος τοῦ γενναίου Ὀδυσσεύος καὶ εἰς τὸν ὁποῖον οὗτος πρὶν ἐμῇ εἰς τὰ πλοῖα εἶχεν ἐμπιστευθῇ τὴν ἐπιστάσιν ὅλης τῆς οἰκίας του καὶ τὴν φύλαξιν ὅλων τῶν κτημάτων του, διατάξας νὰ ὑπακούωσιν εἰς αὐτὸν, εἶπε μὲ πνεῦμα πλήρες ἀγαθότητος.

«Ἀκούσατε, ὦ Ἰθακήσιοι, ὅσα μέλλω νὰ σᾶς εἶπω. Εἴθε εἰς τὸ ἐξῆς κανεῖς ἐκ τῶν βασιλέων ὅσοι ἔχουσι σκῆπτρον νὰ μὴν ἦναι ἀγαθός, ἐπεικὴς, ἥπιος καὶ φίλος τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ νὰ ἦναι πάντοτε αὐστηρὸς καὶ ἀδίκος, ἀφοῦ κανεῖς πλέον δὲν ἐνθυμεῖται τὸν Ὀδυσσεᾶ μεταξὺ τοῦ λαοῦ τούτου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐβασίλευεν ὡς καλὸς πατήρ. Ὅχι, δὲν ἀγανακτῶ κατὰ τῶν ὑπερηφάνων μνηστήρων δι' ὅσας πράττουσιν ἐκ κακοβουλίας βιαιοπραγίας, διότι μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς τῶν ἀφανίζουσιν ἀδίκως τὸν αἶκον τοῦ Ὀδυσσεύος νομιζόντες ὅτι δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ ποτέ· ἀλλ' ἀγανακτῶ κατὰ τοῦ λαοῦ ὀλοκλήρου, καθ' ὅλων ὑμῶν οὔτινες κάθησθε ἐδῶ σιωπῶντες καὶ οὔτινες, ἐνῶ εἰσθε τόσοι πολλοί, δὲν καταστέλλετε διὰ τῶν ἐπιπλήξεων σας τοὺς ὀλίγους τούτους μνηστήρας.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ὁ υἱὸς τοῦ Εὐνύχορος Λεώκριτος.

«Αὐθάδη καὶ ἄφρων Μέντορ, ποῖον λόγον εἶπες προκαλῶν τὸν λαὸν νὰ μᾶς περιορίσῃ; Δὲν ἤξεύρις ὅτι εἶναι δύσκολον, καὶ εἰς πολλοὺς ἀκόμη ἀνθρώπους, νὰ παλαίσωσι καθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ συμποσίου; Ἐὰν καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης, ὁ Ὀδυσσεύς, ἐπέστρεφεν ἐνταῦθα καὶ ἐπεχείρῃ νὰ διώξῃ ἐκ τῆς οἰκίας του τοὺς εὐγενεῖς μνηστῆρας, καθ' ἣν ὥραν ἤθελον συμποσιᾶζει, ἢ τόσον ἐπιθυμοῦσα νὰ τὸν ἐπανίδῃ γυνή του δὲν θὰ ἔχαιρε ποσῶς διὰ τὴν ἐπιστροφὴν του. Καὶ ἂν εἶχεν ὡς ἀκολουθίαν του πολλοὺς στρατιώτας, πάλιν θὰ εὕρισκεν ἐπαίσχυντον θάνατον. Δὲν ὠμίλησας λοιπὸν μετὰ φρονήσεως. Διὰ τοῦτο ὑμεῖς μὲν οἱ πολ-

ται διαλυθῆτε καὶ ἐπιστρέψατε ἕκαστος εἰς τὰ ἔργα του, ὃ δὲ Μέντωρ καὶ ὁ Ἀλκίβροτος ὡς προετοιμάσωσι τὰ διὰ τὸν πλοῦν του ἀπαιτούμενα ἀφοῦ ἐκπαλαί εἶναι φίλοι τοῦ πατρὸς του. Νομίζω ὅμως ὅτι πολὺν καιρὸν ἀκόμῃ θὰ μείνῃ εἰς τὴν Ἰθάκην ἡσυχὸς ζῆτων πληροφορίας παρὰ τῶν ξένων καὶ οὐδέποτε θὰ ἐκτελέσῃ τὸ ταξίδιον τοῦτο.»

Οὕτως ὁμίλησε καὶ διέλυσε ἀμέσως τὴν συνέλευσιν. Καὶ οἱ μὲν πολῖται δισεκεδάσθησαν εἰς τὴν ἰδίαν του οἰκίαν ἕκαστος, οἱ δὲ μνηστῆρες ἐπέστρεψαν εἰς τὰ μέγαρα τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεύς. Ὁ δὲ Τηλέμαχος ἐν τούτοις μακρυνθεὶς μόνος ἦλθεν εἰς τὸ παράλιον τῆς θαλάσσης καὶ νύκτας τὰς χεῖρας μὲ τὰ ἀφρίζοντα κύματα, προσπυχήθη εἰς τὴν Ἀθηνᾶν.

«Ἀκουσόν με σὺ, ἥτις θεὰ οὖσα, ἦλθες χθὲς εἰς τὸν οἶκόν μου καὶ μὲ διέταξες νὰ διασχίσω μὲ πλοῖον τὸν Ἰοφερόν πόντον διὰ νὰ πληροφορηθῶ περὶ τῆς ἐπανόδου τοῦ πρὸ πολλοῦ ἀποδημοῦντος πατρὸς μου. Ἀλλ' οἱ Ἀχαιοὶ ἐμποδίζουσιν ὅλα ταῦτα τὰ σχέδια καὶ πρὸ πάντων οἱ αὐθάδεις καὶ κακοὶ μνηστῆρες.»

Ταῦτα εἶπε προσευχόμενος, ἡ δὲ Ἀθηνᾶ, λαβοῦσα τὴν μορφήν καὶ τὴν φωνὴν τοῦ Μέντορος, ἦλθε πλησίον του, καὶ καλέσασα αὐτὸν ἐξ ὀνόματος τῷ ἀπέτεινε τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους.

«Τηλέμαχε, δὲν θὰ στερηθῇς τοῦ λοιποῦ μήτε συνέσεως μήτε θάρρους ἐὰν μετεδόθῃ εἰς σὲ ἡ δύναμις τοῦ πατρὸς σου, ὅστις ἤξευρε καὶ νὰ πράττῃ καὶ νὰ ὁμιλῇ καλῶς· τότε δὲν θέλει ματαιωθῇ οὔτε μείνῃ ἀπραγματοποιήτον τὸ ταξίδιον τοῦτο. Ἐὰν ὅμως δὲν ᾔσῃ τέκνον τοῦ ἥρωος ἐκείνου καὶ τῆς Πηνελόπης, δὲν ἐλπίζω ὅτι θὰ φέρῃς εἰς πέρας ὅσα κατὰ νοῦν ἔχεις. Σχεδὸν δὲν ὑπάρχουσι τέκνα ὁμοιάζοντα τοὺς πατέρας των· τὰ πλεῖστα εἶναι κατώτερα, ὀλίγιστα εἶναι ἀνώτερα. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν θὰ σὲ λείψῃ μήτε ἡ φρόνησις μήτε τὸ θάρρος, ἐπειδὴ δὲν σὲ ἐγκατέλιπεν ὀλοτελῶς ἡ σύνεσις τοῦ Ὀδυσσεύς, ἐλπίζω ὅτι θὰ φέρῃς εἰς πέρας τὸ ἔργον. Μὴ φροντίζῃς πλέον διὰ τὰ σχέδια τῶν ἀφρόνων

μνηστήρων, διότι αὐτοὶ οὔτε νοῦν ἔχουσιν οὔτε δικαιοσύνην, οὔτε ἐννοοῦσι τὸν θάνατον καὶ τὴν μαύρην μοῖραν ἣτις τοὺς πλησιάζει καὶ εἰς μίαν ἡμέραν θά τοὺς ἀπολέσῃ ὅλους. Μὴ ἀναθάλῃς τὸ ταξείδιον τὸ ὅποιον κατὰ νοῦν ἔχεις· ἐγὼ εἶμαι πατρικός σου φίλος, καὶ ἐγὼ θὰ σοὶ προετοιμάσω ταχὺ πλοῖον διὰ νὰ συμπλεύσω μετὰ σοῦ. Ἐν τούτοις ἐπίστρεψον εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἐμφανίσθητι εἰς τοὺς μνηστῆρας, ἐτοίμασον τὰς ἀναγκαίας ζωτροφίας καὶ θέσον τὸν μὲν οἶνον εἰς τοὺς ἀμφορεῖς, τὰ δὲ ἄλεια, τὸν μυελὸν τοῦτον τῶν ἀνδρῶν, εἰς δερματὰ πυκνά. Ἐγὼ θὰ μεταβῶ εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ ἐκλέξω ἐν τάχει πολεμιστὰς ἐθελοντάς. Πολλὰ πλοῖα νέα καὶ παλαιὰ εὐρίσκονται εἰς τὴν ὑπὸ τῶν κυμάτων λουομένην Ἰθάκην· θὰ ἐξετάσω ποῖον εἶναι τὸ κάλλιστον μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἐξοπλίζοντες αὐτὸ ἐν τάχει τὸ ῥίπτομεν εἰς τὴν εὐρεῖαν θάλασσαν.»

Οὕτως ὠμίλησεν ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς, καὶ ὁ Τηλέμαχος δὲν περιέμεινε περισσότερον ἅμα ἤκουσε τὴν φωνὴν τῆς θεᾶς, ἀλλὰ μὲ τεθλιμμένην καρδίαν ἐκίνησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν οἶκόν του. Ἐκεῖ εὔρε τοὺς αὐθάδεις μνηστῆρας ἀσχολουμένους εἰς τὸ νὰ ἐκδαίρωσι καὶ νὰ ψήνωσιν εἰς τὴν αὐλὴν τοὺς παχεῖς χοίρους. Ὁ Ἀντίνοος, γελῶν, ἔδραμεν εἰς προὔπαντήσιν του, ἔλαβε τὴν χεῖρά του καὶ τῷ εἶπε καλῶν αὐτόν ἐξ ὀνόματος.

«Τηλέμαχε, γλῶσσα ὑψηλόφρων καὶ καρδίᾳ ἀδάμαστος, δῖωξον ἀπὸ τὸ πνεῦμά σου τὰς κακὰς σκέψεις καὶ τὰς κακὰς λέξεις. Ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν διὰ νὰ τρώγῃς καὶ πίνῃς ὡς πρότερον. Οἱ Ἀχαιοὶ θὰ σοὶ ἐτοιμάσωσιν ὅσα ἐζήτησας, πλοῖον καὶ ἐκλεκτοὺς κωπηλάτας, διὰ νὰ πλεύσῃς ταχέως πρὸς τὴν θεῖαν Πύλον καὶ νὰ ζητήσῃς πληροφορίας περὶ τοῦ ἐνδόξου πατρός σου.»

Πρὸς αὐτόν δὲ ἀπήντησεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«Ἀντίνοε, οὐδόλως δύναμαι εἰς τὸ ἐξῆς νὰ τρώω σιωπηλῶς πλησίον σας, αὐθάδεις ἄνθρωποι, καὶ νὰ εὐφραίνωμαι ἐν ἡσυχίᾳ. Δὲν σὰς ἀρκεῖ ὅτι ἕως τώρα ἐφθείρατε μέγα μέρος

τῶν πολλῶν καὶ καλῶν κτημάτων μου ἐνόσῳ ἤμην παιδίον·
 Σήμερον ὅμως ἐμεγάλωσα· ἤκουσα πολλάς διδακτικὰς γνώ-
 μας, ἡ καρδιά μου ἐδυναμώθη ἐν τῷ στήθει μου καὶ θὰ προσ-
 παθήσω νὰ σᾶς ἐκδικηθῶ, εἴτε μεταβῶ εἰς τὴν Πύλον εἴτε
 μείνω ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ τούτου. Ἀλλὰ θὰ ἀναχωρήσω καὶ
 δὲν θὰ ματαιωθῇ τὸ ταξείδιον τοῦτο· θὰ ἀναχωρήσω δὲ μὲ
 πλοῖον ξένον, ἐπειδὴ δὲν ἤξιώθην νὰ λάβω παρ' ὑμῶν μήτε
 πλοῖον μήτε κωπηλάτας καὶ ἐκρίνατε τοῦτο ὠφελιμώτε-
 ρόν σας.»

Ταῦτα εἰπὼν ἀπέσυρε βιάσις τὴν χειρὰ του ἀπὸ τὴν
 χεῖρα τοῦ Ἀντινόου, οἱ δὲ μνηστῆρες ἠτοίμαζον τὸ συμπό-
 σιον περιπαίζοντες αὐτὸν καὶ ἀποτεινόντες λόγους πειρακτι-
 κοῦς. Εἰς δὲ ἐκ τῶν αὐθαδῶν ἐκείνων νέων εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

«Δὲν ὑπάρχει πλέον ἀμφιβολία ὅτι ὁ Τηλέμαχος μελετᾷ
 τὸν ἐξολοθρευμὸν μας καὶ θὰ φέρῃ ὑπερασπιστὰς ἐκ τῆς ἀμ-
 μώδους Πύλου ἢ ἐκ τῆς Σπάρτης· τοῦλάχιστον αὐτὴ εἶναι
 ἡ διακαὴς ἐπιθυμία του. Ἴσως σκοπεύει νὰ μεταβῇ καὶ εἰς
 τὴν εὐφορον Ἐφύρην διὰ νὰ φέρῃ ἐκείθεν δηλητήρια τὰ ὅποια
 νὰ ῥίψῃ εἰς τὸ ποτὸν μας διὰ νὰ μᾶς δηλητηριάσῃ ὅλους συγ-
 χρόνως.»

Ἄλλος πάλιν ἐκ τῶν αὐθαδῶν ἐκείνων νέων εἶπε.

«Τίς οἶδεν ἂν, ἐπιβὰς καὶ αὐτὸς εἰς κοῖλον πλοῖον καὶ
 πλανηθεὶς ὡς ὁ Ὀδυσσεύς, δὲν ἀπολεσθῇ μακρὰν τῶν φιλτά-
 των του; Τότε ὁ κόπος μας θὰ ᾔτο μεγαλείτερος διότι θὰ
 ἐμοιραζόμεθα μεταξὺ μας ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του καὶ θὰ ἀ-
 φίναμεν τὴν κατοικίαν ταύτην εἰς τὴν μητέρα του καὶ εἰς ἐ-
 κείνον ὅστις θὰ τὴν ἐνυμφεύετο.»

Ταῦτα εἶπον ἐκεῖνοι, ὁ δὲ Τηλέμαχος κατέβη εἰς τὸν ὑ-
 ψηλὸν καὶ εὐρύχωρον θάλαμον τοῦ πατρὸς του ὅπου ὑπῆρ-
 χον σωροὶ χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ, ἐνδύματα εἰς κιβώτια καὶ πολὶ
 εὐῶδες ἔλαιον· ὑπῆρχον ἐπίσης, τοποθετημένοι κατὰ σειρὰν
 πλησίον τοῦ τοίχου, πίθοι οἴνου παλαιοῦ προωρισμένοι νὰ
 ἀνοιχθῶσιν ἂν ποτε ὁ Ὀδυσσεύς ἐπέστρεφεν εἰς τὴν οἰκίαν
 του μετὰ τὰ πολλὰ του παθήματα. Ἰσχυρὰ δίφυλλος ξυλὴν

θύρα ἔκλειε τὸν θάλαμον ἐκεῖνον καὶ γυνὴ πεπειραμένη, ἡ οἰκονόμος Εὐρύκλεια, θυγάτηρ τοῦ Πεισηνορίδου Ὀπρος, ἐφύλαττε ταῦτα πάντα προσέχουσα ἡμέραν καὶ νύκτα. Προσκαλέσας δὲ αὐτὴν ὁ Τηλέμαχος τῇ εἶπε.

Ἄ Τροφέ μου, γέμισον τοὺς ἀμφορεῖς μὲ γλυκὺν οἶνον, τὸν ἀμέσως κατώτερον ἐκεῖνου τὸν ὅποιον φυλάττεεις διὰ τὸν δυστυχῇ ἐκεῖνον ἐάν ποτε ἐπιστρέψῃ διαφυγὼν τὸν θάνατον καὶ τὴν κακὴν μοῖραν. Γέμισον ἐκ τοῦ οἴνου τούτου δώδεκα ἀμφορεῖς καὶ κλεισέ τους προσεκτικῶς μὲ πώματα. Βάλε ἐπίσης ἄλευρον εἰς καλῶς ἐξράμμένα σακκία· ἔχω δὲ ἀνάγκην εἴκοσι μέτρων τοιοῦτου ἀλεσμένου ἀλεύρου. ἤξευρέ το μόνη σου καὶ ἐτοίμασον ἀμέσως ὅλα ὅσα σοῦ εἶπα, διότι θὰ τὰ παραλάβω τὸ ἑσπέρας ὅταν ἡ μήτηρ μου ἀναβῇ εἰς τὰ δωμάτια τῆς διὰ νὰ κοιμηθῇ. Ἀναχωρῶ διὰ τὴν Σπάρτην καὶ τὴν ἀμμώδη Πύλον ὅπου θὰ ζητήσω πληροφορίας περὶ τῆς ἐπανόδου τοῦ προσφιλοῦς πατρός μου, ἂν που δυνηθῶ νὰ ἀκούσω τι. »

Ταῦτα εἶπεν ὁ Τηλέμαχος, ἡ δὲ προσφιλὴς του προφύλαξις Εὐρύκλεια ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ στενάζῃ, καὶ ἀποτεινομένη πρὸς αὐτὸν τῷ εἶπεν.

Ἄ ὦ τέκνον μου ἀγαπητὸν, πῶς ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν σου τοιαύτη σκέψις; ποῦ θὰ ὑπάγῃς εἰς τὰ ἀπέραντα ξένα, σὺ μονογενὴς καὶ πολυαγάπητος υἱός; Ὁ εὐγενὴς Ὀδυσσεὺς ἐχάθη μακρὰν ἀπὸ τὴν πατρίδα του μεταξὺ λαῶν ἀγνώστων. Οἱ δὲ μνηστῆρες, ἅμα σὺ ἀναχωρήσης, θὰ σκεφθῶσι πῶς νὰ σὲ ἀφανίσωσι δολίως καὶ νὰ μοιρασθῶσι μεταξὺ των τὰ πλοῦτή σου. ὦ! μείνε ἐδῶ εἰς τὴν οἰκίαν σου καὶ δὲν ἔχεις ἀνάγκην νὰ ὑποφέρῃς τόσα δεινὰ πλανώμενος εἰς τὴν ἀπέραντον θάλασσαν. »

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

Ἄ ὦ τροφέ μου, ἡσύχασε, διότι ἡ σκέψις αὕτη δὲν μοὶ ἐπῆλθε χωρὶς τὴν θέλησιν Θεοῦ τινος. Ἄλλ' ὀρκίσθητι νὰ μὴ φανερῶς τίποτε ἐκ τούτων εἰς τὴν ἀγαπητὴν μου μητέρα πρὶν παρέλθωσιν ἑνδεκα ἢ δώδεκα ἡμέραι, ἐκτὸς ἐάν ἐπιθυ-
100

μήση νὰ μὲ ἰδῇ ἢ μάθῃ τὴν ἀναχώρησίν μου, διότι φοβοῦμαι μήπως κλαίουσα βλάβῃ τὸ ὠραῖόν της σῶμα.»

Ταῦτα εἶπεν ὁ Τηλέμαχος, ἡ δὲ γραῖα ὠρκίσθη τὸν μέγαν ὄρκον τῶν θεῶν. Ἀφοῦ δὲ ὤμοσε καὶ ἐτελείωσε τὸν ὄρκον της, ἔσπευσε νὰ γεμίσῃ μὲ οἶνον τοὺς ἀμφορεῖς καὶ νὰ θέσῃ ἄλευρον εἰς τὰ στερεὰ σακκία, ἐνῶ ὁ Τηλέμαχος ἐπέστρεφεν εἰς τὴν αἴθουσαν διὰ νὰ ἀναμιχθῇ μὲ τὸ πλῆθος τῶν μνηστέρων.

Τότε ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ ἔλαβεν ἄλλην σκέψιν. Λαβοῦσα τὴν μορφήν τοῦ Τηλεμάχου περιήρχετο εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς πόλεως, καὶ πλησιάζουσα ἓνα ἕκαστον ἔλεγε τὰ δέοντα καὶ τοὺς διέταττε νὰ συναχθῶσι τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ ταχὺ πλοῖον. Ὑστερον δὲ ἐζήτησεν ἐν πλοῖον ταχὺ παρά τοῦ Νοήμονος, τοῦ ἐνδόξου υἱοῦ τοῦ Φρονίου, ὅστις καὶ τὸ ὑπεσχέθη προθύμως.

Ἐν τούτοις ὁ ἥλιος ἔδυσσε καὶ αἱ σκιαὶ περιεκάλυψαν ὅλας τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως. Τότε ἡ θεὰ ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν τὸ ταχὺ πλοῖον, ἔθεσεν εἰς αὐτὸ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα σκεύη καὶ τὸ ἔστησεν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ λιμένος. Περὶ αὐτὸ δὲ συνθηροίσθησαν ὅλοι οἱ ῥωμαλεοὶ κωπηλάται καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἔλεγεν εἰς πάντας λόγους ἐνθαῤῥυντικούς.

Ἐπειτα ἡ γλαυκῶπις Ἀθηνᾶ συνέλαβεν ἄλλην σκέψιν. Μεταβᾶσα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεῶς ἐπέχυσεν ὕπνον γλυκὺν ἐπὶ τῶν μνηστέρων, τοὺς ἐνάρκωσεν ἐνῶ ἔπινον οἶνον καὶ τὰ ποτήρια διέφυγον τὰς χεῖράς των. Τότε διεσκορπίσθησαν ἀνά τὴν πόλιν διὰ νὰ κοιμηθῶσι καὶ κανεὶς δὲν ἔμεινε καθήμενος, ἐπειδὴ ὁ ὕπνος ἐβάρυνε τὰ βλέφαρά των. Ἡ δὲ γλαυκῶπις θεὰ, λαβοῦσα τὴν μορφήν καὶ τὴν φωνὴν τοῦ Μέντορος, προσεκάλεσε τὸν Τηλέμαχον ἐξω τοῦ μεγαλοπρεποῦς μεγάρου καὶ τῷ εἶπε.

«Τηλέμαχε, ἤδη ὅλοι οἱ γενναῖοι σύντροφοί σου κάθονται πλησίον τῶν κωπῶν περιμένοντες τὴν ἀφίξίν σου. Ἄς ἀναχωρήσωμεν λοιπὸν διὰ νὰ μὴ βραδύνωμεν τὸ ταξιδιόν μας.»

Ταῦτα εἰποῦσα ἡ Παλλὰς Ἀθηνᾶ προηγήθη μὲ πολλὰν

ταχύτητα, ὁ δὲ Τηλέμαχος ἠκολούθει τὰ ἔχνη τῆς θεᾶς. Ὁ-
ταν δὲ ἔφθασαν πλησίον τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ πλοίου, εὖ-
ρον ἐπὶ τῆς παραλίας τοὺς μακρὰν ἔχοντας τὴν κόμην ἑταί-
ρους, καὶ ὁ Τηλέμαχος εἶπε πρὸς αὐτοὺς.

«Δεῦτε, φίλοι, λάβετε τὰς ζωοτροφίας αἱ ὅποιαί ὄλαι εἶ-
ναι ἔτοιμαι εἰς τὴν οἰκίαν μου. Μῆτε ἡ μήτηρ μου μήτε αἱ
ὑπηρετρίαι θὰ ἐννοήσωσι τὴν ἀναχώρησίν μου, ἐκτὸς μιᾶς εἰς
τὴν ὁποίαν ἐφάνέρωσα τὸ σχέδιόν μου.»

Εἰπὼν ταῦτα προηγήθη, ὅλοι δὲ οἱ ἑταῖροι τὸν ἠκολού-
θησαν καὶ μετ' ὀλίγον μετακομίσαντες τὰ πάντα τὰ ἔθεσαν
εἰς τὸ στερεὸν πλοῖον ὅπως τοὺς διέταξεν ὁ ἀγαπητὸς υἱὸς
τοῦ Ὀδυσσεύς. Ἀνέβη δὲ εἰς τὸ πλοῖον ὁ Τηλέμαχος προ-
πορευομένης τῆς Ἀθηναῖς ἥτις καὶ ἐκάθησεν εἰς τὴν πρῶμην
τοῦ πλοίου τοποθετήσασα πλησίον τῆς τὸν Τηλέμαχον. Οἱ
ναῦται ἔλυσαν τὰ σχοινία, ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐκά-
θησαν εἰς τὰ θρονία τῶν κωπηλατῶν. Ἡ δὲ γλαυκῶπις Ἀ-
θηναῖα ἀπέλυσε κατόπιν τῶν οὐρίων ἄνεμον, σφοδρὸν ζέφυρον
ὅστις τοὺς ὤθει καὶ συρίζων εἰς τὰ σκοτεινὰ κύματα. Ὁ Τη-
λέμαχος διέταξε νὰ θέσωσιν εἰς τάξιν τοὺς ἱστούς· αὐτοὶ
δὲ πρόθυμοι νὰ ἐκτελῶσι τὰς διαταγὰς τοῦ ὕψωσαν ἐπὶ τῆς
βάσεως τοῦ τὸν ἐξ ἐλάτης ἱστὸν, τὸν ἐστερέωσαν διὰ σχοι-
νίων καὶ ἀνεπέτασαν τὰ λευκὰ ἱστία διὰ τῶν εὐπλέκτων
δερματίνων σχοινίων. Ὁ ἄνεμος ἐκόλπου τὸ μέσον τοῦ πανίου,
ἡ ναὺς ἐπέτα, τὰ σκοτεινὰ κύματα ἐπληττον τὰ πλευρὰ τοῦ
πλοίου καὶ ἐμυκῶντο, τὸ δὲ πλοῖον τὰ ἔσχιζε καὶ ἐπροχώ-
ρει. Ἀφοῦ λοιπὸν τοιοῦτοτρόπως ἔδεσαν τὰ ἄρμενα, οἱ κω-
πηλάται ἔστησαν κρατῆρας, ἐγέμισαν αὐτοὺς μὲ οἶνον καὶ
ἔκαμον σπονδὰς πρὸς τιμὴν τῶν ἀθανάτων θεῶν καὶ πρὸ
πάντων τῆς γλαυκῶπιδος θυγατρὸς τοῦ Διός. Καθ' ὅλην δὲ
ἐκείνην τὴν νύκτα καὶ μέρος τῆς ἀκολουθοῦσης πρωΐας τὸ πλοῖον
διέτρεχε τὴν ὑγρὰν ὕδον.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Γ.

Ὁ ἥλιος ἐγκατέλιπεν ἤδη τὰ περικαλλῆ ὕδατα καὶ ὑψοῦτο εἰς τὸν χάλκινον οὐρανὸν διὰ νὰ φανῇ εἰς τοὺς ἀθανάτους καὶ εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς γονίμου γῆς κατοικοῦντας θνητοὺς ἀνθρώπους, ὅταν τὸ πλοῖον προσωρμίσθη εἰς τὴν Πύλον, τὴν λαμπρὰν πόλιν τοῦ Νηλέως. Οἱ Πύλιοι, διεσκορπισμένοι εἰς τὴν παραλίαν, προσέφερον εἰς τὸν Ποσειδῶνα θυσίας ταύρων μαύρων καὶ ἄνευ στιγμάτων. Ἐσχημάτιζον ἐνέα ἀθροίσματα συγκεῖμενα ἐκ πεντακοσίων ἀνθρώπων καθημένων ἕκαστον, καὶ εἰς ἕκαστον ἀθροίσμα ἐθυσίαζον ἐνέα ταύρους. Εἶχον δὲ ἤδη γευθῇ τὰ ἐντόσθια καὶ ἔκαιον τοὺς μηρούς πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ, ὅταν προσήγγισαν οἱ Ἰθακήσιοι, συνέστειλαν τὰ ἱστία, ἔρριψαν τὴν ἄγκυραν καὶ ἀπέβησαν εἰς τὴν ξηράν. Ὁ Τηλέμαχος ἀπέβη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ πλοῖον, προηγουμένης τῆς Ἀθηνᾶς ἣτις εἶπε ταῦτα πρὸς αὐτόν.

«Τηλέμαχε, δὲν πρέπει πλέον νὰ δεικνύης οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην δειλίαν ἀφοῦ ἐπλευσες τόσον διάστημα διὰ νὰ μάθης ποία γῆ χρύπτει τὸν πατέρα σου καὶ πῶς ἀπέθανε. Δράμε λοιπὸν ἀμέσως εἰς τὸν ἵπποδαμαστὴν Νέστορα· ὥς μάθωμεν ποίαν σκέψιν ἐγκλείει εἰς τὰ στήθη του· ἰκέτευσον αὐτὸν νὰ σέ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν. Ἔσο δὲ βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ψευσθῇ, διότι εἶναι εἰς ἄκρον συνετός.»

Πρὸς αὐτὴν ἀπήντησεν ὁ συνετός Τηλέμαχος.

«ὦ Μέντορ, πῶς νὰ τὸν πλησιάσω; πῶς νὰ τὸν χαιρετίσω; δὲν ἔχω ἀκόμη πεῖραν τῶν σοβαρῶν ὁμιλιῶν, συστέλλεται δὲ πάντοτε ὁ νέος νὰ ἐρωτήσῃ γέροντα.»

Τότε ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ τῷ ἀπεκρίθη.

«Τηλέμαχε, τινὰ μὲν ἀπὸ ὅσα θὰ εἴπῃς θὰ τὰ ἐφεύρης σὺ ὁ ἴδιος, τινὰ δὲ θὰ σοὶ τὰ ἐμπνεύσῃ θεὸς τις, διότι δὲν πιστεύω νὰ ἐγεννήθῃς καὶ ἀνετράφῃς ἄνευ τῆς προστασίας τῶν θεῶν.»

Ταῦτα εἰποῦσα ἡ Παλλὰς Ἀθηνᾶ προηγήθη μὲ πολλὴν ταχύτητα, ὃ δὲ Τηλέμαχος ὥρμησεν ἐπὶ τὰ ἔχνη τῆς θεᾶς. Μετ' ὀλίγον δὲ ἐφθασαν ἐν μέσῳ τῶν συνηθροισμένων Πυλίων ὅπου ὁ Νέστωρ ἐκάθητο μετὰ τῶν παίδων του. Περὶ τὸν βασιλέα οἱ ὑπηρεταὶ ἡτοίμαζον τὸ γεῦμα, ἔφηνον τὰ κρέατα καὶ ἐσοῦθλιζον αὐτά. Ἀμα δὲ εἶδον τοὺς ξένους ἔδραμον ὅλοι εἰς πρὺπάντησίν των, τοὺς ἐχαιρέτισαν διὰ τῆς χειρὸς καὶ τοὺς προσεκάλεσαν νὰ καθήσωσιν. Ὁ υἱὸς τοῦ Νέστορος Πεισίστρατος τοὺς πλησιάζει πρῶτος, λαμβάνει ἀμφοτέρους ἐκ τῆς χειρὸς καὶ τοὺς τοποθετεῖ παρὰ τὴν τράπεζαν πλησίον τοῦ ἀδελφοῦ του Θρασυμήδους καὶ τοῦ πατρὸς του ἐπὶ μαλακῶν δερμάτων ἅτινα καλύπτουσι τὴν ἄμμον τῆς παραλίας. Τοῖς προσφέρει κατόπιν μερίδα ἐκ τῶν ἐντοσθίων καὶ κινᾷ οἶνον ἐντὸς ποτηρίου χρυσοῦ· κλίνων δὲ αὐτὸ πρὸς τὴν θυγατέρα τοῦ Διὸς εἶπε.

αΔεήθητι τώρα, ὦ ξένε, πρὸς τὸν ἄνακτα Ποσειδῶνα, διότι ἐφθάσατε εἰς τοὺς τόπους τούτους καθ' ἣν στιγμήν τῷ προσεφέρετο ἐπίσημον συμπόσιον· ἀφοῦ δὲ, ὡς εἴθισται, δευθῆς κάμνων σπονδὰς, μεταβίβασον τὸ ποτήριον εἰς τὸν σύντροφόν σου διὰ νὰ κάμῃ καὶ αὐτὸς σπονδὰς ἐκ τοῦ μελιτώδους τούτου οἴνου· βέβαια καὶ αὐτὸς προσεύχεται εἰς τοὺς θεοὺς, διότι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουσιν ἀνάγκην τῆς βοήθειας τῶν ἀθανάτων. Ἀλλ' εἶναι νεώτερός σου καὶ ἔχει τὴν αὐτὴν ἡλικίαν μὲ ἐμέ, ὥστε εἰς σὲ πρέπει νὰ δώσω πρῶτον τὸ ποτήριον.»

Εἰπὼν ταῦτα ὁ Πεισίστρατος ἐνεχείρισεν εἰς τὴν θεάν τὸ ποτήριον πλήρες γλυκυτάτου οἴνου, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἀγάλλεται διὰ τὴν σύνεσιν καὶ τὴν ὀρθὴν κρίσιν τοῦ ἥρωος ὅστις εἰς αὐτὴν πρώτην προσέφερε τὸ χρυσοῦν ποτήριον. Καὶ ἀμέσως ἀπέτεινεν ἐνθερμον δέησιν πρὸς τὸν ἄνακτα Ποσειδῶνα.

αἈκουσόν με, γαιοσεῖστα θεᾶ, καὶ ἐπίνευσον νὰ λάβωσιν αἶσιον πέρας αἱ ἐπιχειρήσεις μας. Τίμησον πρῶτον τὸν Νέστορα καὶ τοὺς υἱοὺς του· ἔπειτα δὲ καὶ εἰς ὅλους τοὺς

ἄλλους Πυλῶν γλυκεῖαν ἀμοιβὴν διὰ τὴν λαμπρὰν ταύτην ἐκατόμβην. Εὐδόκησον δὲ ἵνα καὶ ἐγὼ μετὰ τοῦ Τηλεμάχου ἐπιστρέψωμεν αἰσίως εἰς τὴν πατρίδα μας ἀφ’ οὗ κατορθώσωμεν τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον ἤλθομεν ἐνταῦθα μετὰ ταχὺ πλοῖον.»

Οὕτως ἡχθήθη καὶ ἐξεπλήρωσεν ἡ ἰδία τὰς εὐχὰς τῆς, ἔπειτα δὲ ἔδωκεν εἰς τὸν Τηλέμαχον τὸ ὥραιον διπλοῦν ποτήριον καὶ ἀμέσως ὁ ἀγαπητὸς υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεὺς ἡχθήθη ὁμοίως. Ἐν τούτοις οἱ Πύλιοι ἔψησαν τὰ πρῶτα κρέατα τῶν θυμάτων, τὰ ἀπέσुरαν ἀπὸ τοῦ πυρ, τὰ διένειμαν καὶ ἤρχισαν τὸ λαμπρὸν συμπόσιον. Ἀφ’ οὗ ἐχόρτασαν τρώγοντες καὶ πίνοντες, ὁ Γερήνιος ἱππότης Νέστορ ἤρχισε πρῶτος νὰ ὁμιλῇ πρὸς αὐτούς.

«Τώρα δτε οἱ ξένοι μας ἐπλήσθησαν τροφῆς εἶναι κατάλληλον νὰ τοὺς ἐξετάσωμεν καὶ νὰ τοὺς ἐρωτήσωμεν ποιοὶ εἶναι, πόθεν ἐρχόμενοι ἔπλευσαν τὴν ὑγρὰν θάλασσαν, ἐὰν ἔχωσιν ἔργον τι ἢ περιφέρωνται ἀσκόπως ὥς οἱ πειράται οἵτινες περιπλανῶνται διακινδυνεύοντες τὴν ζωὴν τῶν καὶ ληστεύοντες τοὺς κατοίκους ἄλλων χωρῶν ;»

Τότε ὁ συνετὸς Τηλέμαχος ἀπεκρίθη θαρρόχλως, διότι αὐτὴ ἡ ἰδία Ἀθηναῖ ἐνέβαλε θαρρόχος εἰς τὸ πνεῦμά του διὰ νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Νέστορα περὶ τοῦ ἀπόντος πατρὸς του καὶ διὰ νὰ δοξασθῇ μετὰ τῶν ἀνθρώπων.

«ὦ Νέστορ, υἱὲ τοῦ Νηλέως, μέγα κλέος τῶν Ἀχαιῶν, μᾶς ἐρωτᾷς πόθεν εἴμεθα, καὶ τὸ καθήκόν μου εἶναι νὰ σοὶ τὸ εἶπω. Ἐρχόμεθα ἀπὸ τὴν Ἰθάκην, ἥτις κεῖται εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Νηΐου, οὐχὶ διὰ δημοσίαν ὑπόθεσιν ἀλλὰ ἰδιωτικὴν. Περιφέρομαι δὲ ἴσως ἀκούσω νὰ ὁμιλῶσι περὶ τῆς μεγάλης δόξης τοῦ πατρὸς μου, τοῦ θεοῦ ἀλλὰ ἀτυχοῦς Ὀδυσσεὺς ὅστις, ὥς λέγουσι, πολεμῶν πλησίον σου, ἐπόρθησε τὴν πόλιν τῶν Τρώων. Περί ὅλων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πολεμιστῶν ὅσοι ἐπολέμησαν εἰς τὰ πεδία τῆς Τροίας ἐμάθομεν ποῦ ἕκαστος ἐχάθη μετ’ ὅλεθρον κακόν. Ἄλλ’ ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου ἐπεφύλαξε διὰ τὸν πατέρα μου θάνατον ἀφανῆ καὶ κανεῖς

δὲν εἰμ' ὅπως νὰ μὲ εἴπῃ μετὰ βεβαιότητος τοῦ ἀπέθανεν· ἐάν
ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν φονευθεὶς ὑπὸ ἐχθρῶν λαῶν, ἢ ἐάν κα-
τεπόθη εἰς τὸ πέλαγος ὑπὸ τῶν κυμάτων τῆς Ἀμφιτρίτης.
Τώρα λοιπὸν ἔρχομαι παρακαλῶν σε ἱκετευτικῶς νὰ μοὶ διη-
γήθῃς τὸ θλιβερὸν τέλος σου, εἴτε εἶδες μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς
σου εἴτε ἤκουσες τὴν διήγησιν ἄλλου πλανωμένου ἀνθρώ-
που, διότι ἡ μήτηρ σου τὸν ἐγέννησε δυστυχέστατον. Μὴ με-
πριάσῃς τοὺς λόγους σου ἐξ αἰδοῦς εἰτεὺς πλῆγῃς πρὸς ἐμέ,
ἀλλὰ διηγῇθέ μοι καταλεπτῶς ὅσα εἶδες. Σὲ ἐξορκίζω,
ἐάν ποτε ὁ πατήρ μου, ὁ γενναῖος Ὀδυσσεύς, εἴτε ἔργῳ εἴτε
λόγῳ σοὶ παρέσχεν ἐκδούλευσιν ὑποσχεθεῖσαν ἐν μέσῳ τοῦ
λαοῦ τῶν Τρώων, ὅπου ὑμεῖς οἱ Ἀχαιοὶ ὑπέστητε τόσα δεινὰ,
ἐνθυμήθητι τοῦτο καὶ εἰπέ μοι τὴν ἀλήθειαν.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ.

«ὦ φίλε, ἐξήγειρας εἰς τὴν καρδίαν μου τὴν ἀνάμνησιν
τῶν δυστυχημάτων τὰ ὅποια ὑπέστημεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ
ἐκείνου ἡμεῖς οἱ υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν, οἱ ἀδάμαστον θάρρος ἔ-
χοντες, εἴτε περιπλανώμενοι μὲ τὰ πλοῖα πρὸς ἀναζήτησιν
λαφύρων ὅπου ἤθελε μᾶς ὀδηγήσει ὁ Ἀχιλλεύς, εἴτε παλε-
μούντες περὶ τὴν μεγάλην πόλιν τοῦ ἀνακτοῦ Πριάμου. Ἐκεῖ
ἐφονεύθησαν οἱ ἀνδρείότεροι· ἐκεῖ ἔπεσεν ὁ πολεμικὸς Αἴας,
ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ ὁμοιάζων κατὰ τὴν σύνεσιν μὲ τοὺς θεοὺς
Πάτροκλος, καὶ ὁ ἀγαπητὸς μου υἱός, ὁ γενναῖος καὶ ὠραῖος
Ἀντίλοχος, ὁ ταχὺς εἰς τὸ τρέξιμον καὶ σταθερὸς εἰς τὴν
μάχην. Ἀλλὰ δὲν ἐπάθομεν ταῦτα μόνα τὰ δεινὰ. Καὶ τίς
μεταξὺ τῶν θνητῶν θά ἠδύνατο νὰ τὰ διηγῇ ὅλα; ἐάν ἔ-
μενες ἐδῶ πέντε ἢ ἑξ ἔτη ἐρωτῶν με πόσα ὑπέφερον οἱ
Ἀχαιοὶ εἰς τὰς χώρας ἐκείνας, πρὶν τελειώσω, θὰ ἐπέστρε-
ψες τεθλιμμένος εἰς τὴν γλυκεῖαν πατρίδα σου. Ἐπὶ ἐννέα
ἔτη ἐπολεμοῦμεν διὰ μυρίων στρατηγημάτων τὴν πολιορ-
κουμένην Τροίαν καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου μόλις ἐπὶ τέλους μᾶς
ἔδωκε τὴν νίκην. Ἀλλὰ καθ' ὅλον ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τίς ἐ-
τόλμα νὰ παραβληθῇ εἰς τοὺς παντοδαποὺς δόλους μὲ τὸν
θεῖον Ὀδυσσεύα, τὸν πατέρα σου, ἐάν κατάγασαι ἀληθῶς ἐξ

ἐκείνου; Ναί, ὅσον περισσότερον σέ παρατηρῶ, τόσον περισσότερον καταλαμβάνομαι ὑπὸ θαυμασμοῦ, διότι οἱ λόγοι σου εἶναι καθ' ὅλα ὅμοιοι μὲ τοὺς ἰδικούς του, καὶ δὲν θά ἐπίστευέ τις ὅτι ὁμιλεῖ ἀνὴρ τόσον νέος ὅμοιος μὲ ἐκείνον. Καθ' ὅλον ἐκείνο τὸ διάστημα οὐδέποτε ὁ εὐγενὴς Ὅδυσσεὺς καὶ ἐγὼ ἐφιλονεικήσαμεν εἰς τὰς συνελεύσεις ἢ εἰς τὰ συμβούλια· μίαν εἴχομεν ψυχὴν καὶ ἐσκεπτόμεθα φρονίμως τί ἔπρεπε νὰ πράξωσιν οἱ Ἕλληνες πρὸς τὸ συμφέρον των. Τέλος ἐξεπορθήσαμεν τὴν ὑψηλὴν πόλιν τοῦ Πριάμου, ἀνέδημεν εἰς τὰ πλοῖα καὶ θεὸς τις διεσκόρπισε τοὺς Ἀχαιοὺς. Ὁ Ζεὺς εἶχε μελετήσῃ κατὰ νοῦν ὀλεθρίαν ἐπάνοδον διὰ τοὺς Ἀργείους, ἐπεὶ δὲ δὲν ἦσαν ὅλοι συνετοὶ καὶ δίκαιοι. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εὗρον τὸν θάνατον ἕνεκα τῆς φρικτῆς ὀργῆς τῆς γλαυκῶπιδος Ὑγιάτρος τοῦ ἰσχυροῦ πατρὸς ἧτις ἐρρίψε τὴν διχάνοιαν μεταξὺ τῶν Ἀτρειδῶν. Οἱ δύο ἀδελφοὶ προσεκάλεσαν τὴν συνέλευσιν ἀσυνέτως, καὶ παρὰ τὴν συνήθειαν κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου· οἱ Ἕλληνες προσέδραμον βεδραρημένοι ὑπὸ τοῦ οἴνου καὶ ἔμαθον παρὰ τῶν βασιλέων διὰ ποίαν αἰτίαν τοὺς συνεκάλεσαν. Τότε ὁ Μενέλαος τοὺς διέταξε νὰ ἐτοιμασθῶσι διὰ νὰ ἀναχωρήσωσιν ἀμέσως διὰ τοῦ ἀχανοῦς πελάγους. Ἀλλὰ τοῦτο οὐδόλως ἤρεσεν εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα, ὅστις ἐξ ἐναντίας ἤθελε νὰ κρατήσῃ τὸν στρατὸν καὶ νὰ προσφέρῃ ἱεράς ἐκατόμβας διὰ νὰ καταπραῦνῃ τὴν τρομερὰν ὀργὴν τῆς Ἀθηνᾶς. Ὁ ἄφρων! ἠγνόει ὅτι δὲν ἦτο πλέον εἰς τὴν ἐξουσίαν του νὰ ἐξιλεώσῃ τὴν θεάν, διότι αἱ αποφάσεις τῶν αἰωνίων θεῶν δὲν μεταβάλλονται τόσον ταχέως. Ἐνῶ δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀτρέως, ἰστάμενοι ὄρθιοι, ἀντήλκασσαν μεταξὺ των λόγους πικροὺς, οἱ Ἕλληνες, παρασυρθέντες ὑπὸ τῶν ἐναντίων γνωμῶν, ἠγέρθησαν μετὰ φρικτῶδους θορύβου. Τὴν νύκτα ἐκείνην ἐκοιμήθημεν ἀνακυκλοῦντες εἰς τὸν νοῦν μας σχέδια ἐκδικήσεως οἱ μὲν κατὰ τῶν δέ. Φεῦ! ὁ Ζεὺς μᾶς ἠτοίμαζε τὴν συμφορὰν τὴν ὁποίαν ἐμέλλομεν νὰ πάθωμεν· εἰς τὰς πρώτας λάμψεις τῆς πρώτης καθεὶλκύσαμεν εἰς τὴν θείαν θάλασσαν τὰ πλοῖα τὰ ὅποια ἐγεμίσσαμεν

με θησαυρούς καὶ με ὥραιας αἰχμαλώτους, ἀλλὰ τὸ ἡμῖς
 τοῦ στρατοῦ μένει ἀκίνητον περὶ τὸν Ἀγαμέμνονα τὸν ποι-
 μένα τῶν λαῶν. Τὸ ἕτερον ἡμῖς, ἀναβάν εἰς τὸ πλοῖα, κω-
 πηλατεῖ ἐσπευσμένως καὶ πλέει ταχέως· θεὸς τις εἶχε κατα-
 πραῦνει τὴν ἀπέραντον ἑκτασιν τῆς θαλάσσης. Ἐφθάσαμεν
 εἰς τὴν Τένεδον, καὶ διακαῶς ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐπανίδωμεν
 τὰς οἰκίας μας, προσεφέραμεν θυσίαν εἰς τοὺς ἀθανάτους.
 Ἄλλ' ὁ Ζεὺς δὲν εἶχε κατὰ νοῦν νὰ μᾶς ἀφήσῃ νὰ ἐπιστρέ-
 ψωμεν, καὶ ὁ σκληρὸς μᾶς ἔρριψε καὶ ἐκ δευτέρου εἰς φρι-
 κτὴν διχόνοιαν. Πολλοὶ ἀρχηγοὶ μᾶς ἐγκατέλιπον καὶ στρέ-
 ψαντες τὰς πῦρας τῶν πλοίων τῶν ἐπέστρεψαν με τὸν συ-
 νετὸν καὶ πολυμήχανον Ὀδυσσεὰ διὰ νὰ φανῶσιν ἀρεστοὶ
 εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα. Ἐν τούτοις ἐγὼ συνήθροισα τὰ ἀκο-
 λουθοῦντά με πλοῖα καὶ ἐφύγαμεν, διότι προείδομεν τὰ τρο-
 μερὰ σχέδια θεοῦ. Ὁ πολεμικὸς υἱὸς τοῦ Τυδέως ἐφυγε μεθ'
 ἡμῶν παροτρύνων καὶ τοὺς συντρόφους του. Τελευταῖος ἀ-
 νεχώρησεν ὁ ξανθὸς Μενέλαος καὶ μᾶς ἐπανεῦρε βραδύτερον
 εἰς τὴν Λέσβον σκεπτομένους περὶ τοῦ μακροῦ διαστήματος
 τὸ ὁποῖον εἶχομεν νὰ διανύσωμεν, ἢ νὰ πλεύσωμεν ἄνωθεν
 τῆς βραχέως Χίου πρὸς τὴν νῆσον Φυρίαν, ἀφίνοντες αὐ-
 τὴν εἰς τὰ ἀριστερά μας, ἢ κάτωθεν τῆς Χίου εἰς τὰ πλά-
 για τοῦ ὑψηλοῦ καὶ εἰς τοὺς ἀνέμους ἐκτεθειμένου Μίμαντος.
 Ἐξητήσαμεν ἀπὸ τὸν θεὸν νὰ μᾶς δείξῃ σημεῖόν τι. Ὁ θεὸς
 μᾶς εἰσήκουσε καὶ μᾶς διέταξε νὰ πλεύσωμεν διὰ μέσου τοῦ
 πελάγους πρὸς τὴν Εὐβοίαν διὰ νὰ ἀποφύγωμεν ὅσον τάχι-
 στα τὸν κίνδυνον. Ἦρχισε τότε νὰ πνέῃ οὐριὸς ἄνεμος, τὰ
 πλοῖα διέτρεχον ταχέως τὰς ἰχθυοτρόφους ἐκτάσεις καὶ κατὰ
 τὴν νύκτα ἐφθασαν εἰς τὴν Γεραιστόν. Εἶχομεν διανύσει μέγα
 διάστημα καὶ ἐκάσσαμεν πρὸς τιμὴν τοῦ Ποσειδῶνος πολ-
 λούς μηροὺς ταύρων. Μετὰ τέσσαρας ἡμέρας τὰ πλοῖα καὶ
 οἱ σύντροφοι τοῦ Διομήδους εἰσῆλθον εἰς τὸ Ἄργος, ἐγὼ δὲ
 ἐξηκολούθησα τὸν πλοῦν μου πρὸς τὴν Πύλον. Ὁ ἄνεμος τὸν
 ὁποῖον μᾶς εἶχεν ἀποστείλει ὁ θεὸς ἐξ ἀρχῆς δὲν ἔπαυσε
 διόλου, καὶ τοιουτοτρόπως, ἀγαπητέ μου, ἔφθασα χωρὶς νὰ

μάθω τίποτε περὶ τῶν Ἑλλήνων οἵτινες ἐχάθησαν ἢ ἐσώθησαν. Ὅσα δὲ κατόπιν μὲ διηγέθησαν ἐν τῇ οἰκίᾳ μου εὐρισκόμενον, εἶναι δίκαιον νὰ σοὶ τὰ εἶπω χωρὶς νὰ σοὶ κρύψω τίποτε. Ἐκουσα ὡς βέβαιον ὅτι οἱ ἄνδρες αἱ Μυρμιδόνες, ὁ διηγούμενοι ὑπὸ τοῦ ἐνδόξου υἱοῦ τοῦ ἥρωος Ἀχιλλέως, ἐφθασαν εὐτυχῶς εἰς τὴν παρίδα των· ἐπίσης εὐτυχῶς ἐφθασε καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ποίαντος Φιλοκτήτης· ὁ Ἰδομενεὺς ἐπανάφερεν εἰς τὰς πόλεις τῆς Κρήτης ἐκείνους ἐκ τῶν συντρόφων του ὅσοι ἐσώθησαν ἀπὸ τὸν πόλεμον, διότι ἡ θάλασσα δὲν τῷ ἀφῆρσε κανένα. Βεβαίως καὶ σεῖς εἰς τὴν μακρυνὴν νῆσόν σας θὰ ἐμάθετε τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ ποῖον θλιβερὸν τέλος εἶχε προετοιμάσει εἰς αὐτὸν ὁ Αἴγισθος. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐπίσης σκληρῶς ἐτιμωρήθη. Πόσον εἶναι καλὸν νὰ ἀφίγη υἱὸν ὁ ἀποθνήσκων! Ἐπειδὴ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀτρεΐδου ἐτιμώρησε τὸν ἄπιστον φονέα τοῦ ἐνδόξου πατρὸς του. Σὺ δὲ, ἀγαπητέ μου, ἐπειδὴ εἶσαι μέγας καὶ ὠραίος, ἐσο γενναῖος διὰ νὰ ὁμιλῶσι μετὰ σεβασμοῦ περὶ σοῦ οἱ ἀπόγονοι ἡμῶν.»

Τότε ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«ὦ Νέστορ, υἱὲ τοῦ Νηλέως, μέγα κλέος τῶν Ἀχαιῶν, βεβαίως ἐκεῖνος ἐπῆνεγκε σκληρὰν τιμωρίαν καὶ οἱ Ἀχαιοὶ θὰ τῷ ἀπονείμωσι μεγάλην δόξαν ἣτις θὰ διαμείνῃ αἰωνία· καὶ εἴθε οἱ θεοὶ νὰ δώσωσι καὶ εἰς ἐμὲ δύναμιν νὰ τιμωρήσω τοὺς μνηστῆρας διὰ τὴν μυσαρὰν αὐθάδειάν των, διότι μὲ ὑβρίζουσι καὶ μελετῶσι τὴν καταστροφὴν μου. Ἀλλ' οἱ θεοὶ δὲν ἐχάρισαν ταιαύτην εὐτυχίαν μήτε εἰς ἐμὲ μήτε εἰς τὸν πατέρα μου, καὶ σήμερον πρέπει νὰ ὑπομείνω τὰ πάντα.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν ἀπήντησεν ὁ Γερῆνιος ἱππότης Νέστωρ.

«Φίλε μου, τί λέγεις; ποίας ἀναμνήσεις διεγείρεις ἐν ἐμοί; λέγουσι τινὲς ὅτι ἄπειροι μνηστῆρες συνηθροισμένοι παρὰ τὴν θέλησίν σου εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἐνεργοῦσι τὴν καταστροφὴν σου διὰ νὰ ἀπολαύσωσι τὴν μητέρα σου. Ἀλλὰ λέγε, ἐνδίδεις εἰς αὐτοὺς ἄνευ ἀντιστάσεως, ἢ ὁ λαὸς ὁλόκληρος

σὲ ἐχθρεύεται ὑπέικων εἰς χρησμόν τινα ; Τίς οἶδεν ἐάν ὁ πατήρ σου ἐπανερχόμενος δὲν τιμωρήσῃ τὰς βίαιοπραγίας ταύτας, εἴτε μόνος, εἴτε μὲ τὴν βοήθειαν ὧλων τῶν πολιτῶν ; Εἴθε ἡ Ἀθηναῖα νὰ ἀγαπᾷ καὶ σὲ ὅπως ἡγάπα καὶ τὸν ἔνδοξον Ὀδυσσεῖα εἰς τὴν γῆν τῶν Τρώων ὅπου οἱ Ἀχαιοὶ τοσαῦτα ἐπάσχομεν δεινά. Οὐδέποτε εἶδον τοὺς θεοὺς νὰ προστατεύωσι τόσον ἀναφανδὸν ἓνα ἥρωα ὥς ἐπροστάτευεν ἡ Ἀθηναῖα τὸν Ὀδυσσεῖα. Ἐάν ἐδείκνυε καὶ πρὸς σὲ τὴν αὐτὴν ἀγάπην, τὴν αὐτὴν μέριμναν, ὦ ! πῶς ὅλοι οὗτοι οἱ μνηστῆρες θὰ ἐλπισμόνουν μετ' ὀλίγον τοὺς γάμους των. »

Ὁ συνετὸς Τηλέμαχος ἀπήντησε τότε πρὸς αὐτόν.

« ὦ γέρον, δὲν πιστεύω νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ ὅποιον λέγεις, διότι εἶναι μέγα καὶ μὲ πληροὶ θαυμασμοῦ. Οὐδέποτε δὲ θὰ ἐτόλμων νὰ συλλάβω τοιαύτην ἐλπίδα, καὶ ἂν ἀκόμη τοιαύτη ἦτο ἡ θέλησις τῶν θεῶν. »

Πρὸς αὐτόν δὲ πάλιν ἀπήντησεν ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηναῖα :

« Τηλέμαχε, ποῖος λόγος διέφυγε τὸ ἔρκος τῶν ὁδόντων σου ! Ὅταν θέλωσιν οἱ θεοὶ εὐκόλως δύνανται νὰ σώσωσι τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀπὸ μακράν. Τὸ κατ' ἐμὲ θὰ ἐπροτίμων, μετὰ τοσαύτας σκληρὰς δοκιμασίας, νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν πατρίδα μου καὶ νὰ χαρῶ τὴν ἐπάνοδόν μου, παρὰ νὰ ἀπολεσθῶ εἰς τὸν οἶκόν μου ὅπως ὁ Ἀγαμέμνων ὅστις ἔπεσε θῦμα τῆς ἀπιστίας τῆς συζύγου του καὶ τοῦ Αἰγίσθου. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ δὲν δύνανται νὰ παραυλάξωσι τὸν εὐνοούμενόν των ἀπὸ τὸν κοινόν εἰς τοὺς ἀνθρώπους θάνατον, ὅταν ἡ ὀλεθρία μοῖρα ἤθελε τὸν βυθίσει εἰς τὸν ψυχρὸν ὕπνον. »

Τότε ἀπήντησε πρὸς αὐτὴν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

« Μέντορ, ὡς παύσωμεν τὴν λυπηρὰν ταύτην συνομιλίαν. Ἐπ' ἀνάδοξ δὲν ὑπάρχει πλέον δι' ἐκείνον ! πρὸ πολλοῦ οἱ θεοὶ εἶχον ἀποφασίσει τὴν ἀπώλειάν του. Ἀλλὰ θέλω νὰ ἐρωτήσω τὸν υἱὸν τοῦ Νηλέως ἐν ἄλλο ἀντικείμενον διότι ὑπερέχει κατὰ τὴν φρόνησιν καὶ τὴν δικαιοσύνην λέγουσιν ὅτι ἐβασίλευσεν ἐπὶ τριῶν γενεῶν ἀνθρώπων, καὶ βλέπων

αὐτὸν νομίζω ὅτι βλέπω ἕνα τῶν ἀθανάτων. Ὡ Νέστωρ, υἱέ τοῦ Νηλέως, εἰπέ μοι τὴν ἀλήθειαν· πῶς ἀπέθανεν ὁ ἰσχυρὸς Ἀγαμέμνων· ποῖον θάνατον τῷ προητοίμασεν ὁ ἄπιστος Αἴγισθος, διότι ἐθυσίασε βασιλέα πολὺ ἀνδρείότερόν του. Ποῦ ἦτο τότε ὁ Μενέλαος; βεβαίως δὲν ἦτο εἰς τὴν Ἀργολίδα, ἀλλ' ἐπλανᾶτο μακρὰν μεταξὺ λαῶν ξένων, καὶ ὁ Αἴγισθος, ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τῆς ἀπουσίας του, ἐφόνευσε τὸν Ἀγαμέμνονα.»

Ἀπήντησε τότε πρὸς αὐτὸν ὁ Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ. «Ναί, υἱέ μου, θά σοι διηγηθῶ καταλεπτῶς τὰ συμβάντα ταῦτα, καὶ ὡς βλέπω μαντεύεις ἤδη πῶς ἐγιναν. Ἐάν ὁ ξανθὸς Μενέλαος, ἐπιστρέφων ἐκ τῆς Τροίας, εὗρισκε ζῶντα τὸν ἄπιστον Αἴγισθον, τότε οὐδὲ ταφῆς θά ἤξιούτο, διότι οἱ κύνες καὶ οἱ γύπες θά ἔτρωγον τὸ πτώμα του εἰς τοὺς ἀγρούς, μακρὰν τῆς πόλεως· καμμία γυνὴ δὲν θά ἔκλαιεν ἐπ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ τὸ κακούργημά του ὑπῆρξε φρικῶδες, ἐνῷ ἡμεῖς ἐχρονοτριβοῦμεν εἰς τὴν Τροίαν ἐκτελοῦντες πολλοὺς ἀγῶνας καὶ ὑπομένοντες μεγάλας ταλαιπωρίας, ὁ δὲ Αἴγισθος, ἡσυχάζων εἰς τὴν γόνιμον Ἀργολίδα, ἐζητεῖ μὲ κολακευτικούς λόγους νὰ δελεάσῃ τὴν σύζυγον τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ἐπὶ πολὺ ἡ εὐγενὴς Κλυταιμνήστρα ἀπέκρουε τὴν αἰσχρὰν ἐκείνην πρᾶξιν· δὲν ἤκουεν εἰμὴ τὴν συνειδησίν της καὶ πλησίον της ἦτο ποιητὴς τις εἰς τὸν ὁποῖον ἀναχωρῶν ὁ Ἀτρεΐδης διὰ τὴν Τροίαν εἶχε παραγγείλει νὰ προσέχῃ τὴν σύζυγόν του. Ὅταν ὅμως ἡ μοῖρα τῶν θεῶν ἀπεφάσισε τὴν πτώσιν της, τότε ὁ Αἴγισθος ἔφερε τὸν αἰοιδὸν εἰς ἔρημόν τινα νῆσον καὶ τὸν ἀφῆκε νὰ γίνῃ βορὰ τῶν ὀρνέων, καὶ ἔπειτα, δι' ἀμοιβαίας συγκαταθέσεως, ὠδήγησεν αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν του. Πόσους μηρούς θυμάτων δὲν ἔκαυσεν ἐπὶ τῶν ἱερῶν βωμῶν! πόσα πλούσια δῶρα, πολύτιμα ὑφάσματα καὶ σωρούς χρυσοῦ δὲν ἀφιέρωσεν ὑπερφηανεύμενος ὅτι ἐξετέλεσεν ἔργον τὸ ὁποῖον οὐδέποτε ἠλπίζεν ἐν τῇ ψυχῇ του! Ἐν τούτοις ὁ Μενέλαος καὶ ἐγὼ διεπλέομεν ὁμοῦ τὴν θάλασσαν ἐπιστρέφοντες ἐκ τῆς

Τροίας ἐν ἀμοιβαίᾳ φιλίᾳ καὶ ἀγάπῃ. Ὄταν δὲ ἐφθάσαμεν
 πρὸ τοῦ ἱεροῦ Σουνίου, τοῦ ἀκρωτηρίου τῶν Ἀθηνῶν, ὁ φοῖ-
 βος Ἀπόλλων τρώσας μὲ τὰ γλυκέα βέλη του ἐφόνευσε
 τὸν πηδालιοῦχον τοῦ Μενελάου. Ὁ υἱὸς τοῦ Ὀνήτορος φρόν-
 τισ, ὁ μᾶλλον ἐπιτήδειος ὄλων τῶν ἀνθρώπων περὶ τὸ κυ-
 βερνᾶν πλοῖον ἐν καιρῷ τρικυμίας, ἔπescen ἐνῷ ἐκράτει ἀ-
 κόμη τὸ πηδάλιον. Ὁ δὲ Ἀτρεΐδης, μὲ ὄλην τὴν ἀνυπομο-
 νησίαν του, σταματᾷ ἐκεῖ διὰ νὰ ἐνταφιάσῃ τὸν σύντροφόν
 του καὶ νὰ τῷ προσφέρῃ τὰς νενομισμένας τιμὰς. Ὄταν δὲ
 καὶ ἐκεῖθεν πλέων ἐπὶ τοῦ μέλανος πόντου μετὰ τῶν κοί-
 λων πλοίων του, ἐφθασε ταχέως εἰς τὸ ὑψηλὸν ὄρος τοῦ
 Μαλέα, ἐκεῖ ὁ βροντόφωνος Ζεὺς τῷ προητοίμασεν ἐπίπανον
 ταξειδίον ἀπολύσας κατ' αὐτοῦ σφοδρούς ἀνέμους καὶ ἐγεί-
 ρας κύματα ὑπερμεγέθη ὡς ὄρη. Τὰ πλοῖα διασκορπίζονται,
 ἡ τρικυμία ὠθεῖ αὐτὰ πρὸς τὴν Κρήτην, τὴν χώραν τῶν
 Κυδώνων, παρὰ τὰ ρεῖθρα τοῦ Ἰακιδάνου. Ἐκεῖ ὑπάρχει
 βράχος εἰς τὴν θάλασσαν, ἀπόκρημνος καὶ ὑψηλός, εἰς τὸ
 ἄκρον τῆς Γόρτυνος, ὅπου ὁ Νότος ὠθεῖ μεγάλα κύματα
 πρὸς τὸ μέρος τῆς Φαιστοῦ ἀριστερόθεν τοῦ ἀκρωτηρίου.
 Ἐκεῖ ἔπescen ὁ στόλος, καὶ οἱ μὲν ἄνθρωποι μόλις ἐσώθη-
 σαν, τὰ δὲ πλοῖα συνετρίβησαν ἐπὶ τῶν βράχων. Ἐν τού-
 τοις τὰ κύματα καὶ ὁ ἄνεμος ἀνῆρπασαν τὰ πέντε περισω-
 θέντα κυανόπρωρα πλοῖα καὶ τὰ ἔφεραν εἰς τὸν ποταμὸν
 Αἴγυπτον. Ὁ Μενέλαος συναθροίσας εἰς τὰς χώρας ἐκεῖνας
 πολλὰ πλοῦτη καὶ χρυσόν, ἐπλευσε πρὸς ξένους λαούς. Τότε
 δὲ ὁ Αἰγισθος ἐξετέλεσεν εἰς τὰς Μυκήνας τὰς ὀλεθρίας βου-
 λὰς του, ἐφόνευσε τὸν υἱὸν τοῦ Ἀτρέως καὶ ὑπέταξε τὸν
 λαὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Ἐπτά ὀλόκληρα ἔτη ἐβασίλευ-
 σεν εἰς τὴν πολύχρυσον Μυκῆνην, τὸ δὲ ὄγδοον ἔτος, πρὸς
 δυστυχίαν του, ἐπανῆλθεν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ εὐγενὴς Ὀρέστης
 καὶ ἐφόνευσε τὸν ἄπιστον φονέα τοῦ ἐνδόξου πατρός του.
 Ἀφοῦ δὲ τὸν ἐφόνευσε προσεκάλεσε τοὺς Ἀργεῖους εἰς τὸ
 ἐπικῆδειον δεῖπνον τῆς ἀποτροπαίας μητρός του καὶ τοῦ
 ἀνάνδρου Αἰγισθοῦ. Κατὰ τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἡμέραν ἐφθασεν

ὁ Μενέλαος μετὰ τῶν πλοίων του πεπληρωμένων μὲ ὅσον ἠδύναντο νὰ βαστάσῃ χρυσόν. Σὺ δέ, ἀγαπητέ μου, μὴ περιπλανᾶσαι ἐπὶ πολὺ μακρὰν τῆς οἰκίας σου· μὴ ἀφίνῃς τὰ πλούτη σου εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀλαζόνων ἀνθρώπων τῶν πληρούντων τὰ ἀνάκτορά σου, μήπως αὐτοὶ μὲν καταφάγῃσι τὰ πάντα, σὺ δὲ ἐκτελέσῃς ἀνωφελὲς ταξίδιον. Σὲ προτρέπω δὲ καὶ σὲ συμβουλεύω νὰ ὑπάγῃς πρὸς τὸν Μενέλαον, διότι ἐκεῖνος ἐπέστρεψε τελευταῖος ἐκ τῶν μακρυνῶν χωρῶν, ὁπόθεν βεβαίως δὲν θὰ ἤλπιζε νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖνος τὸν ὅποιον κατὰ πρώτην φοράν θὰ ἔρριπτον ἐκεῖ αἱ τρικυμῖαι, διὰ τοσοῦτον εὐρείας θαλάσσης τὴν ὁποίαν τὰ πτηνὰ δὲν διέρχονται εἰς ἓν ἔτος, τόσον εἶναι μεγάλη καὶ τρομερά. Ἀναχώρησον λοιπὸν μὲ τὸ πλοῖόν σου καὶ τοὺς συντρόφους σου· ἐὰν ὅμως προτιμᾷς τὴν διὰ ξηρᾶς ὁδόν, ὑπάρχει διὰ σὲ δῖφος καὶ ἵπποι, καὶ οἱ υἱοί μου οὔτινες θὰ σὲ ὀδηγήσωσιν εἰς τὴν θείαν Λακεδαίμονα ὅπου εὐρίσκεται ὁ ξανθὸς Μενέλαος. Ἐξόρκισον αὐτὸν νὰ σὲ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν, καὶ αὐτὸς δὲν θὰ σὲ τὴν ἀποκρύψῃ διότι εἶναι εἰς ἄκρον συνετός.

Ταῦτα εἶπεν ὁ Νέστωρ, ὁ δὲ ἥλιος ἔδυσε καὶ τὸ σκότος ἤρχισε νὰ περικαλύπτῃ τὴν γῆν. Τότε ἡ γλαυκῶσις θεὰ Ἀθηνᾶ εἶπε πρὸς αὐτούς.

αἴΩ γέρον, οἱ λόγοι σου εἶναι φρονιμώτατοι. Ἀλλὰ τῶρα κόψατε τὰς γλώσσας τῶν θυμάτων, κεράσατε τὸν οἶνον καὶ ἄς προσφέρωμεν σπονδὰς εἰς τὸν Ποσειδῶνα καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς, κατόπιν δὲ ἄς σκεφθῶμεν πῶς νὰ ἀναπαυθῶμεν διότι ἤλθεν ἡ ὥρα τοῦ ὕπνου. Ἦδη τὸ φῶς ἐβυθίσθη ὑπὸ τὰ σκότη καὶ εἶναι πρέπον ὅχι νὰ μένωμεν πλέον ἐπὶ πολὺ καθήμενοι εἰς τὸ συμπόσιον τῶν ἀθανάτων, ἀλλὰ νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν πόλιν.

Οὕτως ὠμίλησεν ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς, ἐκεῖνοι δὲ ἔπραξαν ὅσα τοῖς εἶπεν. Οἱ κήρυκες ἔχυσαν ὕδωρ εἰς τὰς χεῖρας των, οἱ ὑπηρεταὶ ἐγέμισαν μὲ οἶνον τοὺς κρατῆρας καὶ ἐμοίρασαν εἰς ὅλους γεμάτα ποτήρια. Ῥίπτοντες δὲ οἱ Ἕλληνες τὰς γλώσσας εἰς τὸ πῦρ, ἀνίσταντο καὶ ἔκαμνον

σπονδάς. Ἄφου δὲ ἔκαμον τὰς σπονδάς καὶ ἔπιον ὅσαν ἤθελον, ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ θεόμορφος Τηλέμαχος ἐζήτησαν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸ πλοῖόν των. Ἄλλ' ὁ Νέστωρ τοὺς ἐμπόδισε λέγων πρὸς αὐτοὺς τὰ ἐξῆς.

«Μὴ δώσῃ ὁ Ζεὺς καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ νὰ σᾶς ἀφήσω νὰ ἐπιστρέψετε εἰς τὸ ταχὺ πλοῖόν σας, ὥς νὰ ἤμην ὄλως διόλου πτωχὸς καὶ χωρὶς σκεπάσματα, ὥς νὰ μὴν εἶχα εἰς τὴν οἰκίαν μου τάπητας καὶ μανδύας διὰ τῶν ὁποίων νὰ περιτυλισσῶνται καὶ νὰ κοιμῶνται μαλθακῶς οἱ ξένοι. Μάθετε ὅτι ἔχω ὠραῖα καλύμματα καὶ δὲν θὰ ἀφήσω τὸν προσφιλεῖν υἱόν ἥρωος ὥς ὁ Ὀδυσσεὺς νὰ ὑπάγῃ νὰ ἀναπαυθῇ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοίου ἐνόςσῃ ζωῇ. Ἄφου δὲ ἀποθάνῃ ἄς μείνωσιν ἔπειτα οἱ παῖδές μου διὰ νὰ φιλοξενῶσιν τοὺς ἐρχομένους εἰς τὰ μέγαρά μου.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ εἶπεν ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ.

«Ἀγαπητὲ γέρον, οἱ λόγοι σου εἶναι καλοὶ, καὶ πρέπει ὁ Τηλέμαχος νὰ σὲ ὑπακούσῃ διότι αὐτως ἀπαιτεῖ ἡ εὐπρέπειζ. Ἄς σὲ ἀκολουθήσῃ λοιπὸν διὰ νὰ κοιμηθῇ εἰς τὰ μέγαρά σου, ἐγὼ δὲ θὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ μέλαν πλοῖόν διὰ νὰ ἐνθαρρύνω τοὺς συντράφους μας καὶ νὰ τοῖς δώσω τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς, διότι εἶμαι ὁ μόνος γεροντότερός των οἱ δὲ ἄλλοι εἶναι συνομίληκες τοῦ Τηλεμάχου ἀκολουθοῦντες αὐτὸν ἐκ φιλίας καὶ ἀγάπης. Ἐπιστρέφω διὰ νὰ ἀναπαυθῶ εἰς τὸ πλοῖόν, εἰς τὰς πρώτας δὲ λάμψεις τῆς πρωῒας θὰ ὑπάγω εἰς τοὺς ὑπερῃφάνους Καύκωνας διὰ νὰ ζητήσω τὴν ἀπότισιν χρέους παλαιοῦ καὶ μεγάλου. Σὺ δὲ, Νέστορ, ἀφου ὁ υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεὺς φθάσῃ εἰς τὴν οἰκίαν σου, πέμψε αὐτὸν μὲ δῖφρον καὶ μὲ ἓνα ἐκ τῶν υἱῶν σου· δὲς δὲ εἰς αὐτὸν ἵππους ἐκ τῶν ταχυτέρων καὶ δυνατοτέρων.»

Ταῦτα εἰποῦσα ἡ θεὰ ἀνεχώρησεν ὥς νὰ εἶχε τὰ πτερὰ αἰετοῦ, ὅλοι δὲ ὅσοι τὴν εἶδον κατελήφθησαν ὑπὸ θάμβους. Ἐθαύμασε δὲ καὶ ὁ γέρον δι' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶδε, καὶ λαβὼν τὴν χεῖρα τοῦ Τηλεμάχου ἔκραξε.

«Φίλε μου, πιστεύω ὅτι δὲν θὰ γίνῃς μῆτε ἄδοξος μῆτε

ἀνάνδρος, ἀφοῦ τοσοῦτον νέον ὄντα σὲ ᾄδ' ἡγοῦσιν οἱ θεοί. Διότι δὲν ἦτο οὗτος κανεὶς ἄλλος ἐκ τῶν κατοικούντων τὰ μέγαρα τοῦ Ὀλύμπου εἰμὴ αὐτὴ ἡ θυγάτηρ τοῦ Διός, ἡ σεβαστὴ Τριτογένεια ἣτις ἐτίμα καὶ τὸν εὐγενὴ σου πατέρα μεταξὺ τῶν Ἀργείων. Ἀλλὰ, δέσποινα, γενοῦ ἴλεως εἰς ἡμᾶς, δὸς δόξαν εἰς ἐμὲ, εἰς τὰ τέκνα μου καὶ εἰς τὴν σεβαστὴν μου σύζυγον. Ἐγὼ δὲ θὰ σοὶ προσφέρω θυσίαν βοῦν πρωτοετῆ, εὐρυμέτωπον, ἀδάμαστον, μὴ τεθείσαν ἀκόμῃ ὑπὸ χειρὸς ἀνθρωπίνης εἰς τὸν ζυγόν· αὐτὴν θὰ σοὶ προσφέρω ὡς θυσίαν καὶ θὰ περιβάλω τὰ κέρατά της διὰ χρυσοῦ.

Τοιαύτη ἦτο ἡ προσευχή του, εἰσήκουσε δὲ αὐτὴν ἡ Παλλὰς Ἀθηνᾶ. Ὁ δὲ ἐκ Γερήνης ἱππότης Νέστωρ, περικυκλωμένος ὑπὸ τῶν υἱῶν του καὶ τῶν γαμβρῶν του, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὰ λαμπρὰ τοῦ βασιλείως μέγαρα, ἐκάθισαν κατὰ τάξιν ἐπὶ μακρῶν καθέδρων καὶ ἐπὶ θρόνων. Βίς αὐτοῦς δὲ ὁ γέρων ἐκέρασεν ἐκ νέου κρατῆρα ἐξαιρέτου οἴνου τὸν ὁποῖον ἡ οἰκονόμος ἤνοιξεν εἰς τὸ ἐνδέκατον ἔτος λύσσασα ἐκ τῶν δεσμῶν τὸ πῶμα τοῦ ἐγκλείοντος αὐτὸν πίθου. Ἐκ τούτου τοῦ οἴνου ὁ γέρων ἐγάμισε τὸν κρατῆρα, κάμνων δὲ σπονδὰς, ἀπέτεινε πολλὰς προσευχὰς πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν, τὴν κόρην τοῦ αἰγίδα ἔχοντος Διός.

Ἀφοῦ δὲ ἐτελείωσαν αἱ σπονδαὶ καὶ ἔπιεν ἕκαστος ὅσον ἐπεθύμει ἡ καρδία του, ἀπεσύρθησαν εἰς τὰς κατοικίας των διὰ τὰ κοιμηθῶσιν. Ὁ Νέστωρ εἶχε στήσει διὰ τὸν ἀγαπητὸν υἱὸν τοῦ Ὀδυσσεῶς κλίνην ὑπὸ τὴν ἡχηρὰν στοάν. Πλησίον δ' αὐτοῦ ἀνεπαύθη ὁ γενναῖος Πεισίστρατος, ἀρχηγὸς πολεμιστῶν, ὅστις μόνος ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ βασιλείως ἦτο εἰσέτι ἄγαμος. Ὁ δὲ Νέστωρ ἐκοιμήθη εἰς τὰ ἐνδότατα τοῦ ὑψηλοῦ μεγάρου του ὅπου προητοίμασε τὴν στρωμνὴν του ἡ σεβαστὴ σύζυγός του.

Ἄμα ἤρχισε νὰ ὑποφαίνεται ἡ ῥοδοδάκτυλος Ἥως ἀνεπήδησεν ἐκ τῆς κλίνης του ὁ ἐκ Γερήνης ἱππότης Νέστωρ, καὶ ἐξελθὼν τῶν θαλάμων του ἐκάθισεν ἐπὶ τῶν λαξευτῶν λίθων

αἵτινες ἦσαν θεσιμένοι πρὸ τῶν ὑψηλῶν πυλῶν τοῦ μεγάρου του, λευκοὶ καὶ στίλβοντες ὡς νὰ ἦσαν ἀλειμμένοι μὲ ἔλαιον. Ἐκεῖ ἄλλεστε ἐκάθητο ὁ κατὰ τὴν φρόνησιν μὲ τοὺς θεοὺς συγκρινόμενος Νηλεὺς, ὅστις ἐκπληρώσας τὸ πεπρωμένον κατέβη εἰς τὰ βασιλεία τοῦ Πλούτωνος, τῶρα δὲ ἐκάθητο ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐκράτει τὸ σκῆπτρον ὁ Γερήνιος Νέστωρ, ὁ προμαχὼν τῶν Ἀχαιῶν. Περὶ αὐτὸν συνηθροίσθησαν ὅλοι οἱ υἱοὶ τοῦ ἐξελθόντος τῶν θαλάμων των, ὁ Ἐχέφρων, ὁ Στρατίος, ὁ Περσεύς, ὁ Ἄρητος καὶ ὁ ἰσόθευς Θρασυμήδης· ἔπειτα δὲ προσετέθη καὶ ὁ ἥρως Πεισίστρατος. Ὁδηγήσαντες δὲ τὸν Τηλέμαχον ἐκ τῆς χειρὸς τὸν ἔφερον πλησίον τοῦ βασιλέως. Ὁ δὲ Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ ἤρχισε πρῶτος νὰ ὁμιλῇ.

«Σπεύσατε, τέκνα μου, ἐκτελέσατε τὴν ἐπιθυμίαν μου διὰ νὰ καταστήσω πρὸ πάσης ἄλλης θεότητος εὖνουν τὴν Ἀθηνᾶν ἥτις παρέστη εἰς τὸ πρὸς τιμὴν τοῦ Θεοῦ διδόμενον λαμπρὸν συμπόσιον. Εἷς ἐξ ὑμῶν ἅς ὑπάγῃ εἰς τὸν ἀγρὸν διὰ νὰ εὕρῃ μίαν δάμαλιν, τὴν ὁποίαν νὰ φέρῃ ἐδῶ ταχέως ὁ βουκόλος· ἄλλος ἅς ὑπάγῃ εἰς τὸ μέλαν πλοῖον διὰ νὰ φέρῃ ἐδῶ ὅλους τοὺς συντρόφους τοῦ ἐκτὸς δύο τοὺς ὑποίους νὰ ἀφήσῃ εἰς τὸ πλοῖον· ἄλλος ἅς προσκαλέσῃ τὸν χρυσοχόον Λαέρκην νὰ ἔλθῃ διὰ νὰ χρυσώσῃ τὰ κέρατα τῆς δαμάλεως. Οἱ ἄλλοι ἅς μείνωσι πλησίον μου. Βίπέτε δὲ εἰς τὴν ὑπηρετρίαν νὰ ἐτοιμάσῃσι λαμπρὸν γεῦμα, νὰ φέρωσι καθέδρας, ξύλα καὶ ὕδωρ καθαρόν.»

Ταῦτα εἶπεν, ἐκεῖνοι δὲ ἔσπευσαν. Ἡ δάμαλις μετεφέρθη ἐκ τῶν ἀγρῶν, οἱ σύντροφοι τοῦ μεγαθύμου Τηλεμάχου προσέδραμον ἐκ τοῦ ταχέως πλοίου, καὶ ὁ ἐπιτήδειος τεχνίτης ἦλθε κρατῶν τὰ χάλκινα σὺνεργά του, τὴν βάσιν τῆς τέχνης του, ἄκμονα, σφύραν καὶ καλῶς κατεσκευασμένην πυράγραν, μὲ τὰ ὁποῖα κατεργάζετο τὸν χρυσόν. Τέλος ἡ Ἀθηνᾶ κατέβη καὶ αὐτὴ διὰ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν θυσίαν. Ὁ δὲ γέρων ἱππότης Νέστωρ ἔδωσε τὸν χρυσὸν τὸν ὁποῖον ἐπιτήδειος τεχνίτης περιέχουσε μετὰ τέχνης εἰς τὰ κέρατα

τοῦ θύματος διὰ τὰ εὐφρανθῆ εἰς τὴν θεάν αὐτοῦ ἡ θεά. Ὁ Στρατιός καὶ ὁ θεῖος Ἐχέφρων ἔσυρον τὴν βοῦν ἐκ τῶν κεράτων· ὁ Ἀρητος ἐξῆλθε τῆς οἰκίας φέρων, ἐντὸς λεκάνης κεκοσμημένης μὲ ἐγγεγλυμμένα ἄνθη, τὸ ὕδωρ μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἐνιπτον τὰς χεῖράς των, εἰς τὴν ἄλλην δὲ χεῖρα ἐκράτει κἀνίστρον πλήρες κριθῆς. Ὁ ἀτρόμητος Θρασυμήδης παρίστατο κρατῶν ὀξὺν πέλεκυν διὰ τὰ κόψῃ τὸ θῦμα, τέλος δὲ ὁ Περσεὺς ἐκράτει τὸ ἀγγεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ ρέυσῃ τὸ αἷμα. Ὁ γέρων ἱππότης Νέστωρ ἤρχισε τὴν ἱεροπραξίαν, ἐσκόρπισε τὴν κριθὴν καὶ τὸ ὕδωρ, ἀπειθύνων πρὸς τὴν Ἀθηναῖαν πολλὰς δεήσεις καὶ ῥίπτων εἰς τὸ πῦρ τρίχας τινὰς ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ θύματος.

Ἀφοῦ ἐτελειώσαν αἱ εὐχαὶ καὶ διεσκορπίσθη ἡ ἱερὰ κριθή, ὁ μεγάλθυμος Θρασυμήδης ἐπλησίωσε καὶ ἐκτύπησε τὸ θῦμα· ὁ πέλεκυς ἔκοψε τοὺς τένοντας τοῦ αὐχένος καὶ τὸ ζῶον ἔχασε τὴν δύναμίν του. Τότε δὲ αἱ θυγατέρες, αἱ νύμφαι καὶ ἡ σεβασμία σύζυγος τοῦ Νέστορος Εὐρυδίκη ἡ πρεσβυτέρα θυγάτηρ τοῦ Κλυμένου ἐξέβαλον μεγάλας κραυγὰς. Ἀνεσῆλθον ἔπειτα τὴν βοῦν ἐκ τοῦ μεγάλου διαστήματος τὸ ὁποῖον ἐκάλυπτε, τὴν ὑπεβάσσαν, καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν πολεμιστῶν Πεισίστρατος τὴν ἔσφαξε. Κρουνοὶ αἵματος μέλανος ἐρρέυσαν, καὶ ἡ ζωὴ ἀφῆκε τὰ ὅσθια της. Τότε ἔσπευσαν νὰ τὴν διαμελίσωσιν. Ἀπέκοψαν τὰ μῆρια κατὰ τὴν συνήθειαν, περιεκάλυψαν αὐτὰ διὰ λίπους καὶ ἔθεσαν ἐπ' αὐτῶν τὰ αἱματόφυρτα ἐντόσθια, ὁ δὲ γέρων τὰ ἔκαυσε θέσας αὐτὰ ἐπὶ κλάδων ξηρῶν, ἐνῶ ἄνωθεν τοῦ πυρὸς ἐπέχεε σπονδὰς ἐξαίρετου οἴνου. Πλησίον αὐτοῦ οἱ νέοι Ἕλληνες ἐκράτουν ὄβελους μὲ πέντε αἰχμάς. Ἀφοῦ δὲ ἐκάησαν τὰ μῆρια, ἀφοῦ ἐγούθησαν τὰ ἐντόσθια, ἔτεμον τὰς σάρκας τοῦ θύματος, τὰς ἐπέρασον εἰς τοὺς ὄβελους καὶ τὰς ἔψησαν μετὰ προσοχῆς, κρατοῦντες μὲ τὰς χεῖράς των τοὺς ὀβελοὺς.

Τότε δὲ ὠδήγησεν εἰς τὸν λουτήρα τὸν Τηλέμαχον ἡ νεώτατη τῶν θυγατέρων τοῦ Νέστορος, ἡ ὠραία Πολυκάστη.

Τὸν ἔλουσε, τὸν ἔχρισε μὲ εὐῶδες ἔλαιον καὶ τὸν ἐκάλυψε μὲ ὠραῖον ἔνδυμα καὶ ἐλαφρὸν χιτῶνα, ὁ δὲ Τηλέμαχος ἐξῆλθε τοῦ λουτροῦ ὅμοιος μὲ τοὺς θεοὺς κατὰ τὸ σχῆμα καὶ ἐκάθησε πλησίον τοῦ ποιμένος τῶν λαῶν Νέστορος.

Ἦδη οἱ Ἕλληνες εἶχον ψῆσαι τὰ ἀνώτερα κρέατα τοῦ θύματος, καὶ ἀποσύραντες αὐτὰ ἐκ τοῦ πυρὸς εὐωχοῦντο καθήμενοι· ἄξιοι δὲ ἄνδρες ἐπεμελοῦντο αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐκέρωνον οἶνον μὲ χρυσᾷ ποτήρια. Ἀφοῦ δὲ ἐκορέσθησαν τρώγοντες καὶ πίνοντες, ἔρχισε νὰ ὁμιλῇ πρὸς αὐτοὺς ὁ ἐκ Γερφίνης ἱππότης Νέστωρ.

«Τέκνα μου, φέρετε καὶ ζεύξατε διὰ τὸν Τηλέμαχον εἰς τὸν δίφρον ἵππους καλλιτρίχας διὰ νὰ τελειώσῃ τὸ ταξιδιδίον του.»

Ταῦτα εἶπεν, ἐκεῖνοι δὲ προθύμως ὑπήκουσαν καὶ ἔζευξαν ἀμέσως εἰς τὸ ἄρμα ἵππους θυμοειδεῖς, ἡ δὲ οἰκονόμος ἀπέθεσεν ἐπὶ τοῦ ἄρματος ἄρτον, οἶνον καὶ φαγητὰ ἄξια εὐγενῶν βασιλέων. Ὁ Τηλέμαχος ἀνέβη ἐπὶ τοῦ μεγαλοπρεποῦς ὀχήματος, πλησίον δὲ αὐτοῦ, κρατῶν τὴν μάστιγα καὶ τὰ ἡνία ὁ υἱὸς τοῦ Νέστορος, ὁ ἀρχηγὸς τῶν πολεμιστῶν Πεισίστρατος, ἐξοτρύνει τοὺς ἵππους οἵτινες ὁρμῶσιν, ἵπτανται μετὰ χαρᾶς εἰς τὴν πεδιάδα καὶ ἀφίνουσιν ὀπίσω τὴν ὑψηλὴν πόλιν τῆς Πύλου. Δι' ὅλης δὲ ἐκείνης τῆς ἡμέρας δὲν ἀφῆκαν νὰ ἀναπαυθῇ ὁ ζυγὸς ὅστις τοὺς ἐκράτει ἐκατέρωθεν.

Ὁ ἥλιος ἔδυσε καὶ αἱ ὁδοὶ ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ σκότους ὅταν ἔφθασαν εἰς τὰς Φηράς, εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Διοκλέους, υἱοῦ τοῦ Ὀρσιλόχου, τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ἡ Ἀλφειάς. Ἐκεῖ ἐκοιμήθησαν ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἐφιλοξένησεν.

Εἰς τὰς πρώτας λάμψεις τῆς θυγατρὸς τῆς πρωίας, τῆς ῥοδοδακτύλου Ἡοῦς, ἔζευξαν τοὺς ἵππους καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ τορευτὸν ἄρμα· ὥρμησαν δὲ ἐξω τῶν προθύρων καὶ τῆς ἡχηρᾶς στοᾶς, καὶ ὁ Πεισίστρατος ἐμάστιζε τοὺς ἵππους, οἵτινες ἐπέτων προθύμως. Καὶ τοιοῦτοτρόπως ἔφθασαν εἰς

σιτοφόρον πεδιάδα καὶ ἡ ὁδοιπορία των ἐτελείωσε, διότι τόσον ταχέως ἔφερον αὐτοὺς οἱ ταχεῖς ἵπποι. Κατ' αὐτὴν δὲ τὴν στιγμήν ἔδυσεν ὁ ἥλιος καὶ ὅλαι αἱ ὁδοὶ ἐσκοτίσθησαν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ.

Ὁ Τηλέμαχος καὶ ὁ Πεισίστρατος ἔφθασαν εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Λακεδαιμόνος καὶ διευθύνθησαν πρὸς τὸ μέγαρον τοῦ ἐνδόξου Μενελάου. Ὁ βασιλεὺς περικυκλωμένος ὑπὸ πολλῶν πολιτῶν ἐώρταζεν εἰς τὴν κατοικίαν του τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ του καὶ τῆς περικαλλοῦς θυγατρὸς του τὴν ὁποίαν ἔμελλε νὰ πέμψῃ πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ πολεμικοῦ Ἀχιλλέως. Ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Τροίας εἶχεν ὑποσχεθῇ καὶ ὀρκισθῇ τὸν ὑμέναιον τοῦτον τὸν ὁποῖον τῶρα ἐξετέλουν οἱ θεοί. Ἴπποι καὶ ἄρματα ἔμελλον νὰ ὀδηγήσωσι τὴν Ἑρμιόνην εἰς τὴν ἐνδοξὸν πόλιν τῶν Μυρμιδόνων ὅπου ἐβασίλευεν ὁ σύζυγός της. Συγχρόνως ἔβλεπε τὴν θυγατέρα τοῦ Σπαρτιάτου Ἀλέκτορος ὡς σύζυγον εἰς τὸν Ῥωμαλέον υἱὸν του Μεγαπένθη τὸν ὁποῖον, προβεβηκῶς ἤδη τὴν ἡλικίαν, εἶχε γεννήσει ἔκ τινος αἰχμαλώτου· διότι οἱ θεοὶ δὲν ἔδωκαν πλέον ἄλλο τέκνον εἰς τὴν Ἑλένην ἀφότου ἐγέννησε τὸ πρῶτόν της τέκνον, τὴν ἐρατεινὴν Ἑρμιόνην, ἥτις εἶχε τὰ κάλλη τῆς ξανθῆς Ἀφροδίτης.

Ἐνῶ οἱ φίλοι καὶ οἱ γείτονες τοῦ ἐνδόξου Μενελάου εὐωχοῦντο εἰς τὸ ὑψηλὸν καὶ εὐρύχωρον μέγαρον, θεῖος αἰοδὸς ἐκῆλει αὐτοὺς διὰ τῶν ἁσμάτων του συνοδευόμενος ὑπὸ φόρμιγγος, καὶ δύο χορεύται ἐνώπιόν των ἐστροβίλιζον ῥυθμίζοντες τὰ βήματά των πρὸς τὸ μέλος ἐκείνου. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ὁ ἥρωες Τηλέμαχος καὶ ὁ ἐνδοξὸς υἱὸς τοῦ Νέστορος ἐσταμάτησαν τοὺς ἵππους των εἰς τὰ πρόθυρα. Ὁ ἰσχυρὸς Ἑγεωνεύς, ὑπὸ τῆς τοῦ ἐνδόξου Μενελάου, προ-

σέδραμεν εἰς τὸν θόρυβον, τοὺς εἶδε καὶ ὤρμησεν εἰς τὸ ἀνάκτορον διὰ νὰ ἀναγγεῖλῃ τὴν ἔλευσίν των εἰς τὸν ποιμένα των λαῶν, τὸν ὁποῖον πλησιάσας, τῷ ἀπέτεινε τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους.

«Ἰδοὺ δύο ξένοι, ὦ Μενέλαε, δύο πολεμισταὶ ὅμοιοι μὲ ἀπογόνους τοῦ Διός· εἰπέ μοι ἐὰν πρέπῃ νὰ ἀποζεύξωμεν τοὺς ταχεῖς ἵππους των, ἢ νὰ τοὺς πέμψωμεν ἀλλαχοῦ διὰ νὰ τοὺς φιλοξενήσωσι.»

Θυμωθεὶς μεγάλως ὁ ξανθὸς Μενέλαος εἶπε πρὸς αὐτόν.

«Υἱὲ τοῦ Βοηθοῦ Ἐτεωνεῦ, μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἐδείκνυες φρόνησιν, ἀλλὰ τῶρα ὁμιλεῖς ὡς ἄφρον παιδίον. Ποσάκις, πρὶν ἐπιστρέψωμεν ἐνταῦθα, δὲν ἀπηλαύσαμεν καὶ ἡμεῖς τὰ καλὰ τῆς φιλοξενίας παρ' ἄλλοις ἀνθρώποις; Εἴθε ὁ Ζεὺς νὰ μᾶς λυτρώσῃ τοῦ λοιποῦ ἀπὸ ταλαιπωρίας. Ἀλλὰ σπεῦσον νὰ ἀποζεύξῃς τοὺς ἵππους, καὶ νὰ προσκαλέσῃς τοὺς ξένους εἰς τὸ συμπόσιον.»

Ταῦτα εἶπεν ὁ Μενέλαος, ὁ δὲ Ἐτεωνεὺς ἔσπευσε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ ἀνακτόρου καλῶν τοὺς ἄλλους πιστοὺς ὑπηρέτας νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν. Ἀποζεύξαντες δὲ τοὺς ἀφρίζοντας ἵππους, ἔδεσαν αὐτοὺς πρὸ τῶν φατνῶν, τοῖς παρέθεσαν ζεῖας μεμιγμένας μετὰ λευκῆς κριθῆς καὶ ἐστήριξαν τὸν δίφρον εἰς τοὺς λαμπροὺς τοίχους. Ἐπειτα εἰσέγαγον τοὺς ξένους εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς παλάτιον, οὗτοι δὲ ἐθειώρουν μετὰ θαυμασμοῦ τὴν κατοικίαν τοῦ διοτρεφοῦς βασιλέως, διότι ὅπως λάμπει ὑπὸ ζωνῆς λάμψεως ὁ ἥλιος ἢ ἡ σελήνη, οὕτως ἔλαμπε καὶ ἡ κατοικία τοῦ ἐνδόξου Μενελάου. Ἀφοῦ δὲ ἐβέλχθησαν ἐκ τοῦ θεάματος ἐκείνου, εἰσῆλθον εἰς καλῶς γεγλυμμένους λουτρῶνας, ὅπου ὑπηρέτριάς τοὺς ἔλουσαν, τοὺς ἔχρισαν μὲ μυρῶδες ἔλαιον καὶ τοὺς ἐνέδυσαν μαλακὰς χλαῖνας καὶ χιτῶνας· μετὰ τοῦτο δὲ ἐκάθισαν ἐπὶ θρόνων πλησίον τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀτρέως. Ὑπηρέτρια κρατοῦσα χρυσὴν προχήν κατέχεεν ἐπὶ ἀργυρᾶς λεκάνης τὸ ὕδωρ μὲ τὸ ὁποῖον ἐπλυνον τὰς χεῖράς των· ἔπειτα ἔθεσεν ἐνώπιον αὐτῶν τράπεζαν πορευτήν, τὴν ὁποίαν ἡ σεβασμία οἰκονόμος, πλήρης χάριτος

πρὸς τοὺς συνδαιτημόνας ἐκάλυψε μὲ ἄρτον καὶ φαγητὰ ἁφθονα, ὁ δὲ ἐπιστάτης τῆς τραπέζης ἔφερε πινάκια μὲ παντοῖα κρέατα καὶ ἔθηκεν ἐνώπιόν των χρυσὰ ποτήρια. Τότε ὁ Ξανθὸς Μενέλαος ἔτεινε πρὸς αὐτοὺς τὴν δεξιὰν λέγων.

«Γεύσασθε καὶ εὐφράνθητε! Ἀφοῦ δὲ τελειώσετε τὰ γεῦμά σας θὰ σᾶς ἐρωτήσωμεν ποιοὶ εἰσθε, διότι βεβαίως δὲν κατὰγεσθε ὑπὸ ἀφανῶν γονέων, ἀλλὰ θὰ ἦσθε ἀπὸ γονοι βασιλέων σκηπτούχων· οὐδέποτε ἄσημοι γονεῖς ἐγέννησαν τοιοῦτους υἱοὺς ὡς εἰσθε σεῖς.»

Ταῦτα εἰπὼν τοῖς προσέφερε τὰ παχέα νῶτα ἐφημένης βοῦς τὰ ὅποια εἶχον παραθέσει εἰς αὐτὸν ὡς γέρας, ἐκείνοι δὲ ἥπλωσαν τὰς χεῖρας καὶ ἔλαβον τὰ ἐνώπιόν των προκειμένα φαγητὰ. Ἀφοῦ δὲ κατεσίγασαν τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν, ὁ Τηλέμαχος, θέλων νὰ τὸν ἀκούσῃ μόνον ὁ Πεισίστρατος, ἐκλινε πρὸς αὐτὸν τὴν κεφαλὴν καὶ τῷ εἶπεν.

«ὦ υἱὲ τοῦ Νέστορος, προσφιλέστατε φίλε τῆς ψυχῆς μου, ἰδὲ πόση λάμψις χαλκοῦ, χρυσοῦ, ἡλέκτρου, ἀργύρου καὶ ἐλέφαντος εἰς τὰ ἀχανῆ ταῦτα δώματα! Τοιαύτη βεβαίως εἶναι ἐσωτερικῶς ἡ κατοικία τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Ποσὸν ὠραῖα πράγματα εὐρίσκονται ἐδῶ, καὶ ποῖος θαυμασμός μὲ καταλαμβάνει ἐνῷ τὰ βλέπω!»

Ἦκουσε τοὺς λόγους τούτους ὁ Ξανθὸς Μενέλαος καὶ ἀμέσως ἀπέτεινε πρὸς τοὺς δύο ξένους τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους.

«ὦ ἀγαπητὰ τέκνα, οὐδεὶς τῶν θνητῶν δύναται νὰ παρὰβληθῇ μὲ τὸν Δία, διότι τὰ μέγαρά αὐτοῦ καὶ τὰ πλούτη εἶναι ἀθάνατα· μεταξύ τῶν ἀνθρώπων δὲ ἐνδέχεται ἄλλοι μὲν νὰ ἦναι ἴσοι μου κατὰ τὰ πλούτη, ἄλλοι δὲ κατώτεροι. Ἐγὼ ὑπέφερα πολλὰ, καὶ περιεπλανήθην ἐπὶ πολὺ μὲ τὰ πλοῖά μου, πρὶν φέρω τὰ πράγματα ταῦτα εἰς τὴν πατρίδα μου ὅπου ἐπανῆλθον κατὰ τὸ ὄγδρον ἔτος. Διέτρεξα τὴν Κύπρον, τὴν Φοινίκην καὶ τὴν Αἴγυπτον· ἐπεσκέψθην τοὺς Αἰθίοπας, τοὺς Σιδονίους, τοὺς Ἑρεμβοὺς· εἶδον τὴν Λιβύην ὅπου τὰ ἄρνια γεννῶνται ἁμέσως μὲ κέρατα καὶ ὅπου τὰ πρόβατα γεννῶσι τρεῖς τοῦ ἔτους. Εἰς τὴν χώραν ἐκείνην

ἑοικμένη καθὼς καὶ ὁ βασιλεὺς οὐδέποτε στεροῦνται τυροῦ, κρεάτων καὶ γάλακτος, διότι ἡ γαλούχῃσι εἶναι παντοτεινῇ. Ἐνῶ δὲ περιεπλανώμην μακρὰν συνάζων θησαυροὺς, προδότης τις, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν τεχνασμάτων τῆς σκληρᾶς Κλυταίμνης, μοι ἐφόνευσε δολίως τὸν ἀδελφόν μου καὶ τούτου ἕνεκα οὐδεμίαν χαρὰν αἰσθάνομαι βασιλεύων ἐπὶ τούτων ἀγαθῶν. Ἀλλὰ βεβαίως οἱ πατέρες σας, οἰαδιήποτε καὶ ἂν ᾧσι, θὰ σᾶς ὠμίλησαν περὶ τῶν συμβάντων τούτων. Ὑπέστην δεινὰ ἀτελείωτα· κατέστρεψα ἀνθηρὰν πόλιν περιέχουσαν ἄπειρα λάφυρα, καὶ ἐν τούτοις εἶθε νὰ εἶχα τὸ τρίτον ἢ τὸ τέταρτον τῶν θησαυρῶν τούτων καὶ νὰ ἔζων οἱ ἥρωες οἵτινες ἐπέσαν πρὸ τῆς Τροίας, μακρὰν τοῦ ἵπποτρόφου Ἀργεῖου. Στεναίω καὶ κλαίω διὰ τοὺς πολεμιστὰς ἐκείνους, καὶ πολλάκις ἐνταῦθα καθήμενος ἄλλοτε μὲν ἀνακουφίζω τὴν λύπην μου μὲ στεναγμοὺς καὶ μὲ δάκρυα, ἄλλοτε δὲ παύω διότι εἶναι ταχὺς ὁ κόρος τῆς ψυχρᾶς θλίψεως. Ἀλλὰ μὲ ὄλην τὴν λύπην μου διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν δὲν ἔχουσα τόσα δάκρυα δι' ὅλους αὐτοὺς ὅσον δι' ἓνα μόνον τοῦ ὁποίου ἡ ἀνάμνησις διώκει ἀπ' ἐμοῦ τὸν ὕπνον καὶ τὴν τροφήν· τοῦτο δὲ διότι οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων προσέφερε τάσας ὑπηρεσίας καὶ ἐκοπίασε τόσον ὅσον ὁ Ὀδυσσεύς. Ἢ μοῖρα εἰς ἐκεῖνον μὲν ἐπεφύλαξε πολλὰ παθήματα, εἰς ἐμὲ δὲ ἀπαρηγόρητον λύπην διότι ἀποδημεῖ πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ κανεὶς δὲν ἠξεύρει εἴαν ζῇ ἢ ἀπέθανε. Θρηνοῦσι δὲ βεβαίως δι' αὐτὸν ὁ γέρον πατήρ του Λαέρτης, ἡ συνετὴ Πηνελόπη καὶ ὁ Τηλέμαχος τὸν ὁποῖον ἀφῆκε βρέφος εἰς τὴν οἰκίαν του.»

Ταῦτα εἶπεν, οἱ λόγοι δὲ οὗτοι διήγειρον εἰς τὴν Τηλέμαχον τὴν ἐπιθυμίαν νὰ κλαύσῃ τὸν πατέρα του· ὅταν ἤκουσε τὸ ὄνομα τοῦ Ὀδυσσεύς δάκρυα ἐκυλίσθησαν χαμαὶ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του, ἤγειρε διὰ τῶν δύο χειρῶν τὴν πορφυρὰν χλαῖνάν του καὶ ἐκάλυψε τὸ πρόσωπόν του. Ἀλλ' ἤδη ὁ Μενέλαος τὸν ἀνεγνώρισε καὶ ἐσκέπτετο μὲ τὸν νοῦν του καὶ μὲ τὴν καρδίαν του εἴαν ἐπρεπε γὰρ τὸν ἀφῆκεν ναι

ὁμιλήσῃ μόνος του περὶ τοῦ πατρός του, ἢ αὐτὸς πρῶτος νὰ τὸν ἐρωτήσῃ καὶ νὰ μάθῃ ὅσα ἤθελεν.

Ἐνῶ δὲ οὕτως ἐσκέπτετο ταῦτα μὲ τὸν νοῦν του καὶ μὲ τὴν καρδίαν του, ἡ Ἑλένη, ὁμοία μὲ τὴν χρυσᾶ βέλη ἔχουσαν Ἀρτεμιν, κατέβη ἐκ τοῦ εὐώδους καὶ ὑψηλοῦ θαλάμου της. Ἀμέσως ἡ Ἀδράστη τῇ προσέφερε κομψὴν καθέδραν, ἡ Ἀλκίππη ἔφερε μαλακὸν τάπητα καὶ ἡ Φυλῶ τῇ παρουσίασεν ἀργυροῦν κἀνιστρον, δῶρον τῆς Ἀλκάνδρης, συζύγου τοῦ Πολύδου, ὅστις κατόκει εἰς τὰς Θῆβας τῆς Αἰγύπτου ὅπου εὐρίσκονται ἄπειρα πλοῦτη καὶ ὅστις ἐδώρησεν εἰς τὸν Μενέλαον δύο λουτήρας ἀργυροῦς, δύο τρίποδας καὶ δέκα τάλαντα χρυσοῦ. Ἰδιαιτέρως δὲ ἔδωκεν ἡ σύζυγός του εἰς τὴν Ἑλένην μεγαλοπρεπέστατα δῶρα. Τῇ ἔδωκεν ἡλακᾶτην χρυσῇν καὶ τὰ ἀργυροῦν ἐκεῖνο κἀνιστρον, ὅπερ ἦτο στρογγύλον καὶ εἶχε τὰ χεῖλη χρυσᾶ. Τοῦτο φέρουσα ἡ Φυλῶ ἔθηκεν ἐνώπιον τῆς Ἑλένης πλήρες νημάτων λεπτῶν, καὶ ὑπεράνω αὐτοῦ ἦτο τεθειμένη ἡ ἡλακᾶτη μὲ ἰσοβαφεῖς μαλλίον. Ἡ Ἑλένη καθήσασα ἐπὶ τῆς καθέδρας ἐστήριξε τοὺς πόδας ἐπὶ ὑποποδίου καὶ ἀμέσως ἤρχισε νὰ ἐρωτᾷ τὸν σύζυγόν της.

« Ἠξεύρομεν, ὦ Μενέλαε, ποῖτοι εἶναι οἱ ξένοι οὗτοι ; Ἀπατώμαι ἄρά γε ἢ εἶναι ἀληθὲς αὐτὸ τὸ ὅποιον θὰ εἶπω ; ἀλλ' ἡ καρδία μου μὲ διατάττει νὰ ὁμιλήσω. Δὲν πιστεύω νὰ ὑπῆρξέ ποτε τόση ὁμοιότης μεταξύ ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, καὶ μὲ κυριεύει ἐκπληξίς βλέπουσαν πόσον οὗτος ὁμοιάζει μὲ τὸν υἱὸν τοῦ μεγαθύμου Ὀδυσσεώς, τὸν Τηλέμαχον, τὸν ὅποιον ἀφῆκε βρέφος εἰς τὴν οἰκίαν του ὅταν ἔνεκα ἐμοῦ τῆς ἀθλίας οἱ Ἀχαιοὶ ἤλθετε εἰς τὴν Τροίαν φέροντες πόλεμον φοβερόν. »

Πρὸς αὐτὴν ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ ξανθὸς Μενέλαος.

« Γύναι, ἡ αὐτὴ σκέψις ἐπῆλθε καὶ εἰς ἐμέ· ναί, αὐτοὶ εἶναι οἱ πόδες καὶ αἱ χεῖρες τοῦ Ὀδυσσεώς, οἱ ἀστράπτοντες ὀφθαλμοὶ του, ἡ κεφαλὴ του, ἡ κόμη του. Καὶ πρὸ ὀλίγου ἐνῶ ἐγὼ διαγοῦμαι ἐνθυμθεὶς τὸν Ὀδυσσεά, πῶς ἐκείνη

ταλαιπωρίας χάριν ἐμοῦ, ὁ νέος οὗτος ἀφῆκε νὰ διαφρίγῃ ν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του πικρὰ δάκρυα καὶ ἔκρυψε τὸ πρόσωπον ἐγείρων τὴν πορφυρὰν χλαῖνάν του. »

Τότε εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ υἱὸς τοῦ Νέστορος Πεισίστρατος.

« Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε, θρέμμα τῶν θεῶν, βασιλεῦ τῶν λαῶν, ἀληθῶς οὗτος εἶναι υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως, ὥς εἶπες. Ἄλλ' εἶναι αἰδήμων, καὶ ἐπειδὴ πρῶτην φοράν ἔρχεται εἰς τὰ ἀνάκτορά σου, νομίζει ἀνοικεῖον νὰ εἴπῃ λόγους ἀπροσέκτους ἐνώπιον σοῦ τοῦ ὁποίου ἡ φωνὴ μᾶς θέλγει ὡς φωνὴ θεοῦ. Ἄλλ' ὁ Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ μὲ ἔπεμψε διὰ νὰ τὸν συνοδεύσω καὶ νὰ τῷ χρησιμεύσω ὡς ὁδηγός. Μεγάλῃ ἐπιθυμίᾳ εἶχε νὰ σὲ ἴδῃ διὰ νὰ λάβῃ παρὰ σοῦ συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας. Ὁ υἱὸς ἀποδημούντος πατὴρ πολλὰ ὑποφέρει εἰς τὴν οἰκίαν του ὅταν δὲν ἔχῃ πολλοὺς ὑπερασπιστάς. Τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰς τὸν Τηλέμαχον· ὁ πατήρ του δὲν ἐπέστρεψε καὶ μετὰ τοῦ λαοῦ τῆς Ἰθάκης οὐδεὶς εὕρισκεται διὰ νὰ τὸν προστατεύσῃ κατὰ τῶν κακοποιῶν. »

Πρὸς αὐτὸν ἀπακρινόμενος εἶπεν ὁ ξανθὸς Μενέλαος.

« ὦ θεοί ! τῶντι λοιπὸν ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μου ὁ υἱὸς ἥρωος ὅστις μὲ εἶναι τόσον προσφιλὲς καὶ ὅστις ὑπέστη χάριν ἐμοῦ τόσας ταλαιπωρίας ! Ναί, ὑπεχόμην εἰς ἑμαυτὸν νὰ τὸν τιμῶ ἐπιστρέψαντα πλειότερον ὅλων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἐάν ὁ Ὀλύμπιος Ζεὺς μᾶς ἤξίωνε καὶ τοὺς δύο νὰ διαπλεύσωμεν εὐτυχῶς τὴν θάλασσαν μὲ τὰ ταχέα πλοῖά μας. Εἶχα σκοπὸν νὰ τὸν ἐγκαταστήσω εἰς μίαν τῶν πόλεων τῆς Ἀργολίδος τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, ἀφοῦ πρῶτον ἐκένουν αὐτὴν ἐκ τῶν κατοίκων τῆς· αὐτὸς δὲ ἤθελε μεταφέρει ἐκ τῆς Ἰθάκης τοὺς θησαυροὺς του, τὴν οἰκογένειάν του καὶ ὅλον τὸν λαόν του. Ὡὰ τῷ ἔκτιζα δὲ καὶ ὠραῖον ἀνάκτορον. Καὶ τότε θὰ συνανεστρεφόμεθα συνεχῶς καὶ τίποτε δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ μᾶς χωρίσῃ ἀγαπωμένους καὶ συνευφραϊσμένους εἰμὴ τὸ μέλαν νέφος τοῦ θανάτου τὸ ὁποῖον ἤθελε περικαλύψει τοὺς ὀφθαλμοὺς μας. Ἄλλ' ὁ θεὸς ἔστις τὸν κρατεῖ μόνον καὶ δὲν τὸν ἀφίνει

νά ἐπιστρέψῃ, αὐτὸς βεβαίως ἐφθόνησε τὴν εὐτυχίαν ταύτην.»

Ταῦτα εἶπε καὶ παρεκίνησεν ὅλους εἰς δάκρυα· ἡ Ἀργεῖα Ἑλένη ἔκλαιεν· ὁ Τηλέμαχος καὶ ὁ Ἀτρεΐδης Μενέλαος ἔκλαιον, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Νέστορος εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑγροὺς ἐκ τῶν δακρύων, διότι ἐνθυμήθη καὶ αὐτὸς τὸν εὐγενῆ Ἀντίλοχον τὸν ὁποῖον ἐφόνευσεν ὁ ἀγλαὸς υἱὸς τῆς φαεινῆς Πούης. Τοῦτον λοιπὸν ἐνθυμηθεὶς εἶπε τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους.

«Ἀτρεΐδῃ, ὁ σεβασμιος Νέστωρ, ὁσάκις ὠμιλοῦμεν περὶ σοῦ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔλεγεν ὅτι ὑπερεῖχες πάντων τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὴν σύνεσιν. Τώρα λοιπὸν, ἐάν ᾖναι δυνατόν, ἀκουσόν μου καὶ πείσθητι. Δὲν μὲ εὐχαριστεῖ νὰ ὀδύρωμαι κατὰ τὸ δαίπνον. Αὖριον θὰ φανῇ ἡ θυγάτηρ τῆς αὐγῆς Ἡώς. Δὲν κατακρίνω ὅμως νὰ κλαίωμεν ἐκεῖνον ἐκ τῶν θνητῶν ὅστις ἀπέθανε καὶ ἐπλήρωσε τὸ πεπρωμένον. Αὐτὴ εἶναι ἡ μὲν ἀμοιβὴ τὴν ὁποῖαν λαμβάνουσιν οἱ δύσμοιροι θνητοί· κόπτομεν εἰς ἐνδειξιν πένθους τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς καὶ ἀφίνομεν τὰ δάκρυα νὰ ῥέωσιν ἐπὶ τῶν παρειῶν μας. Καὶ ἐγὼ ἐπίσης ἀπώλεσα ἀδελφὸν ὅστις δὲν ἦτο ὁ ὀλιγώτερον ἀνδρεῖος τῶν Ἀργείων, ὡς ἡξεύρεις, διότι ἐγὼ δὲν ἔλαβον μέρος εἰς τοὺς ἀγῶνάς του μήτε τὸν εἶδον. Λέγουσιν ὅμως ὅτι ὁ Ἀντίλοχος διεκρίνετο μεταξὺ τῶν ἀνδρειοτάτων διὰ τὸ θάρρος του καὶ τὴν ὠκυπαδίαν του.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ ξανθὸς Μενέλαος.

«ὦ φίλε, εἶπες ὅσα θὰ ἔλεγε καὶ θὰ ἐπραττεν ἄνθρωπος φρόνιμος καὶ γεροντότερός σου, ἡμιλεῖς δὲ μετὰ φρονήσεως διότι εἶσαι υἱὸς τοιοῦτου πατρὸς. Εὐκόλως γνωρίζεται ὁ υἱὸς ἀνδρὸς εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Ζεὺς ἔδωκεν εὐτυχίαν καὶ εἰς τὴν γέννησιν καὶ εἰς τὸν γάμον. Τοιοῦτος εἶναι ὁ Νέστωρ εἰς τὸν ὁποῖον ὁ θεὸς οὗτος καθ' ἡμέραν ἀφίνει νὰ ἀπολαμβάνῃ εὐτυχὲς γῆρας εἰς τὰ μέγαρά του καὶ νὰ περιστοιχίζεται ἀπὸ υἱοὺς συνετοὺς καὶ ἀτρομήτους. Ναι, ἂς διακόψωμεν τὰ δάκρυα, ἂς μὴ ἀσχοληθῶμεν εἰς ἄλλο εἰμὴ περὶ τοῦ δαίπνου μας καὶ ἂς μᾶς φέρωσιν ὕδωρ διὰ νὰ νίψωμεν

τὰς χεῖράς μας. Εἰς τὰς πρώτας δὲ λάμψεις τῆς αὐγῆς ἡ Τηλέμαχος καὶ ἐγὼ θὰ ἀνταλλάξωμεν λόγους πολλοὺς καὶ θὰ συνομιλήσωμεν ἀμοιβαίως.»

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ πιστὸς ὑπηρέτης τοῦ Μενελάου Ἀσφαλίων ἔχυσεν ὕδωρ διὰ νὰ νίψωσι τὰς χεῖράς των· ἔπειτα δὲ ἔτεινον τὰς χεῖρας εἰς τὰ ἐνώπιόν των φαγητά.

Τότε ἡ ἀπόγονος τοῦ Διὸς Ἑλένη συνέλαβε νέαν ἰδέαν· ἔβαλεν ἀμέσως εἰς τὸν οἶνον τὸν ὁποῖον ἐπινον βάλσαμόν τι καταπραῦνον τὴν ὀργήν, διῶκον τὰς λύπας καὶ ἐξαλείφον τὰς ὀχληρὰς ἀναμνήσεις. Ἐκεῖνος ὅστις ἤθελε τὸ πίνει δὲν θὰ ἔχυνε πλὴς δάκρυα καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἂν ἀκόμη ἤθελε χάσει τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα του, καὶ ἂν ἀκόμη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του κατεσπάραττεν ὁ σίδηρος τὸν ἀδελφόν του ἢ τὸν ἀγαπητόν του υἱόν. Ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς εἶχε τὸ εὐεργετικὸν τοῦτο βρυστόν τὸ ὁποῖον τῇ ἔδωκεν ἡ σύζυγος τοῦ Θῶνος Πολυδάμνα εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου ἡ γῆ παράγει ἄφθονα βότανα, τὰ μὲν σωτήρια, τὰ δὲ ἐπιβλαβῆ, ὅπου ἕκαστος ἱατρὸς ἐξέχει καὶ κατάγεται ἀπὸ τὸν Παιῶνα. Ἀφοῦ δὲ ἡ Ἑλένη ἠτοίμασε τὸ ποτόν καὶ διέταξε νὰ κεράσωσιν, ἀπατεινομένη πάλιν πρὸς τὸν σύζυγόν της εἶπεν.

« Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε, ἀπόγονε τοῦ Διὸς, καὶ ὑμεῖς οἱ υἱοὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν (ἐπεὶδὴ ὁ Ζεὺς δίδει ὅτε μὲν εἰς τὸν ἕνα, ὅτε δὲ εἰς τὸν ἄλλον, τὰ καλὰ ἢ τὰ κακὰ καθότι εἶναι παντοδύναμος) τῶρα μὲν εὐωχῆθητε καθήμενοι εἰς τὰ μέγαρα ταῦτα καὶ διασκεδάσατε μὲ τὴν διήγησίν μου, διότι θὰ σᾶς εἰπῶ πράγματα εὐχάριστα. Δὲν θὰ ἀπαριθμήσω ἐν τούτοις ὅλους τοὺς ἀγῶνας τοῦ ὑπομονητικοῦ Ὀδυσσεῶς· θὰ σᾶς διηγηθῶ μόνον ἐκεῖνο τὸ ὑποῖον ἐτόλμησε καὶ ἔπραξεν ὁ ἀτρόμητος ἐκεῖνος πολεμιστὴς εἰς τὴν Τροίαν ὅπου ὑμεῖς οἱ Ἀχαιοὶ ὑπέστητε τόσας ταλαιπωρίας. Καταπληγώσας αὐτόν καὶ περιτυλιχθεὶς μὲ ἐλεεινὰ ῥάκη ὡς δοῦλος, εἰσέδυσεν εἰς τὴν εὐρεῖαν πόλιν τοῦ Πριάμου μετενδεδυμένος ὡς ἐπαίτης καὶ μηδόλως ὁμοιάζων μὲ τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον ὅστις ἦτο πλῆστον τοῦ στόλου τῶν Ἀχαιῶν. Τοιουτοτρόπως εἰσεγώ-

ρησεν ἐν μέσῳ τῶν Τρώων καὶ ὅλοι οὗτοι ἠπατήθησαν· ἀλλ' ἐγὼ μόνη τὸν ἀνεγνώρισα μὲ ὄλην τὴν μεταμόρφωσίν του καὶ τὸν ἐξέταζα. Ἐκεῖνος δὲ κατ' ἀρχάς μὲν ἀπέφυγε τὰ ἐρωτήσεις μου, ἀλλ' ὅταν τέλος πάντων τὸν ὠδήγησα εἰς τὸ λουτρόν, ὅταν τὸν ἔχρισα μὲ μυροῦχον ἔλαιον, καὶ τὸν ἐκάλυψα μὲ ἐνδύματα, καὶ τῷ ὤμοσα ὅρκον φοβερόν νὰ μὴ γνωστοποιήσω τὸ ὄνομά του εἰς τοὺς Τρώας πρὶν ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ πλοῖα καὶ τὰς σκηνάς, τότε μόλις μοὶ ἀπεκάλυψε τὰ σχέδια τῶν Ἀχαιῶν. Ἐπειτα φονεύσας πολλοὺς Τρώας μὲ τὸ κοπτερόν ξίφος του ἐπέστρεψε μεταξὺ τῶν Ἀργείων φέρων εἰς αὐτοὺς πολλὰς πληροφορίας. Τότε αἱ μὲν ἄλλαι Τρωαδίτισσαι ἐστέναζον καὶ ἐθρήνουν, ἐμοῦ δὲ ἡ καρδιά ἔχαιρε, διότι ἤδη ἡ ψυχὴ μου ἐπόθει νὰ ἐπανίδῃ τὴν πατρίδα, καὶ ἔκλαιον διὰ τὸ σφάλμα εἰς τὸ ὅποιον μὲ παρέσυρεν ἡ Ἀφροδίτη ὠδηγήσασά με ἐδῶ, μακρὰν τῆς πατρίδος μου, μακρὰν τοῦ τέκνου μου, μακρὰν τοῦ νυμφικοῦ κοιτῶνός μου, μακρὰν συζύγου μηδενὸς ὑποδεστέρου κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καλλονήν. »

Πρὸς αὐτὴν ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ ξανθὸς Μενέλαος.

«Γύναι, ὅλα ὅσα εἶπες εἶναι φρόνιμα. Πολλῶν ἀνδρῶν ἐγνώρισα τὰ βουλευόμενα καὶ τὸν νοῦν, περιῆλθον δὲ καὶ πολλοὺς τόπους, ἀλλ' ἀκόμη δὲν εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τοιαύτην καρδίαν οἷα ἦτο ἡ τοῦ ὑπομονητικοῦ Ὀδυσσεως. Θὰ σὰς διηγηθῶ μόνον ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐτόλμησε καὶ ἐπραξεν ὁ ἀτρόμητος ἐκεῖνος πολεμιστής, ἐν τῷ τεχνικῶς κατεσκευασμένῳ ἵππῳ ὅπου εἶχον κλεισθῇ οἱ ἀνδρείοτατοι τῶν Ἀργείων διὰ νὰ φέρωσιν εἰς τοὺς Τρώας σφαγὴν καὶ θάνατον. Ἦλθες τότε πλησίον ἡμῶν· βεβαίως εὖνους τις εἰς τοὺς ἐχθρούς μας θεὸς σὲ διέταττεν· ὁ θεὸς Διήφοβος ἦτο πλησίον σου. Περιῆλθες τρὶς τὴν κοίλην μηχανὴν, τὴν ἐκτύπησες διὰ τῶν δακτύλων σου, καὶ ἐκάλεσας ὀνομαστὶ τοὺς ἀρχηγούς τῶν Ἀργείων μιμουμένη τὴν φωνὴν τῶν συζύγων των. Καθήμενοι εἰς τὸ κέντρον, ὁ υἱὸς τοῦ Τυδείως, ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ἐγὼ, ἠκούσαμεν ὅταν μὰς ἔκραζες. Παρασυρθεῖς ὑπὸ ἀκρατήτου

ἐπιθυμίας, ἠθέλησα μετὰ τοῦ Διομήδους νὰ ἐξέλθω ἢ νὰ σοὶ ἀποκριθῶ, ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεύς μᾶς ἐμπύδισε καὶ μᾶς ἐκράτησε βιαίως. Ἐν τούτοις ὅλοι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ἐσιώπων, καὶ μόνος ὁ Ἀντίκλος ἠθέλησε νὰ σοὶ ἀποκριθῇ· ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεύς ἔσωσε τοὺς Ἕλληνας πιέζων ἀδιακόπως τὸ στήμα του μὲ τὰς στιθεράς του χειρας καὶ κρατῶν αὐτὸν τοιοῦτοτροπῶς μέχρις οὗ ἡ Ἀθηνᾶ τέλος πάντων σὲ ἀπεμάκρυνε.»

Τότε εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε, ἀπόγονε τοῦ Διὸς, βασιλεῦ τῶν λαῶν, ἡ λύπη μου εἶναι πικροτέρα διότι τὰ ἀνδραγαθήματα ταῦτα δὲν ἀπεμάκρυνον ἀπ' αὐτοῦ τὸν θλιθερὸν θάνατον, μολονότε εἰς τὸ στήθος του ἐνέκλειε καρδίαν σιδηρᾶν. Ἀλλὰ τώρα διάταξον νὰ μᾶς ὁδηγήσωσιν εἰς τὴν στρωμνὴν μας διὰ νὰ ἡσυχάσωμεν καὶ παραδοθῶμεν εἰς γλυκύν ὕπνον.»

Ταῦτα εἶπεν, ἡ δὲ Ἀργεῖα Ἑλένη διέταξε τὰς ὑπηρετρίας νὰ θέσωσι κλῖνας εἰς τὰ πρόθυρα καὶ νὰ ἀπλώσωσιν ἐπ' αὐτῶν πορφυρᾷ σκεπάσματα. ἐπάνωθεν δὲ αὐτῶν νὰ στρώσωσι τάπητας, καὶ ἐπ' αὐτῶν χλαῖνας μαλακὰς διὰ νὰ σκεπασθῶσιν. Αἱ δὲ ὑπηρετρίαι ἐξῆλθον τοῦ μεγάρου κρατοῦσαι δᾶδας, καὶ ἔστρωσαν τὰς κλῖνας, εἰς δὲ κήρυξ ὠδήγησεν ἐκεῖ τοὺς ξένους. Ὁ Τηλέμαχος καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Νέστορος κατεκλίθησαν εἰς τὸν πρόδομον, ὁ δὲ Ἀτρεΐδης ἐκοιμήθη εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ὑψηλοῦ δόμου μετὰ τῆς παγκάλου συζύγου του Ἑλένης.

Εἰς τὰς πρώτας φαύσεις τῆς θυγατρὸς τῆς αὐγῆς, τῆς ῥοδωδακτύλου Ἥφους, ὁ ἀνδρεῖος Μενέλαος ἀνεπήδησεν ἐκ τῆς κλίνης του, ἐφόρεσε τὰ ἐνδύματά του, ἐζώσθη τὸ ὀξὺ ξίφος του καὶ εἰς τοὺς ὠραίους πόδας του περιέδεσε περικαλλῇ πέδιλα. Ἐξελθὼν δὲ ἐκ τοῦ θαλάμου ὁμοίως μὲ θεὸν ἐκάθισεν πλησίον τοῦ Τηλεμάχου καὶ τῷ εἶπε τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους.

«Τί σὲ ἠνάγκασε, Τηλέμαχε νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν θεῖαν Λακεδαίμονα καὶ νὰ πλεύσῃς τόσον ἀπέραντον θάλασσαν; Δημοσία ὑπόθεσις ἢ ἰδιωτικὸν συμφέρον; ἀποκρίθητέ μοι εὐλκρινῶς.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

« Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε, ἀπόγονε τοῦ Διὸς, δυνάστα τῶν λαῶν, ἦλθον διὰ νὰ ἀκούσω τι περὶ τοῦ πατρός μου. Ἡ οἰκία μου καταναλίσκεται, τὰ κτήματά μου ἀφανίζονται, ἡ κατοικία μου εἶναι πλήρης ἐχθρῶν· τὰ παχέα πρόβατά μου, οἱ κυρτοκέρατοι βόες μου κατατρῶγονται ὑπὸ τῶν αὐθαδῶν καὶ ὑβριστῶν μνηστήρων τῆς μητρός μου. Τοῦτου ἕνεκα τώρα προσπίπτω εἰς τοὺς πόδας σου ἴσως θελήσης νὰ μὲ πληροφορήσης τὴν θλιβεράν καταστροφὴν τοῦ Ὀδυσσεώς, ἐὰν εἰδές που ἰδίους ὀφθαλμοῖς ἢ ἤκουσές τινα νὰ διηγῆται περὶ τοῦ περιπλανηθέντος, διότι ὑπερβαλλόντως δυστυχῇ τὸν ἐγέννησεν ἡ μήτηρ του. Μὴ μὲ κρύψῃς τίποτε εἴτε ἐξ αἰδοῦς εἴτε ἐξ οἴκου καὶ εἰπέ μοι πιστῶς ὅ,τι εἶδες. Σὲ ἐξορκίζω, ἐὰν ὁ γενναῖος Ὀδυσσεὺς, εἴτε ἔργῳ εἴτε λόγῳ, σοὶ παρέσχεν ἐκδούλευσιν ὑποσχεθεῖσαν ἐν μέσῳ τῶν λαοῦ τῶν Τρώων ὅπου ὑμεῖς οἱ Ἀχαιοὶ ὑπέστητε τόσα δεινὰ, ἐνθυμήθητι τούτο καὶ εἰπέ μοι τὴν ἀλήθειαν. »

Τότε στενάζας ὁ ξανθὸς Μενέλαος εἶπε πρὸς αὐτόν.

« ὦ θεοί! ἄνδρες ἠθέλησαν νὰ κοιμηθῶσιν εἰς τὴν κλίνην ἥρωος! Καθὼς ὅμως ὅταν εἰς φωλεάν λέοντος ἑλαφὸς κοιμήσασα τὰ δύο νεογνά καὶ ἔτι θηλάζοντα μικρά της ἐξέρχεται καὶ περιφέρεται εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰς χλοεράς κοιλάδας βόσκουσα, ἐκεῖνος δὲ εἰσέρχεται εἰς τὴν φωλεάν του καὶ κατασπαράττει ἐλεεινῶς τὰ νεογνά, οὕτω καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς θέλει κατασπαράξει ἐλεεινῶς τοὺς ἀθλίους τούτους. Εἴθε, ὦ Ζεῦ, καὶ Ἀθηνά, καὶ Ἀπολλὼν, νὰ ἐπαρουσιάζετο μεταξὺ τῶν μνηστήρων τοιοῦτος οἶος ἐφάνη εἰς τὴν εὐδαίμονα Λέσβον ὅταν κατέβαλε τὸν υἱὸν τοῦ Φιλομήλου πρὸς εὐφροσύνην ὄλων τῶν Ἀργείων. Ἄ! πῶς θὰ εὕρισκον ὄλοι ταχὺν θάνατον, καὶ πόσον οἱ γάμοι των θὰ ἦσαν πικροί! Αὐτὰ ὅμως τὰ ὁποῖα ζητεῖς παρακαλῶν με θερμῶς, θὰ σοὶ τὰ διηγηθῶ ὅπως τὰ ἤκουσα παρὰ τοῦ φιλαλήθους γέροντος τῆς θαλάσσης, τοῦ ὁποίου οὔτε θὰ κρύψω οὔτε θὰ παρालλάξω κανένα ἐκ τῶν λόγων. Μὲ ὅλην τὴν ἀνυπομονή-

σίαν μου νὰ ἐπανίδω τὴν πατρίδα μου, οἱ θεοὶ μὲ ἐκράτησαν ἀκόμη εἰς τὴν Αἴγυπτον ὅπου εἶχον ἀμελήσει νὰ τοῖς προσφέρω ἐντελεῖς ἐκατόμβας. Οἱ θεοὶ δὲν θέλουσι νὰ λησμονῶμεν τὰς ἐντολάς των. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης, πρὸ τῆς Αἰγύπτου, ὑπάρχει νῆσος καλουμένη Φάρος, ἀπέχουσα τοῦ ποταμοῦ τοσοῦτον διάστημα ὅσον δύναται νὰ διανύσῃ εἰς μίαν ἡμέραν πλοῖον ὠθούμενον ὑπὸ οὐρίου ἀνέμου. Εἰς τὴν νῆσον ταύτην εὐρίσκεται ὄρμος ἀσφαλῆς ἐκ τοῦ ὁποίου οἱ ναῦται, ἀφοῦ προμηθευθῶσιν ὕδωρ ἐκ πηγῆς βαθείας, ἀνάγονται εἰς τὸ πέλαγος. Ἐκεῖ μὲ ἐμπόδισαν οἱ θεοὶ ἐπὶ εἰκοσιν ἡμέρας, διότι οἱ ἀνεμοὶ οὔτινες κινοῦσι τὰ πλοῖα ἐπὶ τῶν εὐρέων νώτων τοῦ θαλασσοῦ πεδίου ἀφινον τὰ κύματα νὰ ἀναπαύωνται. Αἱ τροφαί μας θὰ ἐξηντλοῦντο βεβαίως καθὼς καὶ τὸ θάρρος τῶν ἀνθρώπων μου, ἐὰν δὲν μᾶς εὐσπλαγχνίζετο καὶ δὲν μᾶς ἐσωζε θεὰ τις, ἡ θυγάτηρ τοῦ κραταίου Πρωτέως, τοῦ θαλασσοῦ γέροντος, ἡ Εἰδοθέα, διότι αὐτῆς συνεκίνησα τὴν καρδίαν ὅταν μὲ ἀπήντησε περιπλανώμενον μακρὰν τῶν συντρόφων μου οὔτινες ἐδῶ καὶ ἐκεῖ περὶ τὴν νῆσον ἠλίσουν ἀδιοκόπως μὲ καμπύλα ἀγκίστρα· τόσον ἡ πείνα ἐβασάνιζε τὰ ἐντόσθιά των. Πλησιάζουσα δὲ πρὸς ἐμὲ ἡ θεὰ μοὶ ὠμίλησε καὶ εἶπεν.

«Εἶσαι ἄνους, ὦ ξένε, τὸ πνευμά σου εἶναι τεταραγμένον, ἢ ἀρέσκεσαι νὰ μένῃς εἰς τὰ παράλια ταῦτα, καὶ αἱ λύπαι ἔχουσι θέλητρον διὰ σέ, ἀφοῦ τόσον καιρὸν ἐμποδίζεσαι εἰς τὴν νῆσον ταύτην καὶ δὲν δύνασαι νὰ εὕρῃς τρόπον νὰ τελειώσουν τὰ βάσανά σου, ἐνῶ τὸ θάρρος τῶν συντρόφων σου ἐκλείπει.»

«Ταῦτα εἶπεν ἐκείνη, ἐγὼ δὲ ἐσπευσα νὰ ἀποκριθῶ.

«Οἷα δὴ ποτε θεὰ καὶ ἄν ἦσαι, σοὶ λέγω ὅτι ἀκουσίως ἐμποδίζομαι ἐνταῦθα, καὶ φαίνεται ὅτι παρώργισα τοὺς ἀθανάτους οὔτινες κατοικοῦσι τὸν μέγαν οὐρανόν. Εἰπέ μοι λοιπὸν σὺ, διότι οἱ θεοὶ γινώσκουσι τὰ πάντα, ποῖος θεὸς μοῦ κλείει τὸν δρόμον καὶ ἀνθίσταται εἰς τὴν ἐπιστροφὴν μου διὰ τῆς ἰχθυοτρόφου θαλάσσης.»

«Ταῦτα εἶπον, ἡ δὲ θεὰ ἀπεκρίθη ἀμέσως.

ἔξενε, θὰ σὲ εἶπω ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἔρχεται συνεχῶς ὁ φιλαλήθης γέρον τῆς θαλάσσης, ὁ ἀθάνατος Πρωτεύς ὁ Αἰγύπτιος. Ὑπὸ ἡκού τοῦ Ποσειδῶνος, γινώσκει ὅλα τὰ βάθη τῆς ἀβύσσου· λέγουσιν ὅτι εἶναι πατήρ μου καὶ ὅτι εἰς αὐτὸν ὀφείλω τὴν ζωὴν. Ἐάν δυνηθῇς νὰ τὸν συλλάβῃς δι' ἐνέδρας, θὰ σοὺ εἴπῃ τὸν δρόμον σου καὶ θὰ σὲ ὁδηγήσῃ πῶς νὰ διαπλεύσῃς τὴν ἰχθυοτρόφον θάλασσαν. Ὡς σοὶ προείπῃ ἐπίσης ἐάν ἐπιθυμῇς, ὧς ἔκγονε τοῦ Διὸς, τὰ εὐτυχῇ ἢ ἀπαίσια συμβάντα τὰ ὅποια θὰ ἐκτελεσθῶσιν εἰς τὴν κατοικίαν σου κατὰ τὸ μακρὸν καὶ ἐπίπονον ταξιδεῖόν σου.»

«Ταῦτα εἶπεν ἐκείνη, ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην.

«Συμβούλευσόν με λοιπὸν αὐτὴ ἡ ἰδία τίνι τρόπῳ νὰ συλλάβω δι' ἐνέδρας τὸν θεῖον γέροντα· διότι φοβοῦμαι μήπως βλέπων με ἢ προαισθανόμενος τὴν προσέγγισίν μου, μὲ διαφύγῃ, διότι οἱ θεοὶ δὲν νικῶνται εὐκόλως ὑπὸ τῶν θνητῶν ἀνθρώπων.»

«Ταῦτα εἶπον, ἀπήντησε δὲ ἀμέσως ἡ εὐγενεστάτη θεὰ.

«Ἴδ' ἔξενε μου, θὰ σοὶ ὁμιλήσω μὲ πᾶσαν εὐλικρίνειαν. Ὅταν ὁ ἥλιος φθάσῃ εἰς τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ, ὁ φιλαλήθης γέρον ἐξέρχεται τῶν κυμάτων, ὠθούμενος ὑπὸ τῆς πνοῆς τοῦ Ζεφύρου καὶ κρυπτόμενος εἰς τὰς σκοτεινὰς ρυτίδας τῆς φρισσούσης θαλάσσης· ἐξερχόμενος τῶν κυμάτων ἀναπαύεται ὑπὸ εὐρύχωρον σπήλαιον καὶ περὶ αὐτὸν αἱ φῶκαι τῆς ὥραιας Ἀλσούδνης κοιμῶνται σωρηδὸν ἐξω τῶν ἀφρίζοντων κυμάτων, ἀποπνέουσαι τὴν βαρεῖαν ὀσμὴν τῆς πολυθαβοῦς θαλάσσης. Εἰς τὰς πρώτας λάμψεις τῆς αὐγῆς θὰ σὲ φέρω εἰς τὸ ἀποχωρητήριον ἐκεῖνο, καὶ θὰ σᾶς θέσω κατὰ σειρὰν σὲ καὶ τρεῖς ἐκ τῶν ἀνδρείοτέρων συντρόφων σου τοὺς ὁποίους θὰ ἐκλέξῃς. Ἀκουσον τώρα ὅλους τοὺς δόλους τοῦ γέροντος· πρῶτον θὰ ἀριθμῇ καὶ θὰ ἐπιθεωρήσῃ τὰς φῶκας, ἀφοῦ δὲ τὰς ἀριθμῇ ἀνὰ πέντε καὶ τὰς ἐπιθεωρήσῃ μετὰ προσοχῆς, θὰ κατακλιθῇ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ὡς ὁ βα-

οκός ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ποιμνίου του. "Αμα τὸν ἰδῆτε νενοκωμένον μεταχειρισθῆτε βίαν καὶ δύναμιν καὶ κρατήσατέ τον μὲ ὅλην τὴν ἀντίστασιν τὴν ὁποίαν θὰ καταβάλλῃ διὰ νὰ σᾶς διαφύγῃ. Θὰ τὸν ἰδῆτε νὰ λαμβάνῃ ὅλα τὰ σχήματα ὅσα ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ θὰ γίνῃ ὕδωρ καὶ πῦρ καταφλέγον. Ἄλλὰ σεῖς κρατεῖτέ τον σφιγκτά καὶ μὴ τὸν ἀφίνετε. Ὅταν ὁμως ἐπαναλαμβάνων τὴν μορφήν ἣν εἶχε κατακλιθεὶς σὲ ἐρωτήσῃ, τότε ἡ βία δὲν εἶναι πλέον ἀναγκαία. Δύσε τον καὶ ἐρώτησέ τον ποῖος θεὸς σὲ κατατρέχει καὶ πῶς θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιστρέψῃς διὰ τῆς ἰχθυοτρόφου θαλάσσης. »

« Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας ἐβυθίσθη εἰς τὰ ἀφρίζοντα κύματα. Μὲ καρδίαν ζωηρῶς συγκεκινημένην ἐπέστρεψα εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ἄμμου ἀνελκυσμένα πλοῖά μου. Ὅταν δὲ εἰσῆλθον εἰς τὸ πλοῖόν μου, ἡτοιμάσαμεν τὸ δεῖπνόν μας, καὶ ἐπελυθούσης τῆς νυκτός, ἐκοιμήθημεν ἐπὶ τῆς παραλίας.

« Εἰς τὰς πρώτας φάσεις τῆς ροδοδακτύλου Ἡοῦς, τῆς θυγατρὸς τῆς αὐγῆς, ἐπροχώρησα πρὸς τὸν αἰγιαλὸν τῆς ἀπεράντου θαλάσσης ἀπευθύνων πολλὰς δεήσεις εἰς τοὺς θεοὺς. Εἶχον δὲ μετ' ἐμοῦ τρεῖς ἐκ τῶν συντρόφων μου πρὸς τοὺς ὁποίους εἶχον ἐμπιστοσύνην διὰ πᾶσαν ἐπιχείρησιν. Ἐν τούτοις ἡ θεὰ, ἀποφασίσασα νὰ ἀπατήσῃ τὸν πατέρα της, ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἀχανοῦς κόλπου τῆς θαλάσσης φέρουσα εἰς ἡμᾶς τέσσαρα δέρματα φώκης καὶ ὀρύξασα λάκκου· εἰς τὴν ἄμμον ἐκάθησε περιμέναυσα ἡμᾶς. Τὴν ἐπλησιάσαμεν, ἐκείνη δὲ μᾶς ἐκρυψε τὸν ἑαυτῇ μετὰ τὸν ἄλλον εἰς τὴν ἄμμον, καὶ ἐπὶ ἐκάστου ἡμῶν ἐβρίψεν ἀνά ἓν δέρμα φώκης. Ἡ ἐνέδρα ἐκείνη ἦτο ὀχληρὰ, διότι ἡ ὀξεῖα ὀσμὴ τῶν θαλασσίων φωκῶν μᾶς ἐβασάνιζε σκληρῶς. Τίς δύναται νὰ ἀναπαυθῇ πλησίον θαλασσίου τέρατος; Ἄλλ' ἡ θεὰ, ἐπινοῦσα ἰσχυρὸν μέσον διὰ νὰ μᾶς φανῇ ὠφέλιμος, μᾶς συνέδραμε καὶ πάλιν ἐισήγαγεν εἰς τοὺς ῥῶθωνας ἡμῶν ἀμβροσίαν τῆς ὁποίας τὸ γλυκὺ ἄρωμα ἐξουδετέρωσε τὴν φρικώδη ὀσμὴν τοῦ κήτους. Μέχρι τῆς μεσημβρίας ἐμένομεν ἀκίνητοι καὶ μὲ καρδίαν

σταθεράν. Τέλος αἱ φῶκαι ὥρμησαν σωρηδὸν ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ κατεκλίθησαν κατὰ σειρὰν ἐπὶ τῆς παραλίας· ὁ γέρον ἐξῆλθε κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἐκ τῶν κυμάτων, εὔρε τὰς παχείας φώκας, ἐπεσκέφθη ὅλας καὶ τὰς ἠρίθμησεν. Ἦμᾶς πρῶτους ἠρίθμησεν ὡς κήτη καὶ οὐτε ὑπώπτευσεν τὸ στρατήγημα. Ἐπειτα ἐκοιμήθη καὶ ἡμεῖς ἐπιπεσόντες μὲ μεγάλας κραυγὰς τὸν περιεβάλομεν διὰ τῶν βραχιόνων μας. Ὁ γέρον δὲν ἐλησμόνησε τὰς πονηρίας του· καὶ πρῶτον μὲν μετεμορφώθη εἰς λέοντα μὲ μακρὰν χαίτην, ἔπειτα εἰς δράκοντα, εἰς πάρδαλιν, εἰς φοβερὸν ἀγριόχοιρον καὶ τελευταῖον εἰς ὕδωρ διαυγές καὶ δένδρον πολύφυλλον. Ἦμεῖς, μὲ καρδίαν σταθεράν, δὲν ἐπαύσαμεν νὰ τὸν κρατῶμεν σφιγκτά. Ὅταν δὲ ὁ πονηρὸς γέρον ἠσθάνθη τὰς δυνάμεις του ἐξαντληθείσας μὲ ἐρωτᾷ ἀπατεινῶν μοι τοὺς ἐξῆς λόγους.

«Γιὰ τοῦ Ἀτρώως, τίς θεὸς σὲ συνεβούλευσε τίνι τρόπῳ νὰ ἐνεδρεύσης καὶ νὰ μὲ συλλάβῃς ἄκοντα; Τί θέλεις παρ' ἐμοῦ;»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐγὼ δὲ ἔσπευσα νὰ ἀποκριθῶ.

«Τὸ ἡξεύρεις, ὦ γέρον· διατί λοιπὸν μὲ ἀπατᾷς διὰ τῶν ἐρωτήσεών σου; Δὲν ἀγνοεῖς ὅτι πρὸ πολλοῦ ἐμποδίζομαι εἰς τὴν νῆσον ταύτην χωρὶς νὰ δύναμαι νὰ εὔρω διέξοδόν τινα, ἡ δὲ καρδία μου τήκεται ὑπὸ θλίψεως ἐν τῷ στήθει μου. Εἰπέ μοι λοιπὸν (ἐπειδὴ οἱ θεοὶ γινώσκουσι τὰ πάντα) τίς θεὸς μοῦ κλείει τὸν δρόμον καὶ ἀνθίσταται εἰς τὴν διὰ τῆς ἰχθυοτρόφου θαλάσσης ἐπιστροφὴν μου;»

«Ταῦτα εἶπον, ἐκεῖνος δὲ μοι ἀπήντησεν ἀμέσως.

«Ἀλλὰ βεβαίως ἦτο καθήκόν σου, πρὶν εἰσελθῇς εἰς τὰ πλοῖα, νὰ προσφέρῃς θυσίαις εἰς τὸν Δία καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς, διὰ νὰ φθάσῃς ταχέως εἰς τὴν πατρίδα σου. Ἡ μητέρα δὲν σοὶ ἐπιτρέπει νὰ ἐπανδύῃς τοὺς φιλότατους σου καὶ τὴν λαμπρὰν σου κατοικίαν καὶ τοὺς ἀγροὺς τῆς πατρίδος σου πρὶν μεταβῇς πάλιν εἰς τὸν ποταμὸν Αἴγυπτον τὸν ὁποῖον πληροῖ ὁ Ζεὺς διὰ νὰ θυσιάσῃς ἱεράς ἐκατόμβας εἰς τοὺς ἀθανάτους θεοὺς οἵτινες κατοικοῦσι τὸν ἀπέραντον οὐρανόν.

Τότε θά σοι ἐπιτρέψωσιν οὗτοι νά ἐκτελέσης τὸ ταξίδιον τὸ ὅποιον τόσον ἐπιθυμεῖς.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐμοῦ δὲ συνετρίβη ἡ καρδία ἐπειδὴ ἦτο ἀνάγκη νά ἐπιστρέψω εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Αἰγύπτου καὶ νά ἐπαναλάβω μακρὸν καὶ ἐπίπονον ταξίδιον. Ἐν τούτοις τῷ ἀπέτεινα τὰς λέξεις ταύτας.

«Ὁὐ ἐκτελέσω, ὦ γέρον, ὅσα μὲ διέταξες· ἀλλ' εἰπέ μοι εἰλικρινῶς ἐάν ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους, κατὰ τὴν ἐκ τῆς Τροίας ἀναχώρησίν μας, ὁ Νέστωρ καὶ ἐγὼ ἀπεχωρίσθην, ἐσώθησαν μὲ τὰ πλοῖά των, ἢ ἐάν τις ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο διὰ θανάτου ἀπροσδοκῆτου, εἴτε ἐπὶ τῶν κυμάτων, εἴτε εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν φίλων του, μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου;»

«Ταῦτα εἶπον, ἐκεῖνος δὲ μοὶ ἀπεκρίθη ἀμέσως.

«Ἄτρεϊδη, διατί μὲ ἐρωτᾷς περὶ τούτων; καμμίαν ἀνάγκην δὲν ἔχεις νά μάθης ὅσα ἤξεύρω, καὶ σὲ βεβαιῶ ὅτι ἀφοῦ τὰ μάθης δὲν θά δυνήθης νά μὴ κλαύσης. Πολλοὶ ἥρωες ἔπεσαν, πολλοὶ ζῶσιν ἀκόμη, καὶ σὺ ὁ ἴδιος γνωρίζεις τί συνέβη κατὰ τὰς μάχας. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν, δύο μόνοι ἐκ τῶν χαλκοφορούντων Ἀχαιῶν ἀπώλοντο, ὁ δὲ τρίτος ἐμποδίζεται πού ἀκόμη ζῶν ἐν μέσῳ τῆς ἀπεράντου θαλάσσης. Ὁ Αἴας ἐφονεύθη πλησίον τῶν μακρὰς κώπας ἐχόντων πλοίων. Κατ' ἀρχὰς ὁ Ποσειδῶν τὸν ἔρριψεν εἰς τοὺς ἀποτόμους βράχους τῶν Γυρῶν καὶ τὸν ἐπροφύλαξεν ἀπὸ τὴν μανίαν τῶν κυμάτων· τότε δὲ θά ἀπέφευγεν ἴσως τὸν θάνατον μὲ ὅλην τὴν ὀργὴν τῆς Ἀθηνᾶς, ἐάν δὲν ἐπρόφερεν αὐθάδῃ λόγον διὰ τὸν ὅποιον ἐτιμωρήθη σκληρῶς. «Ναί, ἔκραξε, μὲ ὅλην τὴν ἐναντίωσιν τῶν θεῶν, διέφυγα τὸ μέγα βάραθρον τῆς θαλάσσης.» Ἀλλ' ὁ Ποσειδῶν ἤκουσε τὸν αὐθάδῃ ἐκεῖνον λόγον, καὶ δράζας ἀμέσως διὰ τῆς ἰσχυρᾶς χειρὸς του τὴν φοβεράν τράιναν ἐκτύπησε τὸν Γυραῖον βράχον ὅστις ἐσχίσθη εἰς δύο· καὶ ἐν μὲν μέρος αὐτοῦ ἔμεινεν εἰς τὴν θέσιν του, τὸ δὲ ἄλλο ἐπὶ τοῦ ὁποίου καθήσας ὁ Αἴας εἶχε προφέρει τὴν βλασφημίαν ἐκείνην, ἔπεσεν εἰς τὴν

θάλασσαν καὶ κατεπόντισε τὸν Αἴαντα. Τοιουτοτρόπως ἀ-
 πώλετο ὁ υἱὸς τοῦ Ὀλλέως ἀφ' οὗ ἐπὶ ἐν ἀλμυρὸν ὕδωρ. Ὁ δὲ
 ἀδελφός σου, βοηθούμενος ὑπὸ τῆς σεβασμίας Ἡρας, κατ'
 ἔρχας μὲν ἀπέφυγε τὸν θάνατον καὶ ἐσώθη μὲ τὰ πλοῖά
 του, ἀλλ' ὅταν ἐφθασεν εἰς τὸ ἀπόκρημνον ὄρος τοῦ Μαλέα,
 σφοδρὰ θύελλα τὸν ὤθησε πρὸς τὸν ὑποκώφως στεναζόντα
 ἰχθυοτρόφον πόντον. Ἐν τούτοις καὶ ἐκείθεν ἡ ἐπιστροφή ἐ-
 φάνετο ἀκίνδυνος, διότι οἱ θεοὶ μετέβαλον τοὺς ἀνέμους καὶ
 οἱ Ἀχαιοὶ ἐπανῆλθον τέλος εἰς τὰς πατρίδας των. Ἀλλ'
 εἰς τὰ ἔσχατα τῆς χώρας ὅπου ἄλλοτε διέμεναν ὁ Θυέστης
 καὶ ὅπου κατῴκει ὁ Αἰγισθος, ὁ Ἀτρεΐδης ἀπέβη πλή-
 ρης χαρᾶς ἐπὶ τῶν πατρικῶν ἀγρῶν ἐφίλησε τὸ ἔδαφος
 τῆς πατρίδος του καὶ ἔχυσε θερμὰ δάκρυα βλέπων τὴν
 παμφιλτάτην ἐκείνην γῆν. Ἐν τούτοις ἐκ τοῦ ὕψους σκοπιᾶς
 τινος τὸν εἶδε κατὰ σκοπὸς τις τὸν ὁποῖον ὁ προδότης Αἰ-
 γισθος εἶχε θέσει ἐκεῖ ὡς φρουρὸν ὑποσχεθεὶς αὐτῷ δύο τά-
 λαντα χρυσοῦ· παρεμόνευε δὲ οὗτος ἐκεῖ ἐπὶ ἐν ὁλόκληρον ἔ-
 τος μήπως ὁ Ἀγαμέμνων διέλθῃ ἀπαράτρητος καὶ ἐκδι-
 κηθῇ γενναίως τὴν ὕβριν. Ἐσπευσε λοιπὸν νὰ ἀναγγεῖλῃ
 τὴν ἀφίξίν του εἰς τὸν δυνάστην τῶν λαῶν. Ἀμέσως δὲ ὁ
 Αἰγισθος προητοίμασε δολερὰν μηχανορραφίαν. Ἐκλέξας με-
 ταξὺ τοῦ λαοῦ εἴκοσι ἄνδρας γενναιοτάτους τοὺς ἔθεσεν εἰς
 ἐνέδραν καὶ διέταξε νὰ ἐτοιμάσωσι τὸ δειπνὸν εἰς ἄλλην αἰ-
 θουσαν· ἔπειτα, μυρία ἀνακυκλῶν εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀποτρό-
 πια σχέδια, ἐπροχώρησε σὺν ἄρμασι καὶ ἵπποις εἰς προῦ-
 πάντησιν τοῦ Ἀγαμέμνονος διὰ νὰ τὸν προσκαλέσῃ. Παρέ-
 λαβε δὲ τὸν ἀδελφόν σου ὅστις δὲν προεῖδε τὸ προσεχὲς τέ-
 λος του καὶ τὸν ἐθυσίασεν ἐν μέσῳ τοῦ συμποσίου ὡς βοῦν
 ἐν τῇ φάτνῃ. Οἱ φονεῖς δὲν ἐφείσθησαν οὐδενός ἐκ τῶν συν-
 τρώων ὅσοι ἠκολούθουν τὸν υἱὸν τοῦ Ἀτρείδου, οὔτε καὶ
 τῶν ἀνθρώπων τοῦ Αἰγίσθου, ἀλλ' ὅλους τοὺς ἐφόνευσαν
 εἰς τὰ ἀνάκτορα »

« Οὕτως ὠμίλησεν ὁ Πρωτεύς, ἐμοῦ δὲ ἡ καρδία διερράγη
 καὶ ἔπεσα κλαίων ἐπὶ τῆς ἄμμου· δὲν ᾔθελον πλέον νὰ ζῶ

καὶ νὰ βλέπω τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, Ἄλλ' ἀφοῦ ἐκυλίσθην κατὰ γῆς καὶ ἐκορέσθην κλαίων, ὁ φιλαλήθης γέρον ἐπανελάθει.

«Γιὰ τοῦ Ἀτρέως, παῦσον κλαίων καὶ κυλιόμενος οὕτω ἐπὶ πολὺ διότι οὐδεμίαν θὰ δυνήθῃς νὰ φέρῃς διόρθωσιν, ἀλλὰ σκέφθῃτι μᾶλλον πῶς νὰ ἐπιστρέψῃς ταχέως εἰς τὴν πατρίδα σου. Ἡ θὰ εὕρῃς τὸν Αἰγίσθον ἀκόμη ζῶντα, ἢ ὁ Ὀρέστης θὰ προλάβῃ τὴν ἐκδίκησίν σου καὶ θὰ παρευρεθῇς εἰς τὸ ἐπικηδέιον συμπόσιον τοῦ φονέως τοῦ ἀδελφοῦ σου.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐμοῦ δέ, μὲ ὅλην τὴν θλίψιν μου, ἀνεφλέχθησαν πάλιν εἰς τὰ στήθη μου ἡ γενναιότης καὶ ἡ καρτεροψυχία καὶ ἀπέτεινα πρὸς τὸν γέροντα τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους.

«Ἐμαθον τώρα ἐκείνους οἵτινες ἀπώλοντο, ὥστε σοὶ ὑπολείπεται νὰ μοὶ ὀνομάσῃς τὸν ἥρωα ἐκείνον ὅστις ἐκρατήθη ζῶν ἐν τῷ μέσῳ τῆς εὐρείας θαλάσσης ἢ ἀπέθανεν. Ὅσαι δὲ καὶ ἂν ἦναι αἱ θλίψεις μου, ἐπιθυμῶ νὰ ἀκούσω καὶ περὶ αὐτοῦ.»

«Ταῦτα εἶπον, ἐκεῖνος δὲ μοὶ ἀπήντησεν ἀμέσως.

«Εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Λαέρτου ὅστις κατέκει τὴν Ἰθάκην. Τὸν εἶδον χύνοντα θερμὰ δάκρυα εἰς τὴν νῆσον καὶ τοὺς κήπους τῆς νύμφης Καλυψοῦς ὅπου τὸν κρατοῦσιν ἀναγκαστικῶς καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του, διότι δὲν ἔχει πλέον μῆτε πλοῖα μῆτε συντρόφους διὰ νὰ τὸν μεταφέρωσιν ἐπὶ τοῦ ἀχανοῦς πελάγους. Σὺ, Μενέλαε, ἐπεὶ δὴ νυμφευθεὶς τὴν Ἑλένην ἐγένεσο γαμβρὸς τοῦ Διὸς, δὲν εἶσαι καταδικασμένος νὰ ἀποθάνῃς μῆτε νὰ ἐκπληρώσῃς τὸ κοινὸν χρέος εἰς τὸ ἵπποτρόφον Ἄργος. Ἄλλ' οἱ θεοὶ θὰ σὲ πέμψωσιν εἰς τὰ Ἠλύσια πεδία, εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς ὅπου ἤδη διατρίβει ὁ Ξανθὸς Ῥαδάμανθυς. Εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους οἱ ἄνθρωποι βιοῦσι βίον εὐδαίμονα καὶ ἀνέτον' αἱ χιόνες, αἱ βροχαί, τὰ ψῦχη εἶναι πράγματα ἀγνωστα, πάντοτε δὲ ὁ Ὠκεανὸς ἀναπέμπει γλυκείας αὔρας ζεφυρίτιδας διὰ νὰ δροσίζωνται οἱ ἄνθρωποι.»

«Ταῦτα εἰπὼν ἐβυθίσθη ὑπὸ τὰ ἀφρίζοντα κύματα, ἐγὼ

δὲ μὲ καρδίαν βιαίως συντεταραγμένην ἐπέστρεψα εἰς τὰ πλοῖά μου μὲ τοὺς γενναίους συντρόφους μου. Φθάσαντες εἰς τὸ πλοῖόν μου ἡταιμάσαμεν τὸ δεῖπνον, ἐπελθούσης δὲ τῆς νυχτὸς ἐκοιμήθημεν ἐπὶ τῆς παραλίας. Εἰς τὰς πρώτας δὲ λάμψεις τῆς θυγατρὸς τῆς αὐγῆς, τῆς ῥοδοδακτύλου Ἥου, καθειλύσαμεν τὰ πλοῖα εἰς τὴν θάλασσαν, ἐστήσαμεν τὰ κατάρτια καὶ ἀνεπετάσαμεν τὰ ἱστία· οἱ σύντροφοί μου ἐκάθησαν εἰς τὰς ἑδρας τῶν κατὰ τάξιν καὶ ἤρχισαν νὰ πλήττωσι διὰ τῶν κωπῶν τῶν τὰ λευκάζοντα κύματα. Ἔσταμάτησα τὰ πλοῖα εἰς τὸν ποταμὸν Αἴγυπτον, τὸν ὑπὸ τοῦ Διὸς πληρούμενον, καὶ προσέφερα ἐντελεῖς ἐκατόμβας. Ἄμα δὲ κατεπράυνα τὴν ὀργὴν τῶν αἰώνιων θεῶν, ἤγειρα τάφον εἰς τὸν ἀδελφόν μου διὰ νὰ ἀφήσω αἰωνίαν τὴν μνήμην του. Ἀφοῦ δὲ ἐξεπλήρωσα τὰ καθήκοντα ταῦτα, ἐπανελάβον πάλιν τὸν πλοῦν μου· οἱ θεοὶ μοὶ ἐπεμψαν οὐρίον ἄνεμον καὶ ἐφθασα ταχέως εἰς τὴν ἀγαπητὴν μου πατρίδα. Τώρα, φίλε, μείνον εἰς τὰ μέγαρά μου ἑνδεκα ἢ δώδεκα ἡμέρας, καὶ τότε θὰ σὲ προπέμψω δίδων σοὶ δῶρα λαμπρά, τρεῖς ἵππους καὶ ἓν ἄρμα ὡραῖον· ἐκτὸς τούτων θὰ σοὶ δώσω πλούσιον ποτήριον, ἵνα, ὅσαςκὶς σπένδῃς εἰς τοὺς ἀθανάτους θεοὺς, μὲ ἐνθυμῇσαι καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.»

Πρὸς τοῦτον δὲ πάλιν ἀπήντησεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«Ἄτρεϊδῃ, μὴ μὲ ἐμποδίζῃς πολὺ ἐνταῦθα. Βεβαίως θὰ διέμενα πλησίον σου ὀλόκληρον ἔτος καὶ δὲν θὰ μὲ κατελάβανεν ἡ ἐπιθυμία νὰ ἐπανίδω τὴν οἰκίαν μου καὶ τοὺς γονεῖς μου, τόσον θέλγητρον εὐρίσκω εἰς τοὺς λόγους σου καὶ τὰς διηγήσεις σου· ἀλλ' ἐνῶ σὺ θέλεις νὰ μὲ κρατήσῃς εἰς τὴν Πύλον πολλὰς ἡμέρας, οἱ σύντροφοί μου εἶναι ἤδη εἰς τὴν λαμπρὰν Πύλον καὶ στενοχωροῦνται περιμένοντές με. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δῶρον τὸ ὅποιον θέλεις νὰ μοὶ προσφέρῃς, ἃς ἦναι τοῦτο κειμήλιόν τι, διότι δὲν θὰ μεταφέρω τοὺς ἵππους εἰς τὴν Ἰθάκην ἀλλὰ θὰ σὲ τοὺς ἀφήσω πρὸς εὐχαρίστησίν σου. Σὺ βασιλεύεις ἐπὶ ἀπεράντων πεδιδάδων ἄ-

ποῦ ὁ λωτός καὶ τὸ κύπειρον φύονται ἐν ἀφθονίᾳ, ὅπου ὁ σίτος, ἡ ζεῖα καὶ ἡ κριθὴ αὐξάνουσιν. Ἐξ ἐναντίας εἰς τὴν πατρίδα μου δὲν ὑπάρχουσιν οὔτε λειμῶνες οὔτε ὁρόμοι πλατεῖς. Ἡ πατρίς μου αἶγας μόνον τρέφει καὶ εἶναι ὠραιότερα τῶν χωρῶν αἵτινες τρέφουσιν ἵππους. Οὐδεμία τῶν νήσων τὰς ὁποίας περικυκλοῖ ἡ θάλασσα εἶναι κατάλληλος εἰς τροφήν ἵππων, οὔτε ἔχει καλοὺς λειμῶνας, ἡ δὲ Ἰθάκη εἶναι πολὺ ὀλιγώτερον κατάλληλος ὅλων τῶν ἄλλων. »

Ταῦτα εἶπεν ὁ Τηλέμαχος, ὁ δὲ πολεμικὸς Μενέλαος ἐμείδισεν, τὸν ἐθώπευσε διὰ τῆς χειρὸς καὶ τῷ εἶπεν.

« Ἡ εὐγενὴς σου καταγωγὴ, ἀγαπητέ μου, φαίνεται ἐκ τῶν λόγων σου. Λοιπὸν καὶ ἐγὼ θέλω μεταβάλλει τὸ δῶρον διότι δύναμαι. Ἐξ ὅλων δὲ τῶν κειμηλίων ὅσα ὑπάρχουσιν εἰς τὴν οἰκίαν μου, θέλω σοὶ δώσει τὸ ὠραιότατον καὶ πολυτιμώτατον. Θὰ λάβῃς κρατῆρα κατασκευῆς ἐξαισίας, ὅστις εἶναι ὅλος ἀργυροῦς καὶ ἔχει τὰ χεῖλη χρυσαῖ. Εἶναι ἔργον τοῦ Ἡφαίστου καὶ μοι τὸν ἔδωκεν ὁ ἥρως Φαίδιμος, ὁ βασιλεὺς τῶν Σιδωνίων, ὅταν μὲ ἐφιλοξένησεν εἰς τὴν οἰκίαν του περιπλανηθέντα ἐκεῖ κατὰ τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφὴν μου. Τοῦτον θὰ σοὶ προσφέρω ὡς δῶρον. »

Ἐνῷ αὐτοὶ τοιαῦτα ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, αἱ συνδαιτημόνες εἰσῆλθον εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ θεοῦ βασιλέως. Οἱ μὲν ὠδήγηον πρόβατα, αἱ δὲ ἔφερον οἶνον ὅστις εἶναι ἡ πηγὴ τῆς δυνάμεως καὶ αἱ περικαλλεῖς σύζυγοί των τοῖς ἑστέλλον ἄρτον. Καὶ τοιοῦτοτρόπως αὐτοὶ μὲν εἰς τὰ μέγαρα παρσκευάζον τὸ δεῖπνον.

Οἱ δὲ μνηστῆρες τῆς Πηνελόπης, πρὸ τοῦ μεγάρου τοῦ Ὀδυσσεως, ἐν μέσῳ αὐλῆς λιθοστρώτου, ὅπου πάντοτε ἐξετέλουν τὰ νεανιεύματά των, διεσκέδαζον ῥίπτοντες δίσκους καὶ δόρατα. Ὁ Ἀντίνοος καὶ ὁ ὠραίος ὡς θεὸς Εὐρύμαχος, πρῶτοι τῶν μνηστήρων καὶ διακρινόμενοι διὰ τὴν ἀνδρείαν των, ἐκάθηντο κατὰ μέρος. Πλησιάσας δὲ αὐτοὺς ὁ υἱὸς τοῦ φρονίου Νοήμων, ἀπέτεινε πρὸς τὸν Ἀντίνοον τὰς ἐξῆς ἐρωτήσεις.

« Ἀντίνοε, γνωρίζομεν ἄρά γε ἢ ἀγνοοῦμεν εἰσέτι πότε ὁ Τηλέμαχος θὰ ἐπανεέλθῃ ἐκ τῆς ἀμμώδους Πύλου; Ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ πλοίου μου καὶ ἔχω ἀνάγκην αὐτοῦ διὰ τὸ μεταβῶ εἰς τὴν εὐρεῖαν Ἥλιδα ὅπου ἔχω δώδεκα φοράδας καὶ καρτερικὰς ἡμιόνους αἵτινες εἶναι ἀκόμη ἀδάμαστοι καὶ θέλω νὰ φέρω μίαν ἐνταῦθα διὰ τὸ τὴν γυμνάσω. »

Ταῦτα εἶπεν, ἐκεῖνοι δὲ ἐξεπλάγησαν, διότι ἡγνόουν ὅτι ὁ Τηλέμαχος ἀνεχώρησε διὰ τὴν πόλιν τοῦ Νηλέως, κατὸν ἐνόμιζον μεταβάντα πρὸς τοὺς ἀγρούς, πρὸς τὸν χοίροβοσκόν του ἢ εἰς τὰ ποιμένα του.

Πρὸς αὐτὸν λοιπὸν ἀπεκρίθη ὁ υἱὸς τοῦ Εὐπείθους Ἀντίνοος.

« Εἰπέ μοι τὴν ἀλήθειαν, πότε ἀνεχώρησε; ποῖοι Ἕλληνες τὸν συνώδευσαν; Τοὺς ἐξέλεξε μεταξὺ τῶν πολιτῶν; Ἐλαβε μαζὴ τοῦ μισθοφόρους ἢ τοὺς δούλους του; Κατὼρθεωσεν λοιπὸν νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν του; Εἰπέ μοι ὅλα ταῦτα καταλεπτῶς διὰ τὸ νὰ μάθω ἐὰν ἐπῆρε διὰ τῆς βίας τὸ πλοῖόν σου, ἢ τὸ ἔδωκας ἐκουσίως εἰς αὐτὸν δελεασθεὶς ἀπὸ τοὺς γλυκεῖς του λόγους. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ υἱὸς τοῦ Φρονίου Νοήμων.

« Τὸ ἔδωκα εἰς αὐτὸν ἐκουσίως. Τί θὰ ἔκαμνε πᾶς ἄλλος ἐὰν τοιοῦτος ἄνθρωπος, φροντίδας καὶ λύπας ἔχων εἰς τὴν ψυχὴν του, ἐζήτει τοῦτο παρ' αὐτοῦ; θὰ ἦτο δύσκολον νὰ ἀρνηθῇ τὴν χάριν ταύτην. Οἱ νέοι Ἕλληνες οἵτινες τὸν ἐκολούθησαν εἶναι οἱ μεθ' ἡμᾶς ἄριστοι τῆς πόλεως. Εἶδον ἐμβάντα ὡς κυβερνήτην τὸν Μέντορα ἢ μᾶλλον ἓνα θεὸν ὅστις τὸν ὁμοιάζει καθ' ὅλα. Ἐν τούτοις πράγματι μὲ ἐκπλήττει χυθὲς περὶ τὴν αὐγὴν εἶδον ἐδῶ τὸν θεῖον Μέντορα, τότε δὲ ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον διὰ τὴν Πύλον. »

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Νοήμων ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ πατρὸς του, καὶ οἱ δύο μνηστῆρες ἐν τῇ γενναίᾳ των ψυχῇ κατελήφθησαν ὑπὸ ἐκπλήξεως. Μετ' ὀλίγον ὅλοι ἐκάθισαν καὶ κατέπαυσαν τοὺς ἀγῶνάς των καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Εὐπείθους τεθλιμμένος ὠμίλησε πρὸς αὐτούς. Ὁργὴ συνετάραττε

στηθός του καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐφαίνοντο ὡς ἀστράπτουσαι φλόγες.

«ὦ θεοί! βεβαίως τὸ ταξείδιον τοῦτο τὸ ὁποῖον ἐπαχειρσεν ὁ Τηλέμαχος εἶναι μέγα ἔργον, ἡμεῖς δὲ δὲν ἐπιστεύομεν νὰ τὸ κατορθώσῃ. Ἐκ μέσου ἡμῶν, ὄντων τασούτων, καὶ παρὰ τὴν θέλησίν μας, τοιοῦτο παιδίον νὰ ρίψῃ εἰς τὴν θάλασσαν πλοῖον καὶ νὰ ἐκλέξῃ τοὺς ἀρίστους ἐν τῇ πόλει! Κακὸς οἰωνὸς διὰ τὸ μέλλαν' εἴθε ὁ Ζεὺς νὰ τὸν ἀφανίσῃ πρὶν ἐτοιμάσῃ τὸν ὀλεθρὸν μας! Ἀλλὰ δότε μοι ταχὺ πλοῖον καὶ εἴκοσι συντρόφους διὰ νὰ περιμείνω ἐνδρεῦων τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς τὸ μεταξὺ τῆς Ἰθάκης καὶ τῆς ἀποκρήμνου Σάμης στενὸν καὶ διὰ νὰ ἀποβῇ ὀλεθρία εἰς αὐτὸν ἢ χάριν τοῦ πατρός του γενομένη θαλασσοπορία.»

Ταῦτα εἶπεν, ὅλοι δὲ τὸν ἐπήνεσαν καὶ τὸν προέτρεψαν, ἐγερθέντες δὲ εἰσῆλθον εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Ὀδυσσεύως. Ἐν τούτοις ἡ Πηνελόπη δὲν ἐβράδυνε νὰ μάθῃ τὰ ἀπαίσια σχέδιά των, διότι ὁ κήρυξ Μέδων, ἀκούσας τὰ διαβούλια τῶν μνηστήρων ἐντὸς τῶν δόμων ἐξώθεν τῆς αὐλῆς, ἀνῆγγεῖλε τὰ πάντα εἰς αὐτήν, διελθὼν τὰ ἀνάκτορα καὶ φθάσας εἰς τὰ δώματα τῆς Πηνελόπης. Ἀμα δὲ παρουσιασθέντα εἰς τὰ πρόθυρα, εἶπε πρὸς αὐτὸν ἡ Πηνελόπη.

«Κήρυξ, διατὶ σὲ ἐπεμψαν οἱ ὑπερήφανοι μνηστῆρες; Ἴσως διὰ νὰ διατάξῃς τὰς δούλας τοῦ εὐγενοῦς Ὀδυσσεύως νὰ διακόψωσι τὰς ἐργασίας των καὶ νὰ ἐτοιμάσωσι τὸ συμπόσιόν των. Εἴθε νὰ ἔπκυσαν τὰς καταδιώξεις των, εἴθε νὰ μὴ συνθηροῖζοντο πλέον ἐνταῦθα, εἴθε τὸ σημερινὸν φαγητὸν των νὰ ἦναι τὸ τελευταῖον! ὦ σεῖς οἵτινες συναθροιζόμενοι ἐνταῦθα κατατρώγετε ἀνηλεῶς τὰ ὑπάρχοντα τοῦ συνετοῦ Τηλεμάχου, δὲν ἠκούσατε λοιπὸν ἄλλοτε παρὰ τῶν πατέρων σας, ὅτε ἦσθε παιδία, ποῖος ἦτο ὁ Ὀδυσσεύς, μηδένα ποτὲ ἀδικήσας εἰς τὴν πόλιν εἴτε ἔργῳ εἴτε λόγῳ; Ἰοιαυτὴ εἶναι ἡ συνήθεια τῶν ἰσχυρῶν βασιλέων, νὰ μισῶσι τὸν μὲν καὶ νὰ ἀγαπῶσι τὸν ἄλλον· ἀλλ' ἐκεῖνος ποτὲ δὲν ἠδίκησεν κανένα. Σεῖς ὅμως δεῖκνυετε τὴν κακίαν σας καὶ τὴν κα-

κίαν σας, καὶ οὐδεμίαν εὐγνωμοσύνην αἰσθάνεσθε διὰ τὰ εὐεργεσίας του ! »

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπεκρίθη ὁ συνετὸς Μέδων.

« ὦ βασίλισσα, εἶθε τοῦτο νὰ ᾔτο τὸ μέγιστον τῶν δυστυχημάτων σου ! ἀλλ' οἱ μνηστῆρες συνέλαβον μεγαλείτηρον καὶ ὀλεθριώτερον σχέδιον, τὸ ὅποῖον εἶθε νὰ μὴ ἐκτελέσῃ ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου ! Ἀπεφάσισαν νὰ φονεύσωσι τὸν Τηλέμαχον κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του, διότι μετέβη εἰς τὴν ἱερὰν Πύλον καὶ τὴν θείαν Λακεδαίμονα διὰ νὰ μάθῃ περὶ τοῦ πατρὸς του. »

Ταῦτα εἶπεν, ἡ δὲ Πηνελόπη ἠσθάνθη λυόμενα τὰ γόνατά της καὶ ἐκλείπουσιν τὴν καρδίαν της· ἐπὶ πολὺ δὲ ἠδύνατο νὰ ἀρθρώσῃ λέξιν, οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐπληρώθησαν δακρύων καὶ ἡ γλυκεῖα φωνὴ της ἐσβέσθη ὑπὸ τῶν λυγμῶν. Ἐπὶ τέλους δὲ τῷ ἀπέτεινε τοὺς ἐξῆς λόγους.

« Κῆρυξ, διατί ἀνεχώρησε τὸ τέκνον μου ; δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ εἰσέλθῃ εἰς ταχέα πλοῖα, εἰς τοὺς θαλασσίους τοῦτους ἵππους οἵτινες μεταφέρουσι τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῶν ἀγανῶν θαλασσίων πεδιάδων. Φεῦ ! μήπως θέλει νὰ ἀπολεσθῇ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομά του μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ; »

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπεκρίθη ὁ συνετὸς Μέδων.

« Δὲν ἤξεύρω ἐὰν θεὸς τις τὸν παρεκίνησεν εἰς τοῦτο ἢ οὐκοθεν ἡ ψυχὴ του ἐπεθύμησε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Πύλον διὰ νὰ μάθῃ ἐὰν ὑπάρχῃ καμμία ἐλπίς ἐπιστροφῆς διὰ τὸν πατέρα του, ἢ πῶς ἀπέθανε. »

Ταῦτα εἰπὼν ὁ κῆρυξ ἀπεχώρησεν, ἡ δὲ Πηνελόπη κατελήφθη ὑπὸ θανατηφόρου λύπης καὶ δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ καθίσῃ εἰς καθέδραν τινά, μολονότι πολλαὶ τοιαῦται ὑπῆρχον εἰς τὰ δώματα αὐτῆς, ἀλλ' ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τοῦ μεγαλοπρεποῦς θαλάμου της καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ πικρῶς περὶ αὐτὴν δὲ ἐστέναζον ὅλαι αἱ δοῦλαι, νέαι καὶ γράϊα ὄσαι ὑπῆρχον εἰς τὸ ἀνάκτορον. Τότε ἡ Πηνελόπη εἶπε πρὸς αὐτάς γοερῶς θρηνοῦσα.

« Ἀκούσατε, ἀγαπηταί μου, διότι ὁ βασιλεὺς τοῦ Ὀλύμ-

που μοι ἐπεσώρευσεν ἄδυνας περισσοτέρας πασῶν τῶν ἄλλων γυναικῶν ὅσαι συναναστράφησαν ἢ συνεγεννήθησαν με ἐμέ. Πρῶτον ἔχασα τὸν εὐγενῆ μου σύζυγον, τὸν λεοντόκαρδον ἥρωα, τὸν ἐνδοξώτατον ὅλων τῶν Ἑλλήνων διὰ τὰς ἀρετάς του, τῶν ὁποίων ἡ φήμη ἐφθασεν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰ μέσον τῆς Ἀργολίδος· τῶρα δὲ αἱ τρικυμῖαι μοι ἀφῆρ-
πασαν ἀδόξως τὸν πολυαγάπητον υἱόν μου, χωρὶς νὰ ἐννοήσω τὴν ἀναχώρησίν του. Σκληραί! καὶ καμμία ἐξ ὑμῶν δὲν ἐφρόντισε νὰ με ἐξυπνίσῃ, καὶ ὅλοι ἤξεύρατε ὅτι ἐμελλε νὰ εἰσέλθῃ εἰς κοῖλον καὶ μελανὸν πλοῖον. Ἐὰν ἐμάνθανα ὅτι ἐσκέπετο νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ ταξείδιον τοῦτο, τότε βεβαίως ἢ θὰ ἔμεινε παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν του, ἢ θὰ με ἄφινε νεκρὰν εἰς τὸ μέγαρον τοῦτο. Ἀλλὰ προσκαλέσατε ἐδῶ ταχιστα τὸν γέροντα Δολίον, τὸν δούλον ὅστις καλλιεργεῖ τὸν πολὺ-
δενδρον κῆπόν μου καὶ τὸν ὁποῖον μοι ἔδωκεν ὁ πατήρ μου ὅταν ἦλθον εἰς τὴν Ἰθάκην, διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ εἴπῃ τὰ πάντα εἰς τὸν Λαέρτην καὶ νὰ ἰδῇ μήπως ἐκεῖνος τοῦλάχιστον ἐπι-
νοήσῃ τινὰ σωτηρίαν καὶ ἐξέλθῃ ἄδυρόμενος διὰ νὰ κινήσῃ εἰς εὐσπλαγγνίαν τὸν λαὸν τοῦτον ὅστις ἐπιθυμεῖ τὴν ἀπώ-
λειαν τοῦ υἱοῦ του καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἰσοθέου Ὀδυσσεύς ο

Τότε εἶπε πρὸς αὐτὴν ἡ πιστὴ τροφὸς Εὐρύκλεια.

α' Ἀγαπητὴ μου κόρη, φόνευσάν με με σκληρὸν σίδηρον, ἢ ἄφες με νὰ ζῶ πλησίον σου· ἀλλὰ δὲν θὰ σοὶ κρύψω τί-
ποτε. Ἐγνώριζα τὰ πάντα καὶ ἐγὼ τῷ ἔδωκα ὅσα μοῦ ἐ-
ζήτησεν, ἄλευρον καὶ οἶνον ἐκλεκτόν. Ἀλλὰ μοι ἐπέβαλεν ὄρκον τρομερὸν, καὶ ὠρκίσθη νὰ μὴ φανερώσω εἰς σὲ τίποτε πρὶν παρέλθωσι δώδεκα ἡμέραι, ἐκτὸς ἐάν ἤθελες τὸν ζητή-
σῃ ἢ ἤθελες μάθει τὴν ἀναχώρησίν του, διότι ἐφοβεῖτο μή-
πως κλαίονσα βλάβῃς τὸ ὠραῖον σῶμά σου. Ἀλλὰ λούσθητι, φόρεσον ἐνδύματα καθαρὰ, ἀνάβα με τὰς γυναικῆς σου εἰς τὰ ἀνώτερα δώματα καὶ ἐπικαλέσθητι τὴν Ἀθηνᾶν τὴν κόρην τοῦ αἰγιόχου Διὸς, διότι αὐτὴ θὰ σώσῃ τὸν υἱόν σου ἐκ τοῦ θανάτου. Μὴ λυπῇς τεθλιμμένον γέροντα. Δὲν πι-
στεύω ἡ γενεὰ τοῦ Ἀρκείσιον νὰ μισῇται ὑπὸ τῶν μακά-

ρων θεῶν, καὶ θὰ ἐπιζήσῃ τις ἐξ αὐτῆς διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὰ ὑψηλὰ μέγαρά του καὶ τὰς ἀπεράντους καὶ εὐφόρους γαίας του.»

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐπράυνον τὴν λύπην τῆς βασιλίσσης καὶ κατέπαυσαν τὰ δάκρυά της. Λουσθεῖσα λοιπὸν καὶ φορέσασα καθαρὰ ἐνδύματα, ἀνέβη μὲ τὰς θαλαμηπόλους της εἰς τὸν ἀνώτερον ὄροφον, ἔθεσεν εἰς κἀνιστρον ἱερὰν κριθὴν καὶ ἀπέτεινε πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν τὰς εὐχὰς ταύτας.

«Εἰσάκουσόν μου, τέκνον ἀδάμαστον τοῦ αἰγιόχου Διὸς ἂν ποτε εἰς τὰ μέγαρά του πρὸς τιμὴν σου ὁ παλυμήχανος Ὀδυσσεὺς ἔκαυσε παχεῖς μηρούς βοῶν καὶ ἀρνίων, ἐνθυμήθητι τὴν τῶρα τὰς θυσίας ταύτας καὶ σῶσον τὸν ἀγαπητὸν υἱόν μου. Ἀπομάκρυνον τοὺς αὐθάδεις μνηστῆρας.»

Ταῦτα εἰπούσα ἀνεκραύγασεν ἐκ βαθέων καὶ ἡ θεὰ ἤκουσεν τὴν δέησίν της. Ἐν τούτοις οἱ μνηστῆρες πληροῦσι θυροῦσιν τὸ ἀνάκτορον τὸ ὅποιον ἤδη καλύπτει ἡ σκιά τῆς ἐσπέρας. Τότε εἰς ἐκ τῶν αὐθαδῶν ἐκείνων νέων εἶπε.

«Βεβαίως ἡ ἀξίεραστος βασίλισσα προετοιμάζει τοὺς γάμους μας· ἀλλ' ἀγνοεῖ ὅτι ὁ θάνατος ἀπειλεῖ τὸν υἱόν της.»

Ταῦτα εἶπεν οὗτος διότι οἱ μνηστῆρες ἠγνόουν τὰ συμβαίνοντα. Ὁ δὲ Ἀντίνοος εἶπε πρὸς αὐτούς.

«Ἀσύνετοι, παύσατε τοὺς αὐθάδεις τούτους λόγους καὶ φοβηθῆτε μήπως τοὺς ἀναγγεῖλωσιν εἰς τὴν Πηνελόπην ἐγερθῆτε καὶ ἅς ἐκτελέσωμεν ἐν σιγῇ τὸ σχέδιον τὸ ὅποιον ἔλοι ἐπεδοκιμάσατε.»

Ταῦτα εἰπὼν ἐξελέξατο εἴκοσι τοὺς ἀρίστους καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς πλησίον ταχέος πλοίου καὶ εἰς τὴν παραλία τῆς θαλάσσης. Καὶ πρῶτον μὲν ἔρριψαν τὸ πλοῖον εἰς τὸ πέλαγος, ἔπειτα δὲ ἔθεσαν τὸν ἱστὸν καὶ τὸ πανῖον, προσήρμωσαν τὰς κώπας εἰς τὰς θέσεις των μὲ δερματίνου ἱμάντας, ἀνεπέτασαν τὸ λευκὸν πανῖον, καὶ πρόθυμοι ὑπὲρ ῥέται ἔφερον εἰς αὐτοὺς ὄπλα. Βίεσθόντες εἰς τὸ πλοῖον ἀνήγαγον αὐτὸ εἰς τὸ πέλαγος καὶ εὐωχῆθησαν ἐκεῖ περιμένοντες τὴν ἐσπέραν.

Ἐν τούτοις ἡ σώφρων Πηνελόπη εἰς τὸν ἀνώτερον ὄροφον ἔκειτο ἄσιτος, μὴ θέλουσα μήτε νὰ φάγῃ μήτε νὰ πῖνῃ. Μία μόνη σκέψις τὴν ἐτάραττεν· ἐάν ὁ εὐγενὴς υἱὸς τῆς θὰ διαφύγῃ τὸν θάνατον ἢ θὰ πέσῃ θῦμα τῶν αὐθαδῶν μνηστήρων. Ὅπως ὁ λέων ἐν τῷ μέσῳ ἀπείρου πλήθους ἀνδρῶν μυρία κατὰ νοῦν σχεδιάζει, δειλιάσας, ὅταν τὸν περικυκλώσωσι δολίως, οὕτω καὶ ἡ βασίλισσα ἐταράττετο μέχρις οὗ ὁ γλυκὺς ὕπνος κατέλαβεν αὐτήν. Ἐκοιμήθη τέλος καὶ τὰ μέλη τῆς καὶ ὅλαι αἱ ἀρθρώσεις τῆς ἐχαλαρώθησαν.

Τότε ἡ Ἀθηναῖα ἐπενόησεν ἄλλην σκέψιν· ἔπλασε φάντασμα ὁμοιον μὲ τὴν Ἰφθίμην, τὴν θυγατέρα τοῦ μεγαλοψύχου Ἰκάρου, τὴν ὅποιαν εἶχε σύζυγον ὁ Εὐμῆλος, ὁ κατοικῶν τὰς Φεράς. Ἐπεμψε δὲ τὸ φάντασμα εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεῶς διὰ νὰ προσπαθήσῃ νὰ παύσῃ τὴν λύπην καὶ τὰ δάκρυα τῆς στεναζούσης καὶ ἄδυρομένης Πηνελόπης. Τὸ φάντασμα εἰσῆλθεν εἰς τὸν νυμφικὸν κοιτῶνα διελθὼν διὰ τοῦ ἱμάντος τοῦ κρατοῦντος τὸν μοχλόν. Σταματήσαν δὲ ἐπὶ κεφαλῇ τῆς Πηνελόπης, εἶπε πρὸς αὐτήν.

α Κοιμᾶσαι, Πηνελόπη, καὶ ἡ καρδία σου εἶναι τεθλιμμένη, ἀλλ' οἱ θεοὶ σοὶ ἀπαγορεύουσι νὰ κλαίῃς καὶ νὰ στενάζῃς· ναί, θὰ ἐπανίδῃς τὸν υἱόν σου, ὅστις οὐδέποτε ἤμαρτε πρὸς τοὺς ἀθανάτους. η

Ἡ σώφρων Πηνελόπη, βεβυθισμένη εἰς γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ τῶν θυρῶν τῶν ὀνείρων τῇ ἀπεκρίθη.

α Διατί, φιλιτάτη ἀδελφῇ, ἤλθες εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦτο τὸ ὅποιον οὐδέποτε ἄλλοτε ἐπεσκέφθης διότι κατοικεῖς πολὺ μακρὰν; Διατί μὲ δικτάτεις νὰ παύσω τὰ δάκρυα καὶ τοὺς στεναγμούς οἱ ὅποιοι σπαράττουσι τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μου; Πρῶτον μὲν ἔχασα τὸν εὐγενῆ μου σύζυγον, τὸν λεοντόκαρδον ἥρωα, τὸν ἐνδοξώτατον ὄλων τῶν Ἑλλήνων διὰ τὰς ἀρετάς του, τῶν ὁποίων ἡ φήμη ἐφθασεν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς Ἀργολίδος, καὶ τώρα ὁ ἀγαπητός μου υἱὸς ἀνεχώρησεν ἐπὶ κοίλου πλοίου ἐνῶ εἶναι παιδίον ἀκόμη καὶ ἀγύμναστος εἰς τὰς ταλαιπωρίας καὶ εἰς

τάς ὑποθέσεις. Δι' αὐτὸν λοιπὸν θλίβομαι περισσότερον παρὰ διὰ τὸν πατέρα του καὶ τρέμω μήπως τῷ συμβῇ δυστύχημά τι ἐπὶ τῶν κυμάτων ἢ μεταξὺ τῶν ξένων λαῶν. Πολλοὶ ἐχθροὶ τῷ ἔστησαν παγίδας καὶ θέλουσι νὰ τὸν φονεύσωσι πρὶν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. »

Τότε τὸ σκοτεινὸν φάντασμα εἶπε πρὸς αὐτήν.

« Θάρρει καὶ μὴ σὲ κυριεύῃ πολὺ ὁ φόβος, διότι ὡς ὁδηγὸν ἔχει σὺντροφον τὸν ὁποῖον ὅλοι οἱ ἄνθρωποι θὰ ἐπεθύμουν νὰ εἶχον πλησίον των, διότι ἔχει τὴν δύναμιν νὰ πράξῃ τοῦτο. Ὁ ὁδηγὸς οὗτος εἶναι ἡ Ἀθηνᾶ ἡ ὁποία οὐκ κτερίζει τὰς θλίψεις σου καὶ μετέπεμψε διὰ νὰ σοὶ ἀναγγείλῃ ταῦτα. »

Πρὸς αὐτήν πάλιν ἀπήντησεν ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

« Ἐάν ἦσαι θεότης, ἐάν ἤκουσες τὴν φωνὴν τῆς θεᾶς, ὁ μίλησόν μοι ἐπίσης καὶ διὰ τὸν ἀτυχῆ σύζυγόν μου· ἀναπνέει ἀκόμη, βλέπει τὸ γλυκὺ φῶς τοῦ ἡλίου; ἢ ἔπαυσεν νὰ ζῇ καὶ κατέβη εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Πλούτωνος; »

Ἀπαντῶν δὲ τὸ σκοτεινὸν φάντασμα εἶπε πρὸς αὐτήν.

« Δι' ἐκεῖνον δὲν δύναμαι νὰ σὲ εἰπῶ τώρα ἐάν ζῇ, ἀπέθανε, διότι εἶναι κακὸν νὰ λέγωμεν ματαίους λόγους. »

Ταῦτα εἰπὼν τὸ φάντασμα ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου διὰ τοῦ κλειθροῦ ὡς πνοὴ ἀνέμου, ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Ἰκάρου ἐξυπνήσεν καὶ κατεπραῦνθη ἡ καρδιά της ἐπεὶ δὴ ἄξιον πίστεως ὄνειρον ἐπεσκέφθη αὐτήν εἰς τὰ σκότη τῆς νυκτός.

Οἱ δὲ μνηστῆρες μετὰ τοῦ πλοίου των ἔπλεον τὰ ὕψος κέλευθα σχεδιάζοντες τὸν θάνατον τοῦ Τηλεμάχου. Εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης, μεταξὺ τῆς Ἰθάκης καὶ τῆς βραχέως Σάμης, ὑπάρχει νῆσος πετρώδης ἡ νῆσος αὕτη εἶναι ἡ μικρὰ Ἀστερίς, ἥτις ἔχει λιμένας καλοὺς καὶ προσιτούς. Ἐκεῖ δὲ οἱ Ἀχαιοὶ ἐνήδρευσαν περιμένοντες τὸν Τηλέμαχον.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ε.

Ἡ Ἥώς ἐγκατέλειπε τὴν κλίνην τοῦ ὠραίου Τιθωνοῦ διὰ νὰ φέρῃ τὸ φῶς εἰς τοὺς ἀθανάτους καὶ τοὺς θνητούς· οἱ δὲ θεοὶ καθήμενοι εἰς συνέλευσιν περὶ τὸν βροντῶντα Δία, τὸν ἰσχυρότατον πάντων, ἤκουον τὴν Ἀθηνᾶν ἀναμιμνησκομένην τῶν ἀναριθμήτων παθημάτων τοῦ Ὀδυσσεύς καὶ διηγουμένην ταῦτα εἰς αὐτούς, διότι τὸν ἐλυπεῖτο διατρίβοντα εἰς τὴν κατοικίαν τῆς νύμφης.

« Ζεῦ πάτερ καὶ σεῖς οἱ ἄλλοι μάκαρες θεοί, φοβηθῆτε μήπως εἰς τὸ ἐξῆς οἱ σκηπτοῦχοι βασιλεῖς παύσωσι νὰ ᾔναι ἀγαθοὶ καὶ ἥπιοι· φοβηθῆτε μήπως ἀντὶ νὰ τηρῶσι εἰς τὸ πνεῦμά των τὴν δικαιοσύνην, γίνωσι σκληροὶ καὶ ἄδικοι, ἀφοῦ κινεῖς πλέον δὲν ἐνθυμεῖται τὸν θεῖον Ὀδυσσεά μεταξὺ τοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ ὀποίου ἐβασίλευεν ὡς πατὴρ. Φεῦ! βεβαρηνένος ὑπὸ θλίψεως, κατὰκειται εἰς τὴν νῆσον βασανιζόμενος φοικτὰ εἰς τὴν κατοικίαν τῆς νύμφης Καλυψοῦς ἥτις τὸν κρατεῖ διὰ τῆς βίας, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του διότι δὲν ἔχει πλέον μήτε πλοῖα μήτε συντρόφους διὰ νὰ τὸν φέρωσιν ἐπὶ τοῦ ἀχανοῦς πελάγους. Τώρα δὲ οἱ μνηστῆρες θέλουσι νὰ θυσιάσωσι τὸν πολυαγάπητον υἱὸν του πρὶν οὗτος ἐπανίδῃ τὴν κατοικίαν του, ἐπειδὴ μετέβη εἰς τὴν ὀνομαστὴν Πύλον καὶ εἰς τὴν θεῖαν Λακεδαιμόνα διὰ νὰ ἀκούσῃ τι περὶ τοῦ πατρὸς του. »

Πρὸς αὐτὴν ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ συναθροίζων τὰς νεφέλας Ζεὺς.

« Τέκνον, ποῖος λόγος διέφυγε τὸ ἔρκος τῶν ὀδόντων σου! Δὲν ἀπεφάσισας σὺ ἡ ἰδίᾳ νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ νὰ τιμωρῇ τοὺς ἀνθρώπους τούτους; Ὁδῆγει λοιπὸν συνेतῶς τὸν Τηλέμαχον, διότι δύνασαι νὰ πράξῃς τοῦτο, διὰ

νά ἐπανεέλθῃ οὗτος σῶος καὶ ἀβλαβής εἰς τὴν πατρίδα του καὶ νά ἐπιστρέψωσιν οἱ μνηστῆρες ἄπρακτοι. »

Ταῦτα εἶπε, καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ἀγαπητόν του υἱὸν Ἑρμῆν, προσέθηκεν.

α Ἑρμῆ, ἐπειδὴ σὺ εἶσαι ὁ ἄγγελός μας εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις, ἀνάγγειλον εἰς τὴν εὐπλόκαμον νύμφην τὴν σταθεράν ἡμῶν θέλπειν περὶ τῆς ἐπανάδου τοῦ καρτεροψύχου Ὀδυσσεύς· ἃς ἀναχωρήσῃ καὶ ἃς μὴ τὸν συνοδεύσῃ μήτε θεὸς τις μήτε θνητός· μόνος, ἐπὶ σχεδίας καλῶς συνηρμοσμένης, ὑποφέρων πολλὰς ταλαιπωρίας, θά φθάσῃ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἡμέραν εἰς τὴν εὐφορον Σχερίαν, τὴν γῆν τῶν Φαιάκων, οἵτινες εἶναι στενοὶ συγγενεῖς τῶν θεῶν. Οἱ λαοὶ οὗτοι ἐν τῇ καρδίᾳ των θά τὸν τιμήσωσιν ὥς θεόν, θά τὸν ὀδηγήσωσιν ἐπὶ πλοίου εἰς τὴν φιλότατὴν του πατρίδα καὶ θά τῷ δωρήσωσι πολὺν χρυσόν, χαλκόν καὶ ἐνδύματα, τοιαῦτα ὅσα δὲν θά ἐκόμιζεν ἐκ τῆς Τροίας, ἐὰν ἐπανήρχετο σῶος καὶ ὑγιής ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὸ μερίδιόν του ἐκ τῶν λαφύρων. Τοιουτοτρόπως προώριστα νά ἐπανίδῃ τοὺς οἰκείους του καὶ νά ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ του μέγαρα καὶ τὴν γῆν τῶν πατέρων του. »

Ταῦτα εἶπεν, ὃ δὲ Ἀργεϊφόντης ἄγγελος δὲν παρήκουσεν, ἀλλ' ἔδραμεν εἰς τοὺς πόδας του τὰ ὠραῖα καὶ θεῖα χρυσᾶ σανδάλια, τὰ ὅποια ἔφερον αὐτόν με ταχύτητα ἀνέμου εἴτε διὰ τῶν κυμάτων εἴτε διὰ τῆς ἀπεράντου γῆς, ἔλαβεν ἀκολούθως τὴν ῥάβδον δι' ἧς κλείει τὰ ὄμματα τῶν ἀνθρώπων ὅσων θέλει, ἡ ἐξυπνᾷ ἄλλους κοιμωμένους, καὶ κρατῶν αὐτὴν εἰς τὰς χεῖρας ἐπέταξεν εἰς τοὺς ἀέρας. Καταβὰς εἰς τὴν Πιερίαν ἐρρίφθη ἐκ τοῦ αἰθέρου εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἔτρεχεν ἔπειτα ἐπὶ τῶν κυμάτων ὅμοιος μὲ τὸν λάρον ὅστις εἰς τοὺς φοβεροὺς κόλπους τῆς ἀκενώτου θαλάσσης καταδιώκει τοὺς ἰχθῦς καὶ βυθίζει τὰ ἰσχυρὰ πτερὰ του εἰς τὸ ἄλμυρόν ὕδωρ. Τοιουτοτρόπως ὁ θεὸς ἴστατο εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ὅταν δὲ ἐφθασεν εἰς τὴν ἀπωτάτην νῆσον, ἐξῆλθε τῶν σκοτεινῶν κυμάτων καὶ εἶδεν

διζε μέχρις οὗ ἔφθασεν εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ βαθέος σπη-
λαίου, εἰς τὸ ὁποῖον κατέκει ἡ χαρίεσσα νύμφη καὶ ὅπου
εὕρισκετο κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν. Μέγα πῦρ ἤστραπτεν
εἰς τὴν ἐστίαν, ἡ γλυκεῖα ὀσμὴ τῶν κέδρων καὶ τοῦ θύου
διεχέετο μακρὰν καὶ εὐωδίαζεν ὀλόκληρον τὴν νῆσον. Ἡ
νύμφη, ἄδουσα μετὰ μαγευτικῆς φωνῆς, ὕφαινε μὲ χρυσὴν
κερκίδα. Περὶ τὸ σπήλαιον ὑψοῦτο κατάχλωρον θάσος ἐκ
κληθρῶν, αἰγείρων καὶ εὐωδῶν κυπαρίσσων ὅπου ἔχουσι τὰς
φωλεὰς των πλατύτερα πτηνά· νυκτερίδες, ἰέρακες καὶ
πυγατύγλωσσοι θαλάσσιαι κορώναι τῶν ὁποίων ἡ προσοχὴ
εἶναι ὅλη ἐστραμμένη πρὸς τὴν θάλασσαν. Τὸ ἐξωτερικόν
τοῦ εὐρυτάτου σπηλαίου ἦτο ἐστρωμένον δι' ἀμπέλων τῶν
ὁποίων οἱ νεαροὶ κλάδοι ἐκάμπτοντο ὑπὸ τὸ βάρος τῶν
σταφυλῶν. Τέσσαρες κρῆναι τεθειμέναι κατὰ τάξιν ἔχυνον
ὑδωρ διαυγές· πλησίον ἀλλήλων κείμεναι, ἐξηκόντιζον τὸ
ὑδωρ κατὰ διαφόρους διευθύνσεις. Πέριξ ὑπῆρχε μαλακὸς
λειμὼν ὅπου ἔβαλλον τὸ ἰόν καὶ τὸ σέλινον. Ἡ φαιδρὰ ἐ-
κείνη κατοικία θὰ ἔθελγε τὰς αἰσθήσεις καὶ αὐτῶν τῶν θε-
ῶν διὰ τοῦτο ὁ Ἑρμῆς ἐστάθη καὶ δὲν εἰσεχώρησεν εἰς τὸ
σπήλαιον εἰμὴ ἀφοῦ ἐθαύμασε τὰ πάντα. Ἡ θεὰ Καλυψὼ
τὸν ἀνεγνώρισεν ἀμέσως, διότι οἱ θεοὶ γνωρίζονται μεταξύ
των, καὶ ὅταν ἀκόμη ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν κατοικεῖ πολὺ μα-
κρὰν, ἀλλ' ὁ Ἑρμῆς δὲν εἶδε τὸν μεγάλθυμον Ὀδυσσεά, διότι
ὁ ἥρως, καθήμενος ἐπὶ τῆς παραλίας, εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν
πάντοτε, ἔκλαιεν ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ
τοῦ ἀγόνου πελάγους· μὲ καρδίαν κατασπαρασσομένην ὑπὸ
τῆς λύπης, τῶν θρήνων καὶ τῶν στεναγμῶν, δὲν ἔπαυε τὰ
δάκρυά του μηδ' ἐπὶ στιγμήν.

Ἡ εὐγενὴς νύμφη, καθίσασα τὸν Ἑρμῆν ἐπὶ θρόνου φαι-
νοῦ καὶ μεγαλοπρεποῦς, ἠρώτησεν αὐτόν.

α Διατὶ ἤλθες ἐνταῦθα, ὦ τὴν χρυσὴν ῥάβδον κρατῶν
σεβαστὴ φίλε Ἑρμῆ; διότι συνεχῶς δὲν ἔρχεσαι εἰς τὴν κα-
τοικίαν ταύτην. Ὁμίλησον, ἀποκάλυψον τὸν στοχασμόν σου·
ἡ καρδία μου μὲ διατάττει νὰ ἐκπληρώσω τὴν ἐπιθυμίαν

σου, ἐὰν τοῦτο ἐξήρτηται ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ τι τὸ κωλύον. Ἄλλ' ἀκολούθει με, θὰ σοὶ προσφέρω τὰ δῶρα τῆς φιλοξενίας. »

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἡ θεὰ ἔθεσε πλησίον του τράπεζαν τὴν ὁποίαν ἐκάλυψε δι' ἀμβροσίας, καὶ ἐκέρασεν ἐρυθρὸν νέκταρ. Ὁ Ἀργεϊφόντης ἄγγελος ἔφαγε καὶ ἔπιεν· ἀφοῦ δὲ ἐδειπνήσῃ καὶ εὐχαρίστησῃ τὴν καρδίαν του διὰ τῆς τρηφῆς, τότε ἀποκρινόμενος μὲ λόγους εἶπε πρὸς αὐτήν.

« Μὲ ἐρωτᾷς διατί ἦλθα ἐνῷ εἶσαι θεὰ καὶ ἐγὼ θεός· θὰ σοὶ ἀποκριθῶ ὅμως μὲ εἰλικρίνειαν, ἀφοῦ τοιαύτη εἶναι ἡ ἐπιθυμία σου. Ὁ Ζεὺς, παρὰ τὴν θέλησίν μου, μὲ διέταξε νὰ ἔλθω ἐνταῦθα, διότι τίς θὰ ᾔθελε νὰ διέλθῃ τόσῃν ἔκτασιν θαλάσσης, μακρὰν τῶν κατοικιῶν τῶν ἀνθρώπων οἵτινες προσφέρουσιν εἰς τοὺς θεοὺς θυσίας καὶ ἐξαιρέτους ἐκατόμβας; Ἀλλὰ δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται μῆτε νὰ ἀποφεύγωμεν μῆτε νὰ ματαιώνωμεν τὴν θέλησιν τοῦ αἰγιόχου Διός. Λέγει ὅτι ἔχεις εἰς τὴν νῆσόν σου τὸν δυστυχεστάτον ὅλων τῶν ἀνθρώπων οἵτινες ἐπὶ ἐννέα ἔτη ἐπολέμουν πρὸ τῆς πόλεως τοῦ Πριάμου καὶ οἵτινες ἀφοῦ ἐξεπόρθησαν αὐτὴν κατὰ τὸ δέκατον ἔτος ἀνεχώρησαν· ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν των παρώργισαν τὴν Ἀθηναίαν ἥτις ἀπέλυσε κατ' αὐτῶν κακὸν ἄνεμον καὶ ὑπερμεγέθη κύματα. Τότε οἱ μὲν σύντροφοὶ του ἐχάθησαν ὅλοι, αὐτὸς δὲ ὠθούμενος ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν κυμάτων ἐπλησίασεν ἐδῶ. Αὐτὸν τῶρα ὁ Ζεὺς σὲ διατάττει νὰ ἀποπέμψῃς ὅσον τάχιστα, διότι δὲν εἶναι πεπρωμένον νὰ ἀποθάνῃ μακρὰν τῶν φίλων του, ἀλλ' εἶναι γεγραμμένον νὰ ἴδῃ τοὺς φίλους του καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ὑψηλὸν οἶκόν του καὶ εἰς τὴν ἀγαπητὴν του πατρίδα. »

Ταῦτα εἶπεν ὁ Ἑρμῆς, ἡ δὲ Καλυψὼ συνεταράχθη καὶ ὀμιλήσασα εἶπε πρὸς αὐτὸν τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους.

« Εἰσθε σκληροὶ, ὦ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου, εἰσθε οἱ μᾶλλον ζηλότυποι ὅλων τῶν ἀθανάτων καὶ δὲν δύνασθε νὰ συγχωρήσετε εἰς τὰς θεὰς νὰ δέχωνται ἀναφανδὸν εἰς τὰς κλῖνας

των θνητὸν ὅστις ταῖς εἶναι προσφιλὲς καὶ τὸν ὅποιον θέ-
λουσι νὰ ἔχωσιν ὡς σύζυγον. Διὰ τοῦτο ὅταν ἡ ῥοδοδάκτυ-
λος Ἥως ἤρπασε τὸν Ἑρίωνα, τὴν ἐφθονεῖτε μέχρι τῆς ἡ-
μέρας καθ' ἣν εἰς τὴν Ὀρτυγίαν ἡ χρυσοθρόνος ἀγνὴ Ἀρ-
τεμις τὸν ἐπλήγωσε μὲ τὰ γλυκύτατα βέλη της καὶ τὸν ἐ-
θανάτωσε. Διὰ τοῦτο, ὅταν ἡ καλλιπλόκαμος Δῆμητρα, ἐν-
δίδουσα εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς της, ἐμίγη ἐρωτικῶς
μετὰ τοῦ Ἰασίωνος εἰς ἀγρὸν νέον καὶ τρεῖς γεωργηθέντα, ὁ
Ζεὺς δὲν ἤργησε νὰ τὸ μάθῃ καὶ ἔρριψε κατ' αὐτοῦ τὰ πε-
πυρακτωμένα βέλη τοῦ κεραυνοῦ. Τώρα δὲ, ὦ θεοί, φθονεῖτε
ἐμὲ διότι κρατῶ εἰς τὴν κατοικίαν μου θνητὸν τὸν ὅποιον
ἔσωσα ἀπὸ τὸν θάνατον ἐνῶ ἐκάθητο μόνος ἐπὶ τῆς τρύπι-
δος, ἀφοῦ τὸ ταχύ του πλοῖον κτυπήσας ὁ Ζεὺς μὲ τὸν ἀ-
στράπτοντα κεραυνὸν του κατεσύντριψεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς
σκοτεινῆς θαλάσσης, ὅπου οἱ μὲν σύντροφοί του ἐχάθησαν ὅ-
λοι, αὐτὸς δὲ ὠθούμενος ἀπὸ τὸν ἄνεμον καὶ τὰ κύματα
ἐπλησίασεν ἐνταῦθα. Τὸν ἠγάπησα καὶ τῷ ἔδωκα ἄσουλον.
Ἥλπιζον νὰ τὸν καταστήσω ἀθάνατον καὶ νὰ τὸν προφυ-
λάξω ἀπὸ τὰ παθήματα τοῦ γήρατος· ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπε-
ται εἰς ἡμᾶς μήτε νὰ ἀποφεύγωμεν μήτε νὰ ματαιώνωμεν
τὴν θέλησιν τοῦ αἰγιόχου Διός. Ὅς πλανηθῇ λοιπὸν ἀκόμη
ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἀφοῦ οὕτω διατάττει ὁ
Ζεὺς. Ἐγὼ ὁμως δὲν θὰ τὸν ἀποστείλω, διότι μήτε πλοῖα
ἔχω μήτε κωπηλάτας ὅπως τὸν ὀδχῇωσι διὰ τοῦ ἀπε-
ρχντοῦ πελάγους· ἀλλὰ θὰ τὸν καθοδηγήσω τί πρέπει νὰ
πράξῃ καὶ δὲν θὰ τῷ κρύψω τίποτε διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ σῶος
καὶ ἀβλαβὴς εἰς τὴν πατρίδα του. »

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπήντησεν ὁ Ἀργειφόντης ἄγγελος.

« Ἀφυσὲς τὸν λοιπὸν νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ φοβοῦ τὴν ὀργὴν
τοῦ Διός μήπως ὀργισθεῖς σὲ κακοποιήσῃ. »

Ταῦτα εἰπὼν ὁ κραταῖος Ἀργειφόντης ἀνεχώρησεν· ἡ δὲ
σεβασμία νύμφη, εὐπειθὴς εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Διός, κα-
τευθύνθη πρὸς τὸν μεγάλθυμον Ὀδυσσεῆα τὸν ὅποιον εὗρε κα-
θήμενον ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχοντα

ἀνεξάντλητα δάκρυα. Κατηνάλισκε τὴν γλυκεῖαν ζωὴν τοῦ κλαίων διὰ τὴν εἰς τὴν πατρίδα τοῦ ἐπάνοδον, διότι δὲν τῷ ἤρεσκεν ἡ θεὰ τὴν νύκτα, ἐξ ἀνάγκης, ἐκοιμάτο εἰς τὸ εὐρύ σπῆλαιον καὶ ἀνεπαύετο ἀνευ ἔρωτος πλησίον ἐκείνης ἥτις τὸν ἠγάπα· ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ὁλόκληρον, κατακείμενος ἐπὶ τῶν βράχων καὶ τῆς ἀκτῆς, μὲ βλέμματα προσηλωμένα ἐπὶ τῶν ταραχωδῶν κυμάτων, τὴν ψυχὴν ἔχων κατεσπαραγμένην ὑπὸ τῆς λύπης, τῶν θρήνων καὶ τῶν στεναγμῶν, ἔκλαιεν ἀδιακόπως. Σταθεῖσα δὲ πλησίον τοῦ ἡώραία θεὰ Καλυψὼ τῷ εἶπε.

« Δύσμοιρε, παῦσον στενάζων ἐδῶ καὶ καταναλίσκων τὴν ζωὴν σου, ἐπειδὴ συγκατατίθεμαι πλέον νὰ σὲ ἀφήσω νὰ ἀναχωρήσης. Ὑπαγε λοιπὸν καὶ κόψε μεγάλα δένδρα, προσάρμοσον διὰ σιδηρῶν ἐργαλείων εὐρύχωρον σχεδῖαν, ἐμπηξον ἐπ' αὐτῆς ὑψηλὰ παράπλευρα διὰ νὰ σὲ μεταφέρῃ διὰ τῶν ὀμιχλωδῶν κυμάτων. Ἐγὼ θὰ θέσω ἐν αὐτῇ ἄρτον ἄφθονον, ὕδωρ καὶ ἐρυθρὸν οἶνον διὰ νὰ σὲ προφυλάττωσιν ἀπὸ τὴν πείναν· θὰ σὲ ἐνδύσω μὲ μαλακὰ φορέματα, καὶ θὰ σοὶ πέμψω οὐριον ἄνεμον διὰ νὰ σὲ φέρῃ σῶον καὶ ὑγιῇ εἰς τὴν πατρίδα σου, ἐάν τοιαύτη ᾖναι ἡ θέλησις τῶν κατοικοῦντων εἰς τὸν εὐρύχωρον οὐρανὸν θεῶν, οἵτινες εἶναι ἱκανώτεροι ἐμοῦ περὶ τὸ προῦλέπειν καὶ ἐκτελεῖν. »

Ταῦτα εἶπεν ἐκείνη, ὃ δὲ πολύτλας θεὸς Ὀδυσσεὺς ἐβρίγησε καὶ ὀμιλήσας εἶπε πρὸς αὐτὴν τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους.

« ὦ θεὰ, μελετᾷς ἄλλα σχέδια· καθόλου δὲν ἔχεις εἰς τὸν νοῦν σου τὴν ἀναχώρησίν μου ὅταν μὲ διατάτῃς νὰ διέλθω ἐπὶ σχεδίας τὴν ἀπειρον ἑκτασιν τῶν θαλασσῶν καὶ νὰ ἐπιχειρήσω τὸ ἐπικίνδυνον καὶ τρομερὸν τοῦτο ταξιδίδιον τὸ ὁποῖον δὲ θὰ ἐπεχειρῶν οὐδὲ ταχέα πλοῖα πηδῶντα χαριέντως ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ Διὸς στελλομένου οὐρίου ἀνέμου. Δὲν θὰ ἐπιβῶ λοιπὸν παρὰ τὴν θέλησίν σου ἐπὶ σχεδίας· ἐάν δὲν ὁμόσης φοβερὸν ὄρκον ὅτι δὲν προητοίμασες δι' ἐμὲ ἄλλαν τινὰ συμφορὰν. »

Ταῦτα εἶπεν ὁ Ὀδυσσεύς, ἀλλ' ἡ ὠραία Καλυψώ τὸν ἐ-
θώπευσε διὰ τῆς χειρὸς καὶ τῷ εἶπε.

«Βεβαίως εἶσαι πανοῦργος καὶ λαμβάνεις καλῶς τὰς προ-
φυλάξεις σου, ἀφοῦ ἐπενόησας νὰ μὲ εἶπης τοιούτους λόγους.
Ναί, μαρτύρομαι τὴν γῆν, τὸν καλύπτοντα αὐτὴν εὐρὺν οὐ-
ρανὸν καὶ τὰ ὑποχθόνια ὕδατα τῆς Στυγὸς (ὁ ὄρκος δὲ οὐ-
τος εἶναι ὁ μέγιστος καὶ φοβερώτατος διὰ τοὺς μάκαρας
θεοὺς) ὅτι δὲν σοὶ προητοίμασα ἄλλην τινὰ συμφορὰν. Ἀλ-
λὰ σκέπτομαι καὶ σὲ συμβουλεύω νὰ πράξεις ὅ,τι θὰ ἔπρατ-
τον ἐγὼ ἐὰν εὕρισκόμην εἰς τοιαύτην ἀνάγκην. Τὸ πνεῦμά
μου εἶναι δίκαιον, ὦ Ὀδυσσεῦ· τὰ στήθη μου δὲν ἐγκλείουσι
καρδίαν σιδηρᾶν καὶ κλίνω πρὸς τὴν εὐσπλαγχνίαν. »

Ταῦτα εἰπούσα ἡ περικαλλὴς θεὰ ἐπροπορεύθη μὲ βῆμα
ταχὺ, ἐκεῖνος δὲ ἠκολούθει τὰ ἴχνη τῆς θεᾶς καὶ οὕτως ἔ-
φθασαν εἰς τὸ εὐρὺ σπήλαιον ὅπου ὁ Ὀδυσσεύς ἐκάθησεν
ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀπὸ τοῦ ὁποῖου εἶχεν ἔγερθῇ πρὸ ὀλίγου ὁ
Ἑρμῆς. Ἡ θεὰ παρέθηκεν αὐτῷ φαγητὸν καὶ ποτὸν μὲ τὰ
ὅποια τρέφονται οἱ ἄνθρωποι, ἔλαβε δὲ καὶ αὐτὸς θέσιν εἰς
τὴν τράπεζαν καὶ αἱ νύμφαι τῆς τῇ ἔφερον τὸ νέκταρ καὶ
τὴν ἀμβροσίαν. Ἠπλώσαν τότε τὰς χεῖρας εἰς τὰ ἐνώπιόν
των τεθειμένα ἐδέσματα. Ἀφοῦ δὲ ἐτελείωσαν τὸ γεῦμά
των, ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ πρώτη ἡ περικαλλὴς θεὰ.

« Εὐγενῆ υἱὲ τοῦ Λαέρτου, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, θέλεις
λοιπὸν νὰ ἐπιστρέψῃς τῶρα εὐθὺς εἰς τὴν πατρίδα σου ; ἔ-
στω, ἔσο εὐτυχής. Ἀλλ' ἐὰν ἡδύνασο νὰ μάθης πόσας ἀ-
κόμη ἡ μοῖρα σοὶ ἐπιφυλάττει ταλαιπωρίας πρὶν φθάσῃς
εἰς τὸν οἶκόν σου, θὰ ἔμενες ἐδῶ μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κατοι-
κίαν ταύτην, καὶ θὰ ἐγίνεσο ἀθάνατος, μολονότι ἐπιθυμεῖς
νὰ ἴδῃς τὴν σύζυγόν σου τὴν ὁποίαν δὲν παύεις καθ' ἡμέ-
ραν συλλογιζόμενος. Καυχῶμαι ἐν τούτοις ὅτι δὲν εἶμαι
ὑποδεστέρα αὐτῆς οὔτε κατὰ τὴν καλλονὴν οὔτε κατὰ τὴν
χάριν, διότι δὲν εἶναι δίκαιον αἱ θνηταὶ νὰ ἀμιλλῶνται
κατὰ τὸ σῶμα καὶ τὰ κάλλη μὲ τὰς θεάς. »

Πρὸς αὐτὴν ἀπαντῶν εἶπεν ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς.

α Σεβασμία θεά, μὴ μὲ ὀργισθῇς διὰ τοῦτο· ἐγὼ γνωρίζω κάλλιστα ὅτι ἡ συνετὴ Πηνελόπη εἶναι ὑποδεστέρα σου κατὰ τὴν καλλονὴν καὶ τὸ μεγαλεῖον, διότι εἶναι θνητὴ ἐνῷ σὺ εἶσαι ἀθάνατος καὶ δὲν γηράσκεις. Ἄλλ' εἶναι ἐπίσης ἀληθές ὅτι ἐπιθυμῶ καὶ ποθῶ ἀδιακόπως νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ νὰ ἀξιωθῶ νὰ ἐπανίδω τὴν ἡμέραν τῆς εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφῆς μου. Ἐὰν ἐπὶ τῶν ζοφερῶν κυμάτων θεός τις μὲ πληξῇ καὶ πάλιν, θὰ τὸ ὑποφέρω, διότι ἔχω εἰς τὸ στήθος μου δεδοκιμασμένην καρδίαν. Πολλὰ ἔπαθον μέχρι τοῦδε καὶ πολὺ ἐβασανίσθην εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὰς μάχας. Κατόπιν ὅλων τούτων ἄς ἔλθῃ καὶ τοῦτο. »

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ ἥλιος ἔγινεν ἄφαντος καὶ διεδέχθησαν αὐτὸν τὰ σκότη. Ὁ ἥως καὶ ἡ νύμφη ἀπεσφύρθησαν εἰς μυστικόν τι μέρος τοῦ σπηλαίου, κατεκλίθησαν εἰς μίαν κλίνην καὶ παρεδόθησαν εἰς τὰς ἀγαλλιᾶσεις τοῦ ἔρωτος.

Εἰς τὰς πρώτας λάμψεις τῆς θυγατρὸς τῆς αὐγῆς, τῆς ῥοδοδακτύλου Ἡούς, ὁ μὲν Ὀδυσσεύς ἐφόρεσε ταχέως τὴν χλαῖνάν του καὶ τὸν χιτῶνά του, ἡ δὲ νύμφη ἐνεδύθη ἀργυρόλευκον, λεπτὸν καὶ χάριεν ὕφασμα, περὶ τὴν μέσσην τῆς ἐζώσθη περικαλλῇ χρυσῇν ζώνην καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐπέθηκε πέπλον. Ἐχουσα δὲ ἀπόφασιν νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ὀδυσσεά, τῷ ἔδωκεν ἰσχυρὸν χάλκινον δίκοπον καὶ μὲ λαβὴν ἐκ ξύλου ἐλαίας πέλεκυν καὶ ὀξύ σκέπαρνον, τοιουτοτρόπως δὲ τὸν ἔφερεν εἰς τὰ ἄκρα τῆς νήσου ὅπου ὑπῆρχον ἄφθονα μεγάλα δένδρα, κλήθρη, αἰγείρος καὶ αὐρανομήκη ἐλάτη, πρὸ πολλοῦ χρόνου ξηρά καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου στεγνωθέντα διὰ νὰ πλέωσιν ἐλαφρῶς ἐπὶ τῶν κυμάτων. Ἀφοῦ δὲ τῷ ἔδειξε τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ δάσους, ἡ σεβασμία Καλυψὼ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ οἶκμά της. Ἀμέσως ὁ ἥρως ἤρχισε νὰ κόπτῃ καὶ μετ' ὀλίγον ἐτελείωσε τὸ ἔργον του. Εἴκοσι ἦσαν τὰ κοπέντα δένδρα τὰ ὅποια πελεκήσας τὰ ἔξεσεν ἐπισταμένως καὶ τὰ κατέστησεν εὐθέα διὰ τῆς στάθμης. Ἐν ταῦτοις ἡ θεά ἔφερε τρύπανον, καὶ ὁ Ὀδυσσεύς τὰ ἐτρέψκει,

τὰ προσήρμοσε καὶ τὰ ἐστερέωσε διὰ καρφίων σιδηρῶν καὶ ξυλίνων. Ὅσον θὰ ἦτο τὸ κοῖλον πλοίου φορτηγοῦ κατασκευαζομένου ὑπὸ ἐμπείρου ναυπηγοῦ, τὸσον εὐρύχωρον ἔκαμε τὴν σχεδίαν τοῦ Ὀδυσσεύς. Διὰ νὰ σχηματίσῃ δὲ τὰ πλευρὰ, προσήρμοσε μικρὰς σανίδας εἰς ἰσχυρὰς δοκοὺς καὶ ἐπεκάλυψεν αὐτάς διὰ μακρῶν ἐπηγκενίδων. Κατεσκεύασε κατόπιν τὸν ἰστὸν, τὴν ἀροκεραίαν καὶ τὸ πηδάλιον τὸ ὁποῖον περιέφραξε πανταχόθεν διὰ ταρσῶν ἐκ λύγου διὰ νὰ ἀντέχῃ εἰς τὰ κύματα καὶ ἔθεσεν εἰς τὸ βάθος τῆς σχεδίας ὡς ἔρμα μεγάλα τεμάχια ξύλων. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἡ Καλυψὼ τῷ ἔφερε πανία διὰ νὰ κατασκευάσῃ ἱστία, αὐτὸς δὲ κατεσκεύασε καὶ ταῦτα τεχνήντως· ἔδωσε δὲ καὶ ὑπέρας καὶ κάλους, καὶ πόδας, τῇ βοήθειά δὲ μογλῶν καθείλκυσε τὴν σχεδίαν εἰς τὴν θείαν θάλασσαν.

Κατὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν ὅλαι αἱ ἐργασίαι τοῦ εἶχον τελειώσῃ· κατὰ τὴν πέμπτην δὲ ἡμέραν ἡ θεὰ Καλυψὼ τῷ ἐπέτρεψε νὰ μακρυνθῇ ἐκ τῆς νήσου τῆς ἀφοῦ τὸν ἔλousse καὶ τὸν ἐνέδωσε μὲ εὐώδη φορέματα. Ἡ νύμφη ἔθεσεν ἐπὶ τῆς σχεδίας ἕνα μέγαν ἀσκὸν πλήρη ὕδατος, ἕνα ἄλλον μικρότερον περιέχοντα ἐρυθρὸν οἶνον, καὶ ἕνα σάκκον δερμάτινον πλήρη φαγητῶν ἀφθόνων· ἔπειτα ἀπέλυσε κατόπιν τοῦ ἀνέμον γλυκὺν καὶ οὖριον. Ὁ θεὸς Ὀδυσσεύς ἀνεπέτασε χαίρων τὰ ἱστία, καθήσας δὲ ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὸ πηδάλιον καὶ διεύθυνε τὴν σχεδίαν δεξιῶς. Ὑπνὸς δὲν ἤρχετο εἰς τὰ βλέφαρά του· βλέπει τὴν Πλειάδα καὶ τὸν βραδέως δύνοντα Βοώτην· τὴν Ἄρκτον, τὴν ὁποῖαν οἱ ἄνθρωποι ὀνομαζοῦσιν ἐπίσης Ἀμαξαν, ἥτις στρέφεται περὶ ἑαυτὴν παρατηροῦσα τὸν Ἥλιον καὶ μόνη δὲν λούεται εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Ὀκεανοῦ. Ἡ θεὰ εἶχε διατάξῃ τὸν Ὀδυσσεῆα νὰ πλῆῃ ἔχων τὸν ἀστέρα τοῦτον εἰς τὰ ἀριστερά του. Δεκαεπτὰ ἡμέρας ἔθαλασσοπόρει τοιοῦτοτρόπως, τὴν δὲ δεκάτην ὁγδόην ἡμέραν διέκρινε τὰ ὀμιχλώδη ὄρη τῆς γῆς τῶν Φαιάκων καὶ τὰ πλησιέστερα ἄκρα τῆς νήσου· τῷ ἐφάνη δὲ ὡς νὰ εἶδεν ἀσπίδα ἐπὶ τῆς σκοτεινῆς θαλάσσης.

Ἄλλ' ὁ ἰσχυρὸς θεὸς ὁ σείων τὴν γῆν, ἐπιστρέφων ἐκ τῆς Αἰθιοπίας, τὸν ἀνεκάλυψε μακρόθεν ἐκ τοῦ ὕψους τῶν ὀρέων τῶν Σολύμων καὶ εἶδεν ὅτι ἔπλεεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν κυμάτων· ἀμέσως ἡ ὀργὴ ἐξεκαύθη ἐν τῷ στήθει του, καὶ σείων τὴν κεφαλὴν εἶπε καθ' ἑαυτόν.

« Φεῦ ! καθ' ὃν καιρὸν ἤμην εἰς τοὺς Αἰθιοπας, οἱ θεοὶ μετέβαλον τὴν ἀπόφασίν των περὶ τοῦ Ὀδυσσεύς· ἰδοὺ πλησιάζει εἰς τὴν γῆν τῶν Φαιάκων ὅπου εἶναι πεπρωμένον νὰ φθάσῃ καὶ νὰ εὕρῃ τὸ τέρμα τῶν δεινῶν τὰ ὅποια ἐπέσκηψαν κατ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι θὰ δυνηθῶ ἀκόμη νὰ ἐπιρρίψω κατ' αὐτοῦ πολλὰς δυστυχίας. »

« Ταῦτα εἰπὼν ἐσύναξε τὰς νεφέλας, ἔλαβε τὴν τρίαιναν, συνετάραξε δι' αὐτῆς τὴν θάλασσαν, ἀπέλυσεν ὅλους τοὺς ἀνέμους καὶ ἐξήγειρεν ὅλας τὰς θυέλλας. Σκοτεινὰ νέφη ἐκάλυψαν τὴν θάλασσαν καὶ τὴν παραλίαν, ἡ νύξ κατέπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ Εὖρος καὶ ὁ Νότος συνεκρούσθησαν μετὰ τοῦ βιαίου Ζεφύρου καὶ τοῦ ὀρμητικοῦ Βορρᾶ καὶ ὕψωσαν ὑπερμεγέθη κύματα. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του ἐκλείπουσαν καὶ τὰ γόνατά του καμπτόμενα, στεναζὼν δὲ εἶπεν ἐν τῇ μεγαλοψύχῳ καρδίᾳ του.

« Δυστυχὴς ἐγὼ, πόσα μέλλω ἀκόμη νὰ ὑποφέρω ; φοβούμαι ὅτι ἡ θεὰ μὲ εἶπεν ὅλην τὴν ἀλήθειαν ὅταν μοὶ προεῖπεν ὅτι πρὶν φθάσω εἰς τὴν πατρίδα μου θὰ πάθω πολλὰς ταλαιπωρίας εἰς τὸ πέλαγος. Οἱ λόγοι της πλησιάζουσι νὰ ἐκτελεσθῶσι. Μὲ ποῖα φοβερά νέφη περιεκάλυψε τὸν εὐρὺν οὐρανὸν ὁ Ζεὺς ! πῶς ἡ θάλασσα συνταράσσεται ! ποῖοι ἀνεμοστρόβιλοι ! Ἄ, ἰδοὺ ἡ ὑστάτη μου στιγμή. Τρεῖς καὶ τετράκις εὐτυχεῖς οἱ υἱοὶ τῶν Δαναῶν οἵτινες ἐφρονέυθησαν τότε εἰς τὴν εὐρύχωρον Τροίαν πολεμοῦντες ὑπὲρ τῶν Ἀτρειδῶν ! Εἶθε καὶ ἐγὼ νὰ ἐπιπτα τὴν ἡμέραν καθ' ἣν τὸ πλῆθος τῶν Τρώων ἔρριπτε κατ' ἐμοῦ τὰ χάλκινα δόρατά του περὶ τὸ σῶμα τοῦ Ἀχιλλεύς ! οἱ Ἕλληνες θὰ μὲ ἐκῆδυνον καὶ θὰ μὲ ἐδόξαζον, ἐνῷ τώρα ἡ μοῖρα μοὶ ἐπιφυλάσσει ἑλεεινὸν θάνατον ! »

Ἐνῷ εἶπε τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις, κύμα τρομερὸν καὶ μανιώδες ἔπεσεν ἐπὶ τῆς σχεδίας καὶ περιστρέψεν αὐτὴν μεθ' ὁρμῆς ἀρπάσαν καὶ αὐτὸν μακράν. Τὸ πηδάλιον ἀπεσπάσθη τῶν χειρῶν του, οἱ ἀντιμαχόμενοι ἄνεμοι συνέτριψαν τὸν ἰστόν, ἔρριψαν μακράν τὴν ἀπροκεραϊάν καὶ τὸ πανίον, καὶ ἐκράτησαν ἐπὶ πολὺ ὑπὸ τὰ ὕδατα τὸν Ὀδυσσεά. Τὰ ἐνδύματα τὰ ὅποια τῷ εἶχε δώσει ἡ θεὰ τὸν ἐβάρυνον καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνακύψῃ ἐκ τῶν θορυβωδῶν κυμάτων. Τέλος ἀνεφάνη ἐξάγων ἐκ τοῦ στόματός του ἀφθόνης τὸ ἀλμυρὸν ὕδωρ τὸ ὅποιον εἶχε καταπίει· ἡ θάλασσα κατέρρεεν ἀπὸ τῆς κόμης του, ἀλλὰ μὲ ὄλην τὴν ἀθλίαν του κατὰστασιν δὲν ἐλησμόνησε τὴν σχεδίαν· ὁρμήσας διὰ τῶν κυμάτων ἐδραξεν αὐτὴν καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸ μέσον ἀποφυγῶν οὕτω τὸν ἔσχατον θάνατον. Ἐν τούτοις ἡ θάλασσα ἔφερεν αὐτὴν τῇδε κάκεισε. Ὅπως δὲ κατὰ τὸ φθινόπωρον ὁ Βορέας διώκει εἰς τὴν πεδιάδα τοὺς σωροὺς τῶν ξηρῶν θάμνων, οὕτως οἱ ἄνεμοι ὠθοῦν τὴν σχεδίαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Ὅτε μὲν ὁ Νότος τὴν ἄφινεν εἰς τὸν ὁρμητικὸν Βορέαν, ὅτε δὲ ὁ Ζέφυρος τὴν ἀπέσπα ἀπὸ τὴν πνοῇ τοῦ Εὐρου.

Ἐν τούτοις τὸν εἶδεν ἡ θυγάτηρ τοῦ Κάδμου, ἡ καλλίσφυρος Ἰνώ Δευκοθέα, ἥτις θνητὴ οὖσα ἄλλοτε, ἀπολαύει ἤδη εἰς τὴν θάλασσαν θεῶν τιμῶν. Τὰ παθήματα τοῦ ἥρωος εἶχον συγκινήσει αὐτὴν, καὶ λαβοῦσα τὴν μορφήν Ἰάρου ἐξῆλθε τῶν κυμάτων πετώσα, ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς πολυδέσμου σχεδίας καὶ εἶπε τὰ ἑξῆς.

α Δύσμοιρε, διατί ὁ σείων τὴν γῆν θεὸς εἶναι τοσοῦτον σφοδρῶς ὠργισμένος ἐναντίον σου καὶ σοὶ ἐτοιμάζει τόσας δυστυχίας; Ἀλλὰ μὲ ὄλην τὴν ἐπιθυμίαν τὴν ὅποιαν ἔχει, δὲν θὰ σὲ καταστρέψῃ. Μὲ φαίνεσαι συνετός· κάμε λοιπὸν ὅσα θὰ σοῦ εἴπω. Ἐκδύθητι, ἄφρησον τὴν σχεδίαν σου εἰς τὴν φορὰν τῶν ἀνέμων καὶ κολύμβησον μεθ' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν βραχιόνων σου μέχρι τῆς γῆς τῶν Φαιάκων ὅπου τὸ πεπρωμένον θέλει νὰ διαφύγῃ. Περιτύλιξον τὴν μέσσην σου μὲ αὐτὴν τὴν ἀθάνατον ζώνην ἥτις θέλει σὲ σῶσαι ἀπὸ

τὸν κίνδυνον καὶ ἀπὸ τὸν θάνατον. Ἄμα δὲ αἱ χεῖρές σου ἐγγίσωσι τὴν ξηράν, ρίψε τὴν ζώνην μακράν εἰς τὰ ζοφερά κύματα καὶ ἀπομακρύνθητι ταχέως. »

Εἰποῦσα τὰς λέξεις ταύτας ἡ θεὰ τῷ ἔδωκε τὴν ζώνην καὶ ἐβυθίσθη αἶφνης εἰς τὰ πολυτάραχα κύματα τὰ ὁποῖα ἐντὸς ὀλίγου ἐξηφάνισαν τὰ ἴχνη της. Ἐν τούτοις ὁ θεὸς καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεὺς ἐδίσταζε, καὶ στενάζων ἔλεγε ταῦτα πρὸς τὴν μεγαλόψυχον καρδίαν του.

« Φεῦ ! μήπως θεός τις μὲ παρασύρῃ εἰς παγίδα τινὰ συμβουλευὼν με νὰ ἀφῃσω τὴν σχεδίαν μου; Ἀλλὰ βεβαίως δὲν θὰ τὸ πράξω ἀκόμη, ἐπειδὴ εἶναι πολὺ μακράν ἡ γῆ ὅπου ἡ θεὰ μὲ εἶπεν ὅτι εἶναι πεπρωμένον νὰ σωθῶ. Ἀλλ' ἰδοὺ τί θὰ πράξω, καὶ τοῦτο κατὰ τὴν κρίσιν μου εἶναι τὸ ἄριστον. Ἐφ' ὅσον αἱ δοκοὶ τῆς σχεδίας μου μένωσι προσηρμοσμέναι εἰς τὰ καρφία, θὰ μένω ἐνταῦθα καὶ θὰ ὑποφέρω ὑπομονητικῶς τὰ δεινὰ μου. Ἀμα δὲ ἀποσυνθέσωσιν αὐτὰς τὰ κύματα, θὰ ριφθῶ εἰς τὴν θάλασσαν κολυμβῶν διότι δὲν θὰ μείνῃ πλέον ἄλλο μέσον σωτηρίας. »

Ἐνῷ τοιαῦτα ἐσκέπτετο μὲ τὸν νοῦν καὶ μὲ τὴν καρδίαν του, ἤγειρε κατ' αὐτοῦ μέγα κύμα ὁ σείων τὴν γῆν Ποσειδῶν, τὸ ὅποιον ἔπεσε φοβερὸν καὶ τρομερὸν καὶ παρέσυρε τὸν ἥρωα. Καθὼς δὲ ἡ βίαία πνοὴ τῶν ἀνέμων διασχορπίζει σωρὸν ἀχύρων, οὕτω καὶ τὰ κύματα διεσχορπίσαν τὰς μεγάλας δοκοὺς τῆς σχεδίας. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἐδραξε μίαν ἐξ αὐτῶν καὶ τὴν διεύθυνε διὰ τῆς χειρὸς ὡς ἵππον. Τότε ἀπέβαλε τὰ ἐνδύματα τὰ ὅποια τῷ εἶχε δώσει ἡ Καλυψώ· ἔδισε περὶ τὰ στήθη του τὴν ζώνην τῆς Δευκοθέας· ἐκλινέν ἐμπρὸς ἐπὶ τῶν κυμάτων καὶ ἐσχιζεν αὐτὰ διὰ τῶν βραχιόνων κολυμβῶν ἰσχυρῶς. Ὁ σείων τὴν γῆν Ποσειδῶν τὸν εἶδε, καὶ σείων τὴν κεφαλὴν, εἶπε καθ' ἑαυτόν.

« Βασανίζου λοιπὸν τοιοῦτοτρόπως καὶ περιφέρου εἰς τὸ πῆλαγος μέχρις οὗ φθάσῃς ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ τοῦ καταγομένου παρὰ τοῦ Διός. Ἐλπίζω δὲ ὅτι δὲν θὰ παραπονῆσαι ὅτι ὑπέφερες ὀλίγα δεινὰ. »

Μετά τὰς λέξεις ταύτας ἐμάστισε τοὺς καλλιτρίχας ἵππους του καὶ ἔφθασεν εἰς τὰς Αἰγὰς ὅπου ὑπάρχουσι τὰ λαμπρά του ἀνάκτορα.

Ἐν τούτοις ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς Ἀθηνᾶ ἄλλας σκέψεις εἶχε. Δέσασα τὴν ὁρμὴν τῶν λοιπῶν ἀνέμων, διέταξεν αὐτοὺς νὰ ἡσυχάσωσι καὶ νὰ κοιμηθῶσιν, ἀφῆκε δὲ ἐλεύθερον μόνον τὸν ταχὺν Βορέαν, καὶ ὤθει τὰ κύματα εἰς τὰ ἐμπρὸς διὰ νὰ διαφύγῃ τὸν θάνατον καὶ τὴν μοῖραν ὃ Ὀδυσσεὺς καὶ φθάσῃ εἰς τὴν γῆν τῶν φίλων τῆς κωπηλασίας Φαιάκων. Δύο νύκτας καὶ δύο ἡμέρας τὸν παρέφερον τὰ ἐξωγκωμένα κύματα, εἰς πᾶσαν δὲ στιγμὴν ἡ καρδιά του διεβλεπε τὸν θάνατον. Ἀλλ' ὅταν ἡ ξανθοπλόκαμος Ἥως ἐγέννησε τὴν τρίτην ἡμέραν, ὁ ἀνεμος ἔπαυσε καὶ ἐντελὴς νηνεμία διεδέχθη αὐτόν. Ὁ Ὀδυσσεὺς, ὑψωθείς ὑπὸ μεγάλου κύματος, εἶδε τὴν ξηρὰν εἰς μικρὰν πρὸ αὐτοῦ ἀπόστασιν. Ὅπως χαίρουσι τὰ παῖδιά διὰ τὴν ἀνάρρωσιν τοῦ πατρὸς των ὅστις ἐπὶ πολὺ ἔκειτο κλινήρης βασανιζόμενος καὶ πάσχων σκληροὺς πόνους, ἐξ ἀσθενείας τὴν ὁποίαν τῷ ἐπέβαλε μὲν κακοποιὸς τις δαίμων τὸν ἀπαλλάττουσι δὲ αὐτῆς οἱ θεοὶ πρὸς μεγίστην χαρὰν του, οὕτω καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐχάρη ἰδὼν τὴν ξηρὰν καὶ τὰ δάση καὶ ἐκολύμβησε μετὰ πλειοτέρας ζέσεως, ἀνυπομονῶν νὰ πατήσῃ τοὺς πόδας του εἰς τὴν παραλίαν. Ἦδη ἔφθασεν εἰς ἀπόστασιν φωνῆς καὶ ἤκουε τὸν κρότον τῆς ἐπὶ τῶν πετρῶν συντριβομένης θαλάσσης, διότι φοθερῶς ἐβρόντα τὸ κύμα, φρικτῶς ἐκβραζόμενον ἐπὶ τῶν βράχων καὶ τὰ πάντα ἐκάλυπτεν ὁ ἀφρὸς τῆς θαλάσσης. Ἀλλ' οὔτε λιμένες ὑπῆρχον ἐκεῖ πρὸς σωτηρίαν τῶν πλοίων, οὔτε ὄρμοι, ἀλλ' οἱ αἰγιαλοὶ ᾗσαν ἀπόκρημνοι, πανταχοῦ δὲ βράχοι καὶ σκόπελοι. Τότε ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του ἐκλείπουσαν καὶ τὰ γόνατά του λυόμενα, στενάξας δὲ βχθέως εἶπεν ἐντὸς τῆς μεγαλοψύχου καρδίας του.

αφεῦ! ὁ Ζεὺς μοὶ ἔδειξε ξηρὰν ἀνέλπιστον, πρὶν δὲ τὴν φθάσω ἔσχισα τὰ μανιώδη κύματα· καὶ τῶρα δὲν βλέπω καμμίαν διεξοδὸν διὰ νὰ ἐξέλθω τῆς ἀφριζούσης θαλάσσης.

οὐδὲν ἄλλο βλέπω εἰμὴ φοβεροὺς σκοπέλους περὶ τοὺς ἀποίους βρυχῶνται ὀρμητικῶς τὰ κύματα, καὶ ἐκ τοῦ βάθους τῆς ἀβύσσου ὑψοῦνται βράχοι ἀπόκημνοι. Ποῦ θὰ δυνηθῶ νὰ πατήσω τὸν πόδα καὶ νὰ διαφύγω τὸν ὄλεθρον; φοβοῦμαι μήπως προσπαθοῦντα νὰ ἐξέλθω με ἀρπάσῃ τὸ μέγα κύμα καὶ με κτυπήσῃ εἰς τοὺς ὀξεῖς βράχους, τότε δὲ ἡ τόλμη μου ἀποβῇ ὄλεθρία. Ἄν δὲ πάλιν εξακολουθήσω κολυμβῶν μέχρις οὗ εὗρω ἀκτὴν πλαγίως προσβαλλομένην ὑπὸ τῆς θαλάσσης, φοβοῦμαι μήπως με ἀρπάσῃ ἐκ νέου ἡ τρικυμία καὶ με ὠθήσῃ τὸ ἰχθυοτρόφον πέλαγος στενάζοντα, ἢ μήπως ἡ μοῖρά μου διεγείρῃ κατ' ἐπάνω μου μέγα τι κῆτος ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα τρέφει πολλὰ ἡ ἐνδοξος Ἀμφιτρίτη. Διότι ἤξεύρω ὅτι εἶναι πολὺ κατ' ἐμοῦ ὠργισμένος ὁ σείων τὴν γῆν ἐνδοξος Ποσειδών.»

Ἐνῶ αὐτὸς ἐσκέπτετο ταῦτα με τὸν νοῦν καὶ με τὴν καρδίαν του, ὑπερμέγεθες κύμα τὸν ὠθησεν ἐπὶ τῆς τραχείας καὶ πετρώδους ἀκτῆς. Τότε θὰ ἐσγίζοντο αἱ σάρκες του καὶ θὰ συνετρίβοντο τὰ ὅσθα του, ἐὰν ἡ Ἀθηνᾶ δὲν τὸν ἐνέπνεε· δραξάμενος δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τοῦ βράχου, προσεκολλήθη ἐκεῖ μέχρις οὗ παρῆλθε τὸ μέγα κύμα· καὶ αὐτὸ μὲν οὕτως ἐξέφυγεν, ἀλλ' ἐπιστρέφον τὸν ἐκτύπησε μεθ' ὀρμῆς καὶ τὸν παρέσυρε μακρὰν εἰς τὸ πέλαγος. Καθὼς ὁ πολύπους ὅταν ἀποσπᾶται ἐκ τῆς φωλεᾶς του προσκολλῶνται εἰς τὰς ἀρθρώσεις του πολλαὶ πέτραι, οὕτω καὶ ὁ βράχος ἐκράτησε τὴν ἐπίδερμίδα τῶν στιβαρῶν χειρῶν τοῦ Ὀδυσσεώς. Ἐν τούτοις ἡ θάλασσα τὸν ἐσκέπασε, καὶ βεβαίως ὁ ἀτυχὴς υἱὸς τοῦ Λαέρτου θὰ ἐχάνετο παρὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς μοίρας, ἐὰν ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ δὲν τὸν ἐνέπνεεν. Ἀνακύψας εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, διασχίζει κολυμβῶν τὰ κύματα τὰ ὁποῖα ἐκβράζονται εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ με τὰ ὄμματα προσηλωμένα ἐπὶ τῆς νήσου, ζητεῖ νὰ ἀνακαλύψῃ πού ἀκτὴν πλαγίως προσβαλλομένην ὑπὸ τῆς θαλάσσης ἢ ὀρμητήριόν τι. Τέλος ἐφθασεν εἰς τὸ στόμιον διαυγοῦς ποταμοῦ ὅστις τῷ ἐφάνη καταφύγιον ἀσφα-

λῆς, διότι οἱ περίξ βράχοι ἦσαν λειοὶ καὶ ἐπροφύλασσον αὐτὸ ἀπὸ τοὺς ἀνέμους. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἀνεγνώρισεν ὅτι ἦτο ποταμὸς καὶ ἐκ βάθους ψυχῆς προσηυχῆθη ταῦτα.

«Βισάκουσόν με, ὅστις καὶ ἂν ἦσαι, παντοδύναμε θεέ! πλησιάζω τὰ παμπόθητα ὕδατά σου, μόλις διαφυγὼν τὰ κύματα καὶ τὴν μανίαν τοῦ Ποσειδῶνος. Ὁ περιπλανώμενος κινεῖ εἰς συμπάθειαν τοὺς ἀθανάτους θεοὺς, περιπλυνόμενος δὲ ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις εἰσέρχεται τῶρα εἰς τὰ ὕδατά σου ἐπικαλούμενος τὴν βοήθειάν σου ὕστερον ἀπὸ τόσας τρομερὰς ταλαιπωρίας. Εὐσπαγγνίσθητέ με, ὦ βασιλεῦ, κηρύττομαι δὲ ἱκέτης σου.»

Ταῦτα εἶπεν, ἐκεῖνος δὲ ἐσταμάτησεν ἀμέσως τὸν ῥοὺν του, ἐκράτησε τὰ κύματα, ἐπαρουσίασεν ἐνώπιόν του ὕδατα γαληνιαῖα καὶ τὸν ἐδέχθη σῶον καὶ ὑγιῇ εἰς τὰς ἐκβολὰς του. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἦτο ἐξηντλημένος, τὰ γόνατα καὶ οἱ βραχίονές του ἐκάμπτοντο, ἡ θάλασσα εἶχε δαμάσει τὴν καρδίαν του. Ὅλον τὸ σῶμά του ἦτο ἐξωγκωμένον, διότι ἄλμυρόν ὕδωρ εἶχε πληρώσει τοὺς ῥῶθωνας καὶ τὸ στόμα του κατέπεσε δὲ ἐπὶ τῆς ὄχθης ἄπνους, ἄφρων, ἐστερημένος δυνάμεως, βεβηρημένος ὑπὸ κόπου ἀφορήτου. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀνέπνευσεν· αἱ αἰσθήσεις καὶ ἡ καρδία του ἀφυπνίσθησαν· τότε ἀπέσπασεν ἐκ τοῦ στήθους του τὴν ζώνην τῆς θεᾶς καὶ τὴν ἐρρίψεν εἰς τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ ὅστις τὴν παρέσυρεν ἀμέσως πρὸς τὴν θάλασσαν ὅπου τὴν ἔλαβεν ἡ Ἰνώ. Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπεμακρύνθη, ἐκρύβη εἰς τοὺς σχοίνους, καὶ ἀφοῦ ἐφίλησε τὴν γῆν ἐστέναξε βαθέως καὶ εἶπε πρὸς τὴν μεγαλόψυχον καρδίαν του.

«Φεῦ! τί θά γείνω; τί θά μὲ συμβῇ ἀκόμη; Ἐὰν διανυκτερεύσω ἀνησυχῶν πλησίον τοῦ ποταμοῦ ἐκ τοῦ ὁποίου πρὸ τῆς πρωίας ἐκπέμπεται ψυχρὰ αὔρα, φοβοῦμαι μήπως τὸ ψῦχος καὶ ἡ δρόσος μὲ ἀποτελειώσωσιν εἰς τὴν λειποθυμίαν μου. Ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν ἐν τῷ πυκνῷ δάσει λόφον καὶ κοιμηθῶ μεταξύ τῶν πυκνῶν θάμνων, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι θά μὲ ἄφινε τὸ ψῦχος καὶ ἡ κούρασις καὶ μὲ κατελάμ-

ἔανεν ὕπνος γλυκὺς, φοβοῦμαι μήπως γείνω βορὰ καὶ σπάρραγμα τῶν ἀγρίων θηρίων. »

Ταῦτα συλλογιζόμενος εὗρεν ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο μέτρον ἦτο προτιμότερον. Διευθύνθη λοιπὸν πρὸς τὸ δάσος τὸ ὁποῖον εὗρε πλησίον τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ τινος ὑψώματος καὶ εἰσεχώρησε μετὰξὺ δύο δένδρων ἅτινα διεσταυροῦντο ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως· τὸ μὲν ἦτο ἐλαία, τὸ δὲ ἀγριελαία. Ἐκεῖ ποτὲ δὲν εἰσέδυνεν ἡ ὑγρὰ πνοὴ τῶν ἀνέμων· ποτὲ ὁ ἀκτινοβόλος ἥλιος δὲν προσέβαλλε τὸ καταφύγιον ἐκεῖνο διὰ τῶν ἀκτίνων του· ποτὲ ἡ βροχὴ δὲν διεπέρα τὰ φυλλώματα ἐκεῖνα, τόσον τὰ δύο ἐκεῖνα δένδρα ἦσαν πυκνὰ καὶ εἶχον τοὺς κλάδους συμπεπλεγμένους. Ἐκεῖ λοιπὸν συνεσπειρώθη ὁ Ὀδυσσεύς· χωρὶς δὲ νὰ βραδύνῃ ἐπεσώρευσε διὰ τῶν χειρῶν του εὐρὺ στρώμα ἐκ φύλλων, διότι ὑπῆρχον πολλὰ ἐκεῖ διεσπαρμένα ὅσα θὰ ἤρκουν διὰ νὰ προφυλάξωσι δύο ἢ τρεῖς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν μᾶλλον θριμὺν χειμῶνα. Ὁ θεὸς καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεύς ἰδὼν τὸ στρώμα του ἐχάρη, καὶ κατακλιθεὶς ἐν τῷ μέσῳ ἐσώρευσε καὶ ἄλλα φύλλα διὰ νὰ σκεπασθῇ. Καθὼς ὁ βοσκὸς ὅστις κατοικεῖ εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ἀγροῦ, μακρὰν παντὸς γείτονος, κρύπτει δαυλὸν ὑπὸ τὴν μέλαιναν τέφραν ὅπως διατηρήσῃ τὸ σπέρμα τοῦ πυρὸς τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ προμηθευθῇ ἀλλαχόθεν, οὕτω καὶ ὁ Ὀδυσσεύς ἐκρύβη ὑπὸ τὸ φύλλωμα. Ἡ δὲ Ἀθηναῖα ἐπέχεεν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του γλυκύν ὕπνον καὶ ἔκλειε τὰ βλέφαρά του διὰ νὰ τὸν ἀναπαύσῃ ἀπὸ τὴν σκληρὰν του κούρασιν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ζ.

Ἐνῷ ἐκοιμάτο εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ὁ θεὸς καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεύς καταβλήθεις ὑπὸ τοῦ ὕπνου καὶ τοῦ καμά-

του, ἡ Ἀθηνᾶ μετέβη εἰς τὴν πόλιν καὶ τὸν λαὸν τῶν Φαιάκων, οἵτινες ἄλλοτε μὲν κατέκουν εἰς τὴν εὐρύχωρον Ὑπερείαν, πλησίον τῶν Κυκλώπων, ἀνθρώπων βιαίων καὶ αὐθάδων οἵτινες ἐλήστευσαν τὰ κτήματά των διότι ἦσαν ἰσχυρότεροι· μετοικίσας δ' αὐτοὺς ἐκείθεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ναυσίθοος, τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν νῆσον Σχερίαν μακρὰν τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. Περιέβαλε τὴν πόλιν μὲ τεῖχος, ἐκτίσεν οἰκίας διὰ τοὺς πολίτας, ναοὺς διὰ τοὺς θεοὺς καὶ διενείματο τοὺς ἀγρούς. Ἀλλ' ἐκεῖνος πλέον ὑποστάς τὴν κοινὴν μοῖραν κατέβη εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Πλούτωνος, διεδέχθη δὲ αὐτὸν ὁ Ἀλκίνοος εἰς τὸν ὅποιον οἱ θεοὶ ἐδώρησαν σοφίαν. Εἰς τοῦτου τὰ ἀνάκτορα μετέβη ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ διὰ νὰ προπαρασκευάσῃ τὴν ἐπάνοδον τοῦ μεγαλοψύχου Ὀδυσσεύος. Εἰσεχώρησε δὲ εἰς τὸ πλούσιον ἐνδιαίτημα ὅπου ἀνεπαύετο κόρη, ὁμοία κατὰ τὸ ἀνάστημα καὶ τὸ κάλλος μὲ τὰς θεάς, ἡ Ναυσικάα, θυγάτηρ τοῦ μεγαλοψύχου Ἀλκινόου. Ἐκατέρωθεν τοῦ κατωπλίου, τοῦ ὁποίου αἱ λαμπραὶ θύραι ἦσαν κλεισταί, ἐκοιμῶντο δύο ἀμφίπολοι ἔχουσαι τὸ κάλλος τῶν Χαρίτων. Ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ εἰσέδυσεν ὥς πνοὴ ἀνέμου μέχρι τῆς κλίνης τῆς νεαρᾶς παρθένου, ἐστάθη ὑπὲρ ῥάνω τῆς κεφαλῆς τῆς, ἔλαβε τὴν μορφήν τῆς θυγατρὸς τοῦ ἐνδοξοῦ ναύτου Δύμαντος, ἣτις ἦτο συνομηλὴς αὐτῆς καὶ ἀγαπητὴ σύντροφός τῆς, καὶ τῇ ἀπέτεινε τοὺς ἐξῆς λόγους.

«Ναυσικάα, διατὶ ἡ μήτηρ σου σὲ ἐγέννησε τόσον ῥάθυμον; Τὰ πλούσια ἐνδύματά σου εἶναι ἀτάκτως διεσκορπισμένα καὶ ἡ ἡμέρα τοῦ γάμου σου πλησιάζει, καθ' ἣν οὐ ἡ ἴδια ὀφείλεις νὰ ἐνδυθῇς τὰ ὠραιότερά σου καὶ νὰ δώσῃς ἐπίσης τοιαῦτα εἰς ἐκείνους οἵτινες θὰ σὲ συνοδεύωσι. Τοιοῦτοτρόπως θὰ λάβῃς καλὸν ὄνομα μετὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ θὰ εὐχαριστῇς τὸν πατέρα σου καὶ τὴν σεβασμίαν μητέρα σου. Πίστευσόν με λοιπὸν καὶ ὥς ὑπάγωμεν εἰς τοὺς πλυνοὺς ἅμα ἐξημερώσῃ· θὰ σὲ συνοδεύσω καὶ θὰ ἐργασθῶ μετὰ σοῦ, διότι δὲν θὰ μείνῃς πλέον ἐπὶ πολὺ παρθένος. Ἦδη οἱ πρῶτοι τῶν Φαιάκων σὲ ζητοῦσι διότι καὶ ἡ

οικογένειά σου είναι εὐγενής. Βιάσον λοιπὸν τὸν πατέρα σου ἅμα τῇ πρῶτῃ νὰ σοὶ ἐτοιμάσῃ ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν ἥτις νὰ μεταφέρῃ τὰς ζώνας καὶ τοὺς πέπλους καὶ τὰ λαμπρὰ ἐπανωφόριά σου. Καὶ διὰ σέ αὐτὴν εἶναι προτιμότερον τοῦτο ἢ νὰ ὑπάγῃς πεζή, διότι οἱ πλυνοὶ ἀπέχουσι πολὺ ἀπὸ τὴν πόλιν. »

Εἰποῦσα τὰς λέξεις ταύτας ἡ γλαυκῶπις Ἀθηνᾶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸν Ὀλυμπον ὅπου ὡς λέγουσιν ὑπάρχει ἡ αἰωνία κατοικία τῶν θεῶν, κατοικία τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ἐνοχλοῦσιν οἱ ἄνεμοι, οὐδέποτε βρέχει ἡ βροχὴ, οὐδέποτε καλύπτει ἡ χιών, ἀλλ' ὁ ἀὴρ εἶναι καθαρὸς καὶ ἀνέφελος· ἐκεῖ τὰ πάντα πληροὶ λευκὴ λάμψις καὶ οἱ μάκαρες θεοὶ καθ' ἡμέραν εὐφραίνονται. Ἐκεῖ δὲ ἐπέστρεψεν ἡ Ἀθηνᾶ ἀφοῦ συνεβούλευσε τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀλκινόου.

Ἀμέσως ἐφάνη ἡ Ἥως καὶ ἀφύπνισε τὴν Ναυσικάαν, ἥτις θαυμάζουσα καὶ ἀποροῦσα διὰ τὸ ὄνειρον τὸ ὁποῖον εἶδε κατέβη εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν ἀγαπητὸν πατέρα τῆς καὶ τὴν σεβασμίαν μητέρα τῆς. Τοὺς εὔρε δὲ ἀμφοτέρους· τὴν μὲν μητέρα τῆς εὔρε καθημένην πλησίον τῆς ἐστίας μετὰ τῶν ὑπηρετῶν τῆς καὶ κλώθουσαν διὰ τῆς ἡλακάτης ἔριον πορφυροῦν, τὸν δὲ πατέρα τῆς ἀπῆντησεν εἰς τὴν θύραν ἐξερχόμενον διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὸ συμβούλιον, ὅπου τὸν εἶχον καλέσει οἱ Φαίακες, μετὰ τῶν ἄλλων βασιλέων. Πλησιάσασα αὐτὸν τῷ εἶπεν.

« Ἀγαπητὲ πάτερ, δὲν θὰ μὲ κάμῃς τὴν χάριν νὰ διατάξῃς νὰ μοῦ ἐτοιμάσουν μεγάλην καὶ ταχεῖαν ἅμαξαν διὰ νὰ μεταφέρω εἰς τοὺς πλυνοὺς τὰ ὠραῖα ἐνδύματά μας ; διότι εἶναι ῥερυπωμένα καὶ εἶναι πρέπον, ὅταν μεταβαίνῃς διὰ νὰ συνεδριάξῃς μὲ τοὺς προὔχοντας τοῦ τόπου, νὰ φέρῃς καθαρὰ ἐνδύματα. Ἐχεις εἰς τὸ ἀνάκτορόν σου πέντε υἱούς. Οἱ δύο εἶναι ἑγγαμοὶ· οἱ ἄλλοι, εἰς τὸ ἀνθος ἀκόμη τῆς ἡλικίας των, θέλουσι πάντοτε νὰ παρουσιάζωνται εἰς τὸν χορὸν μὲ ἐνδύματα καθαρὰ· δι' ὅλα δὲ ταῦτα πρόκειται νὰ φροντίζω ἐγώ. »

Ταῦτα εἶπεν ἐπειδὴ δὲν ἐτόλμα νὰ ἀναφέρῃ περὶ τοῦ γάμου της εἰς τὸν ἀγαπητὸν της πατέρα. Ἄλλ' αὐτὸς ἐνόησε τὰ πάντα καὶ τῇ ἀπεκρίθη.

Ἀδὲν σοὶ ἀρνοῦμαι, κόρη μου, μήτε τὰς ἡμιόνους μου μήτε ὅ,τι ἄλλο θελήσῃς. Ὑπαγε, καὶ οἱ ὑπηρέται μου ἄς σοὶ ἐτοιμάσωσιν ἀμάξιον μέγα καὶ ταχύ.»

Ταῦτα εἰπὼν ἔδωκε τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς εἰς τοὺς ὑπηρέτας, οἵτινες, σπεύδοντες νὰ ὑπακούσωσιν, ἐξῆλθον καὶ ἠτοίμασαν τὸ μέγα ἀμάξιον ἔφερον δὲ καὶ ἐξευξάν τὰς ἡμιόνους ὑπὸ τὴν ἀπήνην. Τότε ἡ Ναυσικῆα κατεβίβασε τὰ πλούσια ἐνδύματα τὰ ὅποια ἐσώρευσεν ἐπὶ τοῦ ἀμαξίου, ἐνῶ ἡ μήτηρ της ἐγέμισε κἀνιστρον ἐκ φαγητῶν ἀφθόνων καὶ ποικίλων καὶ ἐπλήρωσεν οἴνου αἵγειον ἀσκόν. Ἡ νέα κόρη ἀνέβη εἰς τὸ ἀμάξιον καὶ ἡ μήτηρ τῇ ἔδωκε φιάλην χρυσῇν μὲ ἔλαιον εὐῶδες διὰ νὰ χρισθῇ λουθεῖσα μετὰ τῶν ἀμφοπόλων της. Τότε ἔλαβε τὸ μαστίγιον καὶ τὰ ἥνια καὶ παρώτρυνε τὰς ἡμιόνους. Αὗται δὲ, κροτοῦσαι θορυβωδῶς τοὺς πόδας, ὥρμησαν πλήρεις προθυμίας καὶ ἐσυραν τὰ ἐνδύματα καὶ τὴν Ναυσικῆαν ἥτις δὲν ἦτο μόνη, διότι συνώδευον αὐτὴν ὅλαι αἱ ἀκόλουθοί της.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὰς εὐθαλεῖς ὄχθας τοῦ διαυγοῦς ποταμοῦ ὅπου ἦσαν πλυνοὶ πλήρεις πάντοτε ὕδατος, καθαροῦ καὶ ἀφθόνου ἐξαλείφοντος ὅλας τὰς ἀκαθαρσίας, ἀπέξευξαν τὰς ἡμιόνους καὶ τὰς ἀπέλυσαν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ὀρμητικοῦ ποταμοῦ διὰ νὰ βοσκήσῃσι χλόην γλυκυτάτην ὥς μέλι. Ἐν τούτοις αἱ νεάνιδες ἔλαβον ὑπὸ τοὺς βραχίονας τὰ ἐνδύματα, τὰ ἐβύθισαν εἰς τὸ βαθὺ ὕδωρ καὶ τὰ ἐστοιβάζον εἰς τοὺς βόθρους μὲ ταχύτητα φιλοτιμούμεναι πρὸς ἀλλήλας. Μετ' ὀλίγον τὰ ἐπλυνον καὶ τὰ ἐκαθάρισαν ἀπὸ πᾶσαν κηλίδας· τότε τὰ ἥπλωσαν μετὰ προσοχῆς ἐπὶ τῶν χαλίκων τῆς παραλίας τοὺς ὁποίους ἡ θάλασσα ἔπλυνε διὰ τῶν ὑδάτων της. Ἐπειτα, ἐνῶ ταῦτα ἐξηραίνοντο εἰς τὰς φλογεράς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, ἐλούσθησαν καὶ αὐταί, ἐχρίσθησαν μὲ τὸ εὐῶδες ἔλαιον καὶ ἐκάθηναν διὰ νὰ φάγῃσι παρὰ τὰς

ὕχθας τοῦ ποταμοῦ. Ἀφοῦ δὲ ἐχορτάσθησαν, ἔρριψαν τὰ καλύμματα τῆς κεφαλῆς των καὶ ἤρχισαν νὰ παίζωσι τὴν σφαῖραν ἐν μέσῳ δὲ αὐτῶν ἤρχισε τὸ παιγνίδιον ἡ λευκοῦς βραχίονος ἔχουσα Ναυσικάα. Ὅπως ἡ ὑπερήφανος Ἀρτεμις, ἡ μὲ τὸ κυνήγιον τῶν ἀγριοχοίρων καὶ τῶν ἐλάφων διασκεδάζουσα, διατρέχει τὸν Ἐρύμανθον ἢ τὸν ὑψηλὸν Ταύγετον περικυκλουμένη ὑπὸ τῶν νυμφῶν αἵτινες συμπερίζονται τὰς διασκεδάσεις της ἐνῷ ἡ Ἀητὼ χαίρει ἐν τῇ καρδίᾳ της, διότι ἡ θυγάτηρ της ὑψώνει ὑπεράνω πασῶν τῶν ἄλλων τὴν κεφαλὴν καὶ διακρίνεται εὐκόλως μεταξὺ αὐτῶν, μολονότι ὅλαι εἶναι ὠραῖαι, οὕτω καὶ ἡ νεαρὰ παρθένος Ναυσικάα διέπρεπεν ἐν μέσῳ τῶν ἀμφιπόλων της.

Ἀλλὰ τέλος ἔφθασεν ἡ στιγμή καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ ζεύξωσι τὰς ἡμιόνας καὶ νὰ ἀναχωρήσωσιν, ἀφοῦ διπλώσωσι τὰ πλοῦσια ὑφάσματα· τότε ἡ Ἀθηναῖα ἐφεῦρεν ἄλλο μέσον διὰ νὰ ἐξυπνήσῃ ὁ Ὀδυσσεύς, νὰ ἰδῇ τὴν ὠραίαν κόρην καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσῃ αὕτη εἰς τὴν πόλιν τῶν Φαιάκων. Ἡ βασιλόπαις ἔρριψε τὴν σφαῖραν εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ἀκολουθούσας της, ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ καὶ ἡ σφαῖρα ἔπεσεν εἰς τὸ ταχύ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ. Αἱ νεάνιδες ἐξέφερον μεγάλην κραυγὴν· ὁ θεῖος Ὀδυσσεύς ἐξύπνησεν, ἀνεκάθησεν ἐπὶ τῆς ἀχυροστρωμνῆς του καὶ ἐσκέφθη ἐν τῇ καρδίᾳ του.

« Φεῦ! ποῦ εἶμαι; ποῖοι θνητοὶ κατοικοῦσι τὴν γῆν ταύτην; εἶναι ἄρά γε ὑπερήφανοι, ἄγριοι καὶ ἄδικοι; εἶναι φιλόξενοι καὶ φοβοῦνται τοὺς θεοὺς; Φωναὶ γυναικεῖαι ἐφθασαν εἰς τὰς ἀκοάς μου, ὡς εἰάν ἦσαν φωναὶ νυμφῶν αἵτινες κατοικοῦσιν εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων, εἰς τὰς πηγὰς τῶν ποταμῶν καὶ εἰς τοὺς χλοάζοντας λειμῶνας. Ἴσως εὐρίσκομαι πλησίον ἀνθρώπων ὁμιλούντων; Ἄς ἴδωμεν, ἐγὼ ὁ ἴδιος θέλω νὰ ἐξετάσω καὶ νὰ πληροφορηθῶ. »

Ταῦτα εἰπὼν ὁ θεῖος Ὀδυσσεύς ἀφῆκε τὴν στρωμνὴν του, καὶ διὰ τῆς στιβαρᾶς χειρὸς του ἀπέσπασεν ἓκ τινος δένδρου κλάδον πυκνὸν διὰ νὰ κρύψῃ τὴν γυμνότητά του καὶ ὤρμησεν ὡς λέων τρεφόμενος εἰς τὰ ὄρη, ὅστις, θαρρόων

εἰς τὴν ἀνδρείαν του, καταφρονεῖ τὴν βροχὴν καὶ τοὺς ἀνέμους καὶ πηδᾷ με ἀστράπτοντας ὀφθαλμοὺς κατὰ τῶν βοῶν, κατὰ τῶν προσβάτων καὶ κατὰ τῶν ἀγρίων ἐλάφων ἢ ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῆς πείνης, πειράται νὰ εἰσέλθῃ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ στερεὰ ποιμνιοστάσια διὰ νὰ εὕρῃ τροφήν. Οὕτως ὁ Ὀδυσσεύς, μετ' ὅλην τὴν γυμνότητά του, ἐμελλε νὰ εἰσορμήσῃ μεταξὺ τῶν καλλιπλοκάμων νεανίδων, διότι τὸν ἐβίαζεν ἡ ἀνάγκη. Τόσῃν δὲ φρίκην ἐπροξένησεν εἰς αὐτὰς ὅταν ἐνεφανίσθῃ ῥερυπωμένος ὑπὸ τοῦ θαλασσίου ὕδατος, ὥστε διεσκορπίσθησαν ὅλαι τρέμουσαι πρὸς τοὺς βράχους τῆς παραλίας. Μόνῃ δὲ ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀλκινόου ἐμεινεν ἀκίνητος, διότι ἡ Ἀθηναῖα τῇ ἐνέπνευσε θάρρος καὶ τὴν ἡλευθέρωσεν ἀπὸ τὸν φόβον. Ἐστάθῃ δὲ καὶ παρετῆρει τὸν Ὀδυσσεά· οὗτος δὲ ἀμφίβαλεν ἂν ἔπρεπε νὰ ἱκετεύσῃ τὴν εὐόφθαλμον κόρην ἐναγκαλιζόμενος τὰ γόνατά της, ἢ ἐὰν ἔπρεπε νὰ τὴν ἱκετεύσῃ μακρόθεν μετ' ὀλίγους λόγους νὰ τῇ δείξῃ τὴν πόλιν καὶ νὰ τῇ δώσῃ ἐνδύματα. Τέλος τῇ ἐφάνη προτιμότερον νὰ τὴν ἱκετεύσῃ μακρόθεν μετ' ὀλίγους λόγους, μήπως, ἐὰν ἐνηγκαλιζέτο τὰ γόνατά της, ὠργίζετο κατ' αὐτοῦ ὁ νοῦς τῆς παρθένου. Εὐθύς λοιπὸν τῇ εἶπε τοὺς θωπευτικούς καὶ ἐπιτηδείους τούτους λόγους.

Ἄλλ' ἡ βασίλισσα, θεὰ ἡ θνητὴ, προσπίπτω εἰς τοὺς πόδας σου. Ἐὰν ᾔσαι θεὰ τις ἐκ τῶν κατοικοῦσων τὸν εὐρύχωρον οὐρανὸν, λέγω ὅτι ὁμοιάσεις ἀπαράλλακτως μετ' ἡμῶν, τὴν κόρην τοῦ μεγάλου Διὸς, καὶ κατὰ τὸ κάλλος, καὶ κατὰ τὸ ἀνάστημα καὶ κατὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν. Ἐὰν δὲ ᾔσαι θνητὴ ἐξ ἐκείνων αἰτίνες ζῶσιν εἰς τὴν γῆν, τρισευτυχεῖς ὁ πατήρ σου καὶ ἡ σεβασμία σου μήτηρ, τρισευτυχεῖς δὲ καὶ οἱ ἀγαπητοὶ ἀδελφοί σου. Βεβαίως ἡ ψυχὴ των εὐρίσκεται εἰς διηνεκὴ ἀγαλλίασιν ἕνεκα σοῦ, ὅταν βλέπωσι τοιοῦτον βλαστὸν των νὰ προβαίνει εἰς τὸν χορόν. Ἀλλὰ πόσον θὰ ᾔηαι πλεότερον εὐτυχὴς ἐκεῖνος ὅστις μετὰ πάμπόλλων δῶρα θὰ σὲ φέρῃ εἰς τὴν πλούσιαν του κατοικίαν! Ὅχι, ποτὲ μεταξὺ τῶν θνητῶν δὲν συνήντησαν οἱ ὀφθαλ-

μοί μου τσαύτην καλλονὴν εἴτε παρ' ἀνδρὶ εἴτε παρὰ γυναικί, καὶ εἰς τὴν θεάν σου μὲ καταλαμβάνει θαυμασμός. Ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν Δῆλον, πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, εἶδον εὐθυτενὴ ὥς σὲ ἀναβλαστάνοντα τοιοῦτον νέον κλάδον φοῖνικος (ἐπεὶ δὲ ἐπεσκέφθην καὶ τὰ μέρη ἐκεῖνα, μὴ ἐκολούθει δὲ πολὺς λαὸς ἀναχωροῦντα διὰ τὸ ταξείδιον τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ μοί προξενήσῃ τόσας βασάνους). Ὅταν εἶδα τὸν κλάδον ἐκεῖνον, ἐπὶ πολὺ ἐθαύμαζον διότι ἡ γῆ δὲν εἶχε παραγάγει ἀκόμη τόσον ὠραῖον δένδρον. Οὕτω καὶ διὰ σέ, ὦ γύναι, ἐκπλήττομαι, θαυμάζω καὶ δὲν τολμῶ νὰ ἐναγκαλισθῶ τὰ γόνατά σου. Πολλὰ δυστυχίαι μὲ πιέζουσι· γῆς μόλις ἐλυτρώθην ἀπὸ τὴν τρομερὰν θάλασσαν, ἀφοῦ ἐπὶ εἴκοσιν ἡμέρας μὲ ἐτυράννησαν τὰ κύματα ἀπὸ τῆς νήσου Ὠγυγίας· τῶρα θεότης τις μὲ ἔρριψεν ἐπὶ τῆς παραλίας ταύτης, καὶ βεβαίως θὰ πάθω που καὶ ἐνταῦθα καὶ ἕτερόν τι κακόν. Διότι δὲν πιστεύω νὰ παύσωσι τὰ δεινὰ μου, καὶ πολὺ θὰ μὲ βασανίσωσιν ἀκόμη οἱ θεοί. Ἀλλ' ὦ βασίλισσα, λάβε οἶκτον δι' ἐμέ· εἰς σέ πρῶτην καταφεύγω ἀφοῦ ἐπάθα τόσα κακὰ· ἐκ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων ὅσοι κατοικοῦσιν εἰς τὴν πόλιν καὶ τὴν γῆν ταύτην κανένα δὲν γνωρίζω. Δειξόν μοι τὴν πόλιν καὶ δός μοι διὰ νὰ καλυφθῶ ῥάκος τι ἢ περικάλυμμα τῶν ἐνδυμάτων, ἵαν, ἐρχομένη ἐνταῦθα, ἔφερες τοιοῦτό τι. Εἴθε δὲ οἱ θεοί νὰ σοὶ δώσωσιν ὅ,τι ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου, σύζυγον, οἰκίαν καὶ γλυκεῖαν ὁμόνοιαν. Ὅχι, οὐδὲν καλλίτερον καὶ ἐπιθυμητότερον οἰκίας κυβερνωμένης παρ' ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ὁμοφρονούντων. Τοῦτο προξενεῖ τὴν ἀπελπίσιαν τῶν φθονερῶν καὶ τὴν εὐφροσύνην τῶν ἀγαθῶν καρδιῶν, ἀλλὰ τὴν μεγαλειτέραν ὠφέλειαν ἀπολαμβάνουσιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι. »

Τότε ἀπήντησε πρὸς αὐτὸν ἡ λευκώλενος Ναυσικάα.

« ὦ φίλε, σοὶ δίδω τὸ ὄνομα τοῦτο διότι δὲν φαίνεσαι μήτε ἀγενὴς μήτε ποταπὸς ἄνθρωπος· ὁ Ὀλύμπιος Ζεὺς διανέμει μόνος του τὴν εὐτυχίαν εἰς τοὺς θνητοὺς, καὶ τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς κακοὺς, εἰς ἕκαστον ὅπως θέλει. Εἰς σέ

Διηγήσεις Κέντρου Ἑλληνοφιλίας Θεσσαλονίκης

ἔδωκε τὸ μερίδιόν σου καὶ πρέπει νὰ τὸ ὑποστής ἀγογγύστως. Τώρα ὅμως, ἐπειδὴ ἔφθασες εἰς τὴν γῆν καὶ τὴν πόλιν μας, δὲν θὰ στερηθῇς οὔτε ἐνδυμάτων οὔτε ἄλλου τινὸς ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια δικαιούται νὰ λάβῃ ὁ δυστυχὴς ὁ προσερχόμενος ὡς ἐκέτης. Θα σὲ ὁδηγήσω μέχρι τῆς πόλεως καὶ θὰ σοὶ εἰπῶ τὸ ὄνομα τοῦ λαοῦ ὅστις κατοικεῖ εἰς αὐτήν. Οἱ κατέχοντες τὴν πόλιν καὶ τὴν γῆν ταύτην καλοῦνται Φαίακες, ἐγὼ δὲ εἶμαι θυγάτηρ τοῦ μεγαλοφύχου Ἀλκινόου ὅστις ἄρχει καὶ βασιλεύει ἐπὶ τῶν Φαιάκων.^α

Ταῦτα εἰπούσα ἐστράφη πρὸς τὰς ἀμφιπόλους τῆς καὶ ἔδωκε τὰς ἀκολούθους διαταγὰς.

α «Ἐλθετε πλησίον μου, ἀγαπηταί μου σύντροφοι, ποῦ ἐφύγετε ἰδοῦσαι ἓνα ἄνδρα; Μήπως τὸν ἐξελάβετε ὡς ἐχθρόν; Οὔτε ὑπάρχουσιν οὔτε δύνανται νὰ ὑπάρξωσιν ἄνθρωποι οὔτινες νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν γῆν τῶν Φαιάκων φέροντες ἔχθραν καὶ πόλεμον, διότι εἴμεθα ἀγαπητοὶ εἰς τοὺς θεούς. Πρὸς τοῦτοις δὲ κατοικοῦμεν μακρὰν τῶν ἄλλων χωρῶν, εἰς τὰ ἄκρα τῆς πολυταράχου θαλάσσης καὶ δὲν συγκαίνομεν μὲ ξένους λαούς. Ἀλλ' ὁ δυστυχὴς οὗτος ἐφθασεν ἐδῶ περιπλανηθεὶς καὶ πρέπει νὰ τὸν ὑποδεχθῶμεν φιλικῶς, διότι οἱ ξένοι καὶ οἱ ἐπαῖται πέμπονται παρὰ τοῦ Διὸς καὶ εὐχαριστεῖται οὗτος διὰ τὰ ἐλάχιστα δῶρα τὰ ὅποια τοῖς δίδομεν. Δότε λοιπὸν, ἀμφίπολοι, εἰς τὸν ξένον φαγητὸν καὶ οἶνον, καὶ λούσατέ τον εἰς τὸν ποταμὸν εἰς μέρος προφυλαττόμενον ἀπὸ τοὺς ἀνέμους. »

Ταῦτα εἶπεν, ἐκεῖναι δὲ ἐστάθησαν ἐνθαρρύνουσαι ἢ μία τὴν ἄλλην· ἔπειτα δὲ, ὑπακούουσαι εἰς τὴν διαταγὴν τῆς Ναυσικίας, ὠδήγησαν τὸν Ὀδυσσεά εἰς μέρος μὴ προσβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, παρέθεσαν αὐτῷ χλαῖναν καὶ χιτῶνα διὰ νὰ ἐνδυθῇ, τῷ ἔδωσαν τὴν χρυσοῦν φιάλην τὴν περιέχουσαν τὸ εὐῶδες ἔλαιον καὶ τὸν διέταξαν νὰ λουσθῇ εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ. Τότε ὁ θεὸς Ὀδυσσεὺς εἶπε πρὸς τὰς ἀμφιπόλους.

α Μακρυνθῆτε ἀκόλυνθοι, ἀφήσατέ με μόνον νὰ καθα-

ρίσω τὸν ἄφρον ὅστις ῥυπαίνει τοὺς ὤμους μου· ἀφήσατέ με νὰ μυρωθῶ, διότι πρὸ πολλοῦ δὲν ἔχρισα τὸ σῶμά μου με ἔλαιον. Ἐνώπιόν σας δὲν εἰμπαρῶ νὰ λουσθῶ, διότι συστέλλομαι νὰ φανῶ γυμνὸς ἐνώπιον τοσοῦτων καλλιπλοκάμων νεανίδων. »

Ταῦτα εἶπεν, ἐκεῖναι δὲ ἀπεμακρύνθησαν καὶ ἀνήγγειλαν τοὺς λόγους τούτους εἰς τὴν Ναυσικάαν. Ἐν τούτοις ὁ θεὸς Ὀδυσσεὺς ἔλουσεν εἰς τὸν ποταμὸν τὴν ῥάχιν καὶ τοὺς εὐρεῖς ὤμους του· ἐκαθάρισε τὴν κεφαλὴν του ἀπὸ τοὺς ῥύπους τῆς ἀφρώδους θαλάσσης, μετὰ τὸ λουτρὸν δὲ ἐχρίσθη διὰ τοῦ ἐλαίου καὶ ἐφόρεσε τὰ ἐνδύματα τὰ ὅποια τῷ ἔδωκεν ἡ νεαρά παρθένος. Τότε ἡ Ἀθηναῖα τὸν παρουσίασε μεγαλειότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον καὶ ἄφησε τὴν ὡραίαν κόμην τῆς κεφαλῆς του νὰ κρέμαται εἰς λαμπροὺς ἰούλους, ὁμοίους μὲ τὰ ἄνθη τοῦ ὑκκίνθου. Ὅπως ἔμπειρος τεχνίτης, εἰς τὸν ὅποιον ὁ Ἥφαιστος καὶ ἡ Ἀθηναῖα ἐδίδαξαν παντοίαν τέχνην, ἐπιχρυσώνει τὸν ἄργυρον καὶ κατασκευάζει ὡραιότατα ἔργα, οὕτω καὶ ἡ Ἀθηναῖα κατέχει τότε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Ὀδυσσεὺς χάριν θεῖαν. Ἐπειτα δὲ μετέβη οὗτος καὶ ἐστάθη κατὰ μέρος εἰς τὸ παράλιον τῆς θαλάσσης ἀστράπτων ὑπὸ καλλονῆς καὶ θελγήτρων, ἡ δὲ παρθένος τὸν ἐθαύμασε καὶ εἶπε πρὸς τὰς ὡραίας ἀμφιπόλους της.

« Ἀκούσατε, ὡραῖαί μου ἀμφίπολοι, αὐτὸ τὸ ὅποιον θὰ σᾶς εἰπῶ. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν ἦλθεν ἐν μέσῳ τῶν εὐγενῶν Φαίάκων ἄνευ τῆς θελήσεως θεοῦ τινος ἐκ τῶν κατοικούντων τὸν Ὀλύμπου. Κατ' ἀρχὰς μὲν μοι ἐφάνη ἄνευ καλλονῆς, καὶ τώρα παραβάλλεται μὲ τοὺς θεοὺς τοὺς κατοικούντας τὸν εὐρὺν οὐρανόν. ὦ! ἐάν τοιοῦτος ἀνὴρ μοι ἦτο προωρισμένος ὡς σύζυγος, κατοικῶν ἐνταῦθα καὶ εὐχαριστούμενος νὰ μένῃ ἐδῶ! Ἀλλὰ δότε, ὦ ἀμφίπολοί μου, εἰς τὸν ξένον φαγητὸν καὶ οἶνον. »

Ταῦτα εἶπεν, ἐκεῖναι δὲ ὑπήκουσαν προθύμως καὶ παρέβησαν εἰς τὸν Ὀδυσσεῖα τὰ φαγητὰ καὶ τὸ ποτὸν, οὗτος δὲ

ἤρχισε νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ ἀπλήστως διότι πρὸ πολλῶν ἡμερῶν ἦτο νηστis. Ἐν τούτοις ἡ λευκώλενος Ναυσικὰ ἀλλο ἐπενόησε. Θέσασα ἐπὶ τοῦ ἀμαξίου τὰ ἐνδύματα ἀφου τὰ ἐδίπλωσεν, ἐξέυξε τὰς ἡμιόνους, ἀνέβη εἰς τὸ ἀμάξιον καὶ ἀπέτεινε πρὸς αὐτὸν τοὺς ἐξῆς λόγους.

α Ἐγέρθητι, ξένη, νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν πόλιν· θὰ σὲ φέρω μέχρι τῆς κατοικίας τοῦ ἐνδόξου πατρός μου, ὅπου νομίζω ὅτι θὰ εὔρῃς τοὺς ἀρίστους τῶν Φαιάκων. Δὲν μοι φαίνεσαι ἀσύνετος· πράξον λοιπὸν ὅ,τι θὰ σοὶ εἴπω. Ἐνόσω μὲν διαβαίνομεν τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς καλλιεργημένας τῶν ἀνθρώπων γαίας, βιάδιζον ταχέως μετὰ τῶν ἀμφιπόλων μου πλησίον τοῦ ἀμαξίου, καὶ ἐγὼ θὰ προπορεύωμαι. Ὅταν δὲ φθάσωμεν εἰς τὴν πόλιν τὴν ὁποῖαν περικυκλοῦσι τεῖχη ὑψηλά, τὴν ὁποῖαν διαιρεῖ εὐρύχωρος λιμὴν τοῦ ὁποίου ἡ εἰσοδος εἶναι στενὴ, ὅπου ἕκαστος ἔχει σταθμὸν διὰ τὰ εἰς τὴν ξηρὰν ἀνειλκυσμένα πλοῖά του, καὶ ὅπου ὑφούται πρὸ τοῦ μεγαλαπρεποῦς ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἡ ἐκ λίθων μεγάλων καὶ πελεκητῶν στερεῶς κατεσκευασμένη ἀγορὰ (ἐκεῖ φροντίζουσι διὰ τὰ ἀναγκαιοῦντα πρὸς ἐξόπλισιν τῶν πλοίων, διὰ τὰ σχοινία, διὰ τὰ πανία καὶ διὰ τὴν πελέκησιν τῶν κωπῶν, διότι οἱ Φαίακες δὲν ἐνασχολοῦνται περὶ βελῶν καὶ φαρέτρων, ἀλλὰ περὶ ἰσθῶν, περὶ κωπῶν καὶ περὶ πλοίων τὰ ὅποια τοὺς μεταφέρουσι χαίροντας διὰ τῆς ἀφριζούσης θαλάσσης), θέλω νὰ ἀποφύγω τοὺς σαρκαστικοὺς λόγους· φοβοῦμαι τὴν μομφὴν τῶν διαβωτῶν, διότι ὑπάρχουσι πολλοὶ αὐθάδεις μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ ὁ μᾶλλον φιλοκατήγορος ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἤθελον μᾶς συναντήσῃ θὰ ἔλεγε α Ποῦτος εἶναι αὐτός ὁ τόσον ὡραίος καὶ τόσον μεγαλαπρεπὴς ξένος ὅστις συνοδεύει τὴν Ναυσικάν; ποῦ τὸν εὔρε; βεβαίως μετ' ὀλίγον θὰ γίνῃ σύζυγός της· ἢ ἴσως εἶναι ἀνθρώπος τις ἐρχόμενος μακρόθεν τὴν ὁποῖον παρέλαβε μακρὰν τοῦ πλοίου του περιπλανηθέντα· ἢ εἶναι θεός τις ὅστις εἰσακούσας τὰς εὐχὰς της κατέβη ἐξ οὐρανοῦ καὶ θὰ τὸν ἔχῃ πάντοτε μεθ' ἑαυτῆς. Βεβαίως προτιμότερον

ἦτο δι' αὐτὴν νὰ ζητήσῃ σύζυγον ἀλλαχόθεν, ἀφοῦ περιφρονεῖ τοὺς συμπολίτας τῆς Φαίακας ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ καὶ εὐγενεῖς τὴν ζητοῦσιν ὡς σύζυγον.» Αὐτὰ θὰ εἰπῶσι καὶ μὲ τοιούτους λόγους θὰ μὲ προσβάλλωσι. Καὶ ἐγὼ αὐτὴ δὲ θὰ κατηγοροῦν ἐκείνην, ἥτις ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν ἀγαπητῶν τῆς γονέων, θὰ ἀνεμιγνύετο μὲ τοὺς ἀνδρας πρὶν νυμφευθῇ δημοσίως. Ἐνόησον λοιπὸν καλῶς τοὺς λόγους μου, ὦ ξένε, διὰ νὰ ἐπιτύχῃς παρὰ τοῦ πατρός μου τὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν εἰς τὴν πατρίδα σου ἐπάνοδον. Θὰ συναντήσωμεν εἰς τὴν ἄκραν τῆς ὁδοῦ ἄλλος αἰγείρων ἀφιερωμένον εἰς τὴν Ἀθηναῶν ἐντὸς αὐτοῦ ῥέει κρήνη, καὶ χλοεροὶ λειμῶνες τὸ περικυκλοῦσιν· ἐκεῖ εἶναι τὸ ἰδιαίτερον κτῆμα τοῦ πατρός μου καὶ ἀνθηρὸς κῆπος τόσον μακρὰν ἀπὸ τῆς πόλεως ὅσον ἀκούεται ἡ φωνὴ ἀνθρώπου. Ἐκεῖ θὰ σταματήσῃς μέχρις οὗ ἡμεῖς φθάσωμεν εἰς τὰ τεῖχη καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ πατρός μου. Ὅταν συμπεράνῃς ὅτι ἐφθάσαμεν εἰς τὴν οἰκίαν μας, ἀναχώρησον καὶ ζήτησον τὴν οἰκίαν τοῦ μεγαλοψύχου Ἀλκινόου. Εἶναι εὐκόλον νὰ τὴν ἀναγνωρίσῃς, καὶ παιδίον ἡδύνατο νὰ σὲ ὀδηγήσῃ, διότι δὲν εὐρίσκεται οἰκία Φαίακων ὁμοία μὲ τὴν τοῦ ἥρωος Ἀλκινόου. Ἄμα φθάσῃς εἰς τὴν ἐξώθυραν καὶ εἰσέλθῃς εἰς τὴν στοὰν, δίδεθι τάχιστα τὴν μεγάλην αἶθουσαν καὶ ὕπαγε νὰ εὕρῃς τὴν μητέρα μου. Κάθεται δὲ αὕτη πλησίον τοῦ λαμπροῦ πυρὸς τῆς ἐστίας, νήθουσα μὲ τὴν ἡλακάτην ἔρια πορφυρᾷ θαυμαστά καὶ στηριζομένη ἐπὶ στήλης· ὅπισθεν δὲ αὐτῆς κάθονται αἱ ὑπηρετρίαι τῆς, καὶ εἰς τὰ πλάγια αὐτῆς ὑπάρχει ὁ θρόνος ὅπου ὁ πατήρ μου κάθεται διὰ νὰ πῖρ οἶνον ὡς θεός. Χωρὶς νὰ σταθῇ ἐνώπιόν του, ἔκτεινον τὰς χεῖρας καὶ ἐναγκαλίσθητι τὰ γόνατα τῆς μητρός μου διὰ νὰ ἀξιωθῇς τάχιστα νὰ ἴδῃς χαίρων τὴν ἡμέραν τῆς εἰς τὴν πατρίδα ἀποστολῆς σου. Ὅσον μακρὰν καὶ ἂν κατοικῇς, ἐάν ἡ μήτηρ μου σὲ συμπαθήσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς, δύνασαι νὰ ἐλπίσῃς ὅτι θὰ ἐπανίδῃς τοὺς φιλετάτους σου καὶ

θα φθάσῃς εἰς τὸν λαμπρὸν σου οἶκον καὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς τῆς πατρίδος σου. »

Ταῦτα εἰπούσα ἐκέντησε τὰς ἡμιόνους διὰ τοῦ ὠραίου μαστιγίου, αὐταὶ δὲ τάχιστα ἄφησαν ὀπίσω των τὰ ῥῆθρα τοῦ ποταμοῦ καλπάζουσαι καὶ ὁρμῶσαι μετὰ ζέσεως. Ἡ Ναυσικάα, ἐπιτηδεύω· ἡνιοχοῦσα, συνεῖχεν αὐτὰς διὰ νὰ δύνανται νὰ ἀκολουθῶσιν αὐτὴν αἱ ἀμφίπολοί της καὶ ὁ Ὀδυσσεύς.

Ἐν τούτοις ὁ ἥλιος ἔδυσσε καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ ἱερὸν δάσος τῆς Ἀθηνᾶς ὅπου ὁ ἥρως ἐστάθη καὶ ἐδεήθη ἀμέσως πρὸς τὴν κόρην τοῦ μεγάλου Διός.

« Ἀκουσὸν μου, θύγατερ τοῦ αἰγιόχου Διός, κόρη ἀδάμαστος. Ἀποῦ δὲν μὲ ἤκουσες ὅταν συνέτριβε τὴν σχεδίαν μου ὁ σεβαστὸς Ποσειδῶν καὶ μὲ ἐβύθιζεν εἰς τὰ ὕδατα, ἄκουσόν με τώρα τοῦλάχιστον καὶ ἀξιώσόν με νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν πόλιν τῶν Φαιάκων καὶ νὰ κινήσω τὸν οἶκτον καὶ τὴν ἀγάπην των. »

Ταῦτα εἶπε προσευχόμενος, ἐπήκουσε δὲ αὐτοῦ ἡ Παλλὰς Ἀθηνᾶ, χωρὶς νὰ φανερωθῇ εἰς αὐτὸν ἕνεκα σεβασμαῦ πρὸς τὸν ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς της, ὅστις ἦτο πάντοτε καθ' ὑπερβολὴν ὠργισμένος ἐναντίον τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεύς μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔφθασεν οὗτος εἰς τὴν πατρίδα του.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Η.

Ἐνῷ ὁ θεὸς καὶ πολύτλας Ὀδυσσεύς ἀπευθύνει τὴν δέησιν ταύτην πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν, αἱ ἰσχυραὶ ἡμίονοι ἔφερον εἰς τὴν πόλιν τὴν νεαρὰν Ναυσικάαν. Μετ' ὀλίγον αὕτη ἔφθασεν εἰς τὰ λαμπρά ἀνάκτορα τοῦ πατρὸς της καὶ ἐσταμάτησεν εἰς τὰ πρόθυρα, οἱ δὲ ὅμοιοι μὲ θεοὺς ἀδελφοὶ της

ὑπεδέχθησαν αὐτήν, ἀπέzeugαν τὰς ἡμιόνους καὶ εἰσήγαγον εἰς τὴν οἰκίαν τὰ ἐνδύματα. Τότε αὐτὴ διευθύνθη εἰς τὸν θάλαμόν της ὅπου ἦναπτε τὸ πῦρ ἡ γραῖα Ἡπειρώτις θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα, τὴν ὅποιαν τὰ πλοῖα εἶχον φέρει ἄλλοτε ἐκ τῆς Ἡπείρου καὶ τὴν ὅποιαν ὁ λαὸς ἐξελέξατο ὡς ἀμοιβὴν διὰ τὸν Ἀλκίνοον εἰς τὸν ὅποιον οἱ Φαίακες ὑπήκουον ὡς εἰς θεόν. Αὕτη εἶχεν ἀναθρέψει τὴν λευκώλενον Ναυσικάαν καὶ αὕτη τῶρα ἦναπτε τὸ πῦρ καὶ ἡτοίμαζε τὸ δεῖπνον τῆς ἐσπέρας.

Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς ἐκίνησε διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πόλιν, ἡ δὲ Ἀθηνᾶ, ἣτις ἡγρύπνει τρυφερῶς ἐπ' αὐτοῦ, τὸν περιεκάλυπτε δι' ὁμίχλης ἀδιαπεράστου ἐπὶ τῷ φόβῳ μήπως κανεὶς ἐκ τῶν Φαίακων τὸν ἀπαντήσῃ καὶ τῷ εἴπῃ πικρὸν τινα λόγον ἐρωτῶν αὐτὸν ποῖος ἦτο. Ἀλλ' ὅταν ἔμελλε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἐρατεινὴν πόλιν, ἡ θεὰ ἐνεφανίσθη εἰς αὐτὸν ὑπὸ μορφῇ νεάνιδος κρατούσης εἰς τὰς χεῖρας της στάμνον. Ἐστάθη δὲ ἐνώπιόν του, καὶ ὁ θεὸς Ὀδυσσεὺς τὴν ἠρώτησε.

α Τέκνον μου, δύνασαι νὰ μὲ ὀδηγήσῃς εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἥρωος Ἀλκινόου ὅστις βασιλεύει εἰς τοὺς ἐδῶ κατοικοῦντας; Εἶμαι ξένος καὶ ἦλθον ἐνταῦθα ἀπὸ χώρας πολὺ μακρυνᾶς ἀφοῦ ἔπαθα πολλὰ, καὶ δὲν γνωρίζω κανένα ἐκ τῶν κατοικούντων εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἢ εἰς τοὺς ἀγρούς. ▯

Ἡ δὲ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν.

α Σεβάζομι ξένε, θὰ σοὶ δείξω τὴν οἰκίαν τὴν ὅποιαν ζητεῖς, εἶναι πλησίον τῆς οἰκίας τοῦ εὐγενοῦς πατρός μου. Ἀλλ' ἀκολουθεῖ με ἐν σιωπῇ καὶ ἐγὼ θὰ βχθίζω ἐμπρός· μήτε νὰ κυττάξῃς μήτε νὰ ἐρωτήσῃς κανένα ἄνθρωπον, διότι οἱ κάτοικοι δὲν δέχονται καλῶς τοὺς ξένους μήτε περιποιοῦνται τοὺς μακρόθεν ἐρχομένους. Καυχώμενοι εἰς τὴν ἐλαφρότητα τῶν πλοίων των, διαπερῶσι τὸ μέγα πέλαγος, εὐνοοῦμενοι ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος· τὰ δὲ πλοῖά των εἶναι ταχέα ὡς ἡ πτῆσις τῶν πτηνῶν ἢ ὡς ἡ σκέψις τοῦ ἀνθρώπου. ▯

Ταῦτα εἰπούσα ἡ Ἀθηνᾶ τὸν ὀδήγησε ταχέως, ὁ δὲ

Ὀδυσσεὺς ὥρμησεν ἐπὶ τὰ ἔγχη τῆς θεᾶς καὶ διῆλθε τὴν πόλιν, ἐν μέσῳ τῶν Φαιάκων, ἀπαρτήρητος, διότι ἡ Ἀθηναῖα ἥτις ἡγρύπνει ἐπ' αὐτοῦ τρυφερῶς δὲν ἐπέτρεψε ταῦτα καὶ τὸν περιεκάλυψε δι' ὁμίχλης ἀδιαπεράστου. Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς ἐθαύμαζε τὸν λιμένα, τὰ πλοῖα, τὴν ἀγορὰν τῶν ἡρώων καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη τὰ διὰ πασσάλων ὠχυρωμένα καὶ θαυμαστά εἰς τὴν θεάν. Ὅταν δὲ ἐφθασαν πρὸ τῶν λαμπρῶν ἀνακτόρων τοῦ βασιλέως, πρώτη ἡ Ἀθηναῖα εἶπε τὰ ἑξῆς.

« Ἰδοῦ, σεβαστὲ ξένε, ἡ κατοικία τὴν ὁποίαν ζητεῖς· θά εὔρης εἰς τὸ συμπόσιον τοὺς διοτρεφεῖς βασιλεῖς. Ἐβσελθὼν ἀφ' ὧς, διότι ὁ τολμηρὸς ἄνθρωπος ἐπιτυγχάνει καλλίτερον εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις του. Πλησίασον κατὰ πρῶτον τὴν βασιλίσσαν, καλεῖται Ἀρήτη καὶ κατάγεται ἐκ τῆς αὐτῆς γενεᾶς ἐξ ἧς καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀλκίνοος. Κατὰ πρῶτον μὲν ὁ γαιοσείστης Ποσειδῶν ἐγέννησε τὸν Ναυσίθοον ἐκ τῆς ὠραιᾶς Περιβοίας, τῆς νεωτάτης θυγατρὸς τοῦ μεγαλοψύχου Εὐρυμέδοντος, ὅστις ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῶν ὑπερηφάνων γιγάντων, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς οὗτος ἠράνισε τὸν ἀσεβῆ τοῦτον λαὸν καὶ κατεστράφη καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ἡ δὲ θυγάτηρ του ἐμίχθη ἐρωτικῶς μὲ τὸν Ποσειδῶνα καὶ ἐγέννησε τὸν μεγαλόψυχον Ναυσίθοον ὅστις ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῶν Φαιάκων Ὁ Ναυσίθοος ἐγέννησε τὸν Ῥηξήνορα καὶ τὸν Ἀλκίνοον. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος, μόλις νυμφευθεὶς, ἔπεσε βληθεὶς ὑπὸ τῶν βελῶν τοῦ Ἀπόλλωνος χωρὶς νὰ ἀφήσῃ υἱὸν ἀλλὰ μίαν μόνην θυγατέρα τὴν ὁποίαν ἔλαθεν ὡς σύζυγον ὁ Ἀλκίνοος· ἐξ ὧν δὲ τῶν γυναικῶν ὅσαι ἐγγαμοὶ οὖσαι κυβερνῶσι τοὺς οἴκους των, οὐδεμία τιμᾶται πλειότερον τῆς Ἀρήτης ὑπὸ τῶν τέκνων της, ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Ἀλκινόου, ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὀλοκλήρου ὅστις τὴν θεωρεῖ ὡς θεάν καὶ τὴν προσαγορεύει ὑψηλοφώνως ὅταν ἐμφανίζεται εἰς τὴν πόλιν. Πάντοτε ἔχει εἰς τὸν νοῦν της καλὰ βουλευματα, καὶ πλήρης ἀγαθότητος διαλύει τὰς μεταξὺ τῶν πολιτῶν διχονοίας. Ἐὰν σὲ συμπαθήσῃ ἡ ψυχὴ της, δύνασαι νὰ ἐλπίσῃς ὅτι θὰ ἐπανδύῃς

τοὺς φιλιτάτους σου, τὴν λαμπράν σου κατοικίαν καὶ τοὺς ἀγροὺς τῆς πατρίδος σου. »

Ταῦτα εἰπούσα ἡ γλαυκῶπις Ἀθηναῖα ἔγινεν ἄφαντος ὑπὲρ ῥάνω τῆς ἀκενώτου θαλάσσης, ἐγκατέλιπε τὴν ἐρατεινὴν Σχερίαν καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν Μαραθῶνα καὶ τὰς εὐρείας ἀγυῖας ἐχούσας Ἀθήνας ὅπου κατέβη εἰς τὸν στερεὸν δῶμον τοῦ Ἑρεχθεως. Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπλησίασε τὰ ἐνδοξα ἀνάκτορα τοῦ Ἀλκινόου καὶ ἐστάθη μὲ καρδίαν ζωηρῶς συγκεκινημένην πρὶν ὑπερβῇ τὸ χαλκοῦν κατώφλιον τῆς πύλης. Ὅπως λάμπει διὰ ζωηρᾶς λάμψεως ὁ ἥλιος ἢ ἡ σελήνη, οὕτως ἔλαμπεν ἡ ὑψηλὴ κατοικία τοῦ μεγαλοψύχου Ἀλκινόου. Ἐκατέρωθεν τῆς πύλης ὑφούντο χάλκινοι τοῖχοι ἐνούμενοι μέχρι τῶν ἐνδοτάτω τῆς οἰκίας, ἡ κορυφή δὲ αὐτῶν ἦτο ἐκ μετάλλου κυανοῦ· αἱ ἐσωτερικαὶ θύραι ἦσαν χρυσαῖ· τὸ κατώφλιον ἦτο χαλκοῦν, οἱ σταθμοὶ ἀργυροῖ, τὸ ὑπερθύριον ἀργυροῦν καὶ ἡ κορώνη χρυσαῖ. Ἐκατέρωθεν ἵσταντο χρυσοὶ καὶ ἀργυροὶ κύνες τοὺς ὁποίους ὁ Ἥφαιστος κατεσκεύασε μετὰ τέχνης θαυμασίας διὰ νὰ φυλάττωσι τὸ ἀνάκτορον τοῦ μεγαλοψύχου Ἀλκινόου μένοντες ἀθάνατοι καὶ ἀγήρατοι διὰ παντός. Εἰς τὴν αὐλήν, θρόνοι κεκαλυμμένοι διὰ πέπλων ἐλαφρῶν, ἔργον γυναικείον, ἐξετείνοντο περὶ τὸν τοῖχον ἑκατέρωθεν τοῦ κατωφλίου μέχρι τῶν ἐνδοτέρων δωματίων τῆς οἰκίας. Ἐκεῖ ἐκάθηντο οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Φαίακων, ἐκεῖ δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἔτρωγον καὶ ἐπινον ἀκαταπαύστως. Ἐπὶ βάσεων ἐντέχνως κατεσκευασμένων ὑφούντο χρυσαῖ ἀγαλμάτια νεανίσκων κρατούντων εἰς τὰς χεῖράς των ἀνημμένας λαμπάδας καὶ φωτιζόντων κατὰ τὴν νύκτα τοὺς συνδαιτημένους τοῦ Ἀλκινόου. Ὑπῆρχον εἰς τὸ ἀνάκτορον πεντήκοντα γυναῖκες δορυάλωτοι, ἐξ ὧν αἱ μὲν ἤλθον εἰς τὸν μῦλον τὸν σῖτον, αἱ δὲ ἐκάθηντο καὶ ἐγενεθον, ἡ δὲ ἡλακάτῃ ἐστρέφετο ἐντὸς χειρῶν ἐπίσης εὐκινῆτων ὥς τὰ φύλλα τῆς ὑψηλῆς αἰγείρου· τὰ πυκνὰ ὑφάσματα τῶν ἔλαμπον ὥς διαυγὲς ἔλαιον. Ὅσον οἱ Φαίακες διεκρίναντο μετὰ τῶν ἀνδρῶν εἰς τὴν ἐπιστήμην τοῦ διευ-

θύνειν ταχὺ πλοῖον εἰς τὸ πέλαγος, τόσον αἱ γυναῖκες ἦσαν ἐπιτήδεια εἰς τὸ ὑφαίνειν. Αὕτῃ ἡ Ἀθηναῖα τὰς ἐπροίκισε μὲ φρόνησιν καὶ μὲ τὴν ἐπιστήμην τῶν ὠραίων ἐργοχειρῶν. Ἐκτὸς τῆς αὐλῆς, πλησίον τῶν θυρῶν, ὑπάρχει μέγας κήπος τεσσάρων πλέθρων, πανταχόθεν δὲ περικυκλοῖ αὐτὸν φραγμός, καὶ δένδρα μακρὰ καὶ βεβαρημένα ὀπωρῶν, ἀπιδεαί, ῥοαῖ, μεγαλοπρεπεῖς μηλέαι, γλυκύταται συκαὶ καὶ χλοερώταται ἐλαῖαι. Τούτων ὁ καρπὸς οὐδέποτε χάνεται· δὲν τὰ βλάπτει μήτε ὁ χειμὼν μήτε οἱ μακροὶ καύσωνες τοῦ θέρους, ἀλλὰ πάντοτε ἡ πνοὴ τοῦ Ζεφύρου ὠριμάζει τὰ μὲν καὶ σχηματίζει τὰ δέ. Τὸ μαρανθὲν ἄπιον διαδέχεται τὸ νέον ἄπιον, τὸ μῆλον ἀντικαθιστᾷ τὸ μῆλον, τὸ σῦκον ἄλλο σῦκον, ἡ σταφυλὴ ἄλλην σταφυλὴν. Ἐπὶ τῶν κλάδων πεφυτευμένης γονίμου ἀμπέλου ὁ καρπὸς ξηραίνεται ὑπὸ τὸν ἥλιον εἰς ἑδαφος λεῖον, ἄλλας δὲ πάλιν σταφυλὰς τρυγῶσι καὶ ἄλλας πατοῦσι. Πλησίον τῶν σταφυλῶν αἵτινες μόλις ἀρχίζουσι νὰ κοκκινίζωσιν, ἄλλαι ἀρχίζουσι νὰ ἀνθίζωσι. Τέλος δὲ εἰς τὴν ἐσχατιάν τοῦ κήπου εὐρίσκονται πεφυτευμέναι παντοῖαι καλῶς καλλιεργημέναι πρασιαί, ἀνθηραὶ καὶ πρασινίζουσαι καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Δύο κρῆναι ἀναβλύζουσι· καὶ ἡ μὲν ποτίζει ὅλον τὸν κήπον, ἡ δὲ ἄλλη, διερχομένη ὑπὸ τὸ κατώφλιον τῆς αὐλῆς, διευθύνει τὰ ὕδατά της πρὸς τὸ ὑψηλὸν ἀνάκτορον ὅπου ὑδρεύονται οἱ κάτοικοι. Ταῦτα ἀγλάα δῶρα τῶν θεῶν ἦσαν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Ἀλκινόου.

Ὁ πολύτλας καὶ θεῖος Ὀδυσσεὺς σταθεῖς ἐθεᾶτο. Ἀφοῦ δὲ ἐθαύμασε τὰ πάντα ἐν τῇ καρδίᾳ του, διῆλθε ταχέως τὸ κατώφλιον καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἀνάκτορον, ὅπου εὔρε τοὺς ἀρχηγούς καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῶν Φαιάκων σπένδοντας πρὸς τὸν σοφὸν Ἀργειφόντην, διότι εἰς αὐτὸν κάμνουσι τὰς τελευταίας σπονδὰς ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ ὕπνου. Ἐν τούτοις ὁ θεῖος καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεὺς διῆλθε τὸ ἀνάκτορον, περικεκαλυμμένος πάντοτε μὲ τὴν ὁμίχλην μὲ τὴν ὁποίαν ἡ Ἀθηναῖα περιέχεεν αὐτὸν, μέχρις οὗ ἔφθασε πλησίον τῆς Ἀρή-

της καὶ τοῦ βασιλέως Ἀλκινόου. Τότε ὁ ἥρως ἐνηγκαλισθὴ τὰ γόνατα τῆς βασιλίσσης καὶ αἶφνης τὸ θεῖον νέφος διελύθη. Εἰς τὴν θέαν του ὅλοι οἱ συνδαιτημόνες κατελήφθησαν ὑπὸ ἐκπλήξεως καὶ τὸν ἔβλεπον μετὰ θαυμασμοῦ ὅταν ἤρχισε νὰ ἀποτεῖνῃ τὴν ἐξῆς ἰκεσίαν.

« Ἀρήτη, θύγατερ τοῦ θεοῦ Ῥηξήνορος, μετὰ πολλὰς ταλαιπωρίας ἔρχομαι ἰκέτης σου ἐνώπιον τοῦ συζύγου σου καὶ τῶν συνδαιτυμόνων τούτων, εἰς τοὺς ὁποίους εἶθε οἱ θεοὶ νὰ χαρίσωσι βίον εὐδαίμονα· εἶθε νὰ μεταβιβάσωσιν εἰς τὰ τέκνα των τοὺς θησαυροὺς οἵτινες περιέχονται εἰς τὰς οἰκίας των καὶ τὰς ἀμοιβὰς τὰς ὁποίας ἔλαβον παρὰ τῶν λαῶν. Ἀλλὰ σπεύσατε τὴν ἀναχώρησίν μου διὰ νὰ ἐπανάιδω τέλος τὴν πατρίδα μου. Φεῦ! πρὸ πόσου χρόνου εἶμαι μακρὰν τῶν φιλτάτων μου καὶ τόσα δεινὰ ὑποφέρω! »

Ταῦτα εἰπὼν ἐκάθησεν εἰς τὴν τέφραν τῆς ἐστίας, οἱ δὲ Φαίακες ἐτήρουν βαθεῖαν σιωπὴν. Τέλος ὁ σεβασμιος Ἐχένης ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ, διότι ἦτο ὁ πρεσβύτερος ὄλων καὶ διέπρεπεν εἰς τὸ λέγειν καὶ τὸ γινώσκειν ἀρχαῖα καὶ πολλά. Μὲ πνεῦμα δὲ πλήρες ἀγαθότητος εἶπεν.

« Ἀλκίνοε, δὲν σοὶ περιποιεῖ τιμὴν, μήτε εἶναι πρέπον ὁ μὲν ξένος νὰ κάθηται εἰς τὴν τέφραν τῆς ἐστίας, οὗτοι δὲ ὅλοι νὰ ἐμποδιζονται καὶ νὰ περιμένωσι νὰ ὁμιλήσῃς. Ἐμπρὸς λοιπὸν, ἀνάστησον τὸν ξένον καὶ θέσον αὐτὸν ἐπὶ ἀργυροῦλου θρόνου, διάταξον δὲ τοὺς κήρυκας νὰ κεράσωσιν ὅλον διὰ νὰ κάμωμεν σπονδὰς εἰς τὸν τερπικέραυνον Δία ὅστις συνοδεύει τοὺς σεβαστοὺς ἰκέτας· ἡ δὲ οἰκονόμος τῆς οἰκίας ἃς δώσῃ εἰς τὸν ξένον φαγητὰ ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἔχει ἐντός. »

Ὅταν ὁ θεῖος Ἀλκίνοος ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους, ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς τὸν ἐνδοξον καὶ συνετὸν Ὀδυσσεά, τὸν ἀνήγειρεν ἐκ τῆς ἐστίας καὶ τὸν ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ λαμπροῦ θρόνου τὸν ὁποῖον τῷ παρεχώρησεν ὁ ἰσχυρὸς Λαοδάμας ὁ πρῶτος τῶν υἱῶν του καὶ πάντοτε πλησίον του καθήμενος. Ὑπηρέτρια, κρατοῦσα χρυσῇν προγάην ὑπεράνω

ἀργυρᾶς λεκάνης, κατέχευεν ὕδωρ διὰ νά νιθῇ ὁ ξένος, ἔπειτα δὲ ἔστρωσεν ἐνώπιόν του λείαν τράπεζαν τὴν ὅποιαν ἡ οἰκονόμος τῆς οἰκίας ἐκάλυψε προθύμως μὲ πολυειδῆ φαγητὰ καὶ μὲ ἄφθονον ἄρτον. Ὁ θεὸς καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεὺς ἔτρωγε καὶ ἔπινεν, ἐνῶ ὁ Ἀλκίνοος εἶπε πρὸς τὸν κήρυκα.

«Ποντόνοε, κέρασον οἶνον εἰς τὸν βαθὺν κρατῆρα καὶ δὸς εἰς ὅλους τοὺς συνδαιτημόνας. Θὰ κάμωμεν σπονδὰς εἰς τὸν βροντῶντα Δία, τὸν προστάτην τῶν ἀξίων σεβασμοῦ ἱκετῶν.»

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ Ποντόνοος ἐκέρασε τὸν ἐκλεκτὸν οἶνον καὶ διένειμεν αὐτὸν κυκλοτερῶς εἰς τὰ ποτήρια. Ἀφοῦ δὲ οἱ Φαίακες ἔκαμον σπονδὰς καὶ ἔπινον ὅσον ἐπεθύμει ἡ ψυχὴ των, ὁ Ἀλκίνοος ἐδημηγόρησε πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε τὰ ἑξῆς.

«Ἡγεμόνες καὶ ἀρχηγοὶ τῶν Φαίακων, ἀκούσατέ με νὰ σᾶς εἰπῶ ὅσα μοὶ ἐμπνέει ἡ καρδία μου ἐν τῷ στήθει μου. Τὸ συμπόσιόν μας ἐτελείωσεν· ὑπάγετε τώρα νὰ κοιμηθῆτε εἰς τὰς οἰκίας σας. Αὐριον τὴν πρωίαν θὰ συγκαλέσωμεν πολὺ περισσοτέρους γέροντας διὰ νὰ φιλεύσωμεν εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦτο τὸν ξένον καὶ διὰ νὰ προσφέρωμεν εἰς τοὺς θεοὺς λαμπράν θυσίαν. Κατόπιν θὰ σκεφθῶμεν περὶ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἥρωος, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ οὗτος ταχέως, μὲ καρδίαν φαιδρὰν, ἀνευ κόπου καὶ ἀνευ κινδύνου, εἰς τοὺς ἀγροὺς τῆς πατρίδος του, ὅσον μακρὰν καὶ ἂν ᾖσιν οὗτοι. Θὰ προσέξωμεν δὲ μὴ πάθῃ τι κακὸν ἐν τῷ μεταξύ ἢ βλάβην πρὶν πατήσῃ εἰς τὴν γῆν τῆς πατρίδος του. Ἐκεῖ δὲ ἔπειτα ἄς ὑποφέρῃ ὅσα προώρισαν δι' αὐτὸν ἡ Εἰμαρμένη καὶ αἱ κλώσασαι τὸ νῆμα τῆς ζωῆς του βαρεῖαι Κατακλῶθες ὅταν τὸν ἐγέννα ἡ μήτηρ του. Ἐὰν πάλιν ᾖναι ἀθάνατος καταβᾷς ἐξ οὐρανοῦ, βεβαίως εἶναι τοῦτο μνηστῆρμα τῶν θεῶν, διότι πολλάκις ἐνεφανίσθησαν εἰς ἡμᾶς ὁσάκις προσεφέραμεν εἰς αὐτοὺς λαμπρὰς ἐκατόμβας καὶ σφέφαγον καθήμενοι ὅπου καθήμεθα. Ἄν δὲ τυχὸν κανεὶς ἐξ ἡμῶν τοὺς συναντήσῃ που καθ' ὁδόν, δὲν κρύπτονται ἀπ'»

αὐτὸν, διότι εἴμεθα συγγενεῖς των, ὅπως εἶναι καὶ οἱ Κόκλωπες καὶ τὰ ἄγρια φύλα τῶν Γιγάντων. »

Πρὸς αὐτὸν ἀπαντῶν εἶπεν ὁ πλήρης φρονήσεως Ὀδυσσεύς.
 α Ἀλκίνοε, ἀπόβαλον τὰς ιδέας ταύτας διότι ἐγὼ ποσῶς δὲν ὁμοιάζω μὲ τοὺς ἀθανάτους θεοὺς τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὸν εὐρύχωρον οὐρανὸν μήτε κατὰ τὴν καλλονὴν μήτε κατὰ τὸ ἀνάστημα, ἀλλ' ὁμοιάζω μὲ τοὺς θνητοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐὰν γνωρίζετε τινὰς οἵτινες νὰ ὑπέφερον περισσότερα τῶν ἄλλων, ἐγὼ δύναμαι νὰ παραβληθῶ μὲ αὐτοὺς εἰς τὰ βάσανα. Ὡς ἡδυνάμην πλειότερον παντός ἄλλου νὰ σᾶς διηγηθῶ τὰς συμφορὰς τὰς ὑποίας ὑπέφερα μὲ τὴν θέλησιν τῶν θεῶν. Ἀλλ' ἀφήσατέ με νὰ δειπνήσω μὲ ὅλας τὰς λύπας μου, διότι δὲν ὑπάρχει ἄλλο ὀχληρότερον τοῦ πεινῶντος στομάχου ὅστις διατάσσει τυραννικῶς εἰς τὸν βασιανιζόμενον καὶ ἔχοντα τὸ πένθος ἐν τῇ καρδίᾳ του νὰ φροντίζῃ περὶ ἑαυτοῦ. Καὶ ἐγὼ ἐπίσης τὴν μὲν ψυχὴν ἔχω πλήρη θλίψεως, ἐν τούτοις ἡ πείνα καὶ ἡ δίψα μὲ κάμνουσι νὰ λησμονήσω τὰ δεινὰ μου, καὶ ὑπακούω εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ χορτασθῶ. Ὡ Φαίακες! σπεύσατε ἅμα ἐξημερώσῃ νὰ μὲ πέμψετε τὸν δυστυχῆ εἰς τὴν πατρίδα μου. Ὑστερον ἀπὸ τόσα βάσανα, ἃς μὴ μὲ ἐγκαταλείψῃ ἡ ζωὴ πρὶν ἐπανιδῶ τὰ κτήματά μου, τὰς δούλας μου καὶ τὸ ὑψηλὸν ἀνάκτορόν μου. »

Ταῦτα εἶπεν, οἱ δὲ Φαίακες ἐπεδοκίμασαν τοὺς λόγους του καὶ ὑπεσχέθησαν νὰ ἀποστείλωσι τὸν ξένον ὅστις τοσοῦτον καλῶς ἐξεφράζετο. Ἀφοῦ δὲ προσέφερον σπονδὰς καὶ ἔπιον τόσον οἶνον ὅσον ἐπεθύμει ἡ ψυχὴ των, ἀνεχώρησαν ἕκαστος εἰς τὴν οἰκίαν του διὰ νὰ κοιμηθῶσι καὶ ἄφησαν εἰς τὸ ἀνάκτορον τὸν θεῖον Ὀδυσσεά. Ἡ δὲ Ἀρήτη καὶ ὁ θεῖος Ἀλκίνοος ἔμειναν καθήμενοι πλησίον τοῦ ἥρωος, ἐνῶ αἱ ὑπηρέτριαι ἐτακτοποιοῦν τὰ σκεύη τοῦ συμποσίου.

Πρώτη ἔλυσεν τὴν σιωπὴν ἡ λευκώλενος Ἀρήτη, ἥτις ἀναγνωρίσασα τὴν χλαῖναν, τὸν χιτῶνα, τὰ μεγαλοπρεπῆ φορέματα τὰ ὅποια εἶχε κατασκευάσει μετὰ τῶν γυναι-

κῶν της, ἀπέτεινε πρὸς τὸν ἥρωα τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους·

α ὦ ξένε, πρώτη ἐγὼ θά σέ ἐρωτήσω. Ποῖος καὶ πόθεν εἶσαι; ποῖος σοὶ ἔδωκε τὰ ἐνδύματα ταῦτα; Δὲν εἶπες ὅτι πλανηθεὶς εἰς τὸ πέλαγος ἐφθασες ἐδῶ; »

Πρὸς αὐτὴν ἀπαντῶν εἶπεν ὁ συνετὸς Ὀδυσσεύς.

α Βασίλισσα, θά μὲ ἦτο δύσκολον νὰ διηγηθῶ καταλεπτιῶς τὰ παθήματά μου, διότι οἱ οὐράνιοι θεοὶ μοὶ ἐπέβαλον πολλὰ. Ἀλλὰ θά σοὶ εἰπῶ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ζητεῖς. Εἰς τὸν ὀμφαλὸν τῆς θαλάσσης ὑπάρχει νῆσός τις καλουμένη Ἰγυγία ὅπου κατοικεῖ ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀτλαντος, ἡ πολυμήχανος καὶ ὠραία Καλυψώ, θεὰ φοβερά, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπισκέπτονται μήτε οἱ θεοὶ μήτε οἱ ἄνθρωποι. Ὀλεθρία μοῖρα μὲ ὠδήγησεν εἰς τὴν κατοικίαν της, μόνον, διότι ὁ Ζεὺς ἔρριψε τὸν κεραυνὸν τοῦ καὶ συνέτριψε τὸ πλοῖόν μου ἐν μέσῳ τῶν σκοτεινῶν κυμάτων· ὅλοι οἱ ἄνδρες μου σύντροφοι ἐχάθησαν, ἐγὼ δὲ ἐνηγκαλίσθην ἰσχυρῶς τὴν τράπιν τοῦ ὑπὸ τῶν κυμάτων κλυδουμένου πλοίου μου. Ἐπὶ ἐννεά ἡμέρας ἡ θάλασσα μὲ παρέσυρεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, τὴν δὲ δεκάτην μελανὴν νύκτα οἱ θεοὶ μὲ ὤθησαν εἰς τὴν νῆσον τῆς φοβερᾶς θεᾶς, τῆς ὠραίας Καλυψοῦς, ἥτις μὲ ἐδέχθη τρυφερῶς, μὲ περιποιήθη, μὲ ἔθρεψε καὶ μὲ ἔλεγε πάντοτε ὅτι θά μὲ καθίστα ἀθάνατον καὶ ἀγήρατον αἰωνίως· ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ πείσῃ τὴν καρδίαν τὴν ὁποίαν ἐγκλείει τὸ στῆθος μου. Ἐμείνα πλησίον της ἑπτὰ ἔτη βρέχων ἀκαταπαύστως διὰ τῶν δακρύων μου τὰ ἀθάνατα ἐνδύματα τὰ ὅποια μοὶ ἔδιδεν. Ὅταν δὲ ἦλθεν εἰς τὴν σειρὰν τοῦ τὸ ὄγδοον ἔτος, τότε αὕτῃ ἡ θεὰ μὲ διέταξε νὰ σπεύσω τὴν ἀναχώρησίν μου, εἴτε διότι ὁ Ζεὺς τὴν ἐμήνυσεν, εἴτε διότι τὰ αἰσθήματά της μετεβλήθησαν. Μὲ ἀπέστειλε λοιπὸν ἐπὶ σχεδίας καλῶς συντηροσμένης, μοὶ ἔδωκεν ἄφθονα φαγητὰ, οἶνον, ἐνδύματα ἀθάνατα, καὶ ἀπέλευσεν ὀπισθεν τῆς λέμβου μου ἄνεμον οὐριον καὶ γλυκύν. Καὶ ἐπὶ δεκαεπτὰ μὲν ἡμέρας ἐσχιζα ἀκόπως τὰ εὐρέα κύματα, κατὰ τὴν δεκάτην ὁγδόην δὲ αὐγὴν μοὶ ἐνεφανίσθησαν τὰ ὀμηγλώδη ὄρη

τῆς νήσου σὰς, καὶ ἡ καρδίᾳ μου ἠσθάνθη ζωηράν χαράν.
 Ὁ δυστυχὴς ! ἔμελλον ἀκόμη νὰ ὑποστῶ σκληρὰς συμφορὰς
 τὰς ὁποίας ἐπέρριψε κατ' ἐμοῦ ὁ σείων τὴν γῆν Ποσειδῶν,
 διότι ἀπολύσας ἐναντίον μου τοὺς ἀνέμους, μοῦ ἐκλείσε
 τὸν δρόμον καὶ διήγειρε τεραστίαν θάλασσαν. Τὰ κύματα
 δὲν μὲ ἄφινον πλέον νὰ πλέω καὶ ἐστέναζον ὀδυνηρῶς. Τέ-
 λος ἡ δίνη συνέτριψε τὴν σχεδίαν καὶ ἐγὼ διέσχιζον καλυμ-
 βῶν τὰ παρωρισμένα κύματα, μέχρις οὗ οἱ ἄνεμοι μὲ ὤ-
 θησαν ἐπὶ τῆς παραλίας ταύτης. Τότε τὸ κύμα μὲ ἔρριψεν
 ἐπὶ ἀπείρων βράχων, ἐπὶ φρικωδῶν σκοπέλων. Ἄλλ' ὥρμησα
 ἐκ νέου καὶ ἐκολύμβησα μέχρις οὗ εἰσῆλθον εἰς τὸν ποτα-
 μὸν εἰς μέρος τὸ ὁποῖον μοι ἐφάνη προσιτὸν, ὅπου οἱ βράχοι
 εἶναι λεῖτοι, ὅπου ὁ ἄνεμος δὲν μαίνεται. Ἐκεῖ ἔπεσα καὶ
 μετ' ὀλίγον ἐπανελάθον τὰς αἰσθήσεις μου. Ἐν τούτοις ἐ-
 πῆλθεν ἡ θεία νύξ· ἐξῆλθον τοῦ ἐκ τοῦ Διὸς καταγομένου
 ἐκείνου ποταμοῦ καὶ ἐμακρύνθην διὰ νὰ κοιμηθῶ ὑπὸ τὰ
 πεπυκνωμένα δένδρα, εἰς εὐρύχωρον στρωμνὴν ἐκ φύλλων.
 Οἱ θεοὶ ἐπέχουν εἰς τὰ βλέφαρά μου ὕπνον γλυκύν, καὶ μο-
 λονότι τεθλιμμένος ἐν τῇ καρδίᾳ μου, ἐκοιμήθην ὑλόκληρον
 τὴν νύκτα, ἐκοιμώμην τὴν πρωΐαν καὶ μέχρι τῆς μεσημ-
 βρίας. Ἦδη δὲ ὁ ἥλιος ἤρχισε νὰ κλίνη πρὸς τὴν δύσιν ὅ-
 ταν μὲ ἄφησεν ὁ γλυκὺς ὕπνος. Τότε ἤκουσα τὰ παιγνίδια
 τῶν συντρόφων τῆς θυγατρὸς σου, καὶ εἶδον αὐτὴν τὴν ἰδίαν
 εἰς τὴν παραλίαν τῆς θαλάσσης ἐν μέσῳ τῶν θαλαμηπόλων
 τῆς, ὁμοιάζουσαν μὲ θεάν. Τὴν ἰκέτευσα καὶ εἶδον ὅτι εἶχε
 πολλὴν φρόνησιν, τοιαύτην οἶαν δὲν περιμένει τις νὰ εὕρῃ
 εἰς τοιαύτην νεαρὰν παρθένον, διότι πάντοτε ἡ νεότης στε-
 ρεῖται φρονήσεως. Μοι ἔδωκε φαγητὰ ἄφθονα καὶ ἐρυθρὸν
 οἶνον, μὲ ἔλουσεν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ μοι προσέφερε τὰ ἐν-
 δύματα ταῦτα. Ἰδοὺ ὅσα εἶχα νὰ εἰπῶ μὲ ὅλας μου τὰς
 λύπας, καὶ ὅλα ταῦτα εἶναι ἀληθῆ. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ Ἀλκίνοος.

« Ἦ ξένε μου, βεβαίως ἡ θυγάτηρ μου δὲν ἐσκέφθη κα-

Δημόστριον Κεντρικὴν Βιβλιοθήκην Βέροιας

λῶς τί ἔπρεπε νὰ πράξῃ, ἀφοῦ δὲν σὲ ἔφερε πρὸς ἡμᾶς μετὰς ἀκολούθους τῆς ἐνῷ πρῶτον αὐτὴν ἐκέτευες. »

Πρὸς αὐτὸν ἀπαντῶν εἶπεν ὁ περινούστατος Ὀδυσσεύς.

« Ἦρως, μὴ κατηγορῇς διὰ τοῦτο τὴν εὐγενῆ σου θυγατέρα, διότι ἐκείνη μὲν με διέταξε νὰ τὴν ἀκολουθήσω μετὰς ὑπηρετρίας τῆς, ἐγὼ ὅμως δὲν ἔπραξα τοῦτο σεβασθεῖς τὴν νεότητά της καὶ φοβηθεῖς μήπως ὀργισθῇς ἐν τῇ ψυχῇ σου ἐναντίον μου βλέπων με μετ' αὐτῆς, διότι ἐπὶ τῆς γῆς ἡ γενεὰ τῶν ἀνθρώπων εἶναι εὐρέθιστος. »

Πρὸς δὲ πάλιν ἀπεκρίθη ὁ Ἀλκίνοος καὶ εἶπε.

« Ξένε, τὰ στῆθός μου δὲν ἐγκλείει καρδίαν εὐρέθιστον, ἀλλ' ἐν πᾶσι προτιμῶ τὴν δικαιοσύνην. Ὡ Ζεῦ καὶ Ἀθηναῖα καὶ Ἀπόλλων, εἴθε τοιοῦτος ὦν ὁποῖος εἶσαι καὶ τοιαῦτα φρονῶν οἷα ἐγὼ, νὰ ἔμενες ἐνταῦθα νυμφευόμενος τὴν θυγατέρα μου καὶ καλούμενος γαμβρός μου. Θὰ σοὶ ἔδιδα δὲ οἰκίαν καὶ πλοῦτη ἐὰν ἔστεργες νὰ μείνης πλησίον ἡμῶν. Ἀλλ' οὐδεὶς τῶν Φαιάκων θὰ σὲ κρατήσῃ παρὰ τὴν θέλησίν σου καὶ εἴθε ὁ Ζεὺς νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ τὸ τοιοῦτο. Ἀὔριον θὰ ἐξασφαλίσω τὴν ἀποστολὴν σου, καὶ ἔσο βέβαιος περὶ τούτου. Ἐνῷ δὲ σὺ βεβαρημένος ὑπὸ τοῦ ὕπνου θὰ πλαγιάσῃς διὰ νὰ κοιμηθῇς, οἱ κωπηλάται μου θὰ σχιζῶσι μετὰς κώπας τῶν τὴν γαληνιαίαν θάλασσαν διὰ νὰ σὲ φέρωσιν εἰς τὴν πατρίδα σου καὶ εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἥ ὅπου ἄλλαχού θελήσῃς νὰ μεταβῇς· ἔστω καὶ ἂν ἐπρόκειτο νὰ σὲ μεταφέρωσι πέραν τῆς Εὐβοίας, εἰς τὴν μᾶλλον μεμακρυσμένην δολων τῶν χωρῶν, κατὰ τὸ λέγειν ἐκείνων οἵτινες ἐκ τῶν λαῶν μας τὴν εἶδον ὅταν μετέφερον ἐκεῖ τὸν ξανθὸν Ῥαδάμανθυν ἐπιθυμοῦντα νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν υἱὸν τῆς Γῆς Πιτυόν. Εἰς μίαν μόνην ἡμέραν ἔφθασαν ἀκόπως εἰς τὴν χώραν ἐκείνην καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. Σὺ αὐτὸς θὰ ἐννοήσῃς πόσον ἄριστα εἶναι τὰ πλοῖά μου καὶ πόσον ἐπιτήδειοι εἶναι οἱ ναῦται τῶν νὰ διασχίζωσι τὴν θάλασσαν μετὰς κώπας τῶν. »

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἐχάρη ὁ θεῖος καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεὺς καὶ ἀμέσως εἶπε ταῦτα προσηυχόμενος.

« Ζεῦ πάτερ, ἐκπλήρωσον τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Ἀλκινόου καὶ εἴθε ἡ δόξα του νὰ μείνῃ ἀθάνατος ἐπὶ τῆς γῆς ἐὰν ἐγὼ ἐπανίδω τὴν πατρίδα μου. »

Ἐνῷ αὐτοὶ συνωμίλουν οὕτω, ἡ λευκώλενος Ἀρήτη διέταξε τὰς ἀμφιπόλους τῆς νὰ ἐτοιμάσωσι κλίνην εἰς τὴν αἰθουσαν, νὰ θέσωσιν ὠραιὰ καὶ πορφυρᾶ στρώματα, νὰ ἐπιστρώσωσι τάπητας, καὶ νὰ καλύψωσιν αὐτοὺς μὲ ἀπαλὰς χλαῖνας. Αἱ ἀμφίπολοι ἐξῆλθον τοῦ μεγάρου κρατοῦσαι φῶτα. Ἀφοῦ δὲ ἐστρωσαν τὴν κλίνην μετὰ προθυμίας, ἦλθον πλησίον τοῦ Ὀδυσσεὺς καὶ τὸν προσεκάλεσαν λέγουσαι « Ἐγέρθητι νὰ κοιμηθῇς, ὦ ξένη, τὸ στρώμά σου εἶναι ἑτοιμον. »

Ταῦτα εἶπον, εἰς αὐτὸν δὲ ἐφάνη ἀσπαστὸν νὰ κοιμηθῇ. Καὶ τοιουτοτρόπως ὁ μὲν θεῖος καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεὺς ἐκοιμήθη εἰς μαλακὴν κλίνην ὑπὸ τὴν ἡχηρὰν αἰθουσαν, ὁ δὲ Ἀλκίνοος ἐκοιμήθη εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ ὑψηλοῦ δόμου, καὶ πλησίον αὐτοῦ κατεκλίθη ἡ βασίλισσα καὶ σύζυγός του ἥτις προητοίμασε τὴν κλίνην καὶ τὴν στρωμνὴν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Θ.

Εἰς τὰς πρώτας λάμψεις τῆς θυγατρὸς τῆς αὐγῆς, τῆς ῥοδοδακτύλου Ἥους, ὁ θεῖος Ἀλκίνοος ἀνεπήδησε ζωηρὸς ἀπὸ τῆς κλίνης, ἠγέρθη δ' ἐπίσης καὶ ὁ διογενὴς πορθητὴς τῶν πόλεων Ὀδυσσεὺς, καὶ ὁ βασιλεὺς τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Φαιάκων, πλησίον τῶν πλοίων. Ἐλθόντες ἐκεῖ ἐκάθισαν πλησίον ἀλλήλων ἐπὶ λίθων λείων, ἡ δὲ Παλλὰς Ἀθηνᾶ, διὰ νὰ προετοιμάσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ὀδυσσεὺς, διέτρεχε τὴν πόλιν ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ κήρυκος τοῦ ἐνδόξου Ἀλκινόου καὶ ἔλεγε πλησιάζουσα ἕκαστον πολίτην.

Ἦ Σπεύσατε, ἡγεμόνες καὶ ἀρχηγοὶ τῶν Φαιάκων, μετὰ-
βῆτε εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ νὰ ἀκούσετε τὸν ξένον ὅστις ἦλθεν
εἰς τὸ ἀνάκτορον ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ περιεπλανήθη εἰς τὴν θά-
λασσαν. Ὁμοιάζει κατὰ τὸ σῶμα μὲ τοὺς θεοὺς. »

Ταῦτα εἰπούσα διήγειρε τὴν περιέργειαν εἰς ὅλων τὰς
ψυχάς. Ἡ ἀγορά, τὰ καθίσματα ταχέως ἐγεμίσθησαν ὑπὸ
τῶν συρρέουσάντων ἀνθρώπων, καὶ οἱ πλείστοι ἐθαύμαζον
τὸν συνετὸν υἱὸν τοῦ Λαέρτου διότι ἡ Ἀθηναῖα ἐπέχεεν ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ θεῖαν χάριν, καὶ τὸν
ἐκαμνε νὰ φαίνεται ὑψηλότερος καὶ μεγαλοπρεπέστερος διὰ
νὰ καταστῇ εἰς τοὺς Φαίακας ἀγαπητότερος, φοβερώτερος,
σεβαστότερος, καὶ διὰ νὰ ἐξέλθῃ θριαμβεύων ἀπὸ τοὺς ἀ-
γῶνας εἰς τοὺς ὁποίους ἐμελλον νὰ τὸν ὑποβάλωσιν. Ἀφοῦ
λοιπὸν συνήχθησαν ὅλοι, ὁ Ἀλκίνοος ἀπέτεινε πρὸς αὐτοὺς
τοὺς ἐξῆς λόγους.

« Ἀκούσατε, ἡγεμόνες καὶ ἀρχηγοὶ τῶν Φαιάκων, διὰ
νὰ σὰς εἰπῶ ὅσα ἔχω εἰς τὴν καρδίαν μου. Ὁ ξένος οὗτος
τὸν ὅποιον δὲν γνωρίζω, ἦλθεν εἰς τὴν κατοικίαν μου ἀφοῦ
ὑπέστη πολλὰς ταλαιπωρίας. Ἦλθεν ἄρ' αὖτε ἐκ τῶν λαῶν
οἵτινες κατοικοῦσι πρὸ τὸ μέρος τῆς ἀνατολῆς ἢ ἐκ τῶν κα-
τοικούντων πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἐσπέρου; ἀγνοῶ, ἀλλὰ μᾶς
ζητεῖ νὰ τὸν πέμψωμεν τάχιστα εἰς τὴν πατρίδα του. Ἄς
σπεύσωμεν λοιπὸν, ὅπως ἐπράξαμεν πάντοτε, νὰ τῷ δώσω-
μεν συνοδίαν. Οὐδέποτε ξένος, εἰσελθὼν ὡς ἐκείνης ὑπὸ τὴν
στέγην μου, ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ στενάζων δι' ἑλλειψιν ἐξαπό-
στολῆς. Ἐμπρὸς, ἄς ρίψωμεν εἰς τὴν θεῖαν θάλασσαν μελα-
νὸν πλοῖον νεωστὶ ναυπηγηθὲν, καὶ ἄς ἐκλέξωμεν μεταξὺ
τοῦ λαοῦ πεντήκοντα δύο νέους δεδοκιμασμένης ἐπιτηδεία-
τητος. Ὡς νέοι Φαίακες, ἰδοὺ τί σὰς διατάττω! θέσατε κα-
λῶς τὰς κώπας ἐπὶ τῶν ἐδρῶν, ἔπειτα ἐπανεέλθετε ἐδῶ καὶ
ἐτοιμάσατε εἰς τὸ ἀνάκτορόν μου ταχὺ συμπόσιον, διότι θὰ
σὰς φιλεύσω ὅλως ἐξαίρετα· ὑμεῖς δὲ, σκηπτοῦχοι βασιλεῖς,
ἔλθετε εἰς τὴν ὡραίαν κατοικίαν μου ὅπου θὰ ἐστιάσωμεν
τὸν ξένον· μὴ μοῦ ἀρνηθῇ κανεὶς, καὶ προσκαλέσατε τὸν

θεῖον ποιητὴν Δημόδοκον, διότι οἱ θεοὶ ἐπροΐκισαν αὐτὸν πλειότερον παρά πάντα ἄλλον μὲ ἄσματα τὰ ὅποια θέλγουσιν ὅταν ἡ ψυχὴ του τὸν παρορμᾷ νὰ ψάλλῃ. »

Εἰπὼν ταῦτα ὁ Ἀλκίνοος ἐπροπορεύθη, τὸν ἠκολούθησαν δὲ οἱ σκηπτοῦχοι βασιλεῖς. Κήρυξ ἔδραμεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ θεοῦ αἰδοῦ. Ὁ λαὸς ἐξελέξατο πεντήκοντα δύο νέους οἵτινες ὡς διετάχθησαν μετέβησαν εἰς τὴν ὄχθην τῆς ἀκενώτου θαλάσσης. Φθάσαντες δὲ πλησίον τοῦ πλοίου, ἔρριψαν αὐτὸ εἰς τὰ κύματα, ἔθεσαν ἐπ' αὐτοῦ τὸν ἰστὸν καὶ τὸ πανίον, ἔδεσαν καλῶς ὅλας τὰς κώπας μὲ στερεοὺς ἱμάντας, ἀνεπέτασαν τὸ λευκὸν ἰστίον καὶ διεύθυνον τὸ πλοῖον εἰς βαθύν τινα ὄρμον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσαν αἱ προετοιμασίαι αὗται ἐπέστρεψαν εἰς τὸ εὐρύχωρον ἀνάκτορον τοῦ ἐνδόξου Ἀλκινόου. Αἱ στοαί, αἱ αὐλαί, αἱ αἴθουσαι ἐπληρώθησαν ἐκ τῶν συναθροισθέντων ἀνθρώπων· νέοι καὶ γέροντες, τὸ πλῆθος ἦτο μέγα. Τότε ὁ Ἀλκίνοος ἐβυσίασε δι' αὐτοὺς δώδεκα πρόβατα, ὅκτ' ὅλους λευκὸδοντας καὶ δύο βοὺς μὲ ὑπερήφανον μέτωπον. Ἐκδείραντες δὲ τὰ θύματα ἤρχισαν νὰ ἐτοιμάζωσι τὸ λαμπρὸν συμπόσιον. Ἐν ταύταις ἐφθασεν ὁ κήρυξ συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ προσφιλοῦς ποιητοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ Μοῦσα ἠγάπα μὲν πλειότερον παντὸς ἄλλου, ἀλλὰ τῷ ἔδωκεν ἕν καλὸν καὶ ἕν κακόν· διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸν ἐστέρησε τῆς ὁράσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῷ ἐ χάρισε γλυκεῖαν αἰδήν. Ὁ Ποντόνοος ἔθεσε δι' αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν συνδαιτημόνων ἕνα θρόνον ἀργυρόηλον στηριζόμενον εἰς ὑψηλὴν στήλην, ἀνωθεν δὲ τῆς κεφαλῆς του ἐκρέμασε τὴν ἀρμονικὴν του λύραν καὶ τὸν ὠδήγησε πῶς νὰ τὴν λάβῃ ὅταν ἤθελε· τέλος δὲ ἔστησε τράπεζαν ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔθεσε κύνιστρον καὶ ποτήριον πλήρες διὰ νὰ πίνῃ ὁ Δημόδοκος ὅσον ἐπεθύμει ἡ ψυχὴ του. Τότε οἱ συνδαιτημόνες ἠπλώσαν τὰς χεῖρας εἰς τὰ ἐνώπιόν των παρατεθειμένα φαγητά. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκορέσθησαν τρώγοντες καὶ πίνοντες, ἡ Μοῦσα ἐνέπνευσε τὴν ποιητὴν νὰ ψάλλῃ τὴν δόξαν τῶν πολεμιστῶν καὶ νὰ εἴπῃ ἄσμα τοῦ ὑποίου ἡ φήμη ἐφθάνεν εἰς τὸν εὐρύχωρον οὐρα-

νόν, τὴν ἔριδα τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πηλέως οἵτινες ἄλλοτε εἰς τὸ πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν δοθὲν λαμπρὸν συμπόσιον ἀντήλλαξαν λόγους πικροὺς, ἐνῶ ὁ ἀναξ τῶν ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων ἔχαιρε καθ' ἑαυτὸν βλέπων τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων φιλονεικοῦντας· διότι κατὰ τὴν ἐναρξιν τῶν δυστυχιῶν αἵτινες ἐμελλον νὰ ἐπισκῆψωσι κατὰ τῶν Ἀχαιῶν καὶ τῶν Τρώων κατὰ βούλησιν τοῦ μεγάλου Διὸς, ὁ Ἀγαμέμνων, εἰς τὴν θεῖαν Πυθῶν, ὑπερέβη τὸ λίθινον κατώφλιον διὰ νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Ἀπόλλωνα, ὁ δὲ θεὸς τῷ εἶχε προειπεῖ ὅσα τότε συνέβαιναν.

Αὐτὰ λοιπὸν ἐψάλλε τότε ὁ ἐνδοξος αἰοιδός· ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς λαβὼν μὲ τὰς στιβαράς του χεῖρας τὸν πορφυροῦν μανδῦαν του τὸν ἔσυρεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του καὶ ἐκάλυψε τὸ μεγαλοπρεπὲς πρόσωπόν του, διότι ἤρχυνετο νὰ δείξῃ εἰς τοὺς Φαίακας τὰ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του διαφεύγοντα δάκρυα. Ἀλλ' ὅταν ὁ θεὸς αἰοιδὸς ἐπαυεν, ὁ ἥρως ἐσπόγγιζε τὰ δάκρυά του, κατεβίβαζε τὸν μανδῦαν, ὕψωνε τὸ βαθὺ ποτήριον καὶ ἔκαμνε σπονδὰς εἰς τοὺς θεοὺς· ἔπειτα, ὅμως ὁ Δημόδοκος ἤρχιζε πάλιν παρακινούμενος ὑπὸ τῶν τεθειγμένων Φαιάκων, ἀμέσως ὁ Ὀδυσσεὺς ἐκάλυπτε τὴν κεφαλὴν καὶ ἤρχιζε νὰ κλαίῃ. Ἀπέκρυπτε δὲ τοιουτοτρόπως τὰ δάκρυά του ἀπὸ ὅλων τὰ βλέμματα· πλὴν μόνος ὁ Ἀλκίνοος, καθήμενος πλησίον του, τὸν παρετήρησεν, εἶδε τὴν θλίψιν του, ἤκουσε τοὺς βαθεῖς στεναγμούς του, καὶ ἀμέσως ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς συνδαιτυμόνας εἶπεν.

α Ἀκούσατέ με, ἡγεμόνες καὶ ἀρχηγοὶ τῶν Φαιάκων, ἡ καρδία μας ἐχόρτασε πλέον ἀπὸ τὴν κοινὴν εὐωχίαν καὶ ἀπὸ τὴν λύραν τὴν σύντροφον τῶν δαψιλῶν συμποσίων· τῶρα δὲ ἃς ἐξέλθωμεν καὶ ἃς ἀγωνισθῶμεν εἰς ὅλους τοὺς ἀγῶνας διὰ νὰ διηγῆται ὁ ξένος εἰς τοὺς φίλους του, ὅταν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του, πόσον ἐξέχομεν εἰς τὴν πυγμὴν, εἰς τὴν πάλην, εἰς τὸ πῆδημα καὶ εἰς τὸν δρόμον. π

Εἰπὼν ταῦτα ἐπροπορεύθη καὶ ὅλη ἡ ὁμήγουρις τὸν ἤκολούθησε. Τότε ὁ κῆρυξ ἐκρέμασεν εἰς τὴν στήλην τὴν ἀρι-

μονικὴν λύραν, ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς τὸν Δημόδοκον, τὸν ὠδήγησεν ἐκτὸς τῆς αἰθούσης καὶ τὸν διεύθυνε κατόπιν τῶν ἀρίστων ἐκ τῶν Φαιάκων οἵτινες μετέβαινον νὰ θαυμάσωσι τοὺς ἀγῶνας. Ἦλθον εἰς τὴν ἀγορὰν, ἀπειροὶ δὲ πολίται τοὺς ἠκολούθησαν. Ἦδη πολλοὶ καὶ ἀνδρεῖοι νέοι εἶχον ἐγερθῆ διὰ νὰ ἀγωνισθῶσι. Πρῶτος ἠγέρθη ὁ Ἀκρόνεως, μετ' αὐτὸν δὲ ὁ Ἰγκύαλος, ὁ Ἐλατρεὺς, ὁ Ναυτεὺς, ὁ Πρυμνεὺς, ὁ Ἀγχίαλος, ὁ Ἐρετμεὺς, ὁ Ποντεὺς, ὁ Πρωρεὺς, ὁ Θῶων, ὁ Ἀναθησίνεως, ὁ Ἀμφίαλος, υἱὸς τοῦ Τεκτονίδου Πολυνῆου, ὁ ὁμοῖος μὲ τὸν βροτολοιγὸν Ἄρην Εὐρύαλος, ὁ μετὰ τὸν ἀπαράμιλλον Λαοδάμαντα ὑπερβαίνων κατὰ τὴν καλλονὴν καὶ τὸ σῶμα ὅλους τοὺς Φαίακας Ναυβαλίδης. ἠγέρθησαν ὁμοίως οἱ τρεῖς υἱοὶ τοῦ ἀπαράμιλλου Ἀλκινόου, ὁ Λαοδάμας, ὁ Ἄλιος καὶ ὁ Ἰσόθεος Κλυτόνας. Καὶ πρῶτον μὲν ἠγωνίσθησαν εἰς τὸν δρόμον· ὁ φραγμὸς ἔπεσε, τὸ στάδιον ῥοιζεν, αὐτοὶ δὲ ὥρμησαν, ἐπέταξαν ἐγείροντες ὀπισθὲν τῶν νέφος κονιορτοῦ. Ὁ ταχύτερος εἶναι ὁ ἀπαράμιλλος Κλυτόνας. Ὅσον διάστημα εἰς ὄργωμα ἀγρῶν προτρέχουσιν αἱ ἡμίονοι, τόσον προτρέχων τῶν ἄλλων ἔφθασεν εἰς τὸ τέρμα, ἐκεῖνοι δὲ ἔμειναν ὀπίσω. Ἐπειτα ἠγωνίσθησαν εἰς τὴν σκληρὰν πάλην, εἰς τὴν ὅποιαν ἐνίκησε πάντας τοὺς ἀρίστους ὁ Εὐρύαλος. Ὁ Ἀμφίαλος ὑπερέβη εἰς τὸ πῆδημα, ὁ Ἐλατρεὺς διεκρίθη ὑπὲρ πάντας εἰς τὸν δίσκον, εἰς δὲ τὴν πυγμὴν ἀνεδείχθη νικητὴς ὁ ἀνδρεῖος υἱὸς τοῦ Ἀλκινόου Λαοδάμας. Ἀφοῦ δὲ ὅλοι εὐφράνθησαν ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν ἐκ τῶν ἀγώνων, ὁ Λαοδάμας εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους.

α Ἐλθετε, φίλοι, ἃς ἐρωτήσωμεν τὸν ξένον ἐὰν γνωρίζῃ καὶ ἔμαθεν ἀγῶνά τινα, διότι τὸ ἐξωτερικόν του δὲν δεικνύει ἀνθρωπὸν τυχαῖον. Ἰδέτε τοὺς μηρούς του, τοὺς βραχίονάς του, τὸν στιβαρὸν αὐχένα του καὶ τὸ πλατὺ στήθος του. Τῷ μένει ἀκόμη ἀκμὴ νεότητος, μὲ ὅλας τὰς κακοπαθείας αἵτινες τὸν κατέβαλον· διότι δὲν νομίζω ἄλλα χειρότερον τῆς θαλάσσης διὰ νὰ καταπονέσῃ τὸν ἀνθρωπὸν, ὅρον καὶ ἂν ᾖναι δυνατός. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ τότε ἀπήντησε καὶ εἶπεν ὁ Εὐρύαλος.

« Λαοδάμα, εἶπες λόγον φρονιμώτατον. Πλησίασον λοιπὸν τὸν ξένον, προκαλέσον αὐτὸν καὶ ἀνακοίνωσον αὐτῷ τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν. »

Ἀκούσας ταῦτα ὁ εὐγενὴς υἱὸς τοῦ Ἀλκινόου ἐστάθη πλησίον τοῦ Ὀδυσσεύς ἐν μέσῳ τοῦ σταδίου καὶ τῷ εἶπε.

« Σεβάσμιε πάτερ, ἔλθε λοιπὸν καὶ σὺ νὰ λάβῃς μέρος εἰς τοὺς ἀγῶνας ἃν ἔχῃς πείραν αὐτῶν. Δὲν ὑπάρχει διὰ τὸν ἄνδρα μεγαλειτέρα δόξα παρὰ νὰ κινή τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας. Ἐλθε λοιπὸν νὰ παλαίσῃς καὶ ἀπόβαλον τὰς λύπας τῆς ψυχῆς σου. Ἡ ἀναχώρησίς σου δὲν θὰ βραδύνῃ ἔνεκα τούτου, διότι τὸ πλοῖόν σου εἶναι ἤδη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ οἱ σύντροφοί σου ἔτοιμοι. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπαντῶν εἶπεν ὁ περινούστατος Ὀδυσσεύς.

« Λαοδάμα, διατὶ μὲ προκαλεῖτε χλευαστικῶς ; Λύπαι μᾶλλον ἢ ἀγῶνες εἶναι εἰς τὸ πνεῦμά μου. Πόσα δὲν ὑπέφερα ; ποίας ταλαιπωρίας δὲν ὑπέστην ; καὶ τώρα εἰς τὴν ἀγοράν σας κάθημαι ὡς ἱκέτης διὰ νὰ ἐπιτύχω παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ ὄλου τοῦ λαοῦ τὴν εἰς τὴν πατρίδα μου ἐπιστροφήν. »

Τότε ὁ Εὐρύαλος ἀπήντησε πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ὕβρισε κατὰ πρόσωπον.

« ὦ ξένε, δὲν φαίνεσαι ἐπιτήδειος εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς ὁποίους γνωρίζουσιν οἱ ἄνθρωποι. Ὁμοιάζεις μᾶλλον μὲ ἄνθρωπον καθήμενον εἰς τὰ θρονία πλοίου, μὲ ἀρχηγὸν ναυτῶν ἐνασχολουμένων εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ εἰς τὰ ἐναποταμιευόμενα κέρδη παρὰ μὲ ἀθλητὴν. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ βλέψας ἀσκαρδαμυκτὶ εἶπεν ὁ περινούστατος Ὀδυσσεύς.

« Ξένε, δὲν ὠμίλησες φρονίμως. Σὺ μᾶλλον ὁμοιάζεις μὲ ἀνόητον. Οὕτω, δὲν δίδουσιν οἱ θεοὶ τὰ δῶρά των εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους· εἰς τοὺς μὲν ἀρνοῦνται τὸ κάλλος, εἰς τοὺς δὲ τὴν σύνεσιν καὶ τὴν εὐγλωττίαν. Ὁ εἰς ἔχει ταπεινὸν ἐξωτερικόν, ἀλλ' ὁ θεὸς τὸν ἀνυψοῖ διὰ τοῦ δῶρου τοῦ λό-

γου καὶ αἱ ἄνθρωποι τέρπονται βλέποντές τον, διότι ὁμιλεῖ με ἀταραξίαν γλυκεῖαν καὶ μετριοφροσύνην, δεσπόζει τῆς ἀγορᾶς, καὶ ὅταν διέρχεται τὴν πόλιν τὸν βλέπουσιν ὡς θεόν. Ὁ ἄλλος πάλιν κατὰ μὲν τὸ κάλλος εἶναι ὅμοιος με τοὺς θεοὺς, ἀλλ' οἱ λόγοι του δὲν ἔχουσι χάριν. Οὕτω καὶ σὺ κατὰ μὲν τὴν μορφήν διαπρέπεις, καὶ οὔτε εἶναι δυνατόν θεός τις νὰ μεταβάλλῃ τι εἰς αὐτήν, ἀλλὰ τὸ πνευμά σου εἶναι ἐλαφρόν, οἱ δὲ ἀσυλλόγιστοι λόγοι σου διήγειραν τὴν καρδίαν μου εἰς τὸ στήθός μου. Δὲν εἶμαι τόσον πρωτόπειρος εἰς τοὺς ἀγῶνας ὅσον λέγεις, νομίζω μάλιστα ὅτι ἤμην μεταξύ τῶν πρώτων ἐφ' ὅσον ἐστηρίζομην εἰς τὴν νεότητά μου καὶ εἰς τὴν δύναμιν τῶν βραχιόνων μου. Τώρα ὅμως με ἐβάρυνον αἱ θλίψεις καὶ αἱ δυστυχίαι. Πόσα δὲν ὑπέφερα εἰς τὰς μάχας ἢ διαπερὼν τὰ φρικτὰ κύματα τῆς θαλάσσης. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἔχων, καὶ μολονότι ὑπέφερα πολλὰ, θὰ ἀγωνισθῶ, διότι οἱ λόγοι σου ἦσαν ἐρεθιστικοὶ καὶ με παρώργισες δι' ὧν εἶπες. »

Ταῦτα εἶπε, καὶ χωρὶς νὰ ῥίψῃ τὸν μανδύαν του ἐπὶ ἡδυσεν εἰς τὸ στάδιον, ἤρπασε δίσκον τεράστιον, πολὺ μεγαλύτερον καὶ πολὺ βαρύτερον ἐκείνου με τὸν ὅποιον ἠγωνίζοντο μεταξύ τῶν οἱ Φαίακες, καὶ διὰ τῆς στιβαρᾶς χειρὸς του τὸν ἔρριψε στροβιλιζόμενον. Ὁ λίθος ἐβόμβησεν· οἱ Φαίακες ἐταπείνωσαν τὰς κεφαλὰς ἐκπεπληγμένοι διὰ τὴν ὀρμὴν τοῦ δίσκου ὅστις ἔπεσε πολὺ μακρύτερον ὅλων τῶν σημείων τῶν ἄλλων ἡρώων. Ἡ Παλλὰς προσέδραμεν, ἔθεσε σημεῖον, καὶ ὑπὸ τὴν μορφήν θνητοῦ ἔκραξε.

« Καὶ αὐτός ὁ τυφλός, ὦ ξένε, θὰ διέκρινε τὸ σημεῖόν σου ἐκ τῆς ἀφῆς, διότι ὄχι μόνον δὲν συγχέεται με τὰ προηγούμενα, ἀλλὰ τὰ ὑπερβαίνει ὅλα. Θάρρει λοιπὸν διὰ τὸ ἀγώνισμα τοῦτο· οὐδεὶς Φαίαξ θὰ σὲ φθάσῃ, καὶ πολὺ ὀλιγώτερον θὰ σὲ περάσῃ, »

Οἱ λόγοι οὗτοι τῆς θεᾶς ἐπλήρωσαν ἡδονῆς τὴν καρδίαν τοῦ Ὀδυσσεύς, διότι εἶδεν ὅτι εἶχε καὶ ἓνα ὅστις τὸν εὐ-

νότι εἰς τὸν ἀγῶνα. Μὲ ἐλαφροτέραν λοιπὸν καρδίαν εἶπε πρὸς τοὺς Φαίακας.

« Ἐμπρός, νέοι ἥρωες, φθάσατε τὸν δίσκον τοῦτον καὶ δὲν θὰ βραδύνω νὰ ρίψω ἄλλον εἰς τὴν αὐτὴν ἀπόστασιν ἢ μάλιστα μακρότερον. Ἐὰν ἡ καρδία ἢ ἡ ψυχὴ τινὸς ἐξ ὑμῶν τοῦ τὸ διατάττη, ἃς δοκιμάσῃ, ἐπειδὴ πολὺ μέθυ μώσατε. Τὴν πυγμὴν, τὴν πάλην, τὸν δρόμον, τίποτε δὲν ἄρνούμαι, καὶ ἐξ ὅλων τῶν Φαίακων μόνον μετὰ τοῦ Λασδάμαντος δὲν θὰ ἀγωνισθῶ· εἶναι ξένος μου· βεβαίως δὲ θὰ ἦτο ἄφρων καὶ οὐτιδανός ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅστις θὰ προσκἀλει εἰς ἀγῶνα τὸν ξενίζοντα αὐτὸν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, διότι διὰ τῆς τοιαύτης του διαγωγῆς θὰ κατέστρεφεν ἑαυτὸν. Ἄλλ' ἐξ ὅλου τούτου τοῦ λαοῦ δὲν ἀποφεύγω μῆτε περιφρονῶ κανένα, ἀλλ' ἐπιθυμῶ διακαῶς νὰ τὸν ἴδω καὶ νὰ ἀντιμετρηθῶ πρὸς αὐτόν. *Ὅχι, ὄχι, δὲν εἶμαι ἄπειρος ἀγώνων. Ἡξέυρω κάλλιστα νὰ μεταχειρισθῶ τὸ λειὸν τόξον· πρῶτος θὰ ἐπετύγχανον ἂν ἐσχόπευον τινὰ μετὰ τοῦ πληθους τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἂν ἀκόμη τὸν ἐπεριστοίχιζον πολλοὶ καὶ ἑρρίπτον κατ' ἐμοῦ τὰ βέλη των. Εἰς τὴν γῆν τῆς Τρωάδος ὅταν ἑρρίπτομεν τὰ βέλη μας, μόνος ἐκ τῶν Ἑλλήνων τοξοτῶν ὁ Φιλοκτῆτης μὲ ὑπερέβαινε. Δύναμαι λοιπὸν νὰ καυχηθῶ ὅτι μετ' αὐτὸν εἶμαι ὁ ἐπιτηδειότερος ὅλων τῶν ἀνθρώπων ὅσοι ζῶσι τῶρα εἰς τὴν γῆν καὶ ἀπολαύουσι τῶν καρπῶν αὐτῆς. Δὲν θέλω νὰ παραβληθῶ μὲ τοὺς ἥρωας τῶν ἀρχαίων χρόνων, μὲ τὸν Ἡρακλέα ἢ μὲ τὸν ἐκ τῆς Οἰχαλίας Εὐρυτον, διότι αὐτοὶ ὡς γνωστὸν ἐμάχοντο καὶ μὲ αὐτοὺς τοὺς ἀθάνατους. Τούτου ἕνεκα ὁ μέγας Κῦρυτος ἀπέθανε νέος καὶ τὸ γῆρας δὲν τὸν εὗρεν εἰς τὰ μέγαρά του, ἀλλ' ὁ ὀργισθεὶς Ἀπόλλων τὸν διεπέρασε μὲ τὰ βέλη του διότι τὸν εἶχε προκαλέσει εἰς τόξου ἀγῶνα. Ἡ χεὶρ μου ρίπτει τὸ ἀκόντιον τόσον μακρὰν ὅσον ἄλλος ρίπτει τὸ βέλος. Μόνον εἰς τὸν δρόμον φοβοῦμαι μήπως μὲ νικήσῃ τις ἐκ τῶν Φαίακων, διότι πολὺ μὲ κατέβαλον αἱ κακοπάθειαι τῆς θαλάσσης καὶ πᾶσα ἀνάγκη μου ἐλει-

πεν εἰς τὸ πλοῖον· ὅθεν καὶ ἐγκατέλιπε τὰ μέλη μου ἡ παλαιὰ δύναμις. »

Ταῦτα εἶπεν, ὅλοι δὲ ἔμενον σιωπῶντες. Ἐπὶ τέλους μόνος ὁ Ἀλκίνοος ἀπεκρίθη καὶ εἶπε.

« Ξένε, οἱ λόγοι σου ποσῶς δὲν εἶναι δυσάρεστοι καὶ βλέπομεν ὅτι θέλεις νὰ δείξης τὰ προτερήματα τὰ ὅποια ἔχεις. Οἱ ἀπότομοι λόγοι τοῦ Εὐρυάλου ἠρέθισαν τὴν ἐπιθυμίαν σου καὶ τὴν ὀργὴν σου· ἀλλὰ τίς θνητὸς θὰ ἠδύνατο νὰ διαφιλονεικήσῃ τὴν ἀνδρείαν σου, ἐκτὸς ἐὰν ἔσταρεῖτο παντάπασι λογικοῦ! Πίστευσόν με λοιπὸν καὶ ἐνόησον αὐτὸ τὸ ὅποιον θὰ σὲ εἴπω διὰ νὰ τὸ ἐπαναλάβῃς καὶ εἰς ἄλλον ὅταν εἰς τὸ ἀνάκτορόν σου καθήμενος εἰς τὸ συμπόσιον μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων σου ἐνθυμηθῇς τὰ προτερήματά μας καὶ τὰς ἐργασίας τὰς ὁποίας ἐπέβαλεν εἰς ἡμᾶς ὁ Ζεὺς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν προγόνων μας μέχρι σήμερον ἄνευ διακοπῆς. Οὐδόλως εἴμεθα ἀήττητοι εἰς τὴν πάλην καὶ εἰς τὴν πυγμὴν· ἀλλ' ἡ ὠκυποδία ἡμῶν εἶναι ἀπαράμιλλος καὶ τὰ πλοῖα ἡμῶν εἶναι ταχύτερα πάντων τῶν ἄλλων πλοίων. Τὰ μακρὰ συμπόσια, αἱ συμφωνίαι τῆς λύρας καὶ οἱ χοροὶ εἶναι εἰς ἡμᾶς προσφιλεῖ· ἀγαπῶμεν τὰ πλοῦσια καὶ συνεχῶς ἀνανεούμενα ἐνδύματα, τὰ χλιαρὰ λουτρά καὶ τὴν ἀναπαυτικὴν κλίνην. Δράμετε, νεαροὶ χορευταί, ἔλθετε νὰ δείξετε τὴν εὐκαμψίαν σας· ἡ ἡμέτερος ξένος ἐπανερχόμενος εἰς τὴν πατρίδα του ἃς εἴπῃ εἰς τοὺς φίλους του πόσον ὑπερβαίνομεν τοὺς ἄλλους εἰς τὴν ναυτιλίαν, εἰς τὴν ὠκυποδίαν, εἰς τὸν χορὸν καὶ εἰς τὸ ἄσμα. Ἄς σπεύσῃ δὲ εἰς ἐξ ὑμῶν νὰ φέρῃ τὴν ἁρμονικὴν λύραν τοῦ Δημοδόκου ἥτις ἔμεινεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συμποσίου. »

Οὕτως ὠμίλησεν ὁ θεόμορφος Ἀλκίνοος, εἰς δὲ τῶν κηρύκων μετέβη νὰ εὔρῃ τὴν ἁρμονικὴν λύραν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ βασιλέως. Ἠγέρθησαν δὲ ἀμέσως οἱ ἐννέα δαιτυμεῖς οἱ ἐκλεγόμενοι μετὰ τοῦ λαοῦ. Εἶναι δὲ οὗτοι οἱ ἐν ταῖς ἀγῶσι κανονίζοντες συνήθως τὰ πάντα. Ἐκαθάρισαν τὸ ἔδαφος καὶ ἐπλάτυνον τὸ μεγαλοπρεπὲς στάδιον. Ἐφθασα

δὲ καὶ ὁ κήρυξ καὶ ἐνεχείρισε τὴν γλυκύφωνον λύραν εἰς τὸν Δημόδοκον ὅστις κατέβη εἰς τὰ μέσον τοῦ σταδίου· περὶ αὐτὸν ἴσταντο οἱ τρυφεροὶ νέοι, οἱ ἔμπειροι χορευταί, καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἐκτύπων τὸ θεῖον ἔδαφος τοῦ χοροῦ. Ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς παρετήρει τὴν ἐλαφρότητα τῶν βημάτων του καὶ ἐθαύμαζε καθ' ἑαυτόν.

Ἐν τούτοις ὁ ποιητής, συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς λύρας του, ἤρχισε νὰ ψάλλῃ χαριέστατον ᾠμάτιον περὶ τῶν ἐρώτων τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς ὥραιας Ἀφροδίτης, πῶς ἐμίγησαν κατὰ πρῶτον λαθραίως εἰς τὰ δώματα τοῦ Ἡφαίστου. Ὁ Ἄρης εἶχε προσφέρει πολλὰ δῶρα καὶ ἐμίανε τὸ λέχος καὶ τὴν εὐνὴν τοῦ Ἡφαίστου. Ἀλλ' ὁ Ἥλιος τοὺς εἶδε καὶ τὸν εἰδοποίησεν. Ἄμα δὲ ὁ Ἡφαίστος ἤκουσε τὴν θλιβεράν αὐτὴν ἀγγελίαν, ἀμέσως συνέλαβε κακοὺς διαλογισμοὺς καὶ μετέβας εἰς τὸ χαλκεῖόν του ἔστησε μέγαν ἄκμονα καὶ ἤρχισε νὰ κατασκευάζῃ δεσμὰ ἀδιάλυτα, ἀμετακίνητα, ἄθραυστα. Ἄμα ἐτελείωσε τὴν παγίδα, ὠργισμένος κατὰ τοῦ Ἄρεως, μετέβη εἰς τὸν θάλαμον ὅπου εὕρισκετο ἡ ἀγαπητὴ του κλίνη καὶ ἐπεκρέμασε κυκλοειδῶς τὰ ἄρρηκτα δεσμὰ του, ἀτινα ἀόρατα καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς θεοὺς, κατήρχαντο ἐκ τῶν δοκῶν, καὶ ἐξαπλούμενα ὡς νήματα ἀράχνης, περιεκάλυψαν τὴν κλίνην του. Τότε ἐπροσποιήθη ὅτι μετέβαινεν εἰς τὴν Λῆμνον, πόλιν ὥραιαν τὴν ὁποίαν ἠγάπα πλειότερον πάσης ἄλλης ἐν τῇ οἰκουμένῃ. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἄρης δὲν κατεσκόπευεν εἰς μάτην· ἄμα τὸν εἶδε μακρυνόμενον, ἔδραμεν εἰς τὸ δῶμα τοῦ ἐνδόξου Ἡφαίστου φλεγόμενός ὑπὸ τοῦ πάθους τὸ ὁποῖον ἐνέπνεεν εἰς αὐτὴν ἡ ὥραια Κυθεΐρα. Ἡ ὥραια θεὰ ἐκάθητο, μόλις ἐπιστρέψασα ἀπὸ τοῦ παντοδυνάμου πατρὸς της, τοῦ υἱοῦ τοῦ Κρόνου. Ὁ δὲ Ἄρης εἰσελθὼν εἰς τὴν κατοικίαν της, ἔλαβε τὴν χεῖρά της καὶ τῇ ἀπέτεινε τὰς ἐξῆς λέξεις·

α' Ἐλθέ, παμφιλτάτῃ μου, ἃς ἀναβῶμεν εἰς τὴν κλίνην. Ὁ Ἡφαίστος δὲν εἶναι πλέον εἰδῶ, καὶ θεδαίως μετέβη εἰς τὴν Λῆμνον πρὸς τοὺς βαρβαροφώνους Σύντιας. »

Ταῦτα εἶπεν, εἰς δὲ τὴν θεὰν ἐφάνη ἀρεστὸν νὰ κατακλιθῶσιν· ἀμφοτέρωι δὲ ἀνέβησαν εἰς τὴν κλίνην καὶ ἐκοιμήθησαν· ἀλλ' αἰφνης τὰ ἐπιτηδεῖως προητοιμασμένα ὑπὸ τοῦ ἐπιδεδιξίου τεχνίτου δίκτυα περιεχύθησαν περὶ τὰ σώματα τῶν. Δὲν ἠδύναντο δὲ οὗτοι μῆτε νὰ ἀπαλλαγῶσιν αὐτῶν μῆτε νὰ κινηθῶσι, καὶ ἐνόησαν ὅτι ἦτο ἀδύνατος πλέον πᾶσα ἐκφυγή. Ἐν τούτοις ὁ ἐνδοξος χῳλὸς ἐπλησίαζε, γυρίσας ὀπίσω πρὶν φθάσῃ εἰς τὴν γῆν τῆς Λήμνου, διότι παρεμόνευεν ἀντ' αὐτοῦ ὁ ἥλιος καὶ τὸν εἰδοποίησεν. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ δῶμά του μὲ καρδίαν καταδιθρωσκομένην ὑπὸ τῆς λύσσης· ἐσταμάτησεν εἰς τὰ πρόθυρα καὶ ἀγρία ὀργὴ τὸν ἐκυρίευσεν. Ῥῆξας δὲ φοδερὰν κραυγὴν προσεκάλεσεν ὅλους τοὺς θεοὺς καὶ τοῖς εἶπε·

« Ζεῦ πάτερ καὶ ὑμεῖς οἱ ἄλλοι μάκαρες θεοί, δράμετε, ἔλθετε νὰ γελάσσετε καὶ νὰ ἀγανακτήσετε. Ἐπειδὴ εἰμαι χῳλός, ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς Ἀφροδίτη μὲ περιφρονεῖ πάντοτε καὶ ἀγαπᾷ τὸν ἄγριον Ἄρην ὅστις εἶναι ὠραίος καὶ ὑγιής τοὺς πόδας, ἐνῷ ἐγὼ ἐγεννήθην βεβλαμμένος· ἀλλὰ δὲν πταίω ἐγὼ διὰ τοῦτο, πταίουσιν οἱ δύο γονεῖς μου οἵτινες δὲν ἔπρεπε νὰ μὲ γεννήσωσιν. Ἰδέτε πῶς ἐκοιμήθησαν ἐπὶ τῆς κλίνης μου ἐρωτικῶς ἐνηγκαλισμένοι· τοὺς βλέπω καὶ ἡ καρδία μου σπαράσσεται· ἐλπίζω ἐν τούτοις ὅτι μετ' ὀλίγον δὲν θὰ ἐπιθυμήσωσι πλέον τοιαύτην ἀνάπαυσιν ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν στιγμὴν, καὶ δὲν θὰ ζητήσωσι νὰ κατακλιθῶσιν εἰς τὴν κλίνην μου, μὲ ὅλην τὴν ἀγάπην τὴν ὁποίαν ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους. Ἐν τούτοις ἡ παγὶς μου καὶ τὰ δίκτυά μου θὰ τοὺς κρατήσωσι μέχρις αὐτοῦ τοῦ πατρὸς τῆς Ἀφροδίτης μοι ἀποδώσῃ τὰ δῶρα τοῦ ὑμεναίου τὰ ὅποια τῷ ἔδωκα διὰ τὴν ἀναιδῆ σύζυγον τῆς ὁποίας ἡ ἀστάθεια εἶναι ἴση μὲ τὴν καλλονήν. »

Ταῦτα εἶπεν, οἱ δὲ θεοὶ συνηθροίσθησαν εἰς τὸ χάλκινον ἀνάκτορον, πρῶτοι δὲ πάντων ἔφθασαν ὁ σεῖων τὴν γῆν Ποσειδῶν, ὁ πολὺ τὸ ὕψους καὶ τὸ κέρδος φέρων Ἑρμῆς καὶ ὁ μακρόθεν ποξεύων Ἀπόλλων, Ἀλλ' αἱ θεαὶ ἐξ αἰ-

δοὺς ἔμειναν ἐκάστη εἰς τὰ ἴδια. Οἱ διανομεῖς τῶν ἀγαθῶν θεοὶ ἐσταμάτησαν εἰς τὰ πρόθυρα, καὶ γέλως ἄσβεστος ἐξεῖ-
ράγη μεταξύ αὐτῶν ὅταν εἶδον τὸ θαυμάσιον τέχνασμα τοῦ
συνετοῦ Ἥφαιστου. Τότε δὲ εἶπον μεταξύ των·

« Αἱ κακαὶ πράξεις οὐδέποτε ἀποθαινοῦσιν εἰς καλόν. Ὁ
βραδὺς φθάνει τὸν ταχύν. Ὁ Ἥφαιστος, μολονότι χωλός
καὶ βραδύς, συνέλαβε διὰ τῶν τεχνασμάτων του τὸν Ἄρην,
τὸν ταχύτερον τῶν θεῶν, καὶ θὰ λάβῃ τὸ διὰ τὴν μοιχείαν
ὀφειλόμενον πρόστιμον. »

Ταῦτα ἔλεγον οὗτοι πρὸς ἀλλήλους, πρὸς δὲ τὸν Ἑρμῆν
εἶπεν ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς θεὸς Ἀπόλλων·

« ὦ υἱὲ τοῦ Διὸς, ἄγγελε, διανομεῦ τῶν ἀγαθῶν, ἄρα
γε θὰ ἔστεργες μὲ τοιαύτην θυσίαν νὰ κοιμηθῇς πλησίον
τῆς ὡραίας Ἀφροδίτης ; »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησε παρευθὺς ὁ ἄγγελος Ἀργειφόντης·

« Εἴθε νὰ συνέβαινε τοῦτο καὶ ἄς μὲ περιέσφιγγον τρι-
πλάσια τοσοῦτον βαρέα δεσμὰ, ὅλοι δὲ οἱ θεοὶ καὶ ὅλαι αἱ
θεαὶ ἄς ᾔσθε θεαταί· ναί, ἄς συνέβαινον ὅλα ταῦτα, ἥρκει
νὰ ἐκοιμώμην πλησίον τῆς ὡραίας Ἀφροδίτης. »

Ταῦτα εἶπεν, οἱ δὲ γέλωτες ἐδιπλασιάσθησαν. Ἄλλ' ὁ
Ποσειδῶν δὲν εἶχε διάθεσιν νὰ γελάσῃ, ἐξηκολούθει δὲ πα-
ρακαλῶν τὸν ἐνδοξον τεχνίτην Ἥφαιστον νὰ ἐλευθερώσῃ
τὸν Ἄρην καὶ τῷ ἀπέτεινε τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους·

« Λύσον τὰ δεσμὰ ταῦτα καὶ σοὶ ὑπόσχομαι ὅτι ὁ θεὸς
οὗτος συμφώνως μὲ τὴν ἐπιθυμίαν σου θὰ σοὶ πληρώσῃ ὅ,τι
εἶναι δίκαιον νὰ λάβῃς μεταξύ δύο ἀθανάτων. »

Πρὸς αὐτὸν πάλιν εἶπεν ὁ ἐνδοξος χωλός·

« Μὴ ζητῇς ταῦτα παρ' ἐμοῦ, ὦ Ποσειδῶν. Ἡ ὑπὲρ τῶν
κακῶν διδομένη ἐγγύησις εἶναι κακὴ ἐγγύησις. Πῶς θὰ
ἡδυνάμην νὰ σὲ ἐξαναγκάσω εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν ἀθανά-
των ἐὰν ὁ Ἄρης ἐφευγε, διαφεύγων τὰ δεσμὰ του καὶ τὴν
καταδίκην του ; »

Πρὸς αὐτὸν δὲ εἶπεν ὁ τὴν γῆν συνταράσσων Ποσειδῶν·

« Ἡφαιστε, καὶ ἂν ὁ Ἄρης φύγῃ διὰ τὴν ἀποφύγῃ τὸ χρέος του, θὰ σὲ πληρώσω ἐγώ. »

Πρὸς αὐτὸν ἀνταπήντησεν ὁ ἐνδοξος χῳλός·

« Δὲν εἶναι μῆτε δίκαιον μῆτε πρέπον νὰ ἀπορρίψω τὴν αἵτησίν σου. »

Ταῦτα εἰπὼν ἔλυσε τὰ δεσμὰ, οἱ δὲ ἐρασταί, ἅμα ἡλευθερώθησαν ἐφυγον· καὶ ὁ μὲν ἐπέταξεν εἰς τὴν Θράκην, ἡ δὲ φιλομειδῆς Ἀφροδίτη μετέβη εἰς τὴν ἐν Κύπρῳ Πάφον ὅπου ἔχει ἄλλος ἱερὸν καὶ βωμὸν μυροβολοῦντα. Ἐκεῖ αἱ Χάριτες τὴν ἔλουσάν, τὴν ἔχρισαν μὲ ἀθάνατον ἔλαιον ὡς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μεταχειρίζονται οἰαῖώνιοι θεοί, καὶ τὴν ἐκάλυψαν μὲ ἐνδύματα θελκτικώτατα καὶ θαυμαστά εἰς τὴν θεάν.

Ταῦτα ἐψάλλεν ὁ θεῖος αἰοιδός, ὁ δὲ Ὀδυσσεύς, καθὼς καὶ ὅλοι οἱ Φαίακες τὸν ἤκουον μεθ' ἡδονῆς.

Κατόπιν ὁ Ἀλκίνοος διέταξε τὸν Λαοδάμαντα καὶ τὸν Ἄλιον νὰ χορεύσωσι μόνοι, ἐπειδὴ κανεὶς δὲν ἡδύνατο νὰ ἀνταγωνισθῇ πρὸς αὐτούς. Αὐτοὶ δὲ ἔλαβον εἰς τὰς χεῖράς των ὠραῖαν σφαῖραν πορφυρᾶν τὴν ὁποίαν εἶχε κατασκευάσει δι' αὐτούς ὁ ἀριστοτέχνης Πόλυβος. Καὶ ὁ μὲν, κλίνων εἰς τὰ ὀπίσω, τὴν ἔρριπτε μέχρι τῶν σκοτεινῶν νεφῶν, ὁ δὲ, ἀναπηδῶν ἀπὸ τῆς γῆς, τὴν ἤρπαζεν εἰς τὰς χεῖράς του πρὶν ἢ πέσῃ πρὸ τῶν ποδῶν του. Ἀποῦ δὲ ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἀνέπτυξαν τὴν περὶ τὸ παιγνίδιον τοῦτο ἐπιτηδειότητά των, ἐξετέλεσαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ σταδίου χορὸν πολυποίκilon καὶ μὲ πυκνάς περιστροφάς. Οἱ λοιποὶ νέοι οἱ παρκευρισκόμενοι μεταξὺ τῶν θεατῶν τοὺς ἐχειροκρότουν καὶ πολὺς θόρυβος διηγέρθη εἰς τὴν συνέλευσιν. Τότε ὁ θεῖος Ὀδυσσεύς εἶπε πρὸς τὸν Ἀλκίνοον·

« Ἰσχυρὲ Ἀλκίνοε, ἐνδοξώτατε ὄλων τούτων τῶν λαῶν, οὐχὶ ἀδίκως ἐκαυχῆθης διὰ τὴν ἐπιτηδειότητα τῶν Φαιάκων χορευτῶν· οὐδεὶς τοὺς ὑπερβαίνει, καὶ βλέποντα αὐτοὺς μὲ καταλαμβάνει θαυμασμός. »

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐφαίδρυνον τὸν ἰσχυρὸν Ἀλκίνοον, ὅστις εἶπε πρὸς τοὺς φίλους τῆς κωπηλασίας Φαίακας·

α' Ακούσατε, ἡγεμόνες καὶ ἀρχηγοὶ τῶν παιδάκων· ὁ ξένος μοὶ φαίνεται ἀνθρώπος συνετώτατος. Ἐλθετε, ἅς τῷ δώσω-
 μεν δῶρον φιλοξενίας καθὼς ἀρμόζει. Δώδεκα ἐνδοξοὶ βασι-
 λεῖς ἀρχοῦσιν ἐπὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ ἐγὼ εἶμαι ὁ δέκα-
 τος τρίτος. Ἄς φέρῃ ἕκαστος νέον μανδύαν, ἓνα χιτῶνα καὶ
 ἓν τάλαντον χρυσοῦ. Ἄς φέρωμεν ἀμέσως τὰ δῶρα ταῦτα,
 ὅλοι ὁμοῦ, ἵνα ὁ ξένος ἔχων αὐτὰ εἰς τὴν διάθεσίν του καθίσῃ
 εἰς τὸ συμπόσιον πλήρης χαρᾶς. Ὁ Εὐρύαλος θὰ τὸν ἐξι-
 λεώσῃ αὐτός ὁ ἴδιος διὰ τῶν λόγων του καὶ ἐνὸς δῶρου,
 διότι τῷ εἶπε λέξεις ἀπρεπεῖς.»

Ταῦτα εἶπεν, ὅλοι δὲ ἐπεδοκίμασαν καὶ ἐπεκύρωσαν τοὺς
 λόγους του, ἐπεμψε δὲ ἕκαστος τὸν κήρυκά του διὰ νὰ φέρῃ
 τὰ δῶρα. Τότε ὁ Εὐρύαλος ἀπήντησε καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν·

«Βασιλεῦ Ἀλκίνοε, ἐνδοξώτατε παντὸς τοῦ λαοῦ· ναι, θὰ
 ἐξιλεώσω τὸν ξένον καθὼς διατάττεις. Θὰ τῷ προσφέρω τὸ
 χάλκινον τοῦτο ξίφος μὲ τὴν ἀργυρᾶν λαβὴν καὶ τὴν περι-
 κλείουσιν αὐτὸ ἐλεφαντίνην θήκην. Τὸ δῶρον τοῦτο θὰ ἔχῃ
 πολλὴν ἀξίαν παρ' αὐτῷ.»

Ταῦτα εἰπὼν ἔθεσεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ὀδυσσεῶς τὸ ἀρ-
 γυρόηλον ξίφος καὶ ἀπευθύνας πρὸς αὐτόν τὸν λόγον τῷ εἶπε
 τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους·

«Χαῖρε, σεβάζομιε ξένε. Ἐὰν εἶπον λέξιν τινὰ ἥτις σέ ἐ-
 λύπησεν, ἅς διασκορπίσωσιν αὐτὴν οἱ ἄνεμοι. Εἴθε δὲ οἱ
 θεοὶ νὰ σέ ἀζιώσωσι νὰ ἐπανίδῃς τὴν σύζυγόν σου καὶ νὰ
 ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν πατρίδα σου, διότι πολὺν καιρὸν τυραν-
 νεῖσαι μακρὰν τῶν φιλτάτων σου.»

Πρὸς αὐτόν δὲ ἀπαντῶν εἶπεν ὁ περινούστατος Ὀδυσσεύς·

«Καὶ σὺ, φίλε, ἀντίχαιρε· εἴθε οἱ θεοὶ νὰ σέ καταστήσω-
 σιν εὐτυχῇ· εἴθε νὰ μὴ ποθῇς ποτὲ τὸ ξίφος τοῦτο τὸ
 ὅποιον μοὶ ἐχάρισας ἐξιλεώσας με διὰ τῶν λόγων σου.»

Ταῦτα εἰπὼν ἔρριπεν ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸ ἀργυρόηλον
 ξίφος. Ἐν τούτοις ὁ ἥλιος ἔδυσσε καὶ τὰ εὐγενῆ δῶρα ἐφθα-
 σαν· οἱ ἐνδοξοὶ κήρυκες τὰ ἔφεραν εἰς τὸ ἀνάκτορον καὶ τὰ
 ἐνεχείρισαν εἰς τοὺς υἱοὺς τοῦ ἀνεπιλήπτου βασιλέως, οὗτοι

δὲ τὰ ἀπέθεσαν ἐνώπιον τῆς σεβαστῆς μητρὸς των. Ὁ δὲ σεβαστός Ἀλκίνοος ᾤδηγήσας τοὺς Φαίακας εἰς τὴν κατοικίαν του, τοὺς ἐκάθισεν ἐπὶ θρόνων ὑψηλῶν καὶ εἶπεν εἰς τὴν σύζυγόν του·

«Εὖναι, ὕπαγε νὰ φέρῃς κιβώτιον πολύτιμον, ἐντὸς δὲ αὐτοῦ θέσον μανδύαν καὶ χιτῶνα. Διάταξον νὰ θερμάνωσι χάλκινον ἀγγεῖον καὶ ἄς βράσωσιν ὕδωρ διὰ νὰ λουσθῇ πρότερον, καὶ βλέπων ἐν καλῇ τάξει ὅλα τὰ δῶρα τὰ ὅποια τῷ ἔφερον οἱ ἀνεπίληπτοι Φαίακες, νὰ εὐφραίνεται εὐωχούμενος καὶ ἀκούων τὰ μελωδικὰ ᾄσματα τοῦ ποιητοῦ. Ἐγὼ θὰ τῷ προσφέρω τὸ ὠραιότατον τοῦτο χρυσοῦν ποτήριόν μου διὰ νὰ με ἐνθυμῇται εἰς τὸ ἀνάκτορόν του ὅσakis κάμνη σπονδὰς πρὸς τὸν Δία καὶ τοὺς ἄλλους θεούς.»

Ταῦτα εἶπεν, ἡ δὲ Ἀρήτη διέταξε τὰς ὑπηρετρίας τῆς νὰ θέσωσι μέγαν τρίποδα ἐπὶ τοῦ πυρός· ἐκεῖναι δὲ ἔστησαν ἐπὶ τῆς πυρᾶς τὸν τρίποδα τῶν λουτρῶν, ἔχον ἐντὸς αὐτοῦ ὕδωρ καὶ ὑποκάτωθεν ἔθεσαν ξύλα τὰ ὅποια ἤναψαν. Αἱ φλόγες περιεκύκλωσαν τὸ χάλκινον ἀγγεῖον, τὸ ὕδωρ ἐθερμάνθη, καὶ ἐν τῷ μεταξύ ἡ Ἀρήτη ἔφερεν ἐκ τοῦ κοιτῶνος πολύτιμον κιβώτιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔθεσε τὰ μεγαλοπρεπῆ δῶρα, τὰ ἐνδύματα καὶ τὸν χρυσόν, ὅσα τῷ ἔδωκαν οἱ Φαίακες. Προσέθηκε δὲ εἰς αὐτὰ ἓνα μανδύαν καὶ ἓνα ὠραιότατον χιτῶνα, καὶ προσκαλέσασα τὸν ἥρωα, τῷ εἶπε τοὺς ἑξῆς ταχεῖς λόγους·

«Ἐξέτασον σὺ ὁ ἴδιος τὸ κάλυμμα τοῦ κιβωτίου καὶ κλεισον αὐτὸ διὰ δεσμοῦ διὰ νὰ μὴ σοὶ ἀφαιρέσωσι τίποτε καθ' ὁδόν ἐὰν τυχὸν κοιμᾶσαι καθ' ἣν ὥραν τὸ μέλαν πλοῖον θὰ διασχίῃ τὰ κύματα.»

Ἀκούσας τοὺς λόγους τούτους ὁ πολύτλας θεῖος Ὀδυσσεὺς εὐθὺς προσήρμωσε τὸ κάλυμμα καὶ τὸ ἐκλείσας διὰ πολυπλόκου δεσμοῦ τοῦ ὁποίου τὸ μυστήριον ἐδίδαξεν εἰς αὐτὸν ἡ σεβαστὴ Κίρκη. Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν ἡ οἰκονόμος τὴν προσεκάλεσεν εἰς τὸν λουτήρα· ἐκεῖνος δὲ ἐχάρη ἀπὸ καρδίας ἰδὼν θερμὴν λουτήραν, διότι δὲν εἶχε λουσθῇ τοιοῦ-

ποτρόπως ἀφότου ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς κατοικίας τῆς ξανθῆς Καλυψοῦς ὅπου ἐλάμβανε περιποιήσεις ὡς θεός. Ἀφοῦ δὲ τὸν ἔλουσαν αἱ ὑπέρετριάι καὶ τὸν ἔχρισαν μὲ ἔλαιον εὐώδεις καὶ τὸν ἐνέδυσαν μὲ μανδύαν καὶ ὠραιότατον χιτῶνα, ἐξῆλθε τοῦ λουτήρος καὶ μετέβη πρὸς τὴν δημήγυριν τῶν ἀνδρῶν οἵτινες εἶχον προσκληθῆ διὰ νὰ πῶσιν οἶνον. Ἡ δὲ Ναυσικάα σταθεῖσα ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τοῦ στερεῶς ὠκοδομημένου οἰκήματος, ἐβλεπε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς τὸν Ὀδυσσεά, ἐθαύμαζεν αὐτὸν καὶ τῷ ἀπέτεινε τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους.

« Χαῖρε, ὦ ξέने, καὶ νὰ μὴ μὲ λησμονήσης ποτὲ εἰς τὴν πατρίδα σου, διότι εἰς ἐμὲ πρῶτην ὀφείλεις τὴν ζωὴν σου. »

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ περινούστατος Ὀδυσσεύς.

« Ναυσικάα, θύγατερ τοῦ μεγαλοψύχου Ἀλκινόου, ἐὰν ὁ παντοδύναμος σύζυγος τῆς Ἥρας ἀποφασίσῃ νὰ φθάσω εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ μὲ ἀξιώσῃ νὰ ἴδω τὴν ἡμέραν τῆς εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφῆς μου, ἐκεῖ θὰ σὲ λατρεύω ὡς θεὸν καὶ ὅλην μου τὴν ζωὴν, διότι σὺ, ὦ νεαρά παρθένα, μὲ ἔσωσες. »

Ταῦτα εἰπὼν ἐκάθησεν ἐπὶ θρόνου πλησίον τοῦ βασιλέως Ἀλκινόου. Ἦδη διένεμον τὰ κρέατα καὶ ἐκίρνων τὸν οἶνον, ὁ δὲ κήρυξ ἔφθασεν ὁδηγῶν τὸν ἀγαπητὸν ἀοιδὸν Δημόδοκον, τὸν ὅποιον ἐταποθέτησε μεταξὺ τῶν συνδαιτυμόνων καὶ ἐστήριξεν εἰς ὑψηλὴν στήλην. Τότε ὁ Ὀδυσσεύς ἐνεχείρισεν εἰς τὸν κήρυκα μέγα τεμάχιον ἐκ τῶν νώτων χοίρου κεκαλυμμένον ὑπὸ λαμπροῦ πάχους καὶ τῷ εἶπε.

« Κήρυξ, φέρε τὸ τεμάχιον τοῦτο εἰς τὸν Δημόδοκον διὰ νὰ τὸ φάγῃ· ἐπιθυμῶ μὲ ὅλας μου τὰς λύπας νὰ τὸν ποιηθῶ, διότι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι σέβονται καὶ τιμῶσι τοὺς ποιητάς. Αὕτῃ ἡ ἰδίᾳ Μοῦσα ταῖς ἐδίδαξε τὴν τέχνην των, καὶ εὖνοετὶ τὴν γενεάν των θείων ἀοιδῶν. »

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ Ποντόνοος λαβὼν τὸ τεμάχιον τὸ ἔθεσεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἥρωος Δημόδοκου, οὗτος δὲ τὸ ἐδέχθη καὶ ἐχάρη ἐν τῇ ψυχῇ του. Ἐν τούτοις οἱ συνδαιτη-

μόνες ἤπλωσαν τὰς χεῖρας καὶ ἔλαβον τὰ ἐνώπιόν των πα-
ρατεθειμένα κρέατα· ἀφοῦ δὲ ἐκορέσθησαν τρώγοντες καὶ
πίνοντες, ὁ συνετὸς Ὀδυσσεὺς ἀπέτεινε τὸν λόγον πρὸς τὸν
Δημόδοκον καὶ τῷ εἶπεν.

α Ἐν Δημόδοκε, σὲ τιμῶ πλείοτερον ὄλων τῶν θνητῶν
εἴτε ἡ Μοῦσα ἢ θυγάτηρ τοῦ Διὸς σὲ ἐδίδαξεν, εἴτε αὐτὸς
αὐτός ὁ Ἀπόλλων, διότι ψάλλεις τόσον ἀκριβῶς τὰς τύχας
τῶν Ἑλλήνων, τὰς πράξεις των, τὰς ταλαιπωρίας των, τὰς
δυστυχίας των, ὡς νὰ ἦσο σὺ ὁ ἴδιος εἰς τὸν πόλεμον ἐκεῖνον
ἢ ὡς εἰάν ἤκουσας ταῦτα παρὰ τινος ἐξ αὐτῶν. Ἐξακολου-
θησον λοιπὸν καὶ ψάλε τὸν ξύλινον ἔππον, τὸ ἔργον τοῦ
Ἑπειοῦ καὶ τῆς Ἀθηᾶς, τὸ ἀπατηλὸν δῶρον τὸ ὁποῖον ὁ
θεῖος Ὀδυσσεὺς εἰσέγαγεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν γεμίσας αὐτὸ
μὲ πολεμιστὰς οἵτινες ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν τῆς Τροίας· εἰάν
διηγηθῇς ὅλα ταῦτα πρεπόντως, θὰ κηρύξω ἀμέσως εἰς ὅ-
λους τοὺς ἀνθρώπους ὅτι εὖνους τις θεὸς σὲ ἐπροίκισε μὲ τὸ
θεῖον τοῦ ἄσματος δῶρον. ν

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ ποιητὴς ἐμπνευσθεὶς ὑπὸ τῶν θεῶν
ἤρχισε νὰ ψάλλῃ. Κατ' ἀρχὰς διηγήθη πῶς μέρος τῶν Ἑλ-
λήνων εἶχον μακρυνθῇ διὰ τῶν καλῶς κωπηλατουμένων
πλοίων των ἀφοῦ παρέδωκαν εἰς τὸ πῦρ τὰς σκηνάς καὶ
τὸ στρατόπεδον, ἐνῷ ἄλλοι συνηγμένοι περὶ τὸν ἐνδοξον
Ὀδυσσεά εὐρίσκοντο ἤδη ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς τῆς Τροίας
κεκρυμμένοι εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ἔππου τὸν ὁποῖον αὐτοὶ οἱ
ἴδιοι Τρῶες εἶχον σύρει μέχρι τῆς ἀκροπόλεως. Ἦτο λοιπὸν
ἐκεῖ ἐστημένος ὁ ἔππος, οἱ δὲ πολῖται πέριξ αὐτοῦ καθήμε-
νοι ἔλεγον λόγους πολλοὺς καὶ συγκεχυμένους. Τρία σχέδια
πρὸ πάντων τοῖς ἤρεσκον· ἢ νὰ σχίσωσι τὸ ξύλον ἐκεῖνο
διὰ τοῦ σιδήρου, ἢ νὰ τὸ ὑψώσωσιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ
δρους καὶ νὰ τὸ ῥίψωσιν ἐπὶ τῶν βράχων, ἢ τέλος νὰ τὸ
διατηρήσωσιν ὡς προσφορὰν ἀξίαν νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς θε-
οὺς. Ἡ τελευταία αὕτη ἀπόφασις προετιμήθη, διότι τὸ πε-
πρωμένον των ἦτο νὰ ἀπολεσθῶσιν ὅταν ἡ πόλις περιλάβῃ
τὸν μέγαν δούρειον ἔππον ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἐκάθηντο οἱ ἄ-

ριστοι τῶν Ἑλλήνων φέροντες εἰς τοὺς Τρῶας σφαγὴν καὶ θάνατον. Ἀκολουθῶνς ὁ Δημόδοκος διηγήθη πῶς οἱ υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν ἐκυρίευσαν τὸ ἄστυ ὁρμήσαντες ἐκ τῆς κοίτης ἐνέδρας τῶν. Καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἔφαλε πῶς ὁ μὲν ἐδῶ ὁ δὲ ἐκεῖ ἐλαφυραγῶγουν καὶ ἐπόρθουν τὴν ὑψηλὴν πόλιν, περὶ δὲ τοῦ Ὀδυσσεὺς ἔφαλεν ὅτι ὅμοιος μὲ τὸν Ἄρην μετέβη μετὰ τοῦ θεοῦ Μενελάου εἰς τὰ δώματα τοῦ Διτρώεω ὅπου ἐτόλμησε φοικτότατον πόλεμον ἐκ τοῦ ὁποῦ ἐξῆλθε νικητὴς τῇ βοθηείᾳ τῆς μεγαθύμου Ἀθηνᾶς.

Ἐψάλλε λοιπὸν ὁ ἐνδοξος ποιητὴς τὰς περιπετείας ταύτας, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς συνεκινεῖτο βαθέως, δάκρυα δὲ διέφευγον τὰ βλέφαρά του καὶ ἐκάλυπτον τὸ πρόσωπόν του. Καθὼς ἡ γυνὴ οὐδύρεται ὅταν ἐναγκαλίζεται τὸν πεφίλημένον σύζυγον τὸν ὁποῖον εἶδε πίπτοντα πρὸ τῶν τειχῶν καὶ μὴ δυνηθέντα νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα καὶ τὰ τέκνα του, μάρτυς δὲ ἡ γυνὴ τοῦ θανάτου καὶ τῶν τελευταίων του στεναγμῶν ῥίπτεται ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ ἐκφέρουσα κραυγὰς σπαρακτικὰς, ἐνῷ ὀπισθεν αὐτῆς οἱ νικηταὶ κτυπῶσι διὰ τῶν δοράτων τῶν τὰ νῶτα καὶ τοὺς ὤμους τῆς καὶ τὴν ἀπάγουσιν εἰς δουλείαν διὰ νὰ μὴ γνωρίζῃ πλεόν ἄλλο εἰμὴ λύπας καὶ φροντίδας καὶ νὰ ξηρανθῶσιν αἱ παρειαὶ τῆς ὑπὸ ἀξίας οἴκτου θλίψεως, οὕτω καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐκλαίει θλιβερώς καὶ ἐκρυπτεν ἀπὸ ὕλων τὰ βλέμματα τὰ δάκρυα τὰ ὁποῖα ἔρρεον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του. Μόνος δὲ ὁ Ἀλκινόος καθήμενος πλησίον του τὸν παρετήρησεν, εἶδε τὴν θλίψιν του, ἤκουσε τοὺς βαθεῖς στεναγμούς του, καὶ ἀποτεινόμενος αἶφνης πρὸς τοὺς Φαίακας εἶπεν.

α Ἀκούσατέ με, ἀρχηγοὶ καὶ βασιλεῖς τῶν Φαιάκων· ὅς παύσῃ ὁ Δημόδοκος τὴν ἁρμονικὴν του λύραν διότι τὰ ἄσματά του δὲν ἀρέσκουσιν ὁμοίως εἰς ὅλους. Ἀφ' ἧς ὥρας ἤρχισαμεν νὰ δειπνῶμεν καὶ ἠγέρθη ὁ θεῖος ἀοιδός, ἔκτοτε ὁ ξένος μας δὲν ἔπαυσε διόλου κλαίων πικρῶς· βεβαίως μεγάλη λύπη κατέχει τὴν ψυχὴν του. Πιστεύσατέ με λοιπὸν, ὅς παύσῃ ὁ ποιητὴς, καὶ ἡμεῖς ὅλοι, ξένος καὶ συνδαιτυμό-

νες, ἃς εὐφρανθῶμεν, ἐπειδὴ οὕτως εἶναι πολὺ καλλίτερον.
 Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἄξιον σεβασμοῦ τοῦτοί ξένον, ἡμεῖς τῷ
 ἐξησφαλίσαμεν τὴν ἐπιστροφήν του καὶ τῷ προσεφέραμεν
 μετὰ πολλῆς ἀγάπης ἀξιόλογα δῶρα, διότι ὁ ξένος καὶ ὁ
 ἱκέτης εἶναι ἀδελφὸς διὰ τὸν ἄνθρωπον τοῦ ὁποίου συγκι-
 νεῖται ἀκόμῃ ἡ καρδία. Διὰ τοῦτο, ὦ ξένε, μὴ μὲ κρύψῃς
 τίποτε, διότι ἀρμόζει νὰ μὲ ὁμιλήσῃς μὲ εἰλικρίνεια. Εἰπέ
 μοι τὸ ὄνομα τοῦ πατρός σου, τῆς μητρός σου, τῶν γειτό-
 νων σου καὶ τῶν κατοικούντων τὴν πόλιν σου, διότι δὲν
 ὑπάρχει ἄνθρωπος, δίκαιος ἢ ἀδίκος, ὅστις νὰ μὴ ἔλαβεν
 ὄνομά τι κατὰ τὴν γέννησίν του. Οἱ γονεῖς του τῷ ἔδωκαν
 ἐν οἴονδῃποτε ὅταν τὸν ἐγέννησαν. Εἰπέ μοι ὡσαύτως τὴν
 πατρίδα σου, τὸν λαόν σου, τὴν πόλιν σου, διὰ νὰ σὲ φέρω-
 σιν ἐκεῖ τὰ νοήμονα πλοῖά μας, διότι τὰ πλοῖα τῶν Φαιάκων
 δὲν ἔχουσι μήτε πηδαλιούχους μήτε πηδάλια καθὼς τὰ ἄλλα
 πλοῖα, ἀλλὰ μόνον τῶν ἐννοσῶσι τοὺς στοχασμοὺς καὶ τὰς
 σκέψεις τῶν ἀνθρώπων· γνωρίζουσι τὰς πόλεις, τοὺς εὐφώ-
 ρους ἀγρούς, τοὺς διαφόρους λαοὺς, καὶ διασχίζουσι ταχέως
 τὰ κύματα τῆς θαλάσσης περικεκαλυμμένα ὑπὸ ἀτμῶν καὶ
 ὁμίχλης χωρὶς νὰ φοβῶνται μήτε τὰς τρικυμίας μήτε τὰ
 ναυάγια. Ἐν τούτοις πολλάκις ἤκουσα τὸν πατέρα μου Ναυ-
 σίθοον νὰ προλέγῃ ὅτι ὁ Ποσειδῶν, ὠργισμένος νὰ μᾶς
 βλέπῃ ἀποστέλλοντας ἄνευ κινδύνου ἐκείνους οἵτινες ἐναυά-
 γουν εἰς τὰ παράλια μας, θὰ καταστρέψῃ στερεὸν πλοῖον
 τῶν Φαιάκων ἐπανερχόμενον ἐκ ταξιδίου καὶ θὰ ὑψώσῃ
 περὶ τὴν πόλιν μας μέγιστον ὄρος. Τοιαύτη ἦτο ἡ πρόρρησις
 τοῦ γέροντος. Ἄλλ' ἄρα γε θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ὄχλις περὶ
 τούτου ἃς ἀποφασίσῃ ὁ θεός. Ἀλλὰ διηγῆσθαι εἰλικρινῶς
 ποῦ ἐπλανήθης, εἰς ποίας χώρας ἐφθάσας, ποίας πόλεις ἐ-
 πεσκέφθης, σκληρὰς, ἀγρίας, ἀδίκους, ἢ φιλοξένους καὶ ἀ-
 γαπητὰς εἰς τοὺς θεοὺς. Εἰπέ μας διατὶ δὲν εἰμφορεῖς νὰ
 ἀκούῃς χωρὶς νὰ στενάζῃς καὶ νὰ κλαίῃς τὴν τύχην τῶν
 Ἀργείων καὶ τῶν Τρώων. Αὐτοὶ οὗτοι οἱ θεοὶ ἀπεφάσισαν
 οὕτω καὶ ἐξωλόθρευσαν πλῆθος ἡρώων διὰ νὰ τοὺς μνημο-

νεύωσι διὰ παντός οἱ μεταγενέστεροι μὲ τὰ ἄσματά των. Μήπως κανεῖς συγγενῆς σου ἔπασσε πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Τροίας; μήπως ἔχασες εὐγενῆ γαμβρὸν, ἐνδοξὸν πενθερὸν; οἵτινες μετὰ τὸ αἶμα καὶ τὴν γενεὰν ἡμῶν τῶν ἰδίων εἶναι οἱ μᾶλλον πολῦτιμοι συγγενεῖς; ἢ μήπως θρηνῆς τὴν στέρησιν συντρόφου ἀνδρείου, συντρόφου συνεταῦ τὸν ὅποιον ἡγάπας ὡς ἀδελφόν; »

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ι:

Πρὸς αὐτὸν ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ ἔμφρων Ὀδυσσεύς.

« Βασιλεῦ Ἀλκίνοε, ἐνδοξώτατε μεταξὺ ὅλου τοῦ λαοῦ τούτου, εἶναι τῶνόντι καλὸν νὰ ἀκούῃ τις τοιοῦτον αἰοιδὸν τοῦ ὁποῦ ἡ φωνὴ εἶναι ὁμοία μὲ τὴν τῶν θεῶν, καὶ δὲν νομίζω ὅτι ὑπάρχει ἄλλο τι χαριέστερον ἢ νὰ βλέπῃ τις ὁλόκληρον τὸν λαὸν πλήρη ἀγαλλιᾶσεως καὶ τοὺς συνδαιτυμόνας νὰ ἀκούωσιν αἰοιδὸν εἰς τὰ βασιλικά δώματα καὶ νὰ κάθηνται ἐν τάξει πέριξ τραπέζων κεκαλυμμένων ὑπὸ ἄρτου καὶ κρεάτων, καθ' ὃν καιρὸν ὁ οἰνοχόος γεμίζει τὰ πατήρια ἐκ τοῦ κρατῆρος καὶ προσφέρει αὐτὰ εἰς τοὺς ὁμοτραπέζους. Ναί, ἰδοὺ τί νομίζω ἐν τῇ καρδίᾳ μου κάλλιστον. Σὺ ὅμως ἐπεθύμησες νὰ μὲ ἐρωτήσῃς διὰ τὰς θλιβεράς μου περιπετείας διὰ νὰ διπλασιάσῃς τὰς λύπας μου καὶ τοὺς ὀδυρμούς μου. Ἀλλὰ τί πρῶτον καὶ τί ὕστερον νὰ διηγηθῶ, ἀφοῦ πλείστας συμφορὰς μοι ἐπεσώρευσαν οἱ θεοί; Πρῶτον ὅμως μάθε τὸ ὄνομά μου, γνωρίσατέ με ὅλοι, καὶ ἐάν διαφύγῃ τὸν θάνατον ἃς ἤμαι ξένος σας, μολονύτι θὰ κατοικῶ μακράν.

«Εἰμαι ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ υἱὸς τοῦ Λαέρτου, ἀπασχολῶ δὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὰ παντοῖά μου στρατηγήματα καὶ ἡ δόξα μου ἀνέβη μέχρι οὐρανοῦ. Κατοικῶ τὴν πρὸς τὴν δύσιν κειμένην Ἰθάκην ὅπου ὑφύεται ὄρος ὑπερήφανον τὸ Νήριτον, πέριξ δὲ αὐτῆς ὑπάρχουσι πολλαὶ νῆσοι πλησιέσταται πρὸς ἀλλήλας, τὸ Δουλίχιον, ἡ Σάμη καὶ ἡ δασώδης Ζάκυνθος, κείμεναι ὅλαι πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀνατολῆς καὶ τοῦ ἡλίου. Ἡ Ἰθάκη, οὔσα χαμηλωτέρα, κεῖται μακρότερον τῶν ἄλλων καὶ προκύπτει τελευταία ἐκ τῶν κυμάτων πρὸς δυσμάς. Εἶναι πετρώδης, ἀλλὰ τρέφει γενναίους ἀνδρας καὶ οὐδεμία ἄλλη γῆ μοι φαίνεται γλυκυτέρα αὐτῆς, μήτε ἐκείνη εἰς τὴν ὁποίαν με ἐκράτησεν ἡ Καλυψώ, ἡ εὐγενεστάτη τῶν νυμφῶν, μήτε ἡ νῆσος Αἰαία ὅπου ἠθέλησε νὰ με προσηλώσῃ ἡ δολοπλόκος Κίρκη. Ἀμφότεραι αὗται αἱ θεαὶ με ἐπεθύμησαν διὰ σύζυγον, ἀλλὰ δὲν ἡδυνήθησαν νὰ κάμψωσι τὴν καρδίαν τὴν ὁποίαν περικλείει τὸ στήθος μου· τόσον εἶναι ἰσχυραὶ καὶ γλυκεῖαι αἱ ἀναμνήσεις τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς πατρίδος διὰ τὸν ἄνθρωπον τὸν ῥιφθέντα μακρὰν τῶν συγγενῶν τοῦ εἰς ξένην γῆν, ἔστω καὶ ἐὰν ἡ τύχη τὸν ἔρριψεν εἰς πλουσιοπάροχον οἰκίαν.

«Τώρα θὰ σᾶς διηγηθῶ τὸ πολυστένακτον τῆς ἐπιστροφῆς μου ταξείδιον τὸ ὁποῖον μοι ἐπεφύλαξεν ὁ Ζεὺς μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Τρωάδος.

«Ἐξελθόντα τῆς Τροίας ὁ ἄνεμος με ἔρριψεν εἰς τὴν Ἰσμαρον, τὴν γῆν τῶν Κικόνων, ὅπου ἐλαφुरαγώγησα τὴν πόλιν καὶ ἠφάνισα τοὺς κατοίκους· λαβόντες δὲ τὰς γυναῖκας καὶ πολλὰ λάφυρα ἐμοιράσθημεν ὅλα ταῦτα εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ παραπονεθῇ κανεὶς ὡς ἡδίκημένος. Τότε ἐγὼ μὲν διέταττον νὰ φύγωμεν τάχιστα, ἀλλ' οἱ ἄφρονες σύντροφοί μου ἤρνούντο νὰ ὑποκούσωσι καὶ ἐπλήρουν τὴν γαστέρα καὶ τὸν στόμαχον μὲ οἶνον καὶ μὲ τὸ κρέας τῶν προβάτων καὶ τῶν ὑφαυχένων βοῶν. Ἐν τούτοις φυγάδες τινὲς ἐπεκαλέσθησαν τὴν συνδρομὴν ἄλλων Κικόνων ἀνδρειοτέρων καὶ πολυαριθμοτέρων οἵτινες ἦσαν γείτονες τῶν καὶ κατόικουν εἰς τὰ μεσό-

γεια· ἦσαν δὲ οὗτοι ἔμπειροι εἰς τὸ νὰ πολεμῶσιν ἀπὸ τῶν ἀρμάτων, καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ πολεμῶσι πεζοί. Ἦλθον λοιπὸν περὶ τὴν πρωίαν πολυάριθμοι ὡς τὰ φύλλα ἢ τὰ ἄνθη τὰ ὅποια ἀνοίγουσι κατὰ τὴν ἀνοιξιν. Τότε ἡ κακὴ ὀργὴ τοῦ Διὸς ἠγέρθη καθ' ἡμῶν τῶν δυστυχῶν διὰ νὰ ὑποστῶμεν ἄπειρα δεινά. Οἱ ἐχθροὶ ἤρχισαν νὰ μᾶς πολεμῶσι πλησίον τῶν ταχυκινήτων πλοίων, καὶ ἐκατέρωθεν ἐρρίπτον μακρὰ δόρατα χάλκινα. Καὶ ἐνόσῳ μὲν ἦτο πρῶτα καὶ ᾔϋξανεν ἡ ἱερὰ ἡμέρα, ἡμεῖς τοὺς συνείχομεν καίτοι πολυαριθμοτέρους. Ἀλλ' ὅταν ὁ ἥλιος δύων ἐδειξε τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ λυθῶσιν οἱ βόες τοῦ γεωργοῦ, οἱ Ἀχαιοὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν. Ἐξ πολεμιστῶν ἐξ ἐκάστου πλοίου ἔπεσαν, οἱ δὲ ἄλλοι διέφυγον τὸν θάνατον καὶ τὴν κακὴν μοῖραν.

«Μὲ καρδίαν τεθλιμμένην ἤρχισαμεν πάλιν νὰ σιγίζωμεν τὰ κύματα· ἡ χαρὰ ὅτι ἐλυτρώθημεν ἀπὸ τοῦ θανάτου ἐμὴν γνύετο μὲ τὴν λύπην ὅτι ἐχάσαμεν ἀγαπητοὺς συντρόφους, καὶ δὲν ἐπροχωρήσαμεν εἰς τὸ πέλαγος εἰμὴ ἀφοῦ τρεῖς ἐκαλέσαμεν διὰ μεγάλων φωνῶν ἕκαστον τῶν ἀτυχῶν οἵτινες ἔπεσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Κικόνων. Ἐν τούτοις ὁ συναθροίζων τὰς νεφέλας Ζεὺς διτήγειρε τὸν βορέαν ἀνεμὸν καὶ φοβερὰν τρικυμίαν· μετ' ὀλίγον τὰ νέφη περιεκάλυψαν τὴν γῆν καὶ τὰ κύματα· ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατήλθεν ἡ νύξ, ἡ δὲ σφοδρότης τοῦ ἀνέμου παρέσυρε τὰ πλοῖα ἐκτὸς τῆς γραμμῆς των καὶ κατέσχισε τὰ παντὰ τὰ ὅποια ἀπεθέσαμεν εἰς τὸ κύτος τοῦ πλοίου, φοβηθέντες τὸν ὄλεθρον. Μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας ἀνελκύσαμεν τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηράν, ὅπου ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ δύο νύκτας ἐκειτόμεθα μὲ καρδίαν κατατηχομένην ὑπὸ τοῦ καμάτου καὶ τῆς λύπης. Τέλος, ὅταν ἡ ξανθὴ Ἥως ἔφερε τὴν τρίτην ἡμέραν, ἐστήσαμεν τοὺς ἱστούς, ἀνεπετάσαμεν τὰ λευκά ἱστία καὶ ἐκαθήσαμεν ἐπὶ τῶν κωπηλατικῶν ἐδρῶν, ὁ δὲ ἀνεμὸς καὶ οἱ πηδαλιούχοι μᾶς διεύθυνον. Ἠλπίζαμεν ἤδη νὰ φθάσωμεν ἀκινδύνως εἰς τὴν πατρίδα μας. Ἀλλ' ἐνῷ ἐκάυπτομεν τὸ ἀκρωτήριο Μαλίαν, τὰ

κῦμα, τὸ ρεῦμα καὶ ὁ βορρᾶς μᾶς ἀπώθησαν καὶ μᾶς ἐρρίψαν πέραν τῶν Κυθήρων.

Ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας οἱ ἐναντιοὶ ἄνεμοι μᾶς ὤθησαν εἰς τὸ ἰχθυοτρόφον πέλαγος, καὶ τὴν δεκάτην ἡμέραν προσηγγίσασμεν εἰς τὴν γῆν τῶν Λωτοφάγων τῶν ὁποίων ἡ τροφή εἶναι ἄνθος· ἐκεῖ ἐξῆλθομεν καὶ ἠντλήσαμεν ὕδωρ καθαρὸν, οἱ δὲ σύντροφοί μου ἐδείπνησαν πλησίον τῶν ταχέων πλοίων. Ἀφοῦ δὲ ἐχορτάσθημεν τρώγοντες καὶ πίνοντες, ἐξέλεξα δύο πολεμιστάς καὶ ἓνα κήρυκα τοὺς ὁποίους διέταξα νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὸν τόπον διὰ νὰ μάθωσι ποιοὶ ἄνθρωποι κατῴκουν αὐτόν. Ἄλλ' οὗτοι μεταβάντες συνανεμίχθησαν μετὰ τὸν λαὸν τῶν Λωτοφάγων, οἵτινες δὲν ἐμελέτησαν μὲν τὸν θάνατον τῶν ἀπεσταλμένων μας, τοῖς ἔδωκαν ὅμως νὰ φάγωσι λωτόν· μόλις δὲ οἱ σύντροφοί μου ἐγεύθησαν τὸν γλυκὺν τοῦτον καρπὸν, μήτε νὰ μοὶ φέρωσιν εἰδήσεις ἠθέλησαν μήτε νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των, ἀλλ' ἡ μόνη των ἐπιθυμία ἦτο νὰ μείνωσι μετὰ τοὺς Λωτοφάγους, νὰ τρώγωσι τὸν καρπὸν ἐκεῖνον καὶ νὰ λησμονῶσι τὴν ἐπιστροφὴν των. Τοὺς ἔσaura διὰ τῆς βίας εἰς τὰ πλοῖα, μετὰ ὅλα τὰ παράπονά των, τοὺς ἔδεσα καὶ διέταξα τοὺς ἄλλους ἀγαπητοὺς συντρόφους μου νὰ εἰσέλθωσι ταχέως εἰς τὰ πλοῖα ἐπὶ τῷ φόβῳ μήπως τρώγοντες λησμονήσωσι τὴν ἐπιστροφὴν των. Μετ' ὀλίγον εἰσῆλθον ὅλοι καὶ ἐκάθησαν προθύμως εἰς τὰς ἑδρας τῶν κωπηλατῶν· καθήμενοι δὲ κατὰ σειρὰν ἐπληττον διὰ τῶν κωπίων των τὰ λευκάζοντα κύματα.

Ἀδισσχίσασμεν ἐκ νέου τὴν θάλασσαν, μετὰ καρτίαν τεθλιμμένην, καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν γῆν τῶν Κυκλώπων, ἀνθρώπων ὑπερηφάνων καὶ ἀπολιτεύτων, οἵτινες, ἀναμένοντες τὰ πάντα παρὰ τῶν ἀθανάτων θεῶν οὔτε ὀργάνουσι τὰ χωράφια των οὔτε σπεύρουσι μετὰ τὰς χειρὰς των φυτὸν τι, ἀλλ' αὐτὰ βλαστάνουσι μόνον ἀνευ σπορᾶς καὶ καλλιέργειας, καὶ ὁ σῖτος, καὶ ἡ κριθή, καὶ αἱ ἄμπελοι αἵτινες καρποφοροῦσι σταφυλὰς ὑπερμεγέθεις τὰς ὁποίας τρέφει ὁ ὄμβρος τοῦ Διὸς. Δὲν ἔχουσι μήτε ἀγορὰν, μήτε συμβούλιον, μήτε

νόμους, ἀλλ' εἰς τὴν κορυφὴν ὑψηλῶν ὄρέων κατοικοῦσι βα-
 θεα σπηλαία, καὶ ἕκαστος κυβερνᾷ τὴν οἰκογένειάν του χω-
 ρὶς νὰ φροντίζῃ διὰ τοὺς ἄλλους.

«Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸ τοῦ λιμένος τῆς γῆς τῶν Κυ-
 κλώπων ἐκτείνεται νῆσος κεκαλυμμένη ὑπὸ δασῶν ἐν τῇ
 ὁποίᾳ ὑπάρχουσιν ἄπειροι ἄγριαι αἶγες. Οὐδέποτε ἐτάραξαν
 αὐτὰς τὰ βήματα τῶν ἀνθρώπων, οὐδέποτε τὰς κατεδίωξαν
 οἱ κυνηγοὶ οἵτινες εἶναι συνειθισμένοι νὰ ἀψηφῶσι τὴν κούρα-
 σιν καὶ τὰς κακοπαθείας εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τὰς κορυφὰς
 τῶν ὄρεων. Ἡ χώρα ἐκεῖνη, ἀκαλλιέργητος καὶ ἄσπαρτος
 οὔσα, δὲν πατεῖται μήτε ὑπὸ τοῦ ποιμένος μήτε ὑπὸ τοῦ
 γεωργοῦ. Κενὴ δὲ οὔσα ἀνδρῶν, τρέφει μόνον μηχανώμενας
 αἶγας. Οἱ Κύκλωπες δὲν ἔχουσι πλοῖα ἐρυθροθαλάῃ, μήτε
 ναυπηγοὺς ἐπιτηδεύουσιν διὰ νὰ κατασκευάζωσι τοιαῦτα πρὸς
 χρῆσιν των ἵνα ἐπισκέπτωνται τὰς πόλεις τῶν ἀνθρώπων
 καὶ καταστήσωσι καλῶς κατοικουμένην καὶ πλουσίαν
 τὴν ἀκατοίκητον ἐκεῖνην νῆσον, ὡς πράττουσιν οἱ ἄλλοι ἄν-
 θρωποι οἵτινες διερχόμενοι τὴν θάλασσαν σχετίζονται μετ'
 ἀλλήλων. Ἡ νῆσος αὕτη δὲν εἶναι ἄγονος, καὶ θὰ παρῇγε
 τὰ πάντα εἰς τὸν προσήκοντα καιρὸν. Ἐπὶ τῆς ὄχθης τῆς
 ἀφρώδους θαλάσσης ὑπάρχει μαλακὸς λειμὼν καλῶς ποτιζό-
 μενος. Ἡ ἄμπελος θὰ ἦτο ἐκεῖ ἀφθαρτος, τὸ δὲ ὀμαλὸν
 καὶ εὐφορον ἔδαφος θὰ ἔδιδε κατὰ πᾶν ἔτος πλουσίαν συγ-
 κομιδὴν. Ὁ λιμὴν τοσοῦτον εἶναι εὐορμος, ὥστε δὲν παρί-
 σταται ἀνάγκη σχοινίων ἢ ἀγκυρῶν διὰ νὰ ἀσφαλίζωσι τὰ
 πλοῖα, δύνανται δὲ οἱ ναῦται νὰ μένωσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων ἐ-
 κείνων μέχρις οὗ τοῖς ἔλθῃ ἡ θέλησις νὰ ἀναχωρήσωσι καὶ
 πνεύσωσιν οἱ ἄνεμοι. Εἰς τὸ βάθος τοῦ λιμένος ῥέει κάτωθεν
 σπηλαίου διαυγέστατον ὕδωρ ἐκ κρήνης περικυκλωμένης ὑπὸ
 λευκῶν. Ἐκεῖ ἡ θάλασσα μᾶς ὤθησε καὶ θεὸς τις μᾶς ὠ-
 δήγησε κατὰ τινὰ νύκτα σκοτεινὴν καθ' ἣν οὐδὲν ἀντικεί-
 μενον ἐφαίνετο. Πυκνὴ ὁμίχλη περιεκάλυπτε τὰ πλοῖα, καὶ
 ἡ σελήνη, κεκαλυμμένη ὑπὸ νεφῶν μελανῶν, δὲν ἔλαμπε
 πλέον εἰς τὸν οὐρανόν. Κανεὶς ἐξ ἡμῶν δὲν εἶδε τὴν ξηρὰν,

οὐτε διεκρίναμεν τὰ μεγάλα κύματα τὰ ὅποια ἐκυλίωντα μέχρι τῆς παραλίας, πρὶν πλησιάσωσιν ἐκεῖ τὰ πλοῖά μας. Ἀφοῦ δὲ ἐφθάσαμεν, κατεβιβάσαμεν τὰ πανία, ἐξήλθομεν εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἀποκοιμηθέντες περιεμένομεν τὴν πρῶταν.

α Βίς τὰς πρώτας λάμψεις τῆς θυγατρὸς τῆς αὐγῆς, τῆς ῥοδοδακτύλου Ἡοῦς, καταληφθέντες ὑπὸ θαυμασμοῦ εἰς τὴν θέαν τῆς νήσου, ἐπεριφερόμεθα εἰς αὐτήν, αἱ δὲ θυγατέρες τοῦ Διὸς, αἱ Νύμφαι, μᾶς ἐστειλαν διὰ τὸ δεῖπνόν μας αἰγας τῶν ὀρέων. Ἀμέσως λοιπὸν ἐλάβομεν ἐκ τῶν πλοίων τόξα καμπύλα καὶ μακροσίδηρα ἀκόντια, καὶ διαιρεθέντες εἰς τρία σώματα ἐκτυπώμεν, ὁ δὲ θεὸς μᾶς ἔδωκεν ἄφθονον κυνήγιον. Δώδεκα ἦσαν τὰ ἀκολουθήσαντά με πλοῖα, εἰς ἕκαστον δὲ ἐξ αὐτῶν ἡ τύχη ἔδωκεν ἑνέα αἰγας· μόνον τὸ ἰδικόν μου ἔτυχε μίαν περισσότερον.

α Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν μέχρις οὗ ἔδυσεν ὁ ἥλιος ἐτρώγομεν ἡσύχως ἄφθονα κρέατα καὶ ἐπίνομεν ἐκλεκτὸν οἶνον, ἐπειδὴ δὲν εἶχομεν ἀκόμη ἐξαντλήσει τοὺς πολλοὺς ἀμφορεῖς τοὺς ὁποίους ἐγεμίσαμεν ὅτε ἐκυριεύσαμεν τὴν ἱερὰν πόλιν τῶν Κικόνων. Ἐν τούτοις ἐβλέπομεν τὴν γῆν τῶν Κυκλώπων, ὄντων πλησίον, καὶ τὸν καπνὸν, καὶ ἠκούομεν τὰς φωνὰς αὐτῶν καὶ τὸ βέλασμα τῶν αἰγῶν καὶ τῶν ἀρνίων των.

α Ὁ ἥλιος ἔδυσεν καὶ διεδέχθησαν αὐτὸν τὰ σκότη· τότε ἐκοιμήθημεν κατακλιθέντες ἐπὶ τῆς παραλίας. Ἄμα δὲ ἀνέτειλεν ἡ ῥοδοδάκτυλος Ἡώς, ἡ θυγάτηρ τῆς αὐγῆς, καλέσας συνέλευσιν εἶπον ἐνώπιον ὄλων.

α Ὡ ἀγαπητοί μου σύντροφοι, μείνατε ὅλοι ἐδῶ, ἐγὼ δὲ ἔμεινα μόνος μετὰ τοῦ πλοίου μου καὶ τῶν ναυτῶν μου θὰ ὑπάγω νὰ ἐπισκοπήσω ποῖοι κατοικοῦσι τὴν χώραν ταύτην· ἂν ἦναι ὑπερήφανοι, ἄγριοι, ἄδικοι, ἢ φιλόξενοι καὶ φοβούμενοι τοὺς θεοὺς.»

α Εἰπὼν ταῦτα ἀνέβη εἰς τὸ πλοῖον καὶ διέταξα τοὺς συντρόφους μου νὰ μὲ ἀκολουθήσωσι καὶ νὰ λύσωσι τὰ πρυμνήσια· ἐκείνοι εἰσῆλθον εὐθύς, ἐκάθησαν κατὰ τάξιν εἰς τὰς

ἔδρας τῶν κωπηλατῶν καὶ ἔτυπτον διὰ τῶν κωπίων τῶν τὴν λευκάζουσαν θάλασσαν. Δὲν ἐβραδύναμεν νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἐγγὺς παραλίαν· πλησίον δὲ τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν ἐσχατιὰν τῆς νήσου, εἶδομεν μέγιστον σπήλαιον κατάφυτον ἀπὸ δάφνας, ὅπου ἦσαν αἱ ποῖμαι προβάτων καὶ αἰγῶν, εἰς τὰ περίξ δὲ ὑπῆρχεν αὐλὴ κεκλεισμένη διὰ τοίχου ὠκοδομημένου ἐκ μεγάλων πευκῶν καὶ ὑψικόμενων δρυῶν ἐπὶ θεμελίων λιθίνων. Ἐκεῖ ἦτο ἡ κατοικία ἀνθρώπου πελωρίου ὅστις μόνος ἔβασκε τὰ πρόβατά του καὶ δὲν συνεκοινώνει μὲ κανένα, ἀλλὰ ζῶν ἀποκεχωρισμένος διέπραττεν ἀδικίας. Οὐδὲν φοβερώτερον τοῦ τέρατος ἐκείνου, ὅπερ μὲ οὐδένα ὠμοίαζε θνητὸν ἐκ τῶν τρεφομένων μὲ σίτον, ἀλλὰ μᾶλλον μὲ βράχον θασώδη ὑψηλοῦ ὄρους ὅστις ὑφούται μεμονωμένος ὑπεράνω τῶν ἄλλων.

ἀδιέταξα τότε τοὺς ἀγαπητοὺς μου συντρόφους νὰ μείνωσι πλησίον τοῦ πλοίου καὶ νὰ τὸ φυλάττωσιν· ἔπειτα, ἐκλέξας δώδεκα τοὺς ἀρίστους ἐξ ἐκείνων, ἀνεχώρησα λαβὼν μετ' ἐμαυτοῦ αἰγίον ἀσκὸν πλήρη μέλανος οἴνου τὸν ὅποιον μοὶ ἔδωκεν ὁ υἱὸς τοῦ Εὐάνθους Μάρων, ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ἰσμάρῳ. Σεβασθέντες τοὺς θεοὺς, εἰχομεν προστατεύσει καὶ περιποιηθῇ τὸν Μάρωνα καὶ τὴν οἰκογένειάν του εἰς τὸ ἱερὸν ἄλσος τὸ ὅποιον κατόικουν, οὗτος δὲ μοὶ προσέφερεν ὥραϊα δῶρα· ἑπτὰ τάλαντα χρυσοῦ καθαροῦ, κρατῆρα πανάργυρον καὶ δώδεκα ἀμφορεῖς πλήρεις οἴνου ἐκλεκτοῦ, ποτοῦ καθαροῦ καὶ θείου. Κανείς ἐκ τῶν ὑπηρετῶν ἢ ἐκ τῶν ὑπηρετριῶν του δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ὑπῆρχε τοιοῦτος οἶνος ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀλλὰ μόνος αὐτός, ἡ σύζυγός του, τὰ τέκνα του καὶ ἡ οἰκονόμος. Ὅταν ἔπινον τὸν ἐρυθρὸν ἐκείνον οἶνον, γλυκύνῳς τὸ μέλι, ἐγέμιζον ἐν ποτήριον ἐξ αὐτοῦ καὶ τὸ ἐκένουν ἐντὸς εἴκοσι μέτρων ὕδατος· ἀκόμη καὶ τότε ἀνέδιδεν εὐωδίαν θαυμαστὴν καὶ πολὺ θὰ ἔλυπεῖτο ὅστις δὲν ἔπινεν ἐξ αὐτοῦ. Ἐκ τούτου τοῦ οἴνου γεμίσας μέγαν ἀσκὸν τὸν ἔλαβον μετ' ἐμοῦ καὶ ἐντὸς σάκκου εἶχαν τὰς ζωτροφίας, διότι ἡ γενναία καρδίᾳ μου προσηυάνατο ὅτι ἔμελλον νὰ ἀπαντή-

σω ἄνθρωπον ἄγριον, τεραστίαν ἔχοντα δύναμιν καὶ ἀγνοοῦν-
τα τὴν δικαιοσύνην καὶ τοὺς νόμους.

α Μετ'ὀλίγον ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἄντρον του, ἀλλὰ δὲν τὸν
εὔρομεν ἐκεῖ διότι εἶχεν ἐξέλθει νὰ βοσκήσῃ τὰ παχέα του
πρόβατα· εἰσελθόντες δὲ ἐθαυμάζομεν τὰ πάντα. Οἱ μὲν
ταρσοὶ ἐβρίθον τυρῶν, τὰ δὲ ποιμνιοστάσια ἦσαν πλήρη ἀρ-
νίων καὶ ἐρίφίων· χωριστὰ ἦσαν τὰ γηραιότερα, χωριστὰ
τὰ μεσαῖα καὶ χωριστὰ τὰ νεογέννητα. Ὅλα τὰ ἀγγεῖα ἦ-
σαν γεμάτα ἀπὸ τυρὸγάλα, ὑπῆρχον δὲ καὶ βαρέλια καὶ
σκαφίδες ἐντὸς τῶν ὑποίων ἡμελεγε τὸ γάλλυ. Οἱ σύντροφοί
μου μὲ παρεκίνουν νὰ λάβωμεν τὰ τυρία, νὰ ἐγκαταλείψω-
σιν τὴν κατοικίαν ἐκείνην, νὰ διώξωμεν ἐκτὸς τῆς ποιμνης
μέχρι τοῦ ταχέος πλοίου μας τὰ ἀρνία καὶ τὰ ἐρίφια, καὶ
ἐπειτα νὰ διασχίσωμεν τὴν πικρὰν θάλασσαν· ἐγὼ ὅμως δὲν
ἐπείσθην μολοντί ἦτο τοῦτο πολὺ συμφερώτερον, ἀλλ' ἠθέ-
λησα νὰ ἴδω τὴν Κύκλωπα διὰ νὰ μοι προσφέρῃ τὰ δῶρα
τῆς φιλοξενίας. Φεῦ! ἡ θεὰ του οὐδεμίαν χαρὰν ἐμελλε νὰ
φέρῃ εἰς τοὺς συντρόφους μου.

α Ἀνεξωογονήσαμεν τὸ πῦρ, προσεφέραμεν θυσίαν εἰς τοὺς
θεοὺς καὶ ἐκορέσθημεν τυρίων τὰ ὑποῖα ἐλάβομεν ἐκ τοῦ
σπηλαίου, ὅπου ἡσυχάζοντες περιεμένομεν νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ
Κύκλωψ ἐκ τῆς βοσκῆς. Ἐφθασε δὲ οὗτος φέρων ὑπερμέ-
γεθες τεμάχιον ξύλου ξηροῦ διὰ νὰ τῷ χρησιμεύσῃ εἰς προε-
τοιμασίαν τοῦ δείπνου του. Εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ σπηλαίου
ἐρρίψε κατά γῆς τὸ φορτίον του, ὅπερ ἔπρεσε μετὰ πατάγου
τρομεροῦ. Καταληφθέντες ὑπὸ φόβου, ἐρρίφθημεν εἰς σκοτει-
νὴν τινα γωνίαν, ἐκεῖνος δὲ ὦθησεν ἐντὸς τοῦ εὐρέος σπη-
λαίου τὰ παχέα πρόβατα ὅσα ἐμελλε νὰ ἀμελῇ μὴ ἀφή-
σας ἐκτὸς τοῦ βαθέος ἐκείνου ποιμνιοστασίου εἰμὴ τοὺς τρά-
γους καὶ τοὺς κριοὺς. Ἀφοῦ εἰσῆλθον ὅλα τὰ θήλια, ἀνῆ-
γειρε καὶ ἔθεσεν εἰς τὴν εἰσοδὸν ἓνα βράχον τεραστίου βέ-
ρους τὸν ὅποιον εἰκοσιδυὸ ἰσχυραὶ ἄμαξαι τετράτροχοι δὲν
θα ἠδύναντο νὰ μετακινήσωσι· τοιαύτη ἦτο ἡ ὑψηλὴ πέτρα
μὲ τὴν ὅποιαν ἐκλείε τὴν θύραν. Καθίσας δὲ ἡμελεξε κατὰ

«ἀξιν τὰ πρόβατα καὶ τὰς μηκωμένας αἶγας, καὶ πλησίον ἐκάστης ἐξ αὐτῶν ἔθεσε τὸ μικρόν της. Ἐπειτα τὸ μὲν ἡμῖσι τοῦ λευκοῦ γάλακτος τὸ ἔπηξε καὶ τὸ ἔθεσεν εἰς πλεκτὰ καλάθια, τὸ δὲ ἄλλο ἡμῖσι ἔμεινεν εἰς τὰ ἀγγεῖα διὰ νὰ ἔχη νὰ πίνη κατὰ τὸ δεῖπνόν του. Μετὰ τὸ τέλος τῶν προετοιμασιῶν τούτων, ἤναψε μέγα πῦρ, μᾶς εἶδε καὶ μᾶς ἠρώτησε.

«Ξένοι, τίνες εἰσθε; πόθεν ἔρχεσθε διασχίσαντες τὰ ὕγρα πκέλευθα; ἐπλεύσατε χάριν ἐμπορίου; ἢ μᾶλλον ἀσκόπως πῶς πειραταί, οἵτινες διακινδυνεύοντες τὴν ζωὴν των φέρουσι τὴν δυστυχίαν εἰς τοὺς μακρυνοὺς λαούς;»

«Ταῦτα εἶπεν, ἡμῶν δὲ ἡ καρδιά συνετρίβη εἰς τὴν φοβερὰν ταύτην φωνὴν καὶ τὴν φρικώδη θέαν τοῦ τέρατος· ἐν τούτοις ἐγὼ εὗρον λέξεις διὰ νὰ τῷ ἀποκριθῶ.

«Εἴμεθα Ἀχαιοὶ περιπλανηθέντες ἀπὸ τῆς Τροίας εἰς τὴν
» διάκρισιν τῶν ἀνέμων καὶ τῶν μεγάλων κυμάτων τῆς
» θαλάσσης· ἐπιθυμοῦντες δὲ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν πατρίδα
» μας ἐπέσαμεν εἰς ἄλλας διευθύνσεις, διότι τοιαύτη βε-
» βαίως θὰ ἦτο ἡ θέλησις τοῦ Διός. Καυχώμεθα ὅτι εἴμεθα
» ἐκ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδου, τοῦ ὁποίου
» ἡ φήμη ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἶναι τῶρα μεγίστη, διότι κατέ-
» στρεψεν ἰσχυρὰν πόλιν καὶ ἐνίκησε λαοὺς πολυαριθμούς.
» Ἐρχόμεθα νὰ προσπέσωμεν ἐνώπιόν σου, ἐλπίζοντες παρὰ
» σοῦ φιλοξενίαν, ἣ δῶρα ἅτινα συνήθως δίδονται εἰς τοὺς
» ξένους. Σεβάσθητι τοὺς θεοὺς, ἔξοχε ἄνερ, εἴμεθα ἱκέται
» σου, καὶ ὁ Ζεὺς εἶναι προστάτης τῶν ἱκετῶν καὶ τῶν ἁ-
» ξίων σεβασμοῦ ξένων.»

«Ταῦτα εἶπον ἐγὼ, ἐκεῖνος δὲ μοὶ ἀπεκρίθη ἀμέσως μὲ ἀσπλαγχνὸν καρδίαν.

«Ξένε, εἶσαι μωρὸς ἢ ἔρχεσαι ἐκ πολὺ μακρυνοῦ μέρους
» διὰ νὰ μὲ παρακινήσῃς νὰ φοβῶμαι τοὺς θεοὺς ἢ νὰ φυλάτ-
» τωμαι ἀπὸ τὴν ὀργὴν των. Οἱ Κύκλωπες ἀδιαφοροῦσι
» διὰ τὸν Δία καὶ τοὺς ἄλλους μάκαρας θεοὺς, διότι εἴμεθα
» πολὺ ἰσχυρότεροι αὐτῶν. Μὴ πιστεύσης λοιπὸν ὅτι διὰ νὰ

» ἀποφύγω τὴν ὀργὴν τοῦ Διὸς ἤθελόν ποτε φεισθῇ τῆς
 » ζωῆς τῶν συντρόφων σου καὶ σοῦ ἂν δὲν τὸ θέλῃ ἡ ὕρε-
 » ξις μου. Ἄλλ' εἶπέ μου ποῦ ἄφησες τὸ ὠραῖον πλοῖόν
 » σου· μακρὰν ἢ πλησίον τῆς κατοικίας μου ; διότι θέλω
 » νὰ ἡξεύρω.»

» Ταῦτα εἶπε θέλων νὰ μὲ ἀπατήσῃ, ἀλλὰ δὲν μὲ διέ-
 λαθε διότι ἤξευρα πολλὰ, καὶ τὸν ἠπάτησα καὶ ἐγὼ διὰ
 δολίας ἀποκρίσεως·

« Οἱ ἄνεμοι ὥθησαν τὸ πλοῖόν μου ἐκτὸς τῶν κυμάτων,
 » καὶ ὁ Ποσειδὼν τὸ συνέτριψεν ἐπὶ τῶν βράχων ἐνὸς ἀκρωτη-
 » ρίου εἰς τὰ ἔσχατα τῆς γῆς σας, ἐγὼ δὲ καὶ οἱ σύντροφοί
 » μου ἐσώθημεν ἀπὸ τὸν φοβερὸν ὄλεθρον.»

« Ταῦτα εἶπον, ἐκείνου δὲ ἡ ἀμείλικτος ψυχὴ δὲν τῷ ἐν-
 » ἐπνευσεν οὐδεμίαν ἀπόκρισιν, ἀλλ' ἐγερθεὶς, συνέλαβε δύο
 » ἐκ τῶν συντρόφων μου καὶ τοὺς συνέτριψεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους
 » ὡς νεαροὺς σκύλακας. Οἱ μυελοὶ τῶν ἔρρευσαν καὶ ἔδρεξαν τὴν
 » γῆν. Τὸ τέρας τοὺς ἔκοψεν εἰς τεμάχια, ἠτοίμασε τὸ δεῖπνόν
 » του καὶ τοὺς ἔφαγε τόσον ἀπλήστως ὡς λέων τρεφόμενος
 » εἰς τὰ ὄρη, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ τίποτε ἐκ τῶν ἐντοσθίων των,
 » ἐκ τῶν σαρκῶν των καὶ ἐκ τῶν μυελωδῶν ὀστέων των. Ἐν
 » τούτοις εἰς τὸ σκληρὸν ἐκεῖνο θέαμα ὑψώσαμεν τὰς χεῖρας
 » ἡμῶν κλαίοντες πρὸς τὸν Δία, διότι ἡ ἀπελπισία εἶχε κα-
 » ταλάβῃ τὴν ψυχὴν ἡμῶν. Ἀφοῦ δὲ ὁ Κύκλωψ ἐγέμισε τὸν
 » εὐρὺν στόμαχόν του τρώγων ἀνθρώπινον κρέας καὶ πίνων
 » καθαρὸν γάλα, ἐξηπλώθη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἄντρου μεταξὺ
 » τῶν ποιμνίων του. Τότε ἐν τῇ μεγαθύμῳ καρδίᾳ μου ἐβου-
 » λήθην νὰ ἐπιπέσω κατ' αὐτοῦ, νὰ ἀποσπάσω τὸ κοπτερὸν
 » ξίφος μου, καὶ ἀφοῦ τὸ περιδινήσω εἰς τὴν χεῖρά μου, νὰ
 » τὸν κτυπήσω εἰς τὸ στῆθος, εἰς τὸ μέρος ὅπου τὸ ἥπαρ
 » ἐνοῦται μὲ τὸ διάφραγμα. Ἀλλὰ ἄλλη σκέψις μὲ ἐκράτησε,
 » διότι ἐκεῖ θὰ ἐχανόμεθα ὅλοι μὲ φρικτὸν θάνατον· οὐδέποτε
 » θὰ ἡδύναντο αἱ χεῖρές μας νὰ κινήσωσι τὸν τεράστιον βρά-
 » χον ὅστις ἔκλειε τὴν εἰσοδὸν τοῦ σπηλαίου.

« Ἡναγκάσθημεν λοιπὸν νὰ περιμείνωμεν στενάζοντες τὴν

ἐπιστροφήν τοῦ θεοῦ φωτός. Ἄμα δὲ ἀνέτειλεν ἡ θυγάτηρ τῆς αὐγῆς ῥοδοδάκτυλος Ἥως τὸ τέρας ἤναψε μέγα πῦρ, ἤμελξε κατὰ τάξιν τὸ παχὺ ποίμνιόν του καὶ ἔθεσε πάλιν τὰ μικρὰ πλησίον τῶν μετέρων των. Ἐκτελέσας ταχέως τὰς ἐργασίας ταύτας, ἤρπασε πάλιν δύο ἐκ τῶν συντρόφων μου καὶ ἠτοίμασε τὸ πρωϊνὸν γεῦμά του. Ἀφοῦ δὲ ἐχορτάσθη ὤθησεν ἐκτὸς τοῦ ἄντρου τὸ παχὺ ποίμνιόν του, ἀφοῦ παρεμέρισεν εὐκόλως τὴν μεγάλην πέτραν τῆς θύρας· ἔπειτα ἐπανέθηκεν αὐτὴν ὅπως θέτομεν εἰς τὴν φαρέτραν τὸ σκέπασμά της, καὶ συρίζων ἔστρεψε πρὸς τὸ ὄρος τὰ πρόβατά του. Ἐμείνα ἐν τῷ σπηλαίῳ, τρομερὰ σχέδια ἀνακυκλῶν ἐν τῷ βαθυτάτῳ μυχῷ τῆς ψυχῆς μου. Ποία θὰ ἦτο ἡ ἐκδίκησίς μου; πῶς ἡ Ἀθηνᾶ νὰ μοὶ ἐδίδῃ τὴν δόξαν; Τέλος τὸ ἐξῆς σχέδιον μοὶ ἐφάνη προτιμότερον πάντων. Ἐκεῖ εἰς τὴν ποίμνην ἔκειτο τὸ τεράστιον ῥόπαλον τοῦ Κύκλωπος· ἦτο χλωρὰ ἐλαία τὴν ὁποίαν εἶχε κόψει διὰ νὰ τὴν βαστάξῃ ὅταν ἤθελε ξηρανθῇ. Ὅτε τὸ εἶδομεν κατὰ πρῶτον, τὸ ἐξελάβομεν ὡς ἰστὸν μέλανος πλαίου μὲ εἴκοσι κωπηλάτας ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα πλέουσιν εἰς τὸ πέλαγος· τοιοῦτον μᾶς ἐφαίνετο τὸ μῆκος του καὶ τοσοῦτον τὸ πάχος του. Πλησιάσας ἔκοψα ἐξ αὐτοῦ ἓνα κλάδον μιᾶς περίπου ὀργυιᾶς, τὸν ἔφερα εἰς τοὺς συντρόφους μου καὶ τοὺς διέταξα νὰ τὸν ὀξύνωσιν, οὗτοι δὲ μὲ ὑπήκουσαν. Ἐπειτα τὸν κατέστητα αἰχμηρὸν καὶ τὸν ἐσκλήρυνα περάσας αὐτὸν ἀπὸ τοῦ πυρός· τέλος τὸν ἔκρυψα ὑπὸ σωρὸν κόπρου ἧτις ὑπῆρχεν ἀφθονος εἰς ὅλον τὸ σπήλαιον. Ἐν τούτοις παρώτρυνα τοὺς συντρόφους μου νὰ ῥίψωσι τὸν κύβον διὰ νὰ ἴδωμεν ποῖοι ἤθελον τολμήσει νὰ ἐγείρωσι τὸν μοχλὸν διὰ νὰ τὸν βυθίσωσιν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ τέρατος ὅταν ὁ γλυκύς ὕπνος ἤθελε κυριεύσει αὐτόν. Οἱ τέσσαρες τοὺς ὁποίους ὑπέδειξεν ὁ κλῆρος ἦσαν ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους θὰ ἐξέλεγα καὶ ἐγώ. Ἦμην ὁ πέμπτος μεταξὺ αὐτῶν. Τὸ ἑσπέρας ἐπέστρεψεν ὁ Κύκλωψ ἐκ τῆς βοσκῆς, καὶ ἀμέσως ὤθησε πρὸς τὸ βάθος τοῦ ἄντρου ὅλον τὸ ποίμνιόν του, μὴ ἀφήσας ἐκτὸς

τῆς εὐρείας ἐκεῖνης ποίμνης μήτε τὰ ἄρρενα, εἴτε διότι συνέλαβεν ὑπονοίας, εἴτε διότι θεός τις διέταξεν οὕτω. Μόλις δὲ ἀνήγειρε καὶ ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τὸν τεράστιον βράχον, καὶ ἀμέσως ἐκάθησε καὶ ἤμελξε κατὰ σειρὰν τὰ πρόβατα καὶ τὰς μηκωμένας αἰγας· ἔπειτα δὲ ἔθεσε πάλιν τὰ μικρὰ πλησίον τῶν μητέρων τῶν. Μετὰ τὸ ταχὺ πέρας τῶν ἐργασιῶν τούτων, ἐδράξε πάλιν δύο ἐκ τῶν συντρόφων μου καὶ ἡταιμάσε τὸ ἐσπερινόν του δείπνον. Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸν ἐπλησίασα κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα ποτήριον πλήρες πορφυροῦ οἴνου, καὶ τῷ εἶπον.

«Κύκλωψ, λάβε καὶ πῖε τὸν οἶνον τοῦτον τῶρα ἀφοῦ
 » ἐχόρτασες ἀπὸ κρέας ἀνθρώπινον, διὰ νὰ μάθης ποῖον πο-
 » τὸν περιεῖχε τὸ πλοῖόν μας. Τὸ ἔσπερα εἶδω καὶ θὰ σοὶ
 » ἐδίδα καὶ ἄλλα, εἰάν εὐσπλαγχνιζόμενός με μὲ ἐστελλες
 » εἰς τὴν πατρίδα μου. Ἄλλ' ἡ μανία σου δὲν ἔχει ὅρια.
 » Ἄφρων! πῶς θέλεις εἰς τὸ μέλλον, μεταξὺ τῶν ἀπείρων
 » θνητῶν, νὰ πλησιάσῃ κανεὶς εἰς τὰ παράλια ταῦτα, ἀφοῦ
 » μὰς μεταχειρίζεσαι μὲ τόσῃ ἀπανθρωπίαν;»

«Ταῦτα εἶπον ἐγὼ, ἐκεῖνος δὲ ἐδέχθη τὸ ποτήριον, τὸ ἐκένωσεν, εὐφράνθη πίνων τὸ γλυκὺ ποτὸν καὶ μοὶ ἐζήτησε καὶ ἄλλο.

«Δὸς μοι ἀκόμη προθύμως, καὶ εἰπέ μοι ἀμέσως τὸ ὄνο-
 » μά σου διὰ νὰ σοὶ προσφέρω δῶρον φιλοξενίας διὰ τὸ
 » ὅποῖον θὰ εὐχαριστηθῇς. Ἡ εὐφορος γῆ τὸν Κυκλώπων
 » παράγει ἐπίσης οἶνον τὸν ὅποῖον ἐξάγομεν ἀπὸ ἀφθόνου
 » σταφυλάς, τρεφομένας ὑπὸ τῶν βροχῶν τοῦ Διὸς· ἀλλ' ὁ
 » ἰδικὸς σου οἶνος μοὶ φαίνεται ἀπόσπασμα τῆς ἀμβροσίας
 » καὶ τοῦ νέκταρος.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐγὼ δὲ τῷ ἔδωκα πάλιν ποτήριον πλήρες μεθυστικοῦ οἴνου. Τρεῖς δὲ τὸ ἐγέμισα καὶ τρεῖς τὸ ἐκένωσεν ὡς ἀσύνετος. Ὅταν δὲ ὁ οἶνος περιεκάλυψε τὰς αἰσθήσεις τοῦ Κύκλωπος, τότε τῷ ἀπέτεινα τοὺς ἐξῆς κολακευτικούς λόγους.

«Κύκλωψ, μὲ ἐρωτᾷς τὸ ἔνδοξον ὄνομά μου, θὰ σοὶ τὸ

π εἶπω καὶ θὰ μοὶ προσφέρῃς τὸ δῶρον τῆς φιλοξενίας τὸ
 π ὅποιον μοὶ ὑπeschέθης. Ὀνομάζομαι Κανείς, ἡ μήτηρ μου,
 π ὁ πατήρ μου με καλοῦσι Κανένα, καὶ τοιοῦτοτρόπως με
 π ὀνομάζουσιν ὅλοι οἱ σύντροφοί μου.»

«Ταῦτα εἶπον, ἐκεῖνος δὲ μοὶ ἀπεκρίθη με καρδίαν ἀνηλεῆ.

α Θὰ φάγω τὸν Κανένα τελευταῖον, μετὰ τοὺς συντρό-
 π φους του· πρῶτον τοὺς ἄλλους. Αὐτὸ θὰ ᾔῃαι τὸ δῶρόν μου.»

«Εἰπὼν ταῦτα ἔπescen ὕπτιος καὶ ἐξηπλώθη με τὸν τρά-
 γηλον ἀνατετραμμένον, καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ὕπνου ὅστις
 δαμάζει ὅλα τὰ ὄντα. Ἐν τούτοις ἡ μέθη τὸν ἐδάρυνε, καὶ
 τὸ στόμα του ἐξήμει μετὰ τοῦ οἴνου τεμάχια σαρκὸς ἀν-
 θρωπίνης. Ἀμέσως, διὰ νὰ θερμάνω τὸν πάσσαλον, τὸν ἔ-
 θεσα ὑποκάτω τῆς θερμῆς στάκτης, καὶ διὰ τῶν λόγων μου
 ἐνεθάρρυνα τοὺς συντρόφους μου ἵνα μὴ δειλιάσαντες ἀπο-
 συρῶσιν. Ἦδη ὁ ἐξ ἐλαίας μοχλὸς εἶχε κοκκινήσει καὶ
 ἐπλησίαζε νὰ ἀνάψῃ ὅτε τὸν ἀπέσυρα. Τότε δὲ περικυ-
 κλωμένος ὑπὸ τῶν συντρόφων μου ἐπλησίασα τὴν Κύ-
 κλωπα· θεὸς τις τοῖς ἐνέπνεε μέγα θάρρος, διότι ἐβύθη-
 σαν εἰς τὸ μέσον τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ Κύκλωπος τὴν αἰχμὴν
 τοῦ μοχλοῦ, καὶ τὸν ἐκράτησαν ἰσχυρῶς, ἐνῶ ἐγὼ, πιέ-
 ζων ἐπὶ τῆς ἄλλης ἅκρας, τὸν ἔστρεφον ζωτρώς. Ὅπως
 τεχνίτης θὰ ἐτρύπα διὰ τῆς τρυπᾶνης τὸ ξύλον διὰ τοῦ ὀ-
 ποίου κατασκευάζει πλοῖον, καὶ οἱ δύο βοηθοὶ του τὴν στη-
 ρίζουσιν ἐκατέρωθεν δι' ἱμάντων, καὶ στρέφεται ἡ τρυπᾶν ἁ-
 καταπαύστως, οὕτω περιστρέφameν καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν ὀφθαλ-
 μὸν τοῦ Κύκλωπος τὸν φλογερὸν μοχλὸν ἐπὶ τοῦ ὀποίου τὸ
 αἷμα ἔρρει καὶ ἐβράζεν· ὁ καυστικὸς καπνὸς τῆς καιομένης
 κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ κατηνάλισκε τὰς ὀφρὺς του καὶ τὰ
 βλέφαρά του, αἱ δὲ ρίζαι ἐβράζον μετὰ κρότου. Καθὼς ὁ
 σιδηρουργὸς βυθίζει εἰς ὕδωρ ψυχρὸν μέγαν πέλεκυν ἢ ἀξίνην
 ἥτις ἀναπέμπει συριγμὸν (ὅπερ ὁμως δίδει εἰς τὸν σίδηρον
 σκλήρυνσιν) οὕτω καὶ ὁ ὀφθαλμὸς αὐτοῦ ἐσύριζε πέριξ τοῦ
 ἐκ ξύλου ἐλαίας μοχλοῦ. Τὸ τέρας ἔρρηξε κραυγὴν τρομε-
 ράν, καὶ οἱ πῆοις βράχοι ἐπανελάβον τὴν κραυγὴν ἐκείνην,

ἡμεῖς δὲ καταληφθέντες ὑπὸ φόβου ἐφύγαμεν. Τότε ὁ Κύκλωψ ἀπέσπασεν ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ του τὸν μοχλὸν βεβρεγμένον μὲ πολὺ αἷμα, καὶ ἐκτὸς ἑαυτοῦ τὸν ἔρριψε μακρὰν καὶ ἤρχισε μὲ μεγάλας φωνάς νὰ προσκαλῇ τοὺς Κύκλωπας αἵτινες κατῴκουν πέριξ του ἐντὸς σπηλαίων εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἀνέμων πληττομένας κορυφάς. Εἰς τὴν φωνὴν του προσέδραμον πανταχόθεν, καὶ ἀπὸ τὴν εἰσοδὸν τοῦ σπηλαίου τὸν ἠρώτησαν τί τὸν ἐβασάνιζε.

«Πολύφημε, τί σὲ ἐνοχλεῖ καὶ ἐξέβαλες τόσον μεγάλην κραυγὴν εἰς τὰ μέσα τῆς θείας νυκτός; Διατί διέκοψες τὸν ὕπνον μας; Μήπως ἐφοβήθης ὅτι θὰ σοῦ ἀρπάσουν τὰ πρόβατα;»

«Ὁ δὲ ῥωμαλέος Πολύφημος ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ἐκ τοῦ βάθους τοῦ σπηλαίου του.

«ὦ φίλοι, ὁ Κανεὶς μὲ φονεῦει μὲ δόλον καὶ ὄχι μὲ βίαν.»

«Ἀκούσαντες ταῦτα οἱ Κύκλωπες ἀπεκρίθησαν τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους.

«Κανεὶς εἶπες; εἶσαι λοιπὸν μόνος; Τότε δὲν εἶναι τρόπος νὰ ἀποφύγῃς κακὸν στελλόμενον παρὰ τοῦ μεγάλου Διός. Ζήτησον τὴν βοήθειαν τοῦ βασιλέως Ποσειδῶνος ὅστις εἶναι πατήρ σου.»

«Βιπόντες ταῦτα ἐμακρύνθησαν, ἐμοῦ δὲ ἡ καρδιά εὐχαριστήθη διότι τοὺς ἠπάτησε τὸ ὄνομά μου καὶ ἡ εὐστοχος σκέψις μου. Ἐν τούτοις τὸ τέρας ἐβασάνιζετο ἀπὸ τρομεροὺς πόνους· ἐστέναζε, καὶ διὰ τῶν τρεμουσῶν χειρῶν του ἀφῆρεσε ψηλαφῶν τὴν κλείουσαν τὸ σπήλαιον πέτραν καὶ καθήσας εἰς τὴν εἰσοδὸν ἐξέτεινε τοὺς βραχίονας ἐλπίζων ὅτι θὰ ἐζητοῦμεν νὰ διαφύγωμεν φύρδην μίγδην μετὰ τῶν προβάτων καὶ ὅτι θὰ μᾶς συνελάβανε. Τοιοῦτοτρόπως δὲ μὲ ἐξελάβανε καὶ πάλιν ὡς ἀνόητον. Ἄλλ' ἐγὼ ἐσκεπτόμην διὰ τίνος ταχέος καὶ ἀσφαλοῦς μέσου νὰ σώσω ἐκ τοῦ θανάτου τοὺς συντρόφους μου καὶ ἑμαυτόν. Τὸ πνεῦμά μου διανοεῖτο μυρία στρατηγήματα, διότι ἐπρόκειτο

περὶ τῆς ζωῆς καὶ μέγας ὄλεθρος μᾶς ἐπλησίαζεν. Ἰδοὺ δὲ τί ἐν τῇ ψυχῇ μου μοῦ ἐφάνη προτιμότερον. Ὑπῆρχον ἐκεῖ μεγάλοι καὶ ὑπερήφανοι κριοὶ τῶν ὁποίων τὸ πυκνὸν μαλλίον ἦτο χρώματος μελανοῦ. Ἀθροῦσθως τοὺς ἤνωσα ἀνὰ τρεῖς μὲ τὸν εὐλύγιστον λύγον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκοιμάτο ὁ τερατώδης καὶ σκληρὸς Κύκλωψ. Ὁ μεσαῖος κριὸς ἔφερεν ἓνα ἄνδρα, οἱ δύο δὲ ἄλλοι κριοὶ, βαδίζοντες ἐκατέρωθεν, ἐπροφύλασσον τοὺς συντρόφους μου. Αἱ ἐμέ ἐφύλαζα τὸν ἰσχυρότερον κριὸν ὅλου τοῦ ποιμνίου· τὸν ἔλαβον ἐκ τῶν νώτων, ἐβυθίσθην εἰς τὴν πυκνὴν μαλλὸν γαστέρα του, καὶ διὰ τῶν χειρῶν μου προσεκολλήθην ἰσχυρῶς εἰς τὸ μακρὸν μαλλίον του καὶ ἔμενον ἐκεῖ μὲ καρδίαν θαρρᾶλέαν. Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν στενάζοντες περιεμένομεν νὰ φανῇ ἡ θεία αὐγή.

Ἄ! ὅταν δὲ ἐφάνη ἡ θυγάτηρ τῆς αὐγῆς ῥοδοδάκτυλος Ἥως, ὅλα τὰ ἄρρενα τοῦ ποιμνίου ἐξώρμησαν πρὸς βοσκήν, τὰ δὲ θήλεα, ὅσα δὲν εἶχε δυνήθῃ νὰ ἀμέλξῃ ἐβέλαζον εἰς τὰς ποίμνας τῶν μὲ μαστοὺς ἐξωγκωμένους ὑπὸ τοῦ γάλακτος. Ὁ κύριός των, βασανιζόμενος ἀπὸ πόνους ἀφορήτους, ἐψηλάφει διὰ τῶν χειρῶν τὰ νώτα τῶν πρὸ αὐτοῦ διερχομένων κριῶν, καὶ ὁ ἀνήτος δὲν ὑπώπτευσεν ὅτι ὑπὸ τὰ δασύμαλλα στήθη των ἦσαν δεδεμένοι οἱ σύντροφοί μου. Ὁ κριὸς ὅστις ἔφερεν ἐμὲ ἐξῆλθε τελευταῖος, διότι τὸν εἰδάρουν τὰ μαλλία του καὶ ἐγὼ ὁ πανοῦργος. Ὁ δὲ κρατερός Πολύφημος ψηλαφήσας αὐτὸν τῷ εἶπεν.

Ἄ! Ἀγαπητέ μου κριε, διατί σήμερον ἐξέρχεσαι πόσον βραδύως ἐκ τοῦ ἀντροῦ σου; σὺ δὲν εἶσαι συνειθισμένος νὰ ἀκοιμηθῇς, ἀλλὰ προπορεύεσαι μὲ βῆμα ὑπερήφανον διὰ νὰ βοσκήσῃς τὰ τρυφερά χόρτα τῶν λειμῶνων. Πρῶτος φθάνεις πρὸς τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν, πρῶτος ἐπανέρχεσαι προθύμως τὸ ἐσπέρας εἰς τὴν ποίμνην, καὶ ἰδοὺ τώρα εἶσαι ὁ βραδύτερος ὅλων. Μήπως λυπεῖσαι διὰ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ κυρίου σου τὸν ὁποῖον ἐξώρυξεν ἄθλιός τις θνητὸς βοηθούμενος ἀπὸ τοὺς ἐλεεινοὺς συντρόφους του, ἀφοῦ εἰδάμασαν

εἰς αἰσθήσεις μου διὰ τοῦ οἴνου; Αὐτὸς ὁ Κανεὶς δὲν νῆ-
μιζω ὅτι θά σωθῇ ἐκ τοῦ θανάτου· καὶ σὺ, ἂν ᾔσθάνεσο
ὥς ὁ κύριός σου, ἐὰν ἡδύνασο νὰ μοὶ ὁμιλήσῃς, θά μοὶ
εἴλεγες ποῦ κρύπτεται διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ὀργὴν μου. Θά
εἶπὼν συνέτριβον ἀμέσως· ὁ ἐγκέφαλός του θά ἀνεπῆδα
καπανταχόθεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ σπηλαίου μου, καὶ ἡ
πικρὰ μου θά ἀνεκουφιζέτο ἀπὸ τὰ δεινὰ τὰ ὅποια μοὶ
ἐπρόξενεν αὐτὸς ὁ ἄθλιος Κανεὶς.»

«Ταῦτα εἰπὼν ἀφῆκε νὰ διέλθῃ ὁ κριός. Ὅλίγα βήματα
μακρὰν τοῦ σπηλαίου καὶ τῆς αὐλῆς ἀπεσπάρσθη πρῶτος
κάτωθεν τοῦ κριοῦ καὶ ἔλυσεν τοὺς συντρόφους μου, ἀμέσως
δὲ ἀπετρίψαμεν τῆς πορείας του τὸ παχὺ ποῖμνιον καὶ τὸ
ἐδιώξαμεν πρὸς τὸ πλοῖόν μας. Ἐχάρησαν δὲ οἱ ἀγαπητοί
μας σύντροφοι ἰδόντες ἡμᾶς ὅσοι διεφύγομεν τὸν θάνατον,
ἐθρήνουν δὲ καὶ ἐστέναζον δι' ἐκείνους οἵτινες ἔλειψαν. Ἀλ-
λ' ἐγὼ τοὺς ἐμπόδισα δι' ἐνὸς κινήματος τῶν ὀφρύων καὶ
ἐσταμάτησα τὰ δάκρυά των, διατάξας αὐτοὺς νὰ ῥίψωσι
ταχέως τὸ ποῖμνιον εἰς τὸ πλοῖον καὶ νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τὸ
πέλαγος. Ἐκεῖνοι ὑπήκουσαν προθύμως, καὶ εἰσελθόντες εἰς
τὸ πλοῖον ἐκάθισαν κατὰ σειρὰν εἰς τὰς ἑδρας τῶν κωπη-
λατῶν καὶ ἤρχισαν νὰ πληττωσι μὲ τὰ κωπία των τὴν λευ-
κὴν θάλασσαν.

«Ὅταν ἐμακρύνθημεν ἀπὸ τὴν ξηρὰν τόσον ὅσον νὰ ἀ-
κούεται ἡ φωνὴ τοῦ κράζοντος, τότε ἀπέτεινα πρὸς τὸν
Κύκλωπα τοὺς ἐξῆς σαρκαστικούς λόγους.

«Κύκλωψ, δὲν σοὶ ἦτο πεπρωμένον νὰ τρώγῃς εἰς τὸ
πεύρῳρον σπήλαιόν σου μὲ τὴν βίαν δυνάμιν σου τοὺς
συντρόφους ἀνάνδρου ἀνδρός. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ τιμωρη-
θῇς διὰ τὰς κακὰς σου πράξεις, ὦ ἀνόντε ὅστις δὲν ἐφο-
βήθης τρώγων ἐντὸς τοῦ οἴκου σου τοὺς ξένους οἵτινες ἐ-
καθίσαν εἰς τὴν ἐστίαν σου. Ὁ Ζεὺς καὶ οἱ λοιποὶ θεοὶ σὲ
εἰ τιμώρησαν.»

«Ταῦτα εἰπὼν, οἱ δὲ λόγοι μου ἐδιπλασίασαν τὴν τρομερὰν
ὀργὴν του· ἀποσπᾶσας δὲ τὴν ἀπότομον κορυφὴν μεγάλου

ἔρους τὴν ἑρρίψε καὶ ἔπεσεν αὐτὴ ἔμπροσθεν τοῦ πλοίου μᾶς καὶ παρ' ὀλίγον νὰ κτυπήσῃ τὴν ἄκραν τῆς πρώρας. Ἡ θάλασσα ἐκυμάτισεν ἕνεκα τοῦ πεσόντος τεραστίου βράχου καὶ τὸ κύμα μᾶς ὤθησεν ἐκ νέου πρὸς τὴν παραλίαν καὶ μᾶς ἠνάγκασε νὰ προσεγγίσωμεν εἰς τὴν ξηράν· ἀλλὰ δράξας ἐγὼ μακρότατον ἀκόντιον τὸ ἐστήριξα ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ ἀπεμάκρυνα τὸ πλοῖον. Τότε ἐνεθάρρυνα τοὺς συντρόφους μου καὶ τοὺς διέταξα διὰ νεύματος τῆς κεφαλῆς νὰ χαμηλώσωσιν ἐπὶ τῶν ἐδρῶν των διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὸν ὄλεθρον. Ἐχαμηλώσαν λοιπὸν εἰς τὰ ἔμπρὸς καὶ ἤρχισαν νὰ κοπηλατῶσι μὲ δύναμιν. Ὅταν τέλος ἐφθάσαμεν εἰς ἀπόστασιν διπλάσιαν, ἠθέλησα νὰ ἡμιλήσω καὶ πάλιν πρὸς τὸν Κύκλωπα, οἱ δὲ σύντροφοί μου ἐζήτουν διὰ τῶν παρακλήσεων των νὰ μὲ ἐμποδίσωσι.

«Δυστυχῇ, διατί θέλεις νὰ ἐρεθίζῃς τὸν ἄγριον αὐτὸν ἄνθρωπον ὅστις ῥίψας πρὸ ὀλίγου βράχον καθ' ἡμῶν ἔσυρε τὸ πλοῖον πρὸς τὴν νῆσόν του ὅπου ὀλίγον ἔλειψε νὰ χαθώμεν; Ἐάν ἀκούσῃ πάλιν τὰς κραυγὰς σου, θὰ συντρίψῃ τὰς κεφαλὰς μας καὶ τὰς σανίδας αἱ ὁποῖαι μᾶς φέρουσι ἠρίπτων καθ' ἡμῶν ἀπότομον βράχον, διότι ὁ βραχίων του ἐδύναται νὰ ῥίψῃ μακράν.»

«Ταῦτα εἶπον ἐκεῖνοι, ἀλλ' οἱ λόγοι των δὲν ἔπεισαν τὴν τολμηρὰν καρδίαν μου· παραφερθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, ἔκραξα πάλιν.

«Κυκλιώψ, εἴαν τις μεταξὺ τῶν θνητῶν σὲ ἐρωτήσῃ περὶ πτῆς ἀπωλείας τῆς ὁράσεώς σου, εἰπέ ὅτι σὲ ἐτύφλωσεν ὁ πορθητὴς τῶν πόλεων, ὁ υἱὸς τοῦ Λαέρτου Ὀδυσσεύς ὅστις σκατοικεῖ εἰς τὴν Ἰθάκην.»

«Ταῦτα εἶπον, ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη στενάζων.

«Μέγιστοι θεοί! Ἰδοὺ βεβαίως ἡ ἐκπλήρωσις ἀρχαίας τιμῆς προφητείας. Ἀλλοτε ἐζῆ μεταξὺ ἡμῶν εὐγενής καὶ ἡμέγας μάντις, ὁ υἱὸς τοῦ Εὐρύμου Τηλεμος, ὅστις διέπρεπεν εἰς τὴν μαντικὴν ἐπιστήμην καὶ ὅστις ἐξηγῶν εἰς τοὺς Κύκλωπας τὰ θεῖα σημεῖα ἔφθασεν εἰς βαθύτατον γῆρας.

»Αὐτὸς μοὶ προείπεν ὅσα ἐμελλὰ νὰ πάθω, ὅτι θὰ ἐστεροῦ-
 μην τῆς ὀράσεώς μου διὰ τῶν χειρῶν τοῦ Ὀδυσσεύς, ἐγὼ
 »δὲ περιέμενον πάντοτε νὰ ἴδω μέγαν καὶ ὠραῖον ἄνδρα,
 »μὲ μεγάλην πεπρoικισμένον δύναμιν. Καὶ τῶρα σὺ ὁ μι-
 »κρὸς, ὁ οὐτιδανός, ὁ ἀδύνατος, μοῦ ἀφῆρεςες τὴν ὄρασιν
 »ἀφ' οὗ μὲ ἐδάμασες διὰ τοῦ οἴνου. Ἀλλὰ πλησίασον, ὦ
 »Ὀδυσσεῦ, διὰ νὰ σοὶ προσφέρω τὰ δῶρα τῆς φιλοξενίας,
 »καὶ νὰ παρακαλέσω τὸν ἐνδοξον Ποσειδῶνα νὰ σέ ὀδηγή-
 »σῃ, διότι εἶμαι υἱὸς του καὶ καυχᾶται ὅτι μὲ ἐγέννησεν.
 »Αὐτὸς μόνος, καὶ οὐδεὶς ἄλλος μεταξὺ τῶν μακάρων θεῶν,
 »αὐτὸς μόνος θὰ μὲ θεραπεύσῃ ἐάν θελήσῃ.»

α Ταῦτα εἶπεν ἐκεῖνος, ἐγὼ δὲ τῷ ἀπεκρίθην.

α Εἶθε τὸ κτύπημα μὲ τὸ ὅποῖον σέ ἐπληξά νὰ σέ κατα-
 »πρημνίσῃ εἰς τὸν ἄδην χωρὶς ψυχὴν καὶ χωρὶς ζώην ὅπως
 »εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ Ποσειδῶν ποτὲ δὲν θὰ σοῦ ἀποδώσῃ
 »τὴν ὄρασιν.»

α Ταῦτα εἶπον ἐγὼ, ἐκεῖνος δὲ ἀνατείνας τὰς χεῖρας πρὸς
 τὸν ἀστερόεντα οὐρανόν, ἀπέτεινε τὴν ἐξῆς δέησιν πρὸς τὸν
 Ποσειδῶνα.

α Εἰσάκουσόν μου, ὦ θεὲ ὅστις σείεις τὴν γῆν· ἐάν ἦναι
 »ἀλήθης ὅτι ἐγεννήθην ἀπὸ σέ καὶ καυχᾶσαι ὅτι εἶσαι πα-
 »τήρ μου, εὐδόκησον ὥστε ὁ πορθητὴς τῶν πόλεων, ὁ υἱὸς
 »τοῦ Λαέρτου Ὀδυσσεύς, τοῦ ὁποῖου ἡ κατοικία εἶναι εἰς
 »τὴν Ἰθάκην, νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Ἐν
 »τούτοις, ἐάν ἦναι πεπρωμένον νὰ ἐπανίδῃ τοὺς φιλτάτους
 »του, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τοὺς πατρικοὺς του ἀγρούς, καὶ νὰ εἰ-
 »πρέλθῃ εἰς τὴν λαμπρὰν οἰκίαν του, εὐδόκησον νὰ φθάσῃ βρα-
 »δύως καὶ ἑλεσινῶς ἐπὶ πλοίου ξένου, ἀφ' οὗ ἀπολέσει ὅλους
 »τοὺς συντρόφους του, ἵνα καὶ εἰς αὐτὴν τὴν κατοικίαν του
 »εὐρὴ ἀκόμη δυστυχίας.»

α Τοιαύτη ἦτο ἡ δέησίς του, ἐπήκουσε δὲ αὐτοῦ ὁ κυ-
 »νοχαίτης Ποσειδῶν. Ἐπειτα ἀνεγείρας βράχον μεγαλείτερον
 τοῦ πρώτου τὸν ἔρριψε στρεφόμενον μετὰ μεγάλης δυνάμεως.
 Τὴν φορὰν ταύτην ὁ λίθος ἐπεσεν ὀπίσθεν τοῦ πλοίου μα-

καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ κτυπήσῃ τὴν ἄκραν τῆς πρῶρας. Ἡ θάλασσα ἐξωγκώθη ἀπὸ τὴν βίαν τῆς πεσοῦσης πέτρας, ἀλλὰ τὸ κύμα μᾶς ὤθησεν εἰς τὰ ἐμπρὸς καὶ μᾶς ἠνάγκασε νὰ πλησιάσωμεν εἰς τὴν ξηράν. Τότε ἐφθάσαμεν εἰς τὴν νῆσον ὅπου τὰ ἄλλα πλοῖα ἔμεινον συνηγμένα καὶ περίξ αὐτῶν καθήμενοι οἱ σύντροφοί μας περιέμενον καταλυπημένοι τὴν ἐπιστροφήν μας. Ἀνελκύσαμεν τὸ πλοῖόν μας εἰς τὴν ξηράν, ἐξήλθομεν εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἐξηγάγομεν τὸ ποίμνιον τοῦ Κύκλωπος τὸ ὅποτον ἐμοιράσθημεν καὶ κανεῖς δὲν ἐμακρύνθη ἡδίκημένος. Οἱ ἄνδρεῖοι ὅμως σύντροφοί μου μοὶ ἔδωκαν ἐκτὸς τοῦ μεριδίου μου τὸν κρινὸν ὅστις μὲ ἔφερε τὸν ὅποτον θυσιάσας ἀμέσως ἐπὶ τῆς παραλίας ἔκαυσα τοὺς μηρούς του διὰ τὸν υἱὸν τοῦ Κρόνου Δία ὅστις βασιλεύει ἐπὶ ὅλων τῶν ὄντων. Ἄλλ' ὁ θεὸς οὗτος δὲν ἐδέχθη τὴν προσφοράν μου καὶ δὲν ἔπαυσε μελετῶν πῶς νὰ καταστρέψῃ τὰ πλοῖά μου καὶ τοὺς ἀγαπητούς μου συντρόφους. Καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἐτρώγομεν ἡσυχῶς τὰ ἄφθονα κρέατα καὶ ἐπίνομεν τὸν ἐκλεκτὸν οἶνον. Ὅτε δὲ ὁ ἥλιος ἔδυσε καὶ διεδέχθησαν αὐτὸν τὰ σκότη, τότε ἐξηπλώθημεν καὶ ἐκοιμήθημεν εἰς τὴν ἀκροθαλασσίαν.

Ἄμα δὲ ἐφάνη ἡ θυγάτηρ τῆς αὐγῆς ῥοδοδάκτυλος Ἥως ἐνεθάρρυνα τοὺς συντρόφους μου καὶ τοὺς διέταξα νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὰ πλοῖα καὶ νὰ λύσωσι τὰ σχοινία. Ἐκεῖνοι δὲ εἰσῆλθον εὐθύς καὶ καθήσαντες κατὰ σειρὰν εἰς τὰς ἑδρας τῶν κωπηλατῶν ἐπληττον διὰ τῶν κωπίων των τὴν λευκὴν θάλασσαν. Ἐξηκολουθήσαμεν δὲ τὴν πορείαν μας μὲ τεθλιμμένην καρδίαν, διότι ἡ χαρὰ ὅτι ἐλυτρώθημεν ἀπὸ τὸν θάνατον ἐμιγνύετο μὲ τὴν λύπην ὅτι ἐχάσαμεν ἀγαπητοὺς συντρόφους.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Κ'

Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κυμαιομένην νῆσον τῆς Αἰολίας, ὅπου κατοικεῖ ὁ υἱὸς τοῦ Ἰππότου Αἰόλος, ὁ ἀγαπητὸς εἰς τοὺς ἀθανάτους θεούς. Ἀδιάρρηκτον χάλκινον τεῖχος, ὠκοδομημένον ἐπὶ ἀποκρήνου βράχου, περικυκλοῖ αὐτὴν πανταχόθεν. Δώδεκα τέκνα ἐγεννήθησαν εἰς τὰ ἀνάκτορά του, ἑξ θυγατέρες καὶ ἑξ ἀνθροῖ παῖδες τοὺς ὁποίους ἐνύμφευσεν μετὰς ἀδελφάς των καὶ οὔτινες κάθηνται πάντοτε πλησίον τοῦ ἀγαπητοῦ πατρὸς των καὶ τῆς σεβασμίας μητρὸς των ἔχοντες ἐνώπιόν των ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀναριθμητὰ φαγητά. Δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἡ αὐλὴ καὶ τὰ ἀνάκτορα ἀντηχοῦσι πλήρη ἐκ τοῦ καπνοῦ τῶν ὀπτομένων θυμάτων, κατὰ δὲ τὴν νύκτα κοιμῶνται πλησίον τῶν σεβαστῶν γυναικῶν των ἐπὶ ταπήτων καὶ ἐπὶ κλινῶν τεχνικῶς ἐξειργασμένων.

Ἀεῖσήμεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Αἰόλου. Καὶ ἐπὶ ἓνα μὲν μῆνα ὀλόκληρον μὲ ἐφιλοξένει καὶ μὲ ἡρώτα περὶ παντὸς πράγματος, περὶ τῆς Τροίας, περὶ τοῦ στόλου τοῦ Ἀτρείδου, περὶ τῆς ἐπανόδου τῶν Ἀχαιῶν· ἐγὼ δὲ τῷ διηγούμην τὰ πάντα πιστῶς. Ἀλλ' ὅταν τὸν παρεκάλεσα νὰ μὲ ἀφήσῃ νὰ ἀναχωρήσω καὶ νὰ μὲ ἀποστείλῃ, δὲν μὲ ἡρνήθη παντάπασιν καὶ προητοίμασεν μάλιστα τὰ διὰ τὸ ταξιδιον ἀναγκαιῶντα. Μοὶ ἔδωκε δὲ ἄσκον τὸν ὅποιον κατεσκεύασεν ἐκ τοῦ δέρματος βουὸς ἐννεαετοῦς ἐντὸς τοῦ ὁποίου περιέκλεισε τοὺς σφοδροὺς ἀνέμους, διότι ὁ Ζεὺς τὸν διώρισε φύλακα τῶν ἀνέμων, καὶ ὁ Αἰόλος τοὺς δένει ἢ τοὺς λύει κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του. Εἰς τὸ βάθος τοῦ εὐρυχώρου πλοίου μου ἔδρασε τὸν ἄσκον μὲ σχοινίον ἀργυροῦν διὰ νὰ μὴ διαφεύγῃ οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη πνοή, μόνος δὲ ὁ Ζεφύρος ἔμεινεν ἐλεύθερος διὰ νὰ φέρῃ ἐπὶ τῆς θαλάσσης τοὺς συντρόφους μου καὶ τὰ πλοῖά μου. Φεῦ! αἱ εὐχαὶ τοῦ δὲν ἔμελλον νὰ

ἐκπληρωθῶσιν; ἡμεῖς δὲ ἐπέπρωτο νὰ καταστραφῶμεν διὰ τὴν ἀνοησίαν μας.

α' Ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας καὶ ἐννέκ νύκτας ἐπλέομεν ἀδιακόπως, κατὰ δὲ τὴν δεκάτην ἡμέραν διεκρίναμεν τοὺς ἀγροὺς τῆς πατρίδος μου· ἤδη δὲ ἐβλέπομεν ἐκείνους οὔτινες ἦσαν πυρὰ πλησίον τῆς παραλίας. Τότε, βεβαρημένοι ὑπὸ τοῦ καμάτου, ἐνέδωκα εἰς τὸν γλυκύν ὕπνον, διότι δὲν εἶχα ἀφήσει οὐδὲ πρὸς στιγμὴν τὸ πηδάλιον, οὔτε ἠθέλησα νὰ ἐμπιστευθῶ αὐτὸ εἰς ἄλλον, θέλων νὰ φθάσω τὸ ταχύτερον εἰς τὴν γῆν τῆς πατρίδος μου. Ἐντούτοις οἱ σύντροφοί μου ὠμίλουν μεταξὺ των περὶ ἐμοῦ νομίζοντες ὅτι ἔφερα εἰς τὴν κατοικίαν μου χρυσὸν καὶ ἄργυρον, δῶρα τοῦ μεγαθύμου Διόλου, υἱοῦ τοῦ Ἰππότου. Ἐκαστος δὲ ἐξ αὐτῶν, μὲ ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἄλλου, ἔλεγεν.

α' Ω θεοί! πόσον ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἀγαπᾶται καὶ τιμᾶται παρ' ὅλων ἐκείνων τῶν ὁποίων ἐπεσκέφθη τὰς πόλεις! σφέρι ἐκ τῆς Τρωάδος πολλὰ κειμήλια ὡς μεριδιὸν ἐκ τῶν εὐλαφύρων· ἡμεῖς δὲ, ἀφοῦ ἀπεπερατώσαμεν τὸν αὐτὸν δρόμον ὃν καὶ αὐτός, ἐπιστρέφομεν εἰς τὰς οἰκίας μας μὲ ρχειρας κενάς. Τώρα δὲ ἔπρεπε καὶ ὁ Διόλος νὰ τῷ προσφέρῃ τὰ δῶρα ταῦτα ἕνεκα φιλίας. Ἀλλ' ἄς σπεύσωμεν νὰ ἰμᾶθωμεν τί περιέχει ὁ ἀσκὸς οὗτος καὶ πόσον χρυσὸν καὶ ἄργυρον περικλείει. π

α' Ταῦτα εἶπον οἱ σύντροφοί μου αἱ δὲ κακαὶ βουλαὶ των ὑπερενίκησαν καὶ ἤνοιζαν τὸν ἀσκὸν ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξώρμησαν ὅλοι οἱ ἄνεμοι. Ἡ τρικυμία τοὺς ἤρπασε καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τὸ πέλαγος κλαίοντας, μακρὰν ἀπὸ τὴν πατρίαν γῆν. Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐξύπνησα καὶ ἐσκεπτόμην μὲ τὴν ἀθάνατον καρδίαν μου νὰ ῥιφθῶ ἐκ τοῦ πλοίου εἰς τὴν θάλασσαν διὰ νὰ ἀποθάνω, ἢ μένων μεταξὺ τῶν ζώντων, νὰ ὑποφέρω ἀγογγύστως καὶ τοῦτο τὸ δεινόν. Ἐπροτίμησα δὲ νὰ ὑπομείνω καὶ νὰ ζήσω. Περιεκαλύφθη λοιπὸν καὶ κατεκλίθη ἐν τῷ πλοίῳ, ἐνῶ οἱ σύντροφοί μου ἐστέναζον, ἢ δὲ δειγνὴ τρικυμία μὲ ἐρρίψε πάλιν εἰς τὴν νῆσον τοῦ Διόλου. Ἐξῆλ-

θομεν εἰς τὴν ξηράν, ἐπρομηθεύθημεν ὕδωρ, καὶ οἱ κωπηλάται μου, μείναντες πλησίον τῶν πλοίων, ἐδείπνησαν. Ἀφοῦ δὲ ἐχορτάσθημεν τρώγοντες καὶ πίνοντες, ἔλαβον ἓνα πολεμιστὴν καὶ ἓνα κήρυκα καὶ μετέβην εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦ Αἰόλου ἀνάκτορον ὅπου εὔρον τὸν βασιλέα δειπνοῦντα μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων του. Εἰσῆλθομεν εἰς τὸ ἀνάκτορον καὶ ἐκαθήσαμεν παρὰ τὸ κατώφλιον. Ἐκεῖνοι δὲ ἠπόρησαν καὶ μᾶς ἠρώτησαν.

«Πῶς ἦλθες, Ὀδυσσεῦ; ποῖος κακὸς δαίμων σὲ εὔρεν; ἢ ἡμεῖς σὲ ἀπεστείλαμεν μετὰ πολλῆς προσοχῆς διὰ τὴν νύμφαί σου εἰς τὴν πατρίδα, σου, εἰς τὴν κατοικίαν σου, ἣ ὅπου νύμφα σου ἔβλεπε σοὶ φανῆ ἄρεστόν.»

«Ταῦτα εἶπον ἐκεῖνοι, ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην μὲ καρδίαν τεθλιμμένην.

«Οἱ κακοὶ σύντροφοί μου μὲ ἐβλάψαν, καὶ πρὶν αὐτῶν ὁ ἔκκληρὸς ὕπνος· ἀλλὰ σώσατέ με, ἀγαπητοὶ φίλοι, διότι ἐδύνασθε.»

«Ταῦτα εἶπον προσπαθῶν νὰ τοὺς πείσω μὲ γλυκεῖς λόγους· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐσιώπων, καὶ μόνον ὁ πατήρ των μοὶ ἀπεκρίθη λέγων.

«Φύγε ἀμέσως ἀπὸ τὴν νῆσον ταύτην, ὦ ἀθλιώτατε πάντων τῶν θνητῶν, διότι δὲν μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ δέχωμαι καὶ νὰ βοηθῶ ἄνθρωπον μισούμενον ὑπὸ τῶν μακάρων θεῶν. Ὁ Μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ, ἀφοῦ ἐπέστρεψες ἐδῶ ὑπὸ τὸ βάρος τῆς νόργης τῶν θεῶν.»

«Μὲ τοιοῦτους λόγους μὲ ἀπέπεμψε τῆς οἰκίας του βαρέως στεναζόντα. Ἐξηκολουθήσαμεν τὸ ταξειδίον μας μὲ καρδίαν τεθλιμμένην, ἣ δὲ ψυχὴ τῶν συντρόφων μου κατεβασανίζετο μὲ τὸ ἐπίπονον κωπηλάτημα εἰς τὸ ὅποιον μᾶς κατεδίδικασεν ἡ μωρία μας, ἐπειδὴ κανεὶς πλέον δὲν μᾶς ἐπροστάτευεν.

«Ἐπὶ ἑξ ἡμέρας καὶ ἑξ νύκτας ἐπλέομεν ἀδιακόπως, κατὰ δὲ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ὑψηλὴν πόλιν τοῦ Λάμου, τὴν Τηλέπυλον τῶν Λαιστρυγόνων, ὅπου ὁ

ποιμήν, ἐπαναφῆρων ἐκ τῆς βοσκῆς τὸ ποιμνιὸν του, προσκαλεῖ ἄλλον ποιμένα ὅστις τὸν ἀκούει καὶ ἐξάγει τὸ ἰδικόν του· ὅπου ὁ ἐγκαρτερῶν εἰς τὴν ἀγρυπνίαν θὰ ἠδύνατο νὰ λαμβάνῃ διπλοῦν μισθὸν βοσκῶν πρῶτον μὲν τοὺς βόας, ἔπειτα δὲ τὰ λευκόμαλλα πρόβατα, διότι αἱ ὁδοὶ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς εἶναι πλησίον ἀλλήλων. Εἰσῆλθομεν εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ λιμένα, περίξ τοῦ ὁποίου ὑψοῦται πανταχόθεν βράχος ἀπότομος, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ στόμιον στενοῦται ὑπὸ δύο ὑψηλῶν ἀκρωτηρίων. Οἱ σύντροφοί μου διεῦθυνον τὰ πλοῖά των εἰς τὰ ἔνδον τοῦ λιμένος καὶ τὰ ἔδεσαν πλησίον ἀλλήλων, διότι ἐντὸς αὐτοῦ ποτὲ δὲν ὑψοῦνται κύματα μήτε μεγάλα μήτε μικρά, ἀλλὰ πάντοτε ἐπικρατεῖ ἐντελής γαλήνη. Ἐγὼ μόνος ἐκράτησα τὸ πλοῖόν μου ἐκτὸς, θέσας ἐκ τοῦ βράχου τῆς εἰσόδου τὰ στηρίζοντα αὐτὸ σχοινία. Ἐπειτα ἀνέβην ἐπὶ ἀποκρήνου λόφου καὶ ἐστάθην χωρὶς νὰ ἰδῶ μήτε τὰς ἐργασίας τῶν ἀνθρώπων μήτε τὰς τῶν βοῶν. Βίδομεν μόνον καπνὸν ὑψούμενον ὑπὲρ τὴν γῆν· τότε ἐξέλεξα δύο πολεμιστάς καὶ ἓνα κήρυκα, τοὺς ὁποίους διέταξα νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας διὰ νὰ ἰδῶσι τίνες ἀνθρωποι κατοικοῦν αὐτήν. Ἀνεχώρησαν λοιπὸν ἀκολουθοῦντες πεπατημένην ὁδὸν διὰ τῆς ὁποίας τὰ ἁμάξια μετέφερον εἰς τὴν πόλιν τὰ ξύλα τῶν ὑψηλῶν ὄρεων, πλησίον δὲ τῶν θυρῶν συνήντησαν νέαν παρθένον ἥτις ἐξήρχετο διὰ νὰ φέρῃ ὕδωρ· ἦτο ἡ εὐγενὴς θυγάτηρ τοῦ Δαιστρυγόνος Ἀντιφάτου, ἥτις κατέβαινεν εἰς τὴν ὠραίαν κρήνην τῆς Ἀρτακίας ἐκ τῆς ὁποίας ὅλος ὁ λαὸς ἐλάμβανεν ὕδωρ. Οἱ σύντροφοί μου τὴν ἐπλησίασαν καὶ τὴν ἠρώτησαν ποῖος ἦτο ὁ βασιλεὺς τῆς χώρας ἐκείνης καὶ τίνες αἱ λαοὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐβασίλευεν, ἐκείνη δὲ τοῖς ἔδειξε τὸ ἀνάκτορον τοῦ πατρὸς της, ὅπου μετέβησαν ἀμέσως. Ἀλλὰ μόλις εἰσελθόντες εἰς τὴν εὐρύχωρον ἐκείνην κατοικίαν, εὗρον γυναῖκα ὑψηλὴν ὡς κορυφὴν ὄρους. Ἡ θεὰ αὕτη τοὺς ἐνέπλησε τρόμου. Ἐν τούτοις ἡ βασίλισσα ἐκάλεσεν ἐκ τῆς ἀγορᾶς τὸν ἐνδυζὸν Ἀντιφάτην, σύζυγόν της, ὅστις ἀμέσως

ἐμελέτησε τὸν ὀλεθρόν των, καὶ ἀρπάσας τὸν εἶα ἐκ τῶν συντρόφων μου παρεσκεύασε τὸ δεῖπνόν του. Οἱ δύο ἄλλοι ὤρμησαν καὶ ἔφυγον ταχέως μέχρι τῶν πλοίων. Ἐν τούτοις ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ διαλαλήσωσι δι' ὅλης τῆς πόλεως, οἱ δὲ Δαιστρυγόνες ἤκουσαν τὴν πρόσκλησίν του καὶ συνέρρευσαν πανταχόθεν ἀναριθμητοί, ὁμοιάζοντες οὐχὶ μὲ ἀνθρώπους ἀλλὰ μὲ γίγαντας, καὶ ἐκ τῆς κορυφῆς τῶν βράχων ἔρριπτον κατὰ τῶν πλοίων μας λίθους ὑπερμεγέθεις. Φοβερός θόρυβος ἠγέρθη ἀπὸ τὰ πλοῖα, αἱ δὲ κραυγαὶ τῶν θνησκόντων ἐμιγνύοντο μὲ τὸν κρότον τῶν συντριβομένων πλοίων. Οἱ Δαιστρυγόνες ἐτρέπυσαν τοὺς Ἕλληνας ὡς ἰχθύς καὶ τοὺς ἔλαβον διὰ νὰ προετοιμάσωσι τὰ φρικτὰ αὐτῶν συμπόσια. Καθ' ὃν καιρὸν δὲ ἐφόνευον αὐτοὺς ἐντὸς τοῦ βαθέος λιμένος, ἐγὼ ἔσουρα τὸ κοπτερόν ξίφος μου καὶ ἐκοψα τὸ σχοινίον ὅπερ ἐκράτει τὸ πλοῖόν μου. Ἐνθαρρύνας δὲ τοὺς συντρόφους μου τοὺς διέταξα ἀμέσως νὰ ριφθῶσιν εἰς τὰ κωπία διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὸν ὀλεθρον. Αὐτοὶ μὲ ὑπήκουσαν καὶ ἤρχισαν νὰ κωπηλατῶσι μὲ δύναμιν, διότι ἐφοβοῦντο τὸν θάνατον. Τὸ πλοῖόν μου ἐξέφυγεν ἀσμένως εἰς τὸ πέλαγος τὰς ριπτομένας πέτρας, ὅλα ὅμως τὰ λοιπὰ κατεστράφησαν ἐκεῖ.

Ἄ'Εξηκολουθήσαμεν τὸν πλοῦν μας μὲ καρδίαν τεθλιμμένην, διότι ἡ χαρὰ ὅτι ἐλυτρώθημεν ἀπὸ τὸν θάνατον ἀνέμιγνύετο μὲ τὴν λύπην ὅτι ἀπωλέσαμεν ἀγαπητοὺς συντρόφους. Ἐφθάσαμεν κατόπιν εἰς τὴν νῆσον Αἰαίαν ὅπου κατώκει ἡ ξανθὴ Κίρκη, θεὰ φοβερά, ὁμιλοῦσα τὴν γλῶσσαν τῶν θνητῶν, ἀδελφὴ τοῦ συνεττοῦ Αἰήτου· ἀμφοτέρω εἶχον πατέρα τὸν Ἥλιον, ὅστις φέρει εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ φῶς, ἡ δὲ μήτηρ των εἶναι ἡ θυγάτηρ τοῦ Ὀκεανοῦ Πέρση. Ἐφέρομεν ἐν σιωπῇ τὸ πλοῖόν μεχρι τῆς παραλίας, εἰς πρόσφορόν τινα λιμένα, ὅπου θεὸς τις μᾶς ὠδήγησεν. Ἀποθάντες δὲ εἰς τὴν ξηρὰν ἐμείναμεν ἐπὶ δύο ἡμέρας κειτόμενοι ἐπὶ τῆς ἄμμου καὶ βρασνύζομενοι ὑπὸ τοῦ καύματος καὶ τῆς λύπης. Ὅταν δὲ ἡ ξανθὴ Ἥως

ἔφερε τὴν τρίτην ἡμέραν, ἔλαβον τὸ δόρυ μου καὶ τὸ δέξυ φάσανόν μου, ἐμακρύνθην ἀπὸ τοῦ πλοῖτον καὶ ἀνέβην ταχέως ἐπὶ τινος λόφου ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἠδυνάμην νὰ ἴδω τὰς ἐργασίας τῶν ἀνθρώπων ἢ νὰ ἀκούσω τὰς φωνάς των. Φθάσας εἰς τὴν κορυφὴν ἐστάθην καὶ διέκρινα καπνὸν ὑψούμενον ὑπὲρ τὴν εὐρύχωρον γῆν ἀνωθεν τοῦ ἀνακτόρου τῆς Κίρκης καὶ διὰ μέσου δάσους ἐκ μεγάλων δρυῶν. Τότε ἐσκέφθην μὲ τὸ πνεῦμά μου καὶ μὲ τὴν ψυχὴν μου ἐάν ἔπρεπε νὰ ὑπάγω νὰ λάβω πληροφορίας εἰς τὸ μέρος ἃπου εἶδον τὸν σκοτεινὸν καπνόν. Ἀλλὰ μοὶ ἐφάνη προτιμότερον νὰ ἐπιστρέψω πρῶτον εἰς τὸ πλοῖτόν μου, νὰ συμπάγω μετὰ τῶν συντρόφων μου καὶ νὰ πέμψω ἀκολουθῶς εἰς τὰ ἔνδον τῆς νήσου. Ἦδη ἤμην πλησίον τῆς παραλίας ὅτε θεός τις, συγκινηθεὶς διὰ τὴν μόνωσίν μου, ἔστειλεν εἰς τὸν δρόμον μου μεγάλην ἔλαφον ὑψίκερων, ἥτις στενοχωρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ καύματος τοῦ ἡλίου κατέβαινεν ἐκ τῶν βροσκῶν τοῦ δάσους διὰ νὰ ἡροσισθῇ εἰς τὰ νάματα τοῦ ποταμοῦ. Ἐνῶ δὲ ἐπῆθα ἐν τῇ πεδιάδι, ἐγὼ τὴν ἐκτύπησα εἰς τὸ μέσον τῆς ῥάχους, τὸ δὲ χαλκοῦν δόρυ μου τὴν ἐπέρασε διαμπάξ· τότε ἡ ἔλαφος ἔπεσεν εἰς τὸν κονιορτὸν τῆς ὁδοῦ στενάζουσα τὸν ὕστατον στεναγμὸν καὶ ἔφυγεν ἀπ' αὐτῆς ἡ ζωή. Θέσας τὸν πόδα ἐπ' αὐτῆς ἀνέσυρα τὸ δόρυ ἐκ τῆς πληγῆς, τὸ ἀπέθεσα κατὰ γῆς, ἔκοψα κλάδους εὐλυγίστους καὶ ἐπλεξα δι' αὐτῶν σχοινίον ἕως μίαν ὀργυιὰν μὲ τὸ ὅποιον ἔδεσα ἡμοῦ τοὺς τέσσαρας πόδας τοῦ τερατώδους ζώου. Ἀνεχώρησα δὲ βαστάζων αὐτὴν περὶ τὸν τράχηλόν μου καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ δόρατός μου, διότι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κρατῶ τοιοῦτο βάρος ἐπὶ τοῦ ὤμου μου μὲ τὴν μίαν χεῖρα, τόσον μέγα ἦτο τὸ ζῶον. Φθάσας ἔμπροσθεν τοῦ πλοίου μου, ἔρριψα χαμαὶ τὸ βάρος ἐκεῖνο, καὶ διὰ τῶν ἐνθαρρύντικων λόγων μου ἀνεζωπύρησα τὸ θάρρος τῶν συντρόφων μου πλησιάζων ἕνα ἕκαστον.

«Φίλοι, μέσας καὶ ἂν ἔχωμεν λύπας, δὲν θὰ καταβῶμεν εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Πλούτωνος πρὶν ἔλθῃ ἡ ὑπὸ τῆς

λογον εἰς τὸ δεῦτερον. Τότε ἐξήρψαμεν τοὺς κλήρους ἐντὸς χαλκίνης περικεφαλαίας καὶ τοὺς ἀνεκινήσαμεν, ἐξῆλθε δὲ ὁ τοῦ μεγαθύμου Εὐρυλόχου ὅστις ἀνεχώρησε κλαίων μετὰ τῶν εἰκοσιδύο συντρόφων μας καὶ μᾶς ἄφησε στεναζόντας ἐπὶ τῆς παραλίας. Προχωρήσαντες οὗτοι εὗρον εἰς τὸ βάθος κοιλάδος, ἐν μέσῳ μέρους ἀνοικτοῦ, τὸ μεγαλοπρεπὲς ἀνάκτορον τῆς Κίρκης ὠκοδομημένον ἐκ λίθων πελεκητῶν. Πέριξ αὐτοῦ ἦσαν ὄρεινοι λύκοι καὶ λέοντες τοὺς ὁποίους αὕτη εἶχε μαγεῦσαι δοῦσα εἰς αὐτοὺς κακὰ φάρμακα καὶ οἷτινες ἀντὶ τῆς ὁρμῆς κατὰ τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐβώπευον κινούντες τὰς μακρὰς οὐράς των. Ὅπως περὶ τὸν κύριόν των οἱ κύνες σπεύδουσι κολακεύοντες αὐτὸν ὅταν ἐξέρχεται τοῦ συμποσίου, διότι τοῖς φέρει πάντοτε φαγώσιμόν τι· οὕτω καὶ περὶ τοὺς συντρόφους μου οἱ μακρῶνυχες ἐκεῖνοι λύκοι καὶ οἱ τρομεροὶ λέοντες ἐπροχώρησαν σάινοντες τὰς οὐράς των. Οἱ σύντροφοί μου ἐκπλαγέντες καὶ φοβηθέντες εἰς τὴν θέαν τῶν φρικωδῶν ἐκείνων τεράτων, ἐστάθησαν εἰς τὰ πρόθυρα τῆς καλλιπλοκάμου θεᾶς. Ἦκουσαν δὲ εἰς τὸ ἀνάκτορον τὴν Κίρκην ἥτις ἐψάλλε μετὰ φωνῆς μελωδικῆς ὑφαίνουσα μέγα πανίον ἀφθαρτον, ἐλαφρὸν, χάριεν καὶ ὠραῖον ὡς εἶναι τὰ ἔργα τῶν θεαινῶν. Τότε ὁ Πολίτης, εἰς ἐκ τῶν μᾶλλον ἀγαπητῶν συντρόφων μου, τὸν ὁποῖον ἐξετίμων καὶ ἐφίλουν τὰ μάλιστα, τοῖς ὠμίλησε πρῶτος.

«Φίλοι, γυνὴ ἢ θεὰ εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦτο ὑφαίνει μέγα πανίον καὶ ψάλλει θαυμασίως· ὅλοι οἱ τοῖχοι ἀντηχοῦσιν ἐκ τοῦ ἁσματος τῆς. Μὴ χάνωμεν λοιπὸν καιρὸν, καὶ ἄς ντὴν φωνάζωμεν.»

«Ταῦτα εἶπεν, ὅλοι δὲ ἔκραξαν μεγαλοφώνως, καὶ ἀμέσως ἡ Κίρκη ἐνεφανίσθη, ἤνοιξε τὰς λαμπρὰς θύρας τῆς καὶ τοὺς προσεκάλεσε νὰ εἰσέλθωσι. Τὴν ἠκολούθησαν ὡς ἀνῆτοι. Ἄλλ' ὁ Εὐρύλοχος, ὑποπτεύσας παγίδα τινὰ, ἔμεινε μόνος, ἐξω τοῦ ἀνακτόρου. Ἡ θεὰ εἰσήγαγε τοὺς συντρόφους μου, τοὺς ἐκάθισεν ἐπὶ θρόνων, ἔπειτα δὲ ἀναμίξασα δι' αὐτοὺς ἐντὸς Πραμνείου οἴνου τυρόν, ἄλευρον καὶ μέλι νωπὸν,

προσέθηκεν εἰς τὰ φαγητὰ ταῦτα ἀπαίσια φάρμακα διὰ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ λησμονήσωσι τὴν γῆν τῆς πατρίδος τῶν. Ἀμα δὲ τὰ χεῖλη τῶν ἤγγισαν τὸ ἄπιστον ἐκεῖνο ποτόν, ἡ θεὰ τοὺς ἐκτύπησε διὰ ῥάβδου καὶ τοὺς ἐκλείσεν εἰς τὸν σταῦλον τῶν χοίρων. Καὶ τὸ μὲν σῶμα, αἱ τρίχες, ἡ κεφαλὴ, ὁ γρυλισμὸς ἦσαν χοίρου, ἡ δὲ σκέψις διετηρήθη ὡς πρό-
τον. Ἡ Κίρκη τοὺς ἐκλείσει κλαίοντας, ἔπειτα δὲ τοῖς ἔρριψεν ἄκυλον καὶ βάλανον καὶ τὸν καρπὸν τῆς κρανείας, φα-
γητὰ συνήθη εἰς τοὺς κυλισμένους εἰς τὴν γῆν χοίρους.

Ἐν τούτοις ὁ Εὐρύλοχος δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ πλοῖον διὰ νὰ μᾶς πληροφρήσῃ περὶ τῆς ἀθλίας τύχης τῶν συντρόφων του. Ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ εἴπῃ οὔτε λέξιν ὅσον καὶ ἂν ἐπεθύμει διήτι ἡ καρδιά του κατείχετο ὑπὸ μεγάλης θλίψεως, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν πλήρεις δακρύων καὶ ἐν τῇ ψυχῇ του πένθος μόνον εἶχεν. Ὅταν τέλος τὸν ἠρωτήσαμεν ὅλοι μετ' ἀγωνίας, τότε μᾶς διηγάθη τὸν ὄλε-
θρον τῶν ἄλλων συντρόφων.

Ἀδιεβαίνομεν, ὡς εἶχες διατάξει, ἐνδοξε Ὀδυσσεῦ, τὸ δά-
σος τῶν μεγάλων δρυῶν, ὅτε εὗρομεν εἰς τὸ βάθος κοιλά-
δος, ἐν μέσῳ ἀνοικτοῦ μέρους, μεγαλοπρεπὲς ἀνάκτορον
ἐφ' ἠκοδομημένον ἐκ λίθων πέλεκυτων. Ἐντὸς αὐτοῦ γυνὴ ἡ
ῥεῖα ὕφαινε μέγα πανίον καὶ ἔψαλλε λιγυρῶς. Τὴν ἐκαλέ-
σαμεν μεγαλοφώνως, ἀμέσως δὲ ἐνεφανίσθη, ἤνοιξε τὰς
πυλῶν θύρας τῆς καὶ μᾶς προσεκάλεσε νὰ εἰσέλθωμεν.
Οἱ σύντροφοί μου τὴν ἠκολούθησαν ὡς ἀσυλλόγιστοι· ἐγὼ
ἔδὲ μόνος ἔμεινα ἔξω τοῦ ἀνακτόρου ὑποπτεύσας παγίδα
ἢ τινα. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐγίναν ἄφαντοι συγχρόνως. Δὲν εἶ-
πδον δὲ κανένα νὰ ἐπιστρέψῃ, μολονότι περιέμεινα ἐπὶ πολὺ
ἡτὴν ἐπιστροφήν των.»

Ἀταῦτα εἶπεν, ἐγὼ δὲ ἔρριψα ἀμέσως εἰς τοὺς ὤμους μου
τόξον καμπύλον καὶ μέγα χάλκινον ξίφος ἀργυρόηλον, διέ-
ταξα δὲ τὸν Εὐρύλοχον νὰ μὲ ὀδηγήσῃ διὰ τοῦ ἰδίου δρό-
μου τὸν ὅποιον ἠκολούθησεν· ἀλλ' ἐκεῖνος, πεσὼν εἰς τὰ γό-
να

κατά μου, ἐνῆγκαλίσθη αὐτὰ, καὶ κλαίων μὲ καθικέτευσε διὰ τῶν ταχέων τούτων λόγων.

«Αἰστροφεῖ Ὀδυσσεῦ, μὴ μὲ σύρῃς ἐκεῖ παρὰ τὴν θέλπαιν ἑμοῦ, ἀλλ' ἄφυσόν με ἐδῶ, διότι ἤξεύρω ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ἐπανέλθῃς μήτε σὺ, μήτε τὰ ἐπαναφέρῃς κανένα ἐκ τῶν πουντρόφων μας. Ἀλλὰ μετ' αὐτῶν οἵτινες μᾶς μένουσιν ἄς πφύγωμεν τὸ ταχύτερον, ἐνάσω εἶναι ἀκόμη καιρὸς νὰ ἀποφύγωμεν τὸν θάνατον.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην.

«Εὐρύλοχε, μέινε πλησίον τοῦ πλοίου τρώγων καὶ πίνων, ἐγὼ ὅμως ἀναχωρῶ, διότι μὲ διατάττει ἀνωτέρα ἀνάγκη.»

«Ταῦτα εἰπὼν ἐμακρύθην τῆς παραλίας, εἰσεχώρησα εἰς τὸ ἱερὸν δάσος, καὶ ἤδη ἐπλησίαζα νὰ φθάσω εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ κατοικίαν τῆς φαρμακευτρίας Κίρκης ὅταν ὁ τὴν χρυσὴν ῥάβδον κρατῶν θεὸς Ἑρμῆς μὲ ἐπλησίασεν ἐνῶ προέβαινα πρὸς τὸ ἀνάκτορον, λαβὼν τὸ σχῆμα νεανίσκου τοῦ ὁποίου μόλις ἀρχίζει νὰ φύεται ἡ γενειὰς, καθ' ἣν στιγμὴν δηλαδὴ ἡ νεότης εἶναι χαριεστάτη. Θλίψας δὲ τὴν χεῖρά μου μὲ εἶπε.

«Αὐστυχῇ! ποῦ ὑπάγεις μόνος διερχόμενος τοὺς λόφους καὶ τὰ ἀγνώστα ταῦτα μέρη; οἱ σύντροφοί σου εἶναι κεκλεισμένοι ὑπὸ τῆς Κίρκης ὥς χοῖροι εἰς σταύλους στερεοῦς. Ἐάν ἐρχεσαι διὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃς, νομίζω ὅτι μήτε σοὺ δὲν θὰ ἐπιστρέψῃς, ἀλλὰ θὰ μείνῃς ἐκεῖ ὡς αὐτοί. Θέλω πῶς νὰ σὲ προφυλάξω ἀπὸ τὸ πάθημα καὶ νὰ σὲ σώσω. Πιάβε αὐτὸ τὸ σωτήριον φάρμακον, ἔχε το καὶ εἰσελθε εἰς πτὴν κατοικίαν τῆς Κίρκης, τοιουτοτρόπως δὲ θὰ ἀπομακρύνῃς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς σου τὸν ὄλεθρον. Μάθε τώρα παρ' ἐμοῦ ὅλας τὰς κακὰς πανουργίας τῆς νύμφης. Θὰ σοὶ ἐτοιμάσῃ μίγμα καὶ θὰ σταλαξῇ εἰς τὸ φαγητόν σου δηλητήριο ὄλεθριον, ἀλλὰ δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ σὲ μαγεύσῃ, ὡς οἱ δὲν θὰ τὴν ἀφήσῃ τὸ σωτήριον φάρμακον τὸ ὅποιον θὰ σοὶ δώσω. Δὲν σοὶ παραλείπω τίποτε, ἀκουσον. Ἀμα ἡ Κίρκη σὲ κτυπήσῃ διὰ τῆς μακροῦς ῥάβδου τῆς, ἀνάσπασον

«ο ὄξυ ξίφος σου καὶ ὄρησον κατ' αὐτῆς ὡς ἐάν ἤθελές
 νά τὴν φονεύσης, αὐτὴ δὲ φοβηθεῖσα θὰ σὲ προσκαλέσῃ
 νὰ συμμερισθῇς τὴν κλίνην της. Τότε σὺ μὴ ἀρνηθῇς νὰ
 συγκαοιμηθῇς μετὰ θεᾶς, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς συντρό-
 φους καὶ διὰ νὰ φιλοξενήσῃ καὶ σὲ τὸν ἴδιον. Ἀλλὰ πρῶ-
 τον διατάξον αὐτὴν νὰ ὁμόσῃ τὸν μέγαν ὄρκον τῶν θεῶν
 ὑδιὰ νὰ μὴ σοῦ ἐτοιμάσῃ καμμίαν ἄλλην δυστυχίαν καὶ
 ὑδιὰ νὰ μὴ σὲ στερήσῃ τοῦ θάρρους σου καὶ τῆς ἰσχύος σου
 πένθ' ὅθι σὲ κρατῇ γυμνόν.»

«Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἑρμῆς μοὶ ἔδωκε τὸ σωτήριον φάρμα-
 κον τὸ ὁποῖον ἐξερρίζωσεν ἀπὸ τὴν γῆν καὶ τοῦ ὁποίου μοὶ
 ἐδίδαξε τὴν ιδιότητα. Ἡ ρίζα αὐτοῦ ἦτο μαύρη καὶ τὸ ἄν-
 θος λευκόν ὡς τὸ γάλα. Οἱ θεοὶ καλοῦσιν αὐτὸ μῶλυ· οἱ ἄν-
 θρωποι δυσκόλως τὸ ἐκρίζωνουσιν, ἀλλ' εἰς τοὺς θεοὺς τὰ
 πάντα εἶναι εὐκόλα. Ἐπειτα ὁ Ἑρμῆς ὑψώθη ἄνωθεν τῆς
 δασώδους νήσου καὶ ἀνέβη εἰς τὸν εὐρύν Ὀλυμπον, ἐγὼ δὲ
 ἐξηκολούθησα τὴν πορείαν μου πρὸς τὸ ἀνάκτορον τῆς Κίρ-
 κης μὲ τὴν καρδίαν βιαίως συγκεκινημένην. Ἐσταμάτησα εἰς
 τὰ πρόθυρα τῆς καλλιπλοκάμου θεᾶς καὶ τὴν ἐκάλεσα με-
 γαλοφώνως, ἐκείνη δὲ ἤκουσε τῆς φωνῆς μου, ἐνεφανίσθη ἁ-
 μέσως, ἥνοιξε τὰς λαμπράς θύρας καὶ μὲ προσεκάλεσε νὰ
 εἰσέλθω. Τὴν ἠκολούθησα μὲ καρδίαν τεθλιμμένην. Μὲ εἰ-
 σήγαγε καὶ μὲ ἐκάθισεν ἐπὶ μεγαλοπρεποῦς θρόνου ἀργυροῦ-
 λου, κατασκευῆς ἐξαισίας, ἔθεσε δὲ ὑπὸ τοὺς πόδας μου μι-
 κρὸν σκαμνίον. Ἐπειτα ἡ θεὰ κατεσκεύασεν ἐντὸς χρυσοῦ
 ποτηρίου τὸ μίγμα τὸ ὁποῖον ἐμελλὰ νὰ πῶ, καὶ μελετῶσα
 ἐν τῇ ψυχῇ της κακοὺς διαλογισμοὺς ἐστάλαξεν εἰς αὐτὸ
 τὰ δηλητήριά της. Ἀφοῦ δὲ ἔπια τὸ ποτὸν τὸ ὁποῖον μοὶ
 προσέφερε καὶ τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν ἐνέργειαν ἔσχεν ἐπ' ἐμοῦ,
 μὲ ἐκτύπησε διὰ τῆς ράβδου της καὶ ἐπρόφερε τὰς λέξεις
 ταύτας.

«Ὑπαγε τώρα νὰ κατακλιθῇς εἰς τὸν σταῦλον μὲ τοὺς
 συντρόφους σου.»

Ταῦτα εἶπεν, ἐγὼ δὲ σύρας τὸ ὄξυ μου ξίφος ὥρμησα

κατὰ τῆς Κίρκης ὡς εἴαν ἤθελον νὰ τὴν φονεύσω. Αὐτὴ δὲ ῥήξασα κραυγὴν, ἔκυψεν, ἔλαβεν διὰ τῶν χειρῶν τῆς τὰ γόνατά μου καὶ κλαίουσα μοι εἶπε τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους.

«Τίς καὶ πόθεν εἶσαι μεταξύ τῶν ἀνθρώπων; ποῦ εἶναι ἡ πόλις σου, ἡ οἰκογένειά σου; Ἐκπλήττομαι διότι καί-ντοι πῶν τὸ ποτόν τοῦτο δὲν ὑπέκυψες εἰς τὴν δύναμιν τοῦ οὐδὲις ἀνθρώπου ἡδυνήθη νὰ ἀντισταθῇ μόλις ἐβρεξε εἰς αὐτοῦ τὰ χεῖλη του. Τὰ στήθη σου ὁμῶς περικλείουσι πνεῦμα ἀκλόνητον, ἢ εἶσαι ὁ Ὀδυσσεύς, περὶ τοῦ ὁποίου πό τὴν χρυσὴν ῥάβδον κρατῶν Ἀργεϊφόντης μοι προεῖπεν ὅτι θὰ ἔλθῃ εἰς τὴν νῆσόν μου μὲ ταχύ καὶ μελανόν πλοῖον ἡέπιστρέφων ἐκ τῆς Τρωάδος. Ἀλλὰ θέσον τὸ ξίφος σου εἰς τὴν θήκην του, ἔλθε νὰ συμμερισθῇς τὴν κλίνην μου, εἰς ἐνωθῶμεν ἐρωτικῶς καὶ ἄς παύσῃ μεταξύ ἡμῶν πᾶσα ὀδυσπιστία.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐγὼ δὲ τῇ ἀπεκρίθην.

«Πῶς τολμᾷς νὰ μὲ παρακαλῇς νὰ ἦμαι ἐπιεικὴς πρὸς σέ ἢ τίς μετέβαλες τοὺς συντρόφους μου εἰς χοίρους, ἐμὲ δὲ κρατοῦσα ἐνταῦθα μὲ προσκαλεῖς προδοτικῶς νὰ ἀναβῶ εἰς τὴν κλίνην σου, ἵνα γυμνωθέντα τῶν ἐνδυμάτων μου μὲ καταστήσῃς ἄτολμον καὶ ἀνίσχυρον; Ὅχι, δὲν θὰ κοιμηθῶ μετὰ σοῦ, ὦ θεᾶ, πρὶν ὁμόσῃς μέγαν ὄρκον, ὅτι δὲν θὰ ἔμοῦ ἐτοιμάσῃς καμίαν ἄλλην μεγάλην δυστυχίαν.»

«Ταῦτα εἶπον, ἀμέσως δὲ ἐκείνη ὥμοσε τὸν μέγαν ὄρκον τὸν ὁποῖον ἐζήτησα. Ἀφοῦ δὲ ὥρκίσθη καὶ ἐτελείωσε τὸν ὄρκον, εἰσῆλθον εἰς τὴν κλίνην τῆς ὡραίας Κίρκης. Ἐντούτοις τέσσαρες ὑπηρέτριαι αἰτίνες ἐξετέλουν τὰς διαταγὰς τῆς εἰς τὴν κατοικίαν τῆς, κατεγίνοντο εἰς τὸ ἀνάκτορον. Αὗται ἦσαν θυγατέρες κρηνῶν, δασῶν καὶ ἱερῶν ποταμῶν οἵτινες φέρουσιν εἰς τὴν θάλασσαν τὰ ὕδατά των. Ἐκ τούτων ἡ μὲν ἔθετεν ἐπὶ τῶν θρόνων ὡραῖα σκεπάσματα πορφυρὰ καὶ κάτωθεν αὐτῶν λινὰ ὑφάσματα· ἡ ἄλλη ἐτοποθέτει πρὸ τῶν θρόνων ἀργυρὰς τραπέζας καὶ ἐπ' αὐτῶν χρυσὰ κάμιστρα· ἡ τρίτη ἐμίγνυεν ἐντὸς κρατῆρος ἀργυροῦ οἶνον γλυκύν ὡς μέλι

καὶ διένεμεν αὐτὸν εἰς χρυσᾶ ποτήρια· ἡ δὲ τετάρτη ἔφε-
 ρεν ὕδωρ καὶ ὑπὸ μέγαν τρίποδα ἤναπτε πολὺ πῦρ, ἐξε-
 σταίνεται δὲ τὸ ὕδωρ. Ἀφοῦ δὲ τοῦτο ἔβρασεν ἐντὸς τοῦ
 λαμπροῦ χαλκίνου ἀγγείου, ἡ νεαρά νύμφη μὲ ἔθεσεν εἰς
 λουτήρα καὶ μὲ ἐπλυνε τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους ἀφοῦ
 συνεκέρασε τερπνῶς τὸ ὕδωρ τοῦ τρίποδος, μέχρις οὗ ἡ
 κούρασις ἐγκατέλιπε τὰ μέλη μου. Ἀφοῦ δὲ μὲ ἔλουσε καὶ
 μὲ ἔχρισε μὲ ἄφθονον ἔλαιον, μὲ ἐνέδυσεν ὠραίαν χλαῖναν
 καὶ χιτῶνα, καὶ μὲ ἐκάθισεν ἔπειτα ἐπὶ μεγαλοπρεποῦς
 θρόνου ἀργυροῦ ἐξαισίας κατασκευῆς, ὑπὸ τοὺς πόδας μου
 δὲ ὑπῆρχε μικρὸν σκαμνίον. Ὑπηρέτριά τις ἔφερεν ὕδωρ
 ἐντὸς προχόης χρυσοῦς καὶ ἐπλυνε τὰς χεῖράς μου εἰς λεκά-
 νην ἀργυρᾶν, ἔπειτα δὲ ἔφερε πλησίον μου τράπεζαν ὁμαλὴν
 ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ σεβασμὶα οἰκονόμος παρέθεσε προθύμως
 ἄρτον καὶ ἄφθονα φαγητά. Τότε ἡ θεὰ μὲ προσεκάλεσε νὰ
 φάγω, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἤθελον, καὶ ἔμενα ἀκίνητος ἐπὶ τοῦ κα-
 θίσματός μου ἄλλοφρονῶν καὶ μὲ καρδίαν ταρασσομένην ὑπὸ
 θλιβερῶν ὑπονοειῶν. Ἡ νύμφη παρετήρησεν ὅτι δὲν ἔτεινα
 τὰς χεῖρας πρὸς τὰ παρατεθειμένα φαγητά, εἶδε τὴν σκλη-
 ρὰν θλίψιν μου, καὶ κλίνασα πρὸς ἐμὲ, μοι ἀπέτεινε τοὺς
 ταχεῖς τούτους λόγους.

«Διατί λοιπόν, ὦ Ὀδυσσεῦ, μένεις ἀκίνητος καὶ ἄφωνος;
 »Διατί, κατατήκων τὴν καρδίαν σου, δὲν τολμᾷς νὰ ἐγγί-
 νῃς μήτε τὰ φαγητά μήτε τὸ ποτόν; μήπως φοβεῖσαι πα-
 ρυγίδα τινά; Ἀλλὰ δὲν εἶναι πρέπον πλέον νὰ φοβῇσαι,
 »οἷόςτι ἤκουσες τὸν ἀπαραβίαστον ὄρκον μου.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην.

«ὦ Κίρκη, τίς ἄνθρωπος, ἐκτὸς ἐὰν ᾖτο ἄδικος, θὰ ἔ-
 »στεργε νὰ φάγῃ καὶ νὰ πῇ πρὶν ἐλευθερώσῃ καὶ ἰδῇ μὲ
 »τοὺς ἰδίους τοῦ ὀφθαλμοῦς τοὺς ἀγαπητοὺς τοῦ συντρόφους;
 »Ἐὰν θέλῃς νὰ συμμερισθῶ εὐθύμως τὸ συμπόσιόν σου, ἐ-
 »λευθερώσω αὐτοὺς διὰ νὰ ἴδω μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς μου τοὺς
 »ἀγαπητοὺς μου συντρόφους.»

«Ταῦτα εἶπον, ἡ δὲ Κίρκη ἐξῆλθε τοῦ ἀνακτόρου μὲ τὴν

ράβδον εἰς τὴν χεῖρα, ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ σταύλου καὶ ἐξήγαγε τοὺς συντρόφους μου ὁμοιάζοντας μὲ χοίρους ἐννεασετῆς. "Όταν δὲ παρετάχθησαν ἐνώπιόν μου ἐπλησίασεν αὕτη καὶ τοὺς ἔτριψε μὲ βάλαμον σωτήριον· τότε ἀμέσως ἔπεσαν ἀπὸ τὰ σώματά των αἱ μακραὶ τρίχες αἷτινες εἶχον φυτρώσει ἐνεκα τοῦ φαρμάκου τὸ ὅποιον τοῖς ἔδωκε κατ' ἀρχὰς ἡ σεβαστὴ Κίρκη, καὶ ἐγένοντο πάλιν ἄνθρωποι νεώτεροι ἢ πρότερον, μεγαλείτεροι καὶ ὠραιότεροι. "Όλοι μὲ ἀνεγνώρισαν, μοὶ ἔθλιψαν τὰς χεῖρας καὶ ἔκλαιον δάκρυα χαρᾶς· τὸ ἀνάκτορον ἀντήχει ἐκ τοῦ θορύβου, καὶ αὕτῃ αὕτῃ ἡ νύμφη συνεκινήθη ὑπὸ οἴκτου, ἐλθοῦσα δὲ πλησίον μου μὲ εἶπεν ἡ εὐγενὴς θεά.

«Θεῖε υἱὲ τοῦ Λαέρτου, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, ἐπίστρεψον τώρα εἰς τὴν παρὰ λίαν, καὶ τὸ μὲν πλοῖον σύρατε εἰς πτὴν ξηρὰν, τοὺς δὲ θησαυροὺς καὶ τὰ σκεύη τοῦ πλοίου νῆας κρύψατε εἰς σπήλαιόν τι· μετὰ ταῦτα ἐπίστρεψον ἐδῶ πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς σου συντρόφους.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐμοῦ δὲ ἐπέλαθῃ ἡ γενναία καρδία. Μεταβὰς δὲ εἰς τὸ παράλιον, εὗρον εἰς τὸ πλοῖον τοὺς ἀγαπητοὺς μου συντρόφους στεναάζοντας πικρῶς καὶ χύνοντας ἄσθονα δάκρυα. Ὅπως αἱ δαμάλεις αἱ κεκλεισμέναι ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀγρῶν, ὅταν αἱ μητέρες των ἐπανέρχωνται χορτασμέναι ἐκ τῆς βοσκῆς, ὁρμῶσιν εἰς προὔπαντήσιν των χωρὶς νὰ δύναται πλέον νὰ τὰς ἐμποδίσῃ κανεὶς φραγμὸς, καὶ τρέχουσι πρὸς αὐτὰς ἐκφέρουσαι συχνοὺς μυκηθμοὺς, οὕτω καὶ εἰς τὴν θέαν μου οἱ σύντροφοί μου ἔσπευσαν περὶ ἐμὴ καὶ μὲ ἐνηγκαλίσθησαν δακρύνοντες. Ἡ ψυχὴ των συνεκινήθη ἀπαραλλάκτως ὥς ἐάν ἐπανεῖδον τὴν πετρώδη Ἰθάκην καὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως ὅπου ἐγεννήθησαν. Μοὶ ἀπέτεινον δὲ τοὺς ἐξῆς ὑπὸ κλαυθμῶν διακοπτομένους ταχεῖς λόγους.

«Ἰδόντες σε ἐπιστρέψαντα, ὦ Διοτρεφῇ Ὀδυσσεῦ, ἡσθάνθημεν τὴν αὐτὴν χαρὰν ὥς νὰ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν πατρίδα μας. Ἀλλὰ διηγήθητι τὸν ὅλεθρον τῶν ἄλλων συντρόφων.»

«Ταῦτα εἶπον ἐκεῖνοι, ἐγὼ δὲ τοῖς ἀπέτεινα τοὺς γλυκεῖς τούτους λόγους.

«Ἄς ἀνασύρωμεν τὸ πλοῖον εἰς τὴν ξηράν, ἃς κρύψωμεν εἰντὸς σπηλαίου τοὺς θησαυροὺς καὶ τὰ σκεῦή μας, καὶ νασπεύσατε ὅλοι νὰ μὲ ἀκολουθήσετε, διότι θὰ ἐπαινίδετε τοὺς συντρόφους σας εἰς τὴν ἱερὰν κατοικίαν τῆς Κίρκης ὅπου τρώγουσι καὶ πίνουσιν, ἔχοντες τὰ πάντα ἐν ἀφθονίᾳ.»

«Ταῦτα εἶπον ἐγὼ, καὶ ἐκεῖνοι ὑπήκουσαν· μόνος δὲ ὁ Εὐρύλοχος ἤθελεν ἀκόμη νὰ κρατήσῃ ὅλους τοὺς συντρόφους μου καὶ τοῖς ἀπέτεινε τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους.

«Ἄ δυστυχεῖς! ποῦ τρέχετε; διατὶ ἐπιθυμεῖτε τὸν ὀλεθρὸν σας μεταβαίνοντες εἰς τὸ ἀνάκτορον τῆς Κίρκης ἥτις πῦρ σᾶς μεταβάλλῃ εἰς χοίρους, εἰς λύκους, εἰς λέοντας καὶ πῦρ ἀναγκασθῇτε νὰ μένετε εἰς τὴν κατοικίαν τῆς; Ἐνθυμηθῆτε πῶς ὁ Κύκλωψ μετεχειρίσθη τοὺς συντρόφους μας ὅταν εἰσῆλθον εἰς τὸ σπήλαιόν του ὅπου τοὺς ἠκολούθησεν ὁ τολμηρὸς Ὀδυσσεύς. Ἐγένοντο θύματα τῆς ἀνοησίας τοῦ βασιλέως των.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐγὼ δὲ ἐσκεπτόμην ἐάν ᾔτο φρόνιμον νὰ σύρω τὸ μακρὸν ξίφος μου καὶ νὰ ρίψω τὴν κεφαλὴν του χαμαί, μολοντί ᾔτο συγγενὴς μου στενός. Ἀλλ' οἱ σύντροφοί μου μὲ καταπραῦντικούς λόγους μὲ ἀπέτρεψαν τοῦ σκοποῦ τούτου καὶ μὲ εἶπον.

«Ἄ ἀπόγονε τοῦ Διός! ἃς ἀφήσωμεν αὐτὸν, ἐάν τὸ ἐπιτρέπῃς, νὰ μένῃ ἐδῶ καὶ νὰ φυλάττῃ τὸ πλοῖόν μας, ἡμᾶς πρὸς ὁδήγησον εἰς τὸ ἱερὸν ἀνάκτορον τῆς νύμφης.»

«Ταῦτα εἰπόντες ἐκίνησαν καὶ ἐμακρύνθησαν ἀπὸ τὸ πλοῖον καὶ ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Ἀλλὰ καὶ ὁ Εὐρύλοχος μᾶς ἠκολούθησε διότι ἐφοβήθη τὰς τρομερὰς μου ἀπειλὰς. Ἐν τούτοις ἡ Κίρκη εἰς τὸ ἀνάκτορόν της ἔλουσε μετὰ προσοχῆς τοὺς ἄλλους συντρόφους μου, τοὺς ἔχρισε δι' ἐλαίου καὶ τοὺς ἐνέδωσε χλαῖνας καὶ χιτῶνας. Τοὺς εὐρομεν δὲ εὐωχομένους λαμπρῶς εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν. Ἀμὰ δὲ εἶδον καὶ ἀνεγνώρισαν ἀλλήλους, ἐκλαίον καὶ ὠδύροντο, τὸ

δὲ ἀνάκτορον ἀντήχει ἀπὸ τοὺς στεναγμούς των. Τότε ἡ εὐγενὴς θεὰ Κίρκη ἦλθε πρὸς ἐμὲ καὶ μὲ εἶπε.

«Θεῖε υἱὲ τοῦ Λαέρτου, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, παύσατε ὑπέρτον τοὺς θρήνους. Δὲν ἀγνοῶ πόσα κακὰ ὑπεφέρατε ἐπὶ πτῆς ἰχθυοτρόφου θαλάσσης καὶ πόσας ἐπὶ τῆς γῆς σκληροὶ πᾶνθρωποι σᾶς ἐπροξένησαν δυστυχίας. Τώρα ὁμως φάγετε καὶ πίετε ἕως οὐ ἐπανεῦρετε τὴν ἀνδρείαν τὴν ὁποίαν εἵχετε ὅτε κατὰ πρῶτον ἀφήσατε τὴν πατρῴαν γῆν, τὴν πεπετρωδὴ Ἰθάκην. Σήμερον ἡ ἀνάμνησις τῶν ὀδυνηρῶν περὶ πλανήσεών σας σᾶς ἀπεθάρρυνε καὶ σᾶς ἐξησθένισεν, ἡ δὲ καρδιά σας δὲν αἰσθάνεται πλέον χαρὰν, διότι ἐπάθετε πολλὰ.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἡμῶν δὲ ἐπέσθη ἡ γενναία καρδιά. Καὶ ἐπὶ ἓνα μὲν ἐνιαυτὸν ἐμείναμεν εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην, καὶ καθ' ἡμέραν ἐτρώγομεν ἄφθονα κρέατα καὶ ἐπίνομον ἐκλεκτὸν οἶνον· ἀλλ' ὅτε ἤρχισε τὸ δεύτερον ἔτος, ὅτε αἱ ἐποχαὶ ἐξετέλεσαν τὴν περιοδείαν των, παρελθόντων τῶν μηνῶν καὶ περαιωθεισῶν τῶν μακρῶν ἡμερῶν, τότε οἱ ἀγαπητοί μου σύντροφοι μὲ προσεκάλεσαν καὶ μὲ εἶπον.

«Φίλε, ἐνθυμήθητι τὴν πατρίδα σου, ἐὰν ἡ μοῖρα θέλῃ πᾶν σωθῆς καὶ νὰ φθάσῃς εἰς τὴν ὑψηλὴν σου οἰκίαν καὶ εἰς τὴν γῆν τῆς πατρίδος σου.»

«Οἱ λόγοι οὗτοι ἐπείσαν τὴν γενναίαν καρδίαν μου. Καὶ δι' ὅλης μὲν τῆς ἡμέρας μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, καθήμενοι εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συμποσίου, ἐτρώγομεν ἄφθονα κρέατα καὶ ἐπίνομεν ἐκλεκτὸν οἶνον· ὅταν δὲ ἔδυεν ὁ ἥλιος καὶ διεδέχθησαν αὐτὸν τὰ σκότη, οἱ μὲν σύντροφοί μου ἐκοιμήθησαν εἰς τὸ ἀνάκτορον, ἐγὼ δὲ ἀναβὰς εἰς τὴν κλίνην τῆς Κίρκης τὴν ἱκέτουςα ἐναγκαλισθεὶς τὰ γόνατά της. Ἡ θεὰ ἐφάνη προσέχουσα εἰς τοὺς λόγους μου, ἐγὼ δὲ τῇ ἀπέτεινα τὰ ἐξῆς.

«ὦ Κίρκη, ἐκπλήρωσον τὴν ὑπόσχεσιν τὴν ὁποίαν μοι εἶδωκες νὰ μὲ ἀποστείλῃς εἰς τὴν πατρίδα μου. Ἡ ψυχὴ μου περιμένει τοῦτο ἀνυπομόνως καθὼς καὶ οἱ σύντροφοί

μου οἵτινες σπαράττουσι τὴν καρδίαν μου ὀδυρόμενοι περὶ ἐμὲ ὅταν σὺ δὲν εἶσαι παροῦσα.»

«Ταῦτα εἶπον ἐγὼ, ἡ δὲ σεβασμία θεὰ μοι ἀπεκρίθη ἀμέσως.

«Εὐγενῇ υἱὲ τοῦ Λαέρτου, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, δὲν παπαιτῶ νὰ μέινετε περισσότερον ἄκοντες εἰς τὴν οἰκίαν μου, πρέπει ὁμως πρῶτον νὰ κάμετε ἄλλο ταξίδιον καὶ νὰ μεταβῆτε εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Πλούτωνος καὶ τῆς Ἀρμειλίκτου Περσεφόνης διὰ νὰ συμβουλευθῆτε τὴν ψυχὴν τοῦ Θεβαίου Τειρεσίου, τοῦ τυφλοῦ μάντεως, τοῦ ὁποίου ὁμως τὸ πνεῦμα διετήρησε τὴν προτέραν δύναμιν. Εἶναι τὸ μόνος εἰς τὸν ὅποιον ἡ Περσεφὼνὴ, καίπερ νεκρὸν, ἐχάπρισε τὴν ἐπιστήμην καὶ τὸν νοῦν· οἱ δὲ ἄλλοι, σκιαὶ μόνον εἶναι περιπίτταμεναι.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐμοῦ δὲ κατεσυντρίβη ἡ καρδία· ἐκλαυσα καθήμενος ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς θεᾶς, ἡ καρδία μου δὲν ἤθελε μήτε νὰ ζῶ πλέον, μήτε νὰ βλέπω τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Ἀφ’ οὗ δὲ ἐκυλίσθην ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ἐχόρτασα κλαίων, ἀπεκρίβην πρὸς τὴν νύμφην καὶ εἶπον.

«ὦ Κίρκη, ποῖος θὰ μὲ ὀδηγήσῃ εἰς τοῦτο τὸ ταξίδιον καὶ ποῖος εἶναι δυνατόν ποτε νὰ φθάσῃ μὲ πλοῖον εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Πλούτωνος;»

«Ταῦτα εἶπον, ἡ δὲ σεβασμία θεὰ μοι ἀπεκρίθη ἀμέσως.

«Εὐγενῇ υἱὲ τοῦ Λαέρτου, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, ἄς μὴ πρὸς ἀνησυχίᾳ διόλου ἢ ἑλλειψίς ὀδηγοῦ. Στῆσον τὸν ἰστὸν, πᾶπλωσον τὸ λευκὸν πανίον, μείνον ἀκίνητος, καὶ ἀφέθητι αἰς τὴν διάκρισιν τοῦ Βορέου. Ἄλλ’ ὅταν φθάσῃς εἰς τὸ πτέρμα τοῦ Ὀκεανοῦ, εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐπὶ μικροῦ αἰγιαλοῦ εὐρίσκεται δάσος ὑψηλῶν αἰγείρων καὶ ἰτεῶν ἀκάρπων καὶ ἀφιερωμένων εἰς τὴν Περσεφόνην, φέρε τὸ πλοῖόν σου εἰς τὴν ὄχθην τοῦ βαθέος Ὀκεανοῦ καὶ πορεύθητι εἰς τὴν Ζοφερὰν κατοικίαν τοῦ Πλούτωνος. Ἐκεῖ εἰσβάλλουσιν εἰς τὸν Ἀρχέροντα ὁ Πυριφλεγέθων καὶ ὁ Κωκυτὸς οἵτινες λαμβάνουσι τὰ ὕδατά των ἐκ τῆς Στυγὸς, βράχος δὲ σπ-

υμειοὶ τὴν συμβολὴν τῶν δύο ὁρμητικῶν ποταμῶν. Ἐκεῖ
 ἡσοὶ συνιστῶ νὰ πλησιάσῃς, ὡς ἦρως, νὰ σκάψῃς λάκκον
 νέου πηχέως ἐξ ὄλων τῶν μερῶν καὶ νὰ κάμῃς σπονδὰς
 πρὸς ὅλους τοὺς νεκρούς· ἡ πρώτη σπονδὴ θὰ ᾔηται ἐκ γάλα-
 κτος μειγμένου μὲ μέλι· ἡ δευτέρα ἐξ οἴνου ἐκλεκτοῦ· ἡ
 τρίτη ἐξ ὕδατος καθαροῦ· ἀκολουθῶς δὲ ῥίψον λευκὸν ἄ-
 πλευρον. Ὅστερον ἐπικαλέσθητι τὰ ἀσθενῆ κρανία τῶν νε-
 κρῶν, ὑποσχέθητι ὅτι ἐπανερχόμενος εἰς τὴν Ἰθάκην θὰ
 ἡθυσιάσῃς εἰς τὴν οἰκίαν σου ὑπὲρ αὐτῶν τὴν ἀρίστην στεί-
 ραν βοῦν, ὅτι θὰ καύσῃς πυρὰν μὲ πολυτίμους προσφοράς,
 καὶ ὅτι θὰ θυσιάσῃς ἰδιαιτέρως, διὰ τὸν Τειρεσίαν μόνον,
 παμμέλανα κριὸν ὅστις ἤθελε διαπρέπει μεταξὺ τῶν προ-
 ρθᾶτων σου. Ἀφοῦ ἐπικαλεσθῇς τὸ σεβάσμιον πλῆθος τῶν
 νεκρῶν, στρέψον πρὸς τὸ Ἑρεβος, βύθισον τὰ ἀπληστα
 ὀβλέμματά σου εἰς τὰς ῥοὰς τοῦ ποταμοῦ, καὶ θυσιάσον
 ἡμέσως δύο πρόβατα μαῦρα, ἓν ἄρρεν καὶ ἓν θῆλυ, καὶ θὰ
 εἶδῃς νὰ προστρέξωσιν εὐθὺς σωρηδὸν αἱ ψυχαὶ τῶν μὴ ὑπαρ-
 χόντων πλέον. Διάταξον τότε τοὺς συντρόφους σου νὰ ἐκ-
 πᾶρσιν τὰ θύματα, νὰ τὰ καύσωσι, καὶ νὰ ἀπευθύνωσιν
 εἰκεσίαις πρὸς τοὺς θεοὺς, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὸν ἰσχυρὸν
 ἠπλοῦτωνα καὶ τὴν ἀνηλεῆ Περσεφόνην. Σὺ ἐν τούτοις ἐκ-
 ἠθᾶλον τὸ ξίφος, καὶ καθήμενος πρὸ τοῦ λάκκου μὴ ἀφίνῃς
 πρὸς ἀσθενῆ κρανία τῶν νεκρῶν νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὸ αἷμα
 ἡπρὶν ἐρωτήσῃς τὸν Τειρεσίαν. Ὁ μάντις οὗτος, ὡς κυβερ-
 νήτα λαῶν, δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ σὲ πλησιάσῃ· αὐτὸς δὲ θὰ
 ἡσοὶ ὑποδείξῃ τὴν ὁδὸν τοῦ ταξιδίου σου, τὸ τέλος αὐ-
 τοῦ, τὴν στιγμήν τῆς εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφῆς σου
 καὶ τὸν τρόπον πῶς νὰ διαπλεύσῃς τὸ ἰχθυοτρόφον πέ-
 νταγος.

«Ταῦτα εἶπεν, ἡμέσως δὲ ἐφάνη ἡ χρυσόθρονος Ἥως. Τότε
 ἡ Κίρκη μὲ περιέβαλε μὲ χλαῖναν καὶ χιτῶνα, ἐφόρεσε καὶ
 αὐτὴ πολὺπτυχον ὕφασμα, ἐλαφρὸν, χάριεν, κατάλευκον,
 προσκυλλώμενον εἰς τὴν μέσσην διὰ ζώνης χρυσεῆς, καὶ ἔθε-
 σεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς καλύπτραν. Ἐν τούτοις ἐγώ,

διερχόμενος τὰ δώματα, παρώτρυνον τοὺς συντρόφους μου ἀπευθύνων πρὸς ἓνα ἑκάστων γλυκεῖς λόγους.

«Μὴ κοιμᾶσθε πλέον τώρα, ἀποσπασθῆτε ἀπὸ τὸν γλυκύν ὕπνον· ἄς ἀναχωρήσωμεν, διότι αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ Κίρκη ἐμοὶ τὸ εἶπε.»

«Ταῦτα ἔλεγον ἐγὼ, ἐκείνων δὲ ἐπέισθη ἡ γενναία καρδιά, ἀλλὰ δὲν παρέλαβον ἐκείθεν ἀβλαβεῖς ὁλοὺς τοὺς συντρόφους μου. Εἰς ἐξ αὐτῶν, ὁ Ἑλπίνωρ, νεώτατος, ὅχι πολὺ δυνατός εἰς τὸν πόλεμον καὶ πνεύματος ἀδυνάτου, βεβαρημένος ὑπὸ τοῦ αἵνου, εἶχε μεταβῆ διὰ νὰ κοιμηθῇ μακρὰν τῶν ἄλλων, εἰς τὴν στέγην τοῦ ἱεροῦ ἀνακτόρου τῆς θεᾶς, δροσιζόμενος ὑπὸ τῆς πνοῆς τῶν ἀνέμων. Εἰς τὸν θόρυβον τῆς ἀναχωρήσεώς μας ἀφυπνίσθη αἰφνης, ἀλλ' ἔλησμήνησε ποῦ εὕρισκετο, καὶ ἀντὶ νὰ καταβῇ διὰ τῆς μακρᾶς κλίμακος, ἔπεσεν ἀποτόμως ἐκ τῆς ὀροφῆς καὶ συνέτριψε τὸν λαγμόν του, ἡ δὲ ψυχὴ του κατέβη εἰς τοῦ Πλούτωνος. Ἐν τούτοις οἱ σύντροφοί μου συνηθροίσθησαν καὶ ἐγὼ τοῖς ἀπέτεινα τοὺς ἐξῆς λόγους.

«Ἐνομιζετε, ὦ φίλοι μου, ὅτι ἀνεχωροῦμεν διὰ τὴν παστρίδα μας· ἀλλ' ἡ Κίρκη μᾶς ἔδειξεν ἄλλην ὁδὸν καὶ μᾶς ἐστέλλει εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Πλούτωνος καὶ τῆς ἀνηλεοῦς Περσεφόνης διὰ νὰ συμβουλευθῶμεν τὴν ψυχὴν τοῦ Θηβαίου Ὑπεριφύου.»

«Ταῦτα εἶπον, ἐκείνων δὲ ἡ ψυχὴ συνετρίβη, καθίσαντες δὲ χαμαὶ ἔκλειον καὶ ἔτιλλον τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς· τί ὠφέλουν ὅμως τὰ δάκρυα; Ὅταν δὲ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν παρὰ τὴν θύραν καρδίαν τεθλιμμένην καὶ χωρὶς νὰ παύσωμεν κλαίοντες, ἡ Κίρκη ἦλθε καὶ ἔθεσεν εἰς τὸ πλοῖον δύο πρόβατα μαῦρα ἓν ἄρρεν καὶ ἓν θῆλυ, εὐκόλως διαβᾶσα ἐγγύθεν ἡμῶν χωρὶς νὰ τὴν ἴδωμεν· διότι ποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ ἴδῃ μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του ἄνευ τῆς θελήσεώς των τοὺς ἀθανάτους μεταβαίνοντας εἰς τοῦτο τὸ μέρος ἢ εἰς ἐκεῖνο;

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Α.

αὐτὸς δὲ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν παραλίαν, πρῶτον μὲν ἐρρίψαμεν τὸ πλοῖον εἰς τὴν θείαν θάλασσαν, ἔπειτα δὲ ἐτοποθετήσαμεν τὸν ἰστὸν, τὰ παντὰ καὶ εἰσεβιδάσαμεν τὰ πρόβατα, τέλος δὲ εἰσῆλθομεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι μὲ καρδίαν τεθλιμμένην καὶ μὲ ὀφθαλμοὺς ὑγροὺς ἐκ τῶν δακρύων. Ἡ φοβερά θεᾶ, ἡ καλλιπλόκαμος Κίρκη, ἀπέλυσεν ὅπισθεν ἡμῶν οὖριον ἄνεμον, ἀγαθὸν σύντροφον ὅστις ἐκόλπου τὰ ἰστία. Ἡμεῖς δὲ, ἀφοῦ ἐτακτοποιήσαμεν τὰ πάντα, ἐκαθήσαμεν, ὃ δὲ ἄνεμος καὶ ὁ κυβερνήτης διεύθυνον τὸ πλοῖον. Ἐπὶ ὀλόκληρον τὴν ἡμέραν τὸ πλοῖον ἐποντοπόρει πλησίον· ὁ ἥλιος ἔδυσεν, ὅλαι αἱ ἀγυιαί ἐσκοτίσθησαν καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἀντίθετον ὄχθην τοῦ πολυθαθοῦς Ὀκεανοῦ. Ἐκεῖ ὑψοῦται ἡ πόλις τῶν Κιμμερίων, λαῶν περικυκλωμένων πάντοτε ὑπὸ νεφελῶν καὶ ὀμιχλῶν. Ποτὲ ὁ ἥλιος δὲν τοὺς βλέπει διὰ τῶν ἀκτίνων του εἴτε ἀναβαίνων ἐπὶ τοῦ ἀστερόεντος οὐρανοῦ εἴτε καταβαίνων ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ νυξ φθοροποιὰ εἶναι ἀείποτε ἐξηπλωμένη ἐπὶ τῶν ἀτυχῶν αὐτῶν θνητῶν. Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν παραλίαν, ἐσταματήσαμεν τὸ πλοῖον καὶ παρεπορευόμεθα τὸ ρεῖθρον τοῦ Ὀκεανοῦ μέχρι τοῦ μέρους τὸ ὁποῖον μᾶς ὑπέδειξεν ἡ θεά.

Ἐκεῖ, ἐνῶ ὁ Εὐρύλοχος καὶ ὁ Περιμήδης ἐκράτουν τὰ θύματα, ἐγὼ ἔσुरα τὸ ὄξύ μου ξίφος, ἔσκαψα λάκκον ἑνὸς πήχεως ἐξ ὅλων τῶν μερῶν καὶ ἔκαμα σπονδὰς δι' ὅλους τοὺς ἀποθανόντας· τὴν μίαν ἐκ γάλακτος καὶ μέλιτος, τὴν δευτέραν ἐξ οἴνου ἐκλεκτοῦ, τὴν τρίτην ἐξ ὕδατος καθαροῦ, τέλος δὲ διεσχόρπισα ἄλευρα λευκά. Καὶ προσκαλέσας τὰ ἀδύνατα κρανία τῶν νεκρῶν, ὑπεσχέθην νὰ θυσιάσω δι' αὐτὰ εἰς τὸ ἀνάκτορόν μου, ἀφοῦ ἐπιστρέψω εἰς τὴν Ἰθάκην, τὴν καλλίστην στείραν βοῦν, νὰ καύσω δι' αὐτὰ πυρὰν κεκαλυμμένην ὑπὸ πολυτίμων προσφορῶν καὶ νὰ θυσιάσω ἰδιαιτέρως,

διὰ τὸν Τειρεσίαν μόνον, ἓνα κριὸν παμμέλανα ὅστις θὰ διέπρεπε μεταξύ τῶν προβάτων μου. Ἀποῦ δὲ διὰ τῶν ἱκεσιῶν μου καὶ τῶν εὐχῶν μου ἐπεκαλέσθη τὰ πλήθη τῶν νεκρῶν, συνέλαβον τὰ θύματα καὶ τὰ ἔσφαξα ἄνωθεν τοῦ λάκκου ὅπου ἔρρευσεν τὸ μελανὸν αἷμα. Τότε προσέδραμον σωρηδὸν καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῶν κυμάτων τοῦ Ἑρέβους αἱ ψυχαὶ τῶν νεκρῶν. Νέαι γυναῖκες, ζῶντοί νεανίσκοι, γέροντες πολυπαθεῖς, τρυφεραὶ παρθένοι, πρόσφατον ἔχουσαι τὸ πένθος εἰς τὴν καρδίαν, πολεμισταὶ τραθέντες ὑπὸ χαλκίνων δοράτων καὶ καθημαγμένα φέροντες ὅπλα, ὅλοι ἔσπευδον σωρηδὸν περὶ τὸν λάκκον με φρικώδη ἀλαλαγμόν. Ὡχρὸς φόβος μὲ κατέλαβεν. Ἐνεθάρρυνα τοὺς συντρόφους μου καὶ τοὺς διέταξα νὰ ἐκδάρωσι τὰ θύματα τῶν ὑποίων ὁ σκληρὸς σίδηρος ἀφήρесе τὴν ζωὴν, νὰ τὰ καύσωσι καὶ νὰ ἀπευθύνωσιν εὐχὰς εἰς τοὺς θεοὺς, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὸν κραταῖον Πλούτωνα καὶ τὴν ἀνῆλετὴ Περσεφόνην. Ἐγὼ δὲ καθήμενος πρὸ τοῦ λάκκου μὲ τὸ ξίφος εἰς τὰς χεῖρας, δὲν ἄφινα τὰ ἀσθενῆ τῶν νεκρῶν κρανία νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὸ αἷμα πρὶν ἐρωτήσω τὸν Τειρεσίαν.

• Πρώτῃ ὁμῶς ἦλθεν ἡ ψυχὴ τοῦ συντρόφου μου Ἑλπήνορος, διότι δὲν τὸν εἶχομεν ἀκόμη ἐνταφιάσει εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἀπεράντου γῆς, ἀλλ' εἶχομεν ἀφήσει τὸ σῶμά του εἰς τὸ ἀνάκτορον τῆς Κίρκης χωρὶς νὰ κλαύσωμεν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ χωρὶς νὰ τὸ κηδεύσωμεν, τοσοῦτον περισπώμεθα ὑπὸ ἄλλων φροντίδων. Ἰδὼν αὐτὸν ἐκλαυσα, καὶ μὲ καρδίαν συγκεκινημένην ὑπὸ τοῦ οἴκτου τῷ ἀπέτεινα τοὺς ταχεῖς τοῦτους λόγους.

« Ἑλπήνορ, πῶς ἦλθες ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ψηλαφητοῦ τοῦτου σκοτόους; ἦλθες πεζὸς τυχύτερον ἐμοῦ ὅστις ἦλθα με πλοῖον; »

« Ταῦτα εἶπον, ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη στενάζων.

« Θεῖε υἱέ τοῦ Λαέρτου, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, ὁ ὑπερβολικὸς οἶνος καὶ ἡ θέλησις ὀλεθρίου τινὸς θεοῦ μὲ κατέστρεψαν. Ἥμην κατακεκλιμένος ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ

μεγάρου τῆς Κίρκης, καὶ μὴ ἐννοήσας νὰ καταβῶ διὰ τῆς
μακρᾶς κλίμακος, ἔπεσα ἀπὸ τῆς ὀραφῆς, συνέτριψα τὸν
πλαιμόν μου, καὶ ἡ ψυχὴ μου ἀπέπτη εἰς τὸν ἄδην. Τώρα
σὲ ἐξορκίζω εἰς ἐκείνους ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶσαι μεμακρυ-
σμένος, εἰς τὴν σύζυγόν σου, εἰς τὸν πατέρα σου ὅστις ὅτε
ἤσο μικρὸς σὲ ἀνέτρεφε, καὶ εἰς τὸν Τηλέμαχον τὸν
ὁποῖον ἄφησες πολὺ μικρὸν εἰς τὸ ἀνάκτοράν σου. Ἡξεύρω
ὅτι ἀναχωρῶν ἐντεῦθεν ἐκ τοῦ βασιλείου τοῦ Πλούτωνος,
θὰ διευθύνῃς τὸ πλοῖόν σου εἰς τὴν νῆσον Αἰαίαν. Ὡ βασι-
πλεῦ, μὴ μὲ λησμονήσῃς, μὴ μὲ ἀφήσῃς ἀκλαυστον καὶ ἄτα-
κτον ἀπομακρυνόμενος ἐκείθεν, διὰ νὰ μὴ σοὶ γίνω αἰτία τῆς
πόργης τῶν θεῶν κατὰ σοῦ· ἀλλὰ καὶ σὸν με μὲ ὅλα μου τὰ
πῶπλα, καὶ διὰ νὰ μὲ ἀνακαλῇς εἰς τὴν μνήμην τῶν μετα-
γενεστέρων, ὕψωσον ἐπὶ τῆς παραλλῆς τὸ μνημεῖον δυστυ-
χοῦς ἀνθρώπου, καὶ ἔμπηξον ἐπὶ τοῦ τάφου μου τὴν κώ-
πην τὴν ὁποίαν μετεχειρίζομην εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν
ὅταν ἤμην μετὰ τῶν συντρόφων μου.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην.

«Δυστυχῇ, ὅλα ὅσα ἐζήτησες θὰ τὰ ἐκτελέσω.»

«Τοιοῦτοτρόπως ἀντηλλάσσομεν τοὺς θλιβεροὺς τούτους
λόγους καθήμενοι, ἐγὼ μὲν ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους τοῦ λάκκου
μὲ τὸ ξίφος τεταμένον ἐπὶ τοῦ αἵματος, τὸ δὲ εἶδωλον τοῦ
συντρόφου μου ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους μοὶ διηγεῖτο ταῦτα.

«Τότε ἦλθεν ἡ ψυχὴ τῆς ἀποθανούσης μητρός μου, ἡ ψυ-
χὴ τῆς θυγατρὸς τοῦ μεγαθύμου Λυτολύκου, τῆς Ἀντικλείας,
τὴν ὁποίαν ἄφησα ζῶσαν ὅταν ἀνεχώρησα διὰ τὴν ἱερὰν
πόλιν τῆς Τρωάδος· ἰδὼν αὐτὴν ἐκλαυσα, καὶ ἡ ψυχὴ μου
συνεκινήθη ὑπὸ οἴκτου· ἀλλὰ μὲ ὅλην τὴν ζωτῆράν θλίψιν
μου, δὲν ἄφησα τὴν μητέρα μου νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ αἶμα
πρὶν ἐρωτήσω τὸν Τειρεσίαν. Τέλος ἔφθασεν ἡ ψυχὴ τοῦ
θεοῦ Τειρεσίου κρατοῦσα σκῆπτρον χρυσοῦν. Μὲ ἀνεγνώρισε
δὲ καὶ ἐκραξεν.

«Γιὰ τοῦ Δαέρτου, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, διατὶ λοιπόν,
ὡ δυστυχῇ, ἐγκαταλείψας τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἦλθες ἐδῶ

«διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς ἀποθανόντας καὶ τὴν Ζοφερὰν κατοικίαν των; Μακρύνθητι ἀπὸ τὸν λάκκον, ἀπόστρεψον πρὸς κοίτην ξίφος σου, ἄφησόν με νὰ πῶ ἐκ τοῦ αἵματος τούτου, καὶ θὰ σὲ εἰπω ἀληθῆ πράγματα.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐγὼ δὲ ἐμακρύνθην καὶ ἔβησα εἰς τὴν θήκην του τὸ ἀργυρόηλον ξίφος μου· τότε ὁ ἀλάνθαστος μάντις ἔπιε. μαῦρον αἷμα καὶ ἔπειτα μοὶ ἀπέτεινε τοὺς λόγους τούτους·

«Ἐνδοξε Ὀδυσσεῦ, ἐπιθυμεῖς γλυκεῖαν εἰς τὴν πατρίδα σου ἐπιστροφὴν, ἀλλὰ δὲν ἐλπίζω νὰ λησμονήσῃ ὁ Ποσειδῶν τὴν ὀργὴν τὴν ὅποιαν τρέφει ἐν τῇ ψυχῇ του κατὰ σοῦ, ἀφότου ἐτύφλωσες τὸν ἀγαπητὸν υἱόν του. Οὐχ ἤττον ἡμὲ ὅλην τὴν ὀργὴν του, καὶ μετὰ φοικῶδεις ταλαιπωρίας, θὰ δυνηθῇτε νὰ φθάσετε ἐάν κατορθώσῃς νὰ δαμάσῃς τὸ πνεῦμά σου καὶ τὸ τῶν συντρόφων σου. Ἄμα ἐξέλθετε πρὸς τὴν θρυελλώδη θάλασσαν, διεύθυνον τὸ πλοῖόν σου πρὸς τὴν νῆσον Θρινάκειαν, ὅπου θὰ εὑρετὲ βόσκοντας τοὺς βόας καὶ τὰ παχέα πρόβατα τοῦ Ἥλιου, ὅστις βλέπει καὶ ἀκούει τὰ πάντα. Ἐάν τὰ σεβασθῇς, ἐάν ὑπερνικήσῃ ἡ φροντίς τῆς εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφῆς, θὰ ἐπανιδετὲ τὴν Ἰθάκην μετὰ πολλὰς ταλαιπωρίας. Ἐάν ὁμως τὰ ἐγγίσῃς, σοὶ προλέγω τὸν ὄλεθρον τοῦ πλοίου σου καὶ τῶν συντρόφων σου. Ἐάν ἐν τούτοις σωθῇς μόνος, θὰ ἐπιστρέψῃς βραβείως καὶ ἀθλίως εἰς τὴν πατρίδα σου, ἐπὶ πλοίου ξένου, ἀφοῦ χάσῃς ὅλους τοὺς συντρόφους σου, καὶ εἰς τὴν κατοικίαν σου θὰ εὕρῃς καὶ ἄλλας συμφοράς, ἀνθρώπους ὑπερηφάνους τρώγοντας τὰ ὑπάρχοντά σου, ἀξιούντας νὰ λάβωσιν εἰς γάμον τὴν θεῖαν σύζυγόν σου, καὶ προσφέροντας αὐτῇ δῶρα. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀφίξίν σου, θὰ τιμωρήσῃς τὰς ὑβριστοπραγίας των· ἔπειτα, ἀφοῦ φονεύσῃς εἰς τὸ ἀνάκτορόν σου τοὺς μνηστήρας, εἴτε διὰ πανουργίας, εἴτε παλαιῶν μετ' αὐτῶν, θὰ ἀναχωρήσῃς πάλιν καὶ θὰ διαπρέξῃς τὰς πόλεις κρατῶν κωπὶον μέχρις οὗ φθάσῃς εἰς ἐλαφροὺς ἀδαῖς τῆς θαλάσσης, μὴ ῥίπτοντας ἄλλας εἰς τὰ φα-

»γητά των, μὴ γνωρίζοντας τί ἐστὶ ἐρυθροβαφὲς πλοῖον, ἢ
»κώπη, ἥτις εἶναι ἡ πτέρυξ τῶν πλοίων. Θὰ σοὶ ὑποδείξω
»σημεῖον φανερόν τὸ ὅποιον δὲν θὰ σὲ λανθάσῃ. Θὰ συναν-
»τήσης ἄλλον ὁδοιπόρον ὅστις θὰ νομίζῃ ὅτι κρατεῖς πτόον
»ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου ὤμου σου. Τότε ἐμπηξον τὸ κωπῖον σου
»εἰς τὴν γῆν καὶ θυσιάσον πομπῶδώς εἰς τὸν Ποσειδῶνα ἕνα
»κρίον, ἕνα κάπρον καὶ ἕνα ταῦρον, μετὰ ταῦτα δὲ ἐπί-
»στρεψον εἰς τὴν Ἰθάκην καὶ θυσιάσον κατὰ τὴν τάξιν των
»εἰς ὅλους τοὺς ἀθανάτους θεοὺς, τοὺς κατεικοῦντας τὸν οὐ-
»ρανόν, ἱεράς ἐκατόμβας. Σὲ δὲ μακράν τῆς θαλάσσης γλυ-
»κὺς θάνατος θέλει ἔλθει καὶ σὲ παραλάβει βεβαρημένον
»ὑπὸ εὐτυχοῦς γήρατος καὶ περικυκλούμενον ὑπὸ εὐδαιμόνων
»λαῶν. Αὐτὰ τὰ ὅποια σοὶ λέγω εἶναι ἀληθῆ.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην.

«Τειρεσία, βεβαίως μοὶ ἀναγγέλλεις τὰς βουλὰς τῶν θεῶν.
»Ἄλλ' εἰπέ μοι εἰλικρινῶς καὶ τοῦτο· βλέπω τὴν ψυχὴν
»τῆς ἀποθανούσης μητρός μου ἥτις ἵσταται σιωπηλὴ πλησίον
»τοῦ αἵματος καὶ δὲν τολμᾷ νὰ ἰδῇ κατὰ πρόσωπον τὸν
»νυῖάν της καὶ νὰ τῷ ὁμιλήσῃ. Εἰπέ μοι λοιπὸν, ὦ βασιλεῦ,
»πῶς θὰ ἡδύνατο νὰ μὲ ἀναγνωρίσῃ;»

«Ταῦτα εἶπον, ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη ἀμέσως.

«Θὰ σοὶ εἶπω καὶ θὰ σοὶ ἐμβάλω εἰς τὸ πνεῦμα πράγ-
»μα εὐκολόν. Εἰς ὅσους ἐκ τῶν νεκρῶν ἐπιτρέψῃς νὰ ἐγγί-
»νωσι τὸ αἷμα, αὐτοὶ θὰ σοὶ εἶπωσι τὴν ἀληθεῖαν· ἐκεῖνοι
»δὲ τοὺς ὁποίους θὰ ἐμποδίζῃς, θὰ ἀπομακρύνωνται ἀμέ-
»σως.»

«Εἰποῦσα ταῦτα ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνακτος Τειρεσίου ἐπέστρε-
»ψεν εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Πλούτωνος ἀφοῦ μοὶ προεῖπε τὰ
»μέλλοντα. Ἐν τούτοις ἐγὼ ἔμεινα ἀκίνητος μέχρις οὗ ἔλθῃ
»ἡ μήτηρ μου καὶ πίνῃ μαῦρον αἷμα. Τότε ἐκείνη μὲ ἀνε-
»γνώρισεν ἀμέσως καὶ στενάζουσα μοὶ ἀπέτεινε τοὺς ταχεῖς
»τούτους λόγους.

«ὦ υἱέ μου, πῶς ἤλθες ζῶν εἰς τὸ ζοφερόν τοῦτο σκότος,
»εἰς τὸ ὅποιον δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ἐρχωνται οἱ ζῶντες, ἐ-

»πειδὴ χωρίζομεθα ὑπὸ μεγάλων ποταμῶν, ὑπὸ τρομερῶν
 ῥευμάτων, καὶ πρὸ πάντων ὑπὸ τοῦ Ὀκεανοῦ τὸν ὁποῖον
 εἴδεν δύναται τις νὰ διαπλεύσῃ εἰμὴ μετὰ στερεοῦ πλοίου,
 οὐ καὶ οὐχὶ πεζός. Μήπως περιπλανηθεὶς κατὰ τὴν ἐκ τῆς
 »Τροίας ἐπιστροφὴν σου ἐρρίφθης ἐδῶ μὲ τοὺς συντρόφους
 σου καὶ μὲ τὸ πλοῖόν σου; Εἶναι πολὺς καιρὸς ὅπου λει-
 »πεις ἀπὸ τὴν Ἰθάκην, ἀπὸ τὸ ἀνάκτορόν σου καὶ ἀπὸ τὴν
 παῶφρονά σου σύγγον σου;»

α Ταῦτα εἶπεν ἐκείνη, ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην.

α ὦ μητέρα μου, ἡ ἀνάγκη μὲ ὠδήγησεν εἰς τὸ βασίλειον
 τοῦ Πλούτωνος διὰ νὰ συμβουλευθῶ τὴν ψυχὴν τοῦ Θη-
 εαίου Τειρεσίου. Ἀκόμη δὲν ἐπλησίασα εἰς τὴν Ἀχαΐαν
 οὐ μήτε ἐπανεῖδον τὴν πατρίαν γῆν, ἀλλ' ἐπλανώμην πάν-
 »τοτε μὲ βαρυαλοῦσαν καρδίαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν
 »τὸ πρῶτον ἠκολούθησα τὸν θεῖον Ἀγαμέμνονα εἰς τὰ
 »τρωϊκά πεδία διὰ νὰ πολεμήσωμεν τὸν λαὸν τοῦ Πριάμου.
 ο Ἀλλ' εἰπέ μοι εἰλικρινῶς, πῶς ἡ Μοῖρα σὲ ὑπέβαλεν εἰς τὸν
 πηλυκὸν ὕπνον τοῦ θανάτου; Ὑπέφρες ἀπὸ μακρὰν ἀσθέ-
 »νεια, ἢ ἡ Ἀρτεμις σὲ κατέβαλε μὲ τὰ γλυκύτατα βέλη
 »της; Ὁρίλῃσόν μοι περὶ τοῦ πατρός μου, περὶ τοῦ υἱοῦ
 μου τὸν ὁποῖον ἄφησα. Ἀπολαύουσιν οὗτοι τῶν ἰδίων
 »τιμῶν, ἢ μήπως ξένος τις ἥρπασεν αὐτὰς ἐπειδὴ ὁ λαὸς
 »ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἐμελλὰ πλέον νὰ ἐπιστρέψω. Εἶπέ μοι καὶ
 »περὶ τῆς εὐγενοῦς συζύγου μου, ἀποκάλυψόν μοι τὰ σχέδιά
 »της, τοὺς διαλογισμούς της. Μένει πλησίον τοῦ υἱοῦ της;
 »φυλάττει πιστῶς τὰ πλοῦτή μου, ἢ μήπως Ἀχαιοὶ τις
 »εἷκ τῶν ἀρίστων τὴν ἔφερον εἰς τὴν οἰκίαν του;»

α Ταῦτα εἶπον, ἡ δὲ σεβασμία μήτηρ μου ἀπεκρίθη πά-
 ραυτα.

α ὦ υἱέ μου, ἡ Πηνελόπη μὲ ἀκλόνητον καρδίαν μένει εἰς
 »τὸ ἀνάκτορόν σου καὶ διέρχεται τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέ-
 »ρας κλαίουσα καὶ στενάζουσα. Κανεὶς δὲν κατέλαβε τὰς
 »ῥαΐδας σου ἰδιοκτησίας, ὁ δὲ υἱός σου νέμεται αὐτὰς ἡσύ-
 »χως καὶ κάθηται εἰς τὰ δημόσια συμπόσια ὅπως πρέπει

νά παρίσταται πᾶς ἄνθρωπος ἀπονέμων τὴν δικαιοσύνην, ὡς οἱ ὅλοι οἱ πολῖται τὸν προσκαλοῦσιν. Ὁ πατήρ σου οὐδὲν θέλει πλέον νὰ ἀφήσῃ τοὺς ἀγροὺς τοῦ μήτε ἐμφανίζεται εἰς τὴν πόλιν. Δὲν θέλει πλέον κλίνην μάλθακὴν, οὔτε χλαῖνας, οὔτε λαμπροὺς τάπητας, ἀλλὰ τὸν χειμῶνα ἀναπαύεται μετὰ τοὺς δούλους τοῦ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ, πλησίον τοῦ πυρός, καὶ καλύπτει τὸ σῶμά τοῦ μετὰ ταπεινὰ ἐνδύματα· ἔπειτα, ὅταν τὸ θέρος καὶ τὸ λαμπρὸν φθινόπωρον ἐπανέλθωσι, πανταχοῦ εἰς τὰς ἀμπέλους τοῦ ἐστρωμένους δι' αὐτὸν κατὰ γῆς κλῖνας ἐκ φύλλων ξηρῶν οἷον κατακλίνεται μετὰ καρδίαν τεθλιμμένην, μετὰ πνεῦμα κατεχόμενον ὑπὸ θλίψεως ὁλονὲν ἀυξανούσης, κλαίων τὴν κακίαν τοῦ μοῦραν· ἐκτὸς δὲ τούτου τὸν μαστίζει καὶ βαρὺ γῆρας. Οὕτω ἀπέθανον καὶ ἐγὼ καὶ ὑπέστην τὸ πεπρωμένον μου. Ἡ Ἄρτεμις δὲν μετὰ ἐπλήγωσεν εἰς τὰ μέγαρά μου μετὰ τὰ γλυκύτατα βέλη της, οὔτε προσεβλήθη ὑπὸ στίβου ἐκ τῶν ἀσθενειῶν ἐκείνων αἵτινες ἐξαντλοῦσι καὶ χωρίζουσι τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς ψυχῆς· ἀλλ' ὁ πόθος σου, ὦ Θεοῦ υἱοῦ, ἢ διὰ τὴν ἀπουσίαν σου λύπη, ἢ περὶ σοῦ φροντίς καὶ ἡ ἀνάμνησις τῆς ἀγαθότητός σου, ταῦτα μοὶ ἀφῆρεσαν τὴν ζωὴν.»

«Οὕτως ὡμίλησεν ἡ μήτηρ μου, ἐγὼ δὲ συγκινηθεὶς ζωηρῶς ἠθέλησα νὰ ἐναγκαλισθῶ τὴν ψυχὴν τῆς ἀποθανούσης μητρός μου· τρεῖς ὥρμησα παρασυρόμενος ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου, ἀλλὰ καὶ τὰς τρεῖς φορές διέφυγεν ἀπὸ τὰς ἀγκάλας μου ὡς σκιά, ὡς ὕπνιον. Λύπη ζωηροτέρα κατέλαβε τὴν καρδίαν μου, καὶ τῇ ἀπέτεινα τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους·

«ὦ μήτηρ μου, διατί δὲν μένεις ἀκίνητος ὅταν ζητῶ νὰ σοὺ δράξω; Ἔστω καὶ εἰς τοῦ Πλούτωνος, ἐναγκαλιζόμενοι πᾶλλήλους, θὰ ἀνεκουφίζαμεν τὴν λύπην μας διὰ τῶν δακρύων. Μήπως εἶσαι φάντασμα σταλὲν ὑπὸ τῆς ἐνδόξου Περσεφόνης διὰ νὰ με κάμῃς νὰ ὑποφέρω περισσότερον καὶ νὰ στενάζω;»

«Ταῦτα εἶπον, ἀμέσως δὲ μοὶ ἀπεκρίθη ἡ θεὰ σμίαν μήτηρ μου.

αφεῖ ! τέκνον μου, δυστυχέστατε πάντων τῶν ἀνθρώπων, ἡ κόρη τοῦ Διὸς Περσεφόνη δὲν σὲ ἀπατᾷ, ἀλλὰ τοιαυτὴ εἶναι ἡ μοῖρα τῶν θνητῶν ἀφοῦ ἀποθάνωσι· τὰ νεῦρα οὐδὲν ὑποστηρίζουσι πλέον μήτε τὰς σάρκας μήτε τὰ ὀστέα, ἀλλ' ἡ παμφάγος δύναμις τῆς καιομένης πυρᾶς δαμάζει συγχρόνως τὰ νεῦρα, τὰς σάρκας καὶ τὰ ὀστέα, ἅμα ἡ ἡζυῇ ἐγκαταλίπη τὰ μέλη· ἐν τούτοις ἡ διαφυγοῦσα ψυχὴ ὑπεριίπταται ὡς ὄνειρον. Ἀλλὰ σπεῦσον νὰ ἐπανίδῃς τὸ σφῶς, καὶ ἐνθυμήθῃς πάντα ταῦτα διὰ νὰ τὰ διηγηθῇς πῆμέραν τινὰ εἰς τὴν σύζυγόν σου.»

«Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ μετὰ τῆς μητρός μου συνδιάλεξις. Ἐν τούτοις εἶδον προστρεφνύσας κατὰ προτροπὴν τῆς ἐνδόξου Περσεφόνης τὰς συζύγους καὶ τὰς θυγατέρας τῶν ὀνομαστοτέρων ἡρώων. Ἐσπευσαν δὲ ὅλοι περὶ τὸν λάκκον καὶ ἐγὼ ἐσκεπτόμην πῶς νὰ τὰς ἐρωτήσω ἀλληλοδιαδόχως. Τέλος μοὶ ἐράνη προτιμότερον νὰ ἀνασύρω τὸ κοπτερόν μου ξίφος τὸ ὁποῖον ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ ἰσχυροῦ μηροῦ μου, καὶ νὰ μὴ ἀφήσω νὰ πίωσιν ὅλοι ὁμοῦ τὸ μαῦρον αἷμα τῶν θυμάτων. Ἐστάθην λοιπὸν κατὰ τάξιν, ἐγὼ δὲ, καθ' ὅσον ἐπροχώρουν ἀνὰ μία, τὰς ἡρώων ὅλας.

Ἡ πρώτη ἦτο ἡ Τυρὼ, θυγάτηρ εὐγενοῦς πατρός. Μεῖ εἶπεν ὅτι ἦτο θυγάτηρ τοῦ ἀμωμήτου Σαλμωνέως καὶ ὅτι εἶχε νυμφευθῇ τὸν υἱὸν τοῦ Αἰόλου Κρηθεά. Ἀγαπήσασα τὸν θεῖον Ἐνιπέα, τὸν ὡραιότατον τῶν ποταμῶν ὅσοι τρέχουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἠρέσκετο νὰ περιφέρεται εἰς τὰς χλοερὰς ὄχθας του. Ἀλλ' ὁ Ποσειδῶν, λαβὼν τὴν μορφήν τοῦ ποταμοῦ, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰς ὀρητικὰς ἐκβολὰς του, κύμα δὲ κυανοῦν καὶ ὑψηλὸν ὡς ὄρος κυρτωθὲν περιεκάλυψε τὸν θεόν καὶ τὴν θνητὴν γυναῖκα. Τότε ὁ Ποσειδῶν ἔλυσε τὴν παρθενικὴν ζώνην της καὶ ἐπέχεεν ἐπ' αὐτῆς γλυκὺν ὕπνον. Ἀφοῦ δὲ ἐξετέλεσε τὰ ἐρωτικά του ἔργα, ἔθλιψε τὴν χεῖρα τῆς Τυροῦς καὶ τῇ εἶπε.

«Γύναι, χαῖρε διὰ τὸν ἔρωτά μου, διότι ὁ ἔρως τῶν ἀθανάτων δὲν εἶναι ἄγονος. Πρὶν παρέλθῃ τὸ ἔτος τοῦτο

εὐθὺς γεννήσῃς δύο ἀγλαὰ τέκνα· θρέψον καὶ ἐπιμελήθητι αὐτά. Τώρα δὲ ἐπίστρεψον εἰς τὴν κατοικίαν σου, καὶ ὑπρόσεξον μὴ μὲ ὀνομάσῃς, εἶμαι ὁ κραταῖος Ποσειδών.»

«Εἰπὼν ταῦτα ἐβυθίσθη εἰς τὴν πολυκύμαντον θάλασσαν. Ἡ δὲ Τυρὼ, μείνασα ἑγγυος, ἐγέννησε τὸν Πελλίαν καὶ τὸν Νηλέα οἵτινες ἐγένοντο ἀμφοτέροι ἰσχυροὶ θεράποντες τοῦ μεγάλου Διός. Καὶ ὁ μὲν Πελλίας, πλούσιος εἰς πρόβατα, κατώκησε τὴν εὐρύχωρον Ἰωλκὸν, ὁ δὲ Νηλεὺς ὑπῆρξεν ἰδρυτὴς τῆς ἀμώδους Πύλου. Τοὺς ἄλλους δὲ υἱοὺς τῆς ἡ βασιλίσσα τῶν γυναικῶν Τυρὼ ἐγέννησεν ἐκ τοῦ συζύγου τῆς Κρηθέως, τὸν Αἴσωνα, τὸν Φέρπητα καὶ τὸν ἱπποδαμαστήν Ἀμυθάωνα.

«Μετά τὴν Τυρὼ ἦλθεν ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ Ἀντιόπη ἣτις ἐκαυχᾶτο ὅτι ἐκοιμήθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Διός καὶ ὅτι ἐγέννησεν ἐξ αὐτοῦ δύο υἱούς, τὸν Ἀμφίωνα καὶ τὸν Ζῆθον. Πρῶτοι οἱ δύο οὗτοι ἥρωες ἱδρυσαν τὰς ἐπταπύλους Θήβας καὶ περιτείχισαν αὐτάς, διότι ὅσον καὶ ἂν ἦσαν δυνατοὶ δὲν θὰ κδύναντο νὰ κατοικήσωσιν εἰς τὰς Θήβας ἐὰν δὲν ἦσαν αὗται ὠχυρωμέναι.

«Εἶδον ἀκολούθως τὴν σύζυγον τοῦ Ἀμφιτρύωνος Ἀλκμήνην ἣτις συνέλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Διός τὸν ἀήτητον, τὸν λεοντόκαρδον Ἡρακλέα. Ἐπειτα τὴν Μεγάρην, θυγατέρα τοῦ μεγαθύμου Κρέοντος καὶ σύζυγον τοῦ ἀδαμάστου υἱοῦ τοῦ Ἀμφιτρύωνος.

«Ἐπειτα τὴν μητέρα τοῦ Οἰδίποδος, τὴν ὠραίαν Ἐπικάστην ἣτις ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ νοός τῆς διέπραξε τρομερὸν ἐγκλημα, λαβοῦσα εἰς σύζυγον τὸν ἴδιον ἐαυτῆς υἱὸν ἀφ’ οὗτος προηγουμένως ἐφόνευσε τὸν ἥρωα ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη. Ἀλλ’ οἱ θεοὶ ἠθέλησαν νὰ γίνωσι γνωστὰ τὰ ἔργα ταῦτα· καὶ τότε ὁ μὲν Οἰδίπους, κατὰ τὰς ὀλεθρίας βουλὰς τῶν ἀθανάτων, ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῶν Καδμείων πάσχω καὶ βασανιζόμενος εἰς τὰς τερπινοτάτας Θήβας, ἡ δὲ βασιλίσσα, καταβληθεῖσα ὑπὸ τῆς λύπης τῆς, ἐκρεμάσθη (διὰ σχεϊνίου ἐκ τινος δοκοῦ τοῦ ἀνακτόρου καὶ μετέβη εἰς τὸ βασιλεῖον

τοῦ ἰσχυροῦ καὶ συγκεκλεισμένης ἔχοντας τὰς πύλας Πλούτωνος, ἀφήσασα κληρονομίαν εἰς τὸν ἀτυχῇ υἱὸν τῆς βασιάνους πολλοτάτας ὅσας ἐκτελοῦσιν αἱ τῆς μητρὸς ἐκδικήτριαι Ἑριννῦες.

«Εἶδον ἐπίσης τὴν ὡραίαν Χλῶριν, τὴν νεωτάτην θυγατέρα τοῦ Ἀμφίωνος, υἱοῦ τοῦ Ἰάσου, τὴν ὁποίαν πάλαι ποτὲ διὰ τὴν καλλονὴν τῆς ἔλαβεν ὡς σύζυγον ὁ Νηλεὺς ἀφοῦ τῇ προσέφερε πολλὰ δῶρα. Ὁ Ἀμφίων ἄλλοτε ἐβασίλευεν ἐνδόξως εἰς τὸν Ὀρχομενὸν, τὴν πόλιν τοῦ Μινύου, ἡ δὲ Χλῶρις ἐβασίλευεν εἰς τὴν Πύλον καὶ ἐγέννησεν ἀγλαὰ τέκνα· τὸν Νέστορα, τὸν Χρομίον καὶ τὸν ἀγέρωχον Περικλόμενον, ἔπειτα δὲ ἐγέννησε τὴν Πηρῶ, τὸ θαῦμα τῶν ἀνθρώπων, τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ πλησίον οἰκοῦντες ἐζήτουν εἰς σύζυγον. Ἀλλ' ὁ Νηλεὺς δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν ὑποσχεθῇ εἰμὴ εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἤθελεν ἀρπάσει ἐκ τῆς Φυλάκης τὰς κυρτοκεράτους καὶ εὐρυμετώπους βοῦς τοῦ Ἰφίκλου. Τὸ ἔργον ἦτο δύσκολον· εἰς μόνος ἐτόλμησε νὰ τὸ ἀναλάβῃ· οὗτος δὲ ἦτο ὁ ἀλάνθαστος μάντις. Ἀλλὰ θεῖα ὀργή, ἡ ἀνδρεία τῶν βουκόλων καὶ δεσμὰ σκληρὰ τὸν ἐμπόδισαν. Ἀφοῦ δὲ οἱ μῆνες καὶ αἱ ἡμέραι συνεπληρώθησαν, καὶ τὸ ἔτος παρῆλθε καὶ αἱ ἐποχαὶ ἐπανελάβον τὴν πορείαν των, τότε ὁ κραταῖος Ἰφίκλος ἀπέλυσε τὸν μάντιν· διότι τῷ ἐξήγησεν ὅλους τοὺς χρησμούς. Ἐτελέσθη δὲ τοιοῦτοτρόπως ἡ βουλή τοῦ Διός.

«Εἶδον ἀκολούθως τὴν Λήδαν, τὴν σύζυγον τοῦ Τυνδάρεω καὶ μητέρα δύο ἡρώων, τοῦ ἵπποδαμαστοῦ Κάστορος καὶ τοῦ ἀρίστου πυγμάχου Πολυδεύκου. Ἡ τῶν πάντων τροφὸς γῆ καλύπτει αὐτοὺς ἀκόμη ζῶντας, ὁ δὲ Ζεὺς τοὺς τιμᾷ εἰς τὸν Ἄδην· ζῶσι καὶ ἀποθνήσκουσιν ἀλληλοδιδόχως καὶ ἀπολαμβάνουσι θεῶν τιμῶν.

«Μετὰ τὴν Λήδαν ἦλθεν ἡ σύζυγος τοῦ Ἀλκίονος Ἰφιμήδεια ἥτις ἐκαυχᾶτο ὅτι ἐμίγη μετὰ τὸν Ποσειδῶνα καὶ ὅτι ἐγέννησεν ἐκ τοῦ σεῖοντος τὴν γῆν θεοῦ τούτου δύο υἱούς· οὔτινες ὅμως δὲν ἐζησαν πολὺ, τὸν θεῖον Ὀϊον καὶ

τὸν ἔνδοξον Ἐφιάλτην οἷτινες ἦσαν μετὰ τὸν Ὀρίωνα ο μέγιστοι καὶ ὠραιότατοι ἄνθρωποι ἀπὸ θεοῦς ἔθρεψεν ἡ γόνιμος γῆ, διότι εἰς ἑννεατῇ ἡλικίαν εἶχον ἤδη ἑννέα πηχῶν πλάτος καὶ ἑννέα ὀργυῶν μῆκος, καὶ ἠπέλουν νὰ φέρωσιν εἰς τοὺς ἀθανάτους, ἐν μέσῳ τοῦ Ὀλύμπου, τὸν ἀλαλαγμὸν τῶν πολέμων καὶ τῶν μαχῶν θέσαντες τὴν Ὅσσαν ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τὸ κατὰφυτον Πήλιον ἐπὶ τῆς Ὅσσης διὰ νὰ ἀναβῶσιν εἰς τὸν οὐρανόν. Θὰ ἐπετύγχανον δὲ ἴσως τοῦ σκοποῦ των εἰάν ἐρθανον εἰς τὴν ἡδικὴν ἡλικίαν. Ἄλλ' ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ξανθῆς Λητοῦς τοὺς ἐφόνευσεν ἀμφοτέρους πρὶν ἀνθίσῃ ἐπὶ τοῦ προσώπου των ὁ πρῶτος χνοὺς καὶ πρὶν ὁ πῶγων των καλυφθῇ ὑπὸ πυκνοῦ γενείου.

Ἄβιδον ἀκολούθως τὴν Φαίδραν, τὴν Πρόκριν καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ σοφοῦ Μίνως τὴν ὠραίαν Ἀριάδνην, τὴν ὁποίαν ἄλλοτε ὁ Θησεὺς ἤρπασεν ἐκ τῆς Κρήτης διὰ τὴν φέρῃ εἰς τὰς ἱεράς Ἀθήνας, ἀλλὰ δὲν τὴν ἀπήλαυσε διότι ἡ Ἀρτεμις, ἐν τῇ νήσῳ Δία, τὴν ἐφόνευσεν ἐπὶ τῇ καταμηνύσει τοῦ Διονύσου.

Ἄβιδον τέλος τὴν Μαΐραν, τὴν Κλυμένην καὶ τὴν ἀποτρόπαιον Ἐριφύλην ἧτις ἀντὶ χρυσοῦ ἐπρόδοσε τὸν σύζυγόν της. Ἀλλὰ πρὶν ἀπαριθμῆσω, πρὶν ὀνομάσω ὅλας τὰς συζύγους καὶ τὰς θυγατέρας τῶν ἡρώων αἵτινες παρουσιάσθησαν εἰς τὰ βλέμματά μου, ἡ σιωπηλὴ νῦξ θὰ παρήρχετο πρὸ πολλοῦ. Εἶναι δὲ καὶ ὥρα νὰ κοιμηθῶ, εἴτε μένων ἐδῶ εἴτε μεταβαίνων εἰς τὸ πλοῖον μεταξύ τῶν συντρόφων μου, διότι ἡ φροντίς τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἀφορᾷ τοὺς θεοὺς καὶ ὑμᾶς.

Ταῦτα εἶπεν ὁ Ὀδυσσεύς, οἱ δὲ Φαίακες ἔμενον σιωπῶντες ὡς μαγευμένοι εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ σκότους περικυκλούμενα ἀνάκτορα· πρώτη δὲ μεταξύ αὐτῶν ἡ Ἀρήτη τοῖς ἀπέτεινε τοὺς λόγους τούτους.

ἌΩ Φαίακες! τί φρονεῖτε περὶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου, περὶ τοῦ κάλλους του, περὶ τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἀναστήματός του καὶ περὶ τοῦ ἀκλογήτου πνεύματός του; Εἶναι

ξένος μου, καὶ ὅλοι συμμετέχετε τῆς τιμῆς ταύτης. Μὴ σπεύσωμεν λοιπὸν νὰ τὸν ἀποστείλωμεν καὶ μὴ φειδωλευθῆτε δῶρα εἰς ἄνθρωπον ἔχοντα ἀνάγκην τούτων, διότι πλούτη, χάρις εἰς τὴν εὐνοίαν τῶν θεῶν, ὑπάρχουσιν ἐναποταμειυμένα εἰς τὰ ἀνάκτορά σας.»

Εἰς τούτους τοὺς λόγους προσέθηκε καὶ τὰ ἐξῆς ὁ γηραιότατος πάντων τῶν Φαιάκων Ἐχένος.

«ὦ φίλοι, ἡ συνετὴ ἡμῶν βασίλισσα οὐδὲν εἶπεν ἐναντίον τοῦ σκοποῦ μας καὶ τῆς γνώμης μας, ὑπακούσατε λοιπὸν εἰς τοὺς λόγους τῆς. Ἄλλ' ἀπὸ τὸν Ἀλκίνοον ἐξαρχαῖται καὶ ἡ πράξις καὶ ὁ λόγος.»

Πρὸς τοῦτον πάλιν ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ Ἀλκίνοος.

«Ὅπως εἶναι ἀληθές ὅτι ζῶ καὶ βασιλεύω ἐπὶ τῶν Φαιάκων, οὕτω θὰ γίνῃ καὶ ὅ,τι ἐρρήθῃ. ὦ ξέने μας! μὲ δλὴν τὴν ἀνυπομονησίαν σου, μείνον ἀκόμῃ μέχρι τῆς αὖριον διὰ νὰ συμπληρώσωμεν τὰ δῶρά μας. Ἡ φροντίς τῆς ἀναχωρήσεώς σου ἀφορᾷ ὅλους ἡμᾶς, καὶ πρὸ πάντων ἐμὲ, διότι ἄρχω ἐπὶ τοῦ λαοῦ τούτου.»

Πρὸς τοῦτον ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ συνετὸς Ὀδυσσεύς.

«Βασιλεῦ Ἀλκίνοε, ἐνδοξώτατε μεταξὺ ὅλου τοῦ λαοῦ, εἰ μὲ ἠναγκάζατε νὰ μείνω ἐδῶ ἐπὶ ὀλόκληρον ἔτος, ἐτοιμάζοντες τὴν ἐπιστροφὴν μου καὶ δίδοντές μοι πλούσια δῶρα, θὰ συγκατετιθέμην εὐχαρίστως, διότι θὰ μὲ ᾔτο πολὺ ἐπικερδέστερον νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν γλυκεῖαν πατρίδα μου μὲ μᾶλλον πλήρεις χεῖρας, διότι τότε θὰ ἐγινόμην σεβαστότερος καὶ ἀγαπητότερος εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες θὰ μὲ ἐβλεπον ἐπιστρέφοντα εἰς τὴν Ἰθάκην.»

Τότε ὁ Ἀλκίνοος ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν.

«Ὀδυσσεῦ, βλέποντές σε δὲν ὑποθέτομεν ποσῶς ὅτι εἶσαι ψεύστης καὶ ἀπαταιῶν, ὅμοιος μὲ ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἡ μαύρη γῆ τρέφει πανταχοῦ εἰς μέγαν ἀριθμὸν, καὶ οἵτινες συναρμολογοῦσι ψεῦδη περὶ πραγμάτων ὅλως ἀνυπάρχων. Σὺ ἐνόηεις τὴν εὐγένειαν τοῦ πνεύματος μὲ τὴν εὐγλωττίαν, διηγήθης δὲ μετὰ τσαύτης τέχνης ὡς αἰοιδὸς τὰς

ἀξιοθρηνήτους συμφοράς ὄλων τῶν Ἀργείων καὶ σοῦ τοῦ ἰδίου. Ἀλλ' ὁμίλησον καὶ εἰπέ ἡμῖν εἰλικρινῶς ἐὰν εἶδες τι-
νάς ἐκ τῶν θείων συντρόφων οἵτινες σὲ ἠκολούθησαν πρὸ τῆς
Τρωάδος καὶ οἵτινες εὗρον τὸν θάνατον εἰς τὰ τρωϊκὰ πεδία.
Ἡ νύξ εἶναι μακρά· δὲν εἶναι ὥρα ἀκόμη νὰ κοιμηθῶμεν
εἰς τὸ ἀνάκτορον· διηγήθητι λοιπὸν τὰς θαυμαστάς σου πρά-
ξεις, διότι εἶμαι ἑτοιμος νὰ σὲ ἀκούσω μέχρι τῆς πρωίας
ἐὰν θελήσῃς νὰ μοὶ διηγηθῇς εἰς τὸ μέγαρόν μου τὰ παθή-
ματά σου.»

Πρὸς αὐτὸν ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ συνετὸς Ὀδυσσεύς.

«Βασιλεῦ Ἀλκίνοε, ἐνδοξώτατε παντὸς τοῦ λαοῦ, ὑπάρ-
χει καιρὸς διὰ τὰς μακράς διηγήσεις καὶ καιρὸς διὰ τὸν ὕπνον·
ἀλλ' ἐὰν ἐπιθυμῇς νὰ μὲ ἀκούσῃς ἀκόμη, δὲν θὰ ἀρνηθῶ νὰ
σοὶ διηγηθῶ καὶ ἄλλα οἰκτρότερα· τὰς δυστυχίας τῶν ἐταί-
ρων μου οἵτινες βραδύτερον ἐχάθησαν, διαφυγόντες μὲν τὸν
θάνατον κατὰ τὸν σκληρὸν ἐκείνον πόλεμον, εὐρόντες δὲ αὐ-
τὸν εἰς τὴν ἐπιστροφὴν των ἔνεκα τῆς ἀπιστίας κακῆς γυ-
ναικός.

Ἄφ' οὗ ἡ ἀγνὴ Περσεφόνη διεσκόρπισεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὰς
ψυχὰς τῶν γυναικῶν, εἶδον νὰ πλησιάζῃ ἡ τεθλιμμένη ψυ-
χὴ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀτρέως Ἀγαμέμνονος περικυκλωμένη ὑπὸ
τῶν ψυχῶν τῶν συντρόφων οἵτινες ὁμοῦ μὲ αὐτὸν ἐφονεύθη-
σαν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Αἰγίσθου. Ἄμα ἐγεύθη τὸ μαῦρον
αἷμα, ὁ βασιλεὺς μὲ ἀνεγνώρισε καὶ ἐκλαυσε πικρῶς· χεῖ-
μαῖροι δακρύων κατέβρεξαν τὰς παρειάς του, ἐξέτεινε πρὸς
ἐμὲ τὰς χεῖρας καὶ ἐπεθύμει νὰ μὲ ἐναγκαλισθῇ. Ἀλλὰ τὰ
εὐκαμπτα μέλη του δὲν εἶχον τὴν προτέραν τῶν δύναμιν.
Ἐγὼ ἰδὼν αὐτὸν ἐκλαυσα, ἡ ψυχὴ μου συνεκινήθη ὑπὸ οἴ-
κτου καὶ τῷ ἀπέτεινα τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους.

Ἄβνδοξε Ἀτρεΐδῃ, βασιλεῦ πολεμιστῶν, πῶς ἡ μοῖρα
πρὸς ὑπέβαλεν εἰς τὸν μακρὸν ὕπνον τοῦ θανάτου; Μήπως
πρὸ Ποσειδῶν σὲ ἐδάμασεν ἐπὶ τοῦ στόλου σου ἐγείρας τὴν
ἡμανίαν τῶν τρομερῶν καταειγίδων; Μήπως ἐπὶ τῆς γῆς ἄν-
δρες ἐχθροὶ σὲ ὑπάνισαν εὐρόντες σε ἀρπάζοντα τοὺς βόας

πτων καὶ τὰ πρόβατά των, ἢ προσβάλλοντα τὴν πόλιν των
πρὸς ἀρπαγὴν γυναικῶν;

«Ταῦτα εἶπον, ἐκεῖνος δὲ ἀμέσως μοι ἀπεκρίθη.

«Θεεὶ υἱὲ τοῦ Δαέρτου, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, οὔτε
Ποσειδῶν μὲ ἠφάνισεν ἐπὶ τοῦ στόλου μου διεγείρας τὴν
ἑλβετιαν τῶν τρομερῶν καταιγίδων, οὔτε ἐχθροὶ ἄνδρες με
πρόφονευσαν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλ' ὁ Αἴγισθος μετὰ τῆς ἀπί-
στοῦ συζύγου μου παρεσκεύασαν τὸν θάνατον καὶ τὸ κακόν
μου τέλος· μὲ προσεκάλεσε, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ συμπο-
σίου, μὲ ἐθυσίασεν ὡς βοῦν ἐν τῷ σταύλῳ. Τοιοῦτος εἶνα
ὁ ἐλβετιανός θάνατός μου· περίεξ ἐμοῦ δὲ οἱ σύντροφοί μου ἀ-
μέσως ἐσφάγησαν ὅπως σφάζονται.

«Ἰχθυοὶ σωρηδὸν εἰς
πλουσίῳ καὶ ἰσχυρῷ ἀνδρὸς γάμον, ἢ εἰς συμπόσιον δι-
εράνου, ἢ εἰς πανηγυρικὴν εὐωχίαν. Εἶδες ἤδη φονευομένους
πολλοὺς ἀνθρώπους, εἴτε μεμονωμένως, εἴτε εἰς συμπλοκάς
τρομεράς. Ἀλλ' ἐὰν ἐβλεπες τὴν σφαγὴν ταύτην θὰ ἐλυ-
πεῖτο πολὺ περισσότερο ἢ καρδίᾳ σου. Ἐκεῖτόμεθα εἰς
τὴν αἵθουσαν τοῦ συμποσίου, ἐν μέσῳ κυμάτων αἵματος,
εὐφύρδην μίγδην μετὰ τῶν ἀγγείων τοῦ οἴνου καὶ τῶν κεκα-
λυμμένων ἀπὸ φαγητῶν τραπεζῶν. Τότε ἤκουσα τὰς φρι-
κώδεις κραυγὰς τῆς θυγατρὸς τοῦ Πριάμου Κασσάνδρας, τὴν
ὅποیان ἢ ἄπιστος Κλυταιμνήστρα ἐθυσίαζε πλησίον μου·
καίπερ ἐκπνέων, ἤγειρα τοὺς βραχίονάς μου καὶ ἐζήτησα
τὸ ξίφος μου, ἀλλ' ἡ ἀναιδὴς γυνὴ ἀπεμακρύνθη καὶ ἐγὼ
κατέβην εἰς τὸν ἄδην χωρὶς ἐκείνη νὰ κλείσῃ τὸ στόμα
μου καὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου. Ὅχι, οὐδὲν φρικωδέστερον,
οὐδὲν ἀναιδέστερον γυναικὸς μελετώσης ἐν τῷ πνεύματι
αὐτῆς πράξεις ἀποτροπαίους ὡς ἐκείνην τὴν ὅποیان διέπραξεν
ἢ Κλυταιμνήστρα παρασκευάσασα τὸν θάνατον τοῦ νομί-
μου συζύγου της. Βεβαίως, ἐνόμιζα ὅτι ἐπέστρεφα εἰς τὴν
κατοικίαν μου πρὸς μεγάλην χαρὰν τῶν τέκνων μου καὶ
πτῶν δούλων μου· ἀλλ' ἡ κακοῦργος ἐκείνη γυνὴ καὶ ἐαυ-
τὴν κατήσχυε καὶ τὰς μετέπειτα γεννησάμενας συζύγους,
πᾶσι καὶ ἐὰν αὗται ᾔθελον εἶσθαι ἐνάρετοι,»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην.

«ὦ θεοί! εἶναι λοιπὸν ἀληθές ὅτι ὁ βροντόφωνος Ζεὺς ἐ-
 νμίσησεν ἐξ ἀρχῆς ὑπερβαλλόντως τὴν γενεάν τοῦ Ἀτρέως
 ὑδιὰ τὰς ἀπιστίας τῶν γυναικῶν των. Πολλοὶ ἐχάθησαν
 πένεκα τῆς Ἑλένης, εἰς σὲ δὲ, ἐνῷ ἦσο μακρὰν εἰσέτι, ἡ Κλυ-
 ταιμνήτρα παρεσκεύαζε δόλιον θάνατον.»

«Ταῦτα εἶπον, ἐκεῖνος δὲ ἀμέσως μοὶ ἀπεκρίθη.

«Διὰ τοῦτο καὶ σὺ μὴ ἔσο ποτὲ πολὺ ἀγαθὸς πρὸς τὴν
 γυναικα, μῆτε γὰρ τῇ ἀνακοινώσης τὰ πάντα ὥστε γὰρ ἦναι
 καλῶς πληροφορημένη, ἀλλὰ μέρος μὲν λέγε μέρος δὲ κρύ-
 πτε. Ἐν τούτοις, Ὀδυσσεῦ, σὺ δὲν τρέχεις τὸν κίνδυνον γὰρ
 καὶ τὸ αἶμά σου ἡ Πηνελόπη, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰκάρου,
 τῆς ὁποίας τὸ πνεῦμα εἶναι πλήρες συνέσεως. Ἦτο νεαρὰ
 ἀκόμη σύζυγος ὅτε κατὰ τὴν ἀναχώρησίν μας διὰ τὸν πό-
 λεμον τὴν ἀφήσαμεν εἰς τὴν Ἰθάκην, καὶ εἶχεν εἰς τὸν μα-
 ρστὸν τῆς μικρὸν υἱὸν ὅστις τῶρα συγκαταριθμεῖται μεταξὺ
 τῶν ἀνδρῶν καὶ εἶναι εὐτυχὴς διότι ὁ πατήρ του ἐπιστρέ-
 φων θὰ τὸν ἴδῃ, καὶ ἐκεῖνος θὰ ἐναγκαλισθῇ τὸν πατέρα
 του. Εἰς ἐμὲ ὅμως, ἡ σκληρὰ σύζυγός μου οὔτε ἐπέτρεψε
 καὶ γὰρ νὰ ἴδῃ τὸν υἱὸν μου καὶ νὰ χορτάσῃ τὰ βλέμματά
 μου, ἀλλ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μοὶ κατέφερε τὸ θανάσιμον κτύ-
 πημα. Σοὶ λέγω λοιπὸν καὶ σὲ συμβουλεύω γὰρ ἐνθυμῆσαι
 τοὺς λόγους μου· πλησίασον εἰς τὴν ἀγαπητὴν πατρίδα σου
 ὅχι φανερώς, ἀλλὰ κρυφίως, διότι δὲν πρέπει πλέον γὰρ ἐμ-
 πιστευεταί τις εἰς τὰς γυναῖκας. Εἰπέ μοι τώρα εἰλικρι-
 νῶς ἐὰν ἤκουσες γὰρ γίνεται λόγος περὶ τοῦ υἱοῦ μου ὅστις
 ζῇ ἀκόμη ἢ εἰς τὸν Ὀρχομενὸν, ἢ εἰς τὴν ἀμμώδη Πύλον
 ἢ παρὰ τῷ Μενελάῳ εἰς τὴν εὐρύχωρον Σπάρτην, διότι ὁ
 θεὸς Ὀρέστης δὲν ἀπέθανεν ἀκόμη ἐπὶ τῆς γῆς.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐγὼ δὲ τῷ ἀπεκρίθην.

«Υἱὲ τοῦ Ἀτρέως, διατὶ μὲ ἐρωτᾷς περὶ τούτων; ἐγὼ
 δὲν ἤξεύρω μῆτε ἐὰν ζῇ ὁ υἱός σου μῆτε ἐὰν ἀπέθανε, καὶ
 δὲν εἶναι καλὸν γὰρ ὁμιλῇ τις ἐπὶ ματαίῳ.»

«Ἐνῷ ἡμεῖς οἱ δύο ἀκίνητοι καὶ βροχόμενοι ὑπὸ τῶν δα-

κρύων συνδιελεγόμεθα θλιβερῶς, ἦλθον αἱ ψυχαὶ τοῦ Ἀχιλλέως, τοῦ Πατρόκλου, τοῦ ἄμωμήτου Ἀντιλόχου καὶ τοῦ Αἰάντος ὅστις κατὰ τὸ σῶμα καὶ τὴν μορφήν ἦτο ὁ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὸν τέλειον υἱὸν τοῦ Πηλέως. Μὲ ἐγνώρισεν ἡ ψυχὴ τοῦ ταχύποδος ἐγγόνου τοῦ Αἰάκου καὶ ὀλοφρομένη με εἶπε τοὺς ἐξῆς ταχεῖς λόγους.

«Θεῖε υἱὲ τοῦ Λαέρτου, πολυμήχανε καὶ δυστυχῇ Ὀδυσσεῦ, ποῖον ἄλλο ἀκόμη μεγαλείτερον ἔργον θά ἐπινοήσης μετὰ τὸν νοῦν σου; πῶς ἐτόλμησες νὰ καταβῇς εἰς τὸν Ἄδην οὗπου κατοικοῦσιν οἱ ἐστερημένοι αἰσθήσεως νεκροί, τὰ εἰσδῶλα ταῦτα τῶν μὴ ὑπαρχόντων πλέον ἀνθρώπων;»

«Τότε ἐγὼ ἀπεκρίθην πρὸς αὐτόν.

«ὦ Ἀχιλλεῦ, υἱὲ τοῦ Πηλέως, ἀνδρείοτατε πάντων τῶν Ἀχαιῶν, ἡ ἀνάγκη με ἐβίασε νὰ ἔλθω διὰ νὰ συμβουλευθῶ τὸν Τειρεσίαν καὶ νὰ με εἰπῇ πῶς νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν ἀπόκρημον Ἰθάκην διότι ἀκόμη δὲν ἐπλησίασα εἰς τὴν Ἀχαΐαν οὔτε ἐπανεῖδον τὴν πατρίαν γῆν, ἀλλ' ὑποφέρω πάντοτε δυστυχίας. Ἀπὸ σέ ὅμως, Ἀχιλλεῦ, οὐδεὶς ἄλλος εὐπῆρξεν ἢ θά ὑπάρξῃ εὐτυχέστερος, διότι ζῶντα μὲν σέ ἐτίμων οἱ Ἀργεῖοι ὥς θεόν, ἀποθανόντα δὲ σέ σέβονται οἱ νεκροὶ ὥς βασιλέα. Μὴ λυπεῖσαι λοιπὸν διότι ἀπέθανες, εἰ δὲ Ἀχιλλεῦ.»

«Ταῦτα εἶπον ἐγὼ, ἐκεῖνος δὲ μοὶ ἀπεκρίθη.

«Βῦγενῇ Ὀδυσσεῦ, μὴ με παρηγορῇς διὰ τὸν θάνατόν μου, προτιμότερον νὰ ἤμην μισθωτὸς πλησίον ἀνδρὸς πτωχοῦ καὶ μὴ ἔχοντος πολλὴν περιουσίαν, παρὰ νὰ ἤμαι βασιλεὺς ἐπὶ οὐλῶν τῶν νεκρῶν. Ἀλλ' ὁμίλησόν μοι περὶ τοῦ εὐγενοῦς παιτοῦ μου. Ἦλθεν ἢ δὲν ἦλθε πρὸς ὑμᾶς εἰς τὸν πόλεμον διὰ νὰ πολεμήσῃ εἰς τὰς πρώτας τάξεις; Εἰπέ μοι ὅσα ἔμαθες περὶ τοῦ ἄμωμήτου Πηλέως. Βασιλεύει ἀκόμη ἐπὶ τῶν πολλῶν Μυρμιδόνων; ἢ εἰς τὴν Φθίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα πτόν ἔχουσι παρερριμμένον διότι τὸ γῆρας ἐδάρυνε τοὺς πόδας του καὶ τὰς χεῖράς του; Δὲν ὑπάρχω πλέον ὑπὸ τὰς εἰκτίνας τοῦ ἡλίου διὰ νὰ ἤμαι βοηθός του, τοιοῦτος οἷος

ἤμην ποτὲ εἰς τὴν εὐρύχωρον Τροίαν ὅπου ἐφόνευσα τόσους
ἥρωας! Εἶθε νὰ ἐπανηρχόμην τοιοῦτοτρόπως, ἔστω καὶ
ὑπὸς στιγμὴν, εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ πατρός μου! Πῶς θὰ
καθίστων φοβερὰν τὴν τόλμην μου καὶ τὰς ἀκαταμαχήτους
χειράς μου εἰς ἐκείνους οἵτινες τὸν ὑβρίζουσι καὶ τὸν ἀπο-
μακρύνουσι τοῦ θρόνου!»

«Οὕτως ὠμίλησεν, ἐγὼ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπον.

«Περὶ μὲν τοῦ ἀμωμήτου Πηλέως δὲν ἤκουσα τίποτε, ἀλλὰ
δύναμαι μετὰ βεβαιότητος νὰ σοὶ ὁμιλήσω περὶ τοῦ ἀγα-
πητοῦ σου υἱοῦ Νεοπτολέμου, διότι ἐγὼ αὐτὸς τὸν μετέ-
φερα ἐπὶ μακροῦ πλοίου ἐκ τῆς νήσου Σκύρου εἰς τὸ στρα-
τόπεδον τῶν Ἀργείων. Ἐκεῖ, ὅσάκις συνεκροτοῦμεν συμ-
βούλια, πάντοτε πρῶτος ὠμίλει, καὶ οἱ λόγοι του οὐδέπο-
τε ἐστεροῦντο εὐθυκρισίας. Ὁ θεῖος Νέστωρ καὶ ἐγὼ τὸν
ὑπερβαίνομεν μόνοι. Ἐὰν ἐπολεμοῦμεν ὑπὸ τὰ τέιχη τῆς
Τρωάδος, ποτὲ δὲν ἔμενεν εἰς τὰς τάξεις ἢ μετὰ τοῦ
πληθους, ἀλλ' ὥρμα μακρὰν, ἐμπρὸς, καὶ ἡ ἀνδρεία του οὐ-
δενὸς ἦτο ὑποδεεστέρα. Εἰς τὰς τρομεράς συμπλοκάς, πό-
σοι ἥρωες ἐπεσαν ὑπὸ τὰ κτυπήματά του! Δὲν δύναμαι
νὰ σοὶ ἀπαριθμήσω ὅλους ἐκείνους τοὺς ὑποίους ἐφόνευσεν
ἐπολεμῶν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλὰ δύναμαι νὰ σοὶ εἶπω
πῶς ἐφόνευσεν τὸν Εὐρύπυλον, υἱὸν τοῦ Τηλέφου, ἀρχηγὸν
τῶν Κητείων, τὸν ὡραιότατον τῶν θνητῶν μετὰ τὸν θεῖον
Μέμνονα. Ὁ ἥρωες οὗτος ἐκτυπήθη ὑπὸ τοῦ ξίφους τοῦ Νεο-
πτολέμου, καὶ περὶ αὐτὸν οἱ πολυάριθμοι σύντροφοί του
ἐφονεύοντο ἔνεκα τῶν δώρων τῶν γυναικῶν. Ὅτε τέλος οἱ
ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων εἰσῆλθον εἰς τὸν ξύλινον ἵππον τὸν
κατασκευασθέντα ὑπὸ τοῦ Ἐπειοῦ, μοὶ ἐνεπιστεύθησαν τὰ
πάντα καὶ μοὶ ἀνέθεσαν τὴν φροντίδα νὰ κλείω καὶ νὰ ἀ-
νοίγω τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἐνέδραν. Ἐν τούτοις οἱ μὲν
ἄρχηγοι καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐκλαιον καὶ ἔτρε-
μον, μόνος δὲ ὁ υἱός σου ἔμενεν ἀδάκρυτος καὶ δὲν ἤλλα-
ζε χρῶμα. Ἄ! πῶς μὲ ἰκέτευσεν νὰ τὸν ἐξαγάγω ἐκ τῶν
σπλάγγων τοῦ ἵππου! πῶς ἐσφίγγει τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους

παιδιού καὶ τὸ βαρὺ ἀκόντιόν του ! πῶς διεφλέγετο ὑπὸ τῆς
ἐπιθυμίας νὰ φέρῃ σφαγὴν καὶ ὄλεθρον εἰς τοὺς Τρῶας !
Ἐκρυευθείσης δὲ τῆς ὑψηλῆς πόλεως τοῦ Πριάμου, ὁ Νεο-
πτόλεμος, λαβὼν πλούσιον μερίδιον ἐκ τῶν λαφύρων καὶ
ἀμμοιβῆν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖόν του σῶος καὶ ἀβλαβής,
μηκέτι τρωθεὶς μακρόθεν ὑπὸ χαλκίνου ἀκοντίου, μήτε δια-
στρυπηθεὶς ἐκ τοῦ πλησίον ὑπὸ ξίφους, ὅπως συμβαίνει συ-
νηγῶς εἰς τὸν πόλεμον ὅπου ὁ Ἄρης μαίνεται ἀδιακρί-
τως. »

« Ταῦτα εἶπον, ἡ δὲ ψυχὴ τοῦ ἀκαθέκτου Ἀχιλλέως,
χαίρουσα διότι ἤκουε παρ' ἐμοῦ ὅτι ὁ υἱὸς τῆς ἧτο ἥρωος,
ἐπέστρεψε μὲ βῆμα ὑπερήφανον εἰς τὸν ἀσφαδελλὸν λειμῶνα.

« Τότε αἱ λοιπαὶ ψυχαὶ τῶν ἀποθανόντων μὲ ἐπλησίασαν
καὶ μὲ διηγοῦντο τὰς θλίψεις των ἀνὰ μία κατὰ σειρὰν,
μόνη δὲ ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ τοῦ Τελαμῶνος Αἴαντος ἴστατο
κατὰ μέρος διότι ἦτο ἀκόμη ὠργισμένη διὰ τὴν νίκην τὴν
ὁποῖαν ἐνίκησα ἀγωνισθεὶς πλησίον τῶν πλοίων διὰ τὰ ὀ-
πλα τοῦ Ἀχιλλέως τὰ ὁποῖα ἡ σεπτὴ μήτηρ του Θέτις,
ἐνώπιον Τρώων δικαστῶν καὶ τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς, εἶχε θέ-
σει ὡς βραβεῖον διὰ τὸν νικήσοντα. Ἀλλ' εἶθε νὰ μὴ ἐκέρ-
διζον τοιοῦτον θρίαμβον ὅστις ἐπεμψεν εἰς τὸν τάφον τὸν
εὐγενῆ ἐκεῖνον ἥρωα, τὸν Αἴαντα ἐκεῖνον, τὸν ὠραιότατον,
τὸν ἀνδρειότατον ὅλων τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὸν ἀπαράμιλ-
λον υἱὸν τοῦ Πηλέως. Ἐν τούτοις ἀπέτεινα πρὸς τὸν ἥρωα
τοὺς γλυκεῖς τούτους λόγους.

« Αἴα, υἱὲ τοῦ ἀμωμήτου Τελαμῶνος, δὲν ἔπρεπεν ἄρᾳ
πρὶν μετὰ τὸν θάνατόν σου νὰ λησμονήσῃς τὴν κατ' ἐμοῦ ὀρ-
γὴν σου ἕνεκα τῶν ὀλεθρίων ἐκείνων ὀπλων τὰ ὁποῖα οἱ
θεοὶ μᾶς ἔδωκαν διὰ τὴν δυστυχίαν τῶν Ἀργείων ; Αὐ-
τὰ κατέστρεψαν σὲ τὸν προμαχῶνά μας, ἡμεῖς δὲ οἱ Ἀ-
ργεῖοι κλαίομεν πάντοτε τὸν θάνατόν σου ὅσον καὶ τὸν τοῦ
Ἀχιλλέως. Ἀλλ' οὐδεὶς ἄλλος εἶναι ἔνοχος εἰμὶ ὁ Ζεὺς
παιδὶ τοῦ ὁποίου ἡ φοβερά ὀργὴ κατεδίωκε τὸν στρατόν μας,
καὶ ὅστις σοὶ ἐπέβαλε σκληρὸν τέλος. Πλησίασον, ὦ βα-

νσιλεῦ, κάμφθητι καὶ δάμασον τὴν ὀργὴν σου καὶ τὴν με-
γαλόψυχον καρδίαν σου.»

«Ταῦτα εἶπον, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν μοὶ ἀπεκρίθη τίποτε καὶ
ἀπεχώρησεν εἰς τὸ Ἑρεθός πρὸς τὰς ψυχὰς τῶν νεκρῶν.
Ἐν τούτοις, μὲ ὅλην τὴν ὀργὴν του, θὰ μοὶ ὠμίλῃ ἢ θὰ
τῷ ὠμίλουν ἐγὼ ἀκόμη, ἀλλ' ἡ καρδιά μου ἦτο ἀνυπόμονος
νὰ ἴδῃ ἄλλας σκιάς.

«Τότε εἶδον τὸν ἐνδοξον υἱὸν τοῦ Διὸς Μίνωα ὅστις κρα-
τῶν χρυσοῦν σκῆπτρον εἰς τὴν χεῖρα δικάζει τοὺς νεκροὺς,
αἵτινες περὶ αὐτὸν καθήμενοι ἢ ἐγειρόμενοι ἀλληλοδιαδόχως
ἐκτιθέασι τὰ δίκαιά των πρὸ τῶν μεγάλων πυλῶν τοῦ με-
γάρου τοῦ Πλούτωνος. Ἀνεγνώρισα κατόπιν τὸν γίγαντα
Ἰφρίωνα ὅστις θηρεύει εἰσέτι εἰς τὸν ἀσφοδελὸν λειμῶνα τὰ
ἄγρια θηρία τὰ ὅποια ἐφόνευσεν ἄλλοτε εἰς τὰ ἔρημα ὄρη·
κρατεῖ δὲ τὸ χάλκινον ῥόπαλόν του τὸ ὅποιον ποτὲ δὲν συν-
τρίβεται.

«Μετ' αὐτὸν εἶδον τὸν υἱὸν τῆς πανσέπτου Γῆς Τιτυὸν
κείμενον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ὁποίου ἐκάλυπτεν ἐννέα πλέ-
θρα. Δύο γῦπες ἐκατέρωθεν αὐτοῦ δεδεμένοι ἐσχίζον τὰ ἐν-
τόσθια του καὶ ἔτρωγον τὸ ἥπαρ του, χωρὶς αἱ χεῖρές του νὰ
δύνανται νὰ τοὺς ἀπομακρύνωσι, διότι εἶχε βιάσει τὴν πι-
στὴν σύζυγον τοῦ Διὸς Λητώ ὅτε μετέβαινεν αὕτη εἰς τὴν
Πυθὴ διὰ τῆς τερπνῆς παιδιᾶδος τῆς Πανόπης.

«Εἶδον ἀκολουθῶς τὸν Τάνταλον βεβυθισμένον μέχρι πώ-
γωνος εἰς τὰ ὕδατα λίμνης ὅπου ὑπέφερε φοβεράς βασάνους.
Διακαιόμενος ὑπὸ τῆς δίψης, δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ ὕδωρ εἰς
τὸ στόμα του, διότι ἅμα ὁ γέρων ἐκλινε τὴν κεφαλὴν διὰ
νὰ δροσισθῇ, τὸ ὕδωρ ἔφευγεν αἰφνιδίως· καὶ κατεβοθροῦτο,
ὑπὸ τοὺς πόδας του δὲ ἐφαίνετο γῆ μελανὴ τὴν ὁποίαν εἶ-
χον ξηράνει οἱ θεοί. Ἐν τούτοις δένδρα μὲ φύλλα εἰς τὰ
ὑψη ἐκρέμων μέχρι τῆς κεφαλῆς του ἄπια, ῥώδια, μῆλα,
γλυκύτατα σῦκα καὶ πρασίνοὺς ἐλαίας. Ἀλλὰ μόλις ὁ γέρων
ἐξέτεινε τὰς χεῖρας διὰ νὰ τὰ ἐγγίσῃ, ὁ ἄνεμος ἀμέσως τὰ
ἀνέρριπτε μέχρι τῶν ὑψηλῶν νεφελῶν.

ἐλπίζων νὰ ἴδῃ ἀκόμη καὶ ἄλλους ἥρωας τῶν ἀρχαίων χρόνων καὶ βεβαίως θὰ ἔβλεπον ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐπεθύμουν, τὸν Θησέα, τὸν Πειρίθουν, τοὺς ἐνδόξους τῶν θεῶν γόνους· ἀλλὰ τὸ πλῆθος τῶν νεκρῶν τοσοῦτον ἐπυκνώθη, ἡ βοή αὐτῶν τοσοῦτον τρομερὰ κατέστη, ὥστε μὲ κατέλαβεν ὠχρὸς φόβος. Ἐτρεμα μὴπως ἐκ τοῦ βάθους τοῦ ᾄδου ἡ ἀνηλεὲς Περσεφόνη μοὶ ἀποστείλῃ τὴν φοβεράν κεφαλὴν τῆς τερατώδους Γοργόνης. Ἀμέσως λοιπὸν ἐπανῆλθον εἰς τὸ πλοῖόν μου καὶ διέταξα τοὺς συντρόφους μου νὰ εἰσέλθωσι καὶ νὰ λύσωσι τὰ ἐκ τῆς ξηρᾶς κρατοῦντα αὐτὸ σχοινία. Οὗτοι δὲ εἰσελθόντες ἀμέσως ἐκάθησαν εἰς τὰς ἑδρας τῶν κωπηλατῶν καὶ μετ' ὀλίγον τὸ ρεῦμα τοῦ κύματος μᾶς ἔφερεν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ὠκεανοῦ, βοηθουμένους πρῶτον μὲν ὑπὸ τῆς κωπηλασίας, ἔπειτα δὲ ὑπὸ ἀνέμου οὐρίου.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Μ.

«Τὸ πλοῖον ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ ρεύματα τοῦ ποταμοῦ Ὠκεανοῦ καὶ πλέον ἐπὶ τῆς εὐρείας θαλάσσης πρὸς τὸ μέρος ὅπου ὁ ἥλιος ἀρχίζει τὴν πορείαν του, ὅπου ἡ θυγάτηρ τῆς Διὸς ἔχει τὴν κατοικίαν της καὶ τοὺς χοροὺς της, ἔφθασεν εἰς τὴν νῆσον Δίαίαν. Ἀνασύραντες δὲ αὐτὸ εἰς τὴν ἄμμον τῆς παραλίας, ἐξήλθομεν καὶ κοιμηθέντες περιεμένομεν τὴν ἡμέραν.

«Ὅτε δὲ ἐφάνη ἡ θυγάτηρ τῆς Διὸς ῥοδοδάκτυλος Ἥως ἔπεμψα εἰς τὰ δώματα τῆς Κίρκης διὰ νὰ φέρωσι τὸ σῶμα τοῦ φονευθέντος Ἐλπήνορος. Κόψαντες τὰ δένδρα ὅσα ἐξέτεινον τοὺς κλάδους των πέραν τῆς παραλίας τὸν ἐθάψαμεν μὲ καρδίαν τεθλιμμένην καὶ μὲ ὀφθαλμοὺς ὑγροὺς ἐκ τῶν δακρῶν· ὅταν δὲ ἡ φλόξ ἀπετέφρωσεν αὐτὸν καὶ τὰ

ὄπλα του, ἡγείραμεν τύμβον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστήσαμεν στήλην, καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς στήλης ἐνεπήξαμεν τὴν κώπην τοῦ Ἑλπήνορος. Τοιαῦται ἦσαν αἱ ἐργασίαι μας, ἀλλ' ἐπανελθόντες ἀπὸ τοῦ Ἄδου δὲν ἐμείναμεν ἀπαρατήρητοι ἀπὸ τὴν Κίρκην ἥτις καλλωπισθεῖσα ἦλθε πρὸς ἡμᾶς ταχέως· τὴν συνώδευον δὲ αἱ ἀμφίπολοι τῆς φέρουσαι ἄρτον, ἄφθονα κρέατα καὶ οἶνον ἀφρώδη. Σταθεῖσα δὲ ἡ σεβασμία θεὰ ἐν μέσῳ ἡμῶν, μᾶς εἶπε.

Ἄδυστοχεῖς! κατέβητε λοιπὸν ζῶντες εἰς τὰ ζοφερά βασιλεία τοῦ Πλούτωνος. Δις θὰ ἀποθάνετε, ἐνῷ οἱ ἄλλοι πᾶνθρωποι ἀπαξ μόνον ἀποθνήσκουσιν. Ἄλλ' ἔλθετε, φάγετε καὶ πῖστε ἕως νὰ τελειώσῃ ἡ ἡμέρα, εἰς τὰς πρώτας πρὸς λάμψεις τῆς πρωίας θὰ διασχίσετε πάλιν τὴν θάλασσαν καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς ὑποδείξω τὴν ὁδόν· θὰ σᾶς εἶπω τὰ πάντα λεπτομερῶς ἵνα μὴ κακῇ τις συμβουλὴ σᾶς ἐκθέσῃ πάλιν εἰς σκληρὰς δοκιμασίας· εἴτε ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εἴτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης. »

Ἐταῦτα εἶπεν, ἡμῶν δὲ ἐπέισθη ἡ γενναία καρδιά. Καὶ δι' ὅλης μὲν τῆς ἡμέρας μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἐτρώγομεν ἡσύχως τὰ ἄφθονα κρέατα καὶ ἐπίνομεν ἐκλεκτὸν οἶνον. Ὄταν δὲ ὁ ἥλιος ἐγένετο ἄφαντος καὶ διεδέχθησαν αὐτὸν τὰ σκότῃ, οἱ σύντροφοί μου κατεκλίθησαν πλησίον τῶν σχοινίων. Ἐν τούτοις ἡ Κίρκη μὲ ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς, μὲ ἔσυρε κατὰ μέρος, μὲ προσεκάλεσε νὰ κατακλιθῶ πλησίον τῆς καὶ ἐζήτησε νὰ τῇ διηγηθῶ τὰ τοῦ ταξιδίου μου τὰ ὅποια τῇ περιέγραψα χωρὶς νὰ παραλείψω τίποτε. Τότε ἡ σεβασμία θεὰ μοὶ ἀπέτεινε τοὺς λόγους τούτους.

Ἄ Ὀλα! λοιπὸν οὕτως ἐτελείωσαν, πρόσεξον ὁμῶς εἰς αὐτὸ πρὸ ὁποῖον θὰ σοὶ εἶπω, ὅπερ ἄλλως τε θεὸς τις θὰ σοὶ τὸ εὐπενθυμίσει. Πρῶτον μὲν θὰ συναντήσῃς τὰς Σειρῆνας αἵτινες μαγεύουσιν ἐκείνους οἵτινες ἠθέλον τὰς πλησιάσει, καὶ οὐαὶ εἰς ἐκεῖνον ὅστις τὰς πλησιάζει καὶ τὰς ἀκούει· ἀποτὲ μήτε ἡ γυνὴ του μήτε τὰ τέκνα του δὲν χαίρουσι πρὸς τὴν ἐπιστροφὴν του καὶ ποτὲ δὲν θὰ τὸν ἴδωσι πλη-

παῖον των, διότι αἱ Σειρήνες τὸν μαγεύουσι διὰ τοῦ ἑναρμονίου ᾄσματος των, καθήμεναι εἰς λειμῶνά τινα καὶ περιπυκνωμέναι ὑπὸ σωρῶν ὀστέων ἀνθρωπίνων καὶ σαρκῶν σπυρωμένων. Μακρύνῃτι λοιπὸν ταχέως· φράξον τὰ ὦτα σου συντρόφων σου διὰ μαλακοῦ κηροῦ, καὶ πρόσεξον μήπως τὰς ἀκούσῃ τις ἐξ αὐτῶν. Σὺ ἂν θέλῃς ἀκουσον αὐτὰς, ἀλλὰ διατάξον προηγουμένως νὰ σὲ δέσωσιν ἰσχυρῶς περὶ τὸν ἱστὸν ὄρθιον, πόδας καὶ χεῖρας, διὰ νὰ τὰς ἀκούσῃς ἡμεθ' ἑδονῆς. Ἐὰν ἔπειτα ἰκετεύῃς τοὺς συντρόφους σου, νῆάν τοὺς διατάττῃς νὰ σὲ λύσωσιν, ἅς σοι ἐπιθέσωσι τότε οὗτοι περισσότερα δεσμά.

Ἄφ' οὗ οἱ κωπηλάται διαπλεύσωσι καὶ προχωρήσωσι πέραν, θὰ ἰδῇς δύο διευθύνσεις, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ σὲ πείπω ἀκριβῶς ποίαν πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃς· σὺ μόνος σου νεύρε αὐτήν, ἐγὼ δὲ θὰ σοὶ ὁμιλήσω καὶ περὶ τῆς μιᾶς καὶ περὶ τῆς ἄλλης. Ἄφ' ἐνὸς μέρους ὑπάρχουσι βράχοι ἀπόστομοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων συντρίβονται μετὰ κράτους τὰ μεγάλα κύματα τῆς Ἀμφιτρίτης. Οἱ μάκρες θεοὶ καλοῦσιν αὐτὰς Πλαγκτάς. Οὐδέποτε τὰ πτηνὰ τὰς διέρχονται, οὐτε αὐταὶ αἱ τρυφεραὶ περισσότεραὶ αἵτινες φέρουσι τὴν ἀμβροσίαν εἰς τὸν παντοδύναμον Δία. Ὁ λεῖος βράχος ἀναρπάξει πάντοτε μίαν ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' ὁ πατὴρ πέμπει ἀμέσως ἄλλην, ἵνα ὁ ἀριθμὸς των ὑπάρχῃ πάντοτε ὁ αὐτός. Οὐδὲν πλοῖον δύναται νὰ φύγῃ ἅμα πλησιάσῃ ἐκεῖ, διότι καίφνης τὰ πικρὰ κύματα καὶ ἡ μετὰ καυστικοῦ πυρὸς μεμιγμένη τρικυμία ἀρπάξουσι τὰ ναυάγια τοῦ καὶ τὰ πτώματα τῶν ναυτῶν. Ἐν μόνον τὰς διῆλθεν, ἡ Ἀργώ, ἡ προσφιλεῖς εἰς τοὺς θεοὺς καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἥτις ἀναχωρήσασα ἀπὸ τοῦ Διήτου, ὀλίγον ἔλειψε νὰ πέσῃ εἰς τοὺς φοβεροὺς ἐκείνους βράχους, ἀλλ' ἡ Ἥρα τὴν ἔσωσεν νεύουσα τὸν Ἰάσονα.

ἌΕκ τοῦ ἄλλου μέρους ὑπάρχουσι δύο σκόπελοι· ὁ μὲν φέρει μέχρι οὐρανοῦ τὴν ὀξεῖαν κορυφὴν του, πάντοτε περικεκαλυμμένην διὰ νέφους σκοτεινοῦ τὸ ὅποιον οὐδέποτε

διαλύεται καὶ τὸ ὅποιον οὐδέποτε διαδέχεται ὁ αἰθήρ, οὔτε
παύει αὐτὰς τὰς γαληνιαίας ἡμέρας τοῦ θέρους καὶ τοῦ φθι-
νοπώρου. Ποτὲ θνητὸς, ἔστω καὶ ἂν εἶχεν εἴκοσι βραχί-
ονας καὶ εἴκοσι πόδας, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναβῇ καὶ νὰ κα-
ταβῇ τὸν βράχον ἐκεῖνον, λείπον ὡς ἐὰν ἐσμίλευσαν αὐτὸν
πανταχόθεν. Εἰς τὸ μέσον τοῦ σκοπέλου ὑπάρχει σπήλαιον
σχοτεινὸν βλέπον πρὸς τὸ Ἑρεβος, ἐκεῖ δὲ, εὐγενὴ Ὀδυσ-
σεῦ, διέϋθνον τὸ πλοῖόν σου. Ἄνθρωπος, καθημένος εἰς τὰς
ἐδρας τῶν κωπηλατῶν, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ φθάσῃ διὰ βέ-
βλους τὸ βαθὺ ἐκεῖνο ἄντρον, ὅπου κατοικεῖ ἡ Σκύλλα, τέ-
ρας ἄγριον τοῦ ὁποίου ἡ τρομερὰ φωνὴ ἀντηχεῖ ὡς βρυ-
χηθὲς νεαρᾶς λεαίνης. Ἡ πένθυμος θεὰ τῆς λυπῆς καὶ αὐ-
χτοῦς τοὺς θεοὺς, δώδεκα πόδες εἰδεχθεῖς ὑποστηρίζουσι τὸ
σώμα τῆς ἐκ τοῦ ὁπαίου προκύπτουσιν ἕξ ἐπιμήκεις τράχη-
λοι καὶ ἕξ κεφαλαὶ φοβερά. Τριπλῇ σειρὰ ὀδόντων πληροὺς
τὸ στόμα τῆς ὅπου ἔχει τὴν διαμονὴν τοῦ ὁ θάνατος. Κα-
τακρυμμένη μέχρι τῆς ὀσφύος εἰς τὸ βάθος τοῦ τρομακτικοῦ
βραθέρου, ἐξάγει μόνον τὰς κεφαλὰς τῆς, καὶ βυθίζουσα
αὐτὰς περὶ τὸν σκόπελον, ἀλιεύει δελφῖνας, κύνας θαλασ-
σίδυνάται νὰ συλλάβῃ ἐκ τῶν ἀπείρων τεράτων τὰ ὅποια
ὀσίους, καὶ ὅσα τέλος τρέφει ἡ βαρέως στεναζούσα Ἀμφιτρίτη.
» Ποιοὶ ναῦται δύνανται νὰ καυχηθῶσιν ὅτι ἐξέφυγον ἀβλα-
βεῖς παραπλεύσαντες μὲ τὸ πλοῖον; ἐκάστη κεφαλὴ τῆς ἀρ-
πάζει ἓνα κωπηλάτην ἐκ τῆς ἑδρας του !

αΓείτων τοῦ πρώτου ὁ ἄλλος σκόπελος, ὃ Ὀδυσσεῦ, θὰ
» σοὶ φανῇ χαμηλότερος, τὰ δὲ βέλη σου θὰ ἠδύναντο νὰ φθά-
» σωσιν εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ· τεραστίᾳ ἄγρία συκὴ ἐκτεί-
» νει εἰς τὴν βάσιν τοῦ χλοερὸν φύλλωμα, καὶ ἄνωθεν αὐτῇ
» ἡ θεὰ Χάρυβδις καταπίνει τὸ πικρὸν ὕδωρ. Τρὶς εἰς τὸ
» διάστημα τῆς ἡμέρας ἐκβάλλει τὸ ὕδωρ καὶ τρὶς τὸ κατα-
» πίνει μετὰ τεραστίας ταχύτητος. Ἐὰν κατὰ τὴν στιγμὴν
» ἐκείνην εὐρίσκεισθαι ἐκεῖ θὰ εἰσύρῃς εἰς τὴν ἄβυσσον, χωρὶς
» οὔτε αὐτὸς ὁ Ποσειδῶν νὰ ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἄλκρόν
» σου. Πρέπει λοιπὸν νὰ πλησιάσῃς παραπολὺ τὸν σκόπελον

»τῆς Σκύλλης καὶ νὰ ὠθήσῃς τὸ πλοῖόν σου ταχέως κατὰ
»μῆκος καὶ πέραν αὐτῆς· διότι εἶναι πολὺ προτιμότερον νὰ
»θρηνηήσῃς διὰ τὴν ἀπώλειαν ἕξ συντρόφων ἐπὶ τοῦ πλοίου,
»παρὰ νὰ θρηνηήσῃς δι' ὅλους συγχρόνως.»

«Οὕτως εἶπεν ἐκείνη, ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην.

«Ὡ Κίρκη, εἰπέ μοι καὶ τοῦτο εὐλικρινῶς· εἶναι δυνατόν
»νὰ διαφύγω τὴν ὀλεθρίαν Χάρυβδιν καὶ νὰ ἀπωθήσω τὴν
»Σκύλλαν ὅταν θὰ ἀρπάξῃ τοὺς συντρόφους μου;»

«Οὕτως εἶπον, ἀμέσως δὲ μοὶ ἀπήντησεν ἡ σεβασμία θεά.

«Δυστυχῇ! ἀκόμη ὀνειρεύεσαι πολέμους καὶ ταλαιπωρίας
»καὶ δὲν σκέπτεσαι μᾶλλον πῶς νὰ ὑπακούσῃς εἰς τοὺς ἀ-
»θανάτους θεούς; Ἡ Σκύλλα δὲν εἶναι θνητὴ, εἶναι θεὰ ἀ-
»νγρία, τρομερὰ καὶ ἀπροσμάχητος, καὶ οὔτε ὑπάρχει μέσον
»νὰ ἀντισταθῇ τις κατ' αὐτῆς, ὥστε εἶναι προτιμότερον νὰ
»φύγῃς ταχέως. Ἐὰν βραδύνῃς, ἐὰν δράξῃς τὰ ὄπλα σου
»πλησίον τοῦ βράχου, τρέμω μήπως ἐκείνη ὀρμῶσα ἐκ νέου
»συλλάβῃ ἕσον ἀριθμὸν κεφαλῶν καὶ ἀρπάσῃ ἄλλους ἕξ κω-
»πηλάτας. Κωπηλάτησον λοιπὸν ἰσχυρῶς καὶ ἐπικαλέσθητι
»ὑπὲρ σοῦ τὴν Κραταῖν, τὴν μητέρα τῆς Σκύλλης, ἥτις
»τὴν ἐγέννησε διὰ τὴν δυστυχίαν τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὴ μόνη
»δύναται νὰ τὴν καθησυχάσῃ καὶ νὰ τὴν ἐμποδίσῃ νὰ ἐπι-
»τεθῇ δις κατ' ὑμῶν. Θὰ φθάσῃς ἀκολούθως εἰς τὴν Θρινά-
»σκειαν νῆσον, ὅπου βόσκουσιν αἱ βόες καὶ τὰ παχέα πρόβα-
»τα τοῦ ἡλίου, ἐπὶ τὰ ἀγέλαι βοῶν καὶ ἐπὶ τὰ ποίμνια καλῶν
»προβάτων, ἐκάστη δὲ ἀγέλη καὶ ἕκαστον ποίμνιον ἀπαρτί-
»ζεται ὑπὸ πεντήκοντα κεφαλῶν, οὔτε γεννῶσι δὲ ταῦτα
»οὔτε ἐκλείπουσιν. Δύο εὐπλόκαμοι νύμφαι ποιμαίνουσιν αὐτὰ,
»ἡ Φαέθουσα καὶ ἡ Δαμπετία, θυγατέρες τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς
»θεῖας Νεαίρας, ἥτις ἀφοῦ τὰς ἐγέννησε καὶ τὰς ἀνέθρε-
»ψε, τὰς ἔθεσεν εἰς τὴν μακρινὴν νῆσον Θρινάσκειαν καὶ
»ταῖς ἐνεπιστεύθη τὴν ἐπιστάσιαν τῶν προβάτων καὶ τῶν
»ὑπερηνόμων βοῶν τοῦ πατρὸς των. Ἐὰν σεβασθῇς τὰ ποί-
»μνια ταῦτα, ἐὰν ὑπερνικήσῃς ἢ μέριμνα τῆς εἰς τὴν πατρίδα
»ἐπιστροφῆς σου, μὲ ὅλας τὰς φοβεράς ταλαιπωρίας θὰ ἐ-

ἐπαινίδετε ὅλοι τὴν Ἰθάκην. Ἀλλ' ἐὰν ἐγγίσης αὐτά, σο
προλέγω τὸν ὄλεθρον τοῦ πλοίου σου καὶ τῶν συντρόφων
σου· ἐὰν ἐν τούτοις διασωθῇς μόνος, θά φθάσῃς βραδέως
καὶ ἔλσεινῶς εἰς τὴν πατρίδα σου, λυπούμενος διὰ τὴν ἀ
πώλειαν ὅλων τῶν ἐταίρων σου.»

Ἄμα ἐτελείωσε τοὺς λόγους τούτους ἐφάνη εἰς τοὺς ο
ρανούς ἡ χρυσοθρόνος Ἥώς· τότε ἡ μὲν Κίρκη ἐμακρύνθη
διὰ μέσου τῆς νήσου, ἐγὼ δὲ ἐπέστρεψα εἰς τὸ πλοῖόν μου
καὶ παρώτρυνα τοὺς συντρόφους μου νὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτό
καὶ νὰ λύσωσι τὰ σχοινία. Ἀμέσως ἐκείνοι ὑπήκουσαν κα
καθίσαντες κατὰ σειρὰν εἰς τὰς ἑδρας τῶν κωπηλατῶν ἐπληκ
τον διὰ τῶν κωπίων τῶν τὴν πολιὰν θάλασσαν, ὅπισθε
δὲ ἡμῶν ἡ φοβερά θεὰ Κίρκη ἀπέλυσεν οὐρίον ἄνεμον, κα
λὸν σύντροπον κολπαῦντα τὰ ἱστία. Ἀπὸ ἐτακτοποιήσα
μεν ὅλα τὰ σκεύη τοῦ πλοίου, ἐκαθήσαμεν, ὁ δὲ ἄνεμος κα
ὁ κυβερνήτης μᾶς διεύθυνον. Τότε ἐγὼ μὲ καρδίαν τεθλιμ
μένην ὠμίλησα πρὸς τοὺς συντρόφους μου καὶ εἶπον.

«Φίλοι, αἱ βουλαὶ τῶν θεῶν τὰς ὁποίας μοὶ ἀπεκάλυψε
ἡ Κίρκη δὲν πρέπει νὰ ᾔηται γνωσταὶ εἰς ἓνα ἢ εἰς δύο
μόνον ἐξ ἡμῶν· θὰ σᾶς τὰς εἶπω λοιπὸν διὰ νὰ ἡξεύρωμε
ὅλοι πῶς δυνάμεθα νὰ ἀπολεσθῶμεν ἢ νὰ ἀποφύγωμε
τὴν θάνατον καὶ τὴν ὄλεθρίαν μοῖραν. Ἡ Κίρκη μᾶς δια
τάττει πρῶτον νὰ προφυλαχθῶμεν ἀπὸ τὸ ἄσμα τῶν θείων
Σειρήνων καὶ τὸν ἀνθοστόλιστον λειμῶνά των. Εἰς ἐμὲ μό
νον ἐπιτρέπει νὰ τὰς ἀκούσω, ἀρκεῖ νὰ μὲ δέσετε ὀρθο
στῆς τὸν ἱστὸν, μετὰ βαρεῖας ἀλύσου, καὶ νὰ μένω ἀκίνητος.
Ἐὰν ἔπειτα σᾶς ἱκετεύω, ἐὰν σᾶς διατάττω νὰ μὲ λύσετε
τότε σεῖς νὰ μὲ δέσετε μὲ περισσότερα δεσμά.»

Ἄνω ἔλεγον ταῦτα εἰς τοὺς συντρόφους μου, τὸ πλοῖον
ἐφθασε ταχέως εἰς τὴν νῆσον τῶν Σειρήνων, τόσον ὁ ἄνεμος
ἦτο εὐνοϊκός· ἀλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἔπαυσεν, ἔντε
λὴς γαλήνη τὸν διεδέχθη, καὶ θεὸς τις ἀπεκοίμισε τὰ κύ
ματα. Οἱ σύντροφοί μου ἠγέρθησαν διὰ νὰ συστείλωσι τ
ἱστὸν, τὸ ὁποῖον ἄφησαν νὰ πέσῃ εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοίου

καθήσαντες δὲ ἔπειτα εἰς τὰ κωπία ἐλεύκαινον τὸ ὕδωρ διὰ τῶν ἐστὶλθωμένων ἐλατῶν. Ἐγὼ ἐν τούτοις ἔκοπτα δι' ὀξείας μαχαίρας εἰς μικρὰ τεμάχια μέγα τεμάχιον κηρὺ καὶ διὰ τῆς ἰσχυρᾶς χειρὸς μου ἐμαλάκυνα αὐτά. Ὁ κηρὸς ἐνέδωκε μετ' ὀλίγον εἰς τὰς προσπαθείας μου, βοηθουμένας καὶ ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου, καὶ ἔφραξα δι' αὐτοῦ κατὰ σειρὰν τὰ ὅτα τῶν συντρόφων μου. Αὐτοὶ δὲ μετ' ὀλίγον μὲ ἔδεσαν ὕβριον εἰς τὸν ἰστόν, χεῖρας καὶ πόδας, καὶ ἔπειτα καθήσαντες ἐπληττον διὰ τῶν κωπίων τῶν τὴν ἀφρίζουσαν θάλασσαν. Ἐσπευδον, καὶ ἤδη ἐπλησιάζομεν εἰς τὸ παράλιον ὅσον νὰ ἀκούεται φωνὴ κρίζοντος. Αἱ δὲ Σειρήνες, ἰδοῦσαι τὸ πλοῖόν μας διαπερὼν ὁρμητικῶς ἐγγύθεν, ἤρχισαν νὰ μέλπωσι λιγυρῶς.

Ἄ' Ἐλθὲ πρὸς ἡμᾶς, ἔνδοξε Ὀδυσσεῦ, καύχημα τῆς Ἑλλάδος· σταμάτησον τὸ πλοῖόν σου διὰ νὰ ἀκούσῃς τὴν φωνήν μας, διότι ἀκόμη κανεῖς δὲν διήλθεν ἐντεῦθεν χωρὶς νὰ πᾶκούσῃ τὰ γλυκύτατα ᾄσματα τὰ ὅποια ἐξέρχονται τῶν ὀρχειλέων μας, ἀλλ' ἕκαστος μακρύνεται ἀφοῦ τέρψῃ ἑαυτὸν καὶ μάθῃ περισσότερα. Γνωρίζομεν ὅλα ὅσα ὑπέρερον οἱ Ἀργεῖοι καὶ οἱ Τρῶες εἰς τὴν εὐρύχωρον Τροίαν κατὰ παρασχώρησιν τῶν θεῶν, γνωρίζομεν δὲ καὶ ὅσα συμβαίνουσιν ὑπὲρ τῆς πολυτρόφου γῆς.»

ἘΤαῦτα εἶπον ἄδουσαι μελωδικῶς, ἡ δὲ καρδιά μου εὐηρεστεῖτο νὰ ἀκούῃ καὶ διέταττον τοὺς συντρόφους μου νεύων πρὸς αὐτοὺς διὰ τῶν ὀφρύων νὰ λύσωσι τὰ δεσμά μου. Ἀλλ' ἑκεῖνοι ἐκωπηλάτουν ἰσχυρότερον, ἐνῷ ὁ Εὐρύλοχος καὶ ὁ Περιμήδης ἠγέροθησαν καὶ μὲ ἔδεσαν μὲ περισσότερα δεσμά. Τέλος ἐμακρόνθημεν καὶ δὲν διέκρινα πλέον μήτε τὴν φωνὴν μήτε τὸ ᾄσμα τῶν Σειρήνων· τότε ἀπέφραξα τὰ ὅτα τῶν συντρόφων μου, ἐκεῖνοι δὲ μὲ ἔλυσαν. Ἀλλὰ μόλις ἐγένεν ἄφαντος ἀπὸ τὰ βλέμματά μας ἡ νῆσος, ἐκείνη καὶ ἀμέσως ὑπερμεγέθη κύματα, πυκνὸς καπνὸς καὶ τρομερὸς πᾶταγος μᾶς ἐνέπλησαν τρόμου. Οἱ σύντροφοί μου φοβηθέντες ἀφῆκαν τὰ κωπία νὰ διαφύγῃσι τῶν χειρῶν τῶν καὶ νὰ πείσωσι

βομβοῦντα εἰς τὰ κύματα, τὸ δὲ πλοῖον ἐσταμάτησεν ἐπειδὴ δὲν ἐκωπηλάτουν πλέον. Ἐν τούτοις ἐγὼ ἀναπηδήσας ἔδραμον εἰς τὰ κωπία καὶ πλησιάζων ἕνα ἕκαστον ἐκ τῶν συντρόφων ἔλεγον πρὸς αὐτοὺς γλυκεῖς λόγους.

«ὦ φίλοι μου! δὲν εἴμεθα ἄπειροι τῶν κινδύνων, οὔτε κεῖναι τὸ δυστύχημα τοῦτο μεγαλειτερον ἐκείνου τὸ ὁποῖον εὐπέστημεν ὅταν ὁ Κύκλωψ μᾶς ἐκράτει εἰς τὸ βαθύ του πσπῆλαιον μετὰ τὴν ἀκάθεκτόν του βίαν. Καὶ ὅμως ἡ γενναιότης μου, ἡ σταθερότης μου, τὸ πνεῦμά μου μᾶς ἔσωσαν ἐκ τοῦ ὀλεθρίου ἐκείνου μέρους» ἐλπίζω δὲ ὅτι ἡμέραν ἡτινὰ θὰ ἐνθυμηθῆτε ὅλα ταῦτα. Τώρα λοιπὸν ἔχετε θάρρος καὶ ἀκούσατέ με. Καθῆσατε εἰς τὰς ἑδρας σας, καὶ σπλῆττετε διὰ τῶν κωπίων σας τὰ βιβά κύματα, εἴθε δὲ ὁ Ζεὺς νὰ εὐδοκήσῃ νὰ διαφύγωμεν τὸν θάνατον. Σὺ δὲ, κυβερνήτα, ἀκουσον τί θὰ σοὶ παραγγείλω καὶ ἐντύπωσον καὶ τὸ εἰς τὸν νοῦν σου διότι σὺ διευθύνεις τὸ πλοῖον. Πηδαλιούχει πάντοτε ἔξω τοῦ καπνοῦ τούτου καὶ τῶν μαυνιωδῶν κυμάτων· παράπλεε διαρκῶς πρὸς τὸν ἄλλον σκόπελον ἵνα μὴ ἐν ἀγνοίᾳ σου τιναχθῇ τὸ πλοῖον πρὸς τὸ ἄλλο μέρος καὶ μᾶς ῥίψῃς εἰς τὸν ὀλεθρον.»

«Ταῦτα εἶπον ἐγὼ, ἐκεῖνοι δὲ προθύμως με ὑπήκουσαν. Ἀλλὰ δὲν τοῖς εἶπον τίποτε περὶ τῆς Σκύλλης, τοῦ ἀναποφύκτου ἐκείνου δεινοῦ, μήπως δειλιάσαντες παύσωσι τὴν κωπηλασίαν καὶ συμμαζευθῶσιν εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοίου. Ἐν τούτοις ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐλησμόνησα τὴν ὀδυνηρὰν παραγγελίαν τῆς Κίρκης, ἣτις με ἀπέτρεψε νὰ ὀπλισθῶ περιδληθεὶς δὲ τὴν ἐνδοξὸν πανοπλίαν μου καὶ λαβὼν εἰς τὴν χειρὰ μου δύο μακρὰ ἀκόντια ἀνέβην εἰς τὸ κατάστροφμα τῆς πλώρας, διότι ἐξ ἐκείνου τοῦ μέρους ἤλπιζα ὅτι θὰ ἔβλεπα πρῶτος τὴν φρικώδη Σκύλλαν καθ' ἣν στιγμὴν ἤθελεν ὀρμήσει κατὰ τῶν συντρόφων μου· δὲν τὴν εἶδον ὅμως οὐδαμῶς, αἱ δὲ ὀφθαλμοὶ μου ἐκουράσθησαν ἀναζητοῦντες πανταχοῦ περὶ τὸν ὁμιχλώδη βράχον. Εἰσῆλθομεν στενάζοντες εἰς τὸ ἀποτρόπαιον στενόν· ἐνθεν μὲν ὑψοῦτο ἡ Σκύλλα, ἐκείθεν δὲ

ἡ θεία Χάρυβδις κατέπινε μετὰ τρομεροῦ πατάγου τὰ κύματα τοῦ πικροῦ ὕδατος, ὅταν δὲ τὰ ἐξήκει, τὸ ὕδωρ ἔβραζε μυκώμενον ὡς λέβης ἐπὶ φλογεῶς πυρᾶς, καὶ ὁ ἀναθρώσκων ἀφρὸς ἐπανεπίπτεν ἐπὶ τῶν δύο σκοπέλων. Ὅταν δὲ πάλιν τὰ ἐρόσφα, ἐφαίνετο ταρασσομένη μέχρι τῶν ἐγκάτων τῆς ὁ βράχος περίξ ἀντήχει ὡς κεραυνός, ἡ δὲ γῆ διανοιγομένη ἀπεκάλυπτεν εἰς τὸν βυθὸν μαύρην ἄμμον. Ὀχρὸς φόβος κατέλαβε τοὺς συντρόφους μου οἵτινες εἶχον τὰ βλέμματα ἐστραμμένα πρὸς τὴν Χάρυβδιν περιμένοντες παρ' αὐτῆς μετὰ τρόμου τὸν ὀλεθρὸν των. Ἐν τούτοις ἡ Σκύλλα ἀνῆρπασεν ἐκ τοῦ πλοίου ἕξ ἐκ τῶν συντρόφων μου, τοὺς μᾶλλον ἀνδρείους, τοὺς μᾶλλον ῥωμαλέους. Εἰς τὸν θόρυβον δὲ ἐκεῖνον στρέψας τὸ βλέμμα πρὸς τὰς ἑδρας τῶν κωπηλατῶν, εἶδον ἤδη εἰς τὸν αἶρα τοὺς πόδας καὶ τὰς χειράς των καὶ ἤκουσα τὰς σπαρακτικὰς φωνάς των καλούντων με ὀνομαστί τὴν τελευταίαν πρόσκλησιν. Ὅπως ἐπὶ ἐξεχούσης ἀκτῆς ὁ ἄλιεύς, ἐτοιμαζὼν δέλεαρ διὰ τοὺς μικροὺς ἰχθῦς, ῥίπτει διὰ μικροῦ ῥαβδίου εἰς τὴν θάλασσαν τὴν κέρας βοὸς ἀγροδίαιτου, καὶ μετ' ὀλίγον συλλαμβάνει ἓνα ἐξ αὐτῶν καὶ τὸν ῥίπτει σπαίροντα ἔξω τοῦ ὕδατος, οὕτως οἱ ἀτυχεῖς ἐκεῖνοι ἐταράσσοντο καὶ ἀνηρπάζοντο πρὸς τὸν βράχον· ἐνῷ δὲ τὸ τέρας τοὺς ἔτρωγεν εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ σπηλαίου, ἐκραύγαζον ἐλεεινῶς καὶ ἔτεινον τὰς χειράς των πρὸς ἐμέ. Ἀφ' οὗτου περιεπλανώμενη εἰς τὰς θαλάσσας οὐδέποτε εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου οἰκτρότερον θέαμα.

Ἐφ' οὗ τέλος διεπλεύσαμεν τοὺς δύο σκοπέλους, τὴν Χάρυβδιν καὶ τὴν Σκύλλαν, ἐφθάσαμεν ἔπειτα εἰς τὴν ἐξαίρετον νῆσον τοῦ θεοῦ, ὅπου ἔβοσκον αἱ εὐρυμέτωποι καλαὶ βόες καὶ τὰ πολλὰ παχέα πρόβατα τοῦ Ἥλιου Ὑπερίονος. Τότε ἐγὼ, εὐρισκόμενος ἀκόμη μὲ τὸ μέλαν πλοῖόν μου εἰς τὸ πέλαγος, ἤκουσα τὸν μυκηθμὸν τῶν βοῶν ἐν τῷ σταύλῳ καὶ τὸ βέλασμα τῶν προβάτων, ἀμέσως δὲ μοὶ ἦλθον εἰς τὸν νοῦν οἱ λόγοι τοῦ μάντεως Τειρεσίου καὶ τῆς Αἰαίας Κίρκης ἥτις ἐπιμόνως μὲ παρήγγειλε νὰ ἀποφύγω τὴν νῆσον

τοῦ τέρποντος τοὺς βροτοὺς Ἑλίου. Τότε ἐγὼ μὲ καρδίαν τεθλιμμένην εἶπον πρὸς τοὺς συντρόφους μου.

«Φίλοι, μὲ ὅλα σας τὰ βόσκανα ἀκούσατε τί θὰ σᾶς εἰπῶ καὶ μάθετε τὰς συμβουλὰς τοῦ μάντεως Τειρεσίου καὶ τῆς Ὑαΐας Κίρκης ἧτις ἐπιμόνως μὲ παρήγγειλε νὰ ἀποφύγω πρὶν νῆσον τοῦ τέρποντος τοὺς βροτοὺς Ἑλίου, διότι μὲ εἶπεν ὅτι ἠθέλομεν ἐκτεθῆ εἰς μέγιστα δυστυχήματα. Ἐλαύνετε λοιπὸν πέραν τὸ μέλαν πλοῖόν μας.»

«Ταῦτα εἶπον ἐγὼ, ἐκείνων δὲ συνετρίβη ἡ ἀγαπητὴ καρδία. Ἀμέσως δὲ ὁ Εὐρύλοχος μοὶ ἀπεκρίθη διὰ τῶν ἐξῆς πικρῶν λόγων.

«Ὅδυσσεῦ, εἶσαι σκληρὸς, ἡ δυνάμεις σου εἶναι μεγάλη, καὶ τὰ μέλη σου ἀκούραστα καὶ εἰς τὰ ὄμματά σου τὰ πάντα βεῖναι σιδηρᾶ. Πῶς! ἀπαγορεύεις εἰς τοὺς συντρόφους σου, τοὺς πεπονημένους ὑπὸ τοῦ ὕπνου καὶ τοῦ καμάτου, νὰ ἐξέλθωσιν εἰς τὴν νῆσον ταύτην ὅπου θὰ ἡτοιμάζωμεν πλούσιον συμπόσιον; μᾶς διατάττεις νὰ πλέωμεν εἰς τὴν τύχην ὠδιαρκούσης τῆς νυκτός, καὶ νὰ πλανώμεθα μακρὰν τῆς γῆς πρὶν μέσῳ τῶν σκοτεινῶν κυμάτων; Ἀλλ' οἱ ὀρμητικοὶ ἄνεμοι ποῖτινες καταστρέφουσι τὰ πλοῖα δὲν ἐγείρονται κατὰ τὴν νύκτα; ποῦ θὰ καταφύγωμεν ἐὰν αἰφνιδίως ἐκραγῇ καταιγίς καὶ ἐὰν καταλάβῃ ἡμᾶς ἡ σφοδρότης τοῦ Νότου καὶ τοῦ Ὑεφύρου, οἵτινες πρὸ πάντων βυθίζουσι τὰ πλοῖα ἐναντίον καὶ αὐτῆς τῆς θελήσεως τῶν θεῶν; Πιστεύσατέ με λοιπὸν, ὅς ὑπακούσωμεν εἰς τὴν σκοτεινὴν νύκτα καὶ πλησίον τοῦ ἐλαφροῦ πλοίου μας ἅς ἐτοιμάσωμεν τὸ δεῖπνόν μας. Ἄμα καὶ φανῇ ἡ Ἥως ἐμβαίνομεν πάλιν εἰς αὐτὸ καὶ διασχίζομεν τὴν εὐρεῖαν θάλασσαν.»

«Ταῦτα εἶπεν ὁ Εὐρύλοχος, οἱ δὲ ἄλλοι ἐταῖροι ἐπευφήμησαν, καὶ τότε ἐγὼ ἐπείσθην ὅτι θεὸς τις ἀπεφάσισε τὸν ὀλεθρὸν μας. Ἀποταθεὶς δὲ πρὸς αὐτὸν τῷ εἶπον τοὺς πτερωτοὺς τούτους λόγους.

«Εὐρύλοχε, εἶμαι μόνος καὶ ἐξασκεῖτε ἐπ' ἐμοῦ βίαν· ἀλλὰ τοῦλάχιστον ὀρκισθῆτε ὅλοι τὸν μέγιστον ὄρκον ὅτι ἐὰν

πυρῶμεν μεγάλας ἀγέλας βοῶν ἢ ποίμνια παχέων προβάτων
 πδὲν θὰ τὰ θυσιάσῃ καναὶς ἐξ ὑμῶν ὑπὸ ὀλεθρίας ἀσυνεσίας,
 ἀλλ' ὅτι θὰ τρώγετε ἐν ἡσυχίᾳ τὰς ζωοτροφίας τὰς ὁ-
 ποίας μᾶς ἔδωκεν ἡ ἀθάνατος Κίρκη.»

«Ταῦτα εἶπον ἐγὼ, ἐκεῖνοι δὲ ὤμωσαν ὥπως διέταζα· ἁ-
 ροῦ δὲ ὤμωσαν καὶ ἐτέλειώσαν τὸν ὄρκον των, ἐσταματή-
 σαμεν τὸ πλοῖόν μας εἰς τὸν βαθὺν λιμένα πλησίον γλυκέας
 ὕδατος, οἱ δὲ σύντροφοί μου ἐξῆλθον καὶ ἡτοιμαζόν τὸ δεῖ-
 πνον. Ἀφοῦ δὲ κατέπαυσαν τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν των,
 ἐκλαυσαν ἐνθυμηθέντες τοὺς ἀγαπητοὺς συντρόφους μας τοὺς
 ὁποίους κατεβρόχθισεν ἡ Σκύλλα· ἐνῷ δὲ ἐκλαιον, κατέλα-
 βεν αὐτοὺς ὁ γλυκὺς ὕπνος.

«Κατὰ τὸ τρίτον τῆς νυκτός, ὅτε οἱ ἀστέρες ἤρχισαν
 νὰ κλίνωσιν, ὁ ἐγείρων τὰς νεφέλας Ζεὺς ἀπέλυσεν ἄνεμον
 σφοδρὸν καὶ ἤγειρε τρεμερὰν τρικυμίαν, μετ' ὀλίγον δὲ τὰ
 νέφη περιεκάλυψαν τὴν γῆν καὶ τὰ κύματα, καὶ σκότος βαθύ
 κατέπληθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Ὅταν δὲ ἐφάνη ἡ θυγάτηρ τῆς
 Λύγης ῥοδοδάκτυλος Ἥως ἐσύραμεν τὸ πλοῖον καὶ τὸ ἐπρο-
 φυλάξαμεν εἰς κοῖλον σπήλαιον, ὅπου αἱ Νύμφαι εἶχον τὴν
 διαμονὴν των καὶ τοὺς χορούς των· τότε ἐγὼ συγκαλέσας
 συνέλευσιν εἶπον ἐνώπιον ὅλων.

«ὦ φίλοι μου! ἔχετε εἰς τὸ πλοῖον φαγητὰ καὶ οἶνον,
 μὴ ἐγγίσωμεν λοιπὸν τὰ ποίμνια τῆς νήσου ταύτης ἐὰν
 ἠθέλωμεν νὰ μᾶς συμβῇ δυστύχημά τι. Αἱ βόες αὗται
 καὶ τὰ παχέα πρόβατα ἀνήκουσιν εἰς θεὸν φοβερόν, εἰς τὸν
 Ἥλιον ὅστις τὰ πάντα ἐφορᾷ καὶ τὰ πάντα ἐπακούει.»

«Ταῦτα εἶπον, ἐκείνων δὲ ἐπέσθη ἡ γενναία καρδία. Ἐπὶ
 ἓνα δὲ μῆνα ὀλόκληρον ὁ Νότος δὲν ἔπαυσε νὰ πνέῃ, μήτε
 ἐφύσα ἄλλος ἄνεμος εἰμὴ ὁ Εὖρος καὶ ὁ Νότος. Καὶ ἐφ' ὅσον
 μὲν μᾶς ἔμενον φαγητὰ καὶ ἐρυθρὸς οἶνος, οἱ σύντροφοί μου,
 μὲ ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν τὴν ὁποίαν εἶχον, ὅμως ἀπείχον ἀπὸ
 τὰς βοῶν· ἀλλ' ὅταν τέλος αἱ ζωοτροφίαι ἐξέλιπον, τότε
 βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἐκυνήγησαν καὶ ἤλειυσαν μὲ
 κυρτὰ ἄγκιστρα, συλλαμβάνοντες πτηνὰ καὶ ἰχθῦς καὶ πᾶν

ὅτι ἐπιπτεν εἰς τὰς χεῖράς των, διότι ἡ πείνα ἐβασάνιζε τὸν στόμαχόν μας. Ἐγὼ εἰσεχώρησα εἰς τὰ ἔνδον τῆς νῆσου διὰ νὰ ἱκετεύσω τοὺς θεοὺς, ἐλπίζων ὅτι ἤθελε μὲ συμβουλεύσῃ τις ἐξ αὐτῶν πῶς νὰ ἀναχωρήσω. Ἐμακρόνθην λοιπὸν ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου, καὶ εἰς μέρες τι προφυλαττόμενον ἀπὸ τοὺς ἀνέμους ἐπλυνα τὰς χεῖρας καὶ ἔπειτα ἀπήθυνα ὑψηλοφώνως τὴν δέησίν μου πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὸν Ὀλυμπόν θεοὺς. Ἄλλ' αὐτοὶ ἐπέχυσαν ἐπὶ τῶν βλεφάρων μου γλυκὺν ὕπνον. Κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο ὁ Εὐρύλοχος ἤρχισε νὰ διδῇ πρῶτος κακὰς συμβουλὰς εἰς τοὺς συντρόφους μου.

«Φίλοι, μὲ ὅλα τὰ παθήματά σας προσέξατε εἰς τοὺς πλόγους μου. Ὅλοι μὲν οἱ θάνατοι εἶναι στυγεροὶ εἰς τοὺς πταλαιπώρους θνητοὺς, νὰ ἀποθάνῃ τις ὅμως ἀπὸ πείναν εἶναι ὁ οἰκτρότερος τῶν θανάτων. Ἐλθετε λοιπὸν νὰ σύηρωμεν τὰς ἀρίστας ἐκ τῶν βοῶν τοῦ Ἥλιου καὶ νὰ τὰς πθυσιάσωμεν εἰς τοὺς κατοικοῦντας τὸν εὐρὺν οὐρανὸν θεοὺς. «Ἐάν δέ ποτε ἐπανιδώμεν τὴν ἀγαπητὴν ἡμῶν πατρίδα Ἰθάκην, θὰ ἀνεγείρωμεν πλούσιον ναὸν εἰς τιμὴν τοῦ Ἥλιου καὶ Ὑπερίονος, καὶ θὰ θέσωμεν ἐκεῖ πολλὰ καὶ εὐγενῆ ἀφιερώματα. Ἄλλ' ἐάν ὁ θεὸς αὗτος, ὀργιζόμενος διὰ τὰς βούδας του πθελῇ, νὰ καταποντίσῃ τὸ πλοῖόν, καὶ ἐάν συγκατατεθῶσιν πρὸς τοῦτο καὶ οἱ ἄλλοι ἀθάνατοι θεοί, προτιμῶ νὰ χάσω πδιαμίας τὴν ζωὴν μου πνιγόμενος ὑπὸ τῶν κυμάτων, παρὰ νὰ μαραίνωμαι ἐπὶ πολὺν καιρὸν εἰς τὴν ἔρημον ταύτην ἀνῆσον.»

«Οὕτως ὠμίλησεν ὁ Εὐρύλοχος, ὅλοι δὲ οἱ σύντροφοί μου ἐπευφήμησαν καὶ ἀμέσως ἔσυρον τὰς παχυτέρας βούδας, διότι δὲν ἔβασκον μακρὰν αἱ βραδυκίνητοι, ὥραϊαι καὶ εὐρυμέτωποι βόες· περικυκλώσαντες δὲ αὐτὰς ἀπέτεινον τὰς εὐχὰς των πρὸς τοὺς ἀθανάτους κύψαντες χλωρὰ φύλλα ὑψικόμου δρυὸς, διότι δὲν εἶχον λευκὴν κριθὴν εἰς τὸ πλοῖον. Ἀφ' οὗ δὲ προσσηυχῆθησαν, ἔσφαξαν τὰ θύματα, τὰ ἐξέδειραν, ἀπεχώρισαν τοὺς μηρούς, περιεκάλυψαν αὐτοὺς διὰ λίπους

καὶ ἔθεσαν ἐπ' αὐτῶν τὰ αἱματόφυρτα ἐντόσθια· μὴ ἔχοντες δὲ οἶνον διὰ τὰ κάμωσι σπονδὰς ἐπὶ τῆς θυσιαστηρίου πυρᾶς, ἐπέχεον ὕδωρ καθαρὸν ἐπὶ τῶν ὀπτομένων ἐντόσθιων. Μετ' ὀλίγον οἱ μῆροι ἐκάησαν, ἔφαγον τὰ ἐντόσθια, διένειμον ὅλα τὰ κρέατα καὶ τὰ διεπέρασαν εἰς ὄβελους. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ὁ βαθὺς ὕπνος ἐγκατέλιπε τὰ βλέφαρά μου καὶ ἐπέστρεψα εἰς τὴν παραλίαν· ὅτε δὲ προχωρήσας ἔφθασα πλησίον τοῦ ἐπὶ τῶν κυμάτων ταλαντευομένου πλοίου, τότε ἔφθασε μέχρις ἐμοῦ ἡ ὁσμὴ τοῦ καιομένου λίπους. Ἀμέσως δὲ στενάζων ἰκέτευσα μεγαλοφώνως τοὺς ἀθανάτους θεοὺς.

«Ζεῦ πάτερ καὶ λοιποὶ μάκαρες καὶ ἀθάνατοι θεοί, πρὸς πῶλεθρόν μου λοιπὸν μὲ ἀπεκοιμίσατε, οἱ δὲ σύντροφοί μου πμείνατε, μόνοι ἐμελέτησαν μέγα ἀνσιούργημα.»

• Ἐν τούτοις ἡ μακρόπεπλος Λαμπετία μετέβη δρομαίως διὰ τὰ ἀναγγεῖλη εἰς τὸν Ἥλιον ὅτι ἐφονεύσαμεν τὰς θεοὺς αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ μὲ καρδίαν ὠργισμένην ἐλάλησε πρὸς τοὺς ἀθανάτους.

«Ζεῦ πάτερ καὶ λοιποὶ μάκαρες καὶ αἰώνιοι θεοί, τιμωρήσατε τοὺς συντρόφους τοῦ υἱοῦ τοῦ Λαέρτου Ὀδυσσεῶς, ποῖτινες ἐν τῇ ἀσεβείᾳ τῶν ἐθυσίασαν τὰς βοῦς αἵτινες ἔτερον τὰ βλέμματά μου ὅταν ἀνέβαινα εἰς τὸν οὐρανὸν ἢ κατέβαινα ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐὰν ὅμως δὲν ἀποτίσωσι δικαίαν τιμωρίαν διὰ τὴν πράξιν ταύτην, θὰ ὑπάγω εἰς τοῦ Πλούτωνος καὶ θὰ φωτίζω εἰς τὸ εἶξῃς τοὺς νεκρούς.»

«Πρὸς τοῦτον ἀποκριθεὶς εἶπεν ὁ νεφεληγερέτης Ζεὺς.

«Ἥλιε, σὺ μὲν ἐξακολούθει νὰ φωτίζῃς τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς θνητοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τῆς γονιμωτάτης γῆς, ἐγὼ δὲ δὲν εἰθάρω νὰ κτυπήσω μὲ τὸν ἀστράπτοντα κεραυνὸν τὸ πλοῖον τοῦ Ὀδυσσεῶς καὶ νὰ τὸ συντρίψω ἐν μέσῳ τῶν σκοτεινῶν κυμάτων.»

«Ὅλα ταῦτα τὰ ἔμαθον παρὰ τῆς καλλιπλοκάμου Κάλυψος· ἥτις ὥς ἔλεγε τὰ ἤκουσεν αὐτῇ ἡ ἰδία παρὰ τοῦ διαγγελέως τῶν θεῶν Ἑρμοῦ.

Ἄμα ἔφθασα πλησίον τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ πλοίου, ἐπλησίασα τοὺς συντρόφους μου καὶ τοὺς ἐπέπληξα, ἀλλὰ τὸ κακὸν ἦτο ἀθεράπευτον. Αἱ βόες δὲν ὑπῆρχον πλέον καὶ ἦδη τὰ σημεῖα τῶν θεῶν ἐφανεροῦντο· τὰ δέρματα εἶρπον, τὰ ὀπτόμενα κρέατα καὶ τὰ ὠμά ἐμυκῶντο περὶ τοὺς ὀφελούς, ἀπαραλλάκτως ὥς ἐάν ἐμυκῶντο αὐταὶ αὐταὶ αἱ βόες.

Ἄνω ἐξ κατὰ σειράν ἡμέρας οἱ σύντροφοί μου ἔτρωγον τὰς ἀρίστας βοῦς τοῦ Ἥλιου. Ὄταν δὲ ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου ἀπέστειλε τὴν ἐβδόμην ἡμέραν, τότε ἡ τρικυμία ἔπαυσε, ἡμεῖς δὲ ἀμέσως εἰσελθόντες ἀνέχθημεν εἰς τὸ ἀχανές πέλαγος στήσαντες τὸν ἱστὸν καὶ ἀναπετάσαντες τὸ λευκὸν πανίον. Μετ' ὀλίγον ἐμακρύνθημεν ἀπὸ τῆς νῆσον καὶ δὲν ἐβλέπομεν πλέον εἰμὴ οὐρανὸν καὶ θάλασσαν· τότε ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου ἐπεκρέμασεν ἀνωθεν ἡμῶν κυανῶν νεφέλην, ἡ θάλασσα ἐσκοτίσθη περὶ ἡμᾶς καὶ ἡ πορεία μας ἤρχισε νὰ ἐκτελῇται βραδέως. Πάραυτα ὁ Ζέφυρος διτήγειρε μετὰ πατάγου φοβεράν καταιγίδα, καὶ ἡ ὁρμὴ τοῦ ἀνέμου διεῖρξεν τὰ δύο σχοινία τοῦ ἱστοῦ ὅστις ἔπεσεν εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοίου μεθ' ὧν τῶν ἐξαρτημάτων του. Πίπτων ὁ ἱστὸς ἐκτύπησε τὸν ἐν τῇ πρύμνῃ κηδάλιουχον, συνέτριψε τὸ κρανίον του καὶ τὸν ἐρρίψεν εἰς τὴν θάλασσαν ὥς δούτην· πάραυτα δὲ ἡ γενναία ψυχὴ του ἐγκατέλιπε τὰ μέλη του. Ἐν τούτοις ὁ Ζεὺς ἐβρόντησε καὶ ἐρρίψεν ἐντὸς τοῦ πλοίου τὸν κεραυνὸν του, τὸ δὲ πλοῖον συνεστράφη κτυπηθὲν καὶ ἐγέμισεν ἀπὸ ὕσμιν θεοῦ. Οἱ σύντροφοί μου ἐκτὸς ἑαυτῶν ἐκυλίσθησαν εἰς τὴν ἄβυσσον, τὸ δὲ κύμα τοὺς ἤρπασε περὶ τὸ μέλαν πλοῖον ὁμοίους μὲ θαλάσσια πτηνὰ καὶ θεὸς τις τοὺς ἐστέρησε τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφὴν. Ἐγὼ ἐν τούτοις ἐβάδιζον μὲ μεγάλα βήματα ἐντὸς τοῦ πλοίου μέχρις οὗ ἡ τρικυμία παρέλυσεν τὰ πλευρά του. Ἡ τρόπις μείνασα ἄνευ στηριγμάτων ἀνηρπάγη ὑπὸ τῶν κυμάτων, ὁ ἱστὸς συνετρίβη πλησίον τοῦ βυθοῦ, ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ εἶχε μένει ἕν μέγα σχοινίον κατεσκευασμένον ἐκ βοείου δέρματος· τοῦτο δὲ ἐγὼ μετεχειρίσθην διὰ νὰ δέσω ὑμῶν τὴν τρόπιν καὶ τὸν ἱστὸν,

καὶ καθήσας ἐπ' αὐτῶν ἀφέθην εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀνέμων. Τότε ὁ Ζέφυρος ἔπαυσε πνέων μανιωδῶς, ἐπῆλθε δὲ ἀμέσως ὁ Νότος φέρων νέας λύπας εἰς τὴν καρδίαν μου, διότι ἔπρεπε νὰ διέλθω πάλιν διὰ τοῦ βαράθρου τῆς Χαρύδδewς Δί' ὕλης τῆς νυκτός ἐφερόμην ὑπὸ τῶν κυμάτων, ὅταν δὲ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος ἔφθασα εἰς τὸν σκόπελον τῆς Σκύλλης καὶ εἰς τὴν φοβερὰν Χάρυβδιν. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἀπερρώφησεν αὕτη τὸ ἄλμυρὸν ὕδωρ τῆς θαλάσσης, ἀλλ' ἐγὼ ἔδραξα τοὺς κλάδους τῆς συκῆς καὶ ἔμεινα ἐκεῖ προσκεκολλημένος ὡς νυκτερίς, μὴ θυνάμενος νὰ στερεώσω τοὺς πόδας μου μήτε νὰ ἀναβῶ εἰς τὸ στέλεχος τοῦ δένδρου, διότι ἦμην μακρὰν τῶν ῥιζῶν καὶ δὲν ἐκράτουν εἰμὴ τὴν ἀκρὰν τῶν μεγάλων καὶ μακρῶν κλάδων οἵτινες ἐκάλυπτον τὸ βάραθρον διὰ τοῦ φυλλώματός των. Ἐν τούτοις ἐκρατούμην ἐκεῖ στερεῶς μέχρις οὐ ἐξέβρασε τὸν ἰστὸν καὶ τὴν τροπὴν ἅτινα ἐφάνησαν τέλος εἰς τοὺς ἀνυπομόνους ὀφθαλμούς μου. Καθ' ἣν ὥραν ὁ δικαστὴς, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ δεῖπνόν του, ἀφίνει τὴν ἀγορὰν ὅπου ἐδίκασε τὰς διαφορὰς νέων ἀνδρῶν, τότε ἐξῆλθον τὰ συντρίμματα ἐκεῖνα τοῦ πλοίου ἐκ τῆς ἀβύσσου, ἐγὼ δὲ ἀπέλυσα ἀνωθεν αὐτῶν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας μου διὰ νὰ ῥιφθῶ κάτω· ἔπεσα δὲ μετὰ πατάγου πολὺ πλησίον τῶν μεγάλων δοκῶν καὶ ἀναβὰς ἐκάθησα ἐπ' αὐτῶν καὶ μετεχειριζόμην τὰς χεῖράς μου ἀντὶ κωπίων. Ὁ πατὴρ τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Σκύλλαν νὰ μένῃ, διότι δὲν θὰ ἀπέφευγα τὸν φοβερὸν ὄλεθρον. Ἐπὶ ἐννέα ἀκόμη ἡμέρας τὰ κύματα μὲ ἔσυρον, τὴν δὲ δεκάτην νύκτα οἱ θεοὶ μὲ ὤθησαν εἰς τὴν νῆσον Ὀγυγίαν ὅπου κατοικεῖ ἡ καλλιπλόκαμος Καλυψώ, θεὰ φοβερά, ἥτις ὁμιλεῖ τὴν γλῶσσαν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἥτις μὲ ὑπεδέχθη καὶ μὲ ἐπεριποιήθη. Ἀλλὰ πρὸς τί νὰ ἐπαναλαμβάνω ὅλα ταῦτα; χθὲς εἰς τὸ ἀνάκτορόν σου, ἐνώπιον τῆς εὐγενοῦς συζύγου σου, τὰ διηγῆθην, καὶ ἀποστρέφονται τὴν ἐπανάληψιν διηγῆσεως ἀκριβῶς καὶ σαφῶς γενομένης.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ν.

Ταῦτα εἶπεν ὁ Ὀδυσσεύς, ὅλοι δὲ οἱ Φαίαικες κατεχόμενοι ὑπὸ τοῦ θελγήτρου ἔμενον αἰωπῶντες εἰς τὰ εὐρύχωρα μέγαρα. Πρῶτος δὲ ὁ Ἀλκίνοος ἀπεκρίθη πρὸς τὸν ἥρωα καὶ τῷ εἶπεν.

«ὦ Ὀδυσσεῦ, ἀφοῦ ἦλθες εἰς τὸ χάλκινον καὶ ὑψηλὸν μέγαρόν μου, φρονῶ ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν πατρίδα σου χωρὶς νὰ περιπλανηθῇς πλέον, μολονότι μέχρι τοῦδε ὑπέφερες πολλὰ δεινά. Ἴμεῖς δὲ οἵτινες καθήμενοι εἰς τὸ συμπόσιόν μου καὶ ἀκούοντες τὸν ἀηιδὸν τρώγετε καὶ πίνετε τὸν οἶνον τῆς τιμῆς, ἰδοὺ τί συνιστῶ εἰς ἓνα ἕκαστον ἐξ ὑμῶν. Ἦδη εἰς πολύτιμον κιθώτιον εὐρίσκονται ἔγκεκλεισμένα τὰ ἐνδύματα, ὁ καλῶς δεδουλευμένος χρυσὸς καὶ ὅλα τὰ ἄλλα δῶρα ὅσα προσέφερον εἰς τὸν ξένον μας οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Φαιάκων· ἀλλ' ἔλθετε νὰ τῷ δώσωμεν ἕκαστος ἀνὰ ἓνα μέγαν τρίποδα μετὰ τοῦ λείβετός του· ἡμεῖς δὲ εἰτα θὰ λάβωμεν τὸ ἀντίτιμόν του συγκαλοῦντες τὸν λαὸν εἰς συνέλευσιν, διότι εἶναι βαρὺ νὰ κάμωμεν ἡμεῖς μόνοι ἄνευ ἀποζημιώσεως τοιαῦτα δῶρα.»

Οὕτως ὠμίλησεν ὁ Ἀλκίνοος, οἱ δὲ συνδαιτυμόνες ἐπευφύμησαν καὶ ἀπεχωρίσθησαν διὰ νὰ κοιμηθῇ ἕκαστος εἰς τὴν οἰκίαν του· ὅταν δὲ ἐφάνη ἡ θυγάτηρ τῆς Αὐγῆς ῥαδοδάκτυλος Ἥως, ἔσπευσαν περὶ τὸ πλοῖον φέροντες τὸν εὐγενῆ χαλκόν. Αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀλκίνοος κατέβη εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐτακτοποίησε τοὺς θησαυροὺς ὑπὸ τὰς ἑδρας τῶν κωπηλατῶν διὰ νὰ μὴ ἐνοχλῶνται οἱ ναῦται ὅτε ἤθελον κινεῖ ζωηρῶς τὰ κωπία. Περαιωθεισῶν δὲ τῶν φροντίδων τούτων μετέβησαν εἰς τὸ ἀνάκτορον καὶ ἤρχιζον νὰ παρασκευάζωσι τὰ συμπόσια.

Τότε πρὸς τιμὴν αὐτῶν ἐβουσίασε βῶν ὁ θεὸς Ἀλκίνοος

εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Κρόνου, τὸν νεφεληγερέτην Δία. Ἄφου δὲ ἐκάησαν οἱ μῆροί, ἤρχισαν μετὰ χαρᾶς εὐωχούμενοι, ἐνῶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης ὁ θεὸς αἰοιδὸς Δημόδοκος, ὁ τιμώμενος παρ' ὅλου τοῦ λαοῦ, ἔτερπε τοὺς δαιτυμόνας διὰ τῶν ᾠμάτων του. Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς δὲν ἔπαυσε στρέφων τὰ βλέμματά του πρὸς τὸν ἀστράπτοντα ἥλιον, ἐπιθυμῶν ἀνυπομόνως νὰ τὸν ἴδῃ δύνοντα διότι ἤθελε νὰ ἀναχωρήσῃ. Ὅπως ὁ γεωργός, ἐπιθυμῶν τὴν ἐσπερινὴν ἀνάπαυσιν ἀφοῦ ἐπὶ ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν οἱ δύο μέλανες βόες του ἔσυρον τὸ βαρὺ ἄροτρον, χαίρει βλέπων τὴν ἡμέραν κλίνουσαν πρὸς τὴν δύσιν καὶ μὲ καταπεπονημένα ἐκ τοῦ καμάρου γόνατα ἐπιστρέφει εἰς τὴν καλύβην του, οὕτω καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐβίλεπε μετὰ χαρᾶς ἐλαττούμενον τὸ φῶς. Ἀμέσως δὲ ὠμίλησε πρὸς τοὺς Φαίακας καὶ ἰδίως πρὸς τὸν Ἀλκίνοον καὶ τοῖς εἶπε.

«Βασιλεῦ Ἀλκίνοε, ἐνδοξώτατε παντὸς τοῦ λαοῦ, κάμειτε τελευταίαν σπονδὴν καὶ ἀποστείλατέ με χαίροντα. Χαίρετε δὲ καὶ ὑμεῖς, εὐγενεῖς ξένοι. Ἦδη εἶναι ἐτοιμαδσα ἐπεθύμησεν ἡ ψυχὴ μου, καλὴ συνοδεία καὶ πολύτιμα δῶρα τὰ ὅποια εἶθε νὰ ἐπιτρέψωσιν οἱ οὐράνιοι θεοὶ νὰ ἀπολαύσω. Εἶθε κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν μου νὰ εὕρω εἰς τὸ ἀνάκτορόν μου τὴν ἀμώμητον σύζυγόν μου καὶ τοὺς πιστοὺς μου ὑπηρέτας. Ὑμεῖς δὲ οἵτινες μένετε ἐδῶ εἶθε νὰ ἦσθε ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐφροσύνη τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων σας, εἶθε οἱ θεοὶ νὰ σᾶς δώσωσι πᾶσαν εὐδαιμονίαν καὶ νὰ σᾶς διαφυλάττωσιν ἀπὸ πᾶσαν δημοσίαν συμφοράν.»

Ταῦτα εἶπεν, οἱ δὲ Φαίακες ἐπευφάνησαν καὶ ἐνέκρινον νὰ ἀποστείλωσι τὸν ξένον των ἐπειδὴ ὠμίλησεν εὐπρεπῶς· τότε ὁ Ἀλκίνοος εἶπε πρὸς τὸν κήρυκα.

«Ποντόνοε, κέρασον ὕδωρ εἰς τὸν κρατῆρα καὶ διάνειμον εἰς ὅλους τοὺς δαιτυμόνας, ἵνα, ἀφοῦ προσευχηθῶμεν εἰς τὸν μέγαν Δία, προπέμψωμεν τὸν ξένον εἰς τὴν πατρίδα του.»

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ Ποντόνοος ἐκέρασε τὸν εὐφρόσυτον αἶνον καὶ διένειμεν αὐτὸν εἰς ὅλους τοὺς δαιτυμόνας. Οὗτοι δὲ,

χωρίς νὰ ἀφήσωσι τὰς καθέδρας, ἕκαμον σπονδὰς εἰς τοὺς μάκαρας θεοὺς τοὺς κατοικοῦντας τὸν εὐρὺν οὐρανόν. Ὁ θεὸς Ὀδυσσεύς ἠγέρθη, ἐνεχείρισε βαθύ ποτήριον εἰς τὴν Ἀρήτην καὶ τῇ ἀπέτεινε τοὺς πτερωτοὺς τούτου λόγους.

«ὦ βασίλισσα, εἶθε νὰ ἀπολαΐης χαρὰν ἀναλλοίωτον μέχρι τῶν ἡμερῶν καθ' ἃς θὰ σὲ καταλάβωσι τὸ γῆρας καὶ ὁ θάνατος τὰ ὅποια οἱ θνητοὶ δὲν δύνανται νὰ ἀποφύγωσιν. Ἐπιστρέφω εἰς τὴν πατρίδα μου· σὺ δὲ εὐφραίνου εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην μὲ τὰ τέκνα σου, μὲ τοὺς λαοὺς σου καὶ μὲ τὸν βασιλέα Ἀλκίνοον.»

Ταῦτα εἰπὼν ὑπερέβη τὸ κατώφλιον ὁ θεὸς Ὀδυσσεύς· ὁ δὲ κήρυξ, πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως, προηγεῖτο καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸ ταχὺ πλοῖόν του· ἄφ' ἑτέρου δὲ ἡ Ἀρήτη διέταξε νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν αἱ ὑπηρέτριά της κρατοῦσαι ἢ μὲν λαμπρὸν μανθῦαν καὶ πολυτελῆ χιτῶνα, ἢ δὲ βρῦ κιβώτιον, ἢ δὲ φαγητὰ καὶ ἐρυθρὸν οἶνον.

Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὸ πλοῖον καὶ εἰς τὴν θάλασσαν, τότε οἱ ἐκλεκτοὶ ναῦται ἔλαβον τὰ πράγματα ταῦτα μετὰ τῶν ζωοτροφιῶν καὶ τοῦ οἴνου, τὰ ἐταπηθέτησαν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἔστρωσαν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τάπητα καὶ λινοὺν σκέπασμα διὰ νὰ κοιμηθῇ ὁ Ὀδυσσεύς ἀνενόχλητος. Τέλος εἰσῆλθεν οὗτος καὶ κατεκλίθη σιωπῶν, οἱ δὲ Φαίακες καθήμενοι κατὰ σειρὰν εἰς τὰς κωπηλατικὰς εἰδρας τῶν ἔλυσαν τὸ σχοινίον ἀπὸ τὴν διετρυπημένῃ πέτρᾳ, ἐκλιναν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐπληττον τὴν θάλασσαν διὰ τῶν κωπίων τῶν. Τότε ὕπνος βαθύς, γλυκὺς, διαρκής, ὁμοιος μὲ θάνατον, ἐπεχύθη ἐπὶ τῶν βλεφάρων τοῦ ἥρωος. Καθὼς εἰς τὴν πεδιάδα τεσσαρες ἄρρενες ἵπποι ἐξευγμένοι εἰς τὸ αὐτὸ ἄρμα καὶ παροτρυνόμενοι ὑπὸ τῶν πληγῶν τῆς μάστιγος πηδῶσιν ὑψηλὰ καὶ διατρέχουσιν ὀρμητικῶς τὸν δρόμον τῶν, οὕτως ἀνυψοῦτο ἡ πρύμνη, ὀπισθεν δὲ αὐτῆς τὰ πολυτάραχα σκοτεινὰ κύματα τῆς θαλάσσης ἠγείροντο μετὰ μανίας, τὸ δὲ πλοῖον ἔτρεχεν ἀδιακόπως ἀσφαλέστατα· οὔτε ὁ ἱέραξ, τὸ ταχύτατον τῶν πτηνῶν, θὰ ἠδύνατο νὰ τὸ φθάσῃ, τόσον

τὸ πλοῖον τρέχον ἐλαφρὰ διέσχιζε τὰ κύματα τῆς θαλάσσης φέρον τὸν συνετὸν ὡς τοὺς θεοὺς βασιλέα ἐκείνον, τὸν ὑπὸ τασούτων παλαιπωριῶν δοκιμασθέντα ἐκείνον ἦρωα τοῦ ὁποῖου τὴν ψυχὴν πολλὰ λύπαι καὶ βάσανοι εἶχον καταλάβει· εἴτε πολεμοῦντα εἴτε διαπερῶντα τὰ ταραχώδη κύματα. Τὴν στιγμὴν δὲ ἐκείνην ἐκοιμᾶτο ἀφόδως, λησμονήσας ὅσα εἶχε πάθει.

Ὅτε ἐφάνη ὁ λαμπρότατος ἀστὴρ ὅστις πρὸ πάντων ἀναγγέλλει τὰς λάμψεις τῆς θυγατρὸς τῆς Αὐγῆς Ἥους, τὸ πλοῖον ἐφθασεν εἰς τὴν ποθητὴν νῆσον.

Εἰς μέρος τι τῆς Ἰθάκῃς ὑπάρχει ὁ λιμὴν τοῦ Φόρκυνος, τοῦ θαλασσίου γέροντος· δύο ἀπόκρημνα ἀκρωτήρια, πρὸς τὸν λιμένα κλίνοντα, ὑπερασπίζουσιν αὐτὸν ἀπὸ τῆς μανίας τῶν μεγάλων κυμάτων καὶ τῶν ἡχηρῶν ἀνέμων, τὰ δὲ πλοῖα ὅσα εἰσέρχονται δύνανται νὰ σταθμεύσωσι καὶ χωρὶς νὰ δεθῶσι διὰ σχονίων. Εἰς τὴν ἄκραν αὐτοῦ ὑψοῦται πυκνόφυλλος ἐλαία τῆς ὁποίας τὸ φύλλωμα κρύπτει ὠραιότατον σπήλαιον, σκοτεινὴν διαμονὴν ἀφιερωμένην εἰς τὰς Ναϊάδας. Εἰς τὸ αὐτὸν ἐκεῖνο, δροσιζόμενον ὑπὸ τῶν νυμάτων πηγῆς ἀστεϊρεύτου, ὑπάρχουσι κρατῆρες καὶ ἀμφορεῖς λίθινοι. Αἱ μέλισσαι ἀποθέτουσιν ἐκεῖ τὸ μέλι τῶν καὶ ἐπὶ μεγάλων λιθίνων ὑραντηρίων αἱ Νύμφαι ὑφαίνουσιν ὑφάσματα πορφυρᾷ διεγείροντα τὸν θαυμασμόν τοῦ θεατοῦ. Τὸ σπήλαιον ἔχει δύο εἰσόδους· ἡ μὲν πρὸς βορρᾶν κειμένη πατεῖται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἡ δὲ πρὸς νότον ἀνήκει μᾶλλον εἰς τοὺς θεοὺς, καὶ οὐτε εἰσέρχονται δι' αὐτῆς οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' εἶναι ἡ ὁδὸς τῶν ἀθανάτων.

Ἡ ἐλαία καὶ τὸ σπήλαιον ἦσαν γνωστότατα εἰς τοὺς Φαίακας αἵτινες διευθύνθησαν ἐκεῖ, τὸ δὲ πλοῖον ἔπειτα ἐπροχώρηκε ριφθὲν εἰς τὴν ξηρὰν κατὰ τὸ ἡμῖς, ὠθούμενον ὑπὸ χειρῶν τοιούτων κωπηλατῶν. Ἀποβάντες δὲ οὗτοι, πρῶτον μὲν μετέφερον τὸν εἰσέτι βαθέως κοιμώμενον Ὀδυσσεά καὶ τὸν ἀπέθεσαν ἐπὶ τῆς ἄμμου κεκαλυμμένον διὰ λαμπρῶν σκεπασμάτων καὶ λινῶν ὑφασμάτων· μετεκρίσαν

ἔπειτα τοὺς θησαυροὺς τοὺς ὁποίους εἰς τὸ ἀνάκτορον αἱ ἑνδοξοὶ Φαίακες, ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τῆς μεγαθύμου Ἀθηνᾶς, προσέφερον εἰς τὸν ἥρωα, καὶ τοὺς ἐπεσώρευσαν παράμερα τῆς ὁδοῦ εἰς τὰς ῥίζας τῆς ἐλάτης ἵνα μὴ τυχὸν διαβάτης τις τοὺς ἀφαιρήσῃ πρὶν ἐξυπνήσῃ ὁ Ὀδυσσεύς. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα των.

Ἐν τούτοις ὁ Ποσειδῶν ἐνθυμήθη τὰς ἀπειλὰς τοῦ κατὰ τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεῶς καὶ ἠθέλησε νὰ ἐρευνήσῃ τοὺς σκοποὺς τοῦ Διός.

«Ζεῦ πάτερ, ποῖος λοιπὸν εἰς τὸ ἐξῆς μεταξὺ τῶν θεῶν θὰ μὲ τιμᾷ ἀποῦ οἱ ἐκ τοῦ αἵματός μου καταγόμενοι Φαίακες μὲ περιφρονοῦσιν; Ἐνόμιζα ὅτι θὰ ὑπέβαλλον ἀκόμη τὸν Ὀδυσσεᾶ εἰς πολλὰς δοκιμασίας πρὶν τὸν ἀφήσω νὰ ἐπανίδῃ τὴν οἰκίαν του, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τῷ ἐμποδίσω τὴν εἰς τὴν πατρίδα του ἐπιστροφὴν τὴν ὁποίαν σὺ ὁ ἴδιος ὑπεσχέθης καὶ ὠρκίσθης. Ἄλλ' οἱ Φαίακες οὗτοι κοιμώμενον ἡσυχῶς ἐπὶ ταχέος πλοίου τὸν μεταφέρουσι διὰ τοῦ πελάγους καὶ τὸν ἀπὸβιβάζουσιν εἰς τὴν Ἰθάκην δόντες αὐτῷ ἀναρίθμητα δῶρα, χαλκόν, πολύτιμα ὑφάσματα, τόσα ὅσα οὐδέποτε θὰ ἠδύνατο νὰ μεταφέρῃ ἐκ τῆς Τρωάδος ἐὰν λαμβάνων τὸ μερίδιόν του ἐκ τῶν λαφύρων ἐπέστρεφε σῶος καὶ ἀβλαβής.»

Πρὸς αὐτὸν ἀποκριθεὶς εἶπεν ὁ νεφεληγερέτης Ζεὺς.

«Φεῦ! τί λέγεις, ἰσχυρὲ Πόσειδον; οἱ θεοὶ οὐδόλως σὲ περιφρονοῦσι· θὰ ἦτο δὲ ἐπικίνδυνον νὰ πληγόνῃ τις μὲ περιφρόνησιν τὸν πρωτογέννητον, τὸν ἄριστον τῶν ἀθανάτων. Ἐάν τις δὲ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, παραφερόμενος ἐκ τῆς ἰσχύος του καὶ τοῦ κράτους του, ἀρνείται νὰ σὲ τιμᾷ, εἰς σὲ ἐναπόκειται νὰ τὸν τιμωρήσῃς ἀκολούθως. Πράξον λοιπὸν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σου, καὶ εὐχαρίστησον τὴν ψυχὴν σου.»

Πρὸς αὐτὸν ἔπειτα ἀπήντησεν ὁ συνταράσσων τὴν γῆν Ποσειδῶν.

«Κυρίαρχε τῶν νεφῶν Ζεῦ, θὰ ἐπραγματοποιῶν ἀμέσως αὐτὸ τὸ ὅποιον λέγεις ἐὰν δὲν ἐφοβούμην καὶ ἀπέφυγα τὴν ὀργὴν σου. Ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι νὰ καταποντίσω τὸ ὠραῖον

πλοίων των εἰς τὰ κύματα ἐπιστρέφον ἐκ τῆς Ἰθάκης, ἵνα εἰς τὸ μέλλον παύσῃ ὁ λαὸς αὐτοῦ μεταφέρων τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰς πατρίδας των· ἔπειτα δὲ θὰ κατακαλύψῃ τὴν πόλιν των διὰ μεγάλου ὄρους.»

Πρὸς τοῦτον πάλιν ἀπαντῶν εἶπεν ὁ νεφεληγερέτης Ζεὺς.

« Ἀγαπητέ μου ἀδελφέ, νομίζω ὡς καὶ σὺ ὅτι τοῦτο εἶναι προτιμότερον· ἅμα ἐκ τῆς πόλεως διακρίνωσιν οἱ πολῖται τὸ πλοῖον, μετάβαλον αὐτὸ εἰς βράχον ἐντελῶς ἀπαράλλακτον μὲ πλοῖον διὰ νὰ καταλάβῃ τοὺς ἀνθρώπους μέγας θαυμασμός· ἔπειτα κατακάλυψον τὴν πόλιν των δι' ὑπερμεγέθους ὄρους.»

« Ἄμα ἤκουσε ταῦτα ὁ συνταράττων τὴν γῆν Ποσειδὼν ὥρμησεν ἀμέσως πρὸς τὴν Σχερίαν ὅπου εἶναι οἱ Φαίακες καὶ ἐστάθη ἐκεῖ, τὸ δὲ πλοῖον, ὠθούμενον ταχέως ὑπὸ τῶν ἀνέμων, ἔφθασε πολὺ πλησίον. Τότε ὁ θεὸς τὸ ἐπλησίασεν, ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν βαρεῖαν χειρὰ του, τὸ μετέβαλεν εἰς λίθον, τὸ κατέστησεν ἀκίνητον καὶ ἀκολούθως ἀνεχώρησε. Τότε οἱ ἑνδοξοὶ θαλασσοπόροι Φαίακες ἀντήλλαξαν τοὺς πτερωτοὺς τούτους λόγους καὶ εἶπον μεταξὺ των.

« Βαβαί! ποῖος λοιπὸν ἔδесεν εἰς τὴν θάλασσαν τὸ ἐλαφρὸν πλοῖόν μας; »

Ταῦτα ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους διότι ποσῶς δὲν ὑπώπτευον τί συνέβη. Τότε ὁ Ἀλκίνοος ἐδημηγόρησε καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς.

« ὦ θεοί! ἰδοὺ λοιπὸν ἐπαληθεύουσαι αἱ ἀρχαῖαι προρρήσεις τοῦ πατρός μου ὅστις μοὶ ἔλεγε συχνάκις ὅτι ὁ Ποσειδὼν ἦτο ὠργισμένος ἐναντίον ἡμῶν διότι μεταφέρομεν ἀσφαλῶς καὶ ἀκινδύνως τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰς πατρίδας των, καὶ ἔλεγεν ὅτι ἡμέραν τινὰ ἐν ἐκ τῶν ἀρίστων πλοίων τῶν Φαιάκων, ἐπιστρέφον ἐκ μακρυνοῦ ταξειδίου, θὰ κατεποντίζετο εἰς τὰ ὀμιχλώδη κύματα καὶ ὅτι μέγιστον ὄρος θὰ κατεκάλυπτε τὴν πόλιν μας. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ λόγοι τοῦ γέροντος, καὶ τώρα ὅλα ταῦτα πραγματοποιοῦνται. Ἄλλ' ἔλ-

θετε νὰ πράξωμεν ὅλοι ὅ,τι θὰ εἶπω. Εἰς τὸ ἐξῆς μὲν ἄς παύσωμεν ἀποστέλλοντες τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰς πατρίδας των, οἷοσδὴ ποτε καὶ ἂν ἦτο ἐκεῖνος ὅστις ἤθελεν ἔλθει εἰς τὴν πόλιν μας· πρὸς τιμὴν δὲ τοῦ Ποσειδῶνος ἄς θυσιάσωμεν δώδεκα ταύρους ἐκλεκτοὺς, ἴσως μὲ τοῦτο μᾶς εὐσπλαγχνισθῇ καὶ δὲν κατακαλύψῃ τὴν πόλιν μας μὲ ὑπερμέγεθος ὄρος. »

Ταῦτα εἶπεν, οἱ δὲ Φαίακες φοβηθέντες ἡτοίμαζον τοὺς ταύρους, ἐνῶ οἱ ἡγεμόνες καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ λαοῦ, ὄρθιοι πῆριξ τοῦ βωμοῦ, προσκύχοντο εἰς τὸν θεὸν Ποσειδῶνα.

Ὁ δὲ θεὸς Ὀδυσσεὺς καιμώμενος ἐπὶ τῆς γῆς τῆς πατρίδος του ἐξύπνησε. Μετὰ τοσοῦτον πολυχρόνιον ἀπουσίαν δὲν τὴν ἀνεγνώρισε, διότι ἡ Ἀθηναῖα τὸν περιεκάλυπτε δι' ὑμῖλλης διὰ νὰ μὲνῃ καὶ αὐτὸς ἀγνώριστος μέχρις οὗ τὸν πληροφορήσει περὶ παντὸς πράγματος. Δὲν ἤθελε δὲ νὰ μάθωσι τὴν ἐπιστροφὴν του ἡ σύζυγός του, οἱ φίλοι του, οἱ συμπολιταὶ του πρὶν τιμωρῆσθαι τὴν αὐθάδειαν τῶν μνηστήρων. Τὰ πάντα λοιπὸν ἐφαίνοντο εἰς τὸν βασιλέα ὑπὸ ἄλλοιαν μορφὴν, αἱ ὁδοί, ὁ λιμὴν, οἱ ὑψηλοὶ βράχοι, τὰ χλοερὰ δένδρα. Ἠγέρθη, εἶδε τὴν πατρίαν γῆν καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ, διὰ τῆς ἰσχυρᾶς δὲ χειρὸς τοῦ ἐκτύπησε τοὺς μηρούς του στενάζων καὶ εἶπε.

« Φεῦ ! ποῦ εἶμαι ; ποῖοι ἄνθρωποι κατοικοῦσι τὴν γῆν ταύτην ; εἶναι ὑπερήφανοι, ἄγριοι, ἄδικοι ; ἢ εἶναι φιλόξενοι καὶ φοβοῦνται τοὺς θεοὺς ; Ποῦ νὰ φέρω τοὺς πολλοὺς τούτους θησαυροὺς ; ποῦ θὰ πλανηθῶ καὶ ἐγὼ αὐτός ; Διὰ τί οἱ Φαίακες δὲν μὲ ἔλαβον ἀπ' ἐδῶ ; Ὡς κατέφευγον ἴσως πρὸς τινὰ ἄλλον ἐκ τῶν ἰσχυρῶν βασιλέων ὅστις θὰ ἐξησφάλιζε τὴν ἐπιστροφὴν μου. Μήπως ἤξεύρω τῶρα ποῦ νὰ σταθῶ, ἢ ποῦ νὰ ἐγκαταλείψω τὰ πλούτη μου διὰ νὰ μὴ μοῦ τὰ ἀρπάσωσιν ἄλλοι. ὦ θεοί ! ἦσαν λοιπὸν ἀπατεῶνες καὶ ἄδικοι οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ ἡγεμόνες τῶν Φαιάκων οἵτινες μὲ ἀπέθεσαν ἐπὶ ἀγνώστου γῆς ἀφοῦ μὲ ὑπεσχέθησαν νὰ μὲ ὀδηγήσωσιν εἰς τὴν μακρόθεν ὁρατὴν Ἰθάκην ; Τιμω-

φῆσόν αὐτούς, ὦ Ζεῦ, ἰσχυρὲ θεὲ τῶν ἱκετῶν, ὅστις ἐφορεύεις ἐπὶ τῶν θνητῶν καὶ τιμωρεῖς τοὺς ἀδικοῦντας, Ἄλλ' ἄς μετρήσω τοὺς θησαυροὺς τούτους καὶ ἄς ἴδω ἐὰν φεύγοντες μοῦ ἐκράτησαν κανένα ἐπὶ τοῦ κοίλου πλοίου. »

Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἥρως ἠρίθμησε τοὺς περικαλλεῖς τρίποδας, τοὺς λέβητας καὶ τὰ ἐκ θαυμασίου ὑφάσματος ἐνδύματα. Οὐδὲν ἔλειπεν, ἀλλ' αὐτὸς ἐκλαίει τὴν γῆν τῆς πατρίδος του καὶ ἐκυλίστο στενάζων ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς πολυταράχου θαλάσσης, ὅτε ἡ Ἀθηνᾶ τὸν ἐπλησίασε λαβούσα τὴν μορφήν νέου ἀνδρὸς βόσκοντος πρόβατα. Τὰ μέλη της ἦσαν τρυφερὰ ὡς τῶν υἱῶν τῶν βασιλέων, ἐπὶ δὲ τῶν ὤμων της εἶχε πολύπτυχον ἐνδυμα πλουσίως ὑφασμένον, ὑπὸ τοὺς λαμπροὺς πόδας της εἶχε σανδάλια καὶ εἰς τὴν χεῖρα ἐκράτει ἀκόντιον. Ὁ ἥρως εὐφρανθεὶς ἐπὶ τῇ θεᾷ αὐτῆς τῇ ἀπέτεινε τοὺς πτερωτοὺς τούτους λόγους.

Ἄ! φίλε, ἐπεὶδὴ σὲ πρῶτον ἀπήντησα ἐπὶ τῆς παραλίας ταύτης, χαῖρε καὶ πλησιάζων με μὴ φερθῆς ἐχθρικῶς, ἀλλὰ σῶσον μὲν ταῦτα, σῶσον δὲ καὶ ἐμέ, διότι σὲ ἱκετεύω ὡς θεόν καὶ προσπίπτω εἰς τὰ γόνατά σου. Ἄλλ' εἰπέ μοι εὐλικρινῶς, καὶ μὴ μὲ ἀφήσῃς νὰ ἀγνοῶ ποῖα εἶναι ἡ χώρα αὕτη καὶ ποῖοι θνητοὶ τὴν κατοικοῦσιν· εἶναι μακρόθεν καταφανής; ἢ μήπως εἶναι ἄκρα παχείας καὶ εὐφόρου ἡπείρου φθάνουσα μέχρι τῆς θαλάσσης; »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ.

σῆνε, βεβαίως εἶσαι παράφρων ἢ ἡλθες ἀπὸ πολὺ μακρὰν διὰ νὰ μὲ ἐρωτᾷς περὶ τῆς γῆς ταυτης, ἥτις δὲν εἶναι εἰς τόσον βαθμὸν ἄγνωστος, διότι πολλοὶ ἤκουσαν τὴν δοξαν της, καὶ ἐξ ἐκείνων οἵτινες κατοικοῦσιν ὑπὸ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὸν ἥλιον καὶ ἐξ ἐκείνων οἵτινες κατοικοῦσιν ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους πρὸς τὴν σκοτεινὴν δύσιν. Ἐὰν ἦναι πετρώδης, ἐὰν δὲν τρέφῃ ἵππους, εἶναι ὁμως εὐφορος ἐν τῇ μετρίᾳ αὐτῆς ἐκτάσει, διότι παράγει ἄφθονον σῖτον καὶ οἶνον γονιμοποιουμένους ὑπὸ τῶν συνεχῶν βροχῶν καὶ τῆς ἀναψυκτικῆς δρόσου. Οὐδενὸς ἄλλου τόπου τὰ βοσκήματα εἰ-

ναι προσφιλέστερα εἰς τὰς αἶγας καὶ τὰς δαμάλεις. Τὰ δάση αὐτῆς περιέχουσι παντοῖα δένδρα, καὶ ἀστείρευτοι πηγαὶ ποτίζουσι τὰς κοιλάδας αὐτῆς. Τὸ ὄνομά της, ὡς ξένη, ἔφθασε μέχρι τῶν τρωϊκῶν πεδίων, καὶ ἐπὶ τῶν παραλίων ἐκείνων τὰ ὅποια ὡς λέγουσιν ἀπέχουσι πολὺ ἀπὸ τῆς Ἀχαΐας, εἶναι γνωστὸν τὸ ὄνομα τῆς Ἰθάκης.»

Ταῦτα εἶπεν, οὗτοι δὲ οἱ λόγοι εὐχαρίστησαν τὸν θεῖον καὶ πολυπαθῆ Ὀδυσσεά, ὅστις ἤκουσε μετὰ παραφορᾶς τὸ ὄνομα τῆς ἀγαπητῆς πατρίδος του ἐξερχόμενον τῶν χειλέων τῆς θυγατρὸς τοῦ μεγάλου Διὸς Παλλάδος· ἀπέτεινε λοιπὸν τοὺς πτερωτοὺς τούτους λόγους πρὸς τὴν Ἀθηναῖν διαστρέφων τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀρχίζων τὴν διήγησιν ἀντιστρόφως διότι ἀνεκύλιε πάντοτε ἐν τῷ στήθει του πολύτροπα σχέδια.

«Καὶ ἐγὼ ὡσαύτως εἰς τὴν εὐρύχωρον καὶ μακρυνὴν νῆσον τῆς Κρήτης, ἤκουσα νὰ ὁμιλῶσι περὶ τῆς Ἰθάκης. Εἰς τὴν χώραν ταύτην λοιπὸν ἔφθασα μὲ τοὺς θησαυροὺς μου, ἐκ τῶν ὁποίων ἄφησα ἄλλους τόσους εἰς τὰ τέκνα μου, διότι ἔφυγα ἀπὸ τὴν πατρίδα μου ὅπου ἐφόνευσα τὸν ἀγαπητὸν υἱὸν τοῦ Ἰδομενέως, τὸν ὠκύποδα Ὀρσίλοχον, τὸν ἐλαφρότερον ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ἐπεὶ δὲ δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ μέρος ἐκ τῶν λαφύρων τῆς Τρωάδος, μολονότι πολλὰ ὑπέφερα χάριν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς πολέμοις καὶ ἐπὶ τῶν φοβερῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης. ἠθέλησε δὲ νὰ μὲ στερήσῃ τούτων διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐγὼ ὑπηρετοῦν εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον οὐχὶ ὑπακούων εἰς τὸν πατέρα του ἀλλ' ἔχων τὴν ἀρχηγίαν ἄλλων πολομιστῶν. Ἐνθ' λοιπὸν ἐπέστρεφεν ἐκ τῶν ἀγρῶν ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ ἕνα μόνον σύντροφον, ἐγὼ ἐνεδρεύσας πλησίον τῆς ὁδοῦ τὸν διετρύπησα διὰ τοῦ χαλκίνου ἀκοντίου μου. Ἡ σκοτεινὴ νύξ' ἐκάλυπτε τὸν οὐρανὸν καὶ οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων μᾶς εἶδε· τὸν ἐφόνευσα ἀπαραιτήρητον, καὶ εὐθὺς ἄμα τῷ ἀφῆρσα τὴν ζωὴν, κατέβην εἰς πλοῖον καὶ παρεκάλουν τοὺς εὐγενεῖς Φοίνικας δοῦς εἰς αὐτοὺς ἀνάλογον μερίδα ἐκ τῶν θησαυρῶν μου καὶ ἱκετεύων αὐτοὺς νὰ μὲ ἀποδιδάσωσιν εἰς τὴν Πύλον ἢ εἰς τὴν θείαν

Ἡλιδά οὐπου βασιλεύουσιν οἱ Ἐπειοί. Ἀλλ' οἱ ὀρητικοὶ
 ἄνεμοι τοὺς ἀπώθησαν ἐκείθεν μὲ ὅλας τὰς προσπάθειάς των,
 διότι δὲν ἤθελον νὰ μὲ ἀπατήσωσι. Κατὰ τὴν νύκτα περι-
 πλανηθέντες ἐφθάσαμεν ἐνταῦθα· μὲ πολὺν δὲ κόπον εἰσήλ-
 θομεν εἰς τὸν λιμένα κωπηλατοῦντες, οὐδὲ ἐνθυμῆθημεν νὰ
 δειπνήσωμεν, μολονότι πολλὴν εἶχουμεν ἀνάγκην νὰ φάγω-
 μεν· ἀλλ' ἀποβάντες ὡς ἔτυχεν ἐπέσαμεν ἐπὶ τῆς παραλίας,
 καὶ ὁ γλυκὺς ὕπνος μὲ κατέλαβε πολὺ κεκημηκότα. Ἐν τού-
 τοις οἱ φοῖνικες ἀπεδίβασαν ἐκ τοῦ πλοίου τὰ πλούτη μου
 καὶ τὰ ἀπέθεσαν πλησίον μου ἐπὶ τῆς ἄμμου. Καὶ οὗτοι
 μὲν εἰσελθόντες πάλιν εἰς τὸ πλοῖόν των ἔπλευσαν πρὸς
 τὴν ὑπερήφανον Σιδῶνα, ἐγὼ δὲ ἔρεινα ἐδῶ μὲ καρδίαν κα-
 τατεθλιμμένην. v

Ταῦτα εἶπεν, ἐμειδίασε δὲ ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ καὶ
 θωπεύσασα αὐτὸν διὰ τῆς χειρὸς ἔλαβε τὸ σχῆμα ὥραιας
 γυναικὸς μεγαλοπρεποῦς, ἱκανῆς περὶ τὰ γυναικεῖα ἔργα καὶ
 τῷ εἶπε τοὺς ἐξῆς πτερωτοὺς λόγους.

«Πόση ἐπιτηδεϊότης θά ἐχρειάζετο καὶ εἰς θεὸν ἀκόμη
 διὰ νὰ σὲ ὑπερβῇ κατὰ τὰ στρατηγήματα! Κακὲ, πολὺγνω-
 με, ἄπληστε εἰς δούλους, ἐπέπρωτο λοιπὸν καὶ εἰς αὐτὴν
 τὴν πατρίδα· σου νὰ μὴ ἀπομάθῃς τοὺς ἀπατηλοὺς λόγους οἵ-
 τινες σοὶ εἶναι προσφιλεῖς εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς σου. Ἀλλὰ
 μεταξὺ μας ἅς παύσωσιν αἱ τοιαῦται περιστροφαί, διότι
 αὗται μᾶς εἶναι ὁμοίως γνωσταί. Ἐάν σὺ ὑπερβαίνῃς ὅλους
 τοὺς ἀνθρώπους κατὰ τὴν σύνεσιν καὶ τὴν εὐγλωττίαν, ἐγὼ
 ὅμως εἶμαι ὀνομαστὴ μεταξὺ τῶν θεῶν διὰ τὴν φρόνησιν
 καὶ τὴν σοφίαν μου. Ἀλλὰ πῶς δὲν ἀνεγνώρισες τὴν θυγα-
 τέρα τοῦ Διὸς Ἀθηνᾶν, ἥτις πάντοτε εἰς ὅλας τὰς δεινὰς
 περιπετείας σου εὐρίσκομαι πλησίον σου καὶ σὲ φυλάττω· ἐ-
 σχάτως δὲ ἀκόμη σὲ ἔκαμα ἀγαπητὸν εἰς τοὺς Φαίακας.
 Ἥλθον ἐδῶ διὰ νὰ σκεφθῶμεν ὁμοῦ καὶ νὰ κρύψωμεν τοὺς
 θησαυροὺς τοὺς ὁποίους κατὰ τὴν ἀναχώρησίν σου καὶ διὰ
 τῶν ἐμπνεύσεών μου σοὶ ἐδώρησαν οἱ ἐνδοχοὶ Φαίακες. Θὰ
 σοὶ εἴπω ἐπίσης ὅτι τὸ πεπρωμένον θέλει νὰ ὑποστῇς ἀκόμη

πολλά βάσανα εἰς τὸ λαμπρὸν ἀνάκτορόν σου. Ὑπόκυψον εἰς τὴν ἀνάγκην· μὴ φανερώσῃς εἰς κανένα τὰς περιπλανήσεις σου καὶ τὴν ἀφίξίν σου, μήτε εἰς ἄνδρα μήτε εἰς γυναῖκα, ἀλλ' ὑπόμενον ἐν σιωπῇ τὰς πολλὰς σου λύπας καὶ τὰς προσβολὰς τῶν βιαίων ἀνθρώπων.»

Πρὸς αὐτὴν ἀπαντῶν εἶπεν ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς.

«ὦ θεᾶ, εἶναι δύσκολον καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς μᾶλλον πεπειραμένους ἀνθρώπους νὰ σὲ ἀναγνωρίσωσιν ὅταν τοὺς πλησιαζῇς, διότι λαμβάνεις ὅλας τὰς μορφάς. Δὲν ἀγνοῶ ὅτι ἄλλοτε ἦσα δι' ἐμέ εὐνοϊκωτάτη, ὅταν εἰς τὰ πεδία τῆς Τρωάδος οἱ υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν ἐπολέμουν. Ἀλλ' ἀφότου ἐξεποθήσαμεν τὴν ὑψηλὴν πόλιν τοῦ Πριάμου, ἀφότου εἰσήλθομεν εἰς τὰ πλοῖα καὶ θεὸς τις ἐναντίος διεσκόρπισε τὰ πλοῖά μας, δὲν σὲ εἶδον πλέον, ὦ κόρη τοῦ Διὸς· ποτὲ δὲν ἤσθάνθην ἐπὶ τοῦ πλοίου μου τὴν παρουσίαν σου διὰ νὰ ἀποπρέψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς δυστυχίας. Μὲ καρδίαν δὲ κατεσπαραγμένην ἐπλανώμην πάντοτε μέχρις οὗ οἱ θεοὶ μὲ ἀπαλλάξωσιν ἀπὸ τὰ βάσανα καὶ τὰ δυστυχήματα. Τέλος μεταξὺ τῶν πλουσίων Φαιάκων μὲ ἐνεθάρρυνες διὰ τῶν λόγων σου καὶ μὲ ὠδήγησες μόνη σου εἰς τὴν πόλιν. Τώρα δὲ ἐξορκίζων σε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρός σου σὲ καθικετεύω, διότι δὲν πιστεύω ἀκόμη ὅτι ἔφθασα εἰς τὴν Ἰθάκην, ἀλλὰ νομίζω ὅτι εὐρίσκομαι εἰς ἄλλην τινὰ χώραν καὶ ὅτι ὅσα λέγεις τὰ λέγεις ἐμπαικτικῶς διὰ νὰ ἀπατήσῃς τὰς φρένας μου. Σὲ ἐξορκίζω λοιπὸν, εἰπέ μοι ἐὰν ἔφθασα τῶνόντι εἰς τὴν φιλότατην πατρίδα μου.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη εὐθύς ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηναῖ.

«Πάντοτε τοιαύτην σκέψιν ἔχεις εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ δὲν δύναμαι νὰ σὲ ἐγκαταλίπω εἰς τὴν δυστυχίαν σου, σὲ τὸν τοσοῦτον εὐγλωττον, τὸν τοσοῦτον ὀξυδερκῇ, τὸν τοσοῦτον συνετόν. Τίς ἄλλος ἀνθρώπος, ἐπιστρέφων μετὰ τοσαύτην μακρὰν περιπλάνησιν, δὲν θὰ διεφλέγετο ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ἰδῇ εἰς τὸ ἀνάκτορόν του τὴν γυναῖκά του καὶ τὰ τέκνα του; Σὺ ὅμως πρὶν γνωρίσῃς καὶ διηγηθῇς θέλεις

νά δοκιμάσης τὴν Πηνελόπην ἣτις ἐξακολουθεῖ νά μένῃ κλεισμένη εἰς τὰ μέγαρά σου ὅπου διέρχεται τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας κλαίουσα καὶ στενάζουσα. Ἐγὼ περὶ τοῦτου οὐδέποτε ἀμφίβαλλον, ἤξευρα δὲ ἐν τῇ ψυχῇ μου ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν πατρίδα σου ἀφοῦ ἀπολέσῃς ὅλους τοὺς συντρόφους σου· ἀλλὰ δὲν ἤθελον νά ἀντιπράξω εἰς τὸν ἀδελφὸν τοῦ πατρός μου Ποσειδῶνα, ὅστις σέ ἐμίσει ἐν τῇ καρδίᾳ του διότι ἐτύφλωσες τὸν υἱόν του τὸν ἀγαπητόν. Τώρα θὰ σοὶ δεῖξω τὰς τοποθεσίας τῆς Ἰθάκης, καὶ αἱ ἀμφιβολαὶ σου θὰ διαλυθῶσιν. Ἴδου ὁ λιμὴν τοῦ Φόρκυνος, τοῦ θαλασσίου γέροντος· ἰδοὺ, εἰς τὴν ἄκραν τοῦ λιμένος, ἡ πυκνὴ ἐλαία, καὶ ὑπὸ τὸ φύλλωμα αὐτῆς τὸ τερπνὸν σπήλαιον, ἡ σκοτεινὴ διαμονὴ ἡ ἀφιερωμένη εἰς τὰς Ναϊάδας. Εἶναι τὸ θολωτὸν ἐκεῖνο σπήλαιον ὅπου συχνάκις ἐθυσίαςες εἰς τὰς Νύμφας ἐντελεῖς ἐκατόμβας· ἰδοὺ δὲ καὶ τὸ ὄρος Νήριτον κατάφυτον ὑπὸ δένδρων.»

Ταῦτα εἰπούσα ἡ θεὰ διέλυσε τὴν ὀμίχλην καὶ ἡ γῆ παρυσιαίσθη· εὐφράνθη δὲ ἐπομένως ὁ θεὸς καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεὺς καὶ ἐθεώρει παραφόρως τὴν γῆν τῆς πατρίδος του τὴν ὑποίαν ἡσπασθῇ ἐπανειλημμένως. Εὐθύς δὲ τότε, ἀνατείνας τὰς χεῖρας, ἀπέτεινε πρὸς τὰς νύμφας τὰς εὐχάς του.

«ὦ κόραι τοῦ Διὸς Ναϊάδες, δὲν ἐπίστευον πλέον νὰ σᾶς ἐπαινίδω· σᾶς χαιρετίζω λοιπὸν καὶ σᾶς ἀπευθύνω τὰς ἐγκαρδίους μου εὐχάς· θέλω δὲ σᾶς προσφέρει, ὡς καὶ ἄλλοτε, εὐγενῇ δῶρα, ἐάν ἡ κόρη τοῦ Διὸς μὲ χάριση ζῶην καὶ ὁ υἱός μου αὐξάνῃ ἡλικιούμενος.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν εἶπεν ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ.

«Θάρρει καὶ παῦσε ἔχων εἰς τὴν ψυχὴν σου τοιαύτας φροντίδας· ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἄς σπεύσωμεν νὰ κρύψωμεν εἰς τὸ μυστικὸν καταφύγιον τοῦ θεοῦ σπηλαίου τὰ πλούτη σου διὰ νὰ σοὶ μείνωσιν ἐξησφαλισμένα, ἔπειτα δὲ ἄς συσκεφθῶμεν τί μᾶς μένει νὰ πράζωμεν.»

Ταῦτα εἰπούσα ἡ θεὰ εἰσῆλθεν εἰς τὸ σκοτεινὸν σπήλαιον καὶ ἐζήτησε τὴν μᾶλλον ἀπύκρυνον γωνίαν. Ἐν ταύτῃ τῇ

Ὀδυσσεύς ἔσπευσε νὰ μεταφέρῃ ἐκεῖ τὸν χρυσόν, τὸν ἄκαμπτον χαλκὸν καὶ τὰ πλούσια ἐνδύματα τὰ ὅποια τῷ προσέφερον οἱ Φαίακες. Ἀφοῦ δὲ οὗτος τὰ ἐτοποθέτησεν, ἡ θεὰ ἔθεσε λίθον πρὸς τῆς θύρας. Καθήσαντες ἔπειτα παρὰ τὰς ρίζας τῆς ἱερᾶς ἐλαίας συνεοκέφθησαν πῶς νὰ ἐξολοθρεύσωσι τοὺς βιαίους καὶ αὐθάδεις μνηστήρας· πρώτη δὲ ὠμίλησεν ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ.

«Εὐγενῇ υἱὲ τοῦ Λαέρτου, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, σκέφηται τίνι τρόπῳ θὰ τιμωρήσῃς τοὺς αὐθάδεις μνηστήρας οἵτινες ἀπὸ τριῶν ἐτῶν φέρονται ὡς κύριοι εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἀξιούσι νὰ λάβωσιν εἰς γάμον τὴν θεῖαν σύζυγόν σου, καὶ προσφέρουσιν αὐτῇ δῶρα. Ἀλλ' ἡ Πηνελόπη, με ψυχὴν πάντοτε τεθλιμμένην διὰ τὴν ἀπουσίαν σου, δίδει μὲν εἰς ὅλους ἐλπίδας, ὑπόσχεται εἰς ἓνα ἕκαστον καὶ τοῖς πέμπει μηνύματα ὁ νοῦς της ὁμῶς ἄλλα φρονεῖ.»

Πρὸς αὐτὴν ἀπαντῶν εἶπεν ὁ συνετὸς Ὀδυσσεύς.

«ὦ θεοί! βεβαίως ἐὰν δὲν μὲ ἔλεγεσθε ταῦτα καταλεπτῶς, θὰ ἐθυσιαζόμην εἰς τὸ ἀνάκτορόν μου ὅπως ἐθυσιάσθῃ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀτρέως Ἀγαμέμνων. Εὐδόκησον λοιπὸν καὶ ἐπινόησον σχέδιόν τι διὰ νὰ τοὺς ἐκδικηθῶ. Μείνον πλησίον μου διὰ νὰ ἐμπνέῃς εἰς τὴν καρδίαν μου θεῖον θάρρος ὅπως ὅτε ἐκυριεύσαμεν τὰς ὤραιας ἐπάλξεις τῆς Τρωάδος. Ἴδ' Ἀθηνᾶ! ἐὰν μὲ προστατεύῃς ἀκόμη μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον, δὲν θὰ διστάσω, ὦ σεβαστὴ θεά, νὰ πολεμήσω μὲ τὴν βοήθειάν σου καὶ ἐναντίον τριακοσίων ἀνδρῶν.»

Πρὸς αὐτὸν ἔπειτα ἀπήντησεν ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ.

«Ναι, θὰ ᾔμαι πλησίον σου, καὶ δὲν θὰ σὲ χάσω ἀπὸ τὰ βλέμματά μου κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐνεργείας· προβλέπω δὲ ὅτι οὐκ ὀλίγοι ἐκ τῶν μνηστήρων τούτων οἵτινες τρώγουσι τὰ πλούτη σου θὰ μιάνωσιν ἀφθόνως τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ αἵματός των καὶ τοῦ ἐγκεφάλου των. Ἀλλὰ πρῶτον πρέπει νὰ σὲ καταστήσω ἀγνώριστον εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους· θὰ ρυτιδίσω τὸ λεπτὸν δέρμα σου εἰς τὰ εὐλύγιστα μέλη σου, θὰ ἐξαλείψω τὴν ξανθὴν σου κόμην, θὰ σὲ ἐν-

δύσω μὲ τὰ ῥάκη ταῦτα ἄτινα καθιστῶσι τὸν φέροντα αὐ-
τὰ ἀποστροφῆς ἄξιον εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ θά ἀπονεκρώσω
τοὺς ἄλλοτε τοσοῦτον ὠραίους ὀφθαλμούς σου. Καὶ τότε
θὰ φανῇς ὡς ἄθλιος ἐπαίτης εἰς τοὺς μνηστῆρας, εἰς τὴν
σύζυγόν σου καὶ εἰς τὸν υἱὸν τὸν ὅποιον ἄφησες εἰς τὸ ἀνά-
κτορόν σου. Οὕτως ἔχων μετὰβηθι πρῶτον εἰς τὸν χοιρο-
βοσκόν σου ὅστις ἀγαπᾷ καὶ σέ, καὶ τὸν υἱόν σου, καὶ τὴν
συνετὴν Πηνελόπην. Θὰ τὸν εὕρῃς πλησίον τῆς ἀγέλης του,
ἣτις οὐ μακρὰν τοῦ βράχου τοῦ Κόρακος καὶ τῆς κρήνης
Ἀρεθαύσης παχύνεται βόσκουσα τὴν θρεπτικὴν βάλανον
καὶ πίνουσα τὸ θαλὸν ὕδωρ. Μεῖνον πλησίον του καὶ ἐρώτα
αὐτὸν λεπτομερῶς περὶ πάντων μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς μου
ἐκ Σπάρτης ὅπου θὰ μεταβῶ διὰ νὰ προσκαλέσω τὸν ἑλ-
λέμαχον· διότι ὁ ἀγαπητὸς υἱός σου, Ὀδυσσεύς, ἀπῆλθεν εἰς
τὴν εὐρύχωρον Λακεδαιμόνα, πρὸς τὸν ξανθὸν Μενέλαον διὰ
νὰ ἐρωτήσῃ περὶ σοῦ καὶ μάθῃ ἐὰν ὑπάρχῃς ἀκόμη.»

Πρὸς αὐτὴν ἀπαντῶν εἶπεν ὁ συνετώτατος Ὀδυσσεύς.

«Διατὶ λοιπὸν δὲν τὸν καθισχύασες, σὺ ἣτις γνωρίζεις
τὰ πάντα; ἢ μήπως ἠθέλησες περιπλανώμενος καὶ αὐτὸς
ἐπὶ τῆς ἀκενώτου θαλάσσης νὰ πάσχῃ σκληρὰς δοκιμα-
σίας, καθ' ὃν καιρὸν οἱ ξένοι τρώγουσι τὰ ὑπάρχοντά του;»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ἔπειτα ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀ-
θηνᾶ.

«Μὴ φροντίζῃς διὰ τὸν υἱόν σου, διότι ἐγὼ ἡ ἰδία τὸν ὠδή-
γησα διὰ νὰ τὸν δοξάσῃ τὸ ταξείδιον τοῦτο· ἐπομένως κανέ-
να κίνδυνον δὲν διατρέχει καὶ τώρα κάθηται ἥσυχος εἰς τὰ
μέγαρά τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀτρέως ἔχων τὰ πάντα ἐν ἀφθονίᾳ.
Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι οἱ νεαροὶ μνηστῆρες, εἰσελθόντες
εἰς μέλαν πλοῖον, ἐνεδρεύουσι τὴν ἐπιστροφὴν του καὶ μελε-
τῶσι τὸν ὄλεθρόν του πρὶν ἐπανίδῃ τὴν πατρίδα του, ἀλ-
λὰ δὲν πιστεύω νὰ ἐπιτύχωσι· πρὶν τούτου ἡ γῆ θὰ κα-
λύψῃ ἀρκετοὺς ἐκ τῶν αὐθαδῶν τούτων οἵτινες τὰ ὑπάρ-
χοντά σου καταβροχθίζουσι.»

Ταῦτα εἰπούσα ἡ Ἀθηνᾶ ἤγγισεν αὐτὸν διὰ βάθρου καὶ

ἀμέσως τὸ λεπτοφυὲς δέρμα του ἐρρύτιδῶθη, τὰ μέλη του ἐκυρτώθησαν, ἡ ξανθὴ κόμη του ἐξηφανίσθη, ὅλον τὸ σῶμά του ἔφερε τὰ σημεῖα τοῦ ἐσχάτου γήρατος, καὶ οἱ τοσοῦτον ὥραϊαι ἄλλοτε ὀφθαλμοὶ του ἀπενεκρώθησαν· τὸν ἐνέδυσεν δὲ μὲ ἄθλιον ῥάκος καλύπτον χιτῶνα ῥυπαρὸν, κατεσχισμένον καὶ πλήρη στιγμάτων· τέλος, ἀντὶ χλαίνης, ἡ θεὰ τὸν περιεκάλυψε μὲ ἄτριχον δέρμα μεγάλης ἐλάφου, καὶ τῷ ἔδωκε βακτηρίαν καὶ ἄθλιαν πήραν προσηρτημένην εἰς τοὺς ὤμους του διὰ χονδροῦ σχοινίου.

Ταῦτα συσκέφθέντες καὶ ἀποφασίσαντες ἀπεχωρίσθησαν καὶ ἡ μὲν θεὰ ἀπῆλθεν εἰς τὴν μεγάλην Λακεδαίμονα πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ὀδυσσεύως.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ξ.

Ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἀπομακρυνθεὶς τοῦ λιμένος εἰσῆλθεν εἰς τραπεζίαν ἀτραπὸν διὰ τῶν ὑψηλῶν λόφων ὅπου ἡ Ἀθηναίη τῷ εἶχεν εἰπεῖ ὅτι εὕρισκετο ὁ ἄριστος χοιροβοσκός του, προθυμότερος τῶν ὑπερετῶν τοὺς ὁποίους ἄλλοτε εἶχεν ἀγαθάσσει καὶ οἵτινες ἐφρόντιζον διὰ τὰ κτήματα τοῦ κυρίου τῶν

Τὸν εὔρε δὲ καθήμενον εἰς τὸν πρόδομον εἰς τὸ μέρος ὅπου ὑπῆρχον ὥραϊαι καὶ μεγάλοι σταῦλοι μεμονωμένοι τοῦ ὁποίους ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ βασιλέως καὶ ἄνευ τῆς βοήθειας τῆς κυρίας του ἡ τοῦ σεβασμίου Λαέρτου ὁ χοιροβοσκὸς ὡς κοδόμησεν ἐκ λίθων πελεκητῶν καὶ περιέφραξε διὰ θάμνων ἀκανθωδῶν. Ἐξωτερικῶς ὡχύρωσεν αὐτοὺς διὰ πασσάλων πυκνῶν καὶ πολλῶν, περικόψας τὸ μέλαν τῆς ὀρυγῆς· εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς αὐλῆς ὑψοῦντο, οἱ μὲν μετὰ τοὺς δὲ, δώδεκα σταῦλοι ὅπου κατεκλίνοντο οἱ χοῖροι, ἕκαστος δὲ αὐτῶν περιέκλειε πεντήκοντα θηλείας ἐγκύους ἐξηπλωμένας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Οἱ ἄρσενες ἐκοιμῶντο ἐν ὑπαίθρῳ καὶ ἦσαν

ὀλιγώτεροι, διότι οἱ εὐγενεῖς μνηστῆρες τοὺς ἔτρωγον καὶ καθ' ἑκάστην ὁ χοιροβασκὸς τοῖς ἔπεμπε τὸν ἄριστον ἐκ τῶν ἰσχυροτέρων καὶ παχυτέρων, εἶχον μείνει δὲ τριακόσιοι ἐξήκοντα. Πέριξ αὐτῶν ἐφύλασσαν τέσσαρες κύνες ὅμοιοι μὲ ἄγρια θηρία καὶ ἐτρέφαντο ὑπὸ τοῦ ἀρχιποιμένου Εὐμαίου. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν οὗτος ἔκοπτε σανδάλια περὶ τοὺς πόδας του ἐκ δέρματος βοῦς καλῶς κεχρωματιζμένου, οἱ δὲ ἄλλοι ὑπηρεταὶ ἦσαν διεσπαρμένοι ἐν τῇ νήσῳ μὲ τὰς ἀγέλας τῶν χοίρων. Ἦσαν τρεῖς, διότι ὁ τέταρτος ἐξ ἀνάγκης εἶχεν ὑπάγει εἰς τὴν πόλιν φέρων πρὸς τοὺς ὑπηρεφάνους μνηστῆρας τὸν κάλλιστον χοῖρον διὰ νὰ τὸν θυσιάσωσιν οὗτοι καὶ χορτάσῃσι τὴν ψυχὴν των διὰ τῶν τρυφερῶν κρεάτων του.

Ἄμα οἱ κύνες εἶδον τὸν Ὀδυσσεῦ ὥρμησαν κατ' αὐτοῦ ὕλακτοῦντες, ὁ δὲ ἦρως, φρονίμως ποιῶν, ἐκάθησεν, ἡ δὲ βακτηρία του ἔπεσεν ἐκ τῆς χειρὸς του. Ἴσως ἐν τούτοις πρὸ τοῦ σταύλου του ἤθελε τῷ συμβῇ δυστύχημά τι, ἀλλ' ὁ χοιροβασκὸς ἔδραμε μεθ' ὅλης τῆς ταχύτητος τῶν ποδῶν του, ὥρμησεν ἔξω τοῦ προδόμου, ἀφῆκε κατὰ γῆς τὸ βόειον δέρμα, ἐκάλεσέ μεγαλοφώνως τοὺς κύνας του, ἐδίωξεν αὐτοὺς διὰ λιθοβολημάτων, καὶ εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα.

«ὦ γέρον! ὀλίγον ἔλειψε νὰ σὲ κατασπαράξωσιν οἱ κύνες οὗτοι καὶ νὰ προσετρίβητο εἰς ἐμὲ μέγα ὄνειδος· οἱ θεοὶ ἐν τούτοις πολλὰ ἄλλα μοὶ ἔδωκαν βάσανα καὶ δυστυχήματα. Κατοικῶ ἐδῶ μὲ καρδίαν συντετριμμένην, κλαίων τὸν θεῖον κύριόν μου καὶ τρέφων τὰς παχείας ἀγέλας του διὰ νὰ κατατρώγῃσιν αὐτάς οἱ ξένοι. Ἴσως δὲ αὐτός, βασανιζόμενος ὑπὸ τῆς πείνης, περιπλανᾶται εἰς χώρας μακρυνάς, ἐὰν ἐν τούτοις ζῇ ἀκόμη καὶ βλέπῃ τὸ γλυκὺ φῶς τοῦ ἡλίου. Ἄλλ' ἀκολούθησόν με, γέρον, καὶ ἄς εἰσέλθωμεν εἰς τὴν καλύβην μου, ἵνα, ἀφοῦ εὐχαριστήσῃς τὴν ψυχὴν σου μὲ φαγητὸν καὶ μὲ ποτὸν, μὲ εἰπῇς πόθεν εἶσαι καὶ πόσα βάσανα ὑπέφερες.»

Ταῦτα εἰπὼν ὁ θεῖος χοιροβασκὸς ὠδήγησε τὸν ἦρῶα εἰς

τὴν καλύβην του καὶ τὸν ἐκάθισεν ἐπὶ πυκνῶν θάμνων τοὺς ὁποίους ἐκάλυψε διὰ τοῦ τριχωτοῦ δέρματος μεγάλης αἰγῆς ἀγρίας τεθειμένου ἐπὶ τῆς κλίνης του. Ὁ δὲ Ὀδυσσεύς, χαρεῖς διότι τὸν ὑπεδέχθη τοιοῦτοτρόπως, τῷ εἶπεν.

«ὦ ξένε μου, εἶθε ὁ Ζεὺς καὶ οἱ ἄλλοι ἀθάνατοι θεοὶ νὰ ἐκπληρώσωσι τὰς εὐχάς σου, διότι μὲ πολλὴν προθυμίαν μὲ ὑπεδέχθης.»

Πρὸς τοῦτον ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ χαίροδοσκός Εὐμαιος.

«Δὲν συνειθίζω νὰ περιφρονῶ τὸν ξένον, ἔστω καὶ ἂν οὗτος ᾔθελεν εἶσθαι καὶ σοῦ ἀθλιώτερος. Οἱ ξένοι καὶ οἱ ἐπαῖται μᾶς πέμπονται ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τὰ μέτρια ἡμῶν δῶρα εἶνα ἄρεστά εἰς αὐτούς· διότι δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμέν τι περισσότερον, ἀφοῦ τοιαύτη εἶναι ἡ μοῖρα τῶν δούλων οἵτινες πάντοτε τρέμοντες ὑπακούουσιν εἰς νέους κυρίους. Φεῦ! οἱ θεοὶ ἐμποδίζουν τὴν ἐπιστροφὴν ἐκείνου τὸν ὅποιον ἡγάπων. Ἐκεῖνος θὰ μοὶ ἔδιδε πλούτη, οἰκίαν, μερίδιον εἰς τοὺς ἀγρούς του, καλὴν σύζυγον, ὅπως πράττει πᾶς εὐεργετικὸς κύριος ὅταν ὁ ὑπηρέτης του ὑπέφερε πολλὰς ταλαιπωρίας καὶ θεὸς τις εὐλόγησε τὰς ἐργασίας του· διότι τφόντι ἡ ἐργασία μου, χάρις εἰς τοὺς θεοὺς, πανταχοῦ εὐδοκίμει, ὁ δὲ κύριός μου θὰ μὲ ἀντήμειβε πλουσιοπαράχως ἂν ἐγήρασκεν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει πλέον· ἄχ! εἶθε ἡ γενεὰ τῆς Ἑλένης νὰ χαθῇ ἐξ ὀλοκλήρου, ἀφοῦ ἐπροξένησε τὸν θάνατον τόσων ἡρώων! Καὶ ὁ κύριός μου ὡσαύτως, διὰ νὰ ἐκδικήσῃ τὴν τιμὴν τοῦ Ἀτρεΐδου, μετέβη εἰς τὰ παράλια τῆς Τρωάδος καὶ ἐπολέμησε κατὰ τῶν Τρώων.»

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Εὐμαιος ἐσφίγξε μὲ τὸν ζωστήρα τὸν χιτῶνά του, ἔπειτα δὲ ἐπαρεύθη εἰς τὸν σταῦλον ὅπου ἦτο ἀγέλη νεαρῶν χοίρων καὶ ἔλαβε δύο ἐξ αὐτῶν, τοὺς ὁποίους ἔφερε καὶ τοὺς ἐβυσίασεν. Ἐκαυσεν ἀκολούθως τὰς τρίχας των, ἔκοψεν αὐτοὺς εἰς τεμάχια, τὰ διεπέρασεν εἰς ὄβελους, καὶ ἀφοῦ ἐψήθησαν, χωρὶς νὰ τὰ ἀποσύρῃ ἀπὸ τοὺς ὄβελους, τὰ ἔθεσε ζεστά ἐνώπιον τοῦ Ὀδυσσεῆος, τὰ περιέχουσε μὲ λευκὸν ἄλευρον, ἐκέρασεν εἰς ξύλινον ἀγγεῖον οἶνον γλυκὺν ὥς

μέλι, καὶ καθίσας ἀπέναντι τοῦ ἥρωος, παρώτρυνεν αὐτὸν διὰ τῶν λόγων τούτων.

«Φάγε, ὦ ξένε, ἐκ τοῦ φαγητοῦ τούτου τοῦ ἀφεθέντος διὰ τοὺς ὑπηρέτας, διότι οἱ μνηστῆρες φυλάττουσι δι' ἑαυτοὺς τοὺς παχυτέρους χοίρους, μήτε θεοὺς φοβούμενοι μήτε εὐσπλαγχνιζόμενοι. Ἐν τούτοις οἱ μάκαρες θεοὶ μισοῦσι τὴν ἀδικίαν καὶ τιμῶσι τὴν δικαιοσύνην καὶ τὰς δικαίας τῶν ἀνθρώπων πράξεις. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ, ὅταν εἰσβάλωσιν εἰς ξένην γῆν καὶ λάβωσι τὰ λάφυρα τὰ ὅποια ἤθελε τοῖς δώσει ὁ Ζεὺς, γεμίζουσι μὲν τὰ πλοιά των καὶ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν πατρίδα των, ἀλλ' ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν των μέγας φόβος τρομερᾶς τιμωρίας. Οὗτοι ὅμως οἱ μνηστῆρες κατὰ θὰ ἡξεύρωσι καὶ ἡ φωνὴ τῶν θεῶν θὰ τοὺς ἐπληροφόρησε περὶ τοῦ πολυδακρύτου θανάτου τοῦ κυρίου μου, ἀφοῦ δὲν θέλουσι νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὰ ἔθιμα ζητοῦντες τὴν Πηνελόπην, μήτε νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς πατρίδας των, ἀλλ' ἀμερίμνως καὶ αὐθαδῶς τρώγουσι τὰ ὑπάρχοντά του χωρὶς νὰ φεῖδωνται αὐτῶν παντάπασιν. Ὅλας τὰς νύκτας καὶ ὅλας τὰς ἡμέρας αἵτινες ἔρχονται παρὰ τοῦ Διὸς, πολλὰς τελοῦσι θυσίας, ἀντλοῦσιν ἀμέτρως ἐκ τῶν ἀμφορέων καὶ καταναλίσκουσι τὸν οἶνον. Πόσα πλούτη εἶχεν ὁ κύριός μου! κανεὶς βασιλεὺς δὲν ἔχει τόσα, οὔτε ἐπὶ τῆς ἡπείρου οὔτε ἐν αὐτῇ τῇ Ἰθάκῃ. Εἴκοσιν ἄνθρωποι ἠνωμένοι δὲν θὰ συνήθροζον τόσα ὑπάρχοντα. Ἐγὼ θὰ σοὶ τὰ ἀπαριθμήσω· εἰς τὴν ἡπειρον δώδεκα μεγάλαι ἀγέλαι βοῶν, ἄλλα τόσα ποιμνιοστάσια, ἰσάριθμοι σταῦλοι χοίρων καὶ αἰγῶν, ποιμαίνονται ὑπὸ ξένων ἢ ὑπὸ τῶν ἰδίων του ποιμένων. Ἐν τῇ Ἰθάκῃ, εἰς τὴν ἄκραν τῆς νήσου, βόσκουσιν ἑνδεκα πλούσια ποίμνια αἰγῶν τὰ ὅποια φυλάττουσιν ἄνθρωποι πιστοί. Καθ' ἡμέραν δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν φέρει πρὸς τοὺς μνηστήρας τὴν παχυτέραν καὶ ὠραιότεραν αἶγα. Ἐγὼ δὲ ἐπιστατῶ τοὺς χοίρους τούτους καὶ τοῖς πέμπω ἐπίσης τὸν ἄριστον.»

Ἐνῷ ὠμίλει ὁ Εὐμαιος, ὁ ἥρωος ἑτρωγε τὰ κρέατα καὶ ἔπινε τὸν οἶνον ἀπλήστως, σιωπῶν καὶ μελετῶν τὸν ὁ-

λεθρον τῶν μνηστῆρων. Ἀφοῦ δὲ ἐτελείωσε τὸ δεῖπνόν τοῦ καὶ ἐδυνάμωσε τὴν καρδίαν του μὲ τὸ φαγητόν, τότε ὁ Εὐμαιος ἐγέμισε μὲ οἶνον τὸ ποτήριον τὸ ὁποῖον μετεχειρίζετο αὐτὸς ὁ ἴδιος καὶ τὸ προσέφερεν εἰς τὸν Ὀδυσσεά· τὸ ἔλαβεν αὐτός, εὐφράνθη ἐν τῇ ψυχῇ του καὶ ἀπέτεινε πρὸς τὸν χοιροβοσκὸν τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους.

«ὦ φίλε, ποῖος εἶναι λοιπὸν αὐτὸς ὁ τόσον πλούσιος καὶ τόσον ἰσχυρὸς βασιλεὺς ὅστις σὲ ἡγόρασε διὰ τῶν ἰδίων του χρημάτων; Εἶπες ὅτι ἐχάθη ἐκδικῶν τὴν τιμὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος. Βίπέ μοι τὸ ὄνομά του. Ἴσως δὲν εἶναι εἰς ἐμὲ ἄγνωστος. Ὁ Ζεὺς καὶ οἱ θεοὶ ἡξεύρουσιν ἐὰν τὸν συνήντησα καὶ ἐὰν ἦλθα διὰ νὰ σὰς φέρω εἰδήσεις του· διότι εἰς πολλὰς χώρας ἐπλανήθην.»

Πρὸς αὐτὸν ἀπήντησεν ὁ ἀρχιποιμὴν Εὐμαιος.

«ὦ γέρον! κανεὶς ὁδοιπόρος, πολλὰς ἰδὼν χώραν, δὲν θὰ ἐπειθε τὴν γυναῖκά του καὶ τὸν υἱόν του ὅτι τὸν εἶδε. Πόσοι ἐπαῖται καὶ ἐστερημένοι τῶν πάντων ἀπατῶσι καὶ δὲν λέγουσι τὴν ἀλήθειαν! Ὅσοι ἐρχονται εἰς τὴν Ἰθάκην καὶ τοὺς ὁποίους ὑποδέχεται ἡ κυρία μου, τὴν ἀπατῶσι διὰ ψευμάτων. Τοὺς περιποιεῖται πολὺ, τοὺς φιλοξενεῖ καὶ τοὺς ἐρωτᾷ λεπτομερῶς· ἔπειτα δὲ στενάζει καὶ δάκρυα τρέχουσιν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της, καθὼς ἀρμόζει εἰς γυναῖκα τῆς ὁποίας ὁ σύζυγος ἀπέθανεν εἰς χώρας μακρυνάς. Καὶ σὺ ἐπίσης, ὦ γέρον, θὰ ἐπινοήσης μετ' ὀλίγον πλαστήν τινα ἱστορίαν διὰ νὰ σοὶ δώσῃ ἐνδύματα, χλαῖναν καὶ χιτῶνα. Φεῦ! ὁ κύριός μου δὲν ὑπάρχει πλέον! ἤδη οἱ κύνες καὶ τὰ ὄρνεα θὰ ἐσπάραξαν τὸ δέρμα τὸ ὁποῖον ἐκάλυπτε τὰ ὀστέα του· ἢ, ἀφοῦ εἰς τὰ κύματα τὸν κατέφαγον οἱ ἰχθύς, θὰ ἐρρίφθησαν τὰ ὀστέα του ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ θὰ ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τῶν σωρῶν τῆς ἄμμου. Οὕτως ἀπώλετο, ἀφήσας εἰς τοὺς φίλους του καὶ πρὸ πάντων εἰς ἐμὲ λύπας ὀδυνηράς, διότι ποῦ θὰ εὕρω τοσοῦτον ἥπιον κύριον, ὅπου καὶ ἂν ὑπάγω, ἔστω καὶ ἂν ἐπιστρέψω εἰς τὴν οἰκίαν τῶν γονέων μου εἵτινες μὲ ἀνέθρεψαν; δὲν κλαίω τόσον τὸν πατέρα μου καὶ

τὴν μητέρα μου, ὅση καὶ ἂν ᾦναι ἡ ἐπιθυμία μου νὰ τοὺς ἐπανιδῶ εἰς τὴν πατρίδα μου, ὅσον τὸν θεὸν Ὀδυσσεύα. Ἡ λύπη τῆς ἀπουσίας τοῦ μὲ κατακυριεύει· καὶ μολονότι εἶναι μακράν, ὦ ξένε, δὲν προφέρω τὸ ὄνομά του ἀνευ σεβασμοῦ, τόσον μὲ ἡγάπα καὶ ἦτο ἀγαθὸς πρὸς ἐμέ.· Ναί, μολονότι ἀπόντα, τὸν καλῶ ἀκόμη φίλον μου.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ θεὸς καὶ πολυπαθὲς Ὀδυσσεύς:

« Ἀγαπητὲ ξένε, εἰς ἀρνῆσαι νὰ μὲ ἀκούσης, εἰς δὲν πιστεύης ὅτι ἐπιστρέφει, εἰς ἡ καρδία σου ᾗναι πάντοτε δύσπιστος, οὐχ ἦτον ἐγὼ σοὶ λέγω, ὅχι ἀπλῶς ἀλλ' ἐνόρκως ὅτι ὁ Ὀδυσσεύς θὰ ἐπιστρέψῃ. Ἄς μὲ ἀνταμείψωσι λοιπὸν διὰ τὴν καλὴν αὐτὴν ἀγγελίαν ἅμα ἐπανεέλθῃ εἰς τὸ ἀνάκτορόν του· ἅς μοι δώσωσι τότε ὡραία ἐνδύματα, χλαῖναν καὶ χιτῶνα. Πρὶν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα ἐκείνη, μὲ ὅλην τὴν πενίαν μου, δὲν θὰ δεχθῶ τίποτε, διότι μισῶ ὡς τὰς πύλας τοῦ ἄδου ἐκεῖνον ὅστις διὰ ψευδῶν εἰδήσεων καταχρᾶται τῆς εὐπιστίας τῶν ἀνθρώπων. Λαμβάνω ὡς μάρτυρα τὸν Δία καὶ τὴν φιλόξενον ταύτην τράπεζαν καὶ τὴν ἐστίαν τοῦ ἀμωμήτου Ὀδυσσεῆος ὅπου ἀνεπαύθην, ὅτι τὰ πράγματα ταῦτα θὰ ἐκτελεσθῶσιν ὡς σοὶ τὰ εἶπον. Κατὰ τὸ ἴδιον τοῦτο ἔτος, πρὶν παρέλθῃ ὁ μὲν αὐτός, ναί, κατὰ τὴν πρώτην μάλιστα ταύτην δεκάδα, ὁ Ὀδυσσεύς θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν κατοικίαν του καὶ θὰ τιμωρήσῃ ἐκείνους οἵτινες περιεφρόνησαν εἰς τὴν οἰκίαν του τὴν σύζυγόν του καὶ τὸν υἱόν του.»

Πρὸς αὐτὸν ἀπαντήσας εἶπεν ὁ χοιρασκόκος Εὐμαιος.

« ὦ γέρον, οὔτε ἐγὼ θὰ σοὶ δώσω τὴν ἀμοιβὴν τῆς καλῆς αὐτῆς ἀγγελίας, οὔτε ὁ Ὀδυσσεύς θὰ ἐπανεέλθῃ ποτὲ εἰς τὸ ἀνάκτορόν του. Ἀλλὰ πίνε ἡσύχως· ἅς ὁμιλήσωμεν περὶ ἄλλων πραγμάτων καὶ μὴ ἐξεγείρωμεν τὰς ἀναμνήσεις ταύτας αἵτινες θλίβουσι πάντοτε τὴν ψυχὴν μου. Μὴ λάβῃς ὀπίσω ἐν τούτοις τὸν ὄρκον σου· εἴθε ὁ Ὀδυσσεύς νὰ φθάσῃ ὅπως ἐγὼ ἐπιθυμῶ καὶ ἡ Πηνελόπη καὶ ὁ σεβάσμιος Λαέρτης καὶ ὁ ὅμοιος μὲ τοὺς θεοὺς Τηλέμαχος. Φεῦ! διὰ τὸ δυστυχὲς ἐκεῖνο τέκνον κλαίω ἀκαταπαύστως. Οἱ θεοὶ τὸν

ἀνέθρεψαν ὡς τρυφερόν δενδρύλλιον, ἐγὼ δὲ ἤλπιζον ὅτι με-
ταξὺ τῶν ἀνθρώπων οὐδόλως θὰ ἦτο κατώτερος τοῦ πατρός
του μήτε κατὰ τὸ σῶμα μήτε κατὰ τὴν μορφήν· ἀλλὰ βε-
βαίως θεός τις ἢ θνητός ἐτάραξε τὰς μέχρη τοῦδε συνετὰς
φρένας του καὶ μετέβη εἰς τὴν ἐνδοξον Πύλον διὰ νὰ μάθῃ
περὶ τοῦ πατρός του. Αὐτὸν δὲ οἱ ἐνδοχοὶ μνηστῆρες ἐνεδρεύ-
ουσιν ἐπιστρέφοντα διὰ νὰ ἐκλείψῃ ἐκ τῆς Ἰθάκης καὶ νὰ
μὴ μείνῃ τὸ ὄνομα τῆς γενεᾶς τοῦ θεοῦ Ἀρκεῖσιου. Ἀλλ' ὁ-
μως ἐκείνον μὲν ἄς ἀφήσωμεν, εἴτε ἤθελε συλληφθῇ εἴτε
ἤθελε διαφύγει, καὶ εἴθε ὁ Ζεὺς νὰ τὸν προστατεύσῃ. Σὺ δέ,
ὦ γέρον, διηγῇθετι εἰς ἐμὲ τὰς ἀτυχίας σου καὶ ἀποκριθῇτέ
μοι εἰλικρινῶς· ποῖος εἶσαι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων; πόθεν
εἶσαι; ποῦ εἶναι ἡ πόλις σου, ἡ οἰκογένειά σου; διὰ τίνος
πλοίου διέσχισες τὰ κύματα; πῶς οἱ κωπηλάται σὲ ἔφε-
ρον εἰς τὴν Ἰθάκην; μεταξὺ ποίου λαοῦ καυχῶνται ὅτι ἐγεν-
νήθησαν; διότι δὲν φρονῶ ὅτι ἡδυνήθης νὰ ἔλθῃς πεζὸς εἰς
αὐτὴν τὴν νῆσον. »

Πρὸς αὐτὸν ἀπαντήσας εἶπεν ὁ συνετὸς Ὀδυσσεύς.

« Ἐγὼ λοιπὸν θὰ σοὶ διηγηθῶ ὅλα ταῦτα εἰλικρινέστατα.
Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι τὰ φαγητὰ σου καὶ ὁ οἶνός σου
ἦσαν ἀτελειώτα, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἐμένομεν ἡσύχως καθή-
μενοι ἐν τῇ κατοικίᾳ ταύτῃ, ἐνῷ ἄλλοι θὰ εἰργάζοντο, θὰ μὲ
ἦτο εὐκόλον ἐπὶ ὀλόκληρον ἔτος νὰ σοὶ διηγηθῶ τὰ ἀναρίθ-
μητα βάσανα τὰ ὅποια ἐδοκίμασα κατὰ βούλησιν τῶν θεῶν.

« Καυχῶμαι ὅτι κατάγομαι ἐκ τῆς εὐρυχώρου Κρήτης
καὶ ὅτι εἶμαι παῖς πλουσίου ἀνθρώπου ὅστις ἔσχεν ἐκ τῆς συ-
ζύγου του καὶ ἀνέθρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του πολλοὺς υἱοὺς
νομίμους· ἡ μήτηρ μου ὑπῆρξεν ἀγοραστὴ παλλακίς, ἀλλ' ὁ
πατήρ μου Κᾶστωρ, ὁ υἱὸς τοῦ Ὑλακος, μὲ ἐτίμα ὅσον καὶ
τοὺς ἐκ τοῦ νομίμου γάμου του παῖδας· καὶ αὐτὸς δὲ μετα-
ξὺ τῶν Κρητῶν ἐτιμᾶτο ὡς θεὸς καὶ διὰ τὰς μεγάλας του
ιδιοκτησίας καὶ διὰ τὰ πλούτη καὶ διὰ τοὺς ἐνδόξους υἱοὺς
του. Τέλος αὐτὸν μὲν ἀνῆρπασαν αἱ θεαὶ τοῦ θανάτου καὶ
τὸν ἔφερον εἰς τὰ μέγαρα τοῦ Πλούτωνος, οἱ δὲ γενναῖοι

Ψυχοὶ υἱοὶ τοῦ ἐμοιράσθησαν τὴν περιουσίαν τοῦ καὶ ἔβαλον κληρὸν. Εἰς ἐμὲ δὲ ἔδωκαν μίαν οἰκίαν καὶ μικρὸν μερίδιον ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τοῦ. Ἄλλ' ἔνεκα τῆς ἀρετῆς μου ἔλαβον εἰς σύζυγόν μου τὴν θυγατέρα πλουσίων γονέων, διότι δὲν ἤμην μῆτε ἀξιοκαταφρόνητος μῆτε ἀνάνδρος. Τώρα ὅμως ὅλα ἐξέλιπον· οὐχ ἦττον βλέπων τὴν καλὰ μὴν δύνασαι νὰ κρίνης περὶ τοῦ σίτου· καὶ βεβαίως ἀπειρα δεινὰ μὲ κατέβαλον. Ἡ Ἀθηναῖα καὶ ὁ Ἄρης μὲ εἶχον δώσει θάρρος καὶ ἀνδρίαν ἀκαταμάχητον· ὅσakis ἐξέλεγον πρὸς ἐνέδραν τοὺς ἀρίστους ἀνδρας, ἐτομάζων ὀλεθρον εἰς τοὺς ἐχθροὺς, οὐδέποτε τὸν θάνατον ἀνελογίζετο ἡ γενναία μου καρδιά, ἀλλὰ πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων πηδῶν μὲ τὸ δόρυ μου ἐφόνευον ἐκ τῶν ἐχθρῶν πάντα ὅστις ἦτο κατώτερός μου εἰς τὴν ὠκυποδίαν· τοιοῦτος ἤμην εἰς τοὺς πολέμους. Οὐδόλως ἠγάπων τὰς ἡσυχούς ἐργασίας, μῆτε τὰς οἰκιακὰς φροντίδας αἵτινες συνιστῶσι τὴν καλὴν οἰκογένειαν· τὰ πλοῖα, αἱ κῶπαι, οἱ πόλεμοι, τὰ ὀξέα δόρατα καὶ τὰ θανατηφόρα βέλη, τὰ ὅποια εἰς ἄλλους εἶναι πολὺ μισητὰ, εἰς ἐμὲ ἦσαν ἀγαπητὰ, διότι βεβαίως θεὸς τις μοὶ τὰ ἐνέπνευσε. Τοιουτοτρόπως ἄλλος εἰς ἄλλα ἀρέσκεται. Πρὶν τῆς ἀναχωρήσεως τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν Τρωάδα ἐννεάκις ἤδη εἶχον ὀδηγήσει κατὰ λαῶν ξένων μαχητὰς καὶ ταχυκίνητα πλοῖα καὶ τὰ πάντα μοὶ ἐτύγγανον ἐν ἀφθονίᾳ. Ἐγὼ πρῶτος ἐξέλεγον δικαίαν μερίδα τῶν λαφύρων, ὃ δὲ κληρὸς διέθετε τὰ ἐπίλοιπα καὶ μοὶ ἔδιδεν ἀκόμη πολλὰ· ἡ οἰκία μου ἠύξανε ταχέως καὶ ἐγενόμην μεταξὺ τῶν Κρητῶν φοβερὸς καὶ σεβαστός. Ὅταν δὲ ὁ βροντόφωνος Ζεὺς ἀπεφάσισε τὴν ὀλεθρίαν ἐκστρατείαν τὴν ὅποιαν ἐμελλον νὰ πληρώσωσι διὰ τοῦ αἵματός των τόσοι ἥρωες, οἱ λαοὶ διέταξαν ἐμὲ καὶ τὸν ἐνδοξον Ἴδομενέα νὰ τοὺς ὀδηγήσωμεν ἐπὶ τῶν πλοίων εἰς τὰ τρωϊκὰ πεδία. Ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀρνηθῶμεν διότι ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ ἦτο ἀπειλητικὴ. Οἱ υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν ἐπολέμουν ἐπὶ ἐννέα ἔτη, κατὰ τὸ δέκατον δὲ ἔτος ἐξεπορθήσαμεν τὴν πόλιν τοῦ Πριάμου καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὰ πλοῖα διὰ νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὰς πα-

τρίδας μας, ἀλλὰ θεὸς τις διερσκορπίσει τοὺς Ἕλληνας. Ἀλλὰ δι' ἐμὲ τὸν ἄθλιον ἐπεφύλαξεν ὁ Ζεὺς νέας δυστυχίας, διότι ἓνα μόνον μῆνα ἔμεινα εὐφραινόμενος μὲ τὰ τέκνα μου, μὲ τὴν νόμιμον σύζυγόν μου καὶ μὲ τὰ πλούτη μου· ἔπειτα ἡ καρδιά μου μοὶ ἐνέπνευσε νὰ πλεύσω πρὸς τὴν Αἴγυπτον μὲ ὡραία πλοῖα καὶ ἐκλεκτοὺς συντρόφους. Ἐξοπλίσας δὲ ἐν- νέα πλοῖα, ἐσύναξα ἀμέσως ἄνδρας.

Ἀ'Επὶ ἑξ ἡμέρας οἱ ἀγαπητοὶ μου σύντροφοι εὐωχοῦντο, ἐγὼ δὲ τοῖς ἐδίδον θύματα διὰ νὰ προσφέρωσι θυσίας εἰς τοὺς θεοὺς καὶ νὰ ἐτοιμάζωσι τὰς εὐχάρις των. Κατὰ τὴν ἐβδόμην δὲ ἡμέραν εἰσελθόντες εἰς τὰ πλοῖα δισχιζομεν τὴν θάλασσαν ὑπὸ αἴθριον οὐρανόν· οὐριος βορέας μᾶς ἀπε- μάκρυνεν ἀπὸ τὴν εὐρύχωρον Κρήτην ἐπίσης ταχέως ὥς ρεῦμα ποταμοῦ καὶ οὐδὲν ἐκ τῶν πλοίων μου ἔπαθε τίποτε, ἀλλ' ἀβλαβεῖς καὶ ὑγιεῖς ἐκαθήμεθα, ὁ δὲ ἄνεμος καὶ οἱ κυβερνῆται μᾶς διεύθυνον. Εἰς πέντε ἡμέρας ἐφθάσαμεν εἰς τὸν ποταμὸν Αἴγυπτον. Ἐσταμάτησα τὰ πλοῖά μου εἰς τὰ ὕδατά του καὶ διέταξα τοὺς συντρόφους μου νὰ μὴ ἀπομα- κρυνθῶσι καὶ νὰ φυλάττωσι τὸν στόλον, ἔπεμψα δὲ μόνον κατασκόπους διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς μέρη κατὰλληλα πρὸς κατασκόπευσιν. Ἀλλὰ παρασυρθέντες ὑπὸ τοῦ θάρρους των, καὶ ἔχοντες πεποιθήσιν εἰς τὰς δυνάμεις των, ἐλεηλάτουν τοὺς περικαλλεῖς ἀγροὺς τῶν Αἰγυπτίων, ἥρπαζον τὰς γυναῖκας των καὶ τὰ νηπιά των, αὐτοὺς δὲ ἐφάνευον. Ὁ ἀλαλαγμὸς τοῦ πολέμου ἐφθασε ταχέως μέχρι τῆς πόλεως· οἱ δὲ πα- λῖται ἀκούσαντες τὰς κραυγὰς ἔδραμον εἰς τὰς πρώτας λάμ- ψεις τῆς Ἡοῦς, καὶ ὅλη ἡ πεδιάς ἐπληρώθη ὑπὸ πεζῶν καὶ ἱππέων καὶ ἔλαμψεν ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ, ὁ δὲ τερπικέραυνος Ζεὺς ἐνέβαλεν εἰς τοὺς συντρόφους μου φυγὴν, οὐδ' ἐτόλμησε κανεὶς των νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν ὁρμὴν τῶν ἐχθρῶν καὶ παν- ταχόθεν τοὺς περιεκύκλωσεν ὁ ὄλεθρος· καὶ πολλοὶ μὲν ἐξ αὐτῶν ἔπεσαν διατρυπηθέντες ὑπὸ τοῦ ὀξέος χαλκοῦ, οἱ δὲ ἐπιλοιποὶ συνελήφθησαν ζῶντες καὶ καταδικάσθησαν εἰς βα- ρεῖας ἐργασίας. Ἐν ταύτοις ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου μοὶ ἐνέπνευσε

τὴν ἀπόφασιν ταύτην, θὰ ἦτο δὲ προτιμότερον εἰάν ἀπέθνησκον καὶ ἐξεπλήρουν ἐν Αἰγύπτῳ τὸ πεπρωμένον μου ἀφοῦ μὲ περιέμενον τόσαι ἄλλαι δυστυχίαι· ἀφήρσα ἀμέσως ἀπὸ τὴν κεφαλὴν μου τὴν ὑπερήφανον περικεφαλαίαν μου καὶ ἀπὸ τοὺς ὤμους μου τὴν ἀσπίδα, δράξας δὲ τὸ δόρυ εἰς τὴν χεῖρα ἔδραμον ἀπέναντι τῶν ἵππων τοῦ βασιλέως καὶ ἐρίλησα τὰ γόνατά του ἐναγκαλισθεὶς αὐτά. Ἐκεῖνος μὲ ἡλέησε, μὲ ἔσωσε, μὲ ἔθεσεν εἰς τὸ ἄρμα του καὶ μὲ ἔφερε δακρύοντα εἰς τὸ ἀνάκτορόν του. Ὡπὸντι πολλοὶ εἶχον ἐπιπέσει κατ' ἐπάνω μου, καὶ παραφερόμενοι ὑπὸ τῆς ὀργῆς, μὲ ἠπείλουν διὰ τῶν δοράτων των· ἀλλ' ἐκεῖνος τοὺς ἐμπόδισε φοβούμενος τὴν ὀργὴν τοῦ προστάτου τῶν ξένων Διὸς ὅστις τὰ μάλιστα ὀργίζεται διὰ τὰς κακὰς πράξεις.

Ἐπτά ἔτη ἔμεινα εἰς τὴν χώραν ἐκείνην καὶ συνήθροισα μεγάλα πλοῦτη ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους οἵτινες μοι ἔδωκαν πολλὰ δῶρα. Κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦ ὀγδόου ἔτους ἦλθεν ἄνθρωπός τις ἐκ τῆς Φοινίκης, ἐπιτηδεις ἀπατεῶν, ὅστις πολλὰ κακὰ εἶχε πράξει εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ μὲ ἐπεισε διὰ τῶν πονηριῶν του νὰ τὸν ἀκολουθήσω εἰς τὴν πατρίδα του ὅπου ἦσαν ἡ κατοικία του καὶ οἱ θησαυροὶ του. Διήλθον πλησίον του ἐν ἔτος ὀλόκληρον· οἱ μῆνες, αἱ ἡμέραι παρήρχοντο, τὸ ἔτος ἐτελείωσε καὶ αἱ ἐποχαὶ ἐπανελάβον τὴν πορείαν των· τότε μηχανώμενος νέα στρατηγήματα μὲ εἰσήγαγεν εἰς πλοῖον, ἐπὶ προφάσει μὲν νὰ τὸν συνοδεύσω εἰς Λιβύην μεταφέροντα ἐμπορεύματα, πράγματι δὲ διὰ νὰ μὲ πωλήσῃ καὶ νὰ λάβῃ ἐκ τῆς πωλήσεώς μου ποσὸν σημαντικόν. Τὸν ἠκολούθησα λοιπὸν οὐχὶ ἀνυπόπτως ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης. Τὸ πλοῖον ἐπλεεν ὑπὸ αἴθριον οὐρανόν, οὐριος δὲ βορέας ἔφερεν αὐτὸ ἀπέναντι τῆς Κρήτης, ἀλλ' ὁ Ζεὺς προητοίμαζε τὸν ὀλεθρόν μας. Ἦδη εἶχομεν χάσει ἀπὸ τὰ βλέμματά μας τὸ παράλιον καὶ οὐδεμίαν ξηρὰ ἐφαίνετο· δὲν ἐβλέπομεν πλέον εἰμὴ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν ἀπέραντον ἑκτασιν τῆς θαλάσσης, ὅτε ὁ θεὸς οὗτος ἐπεκρέμασεν ὑπεράνω τοῦ πλοίου σκοτεινὴν νεφέλην, ὅλη δὲ ἡ περίξ θαλάσσα ἐ-

σκοτίσθη. Ἐν τούτοις ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου ἐβρόντησε καὶ ἔρριψεν ἐφ' ἡμῶν τὸν κεραυνὸν τοῦ· τὸ πλοῖον, ὑπὸ τὰ ἐπανελημμένα κτυπήματά του, περιστράφη καὶ ἐγέμισεν ἀπὸ ὀσμὴν θείου, οἱ δὲ Φοῖνικες ἐκτὸς ἐαυτῶν ἐκυλίσθησαν εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ τὸ κύμα τοὺς παρέσυρε περὶ τὸ μέλαν πλοῖον ὁμοίους μὲ θαλάσσια πτηνὰ καὶ θεὸς τις τοὺς ἐστέρησε τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιστροφῆς. Τότε ὁ Ζεὺς ἔρριψεν ὑπὸ τὴν χεῖρά μου μέγαν ἱστὸν διὰ νὰ δυνηθῶ μὲ ὄλην τὴν θλίψιν μου νὰ διαφύγω τὴν κακὴν μοῖραν καὶ τὸν ὄλεθρον. Ἐναγκαλισθεῖς δὲ ἰσχυρῶς τὸ σύντριμμα ἐκεῖνο ἀφέθην εἰς τὴν μανίαν τῶν ἀνέμων. Καὶ ἐπὶ ἐννέα μὲν ἡμέρας ἐφερόμην ὑπ' αὐτῶν, κατὰ δὲ τὴν δεκάτην νύκτα, βαθείας οὐσῆς σκοτίας, ὑπερμέγεθες κύμα μὲ ἔρριψεν εἰς τὴν γῆν τῶν Θεσπρωτῶν, εἰς τὴν χώραν ἐκείνην ὃ ἦρως Φεῖδων, βασιλεὺς τῶν Θεσπρωτῶν, μὲ ἐπεριποιήθη δωρεάν, διότι ὁ ἀγαπητὸς υἱὸς του, ἐπελθὼν καὶ εὐρών με καταβεβλημένον ὑπὸ τοῦ ψύχους καὶ τοῦ καμάτου, μὲ ἀνήγειρε διὰ τῆς χειρὸς του καὶ μὲ ἔφερεν εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν ὅπου μοὶ ἔδωκεν ἐνδύματα, χλαῖνάν καὶ χιτῶνα.

«Εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ἤκουσα νὰ γίνεται λόγος περὶ τοῦ Ὀδυσσεύς· ὁ Φεῖδων μὲ διηγῆθη ὅτι τὸν εἶχε φιλοξενήσει καὶ περιποιηθῇ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐπανερχόμενον εἰς τὴν Ἰθάκην. Μοὶ ἔδειξε τοὺς θησαυροὺς ὅσους εἶχε συνάξει ὁ κύριός σου, τὸν χαλκόν, τὸν χρυσόν καὶ τὸν δυσκόλως κατεργαζόμενον σίδηρον, δῶρα τόσον πολύτιμα ὥστε νὰ θρέψωσι μέχρι δεκάτης γενεᾶς. Ὅλα δὲ τὰ ἄπειρα ἐκεῖνα πλούτη ἦσαν κεκλεισμένα εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ βασιλέως ὅστις ἐβέβαίον ὅτι ὁ Ὀδυσσεὺς εἶχε μεταβῇ εἰς τὴν Δωδώνην διὰ νὰ ἀκούσῃ παρὰ τῆς ὑψικόμου ἑρμῆος τὰς βουλὰς τοῦ Διὸς καὶ μάθῃ ἐὰν μετὰ τόσον μακρὰν ἀπουσίαν ἐπρεπε νὰ ἐπανέλθῃ μετὰ τοῦ λαοῦ τῆς Ἰθάκης κρυφίως ἢ φανερώς. Ὁ δὲ Φεῖδων κάμων σπονδὰς μὲ ὥρκισθη ὅτι τὸ πλοῖον εἶχε ῥιφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἔτοιμοι ἦσαν αἱ κωπηλάται οὔτινες ἔμελλον νὰ μεταφέρωσι τὸν Ὀδυσσεᾶ εἰς τὴν ἀγαπητὴν πα-

κρίδα του. Ἄλλ' ἐγὼ ἀνεχώρησα πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἥρωος. Ὁ φειδῶν ἐπωφελήθη τῆς εὐκαιρίας νὰ μὲ ἀποστείλῃ μὲ πλοῖον θεσπρωτικὸν μεταβαῖνον εἰς Δουλίχιον καὶ διέταξε νὰ μὲ φέρωσι μετὰ πολλῆς περιποιήσεως πρὸς τὸν βασιλέα Ἀκαστον. Ἄλλ' οἱ ναῦται συνέλαβον κατ' ἐμοῦ κακοὺς σκοποὺς διὰ νὰ ἐξαντλήσω ὕλας τὰς δυστυχίας. Ἄμα τὸ πλοῖον ἐμακρύνθη ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, ἠτοιμάσθησαν νὰ μὲ στερήσωσι τῆς ἐλευθερίας, μοὶ ἀπέσπασαν τὰ ἐνδύματά μου, τὴν χλαῖναν καὶ τὸν χιτῶνα, καὶ ἔρριψαν περὶ τὸ σῶμά μου ἄθλιον ῥάκος, τὴν κατεσχισμένην ταύτην χλαῖναν τὴν ὁποῖαν βλέπεις, κατὰ τὴν ἰδίαν δὲ ἐσπέραν ἐφθάσαμεν εἰς τοὺς καλλιεργημένους ἀγροὺς τῆς ὥραιας Ἰθάκης. Τότε μὲ ἔδεσαν ἰσχυρῶς ἐπὶ τῶν ἑδρῶν τοῦ πλοίου διὰ στερεῶν σχοινίων, καὶ ἔπειτα ἀπεβιβάσθησαν καὶ ἔσπευσαν νὰ δειπνήσωσιν ἐπὶ τῆς ἄμμου τῆς παραθαλασσίας. Ἐν τούτοις οἱ θεοὶ ἔλυσαν εὐκόλως τὰ δεσμά μου· περιεκάλυψα τὴν κεφαλὴν μὲ τὸ ῥάκος τοῦτο, κατέβην ὀλισθήσας διὰ τοῦ πηδαλίου καὶ μετ' ὀλίγον τὸ στῆθός μου ἐπέβρε τὰ κύματα· ἐξέτεινα τὰς δύο χεῖρας, ἔσχιζα τὸ ὕδωρ κολυμβῶν καὶ ἐφθασα εἰς τὴν παρὰ τὴν μακρυνθεὶς ἀπὸ τοὺς σκληροὺς ἐκείνους ἀνθρώπους. Τέλος ἐξῆλθον εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἀνέβην εἰς μέρος ὅπου μεγάλαι δρυὲς ἐκτείνουσι τοὺς κλάδους των. Ἐκεῖ ἐκρύβην, ἐκεῖναι δὲ μὲ ἐζήτουν ψιθυρίζοντες· ἀλλ' εἶδον τέλος ὅτι ἦτο ἀνωφελὲς νὰ ἐρευνῶσι περισσότερον καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸ πλοῖόν των· αὐτοὶ οἱ θεοὶ μὲ ἔκρυψαν ἀπὸ τὰ βλέμματα των καὶ μὲ ὠδήγησαν εἰς τὴν κατοικίαν ἀνθρώπου φρονίμου, διότι ἡ εἰμαρμένη θέλει νὰ ζήσω ἀκόμῃ »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπαντῶν εἶπεν ὁ Εὐμαιος ὁ χοιροβοσκός.

Ἄδυστυχῇ ξένη! πόσον ἡ διήγησίς σου συνεκίνησε τὴν ψυχὴν μου! πόσαι κακοπάθειαι! πόσαι περιπλανήσεις ἀτελείωτοι! Ἄλλ' ὅσα μὲ εἶπες περὶ τοῦ Ὀδυσσέως δὲν τὰ εὐρίσκω λογικὰ, οὔτε δύνασαι νὰ μὲ πείσῃς, καὶ οὔτε ἦτο ἀνάγκη εἰς τοιαύτην ἡλικίαν νὰ ψεύδεσαι χωρὶς κανὲν ὄφελος. Ἐγὼ ἡξέυρω πολὺ καλὰ ποῖα εἶναι ἡ ἐπάνοδος τοῦ Ὀ-

δυσσέως ὅστις ἐμισήθη παρ' ὅλων τῶν ἀθανάτων ἀφοῦ δὲν τὸν ἄφησαν νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὰ κτυπήματα τῶν Τρώων, ἢ μετὰ τὸν πόλεμον εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν φίλων του. Οἱ Ἀχαιοὶ τότε θὰ τῷ ἤγειρον τάφον καὶ θὰ ἐκληροδοτοῦν εἰς τὸν υἱόν του μεγάλην δόξαν· ἀλλ' αἱ Ἄρπυιαι τὸν ἀνῆρπασαν ἀφανῶς, καὶ ἐγὼ ζῶ ἐνταῦθα μόνος μετὰ τῶν ποιμνίων μου. Οὐδέποτε μεταβαίνω εἰς τὴν πόλιν, ἐκτός ἐάν με ζητήσῃ ἡ συνετὴ Πηνελόπη ὁσάκις λάβῃ εἰδησίην τινα. Τότε ὅλοι οἱ περὶ αὐτὴν κάθηνται καὶ ζητοῦσι πληροφορίας, καὶ ὅσοι λυποῦνται διὰ τὴν μακροχρόνιον ἀπουσίαν τοῦ βασιλέως των, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες χαίρουσι κατατρώγοντες δωρεάν τὰ πλοῦτη του. Ἀλλὰ δὲν εἰμπορῶ μετὰ χαρᾶς νὰ ἐρωτήσω ἢ νὰ ὁμιλήσω περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἀφ' οὗ τοῦ Αἰτωλὸς τις μὲ ἠπάτησε διὰ τῶν λόγων του. Εἶχε φανεύσει ἓνα ἄνθρωπον, καὶ ἀφοῦ περιεπλανήθη εἰς πολλὰς χώρας ἦλθεν εἰς τὴν κατοικίαν μου εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ἐπεριποιήθη φιλοφρόνως, καὶ μὲ ἐβεβαίωσεν ὅτι εἶδε τὸν κύριόν μου εἰς τὴν Κρήτην πλησίον τοῦ Ἰδομενέως ἐπισκευάζοντα τὰ ὑπὸ τῆς τρικυμίας κατασυντριβέντα πλοῖά του. «Ναί, με εἶπεν, ὁ Ὀδυσσεὺς θὰ ἐπιστρέψῃ κατὰ τὸ θέρος τοῦτο ἢ κατὰ τὸ φθινόπωρον μὲ ἄπειρα πλοῦτη καὶ μὲ ὅλους τοὺς θεῖους συντρόφους του.» Καὶ σὺ, γέρον, ὅστις ὑπέφερες πολλὰ βάσανα, ἐπειδὴ θεὸς τις σὲ ἔφερε πλησίον μου, μὴ ζητῆς διὰ τῶν ψεύδεων νὰ γίνῃς εὐάρεστος καὶ νὰ με εὐχαριστήσῃς· διότι οὐχὶ τούτων ἕνεκα ἐγὼ θὰ σὲ σεβασθῶ καὶ θὰ σὲ περιποιηθῶ, ἀλλὰ διότι φοβοῦμαι τὸν προστάτην τῶν ξένων Δία καὶ λυποῦμαι σὲ τὸν ἴδιον.»

Πρὸς αὐτὸν ἀπαντήσας εἶπεν ὁ πολύτροπος Ὀδυσσεύς.

«Ἄ ! βεβαίως τὸ στῆθός σου ἐγκλείει πολὺ δόσπιστον καρδίαν. Πῶς, οἱ ὄρκοι μου δὲν σὲ ἐκλόνισαν ! ἀλλ' ἄς κάμωμεν μίαν συμφωνίαν καὶ ἄνωθεν ἡμῶν οἱ κατοικοῦντες τὸν Ὀλύμπου θεοὶ ἄς ᾖναι μάρτυρες. Ἐὰν μὲν ὁ βασιλεὺς σου ἐπανεῖλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, θὰ μοὶ δώσῃς ἐνδύματα, χλαῖναν καὶ χιτῶνα, καὶ θὰ με ὁδηγήσῃς εἰς τὸ Δουλίχιον

κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς μου· εἰάν δὲ δὲν ἐπανεέλθῃ καθὼς σοὶ ἀναγγέλλω, διάταξον τοὺς ὑπηρέτας σου νὰ μὲ κρημνίσωσιν ἀπὸ τὴν κορυφὴν βράχου ἵνα εἰς τὸ μέλλον οἱ ἀπάτεῶνες παύσωσι τὰ μάταια ψεύδη των.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπαντῶν εἶπεν ὁ θεὸς χοιροβοσκός.

«Ξένη, ἡ πράξις αὕτη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τώρα καὶ εἰς τὸ μέλλον, θὰ ἡμαύρου τὴν ὑπόληψίν μου καὶ τὴν λάμπιν τῆς ἀρετῆς μου. Πῶς, ἀφοῦ σὲ εἰσήγαγον εἰς τὴν κατοικίαν μου καὶ σὲ ἐφιλοξένησα, νὰ σοῦ στερήσω τὴν ἀγαπητὴν σου ζῶην καὶ νὰ τολμήσω ἔπειτα νὰ ἀποτείνω εὐχὰς καὶ δεήσεις πρὸς τὸν Δία τὸν υἱὸν τοῦ Κρόνου! Ἀλλὰ τώρα ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ δείπνου· μετ' ὀλίγον θὰ ἔλθωσιν οἱ σύντροφοί μου καὶ θὰ ἐτοιμάσωμεν εἰς τὴν καλύβην τὸ φαγητόν μας.»

Τοιοῦτοτρόπως αὐτοὶ μὲν ταῦτα ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, ἔφθασαν δὲ μετ' ὀλίγον οἱ χοῖροι καὶ οἱ βοσκοί. Καὶ τὰ μὲν θήλεα τὰ ἐκλείσαν εἰς τοὺς προσδιωρισμένους σταύλους, ἀπερίγραπτος δὲ ταραχὴ ἠγέρθη μεταξὺ τῶν μανδριζομένων χοίρων. Τότε ὁ θεὸς χοιροβοσκὸς ἔκραξε πρὸς τοὺς συντρόφους του.

«Φέρετέ μοι τὸν παχύτερον χοῖρον διὰ νὰ τὸν θυσιάσω πρὸς τιμὴν τοῦ ξένου ὅστις μᾶς ἦλθε μακρόθεν, μετ' αὐτοῦ δὲ ἄς εὐφρανθῶμεν καὶ ἡμεῖς οἵτινες τυραννοῦμεθα βόσκοντες τοὺς λευκόδοντας χοίρους καὶ βλέποντες τοὺς ξένους νὰ κατατρώγωσιν ἀτιμωρητὶ τοὺς κόπους μας.»

Ταῦτα εἰπὼν ἔκοψε ξύλα μὲ τὸν ἠκονημένον σίδηρον, οἱ δὲ σύντροφοί του ἔφερον χοῖρον πενταετῇ παχύτατον καὶ τὸν ἔρριψαν πλησίον τῆς ἐστίας. Ἀλλ' ὁ Εὐμαιὸς δὲν ἐλησμόνησε τοὺς ἀθανάτους, διότι εἶχε φρένας εὐσεβεῖς. Προσφέροντων λοιπὸν ἀπαρχὰς, ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τοῦ λευκόδοντος χοίρου καὶ νύχθη εἰς ὄλους τοὺς θεοὺς νὰ ἐπανεέλθῃ ὁ πολύτροπος Ὀδυσσεὺς εἰς τὴν αἰκίαν του. Ἐπειτα ὕψωσε σχίζαν δρυὸς τὴν ὁποίαν ἐφύλαξεν ἀκεραίαν ὅταν ἔκοψε τὰ ξύλα, καὶ ἐκτύπησε δι' αὐτῆς τὸ ζῶον.

τὸ ὅποιον ἐγκατέλιπεν ἡ ζωὴ ἀμέσως. Πάραυτα δὲ οἱ βοσκοὶ τὸ ἐσφαξαν, τὸ ἐκαυσαν καὶ ἤνοιξαν τὰ σπλάγγνα του. Ὁ δὲ Εὐμαιος, διὰ νὰ κάμῃ τὴν προσφοράν, ἔλαβε τεμάχια ὡρὰ ἐξ ὅλων τῶν μελῶν, τὰ ἐκάλυψε διὰ λίπους καὶ τὰ ἐρύμφεν εἰς τὸ κατὶν πῦρ, ἐπιπάσσων αὐτὰ δι' ἱερᾶς κρητῆς. Τότε κατέκοψαν τὰ λοιπὰ, τὰ ἐπέρασαν εἰς ὄβελους, τὰ ἔψησαν μετὰ προσοχῆς, τὰ ἀπέσυραν τοῦ πυρὸς καὶ τὰ ἔθεσαν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὁ δὲ Εὐμαιος, ἱστάμενος ὀρθίως, τὰ διένειμε, διότι τὸ πνεῦμά του δὲν ἡγνόει τί ἦτο δίκαιον. Κατ' ἀρχὰς ἔκαμεν ἐπτὰ μερίδια προσευχόμενος· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀφιέρωσεν εἰς τὰς Νύμφας καὶ εἰς τὸν υἱὸν τῆς Μαίας Ἑρμῆν ἀποτείνων πρὸς αὐτοὺς εὐχάς, τὰ δὲ λοιπὰ τὰ διένειμε μεταξὺ τῶν συνδαιτυμόνων καὶ ἐτίμησε τὸν Ὀδυσσεά δοὺς αὐτῷ ὀλόκληρα τὰ νῶτα τοῦ χαλκόδοντος χοίρου. Ἡ δὲ καρδιά τοῦ βασιλέως εὐφράνθη καὶ ἀποτείνας πρὸς αὐτὸν τὸν λόγον τῷ εἶπεν ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς.

«Εἶθε, ὦ Εὐμαίε, νὰ ἀγαπᾶσαι πάντοτε παρὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Κρόνου, σὺ ὅστις εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὐρισκόμενον μὲ τιμᾶς διὰ τῶν εὐχύμων τούτων φαγητῶν.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπαντῶν εἶπεν ὁ Εὐμαιος ὁ χοιροβοσκός.

«Τρῶγε, ἀγαπητὴ ξένη, καὶ εὐφραίνου μὲ ταῦτα τὰ ὅποια εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν μας· ὁ θεὸς δίδει τὸ μὲν καὶ ἀρνεῖται τὸ δὲ ὅπως θέλει ἡ καρδιά του, διότι εἶναι παντοδύναμος.»

Εἶπε καὶ προσέφερε τὰς ἀπαρχὰς εἰς τοὺς αἰωνίους θεοὺς. Ἀφοῦ δὲ ἔκαμε σπονδὰς μὲ ἄκρατον οἶνον, ἔθεσε τὸ ποτήριον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ πορθητοῦ τῶν πόλεων Ὀδυσσεῶς ὅστις ἐκάθητο πλησίον τοῦ μεριδίου του. Τὸν ἄρτον διένειμεν ὁ ὑπηρέτης Μεσαύλιος τὸν ὅποιον αὐτὸς ὁ ἴδιος Εὐμαιος εἶχεν ἀγοράσει κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ κυρίου του, ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῆς Πηνελόπης ἢ τοῦ σεβασμίου Λαέρτου. Τάφιοι θαλασσοπόροι τὸν εἶχον πωλήσει εἰς αὐτὸν, καὶ οὗτος τὸν ἐπλήρωσεν ἐκ τῶν ἰδίων του χρημάτων.

Οἱ δαιτυμόνες ἔτεινον τὰς χεῖρας καὶ ἔλαβον τὰ ἐνώπιόν των τεθειμένα φαγητά. Ἀφοῦ δὲ κατεσίγασαν τὴν

πειναν καὶ τὴν δίψαν ἀφῆρσεν ὁ Μεσαύλιος τὸν ἄρτον, οἱ δὲ χορτασθέντες βοσκοὶ ἠγέρθησαν διὰ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰς κλῖνας των. Ἡ νύξ ἐπῆλθε θλιβερά καὶ σκοτεινή· ὁ Ζεὺς δὲν ἔπαυσε νὰ βρέχῃ, καὶ ὁ ὑγρὸς Ζέφυρος νὰ πνέῃ σφοδρῶς. Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὸν ἀρχιβοσκόν, ὅστις τὸν ἐπεριποιεῖτο τόσον πολὺ, καὶ διὰ νὰ ἰδῇ ἐὰν θὰ ἐξεδύετο τὴν ἰδίαν του χλαῖναν διὰ νὰ τὴν δώσῃ εἰς αὐτόν, ἢ θὰ ἐζήτει καμμίαν ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας του, διηγήθη τὸ ἀκόλουθον περιστατικόν.

«Ἀκούσατέ με τώρα, Εὐμαιε, καὶ ὑμεῖς οἱ λοιποὶ σύντροφοι, θὰ σᾶς εἰπῶ λόγον τινὰ πρὸς καύχησίν μου, διότι μὲ παρακινεῖ ὁ ζαλιζὼν τὰς φρένας οἶνος ὅστις καὶ εἰς αὐτόν τὸν σοβαρὸν ἐμπνέει ἄσματα, γέλωτας, χοροὺς, καὶ πολυλάκις τῷ ἀποσπᾷ λέξεις τὰς ὁποίας φρονιμώτερον θὰ ἦτο νὰ ἐσιώπα. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ γλῶσσά μου ἐλύθη, δὲν θὰ κρύψω τὸν στοχασμὸν μου. Ἄχ! διατὶ νὰ μὴν ἔχω τὴν πρώτην νεότητα καὶ τὴν πρώτην ῥώμην ὥς ὅτε ἐνώπιον τῆς Τρωάδος ὠδηγοῦμεν ἐνέδρας! Ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Μενέλαος ἦσαν ἀρχηγοὶ μας, ἐγὼ δὲ ἤμην τρίτος ἀρχηγὸς διότι ἐκεῖνοι τὸ ἀπῆτησαν. Ἐφθάσαμεν πλησίον τῆς πόλεως, ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ὑψηλῶν τειχῶν· καὶ ἡμεῖς μὲν περὶ τὸ φρούριον μεταξὺ πυκνῶν θάμνων καὶ βαλτωδῶν καλαμώνων ἐκειτόμεθα ἐνεδρεύοντες ἔνοπλοι, κακὴ δὲ νύξ παγετώδης περιεκάλυψεν ἡμᾶς· ἡ χιὼν ἐσωρεύετο ἐπάνω μας ψυχρά ὥς πάχνη, καὶ πέριξ τῶν ἀσπίδων μας ἐσχηματίζετο κρύσταλλος. Καὶ ὅλοι μὲν οἱ ἄλλοι σύντροφοί μου, ἔχοντες τὰς χλαῖνας καὶ τοὺς χιτῶνάς των, ἐκοιμῶντο ἀναπαυτικῶς μὲ τοὺς ὤμους κεκαλυμμένους διὰ τῶν ἀσπίδων· ἐγὼ ὅμως ἐξ ἀπρονοησίας εἶχα ἀφήσει τὴν χλαῖνάν μου εἰς τὴν σκηνὴν μου διότι δὲν προέβλεπον ὅτι ἤθελεν ἐπέλθει τόσον δριμύ ψυχρός, καὶ μετ' ἐμοῦ δὲν εἶχον ἄλλα τι εἰμὴ τὴν ἀσπίδα μου καὶ τὸν λαμπρὸν ζωστῆρά μου. Εἰς τὸ τελευταῖον τρίτον τῆς νυκτός, ἐνῶ τὰ ἄστρα ἦσαν πρὸς τὴν δύσιν των, ὠθισα

διὰ τοῦ ἀγκῶνος τὸν γείτονα μου Ὀδυσσεά καὶ τῷ εἶπον τοὺς λόγους τούτους τοὺς ὁποίους ἀμέσως ἐνόησεν.

«Βύγενῃ υἱὲ τοῦ Λαέρτου, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, δὲν θά νῆμαι ἐπὶ πολὺν καιρὸν ἀκόμη μεταξύ τῶν ζώντων· τὸ πῦχος μὲ ἐδάμασε διότι δὲν ἔχω χλαῖναν· θεὸς τις μὲ νῆπάτησε πείσας με ὅτι ἤρκει ὁ χιτῶν μου, καὶ τῶρα δὲν νῦπάρχει σωτηρία.»

«Ταῦτα εἶπον, ἐκεῖνος δὲ, ταχὺς εἰς τὸ συμβουλευεῖν καὶ εἰς τὸ μάχεσθαι, συνέλαβεν ἀμέσως τὴν ἐξῆς ιδέαν καὶ μὲ εἶπε χαμηλοφώνως.

«Σιώπα τώρα μήπως κανεῖς ἄλλος σὲ ἀκούσῃ.»

«Ἐπειτα, στήριξας τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος, ἔκραξε.

«Φίλοι, ἀκούσατέ με· θεῖος ὄνειρος μὲ ἐπεσκέφθη κοιμώμενον. Ὀνειρεύθη ὅτι πολὺ ἀπεμακρύνθημεν ἀπὸ τὰ πλοῖα. Ὡς δὲ δράμῃ λοιπὸν κανεῖς ἐξ ὑμῶν πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ νὰ τὸν πείσῃ νὰ στείλῃ ἀπὸ τὸ στατόπεδον περισσοτέρους Ἕλληνας.»

«Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ Θόας, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνδραίμονος, ἀνεπήδησεν εὐθύς, ἔρριψεν ἀπ' ἐπάνω του τὴν πορφυρόχρουν χλαῖναν του καὶ ἔσπευσε τρέχων πρὸς τὸ στατόπεδον. Τότε ἐγὼ περιετυλίχθην μὲ τὸ ἔνδυμα ἐκεῖνο καὶ ἐκαιμήθην ἀναπαυτικὰ μέχρις οὗ ἀνέτειλεν ἡ χρυσόθρονος Ἥως. Ἄχ! διατὶ νὰ μὴν ἔχω τὴν πρώτην μου νεότητα καὶ τὴν πρώτην ῥώμην! βροχὸς τις θὰ μοὶ ἔδιδε τὴν χλαῖναν του οἰκτεῖρων καὶ σεβόμενος γενναῖον ἄνθρωπον. Τώρα ὁμως, ἐπειδὴ φορῶ τὰ ἄθλια ταῦτα ῥάκη, μὲ ἔχουσι παρερρίμμενον.»

Πρὸς τοῦτον ἀπαντῶν εἶπεν ὁ Εὐμαιος ὁ χοιροβοσκός.

«ὦ γέρον, ἡ διήγησίς σου εἶναι ἐξαίρετος, καὶ δὲν εἶπες τίποτε μέχρι τοῦδε ἀνωφελῶς. Ὅχι, οὔτε φορέματος θὰ στερηθῇς, οὔτε ἄλλου τινὸς ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ δίδωνται εἰς δυστυχῇ ἱκέτην ἐλθόντα ἀπὸ μακράν. Ἀλλ' ὅταν ἐξημερώσῃ πρέπει πάλιν νὰ φορέσῃς τὰ ῥάκη σου. Δὲν ἔχομεν ἐδῶ πολλὰς χλαῖνας μήτε χιτῶνας διὰ νὰ ἀλλάσωμεν, μία δὲ μόνη ἐνδυμασία ἀρκεῖ εἰς ἕκαστον ἄνθρωπον.

Ἄλλ' ὁ ἀγαπητὸς υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεύς, ἅμα ἐπιστρέψῃ θὰ σοὶ δώσῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐνδύματα, χλαῖναν καὶ χιτῶνα, καὶ θὰ σὲ ἀποστείλῃ ὅπου θελήσῃ ἡ καρδία σου καὶ ἡ ψυχὴ σου.»

Ταῦτα εἰπὼν ἠγέρθη καὶ ἕστησε πλησίον τοῦ πυρὸς κλίνην τὴν ὁποίαν ἕστρωσε μὲ δέρματα προβάτων καὶ αἰγῶν. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἐξηπλώθη ἐπ' αὐτῆς, ὁ δὲ βοσκὸς ἔρριψεν ἐπ' αὐτοῦ πυκνὴν καὶ μεγάλην χλαῖναν τὴν ὁποίαν ἐφύλαττε πρὸς ἀλλαγὴν καὶ τὴν ὁποίαν ἐφόρει ὁσάκις βιαία βροχὴ κατεπλημμύρει τοὺς ἀγρούς.

Οὕτως ἀνεπαύθη ὁ Ὀδυσσεὺς, οἱ δὲ νέοι βοσκοὶ κατεκλίθησαν πλησίον του. Ἄλλ' ὁ Εὐμαιὸς δὲν ἀπεφάσιζε νὰ κοιμηθῇ μακρὰν τῆς ἀγέλης του καὶ ἐξῆλθε μὲ τὰ ὄπλα του, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἐχάρη διὰ τὰς φροντίδας τὰς ὁποίας ἐκεῖνος ἐλάμβανε κατὰ τὴν ἀπουσίαν του. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ὁ θεράπων ἔρριψεν ἠκονημένον ξίφος περὶ τοὺς ἰσχυροὺς ὤμους του, ἔπειτα δὲ ἐνεδύθη τὸ ἐκ μεγάλης αἰγὸς τριχωτὸν δέρμα καὶ ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖρας ὀξὺ ἀκόντιον διὰ νὰ προστατεύεται ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης καὶ κατὰ τῶν κυνῶν καὶ κατὰ τῶν ἀνθρώπων. Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν ὁ μὲν Εὐμαιὸς, μετέβη νὰ κατακλιθῇ πλησίον τῆς ἀγέλης του εἰς βαθὺ σπήλαιον προφυλαττόμενον ἀπὸ τὸν βορέαν ὅπου ἐκοιμῶντο οἱ χοῖροί του.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο΄

Ἡ δὲ Παλλὰς Ἀθηνᾶ ὑπῆγεν εἰς τὴν εὐρύχωρον Λακεδαίμονα διὰ νὰ παρακινήσῃ τὸν ἑνδοξὸν υἱὸν τοῦ μεγαθύμου Ὀδυσσεύς νὰ σπεύσῃ τὴν ἀναχώρησίν του. Εὗρε δὲ τοὺς δύο νέους ἥρωας κατακεκλιμένους εἰς τὸν πρόδομον τοῦ ἐνδόξου Μενελάου· τὸν μὲν Πεισίστρατον κοιμώμενον βα-

θέως, τὸν δὲ Τηλέμαχον δὲν εἶχε καταλάβει ὁ γλαυκὸς ἄπνος, διότι εἰς τὴν καρδίαν του κατὰ τὴν θεῖαν νύκτα διηγείροντο ἀνησυχίαι περὶ τοῦ πατρός του. Σταθεῖσα δὲ πλησίον του ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ τῷ εἶπε.

«Τηλέμαχε, δένειναι καλὸν νὰ πλανᾷσαι περισσότερον καιρὸν μακρὰν τῆς οἰκίας σου ἀφίνων τὰ πλοῦτή σου εἰς τὴν διάκρισιν ἀνθρώπων βιαίων καὶ παρανόμων, μήπως σοῦ καταφάγωσι τὰ πάντα μοιράζοντες τὰ κτήματά σου καὶ ἀποβῇ τὸ ταξειδιὸν σου μάταιον. Παρακίνησον λοιπὸν τὸν ἀνδρεῖον Μενέλαον νὰ σὲ ἀποστείλῃ διὰ νὰ εὕρῃς ἀκόμη εἰς τὴν οἰκίαν σου τὴν ἀρίστην μητέρα σου, διότι ἤδη ὁ πατήρ της καὶ οἱ ἀδελφοί της τὴν στενοχωροῦσι νὰ συζευχθῇ τὸν Εὐρύμαχον ὅστις διακρίνεται μεταξὺ τῶν μνηστήρων διὰ τὰ δῶρά του καὶ ὑπόσχεται πλουσιωτάτην προίκα. Πρόσεξον μήπως παρὰ τὴν θέλησίν σου σοὶ ἀφαιρέσωσιν ἐκ τῆς οἰκίας σου μέρος τι τῶν θησαυρῶν σου. Ἡξεύρεις ποίαν ψυχὴν περικλείει τὸ στήθος γυναικός; θέλει πάντοτε νὰ αὐξάνῃ τὰ κτήματα ἐκείνου τὸν ὁποῖον συζεύγνυται, ἡ δὲ ἐνθόμῃσις τῶν πρώτων της τέκνων τὰ ὑποῖα ἐγέννησεν ἐκ τοῦ ἀνδρός ὅστις ἀπέθανε καὶ ὅστις τὴν ἔλαβε παρθένον, ἐξαλειφεται καὶ ποτὲ δὲν ἐρωτᾷ περὶ αὐτῶν. Ἀναχώρησον λοιπὸν, καὶ μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν οἱ θεοὶ θὰ σοὶ δείξωσιν ἐνδοξὸν τινα σύζυγον, ἐμπιστεύθητι τὰ πλοῦτή σου εἰς ἐκείνην ἐκ τῶν ὑπηρετριῶν σου ἣτις ἤθελε σοὶ φανῇ μᾶλλον πιστή. Τώρα ἔχω νὰ σὲ εἰπῶ ἀκόμη ἄλλην μίαν λέξιν· οἱ ἀνδρεῖότεροι τῶν μνηστήρων σὲ ἐνεδρεύουσιν εἰς στενὸν τι, μεταξὺ τῆς Ἰθάκης καὶ τῆς πετρώδους Σάμης, ἐπιθυμοῦντες νὰ σὲ φονεύσωσι πρὶν φθάσῃς εἰς τὴν ἀγαπητὴν σου πατρίδα. Ἀλλ' ἐγὼ νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἐπιτύχῃς τοῦ σκοποῦ τῶν, καὶ πρὶν τούτου ἡ γῆ θὰ καλύψῃ πολλοὺς ἐξ ἐκείνων οἵτινες τρώγουσι τὴν περιουσίαν σου. Κυβέρνα τὸ πλοῖόν σου μακρὰν τῶν νήσων καὶ πλέε διὰ νυκτός, ἐκεῖνος δὲ ἐκ τῶν θεῶν ὅστις ἐπαγρυπνεῖ διὰ τὴν σωτηρίαν σου θὰ ἀποστείλῃ ὀπισθέν σου ἄνεμον οὐριον. Ἄμα φθάσῃς εἰς τὴν

πλησιεστέραν ἀκτὴν τῆς Ἰθάκης ἀποβιβάσθητι μόνος· πέμψον ἀκολουθῶς εἰς τὴν πόλιν τὸ πλοῖον μεθ' ὧλων τῶν συντρόφων σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν χοιροβοσκόν σου Εὐρμαῖον ὅστις πάντοτε εἶναι εὖνους πρὸς σέ. Κοιμηθήτι ἐκεῖ καὶ εἰπέ εἰς αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πόλιν καὶ νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς τὴν Πηνελόπην ὅτι ἐπανῆλθες σῶος καὶ ἀβλαβῆς ἐκ τῆς Πύλου.»

Καὶ ἡ Ἀθηνα εἰποῦσα ταῦτα ἀπεμακρύνθη καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν εὐρύχωρον Ὀλυμπόν, ὁ δὲ Τηλέμαχος, κινήσας διὰ τῆς ἄκρας τοῦ ποδὸς τὴν πτέρναν τοῦ Πεισιστράτου, τὸν ἀφύπνισε καὶ τῷ εἶπεν.

«Ἐγέρθητι, υἱέ τοῦ Νέστορος, καὶ ζευξόν εἰς τὸ ὄχημα τοὺς ἰσχυροὺς ἵππους σου διὰ νὰ ἀναχωρήσωμεν.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ὁ υἱὸς τοῦ Νέστορος Πεισίστρατος.

«Τηλέμαχε, οἷαδήποτε καὶ ἂν ᾖναι ἡ ἀνυπομονησίᾳ μας, δὲν δυνάμεθα νὰ ὁδοιπορήσωμεν διὰ νυκτός, ἀλλ' ἡ αὐγὴ δὲν θὰ βραδύνη νὰ ἀνατείλῃ. Περίμενε νὰ θέσῃ εἰς τὸ ὄχημα τὰ δῶρά του ὁ ἐνδοξος Ἀτρεΐδης, ὁ δορυκλυτὸς Μενέλαος, καὶ σὲ ἀποστείλῃ μὲ γλυκεῖς λόγους, διότι ὁ φιλοξενηθεὶς ἐνθυμεῖται διὰ παντός ἐκεῖνον ὅστις τὸν ἐφιλοξένησε καὶ τὸν περιποιήθη.»

Ἄμα εἶπε ταῦτα, ἀνέτειλεν ἡ χρυσόβροχος Ἥως, καὶ ὁ ἀνδρεῖος Μενέλαος, ἐγκαταλιπὼν τὴν κλίνην ὅπου ἀνεπαύετο ἀκόμῃ ἡ ξανθὴ Ἑλένη, ἦλθε πλησίον αὐτῶν. Ἰδὼν αὐτὸν ὁ ἀγαπητὸς υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεὺς ἔσπευσε νὰ ἐνδυθῇ τὸν χιτῶνά του καὶ νὰ ῥίψῃ ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν ὤμων του τὸν μέγαν μανδύαν του· οὕτω δὲ ἐξῆλθε τῶν θυρῶν καὶ ἔκραξεν.

«Υἱέ τοῦ Ἀτρέως, διοτρεφῇ Μενέλαε, δυνάστα λαῶν, ἀπόστείλόν με ἄμεσως εἰς τὴν ἀγαπητὴν μου πατρίδα, διότι ἡ καρδίᾳ μου ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπιστρέψω πλέον εἰς τὴν οἰκίαν μου.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ Μενέλαος.

«Τηλέμαχε, ἀφοῦ τοιαύτη εἶναι ἡ ἐπιθυμία σου, δὲν θὰ σὲ κρατήσω περισσότερον, διότι κατακρίνω καὶ ἐκεῖνον ὅστις εἶναι ὑπὲρ τὸ μέτρον φιλόφρων καὶ ἐκεῖνον ὅστις εἶναι ὑπὲρ

τὸ μέτρον ψυχρός· ἐν παντί δὲ πᾶν μέτρον ἄριστον· ἐπίσθ' ἡ κακὸν εἶναι νὰ βιάζῃ τις τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἐπιθυμοῦντος νὰ μείνῃ ἀκόμῃ ξένου, καθὼς καὶ νὰ κρατῇ τὸν ξένον ὅστις ἀνυπομονεῖ νὰ ἀναχωρήσῃ. Πρέπει νὰ τὸν περιποιῇται ἐνὸς ὧ μένει καὶ νὰ τὸν ἀποστέλλῃ ἅμα ἐκφράσῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἐπιθυμίαν του. Ἐν τούτοις περίμενον νὰ θέσω εἰς τὸ ὄχημά σου ὥραϊα δῶρα τὰ ὅποια θὰ ἰδῇς μὲ τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ νὰ διατάξω τὰς γυναῖκας νὰ ἐτοιμάσωσι τὸ πρῶτον γεῦμα μὲ τὰ ἄφθονα φαγητὰ τὰ ὅποια ὑπάρχουσιν εἰς τὸ ἀνάκτορον, διότι θὰ ἦναι καὶ τιμὴ καὶ ὄφελος νὰ διέλθετε μεγάλην ἔκτασιν γῆς ἀφοῦ γευματίσσετε. Ἐὰν θελήσῃς νὰ περιηγηθῇς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Ἄργος θὰ σὲ συνοδεύσω ἐγὼ ὁ ἴδιος, θὰ ζεύξω τοὺς ἵππους μου εἰς τὸ ὄχημα, θὰ σὲ εἰσαγάγω εἰς τὰς πόλεις τῶν ἡρώων καὶ ὅλοι θὰ σπεύσωσι νὰ σοὶ προσφέρωσι δῶρα, χαλκίους τρίποδας, πλουσίους λέβητας, ἡμιόνους, καὶ χρυσᾶ ποτήρια.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«Γιὰ τοῦ Ἀτρέως, διοτρεφῇ Μενέλαε, δυνάστα λαῶν, ἡ εὐχὴ μου εἶναι νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν οἰκίαν μου, διότι ἀναχωρήσας δὲν ἄφησα κανένα νὰ φυλάττῃ τὰ κτήματά μου, καὶ φοβοῦμαι μήπως, ἀναζητῶν τὸν θεῖον πατέρα μου, ἡ χαθῶ ἐγὼ ὁ ἴδιος, ἡ χάσω ἐκ τῆς οἰκίας μου πολύτιμόν τι κειμήλιον.»

Ἀφοῦ ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους ὁ Μενέλαος εὐθὺς διέταξε τὴν σύζυγόν του καὶ τὰς ὑπηρετρίας νὰ ἐτοιμάσωσι τὸ πρῶτον γεῦμα μὲ τὰ ἄφθονα φαγητὰ τὰ ὅποια ὑπῆρχον εἰς τὸ ἀνάκτορον. Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν στιγμήν ἐφθασε πλοῦσιον τοῦ βασιλέως ὁ υἱὸς τοῦ Βοήθου Ἑτωναεὺς ὅστις κατ' ἴσκει οὐχὶ μακράν, ὁ δὲ Ἀτρεΐδης τὸν διέταξε νὰ ἀνάψῃ πῦρ καὶ νὰ ψήσῃ τὰ κρέατα. Καὶ ὁ μὲν Ἑτωναεὺς ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ, ὁ δὲ Μενέλαος ἐπέστρεψεν εἰς τὸν εὐωδιάζοντα θάλαμόν του, οὐχὶ μόνος, διότι τὸν παρηκολούθουν ἡ Ἑλένη καὶ ὁ Μεγαπένθης. Ἀφοῦ ἐφθασαν ἐκεῖ ὅπου ἦσαν κατατεθειμένα τὰ πολύτιμα πράγματά του, ὁ μὲν υἱὸς τοῦ Ἀτρέως ἔλαβε βαθύ ποτήριον, τὸν δὲ υἱὸν του διέταξε νὰ μεταφέρῃ

κρατῆρα ἀργυροῦν. Ἡ Ἑλένη ἐστάθη πρὸ τῶν κιβωτίων ὅπου ὑπῆρχον ὑφάσματα μεγαλοπρεπῶς πεποιικιλμένα, ἔργα τῶν χειρῶν τῆς, καὶ ἡ εὐγενὴς ἐκείνη γυνὴ ἐξέβαλεν ἓνα πέπλον ὅστις ἦτο ὠραιότατος διὰ τὰ ποικίλματά του καὶ μέγιστος ἐνταύτῳ, ἥστραπτε δὲ ὡς ἄστρον καὶ ἔκειτο ὑποκάτω ὅλων τῶν ἄλλων. Καὶ οἱ τρεῖς διήλθον πάλιν τὰ δώματα ὅταν δὲ ἐφθασαν εἰς τὸν Τηλέμαχον, τότε ὁ ξανθὸς Μενέλαος ὠμίλησε καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν.

«Τηλέμαχε, εἶθε ὁ Ζεὺς νὰ φέρῃ εἰς αἴσιον πέρας τὴν ἐπάνοδόν σου, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας σου· ἐγὼ δὲ θὰ σοὶ δώσω τὸ πολυτιμότερον, τὸ ὠραιότερον κειμήλιον ἀπὸ ὅσα ὑπάρχουσιν εἰς τὴν οἰκίαν μου. Δέχθητι τὸν ἐξαισίως δεδουλευμένον τοῦτον κρατῆρα, εἶναι ἐξ ἀργύρου καθαροῦ, τὰ δὲ χεῖλη του χρυσᾶ· τὸν κατεσκεύασεν ὁ Ἥφαιστος καὶ μοὶ τὸν προσέφερεν ὁ ἥρως Φαίδιμος, βασιλεὺς τῶν Σιδονίων, ὅταν μὲ ἐφιλοξένησεν εἰς τὴν οἰκίαν του κατὰ τὴν ἐκ τῆς Τρωάδος ἐπιστροφὴν μου. Σήμερον σοὶ τὸν προσφέρω εὐχαρίστως.»

Εἰπὼν ταῦτα ὁ ἥρως Ἀτρεΐδης ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Τηλέμαχον τὸ βαθύ ποτήριον, ὃ δὲ ῥωμαλέος Μεγαπένθης ἔθεσεν ἐνώπιόν του τὸν λαμπρὸν κρατῆρα τὸν ὅποιον ἔφερε. Τέλος ἡ ὠραία Ἑλένη, κρατοῦσα τὸν μέγαν πέπλον, ἐπλησίασε καὶ εἶπε.

«Καὶ ἐγὼ ἐπίσης, ἀγαπητὸν τέκνον, σοὶ διδῶ πρὸς ἐνθύμησιν τὸ ἔργον τοῦτο τῶν χειρῶν μου τὸ ὅποιον ἄς φορέσῃ ἡ σύζυγός σου κατὰ τὴν ὥραν τοῦ πολυποθήτου γάμου σου· ἕως τότε, ἄς τὸ φυλάττῃ εἰς τὸ μέγαρον ἡ ἀγαπητὴ σου μήτηρ. Εὐχομαι δὲ νὰ φθάσῃς χαίρων εἰς τὴν λαμπρὰν οἰκίαν σου καὶ εἰς τὴν πατρίδα σου.»

Ταῦτα εἰποῦσα τῷ ἐνεχείρισε τὸν ὠραίον πέπλον τὸν ὅποιον ἐκεῖνος ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς. Ὁ δὲ ἥρως Πεισίστρατος ἔθεσε τὰ εὐγενῆ δῶρα εἰς καλάθιον καὶ τὰ ἐθαύμασεν ἐν τῇ ψυχῇ του. Τότε ὁ ξανθὸς Μενέλαος τοὺς ὠδήγησεν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀνακτόρου ὅπου ἐκάθησαν ἐπὶ ἐδρῶν καὶ ἐπὶ

θρόνων. Ὑπηρέτρια κρατοῦσα ὥραιαν χρυσὴν προχόην ἔχουσα
 ὕδωρ ἐπὶ ἀργυρᾷ λεκάνῃ δια νὰ νιφθῶσιν, ἔπειτα δὲ ἔστη-
 σεν ἐνώπιόν των ὁμάλῃν τράπεζαν τὴν ὁποίαν ἡ σεβασμία
 οἰκονόμος ἐγέμισε προθύμως ἀπὸ φαγητὰ ἐκ τῶν ἐναποτα-
 μιευμένων. Ὁ Ἑττεινὸς ἔκοπτε τὰ κρέατα καὶ τὰ διμοίρα-
 ζεν, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἐνδόξου Μενελάου ἐδίδεν οἶνον. Τότε οἱ
 δαιτυμόνες ἤπλωσαν τὰς χεῖρας εἰς τὰ προκείμενα φαγητὰ,
 ἀφοῦ δὲ ἐκορέσθησαν ἀπὸ φαγητὸν καὶ ποτὸν, ὁ Τηλέμαχος
 καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Νέστορος ἐξευξαν τοὺς ἵππους καὶ ἀνέβησαν
 ἐπὶ τοῦ ἄρματος· ἐξῆλθον δὲ ἀπὸ τὰ πρόθυρα καὶ ἀπὸ τὴν
 ἀντηχοῦσαν στοάν. Ὁ ξανθὸς Μενέλαος τοὺς ἠκολούθει κρα-
 τῶν εἰς τὴν χεῖρα χρυσοῦν ποτήριον πλήρες οἶνου ἐκλεκτοῦ
 ἵνα ἀναχωροῦντες κάμωσι τελευταίαν σπονδὴν. Σταθεὶς δὲ ὁ
 σεβαστὸς βασιλεὺς πρὸ τῶν ἵππων, καὶ κλίνων πρὸς αὐτοὺς
 τὸ ποτήριον, εἶπε.

«Χαίρετε, νέοι ἥρωες, καὶ φέρετε τοὺς ἀσπασμούς μου εἰς
 τὸν Νέστορα τὸν ποιμένα τῶν λαῶν, διότι πάντοτε ἐδεί-
 κνυε πρὸς ἐμὲ πατρικὴν ἀγαθότητα ὅτε οἱ υἱοὶ τῶν Ἑλ-
 λήνων ἐπολέμουν εἰς τὰ πεδία τῆς Τρωάδος.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«ὦ εὐγενῇ τρόφιμε τοῦ Διὸς, θὰ ἀναγγεῖλωμεν πιστῶς
 τοὺς λόγους σου εἰς τὸν σεβάσμιον Νέστορα. Εἶθε δὲ καὶ
 ἐγὼ ὁμοίως, ἐπιστρέφων εἰς τὴν Ἰθάκην, νὰ εἶπω εἰς τὸν
 Ὀδυσσεά ἐν τῇ οἰκίᾳ του ὅτι ἔλαβον παρὰ σοῦ πᾶν εἶδος
 φιλοφροσύνης καὶ περιποιήσεως, καὶ ὅτι ἔχω μετ' ἐμοῦ κει-
 μέλια πολλὰ καὶ καλὰ.»

Ἐνῷ ἐτελείονε τοὺς λόγους τούτους, ἐπέταξε δεξιόθεν
 πτηνόν· ἦτο μέγας αἰτὸς κρατῶν εἰς τοὺς ὄνυχάς του πα-
 χεῖαν χῆνα, λευκὴν, τραφεῖσαν εἰς αὐλὴν βασιλέως. Οἱ ὑπη-
 ρέται καὶ αἱ γυναῖκες τὸν κατεδίωκον διὰ τῶν κραυγῶν
 των, ἀλλ' ὁ αἰτὸς ἐπλησίαζε πάντοτε πρὸς τὸ ἄρμα καὶ
 ἐπέταξεν ἐκ δεξιῶν τῶν ἵππων. Βίς τὴν θῆαν ταύτην ὅλοι
 ἐχάρησαν καὶ ἡ καρδιά των εὐφράνθη· πρῶτος δὲ ὁ υἱὸς
 τοῦ Νέστορος ὠμίλησε καὶ εἶπε,

«Σκέφθητι, ὦ Μενέλαε, εἴν δι' ἡμᾶς ἢ διὰ σέ ὁ θεὸς ἔδειξε τὸ σημεῖον τοῦτο.»

Ἐνῷ δὲ ὁ πολεμικὸς υἱὸς τοῦ Ἀτρέως ἐσκέπτετο καὶ ἐσυλλογίζετο πῶς νὰ ἐξηγήσῃ τὸν οἰωνόν, τὸν ἐπρόλαβεν ἡ μακράπεπλος Ἑλένη καὶ εἶπεν.

«Ἀκούσατε τὴν ἐξηγήσιν τοῦ οἰωνοῦ, πῶς οἱ θεοὶ μοὶ τὴν ἐμπνέουσι καὶ πῶς αἰσθάνομαι ὅτι θὰ ἐκπληρωθῇ. Καθὼς δ' αἰετὸς, καταβαίνων ἐκ τῶν ὀρέων ὅπου ἔχει τὴν γενεάν του καὶ τὴν φωλεάν του, ἤρπασεν εἰς τοὺς ἰσχυροὺς ὄνυχάς του τὴν χῆνα τὴν τραφεῖσαν εἰς τὰς οἰκίας μας, οὕτω καὶ ὁ Ὀδυσσεύς, μετὰ σκληρὰς ἀτυχίας καὶ μακρὰς περιπλανήσεως, θὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὸ ἀνάκτορόν του καὶ θὰ ἐκδικηθῇ. Ἴσως ἤδη εὐρίσκεται εἰς τὴν πατρίδα του ὅπου ἐτοιμάζει τὸν ὀλεθρον ὄλων τῶν μνηστήρων.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«Βίθε νὰ πράξῃ ταῦτα ὁ φοβερὰ βροντῶν Ζεὺς, ὁ ἀνὴρ τῆς Ἥρας» τούτου ἔνεκα καὶ ἐκεῖ θὰ σοὶ ἀποτείνω τὰς εὐχάς μου ὡς πρὸς θεάν.»

Ταῦτα εἰπὼν ἐξώτρυνε τοὺς ἵππους διὰ τῆς μάστιγος καὶ ὥρμησαν οὗτοι μετὰ πολλῆς προθυμίας διὰ τῆς πόλεως καὶ τῆς πεδιάδος, μὴ παύσαντες ἐπὶ ὅλην τὴν ἡμέραν νὰ βαστάζωσι τὸν ζυγὸν ἐκατέρωθεν. Ὁ ἥλιος ἔδυσε καὶ οἱ δρόμοι ὅλοι ἐσκοτίσθησαν, οἱ δὲ ἦρωες ἐφθασαν εἰς Φηράς, εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Διοκλέους, υἱοῦ τοῦ Ὀριλόχου, τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ὁ Ἀλφειός. Ἐκεῖ ἀνεπαύθησαν καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ ὁ βασιλεὺς τοῖς προσέφερε τὰ δῶρα τῆς φιλοξενίας. Ὅταν δὲ ἐφάνη ἡ θυγάτηρ τῆς Αὐγῆς ῥαδὸδάκτυλος Ἡὼς ἐξευξαν πάλιν τοὺς ἵππους καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ λαμπρὸν ἄρμα καὶ ἤλαυνον αὐτοὺς ἐξω τῶν προθύρων καὶ τῆς ἀντηχούσης στοᾶς. Οἱ ἦρωες ἐμάστιζαν τοὺς ἵππους οἵτινες ἔτρεχον μετὰ προθυμίας, μετ' ὀλίγον δὲ ἐφθασαν εἰς τὴν ὑψηλὴν πόλιν τῆς Πύλου, καὶ τότε ὁ Τηλέμαχος εἶπε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Νέστορος.

«Φίλε, πῶς, ἀφοῦ μοὶ ὑποσχέθῃς, θὰ ἐκτελέσῃς ὅ,τι θὰ

σοὶ εἶπω; εἰμεθα ξένοι διὰ παντὸς ἔνεκα τῆς φιλίας τῶν πατέρων μας, ἔνεκα τῆς αὐτῆς ἡλικίας τὴν ὁποίαν ἔχομεν καὶ ἔνεκα τῆς ὁδοιπορίας ταύτης ἣτις πρὸ πάντων θὰ συνδέσῃ τὰς ψυχὰς μας. Μὴ μὲ ὀδηγήσῃς πέραν τοῦ πλοίου, ἀλλ' ἄφῃσόν με νὰ καταβῶ ἐδῶ, μὴπως ὁ γέρων, ἐπιθυμῶν νὰ μὲ περιποιηθῇ, μὲ κρατήσῃ χωρὶς νὰ θέλω εἰς τὸ ἀνάκτορόν του, ἐνῷ ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην νὰ ἀναχωρήσω τάχιστα.»

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Νέστορος ἐσκέφθη μὲ τὴν ψυχὴν του τίνι τρόπῳ κατὰ τὸ δίκαιον καὶ τὸ πρέπον νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποσχέσεις του. Τέλος δὲ ἐνόμισε καλλίτερον νὰ πράξῃ τὸ ἐξῆς· διεύθυνε τοὺς ἵππους του πρὸς τὸ παράλιον, ἐφθασεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐταποθέτησεν εἰς τὴν πρύμνην τὰ εὐγενῆ δῶρα τοῦ Μενελάου, τὸν χρυσὸν καὶ τὰ ἐνδύματα, καὶ προσέτρεψε τὸν φίλον του διὰ τῶν ἐξῆς ταχέων λόγων.

«Σπεύσον τώρα νὰ εἰσέλθῃς καὶ παρακίνησον ὅλους τοὺς συντρόφους σου νὰ πράξωσι τὸ αὐτὸ, πρὶν ἐπιστρέψω εἰς τὸ ἀνάκτορον καὶ ὁμιλήσω εἰς τὸν πατέρα μου. Γνωρίζω τὰς παραφοράς τῆς καρδίας του, δὲν θὰ σὲ ἀφήσῃ νὰ ἀναχωρήσῃς καὶ θὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος νὰ σὲ ζητήσῃ μέχρις ἐδῶ. Τότε δὲ δὲν φρονῶ νὰ ἐπιστρέψῃ ἄπρακτος, καὶ ὅπωςδὴποτε θὰ ὀργισθῇ πολὺ.»

Ταῦτα εἰπὼν ἐκτύπησε τοὺς καλλίτριχας ἵππους πρὸς τὴν Πύλον καὶ μετ' ὀλίγον ἐφθασεν εἰς τὸ ἀνάκτορον. Ἐν τούτοις ὁ Τηλέμαχος ἐξώτρυνε τοὺς συντρόφους του νὰ σπεύσωσι.

«Τακτοποιήσατε τὰ τοῦ πλοίου, ὦ φίλοι μου, εἰσέλθετε ἀμέσως καὶ ἅς διασχίσωμεν τὴν θάλασσαν.»

Ταῦτα εἶπεν, ἐκεῖνοι δὲ προθύμως ὑπήκουσαν καὶ εἰσῆλθον ταχέως. Διαρκουσῶν δὲ τῶν ἐτοιμασιῶν ἐκείνων, ὁ ἥρως ἀπέτεινε τὰς εὐχὰς του πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν καὶ πλησίον τῆς πρύμνης τοῦ πλοίου ἔκαμνε σπονδὰς. Τότε ἦλθε πρὸς αὐτὸν ξένος τις φυγὰς ἐξ Ἀργεῶς, ὅπου εἶχε φονεύσει ἕνα πολίτην. Ἦτο μάντις ἐκ γενεᾶς, ἡ δὲ καταγωγὴ του ἦτο ἡ ἀκό-

λουθος· ὁ Μελάμπος ἄλλοτε κατῴκει τὴν Πύλον, τὴν πλουσίαν εἰς πρόβατα, καὶ εἶχεν ἐκεῖ ἐξαιρετά μέγαρα· ἀλλὰ τὴν ἐγκατέλιπε καὶ κατέφυγεν εἰς ἄλλον λαὸν διὰ τὴν ἀποφύγῃ τὴν ὀργὴν τοῦ Νηλέως, τοῦ ἐνδοξοτάτου τῶν ἀνθρώπων. Ὁ βασιλεὺς οὗτος, ἐπὶ ἔν ὀλόκληρον ἔτος, ἐκράτει διὰ τῆς βίας τὰ ἄπειρα πλούτη του, ἐνῷ οὗτος εἰς τὰ μέγαρα τοῦ Φυλάκου ἦτο δεδεδεμένος μὲ σκληρὰ καὶ ἀδιάσπαστα δεσμὰ καὶ ὑπέφερε πολλὰς τυραννίας ἕνεκα τῆς προσβολῆς τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰς τὸν Ἰφικλον θελήσας νὰ ἀπολαύσῃ τὴν ὡραίαν Πηρώ· διότι ἡ ἀγρία Ἐρινὺς εἶχεν ἐμπνεύσει εἰς τὸν νοῦν του τὸ μέγα ἐκεῖνο λάθος. Ἀλλὰ τέλος ὁ Μελάμπος ἀπέφυγε τὸν θάνατον, ἔφερε τὰς μυκωμένας βοῦς τοῦ βασιλέως ἐκ τῆς Φυλάκης, ἐξεδικήθη διὰ τὴν ἀδικίαν τοῦ θεοῦ Νηλέως, ἐνύμφευσεν τὸν ἀδελφὸν του μὲ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως καὶ ἔφυγεν εἰς τὸ ἵπποτρόφον Ἄργος ὅπου τὸ πεπρωμένον του ἦτο νὰ τελειώσῃ τὸ στάδιόν του βασιλεύων ἐπὶ πολλῶν λαῶν. Εἰς τὴν χώραν δὲ ἐκείνην ἐνυμφεύθη ἄλλην γυναῖκα, ἔκτισεν ὑψηλὸν μέγαρον καὶ ἐγέννησε δύο ἀνδρείους υἱούς, τὸν Ἀντιφάτην καὶ τὸν Μάντιον. Ἐκ τούτων ὁ Ἀντιφάτης ἐγέννησε τὸν μεγάλθυμον Ὀϊκλέα, οὗτος δὲ τὸν σωτήρα τοῦ λαοῦ Ἀμφιάραον τὸν ὅποιον ἐγκαρδίως ὑπερηγάπων ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ἀπόλλων, ἀλλ' ὅστις δὲν ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ γήρατος, διότι ἡ σύζυγός του ὠροδοκῆθεῖσα τὸν ἐπρόδωσε καὶ ἐφονεύθη εἰς τὰς Θήβας ἀφήσας δύο υἱούς, τὸν Ἀμφίλοχον καὶ τὸν Ἀλκμαίωνα. Ὁ δὲ Μάντιος ἐγέννησε τὸν Πολυφείδην καὶ τὸν Κλεῖτον. Καὶ τὸν μὲν Κλεῖτον ἡ χρυσόθρονος Ἥως ἤρπασεν διὰ τὴν καλλονὴν του καὶ τὸν μετέφερε μετὰ τῶν ἀθανάτων, τὸν δὲ μεγάλθυμον Πολυφείδην, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀμφιαράου, κατέστησεν ὁ Ἀπόλλων τὸν μᾶλλον ἀλάνθαστον μάντιν μετὰ τῶν ὅλων τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ὁ ἥρως οὗτος, ὀργισθεὶς ἐναντίον τοῦ πατρὸς του μετόκησεν εἰς τὴν Ὑπερρῆσιαν, ὅπου κατόκησεν προλέγων εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τὰ μέλλοντα. Τοῦτου ὁ υἱὸς ἔφθασε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν.

μήν, ὠνομάζετο δὲ Θεοκλύμενος. Σταθείς δὲ πλησίον τοῦ Τηλεμάχου ἐνῶ αὐτός ἔκαμνε σπονδάς καὶ ἀπέτεινε τὰς εὐχάς του πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν, τῷ εἶπε τοὺς ἐξῆς πτερωτοὺς λόγους.

«Φίλε, σὺ ὅστις κάμνεις τὴν προσφορὰν ταύτην, σὲ ἐξορκίζω εἰς τὴν θεότητα τὴν ὁποίαν τιμᾷς, εἰς τὴν κεφαλὴν σου, εἰς τὴν τῶν συντρόφων σου, ἀποκρίθητι εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου εἰλικρινῶς καὶ μὴ μὲ κρυψῆς τίποτα· ποῖος εἶσαι μεταξύ τῶν ἀνθρώπων; πόθεν εἶσαι; ποῦ εἶναι ἡ πόλις σου καὶ ἡ οἰκογένειά σου;»

Πρὺς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«Ξένε, θὰ σοὶ εἶπω ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Κατάγομαι ἐκ τῆς Ἰθάκης, πατὴρ μου δὲ εἶναι ὁ Ὀδυσσεύς· φεῦ! ἦτο, διότι τῶρα ἐχάθη μὲ ἀξιοθρήνητον θάνατον. Δαβῶν λοιπὸν πλοῖον καὶ συντρόφους ἦλθαν διὰ νὰ ἐρωτήσω περὶ τοῦ πρό πολλοῦ ἀποδημοῦντος πατρός μου.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ὁ ὁμοιάζων μὲ θεὸν Θεοκλύμενος.

«Καὶ ἐγὼ ἐγκατέλιπον τὴν πατρίδα μου ὅπου ἐφόνευσα ἓνα συμπολίτην μου. Οἱ πολλοὶ ἀδελφοί του καὶ οἱ συγγενεῖς του κατοικοῦσι τὸ ἵπποτρόφον Ἄργος καὶ εἶναι ἰσχυροτάτοι μεταξύ τῶν Ἀχαιῶν, φεύγω δὲ διὰ νὰ ἀποφύγω τὸν διὰ τῶν χειρῶν των θάνατον καὶ τὴν μαύρην μαῖραν, διότι φεῦ! τὰ πεπρωμένον μου εἶναι νὰ πλανῶμαι εἰς τὸ ἐξῆς μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ δεῖξου με εἰς τὸ πλοῖόν σου, σὲ πλησιάζω ὥς ἱκέτης καὶ μὴ στέρξης νὰ μὲ φονεύσωσι, διότι βεβαίως μὲ καταδιώκουσι.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν ἀπήντησεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«Δὲν θὰ σὲ ἀπωθήσω παρὰ τὴν θέλησίν σου ἀπο τὸ πλοῖόν μου. Ἐλθέ λοιπὸν μετ' ἐμοῦ καὶ θὰ σὲ ὑποδεχθῶμεν ὅπως δυνάμεθα.»

Ταῦτα εἰπὼν ἔλαβε τὸ χάλκινον δόρυ τοῦ μάντεως καὶ τὸ κατέθεσεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Κἀθήσας δὲ εἰς τὴν πρύμνην, ἐτοπυβάττει πλησίον τοῦ τὸν Θεοκλύμενον· οἱ δὲ

σύντροφοί του, προθύμως ὑπακούοντες, ἔλυσαν τὰ σχοινία, ἔτακτοποίησαν τὰ σκεύη τοῦ πλοίου, ἔστησαν τὸν ἱστόν ἐπὶ τῆς βάσεώς του, τὸν ἐστερέωσαν διὰ χονδρῶν σχοινίων καὶ ἀνεπέτασαν τὸ λευκὸν ἱστίον τὸ ὁποῖον ἐκράτουν τὰ λωρία. Ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηναῖα ἀπέλυσε κατόπιν τῶν ἀνέμων οὐριον, πνέοντα ὀρμητικῶς διὰ τοῦ αἰθέρος ἵνα ὅσον τάχιστα τὸ πλοῖον διέλθῃ πλὴν τὸ ἄλμυρόν ὕδωρ τῆς θαλάσσης. Διήλθον δὲ πλησίον τῶν Κρουνῶν καὶ τοῦ καλλιῤῥόου Χάλκιδος.

Ὁ ἥλιος ἔδυσε καὶ τὰ σκότη ἐξηπλώθησαν εἰς ὅλους τοὺς δρόμους. Ἦδη ὠθούμενον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου τοῦ Διὸς, τὸ πλοῖον διήλθε πρὸ τῶν Φεῶν καὶ παρέπλεε τὴν θεῖαν Ἥλιδα ὅπου ἐβασίλευον οἱ Ἑπείοι. Ἐκεῖθεν δὲ πάλιν τὸ διεύθυνεν ὁ Τηλέμαχος πρὸς τὰς ὀξείας νήσους καὶ ἐσκέπτετο ἐὰν θὰ ἀπέφευγε τὸν θάνατον ἢ ὄχι.

Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ θεῖος Εὐμαῖος ἐδείπνουν ἐν τῷ σταύλῳ μετὰ τῶν βοσκῶν. Ἀφοῦ δὲ ἐχορτάσθησαν ἀπὸ φαγητὸν καὶ ποτὸν, ὁ Ὀδυσσεὺς, θέλων νὰ δοκιμάσῃ τὸν βοσκὸν καὶ μάθῃ ἐὰν θὰ τὸν κρατήσῃ ἀκόμη πλησίον του ἢ θὰ τὸν ἀποστείλῃ εἰς τὴν πόλιν ὠμίλησε καὶ εἶπεν.

«Ἀκούσατέ με, Εὐμαῖε, καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ σύντροφοι. Ἄμα ἐξημερώσῃ ἐπιθυμῶ νὰ ὑπάγω εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ ψωμοζήτήσω, διότι φοβοῦμαι μήπως σὰς δίδω βάρος. Δώσατέ μοι λοιπὸν καλὴν συμβουλὴν καὶ ὁδηγὸν ἀσφαλῆ ὅστις νὰ με ὁδηγήσῃ ἐκεῖ. Ὑπείκων εἰς τὴν ἀνάγκην, θὰ πλανηθῶ ἀνὰ τὴν πόλιν, διὰ νὰ ἰδῶ ἐὰν θὰ μοὶ τείνωσι τὸ ποτήριον καὶ τὸν οἶνον. Θὰ εἰσέλθω ἐπίσης εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεῶς, θὰ ὁμιλήσω περὶ τοῦ ἥρωος τούτου εἰς τὴν συνετὴν Πηνελόπην καὶ θὰ ἀναμιχθῶ μετὰ τὸν πλῆθος τῶν τολμηρῶν μνηστήρων. Ἴσως ἀποφασίσωσι νὰ μοὶ δώσωσι τροφὴν ἀφοῦ ἔχουσιν ἄφθονα φαγητὰ, ἐγὼ δὲ ἀφ' ἐτέρου θὰ τοὺς δουλεύσω μετ' ὀλίγον ὅπως πρέπει. Σπὶ τὸ λέγω, ἐνθυμοῦ καλῶς καὶ πιστεύουσιν εἰς τοὺς λόγους μου· χάρις εἰς τὸν διαγγελέα τῶν θεῶν Ἥραμην, ὅστις τιμᾷ καὶ

δοξάζει τὰς ἐργασίας τῶν ἀνθρώπων, κανεῖς ἄλλος θνητὸς δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παραβληθῇ πρὸς ἐμὲ κατὰ τὴν ἐπιτηδεϊότητα, νὰ ἀνάψῃ πῦρ, νὰ σχίσῃ ξύλα, νὰ ἐτοιμάσῃ τὰ δεῖπνον, νὰ ψήσῃ τὰ κρέατα καὶ νὰ κεράσῃ τὸν οἶνον· ἐν συντόμῳ δὲ νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας ἐκτελοῦσιν οἱ πτωχοὶ ὑπηρετοῦντές τοὺς πλουσίους. »

Σὺ δὲ, Εὐμαιέ μου χοιροβοσκέ, ἀπεκρίθης μέγα στεναῖας.

α³Ω ξένε μου, τί ἰδέα ἦλθεν εἰς τὸ πνεῦμά σου ! Εἶσαι ἀνυπόμονος νὰ τρέξῃς εἰς τὴν ἀπώλειάν σου ἐὰν θελήσῃς νὰ ἀναμιχθῇς μὲ τὸ πλῆθος τῶν μνηστέρων, τῶν ὁποίων ἡ ὑπερφηάνεια καὶ ἡ βιαιότης ἀναβαίνουσι μέχρι τοῦ σιδηροῦ οὐρανοῦ. Οἱ ὑπηρεταὶ τῶν διόλου δὲν σὲ ὁμοιάζουσιν, ἀλλ' εἶναι νέοι καλοε-δεδυμένοι μὲ χλαῖνας καὶ μὲ χιτῶνας· μυρωμένην ἔχοντες τὴν κεφαλὴν καὶ φαιδρὸν τὸ πρόσωπον, ὑπηρετοῦσι περίξ στιλπνῶν τραπεζῶν καμπουσῶν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν φαγητῶν καὶ τοῦ οἶνου. Μείνον μεθ' ἡμῶν ποῖον λοιπὸν ἐδῶ φοβεῖσαι ὅτι θὰ ἐνοχλήσῃς ; βεβαίως μήτε ἐμὲ μήτε τοὺς συντρόφους μου. Περὶμεινον τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀγαπητοῦ υἱοῦ τοῦ Ὀδυσσεύς, ἐκεῖνος θὰ σοὶ δώσῃ ἐνδύματα, χλαῖναν καὶ χιτῶνα, καὶ θὰ σὲ ἀποστείλῃ ὅπου ἐπιθυμεῖ ἡ καρδίᾳ σου καὶ ἡ ψυχὴ σου. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ἔπειτα ὁ θεὸς καὶ πολυπαθὲς Ὀδυσσεύς.

« Εὐμαιε, εἴθε ὁ Ζεὺς νὰ σὲ ἀγαπήσῃ ὅσον εἰς ἐμὲ κατέστης ἀγαπητὸς διότι μὲ ἀπήλλαξες ἀπὸ τὴν περιπλάνησιν καὶ τὴν φρικτὴν δυστυχίαν. Οὐδὲν χειρότερον διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν ἀλήτιδα περιπλάνησιν, διότι ἔνεκα τῆς καττραμμένης κοιλίας ὑποφέρει τὰ πάνδεινα ὁ τοιοῦτον βίον βιῶν, καὶ λύπας καὶ δυστυχίας. Ἀλλ' ἐπεὶ μὲ κρατεῖς ἐδῶ, ἐπεὶ μὲ διατάττεις νὰ περιμείνω τὸν Τηλέμαχον, ὁμίλησόν μοι περὶ τῆς μητρὸς τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεύς καὶ περὶ τοῦ πατρὸς του, οἵτινες ἤδη κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του προσήγγιζον εἰς τὸ γῆρας· βλέπουσιν ἀκόμη τὸ γλυκὺ φῶς τοῦ ἡλίου, ἃ κατέβησαν εἰς τὰ βασιλῆα τοῦ Πλούτωνος ; »

Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν ἀπεκρίθη ὁ εὐγενὴς ἀρχιεπισκόπος.

«ὦ ξέने μου, θὰ σὲ εἰπῶ περὶ τούτων ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Ὁ Λαέρτης ἀναπνέει ἀκόμη, ἀλλὰ πάντοτε ἱκετεύει τὸν Δία νὰ ἐγκαταλίπη ἡ ζωὴ τὰ μέλη του εἰς τὸ κατοικητήριόν του, διότι λυπεῖται πικρῶς διὰ τὴν στέρξιν τοῦ υἱοῦ του καὶ τῆς συνετῆς συζύγου του. Αὕτῃ πρὸ πάντων διὰ τοῦ θανάτου τῆς τὸν κατελύπησε καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς πρόωρον γῆρας. Ἡ Ἀντίκλεια δὲν ἡδυνήθη νὰ ὑποφέρῃ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἐνδόξου υἱοῦ τῆς καὶ ἀπέθανε μετ' ἀξιοθρήνητον θάνατον. Εἶθε τοιαῦτον θάνατον νὰ μὴ δώσωσιν οἱ θεοὶ εἰς ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἀγαπῶ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ καὶ οἵτινες φέρονται πρὸς ἐμὲ ὡς φίλοι. Ἐφ' ὅσον ἔζη ἡ σύζυγος τοῦ Λαέρτου, μετ' ὅλην τὴν θλίψιν τῆς, ἤμην εὐτυχὴς νὰ τὴν ἐρωτῶ καὶ νὰ συνομιλῶ μετ' αὐτῆς. Ἀλλοτε, αὕτῃ ἡ ἰδίᾳ μετ' ἀνέθρεψε πλησίον τῆς ἀγνῆς Κτιμένης, τῆς εὐγενοῦς θυγατρὸς τῆς, τοῦ τελευταίου τῆς τέκνου, καὶ μᾶς ἐτίμα σχεδὸν ἐξίσου. Ἀμα δὲ ἐφθάσαμεν ἀμφότεροι εἰς τὴν παρ' ὅλων ἐπιθυμητὴν νεανικὴν ἡλικίαν, αὐτὴν μὲν ὑπάνδρευσε μετ' ἑνα κατοικὸν τῆς Σάμης ὅστις προσέφερεν ἀπειρα δῶρα εἰς τοὺς γονεῖς τῆς, ἐμὲ δὲ ἐνδύσασα χλαῖναν καὶ χιτῶνα καὶ ὠραία σανδάλια, μετ' ἑπερῆσεν εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ εἶχε πάντοτε δι' ἐμὲ καρδίαν μητρὸς. Τώρα μοὶ ἔλειψαν ὅλαι αὗται αἱ ἀγαθοεργίαι. Ἐὰν δὲ οἱ μάκαρες θεοὶ εὐλόγησαν τὴν ἐργασίαν εἰς τὴν ὁποίαν καταγίνομαι, ἐὰν δὲν ᾔσθάνθην πείναν καὶ δίψαν, ἐὰν ἡδυνήθην κατὰ καιροὺς νὰ προσφέρω δῶρα εἰς ἀνθρώπους δυστυχεῖς καὶ ἀξίους σεβασμοῦ, ὅμως φεῦ! δὲν μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ ἀκούω τοὺς γλυκεῖς λόγους οὔτε νὰ λάβω τὰ ἐνδείξεις τῆς φιλίας τῆς Πηνελόπης, διότι ἡ δυστυχία καὶ ἄνθρωποι βίαιοι ἐπέσκηψαν εἰς τὸν οἶκόν τῆς. Οἱ ὑπηρέται ἐν τούτοις πολλὴν ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ ὁμιλῶσι πρὸς τὴν δέσποινάν των, νὰ τὴν ἐρωτῶσι, νὰ τρώγωσι καὶ πίνωσι μετ' αὐτῆς, καὶ νὰ φέρωσιν εἰς τοὺς ἀγρούς τὰ δῶρα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εὐφραίνουσι τὴν ψυχὴν τῶν ὑπηρετῶν.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπαντῶν εἶπεν ὁ συνετώτατος Ὀδυσσεύς.

«Φεῦ! λοιπόν ἀπὸ τῆς παιδικῆς σου ἡλικίας ἐπλανήθης μακράν τῆς πατρίδος σου καὶ τῶν γονέων σου! Διηγῆσόν με λοιπόν τὰ συμβεβηκότα σου χωρὶς νὰ παραλείψῃς τίποτε! Ἐγεννήθης εἰς εὐρύχωρον πόλιν τὴν ὁποίαν κατῴκουσιν ὁ πατήρ σου καὶ ἡ σεβασμία μήτηρ του, καὶ τὴν ὁποίαν κατέστρεψεν ὁ πόλεμος; ἢ μήπως μόνον, πλησίον τῶν προβάτων καὶ τῶν βοῶν σου, ἐχθροὶ ἄνδρες σὲ ἤρπασαν ἐπὶ τοῦ πλοίου των διὰ νὰ σὲ μεταφέρωσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου ὅστις τοῖς ἔδωκε τὸ πρὸς ἀγοράν σου ἀντίτιμον;»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Εὐμαῖος.

«Ὡς ξένη μου, ἐπειδὴ μὲ ἐρωτᾷς, ἐπειδὴ ζητεῖς νὰ μάθῃς τὰ συμβεβηκότα μου, ἀκούε σιωπῶν καὶ εὐφραίνου πίνων οἶνον. Ἡ νύξ εἶναι μακρὰ καὶ ἀφίνει καιρὸν νὰ δισκεδάζωμεν ἀκούοντες εὐαρέστους διηγήσεις καὶ νὰ ἀπολαύσωμεν εὐργετικοῦ ὕπνου. Δὲν εἶναι ὥρα ἀκόμη νὰ κατακλιθῇς, διότι ὁ πολὺς ὕπνος βλάπτει· ἀλλ' ὅντινα ἐξ ὑμῶν τὸν παρακινεῖ ἡ καρδιά του καὶ ἡ ψυχὴ του πρὸς ἀνάπαυσιν, δύναται νὰ ἐξέλθῃ, ἅμα δὲ φανῶσιν αἱ πρῶται λάμψεις τῆς Ἡοῦς ἃς λάβῃ τὸ πρωτὶνὸν γεῦμά του καὶ ἃς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν βοσκὴν τὰ ποίμνια τοῦ κυρίου μου. Ἡμεῖς, ὑπὸ τὴν καλύβην μου πίνοντες καὶ τρώγοντες ἀλληλοδιαδόχως, θὰ ἀναπαλήσωμεν ἡδέως τὰ λυπηρὰ παθήματά μας διηγούμενοι αὐτὰ πρὸς ἀλλήλους. Φεῦ! πολλὴν εὐχαρίστησιν εὐρίσκει εἰς τὰ παρελθόντα βάσανά του ὁ ἄνθρωπος ὅστις ὑπέφερε πολλὰ καὶ περιεπλανήθη πολύ. Θὰ σοὶ διηγηθῶ λοιπόν τὰ συμβεβηκότα μου, ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖς νὰ τὰ μάθῃς.

«Ὑπάρχει νῆσός τις Σύρα καλουμένη, τῆς ὁποίας γνωρίζεις ἴσως τὸ ὄνομα· κεῖται πρὸς τὸ μέρος ὅπου εἶναι αἱ τροπαὶ τοῦ ἡλίου, ἀνωθεν τῆς Ὀρτυγίας· δὲν εἶναι μὲν πολὺ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἔχει καλὰς βοσκὰς, ὠραῖα πρόβατα, πολὺν οἶνον καὶ πολὺν σίτον. Οἱ κάτοικοί της ἀγνοοῦσι τὴν πείναν καὶ τὰς ὀλεθρίας ἀσθενείας αἵτινες μαστίζουσι τοὺς ἀτυχεῖς θνητούς. Ἀφότου ἐν τῇ πόλει αἱ γενεαὶ τῶν ἀνθρώπων διαδέχονται ἀλλήλας γηράσκουσαι, ὁ Ἀπόλλων ἐρχεται μετὰ

κτῆς Ἀρτέμιδος καὶ κτυπᾷ αὐτοὺς μὲ τὰ γλυκύτατα βέλη του. Δύο πόλεις ὑπάρχουσιν εἰς τὸ ἔδαφος αὐτῆς καὶ εἰς δύο μέρη εἶναι τὰ πάντα διηρημένα. Ὁ πατὴρ μου Κτήσιος, ὁ υἱὸς τοῦ Ὀρμένου, ὁμοῖος μὲ τοὺς θεοὺς, ἐβασίλευεν ἐπὶ τῆς μιᾶς καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης, ὅταν ἐφθασαν μετὰ πλοίου καταφορτωμένου ὑπὸ μικρῶν ἀθυρμάτων Φοίνικες, ἐπιτήδειοι μὲν θαλασσοπόροι ἀλλ' ἀπατεῶνες. Ὁ πατὴρ μου εἶχεν εἰς τὸ ἀνάκτορόν του Φοίνισσαν γυναῖκα, ὑψηλὴν, ὥραϊαν, ἐπιτηδεῖαν περὶ τὰ γυναικεῖα ἔργα. Αὐτὴν λοιπὸν οἱ παμπόνηροι Φοίνικες ἐξηπάτησαν πρῶτην ἐνῶ ἐπλυνεν ἐνδύματα εἰς τοὺς πλυνούς, καὶ πλησίον τοῦ κυρτοῦ πλοίου εἰς ἐξ αὐτῶν ἐμίγη μετ' αὐτῆς ἐρωτικῶς· πρᾶξις ἣτις ἐκμαυλίζει τὸν νοῦν τῆς γυναικὸς, καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς μᾶλλον φρονίμου. Τότε τὴν ἠρώτησε καὶ ἐζήτησε νὰ μάθῃ ποῖα ἦτο καὶ πόθεν ἦλθεν. Ἐκείνη δὲ ἀμέσως τῷ ὠμίλησε περὶ τῆς μεγαλοπρεποῦς οἰκίας τοῦ πατρὸς της.

«Καυχῶμαι, εἶπεν, ὅτι ἐγεννήθην εἰς τὴν πλουσίαν ἀπὸ ἡχαλκόν Σιδῶνα καὶ εἶμαι θυγάτηρ τοῦ πλουσίου Ἀρύβαντος. Τάφιοι δὲ πειράται μὲ ἤρπασαν ἐρχομένην ἐκ τῆς ἐξοχῆς καὶ μὲ ἐπώλησαν κομίσαντές με ἐνταῦθα εἰς τὰ δώματα τοῦ ἡδὴ κυρίου μου ὅστις τοῖς ἔδωκε τὸ συμφωνηθὲν ἀντίτιμον τῆς ἀγορᾶς μου.»

«Πρὸς αὐτὴν ἀπήντησεν ὁ μετ' αὐτῆς κρυφίως συνομιλῶν ἄνθρωπος.

«Ἄρα γε θὰ ἐπανήρχαιο μεθ' ἡμῶν εἰς τὴν πατρίδα σου, ἡδιὰ νὰ ἐπανέβλεπες τὴν ὑπερήφανον κατοικίαν τοῦ πατρὸς σου καὶ τῆς μητρός σου; διότι ζῶσιν ἀκόμη οὗτοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι τοὺς λέγουσι πλουσίους.»

«Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν ὠμίλησεν ἡ γυνὴ καὶ ἀπήντησε λέγουσα.

«Θὰ τὸ πράξω, ἐὰν μὲ ἐγγυηθῇτε, ὦ ναῦται, μεθ' ὅρκου, ὅτι θὰ μὲ μεταφέρετε σῶαν καὶ ἀβλαβῆ πρὸς τὸν πατέρα μου.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἐκεῖνοι δὲ ὑπεσχέθησαν ἐνόρκως ὅτι ἐξή-

τει. Ἀφοῦ δὲ ὠρκίσθησαν καὶ ἐτελείωσαν τὸν ὄρκον των, ὠμίλησε πάλιν ἡ γυνὴ καὶ τοῖς ἀπήντησε λέγουσα.

«Τώρα σιωπή! Πρόσεξατε μὴ μὲ ἀποτείνῃ κανεὶς ἐξ ὑμῶν τὸν λόγον εἴτε εἰς τοὺς δρόμους εἴτε εἰς τὴν βρύσιν ὁμήπως εἰδοποιήσῃσι περὶ τούτου τὸν γέροντα ὅστις ἐὰν βουνελάμβανεν ὑπάνοιάν τινα θὰ μὲ ἐρρίπτεν εἰς τὰ δεσμὰ καὶ θὰ ἡτοίμαζε τὴν ἀπώλειάν σας. Ἀλλὰ φυλάξατε κρυπτικὴν εἰς τὸ πνεῦμά σας τὴν συνδιάλεξίν μας καὶ σπεύσατε τὴν ἀγορὰν τῶν ἀναγκαίων διὰ τὸ ταξειδιὸν ζωοτροφίων· ἅμα δὲ τὸ πλοῖον γεμισθῇ ἐκ νέου, πέμψατέ μοι ἡταχέως μῆνυμα, καὶ ἐγὼ θὰ σὰς φέρω χρυσὸν ὅσος ἤθελε πῆσει εἰς τὰς χεῖράς μου. Ἀλλ' ἐπεθύμουν νὰ σὰς ἐδίδα καὶ ἄλλο τι ἀκόμη πρὸς πληρωμὴν τοῦ ναύλου μου. Εἰς τὸ πανάκτορον τοῦτο ἐπιμελοῦμαι τὸν υἱὸν τοῦ κυρίου μου, παιδίον τὸ ὁποῖον πάντοτε τρέχει ἔξω τῆς οἰκίας· αὐτὸν ὅθ᾽ προσπαθήσω νὰ φέρω εἰς τὸ πλοῖόν σας διὰ νὰ ὠφεληθῇτε πολλὰ πωλοῦντες αὐτὸν εἰς μακρινὰς χώρας, διότι πᾶζει ἥδη πολὺ.»

«Ταῦτα εἰπούσα ἀνεχώρησε καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ λαμπρὸν μέγαρον, οἱ δὲ Φοίνικες ἔμειναν ἐκεῖ ἐπὶ ἓν ἔτος ὀλόκληρον φορτόνοντες εἰς τὸ πλοῖόν των πολλὰς πραγματείας. Τέλος ἀφοῦ τὸ πλοῖον ἐφορτώθη καὶ ἦτο ἐτοιμον πρὸς ἀπόπλουν, ἐστείλαν διὰ νὰ εἰδοποιήσῃσι τὴν δούλην. Ἀνθρώπος πολυμήχανος ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς μου κρατῶν χρυσοῦν περιδέραιον καὶ μιλτοουργές. Ἡ σεβαστὴ μου μήτηρ καὶ αἱ ὑπηρετρίαι τῆς τὸ ἐψηλάφουν διὰ τῶν χειρῶν, τὸ ἐπόθουν διὰ τοῦ βλέμματος καὶ προσέφερον τιμὴν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἔκαμε νεῦμα πρὸς τὴν Φοίνισσαν ἥτις τὸ ἐνόησε, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον. Ἀμέσως ἐκείνη μὲ ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ μὲ ἔσυρεν ἔξω τῆς θύρας τοῦ μεγάρου· εὗρε δὲ εἰς τὸν πρόδομον τὰ ποτήρια καὶ τὰς τραπέζας ἀνθρώπων οἷτινες εἶχον συμποσιάσει καὶ οἷτινες εἶχον ἀκολουθήσει τὸν πατέρα μου μεταβαίνοντα εἰς τὴν συνεδρίαν τοῦ λαοῦ. Ἡ τολμηρὰ δούλη ἤρπασε καὶ ἔκρυψεν εἰς τὸν κόλπον τῆς

«ρία πολύτιμα ποτήρια, ἐγὼ δὲ τὴν ἠκολούθουν ἐξ ἀπερισκεψίας. Καὶ ἔδυσεν ὁ ἥλιος καὶ ἐσκοτίσθησαν οἱ δρόμοι, ἡμεῖς δὲ βαδίζοντες ταχέως ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λαμπρὸν λιμένα ὅπου εὗρίσκετο τὸ ἐλαφρὸν πλοῖον τῶν Φοινίκων, οἵτινες ἐπεβιβάσθησαν, μᾶς ἔλαβον μεθ' ἐαυτῶν καὶ διέσχισον τὰ ὑγρά κέλευθα· τοὺς ἐπεμψε δὲ ὁ Ζεὺς οὐριον ἄνεμον. Καὶ ἐπὶ ἕξ μὲν ἡμέρας καὶ ἕξ νύκτας ἐπλέομεν ἀδιακόπως, ὅταν δὲ ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου ἐπανεφέρει τὴν ἐβδόμην ἡμέραν, ἡ τὰ βέλη ἔχουσα διασκεδάσιν τῆς Ἀρτεμις ἐκτύπησε τὴν φοίνισσαν, ἣτις ἔπεσε μετὰ κρότου εἰς τὸ κύτος τοῦ πλοίου ὡς θαλάσσιον πτηνόν. Οἱ ναῦται τὴν ἔρριψαν ἄνωθεν τοῦ καταστρώματος διὰ τὰ χρησιμεύει ὡς βορά εἰς τοὺς ἰχθῆς καὶ τὰς φώκας, ἐγὼ δὲ ἔμεινα μόνος μετ' αὐτῶν, μὲ καρδίαν κατατεθλιμμένην. Ἐν τούτοις ὁ ἄνεμος καὶ τὰ κύματα μᾶς ὤθησαν πρὸς τὴν Ἰθάκην ὅπου ὁ Λαέρτης μὲ ἠγόρασε μὲ τὰ ἄπειρα χρήματά του, καὶ τοιοῦτοτρόπως οἱ ὀφθαλμοί μου εἶδον τὴν γῆν ταύτην. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν ὁ ἔκγονος τοῦ Διὸς Ὀδυσσεὺς εἶπεν εἰς ἀπάντησιν τοὺς ἐξῆς λόγους.

« Ἀγαπητὲ Εὐμαίε, πόσον ἡ διήγησίς σου συνεκίνησε τὴν ψυχὴν μου! πόσα βάσανα ὑπέφερες! Ἄλλ' εἰς σὲ ὁ Ζεὺς πλησίον τοῦ κακοῦ ἔθεσε καὶ ἓν καλόν, διότι μετὰ πολλὰ βάσανα εἰσῆλθες εἰς τὴν οἰκίαν ἀνθρώπου ἀγαθοῦ ὅπου διέρχεται ἡ ζωὴ σου εὐαρέστως. Ἄλλ' ἐγὼ, πρὶν φθάσω ἐδῶ, ἐπλανήθην εἰς πολλὰς πόλεις καὶ κατοικίας ἀνθρώπων. »

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ συνδιάλεξις των, ἔπειτα δὲ ἐκοιμήθησαν, ἀλλ' ὄχι πολὺ, διότι μετ' ὀλίγον ἐξημέρωσεν. Ἐν τούτοις οἱ σύντροφοι τοῦ Τηλεμάχου ἐφθασαν εἰς τὴν ξηρὰν, ἔλυσαν τὸ πανίον, κατεβίβασαν μετὰ σπουδῆς τὸν ἰστὸν, ὤθησαν τὸ πλοῖον ἰσχυρῶς κωπηλατοῦντες εἰς τὸν λιμένα, ἔρριψαν τὰς ἀγκύρας καὶ ἔδεσαν τὰ σχοινία. Τότε κατέβησαν εἰς τὴν ἀκροθαλασσίαν, παρεσκεύασαν τὸ γεῦμα καὶ συνεκέρασαν τὸν οἶνον πλησίον τοῦ πυρός. Ἀφοῦ δὲ ἔφαγον

καὶ ἔπιον ἱκανῶς, ὁ συνετὸς Τηλέμαχος ἔλυσε πρῶτος τὴν σιωπὴν καὶ εἶπε.

α Τώρα ὀδηγήσατε εἰς τὴν πόλιν τὸ πλοῖόν μας, διότι ἐγὼ θὰ μεταβῶ πρὸς τοὺς βροσχοὺς μου εἰς τὴν ἐξοχὴν, καὶ ἀπόψε, ἀποῦ ἰδῶ τὰς ἐργασίας των, θὰ ἔλθω νὰ σᾶς εὕρω. Αὖριον δὲ τὴν πρωΐαν, πρὸς ἀμοιβὴν τοῦ ταξειδίου τούτου, θὰ σᾶς προσφέρω γεῦμα ἀφθονον ἀπὸ κρέατα καὶ ἐκλεκτὸν οἶνον. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ εἶπεν ὁ ὁμοῖος μὲ τοὺς θεοὺς Θεοκλύμενος.

α Καὶ ἐγὼ, ἀγαπητόν μου τέκνον, ποῦ νὰ ὑπάγω; εἰς τίνας οἰκίαν νὰ καταφύγω ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἀρχουσιν εἰς τὴν πετρώδη Ἰθάκην; ἢ πρέπει νὰ ὑπάγω κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν μητέρα σου καὶ εἰς τὸν οἶκόν σου; »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπαντῶν εἶπεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

α Εἰς ἄλλην περίστασιν θὰ σὲ προσεκάλουν νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν ἰδικὴν μας οἰκίαν, διότι δὲν πάσχομεν ἔλλειψιν τῶν πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων ἀναγκαιούντων· ἀλλ' ἡ διαμονὴ αὕτη θὰ ᾔτο διὰ σὲ ἡ χειροτέρα, ἐπειδὴ ἐγὼ μὲν θὰ λείπω, σὺ δὲ δὲν θὰ ἴδῃς τὴν μητέρα μου ἣτις δὲν ἐμφανίζεται εἰς τοὺς μνηστῆρας ἀλλὰ μένει εἰς τὰ ἀνώτερα δώματα ὑφαίνουσα πανίον. Ἐν τούτοις εἰμὸρῶ νὰ σοῦ ὑποδείξω ἄλλον ἄνθρωπον· ὑπάγε εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Πολύβου Εὐρύμαχον τὸν ὁποῖον τώρα οἱ Ἰθακήσιοι θεωροῦσιν ὡς θεόν. Εἶναι ὁ ἐπιφανέστερος πάντων, καὶ ποθεῖ τὰ μάλιστα νὰ νυμφευθῇ τὴν Πηνελόπην καὶ νὰ λάβῃ τὰ ἀξιώματα τὰ ὅποια εἶχεν ὁ Ὀδυσσεύς. Ἀλλ' ὁ Ὀλύμπιος Ζεὺς ὅστις κατοικεῖ τὸν αἰθέρα γινώσκει ἂν οἱ μνηστῆρες, ἀντὶ τῆς ἡμέρας τοῦ ἡμεναίου, ἴδωσιν ἀνατέλλουσαν ἐπ' αὐτοὺς τὴν ἡμέραν τοῦ ὀλέθρου των. »

Ἐνῷ εἶπε ταῦτα, πτηνὸν ἐπέταξε πρὸς τὰ δεξιὰ του· ᾔτο ὁ ταχὺς ἱέραξ, ὁ ταχὺς ἄγγελος τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐσχιζε δὲ μὲ τοὺς ὄνυχάς του περιστερὰν, καὶ ἐσκόρπιζε τὰ πτερά της εἰς τὴν γῆν μεταξὺ τοῦ Τηλεμάχου καὶ τοῦ πλοίου.

Εἰς τὴν θέαν ταύτην ὁ Θεοκλύμενος ἔσυρε τὸν ἥρωα κατὰ μέρος, τὸν ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ τῷ εἶπε.

« Τηλέμαχε, βεβαίως τὸ πτηνὸν τοῦτο δὲν ἐπέταξε πρὸς τὰ δεξιὰ σου ἄνευ τῆς θελήσεως θεοῦ τινος· βλέπων αὐτὸ μετὰ προσοχῆς, τὸ ἀναγνωρίζω ὡς οἰωνόν. Ὅχι, δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν Ἰθάκην ἄλλη γενεὰ μᾶλλον ἀξία τῆς ἰδικῆς σας διὰ νὰ βασιλεύῃ, καὶ θὰ ᾔσθε πάντοτε οἱ ἰσχυρότεροι. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπαντήσας εἶπεν ὁ συνετός Τηλέμαχος.

« ὦ Ξένε, εἴθε ὁ λόγος σου νὰ πραγματοποιηθῇ, διότι τότε θὰ ἐγνώριζες ἀμέσως τὴν φιλίαν μου καὶ τὰ πολλὰ μου δῶρα, ὅστις δὲ σὲ ἀπῆντα θὰ σὲ ἐμακάριζε. »

Ταῦτα εἶπε καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν πιστόν του σύντροφον Πείραιον ἐξηκολούθησε.

« Πείραιε Κλυτίδῃ, σὺ ὅστις μεταξὺ τῶν φίλων αἵτινες μὲ ἠκολούθησαν εἰς τὴν Πύλον εἶσαι ὁ μᾶλλον εὐπειθής, ὁδήγησον σὲ παρακαλῶ τὸν Ξένον μου τοῦτον εἰς τὴν οἰκίαν σου, φιλοξένει δὲ καὶ τίμα αὐτὸν μετὰ προσοχῆς ἕως νὰ ἐπανέλθω. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπαντῶν εἶπεν ὁ περίφημος εἰς τὸ δόρυ Πείραιος.

« Τηλέμαχε, καὶ ἂν ἐπρόκειτο νὰ διαρκέσῃ ἡ ἀπουσία σου ἐπὶ πολὺ, πάλιν ἐγὼ θὰ περιποιηθῶ τὸν Ξένον τοῦτον καὶ δὲν θὰ στερηθῇ φιλοξένου περιποιήσεως. »

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Πείραιος ἀνέβη εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐκάλεσε τοὺς συντρόφους του νὰ εἰσέλθωσι καὶ νὰ λύσωσι τὰ σχοινία· αὐτοὶ δὲ εἰσῆλθον ταχέως καὶ ἐκαθέσθησαν εἰς τὰς κωπηλατικὰς ἑδρας. Ἐν τούτοις ὁ Τηλέμαχος ἔδесεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὠραιᾶ σανδάλια καὶ ἔλαβεν ἐκ τοῦ καταστρώματος ἰσχυρὸν δόρυ μὲ αἰχμὴν χαλκίνην. Καὶ οἱ μὲν σύντροφοί του ἔλυσαν τὰ προμνήσια, καὶ συμφώνως μὲ τὰς διαταγὰς του τὸ πλοῖον ἐπλεε πρὸς τὴν πόλιν· αὐτὸς δὲ μὲ βῆμα ταχὺ ἐβάδισε πρὸς τοὺς σταύλους ὅπου ᾔσαν οἱ ἀναρίθμητοι χοῖροί του, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἔκοιματο ὁ ἀγαθὸς καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τοὺς κυρίους του Εὐμαιος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Π.

Ἐν τούτοις εἰς τὴν καλύβην τοῦ Εὐμαίου εὐθὺς μὲ τὴν αὐγὴν ὃ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ θεῖος χοιροβοσκὸς ἦσαν πῦρ, ἡτοίμαζον τὸ πρόγευμα καὶ ἀπέστειλαν εἰς τοὺς ἀγροὺς τοὺς ὑπηρέτας μὲ τὰς ἀγέλας τῶν χοίρων, ὅτε αἰφνης οἱ κύνες, ἀντὶ νὰ γαυγίσωσιν ἤρχισαν νὰ σαίνωσι τὰς οὐράς εἰς τὴν προσέγγισιν τοῦ Τηλεμάχου. Ὁ εὐγενὴς Ὀδυσσεὺς παρετήρησε τοῦτο καὶ συγχρόνως ἤκουσε τὸν κρότον τῶν βημάτων. Εὐθὺς λοιπὸν ἀπετάθη πρὸς τὸν Εὐμαῖον καὶ εἶπεν.

«Εὐμαιε, βεβαίως ἔρχεται τις ἐκ τῶν συντρόφων σου ἢ ἐκ τῶν γνωρίμων σου, διότι οἱ κύνες σαίνουσι τὴν οὐρὰν ἀντὶ νὰ ὑλακτῶσι, καὶ ἀκούω κρότον ποδῶν.»

Μόλις ἐτελείωσε τὰς λέξεις ταύτας, καὶ ὁ ἀγαπητὸς υἱὸς του παρουσιάσθη, εἰς τὰ πρόθυρα. Ὁ βοσκὸς ἠγέρθη ἔκθαμβος, ἀφῆκε νὰ πέσῃ ἀπὸ τὰς χειρὰς του τὸ ἀγγεῖον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐκίρνα τὸν οἶνον πλησίον τοῦ πυρὸς, ἐδραμεν εἰς προὔπαντησιν τοῦ κυρίου του καὶ κατεφίλησε τὴν κεφαλὴν του, τοὺς ὠραίους ὀφθαλμούς του καὶ τὰς δύο του χεῖρας, ἀφθονα δὲ δάκρυα ἐπιπτον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του. Ὅπως πατὴρ ὑποδέχεται περιπαθῶς προσφιλεῖ υἱόν, μονογενῆ, γεννηθέντα εἰς τὰ ἔσχατα ἔτη τῆς ζωῆς του, διὰ τὸν ὅποιον ὑπέφερε καὶ ἐβασανίσθη πολὺ, καὶ ὅστις ἐπανέρχεται ἀπὸ μακρυνᾶς χώρας μετὰ δέκα ἐτῶν ἀποδημίαν, οὕτω καὶ ὁ θεῖος βοσκὸς ἐσφιγγεν εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸν θεόμορφον Τηλέμαχον· τὸν ἐνηγκαλίζετο ὡς φίλον λυτρωθέντα ἐκ τῶν ὀνύχων τοῦ θανάτου καὶ τῷ ἀπέτεινε τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους, διακοπτομένους ὑπὸ θρήνων καὶ λυγμῶν.

«Ἥλθες λοιπὸν, Τηλέμαχε, γλυκύ μου φῶς! δὲν ἤλπιζον πλέον νὰ σὲ ἐπανιδῶ ἀφύτου ἀνεχώρησες μὲ τὸ πλοῖον διὰ τὴν Πύλον. Ἄλλ' ἐλθέθης, ἀγαπητὸν τέκνον, διὰ νὰ χαρῶ ὁλοψύχως βλέπων σε ἐλθόντα εἰς τὴν καλύβην μου»

ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκ τῆς ξένης γῆς ἐπιστροφήν σου. Δὲν ἐρ-
χεσαι πλέον νὰ βλέπῃς τοὺς ἀγρούς σου καὶ τοὺς βοσκούς
σου, ἀλλὰ μένεις πάντοτε μεταξὺ τοῦ λαοῦ· ἀρέσκεσαι
λοιπὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου νὰ βλέπῃς τὸ κατηραμένον πλῆθος
τῶν μνηστέρων.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«ὦ ἀγαθὲ γέρον, ἦλθα ἐπίτηδες διὰ σέ, διὰ νὰ σέ ἴδω μὲ
τοὺς ὀφθαλμούς μου, διὰ νὰ σέ ἀκούσω, διὰ νὰ μάθω παρὰ
σοῦ ἐὰν ἡ μήτηρ μου εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς τὴν οἰκίαν, ἢ ἐὰν
ἤδη ἐξέλεξεν ἄλλον σύζυγον. Φεῦ! ἴσως ἡ κλίνη τοῦ Ὀδυσ-
σέως ἐγκατελείφθη καὶ ἠπλωσαν ἐπ' αὐτῆς τοὺς ἱστούς των
αἱ εἰδεχθεῖς ἀράχναι.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ εὐγενὴς χοιροβοσκός.

«Ἡ μήτηρ σου μένει μὲ ὑπομονητικὴν καρδίαν εἰς τὰ
μέγαρά σου, ὅπου διέρχεται τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας τῆς
κλαίουσα καὶ στενάζουσα.»

Ταῦτα εἰπὼν ἔλαβεν ἐκ τῶν χειρῶν του τὸ χάλκινον δόρυ
του· ἐν τούτοις ὁ Τηλέμαχος εἰσῆλθε καὶ διέβη τὸ λιθινὸν
κατώφλιον. Εἰς τὴν θέαν του, ὁ Ὀδυσσεὺς ἠθέλησε νὰ τῷ
παραχωρήσῃ τὴν ἐδραν του, ἀλλ' ὁ ἥρως τὸν ἐκράτησε καὶ
τῷ εἶπεν.

«ὦ ξένε, κάθησον, ἡμεῖς δὲ εὐρίσκομεν εἰς τὴν καλύβην
ταύτην ἄλλο κάθισμα, καὶ ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος ὅστις θὰ μὲ τὸ
ἐτοιμάσῃ.»

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἐπιστρέψας ἐκάθησε πάλιν
εἰς τὴν θέσιν του· διὰ τὸν Τηλέμαχον δὲ ὁ βοσκὸς ἐσκόρπισε
χλωροὺς κλάδους καὶ τοὺς ἐκάλυψε μὲ δέρματα, ἐπ' αὐτῶν
δὲ ἐκάθησεν ὁ ἀγαπητὸς υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως. Τότε ὁ βο-
σκὸς ἔθεσεν ἐνώπιόν των πινάκια ἐπὶ τῶν ὁποίων ἦσαν ἐψη-
μένα κρέατα τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν προτεραίαν εἶχον ἀφήσει οἱ
δαιτυμόνες, ἔσπευσε νὰ σωρεύσῃ τὸν ἄρτον εἰς τὰ κάνιστρα
καὶ ἐκέρασεν ἐντὸς κρατῆρος γλυκύτατον οἶνον, τέλος δὲ ἐ-
κάθησεν ἀπέναντι τοῦ Ὀδυσσέως. Οἱ δαιτυμόνες ἠπλωσαν
τὰς χεῖρας καὶ ἔλαβον τὰ προκείμενα φαγητά. Ἀφ' οὗ δὲ ἔ-

φαγον καὶ ἔπιον ἀρκετὰ, ὁ Τηλέμαχος ἀπειτᾷθη πρὸς τὸν θεῖον χοιροβοσκόν.

« Ἀγαθὲ γέρον, πόθεν ἦλθεν ὁ ξένος οὗτος; πῶς οἱ ναῦται τὸν ἔφερον εἰς τὴν Ἰθάκην; ποῖος καυχᾶται ὅτι εἶναι; ἐπειδὴ δὲν φρονῶ ὅτι ἠδυνήθη νὰ ἔλθῃ πεζὸς εἰς αὐτὴν τὴν νῆσον. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπαντῶν εἶπες, Εὐμαιέ μου χοιροβοσκέ.

« Τέκνον μου, θὰ ἀποκριθῶ εἰς τὰς ἐρωτήσεις σου μετὰ πάσης εἰλικρινείας. Ὁ ξένος μου καυχᾶται ὅτι κατάγεται ἐκ τῆς εὐρυχώρου Κρήτης καὶ διηγεῖται ὅτι περιπλανώμενος διέτρεξε τὰς πόλεις πολλῶν ἀνθρώπων· ἰδοὺ τὶ τῷ ἐπεφύλαξεν ἡ τύχη. Τώρα, φεύγων δι' ἐνὸς πλοίου θεσπρωτικοῦ, ἦλθεν εἰς τὴν κατοικίαν μου, καὶ σοὶ τὸν ἐμπιστεύομαι. Κάμε ὅπως θέλεις, διότι καυχᾶται ὅτι εἶναι ἱκέτης σοῦ. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπαντῶν εἶπεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

« Εὐμαιε, βεβαίως με εἶπες λόγον λυπηρόν· πῶς θὰ δεχθῶ ἐγὼ ξένον εἰς τὴν κατοικίαν μου; εἶμαι νέος ἀκόμη, καὶ δὲν εἰμπορῶ νὰ ἐμπιστευθῶ εἰς τὴν δύναμιν τῶν βραχιόνων μου διὰ νὰ ἀποκρούσω ἄνθρωπον ἐάν τις πρότερον φερθῇ πρὸς ἐμέ ἐχθρικῶς. Ἡ μήτηρ μου ἀνακυκλοῖ εἰς τὴν ψυχὴν της καὶ τὴν καρδίαν της διπλοῦν σχέδιον· ἢ νὰ μείνῃ πλησίον τοῦ υἱοῦ της ἐπιμελουμένη τὴν οἰκίαν του, σεβομένη τὴν νυμφικὴν κλίνην καὶ τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ, ἢ νὰ ἀκολουθήσῃ μετ' ὀλίγον τὸν μάλλον ἐνδοξον ἐκ τῶν Ἑλλήνων οἵτινες τὴν ζήτουσιν, ἐκεῖνον ὅστις ἤθελε προσφέρει τὰ πλειότερα δῶρα. Ἀλλ' ἀφοῦ ξένος τις ἐκάθησεν εἰς τὴν ἐστίαν σου, θὰ τῷ δώσω ὥραϊα ἐνδύματα, χλαῖναν καὶ χιτῶνα· θὰ τῷ δώσω σανδάλια καὶ δίκροπον ξίφος καὶ θὰ τὸν ἀποστείλω ὅπου ἐπιθυμῇ ἡ καρδία του καὶ ἡ ψυχὴ του. Ἐν τούτοις ἐάν τοιαύτη ᾖναι ἡ θέλησίς σου, φύλαξέ τον εἰς τὴν καλύβην σου καὶ περιποιήθητι αὐτόν, ἐγὼ δὲ θὰ τῷ στείλω ἐνδύματα καὶ φαγητὰ διὰ μὴ σοῦ ᾖναι βάρος εἰς σέ καὶ τοὺς συντρόφους σου· ἀλλὰ δὲν θὰ τὸν φέρω εἰς τὴν οἰκίαν μου πλησίον τῶν μνηστέρων, διότι ἡ αὐθάδεια των δὲν ἔχει

δρια καὶ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ τὸν περιγελῶσι καὶ νὰ προξενῶσιν εἰς ἐμὲ μεγάλην λύπην. Εἶναι δύσκολον εἰς ἓνα μόνον ἄνθρωπον νὰ παλαίσῃ ἐναντίον πολλῶν ὅσων καὶ ἂν ᾦναι ἀνδρείος, ἐπειδὴ εἶναι ἰσχυρότεροί του.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπέτεινε τὸν λόγον ὁ θεῖος καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεύς.

«ὦ φίλε μου, μοὶ εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ὁμιλήσω καὶ ἐγώ; Πόσον κατασπαράσσεται ἡ καρδία μου ἀκούοντας ὅτι ὁπας κακοπραγίας καὶ ἀνυποφόρους ὕβρεις λέγετε ὅτι ἀποτολμῶσιν οἱ μνηστῆρες εἰς τὰ μέγαρά σου ἐναντίον τῆς θελήσεώς σου, ἐνῶ εἶσαι τοιοῦτος. Εἶπέ μοι, θέλεις καὶ τὰ ἀνέχεσαι, ἢ σὲ μισεῖ ὁ λαὸς ὑπείκων εἰς τὴν φωνὴν θεοῦ τινος; μήπως ἔχεις κανὲν παράπονον κατὰ τῶν ἀδελφῶν σου, ἐπὶ τῶν ὁποίων πρὸ πάντων στηρίζεται ὁ ἄνθρωπος, μὲ ὅσην καὶ ἂν ἔχῃσι μεταξὺ των ἐριδα. «Α! ἐὰν μὲ τὸ θάρρος τὸ ὁποῖον ἔχω, ἤμην νέος ὡς σὺ, ἐὰν ἤμην υἱὸς τοῦ ἁμωμήτου Ὀδυσσεως, ἢ αὐτὸς οὗτος ὁ Ὀδυσσεύς, ἐπανερχόμενος μετὰ πολυετῇ περιπλάνησιν (διότι πᾶσα ἐλπίς ἐπιστροφῆς δὲν ἀπώλετο ἀκόμη), ἃς μοὶ ἔκοπτον οἱ ἐχθροὶ τὴν κεφαλὴν μου ἐὰν δὲν μετέβαινον εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ υἱοῦ τοῦ Ὀδυσσεως διὰ νὰ ἐξαλαθρεύσω τοὺς μνηστῆρας» ἐὰν δὲ συνέβαινε μόνος ὢν νὰ ὑπέκυπτα εἰς τὸν πολὺν ἀριθμὸν, θὰ ἐπροτίμων νὰ ἐπιπτα θυμὰ των παρὰ νὰ βλέπω τὰς βιαιοπραγίας των, τοὺς ξένους μου ἀποπεμπομένους, τὰς ὑπηρετρίδας μου ἀτιμαζομένας, τὸν οἶνόν μου πινόμενον ἀφθόνως, καὶ τὰ ποίμνιά μου κατατρωγόμενα ἀτιμωρητῇ, αἰωνίως, καὶ χωρὶς νὰ τελειόνη ποτὲ ἡ ὑπόθεσις αὕτη.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«ὦ ξέने μου, θὰ σοὶ ὁμιλήσω εὐλικρινῶς. Ὅχι, βεβαίως δὲν μὲ μισεῖ ὁ λαός, οὔτε κατ' ἀδελφῶν ἔχω κανὲν παράπονον ἐπὶ τῶν ὁποίων πρὸ πάντων στηρίζεται τις μὲ ὅλας τὰς διχανοίας των, διότι ὁ Ζεὺς εἰς τοὺς προγόνους μου καὶ εἰς τὸν πατέρα μου ἓνα μόνον ἐχάριζεν υἱόν· ὁ Ἀρκείσιος ἐγέννησε τὸν Δαέρτην, ὁ Δαέρτης τὸν Ὀδυσσεά, καὶ ὁ Ὀδυσ-

σεὺς ἐμὲ μόνον ἀφῆκεν εἰς τὸ ἀνάκτορόν του καὶ οὕτε μὲ εχάρη. Τώρα ἄπειροι ἐχθροὶ κατεπλημύρησαν τὴν κατοικίαν του, εἶναι προὔχοντες τῆς Ἰθάκης καὶ τῶν νήσων τοῦ Δουλιχίου, τῆς Σάμης καὶ τῆς δασώδους Ζακύνθου, ἐπιζητοῦσι δὲ ὅλοι εἰς γάμον τὴν μητέρα μου καὶ κατατρώγουσι τὰ ὑπάρχοντά μου. Ἡ Πηνελόπη δὲν τολμᾷ νὰ ἀρνηθῇ ἀναφανδὸν τὸν ὑμέναιον τοῦτον, ἀλλὰ καὶ δὲν δύναται νὰ ἀποφασίσῃ νὰ τὸν ἐκτελέσῃ. Ἐν τούτοις αὐτοὶ καταστρέφουσι τὰ ἀγαθὰ μου καὶ μετ' ὀλίγον θὰ ἀφανίσωσι καὶ ἐμὲ τὸν ἴδιον· ἀλλ' ὅλα ταῦτα κείνται εἰς τὰς χεῖρας τῶν θεῶν. Σὺ δὲ, ἀγαπητέ Εὐμαιο, πορεύθητι ἀμέσως πλῆσιον τῆς συνετῆς Πηνελόπης, ἀνάγγειλον εἰς αὐτὴν ὅτι ἐπέστρεψα ἐκ τῆς Πύλου καὶ ὅτι ἐπανῆλθον σῶος καὶ ἀβλαβής· θὰ σὲ περιμένω ἐδῶ, μὴ βραδύνῃς νὰ ἐπανεέλθῃς καὶ μὴ ὁμιλήσῃς εἰς ἄλλον παρὰ εἰς τὴν μητέρα μου· πρόσσεξον δὲ νὰ μὴ σὲ ἀκούσῃ κανεὶς ἐκ τῶν Ἑλλήνων, διότι ὑπάρχουσι πολλοὶ μεταξὺ αὐτῶν οὔτινες μελετῶσι τὸν ὕληρόν μου.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπαντῶν τῷ εἶπε, Εὐμαιοί μου χοιροβοσκέ.

« Ἠξεύρω, ἐννοῶ, αἱ διαταγαὶ αὗται θὰ ἐκτελεσθῶσι προθύμως. Ἀλλ' εἰπέ μοι εἰλικρινῶς καὶ καταλεπτῶς ἐὰν πρέπη μὲ τὸν ἴδιον δρόμον νὰ ὑπάγω καὶ εἰς τὸν ἀτυχῇ Λαέρτην ὅστις μέγχι τινός, καίπερ θλιβόμενος ἔνεκα τοῦ Ὀδυσσεώς, ἐπετῆρει ἀκόμη τὰς ἐργασίας τῶν ὑπηρετῶν του καὶ καθήμενος μετ' αὐτῶν εἰς τὸν οἶκόν του ἔτρωγε καὶ ἔπινεν ὁσάκις εἰς τὰ στήθη του ἡ καρδιά ἤθελε τὸ ζητήσει· τώρα δὲ, ἀφότου ἀνεχώρησες μὲ τὸ πλοῖον διὰ τὴν Πύλον, ἀρνεῖται ὡς λέγουσι τὸν οἶνον καὶ τὸ φαγητόν, δὲν ἐπιθεωρεῖ πλέον τοὺς ἀγρούς του, ἀλλὰ μένει ἀκίνητος στενάζων καὶ θρηνῶν, καὶ ἡ σὰρξ αὐτοῦ ξηραίνεται ἐπὶ τῶν ὀστέων.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν ἀπήντησεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

« Εἶναι πολὺ λυπηρὸν τοῦτο, ἀλλ' ὥς τὸν ἀφήσωμεν, ὅσον καὶ ἂν λυπώμεθα. Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι ἡδύναντο νὰ πράξωσι τὰ πάντα, πρῶτον πάντων θὰ ἐπροτιμῶμεν τὴν ἐπιστροφήν τοῦ πατρός μου. Ἀφοῦ λοιπὸν εἰδοποιήσῃς τὴν μη-

τέρα μου, ἐπίστρεψον ἀμέσως καὶ μὴ περιπλανηθῆς εἰς τοὺς ἀγροὺς ζητῶν τὸν Λαέρτην. Βίπέ δὲ εἰς τὴν Πηνελόπην νὰ πέμψῃ κρυφίως καὶ μετὰ σπουδῆς τὴν οἰκονόμον τῆς οἰκίας διὰ νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς τὸν τεθλιμμένον γέροντα ὅτι ἐπέστρεψα.»

Ταῦτα εἰπὼν ἀπέστειλε τὸν χοιροβοσκόν· οὗτος δὲ ἔλαβε τὰ σανδάλιά του, τὰ ἔδεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὴν πόλιν· δὲν ἀφῆκεν ὅμως τὴν καλύβην χωρὶς νὰ τὸν ἴδῃ ἡ Ἀθηνᾶ, ἥτις ἀμέσως ἐπλησίασε λαβοῦσα τὴν μορφήν ὡραίας γυναικὸς μεγαλοπρεποῦς καὶ ἐπιτηδείας εἰς ἐξαίτιας ἐργασίας. Ἐστάθη δὲ ἐπὶ τοῦ κατωφλίου ὁρατὴ μόνον εἰς τὸν Ὀδυσσεά· ὁ δὲ Τηλέμαχος δὲν ὑπώπτευσε τὴν παρουσίαν της, διότι οἱ θεοὶ δὲν φαίνονται εἰς ἐκείνους ἀπὸ τοὺς ὁποίους θέλουσι νὰ κρυθῶσι. Μόνον ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ οἱ κύνες ἔβλεπον τὴν θεάν· οἱ κύνες δὲν ὑλάκτησαν, ἀλλὰ κλαυθμηρίζοντες ἔφυγον εἰς τὸ βάθος τῆς καλύβης. Ἡ Ἀθηνᾶ ἔνευε μὲ τὰς ὀφρῦς· ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἐνόησε τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, ἐξῆλθε, μετέβη ἔξω τοῦ μεγάλου τοίχου τῆς αὐλῆς, καὶ ἔστη ἔμπροσθεν τῆς θεᾶς ἥτις τῷ ἀπέτεινε τὰς λέξεις ταύτας.

«Θεῖε υἱὲ τοῦ Λαέρτου, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, ὁμίλησον πρὸς τὸν υἱόν σου καὶ μὴ τῷ κρύψῃς τίποτε, ἵνα, ἀφοῦ συνεννοηθῇτε περὶ τοῦ τρόπου πῶς νὰ φονεύσετε τοὺς μνηστήρας, μεταβῇτε εἰς τὴν ὑπερήφανον πόλιν· δὲν θὰ λείψω διὰ πολὺν καιρὸν ἀπὸ πλησίον σας, διότι ἐπιθυμῶ νὰ πολεμήσω.»

Ταῦτα εἰπούσα ἤγγισε τὸν ἥρωα μὲ τὴν χρυσὴν ῥάβδον της. Καὶ πρῶτον μὲν περιέβαλε τὰ στήθη του μὲ κατάλευκον ἐπανωφόριον καὶ χιτῶνα, ἔπειτα δὲ τὸν κατέστησε νεώτερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον. Ἐπανελάβε δὲ οὗτος τὸ μελάγχρουν χρῶμά του, αἱ παρειαὶ τοῦ δὲν εἶχον πλέον ρυτίδας, καὶ γενεῖας καστανὴ ἐκάλυπτε τὴν σιαγόνα του. Τούτων γενομένων ἡ θεὰ ἀπεμακρύνθη. Ἀμέσως ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν καλύβην, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἐξεπλάγη, ἀπέ-

στράψε τοὺς ὀφθαλμοὺς μετὰ τρόμου, ἐπίστευσεν ὅτι ἔβλεπε θεὸν καὶ ἔκραξεν.

α' Ω ξέने μου ! μοὶ φαίνεσαι πολὺ διαφορετικὸς παρ' ὅ,τι ἦσο πρότερον· ἔχεις ἄλλα ἐνδύματα, τὸ χρῶμά σου δὲν εἶναι πλέον τὸ αὐτὸ καὶ βεβαίως εἶσαι εἰς ἐκ τῶν θεῶν τῶν κατοικούντων τὸν εὐρὺν οὐρανόν. Πραῦνθητι, θὰ σοὶ προσφέρωμεν εὐπροσδέκτους θυσίας καὶ χρυσὰ ἀφιερώματα ἐντέλῃς ἐξειργασμένα· ἐλέησον ἡμᾶς. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἔπειτα ἀπεκρίθη ὁ θεὸς καὶ πολυπαθὲς Ὀδυσσεύς.

α' Οχι, δὲν εἶμαι θεός, διατὶ μὲ παρομοιάζεις μὲ τοὺς ἀθανάτους; Εἶμαι ὁ πατήρ σου διὰ τὸν ὅποιον στενάζων ὑπέφερες τόσα ἐκτεθειμένος εἰς τὰς βίαιυπραγίας τῶν ἀνθρώπων. »

Εἰπὼν ταῦτα κατεφίλησε τὸν υἱόν του καὶ κατέβρεξε τὴν γῆν διὰ τῶν δακρύων του τὰ ὅποια μετὰ βίας ἐκράτει μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς. Ἄλλ' ὁ Τηλέμαχος δὲν ἠδύνατο ἀκόμη νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἦτο ὁ πατήρ του καὶ τῷ ἀπέτεινε τοὺς λόγους τούτους·

« Δὲν εἶσαι ὁ Ὀδυσσεύς ὁ πατήρ μου, ἀλλὰ θεός τις ὅστις μὲ γοητεύει διὰ νὰ στενάξω καὶ νὰ οὐδύρωμαι περισσότερο. Οὐδεὶς θνητὸς δύναται διὰ μόνου τοῦ νοός του νὰ κατορθώσῃ τοιαῦτα θαύματα, ἐκτός εἰάν ἐπέλθῃ θεός τις καὶ τὸν καταστήσῃ κατὰ βούλησιν νέον ἢ γέροντα. Πρὸ ὀλίγου ἦσο βεβαρνημένος ὑπὸ τῶν ἐτῶν καὶ ἐφόρεις ῥάκη, τώρα δὲ ὁμοιάζεις μὲ τοὺς θεοὺς οἵτινες κατοικοῦσι τὸν εὐρὺν οὐρανόν. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπαντῶν εἶπεν ὁ συνετώτατος Ὀδυσσεύς.

« Τηλέμαχε, δὲν ἀρμόζει, ὅταν ὁ ἀγαπητός σου πατήρ ᾔηται πλησίον σου, νὰ θαυμάζῃς καὶ νὰ ἐκπλήττεσαι. Ποτέ ἄλλος Ὀδυσσεύς δὲν θὰ ἔλθῃ ἐδῶ· ἐγὼ εἶμαι ὁ πατήρ σου· ὑπέφερα πολλὰ, περιεπλανήθην πολὺν καιρὸν καὶ μετὰ εἰκοσιν ἔτη βλέπω πάλιν τὴν γλυκεῖαν πατρίδα μου. Ὅλα ταῦτα εἶναι ἔργον τῆς Ἀθηνᾶς, διότι αὐτὴ μὲ παρουσίασεν ὕπως ἤθελε (διότι ἦτο εἰς τὴν ἐξουσίαν της), ὅτε μὲν ὡς

ἐπαίτην, ὅτε δὲ ὡς νέον ἀκόμη ἄνδρα, πολυτελῆ φοροῦντα ἐνδύματα. Διότι εἶναι εὐκόλον εἰς τοὺς θεοὺς αἵτινες κατοικοῦσι τὸν εὐρὺν οὐρανὸν ἢ νὰ λαμπρύνωσι θνητὸν ἄνθρωπον ἢ νὰ παραμορφῶσιν αὐτόν.»

Ταῦτα εἰπὼν ἐκάθισεν, ὁ δὲ Τηλέμαχος κλαίων ἐνηγκαλίσθη τὸν εὐγενῆ πατέρα του, καὶ εἰς ἀμφοτέρους διηγέσθη ἡ ἐπιθυμία τῶν δακρύων· οἱ στεναγμοὶ τῶν λοιπῶν καὶ οἱ θρήνοι τῶν ἐξερράχησαν διαπεραστικώτεροι ἢ αἱ κραυγαὶ τοῦ αἵτου ἢ τοῦ γυπὸς ὅταν ὁ βοσκὸς ἀρπάζῃ τοὺς νεοσσούς του τοὺς ὁποίους τὰ πτερὰ τῶν δὲν δύνανται ἀκόμη νὰ βαστάσωσιν. Οὕτως οἱ δύο ἥρωες ἄφρινον νὰ τρέχωσιν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν συγκινητικὰ δάκρυα, καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου θὰ ἐξηφανίζετο πρὶν παύσῃσι θρηνοῦντες, ἂν μὴ ὁ Τηλέμαχος ἀπεύθυνεν ἐξαίφνης τὸν λόγον πρὸς τὸν πατέρα του.

« Ἀλλὰ μὲ ποῖον πλοῖον, ὦ πάτερ μου, σὲ ἔφερον οἱ ναῦται εἰς τὴν Ἰθάκην, καὶ ποῖοι καυχῶνται ὅτι εἶναι; διότι δὲν φρονῶ νὰ ἦλθες πεζὸς εἰς τὴν νῆσον ταύτην.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ θεῖος καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεύς.

« ὦ τέκνον μου, θὰ σοὶ εἰπῶ ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Φαίakes, ναυτικοὶ περίφημοι, μὲ ἔφερον, συνειθισμένοι νὰ ἐξαποστέλλωσι τοὺς ξένους ὅσοι ἔρχονται εἰς τὰ παράλια τῶν· μὲ μετέφερον δὲ κοιμώμενον ἐπὶ πλοίου ταχείας καὶ μὲ ἀπέθεσαν εἰς τὴν Ἰθάκην. Μοὶ εἶχον δώσει δὲ λαμπρὰ δῶρα, χαλκόν, ἄφθονον χρυσόν καὶ ἐκ πολυτελοῦς ὑφάσματος ἐνδύματα. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ θησαυροὶ, κατὰ βούλησιν τῶν θεῶν, εἶναι κατατεθειμένοι εἰς σπήλαιόν τι, καὶ ἦλθον ἐδῶ κατὰ τὴν συμβουλὴν τῆς Ἀθηναῆς διὰ νὰ σκεφθῶμεν περὶ τῶν μέσων πῶς νὰ ἐξολοθρεύσωμεν τοὺς μνηστήρας. Εἰπέ μοι λοιπὸν τὸν ἀριθμὸν τῶν καὶ πληροφόρησόν με ποῖοι εἶναι; Ὅα σκεφθῶ κατόπιν μὲ τὴν γενναίαν ψυχὴν μου ἂν θὰ δυνηθῶμεν ἡμεῖς μόνοι νὰ ἀντισταθῶμεν κατ' αὐτῶν, ἢ θὰ χρειασθῶμεν καὶ ἄλλους.»

Πρὸς αὐτόν δὲ ἀπεκρίθη ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

« ὦ πάτερ μου! πάντοτε ἤκουσα νὰ ὁμιλοῖσι περὶ τῆς με-

γάλης δόξης σου, περὶ τῆς ἀνδρίας σου καὶ περὶ τῆς συνέσεως τῶν βουλευμάτων σου· ἀλλὰ πόσον οἱ λόγοι σου εἶναι ὑπερῆφανοι! Ἐκπληξίς μὲ καταλαμβάνει· δὲν εἶναι δυνατόν δύο ἄνθρωποι νὰ πολεμήσωσι πολλοὺς δυνατοὺς πολεμιστάς· διότι οἱ μνηστῆρες δὲν εἶναι μόνον δέκα, ἢ δις δέκα, ἀλλὰ πολὺ περισσότεροι, καὶ θὰ τὸ ἰδῇς μετ' ὀλίγον. Πρῶτον εἶναι πεντήκοντα δύο νέοι ἐκλεκτοὶ ἐκ Δουλιχίου καὶ συνοδεύουσιν αὐτοὺς ἑξ ὑπηρετῶν ἀπὸ τὴν Σάμην ἤλθον εἴκοσι καὶ τέσσαρες, ἀπὸ δὲ τὴν Ζάκυνθον εἴκοσιν, ἑξ αὐτῆς δὲ ταύτης τῆς Ἰθάκης ὑπάρχουσι δώδεκα οἱ μᾶλλον ἀνδρεῖοι. Ὅμοῦ μὲ τοὺς τελευταίους τούτους εἶναι ὁ κήρυξ Μένδων, εἰς θεῖος αἰοῖδος, καὶ δύο ὑπηρετῶν ἐπιτήδειοι περὶ τὸ κόπτειν τὰ κρέατα. Ἐὰν τοὺς προσβάλωμεν ὅλους ἠνωμένους, φοβοῦμαι μήπως ἅμα τῇ ἐπιστροφῇ σου ὑποστῇς σκληρὰς καὶ τρομερὰς βίαιπραγίας. Σκέφθητι λοιπὸν ἐὰν δύνασαι νὰ καλέσῃς ὑπερασπιστὴν τινα ὅστις νὰ μᾶς βοηθήσῃ προθύμως.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν εἶπεν ὁ θεῖος καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεύς.

«Ἐγὼ λοιπὸν θὰ σὲ ἐνθαρρύνω, καὶ πρόσεξον εἰς τοὺς λόγους μου· σκέφθητι ἐὰν ἡ Ἀθηναῖα καὶ ὁ παντοδύναμος πατὴρ της θὰ ἀρκέσωσιν εἰς ἡμᾶς τοὺς δύο, ἢ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναζητήσωμεν καὶ ἄλλους βοηθοὺς.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«ὦ! οἱ θεοὶ τοὺς ὁποίους ἀνέφερες, μολονότι κάθηνται ὑψηλὰ εἰς τὰ νῆφη, εἶναι ὁμῶς ἐξαιρετοὶ ὑπερασπισταί, διότι βασιλεύουσιν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐπὶ τῶν αἰωνίων θεῶν.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ εἶπεν ὁ θεῖος καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεύς.

«Σοὶ λέγω λοιπὸν ὅτι αἱ δύο οὗτοι δὲν θὰ μείνωσι πολὺν καιρὸν μεμακρυσμένοι ἀπὸ τὴν τρομερὰν πάλιν, ὅταν εἰς τὸ ἀνάκτορόν μου ὁ βίαιος Ἄρης ἀποφασίσῃ τὴν ἔριδα. Ἀλλὰ σὺ μὲν ὑπαγε ἅμα ἐξημερώσῃ εἰς τὴν οἰκίαν μας καὶ ἀναμύχθητι μὲ τὸ πλῆθος τῶν ὑπερηφάνων νέων· ἐμὲ δὲ ὁ βοσκὸς θὰ μὲ φέρῃ ὕστερον εἰς τὴν πόλιν ὁμοιάζοντα μὲ ἄθλιον ἐπαίτην βεβηρημένον ὑπὸ τοῦ γήρατος. Ἐὰν εἰς τὸ

μέγαρον με περιφρονήσωσιν, ὑπόμενον ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅ-
ταν θά με κακομεταχειρίζωνται. Καί ἂν ἀκόμη με σύρω-
σιν ἐκ τῶν ποδῶν διὰ νὰ με ρίψωσιν ἐκτός τῆς αἰκίας· καί
ἂν ἀκόμη με τοξεύσωσι, βλέπε ὅλα ταῦτα ὑπομονητικῶς
καί λέγε μόνον εἰς αὐτοὺς με ἡπίας λέξεις νὰ παύσωσι τὰς
ἀνοησίας των. Αὐτοὶ ὅμως δὲν θὰ σέ ἀκούσωσι, διότι βε-
βαίως ἐγγίζει ἡ ἡμέρα τοῦ ὀλέθρου των. Ἐν ἄλλο ἀκόμη
θὰ σοὶ εἴπω, καὶ ἐντύπωσον αὐτὸ εἰς τὸν νοῦν σου. Ἄμα ἡ
γόνιμος εἰς συμβουλὰς Ἀθηνᾶ με ἐμπνεύσῃ, θὰ σοὶ κάμω
διὰ τῆς κεφαλῆς σημεῖον τὸ ὅποιον ἀμέσως θὰ ἰδῇς· λάβε
τότε καὶ μετὰφερον εἰς τὰ ἐνδύτατα τῶν ἀνωτέρων δωμά-
των ὅλα τὰ πολεμικὰ ὅπλα ὅσα κρέμανται εἰς τὴν μεγάλην
αἴθουσαν. Ἐὰν οἱ μνηστῆρες τὰ ζητήσωσι καὶ σέ ἐρωτή-
σωσιν, ἀπάτησον αὐτοὺς με τοὺς ἐξῆς λόγους.

«Τὰ ἀπεμάκρυνα ἀπὸ τὸν καπνὸν, διότι δὲν εἶναι πλέον
πικεῖνα τὰ ὅποια ἄφησεν ὁ Ὀδυσσεὺς ἀναχωρῶν διὰ τὴν
Ἰτρώαδα· ὁ καπνὸς τῆς ἐστίας τὰ ἐμαύρισε. Πρὸς τούτοις
ἡδὲ καὶ τοῦτο τὸ κυριώτερον μοὶ ἐνέπνευσεν εἰς τὸν νοῦν ὁ
νυῖός τοῦ Κρόνου. Ἐφοβήθην μήπως βεβαρημένοι ὑπὸ τοῦ
βοῦνου ἐλθετε εἰς ἔριδα μεταξὺ σας, πληγωθῆτε ἀμοιβαίως
καὶ μιάνετε τὰ συμπόσιά μας καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ ὕμε-
ναιού σας, διότι καὶ μόνη ἡ θεὰ τῶν ὀπλῶν ἐνθουσιάζει
τὸν ἄνθρωπον.»

«Ἄφησον ἐν τούτοις δι' ἡμᾶς μόνους δύο φάσγανα, δύο
ἀκόντια καὶ δύο εὐρυχώρους ἀσπίδας τὰς ὁποίας νὰ δύναν-
ται νὰ κρατῶσιν αἱ χεῖρές μας καὶ με τὰς ὁποίας θὰ ὀπλι-
σθῶμεν διὰ νὰ ἐπιπέσωμεν κατ' αὐτῶν. Ἐπειτα ἡ Ἀθηνᾶ
καὶ ὁ Ζεὺς θὰ συνταράξωσι τὸ πνεῦμά των. Ἀκουσον ἀκό-
μη καὶ ἐν ἄλλο, καὶ ἐντύπωσον αὐτὸ εἰς τὴν ψυχὴν σου,
εἰς τὴν ἡμέραν ὅτι εἰς ἐμέ ὀφείλεις τὴν ζωὴν καὶ ὅτι ἐξῆλ-
θες ἐκ τοῦ αἵματός μου· κανεῖς εἰς τὴν Ἰθάκην ὅς μὴ μάθῃ
τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ὀδυσσεύς· μήτε ὁ Λαέρτης, μήτε ὁ χαι-
ροδοσκός, μήτε κανεῖς ἐκ τῶν ὑπηρετῶν, μήτε αὐτὴ ἡ Πη-
νελόπη. Ἄς μάθωμεν μόνοι μας τὴν διάθεσιν τῶν ὑπηρε-

τριῶν, ἃς δοκιμάσωμεν τοὺς ὑπηρέτας καὶ ἃς διακρίνωμεν ἐκείνους οἵτινες μᾶς τιμῶσι καὶ μᾶς φοβοῦνται ἀπὸ ἐκείνους οἵτινες δὲν φροντίζουσι διὰ τοὺς κυρίους τῶν καὶ οἵτινες τοιοῦτον οἶος εἶσαι σὲ περιφρονοῦσι. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπαντῶν εἶπεν ὁ ἐνδοξος Τηλέμαχος.

« ὦ πάτερ μου, ἐλπίζω ὅτι βραδύτερον θὰ γνωρίσης τὸ θάρρος μου. Βεβαίως δὲν εἶμαι κουφόνους, ἀλλὰ δὲν φρονῶ νὰ μᾶς ὠφελήσῃ τὸ σχέδιον τοῦτο καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ τὸ σκεφθῇς καλῶς. Πόσον χρόνον θὰ ἔχανες διατρέχων τὰ κτήματά σου καὶ δοκιμάζων ἕκαστον τῶν ὑπηρετῶν μας! ἐνῷ εἰς τὴν οἰκίαν σου οἱ μνηστῆρες θὰ κατατρῶγῳσι τὰ πλούτη σου αὐθαδῶς, ἀταράχως καὶ ἀφειδῶς. Μὴ ἀμελήσης ἐν τούτοις νὰ λάβῃς πληροφορίας περὶ τῶν γυναικῶν καὶ μάθῃς ποῖται σὲ περιφρονοῦσι καὶ ποῖται εἶναι ἀθῶαι. Ἐπίσης δὲν ἐπιθυμῶ νὰ μεταβῶμεν εἰς τοὺς ἀγροὺς διὰ νὰ δοκιμάσωμεν τοὺς ποιμένας· βραδύτερον θὰ φροντίσωμεν καὶ περὶ τούτου, ἐὰν ἦναι ἀληθές ὅτι γνωρίζεις σημεῖόν τι τοῦ αἰγίου Διός. »

Ἐνῷ αὐτοὶ συνωμῖλουν τοιοῦτοτρόπως, τὸ πλοῖον ὅπερ ἐπανέφερεν ἐκ τῆς Πύλου τὸν Τηλέμαχον καὶ τοὺς συντρόφους του εἰσῆλθεν εἰς τὸν βαθὺν λιμένα τῆς Ἰθάκης. Καὶ αὐτοὶ μὲν ἔσυρον τὸ μελανόχρουν πλοῖον ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, οἱ δὲ δραστήριοι ὑπηρέται τῶν μετέφερον τὰ σκεύη καὶ τὰ περικαλλῆ δῶρα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κλυτίου, καὶ ἀπέστειλαν κήρυκα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ὀδυσσεῆος διὰ νὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὴν συνετὴν Πηνελόπην ὅτι ὁ υἱὸς τῆς, ἀφ' οὗ διέταξε νὰ πλεύσῃ τὸ πλοῖον μέχρι τῆς πόλεως, μετέβη εἰς τοὺς ἀγροὺς. Ἐσπευδον δὲ τοῦτο διὰ νὰ καθησυχάσωσι τοὺς φόβους τῆς βασιλίσσης καὶ νὰ σταματήσωσι τὰ δάκρυά τῆς. Ὁ κήρυξ λοιπὸν καὶ ὁ θεῖος χοιροβοσκὸς συνηντήθησαν ἐπιφορτισμένοι μὲ τὴν αὐτὴν ἐντολὴν πρὸς τὴν εὐγενῆ γυναῖκα. Μόλις δὲ εἰσῆλθον εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ βασιλέως, ὁ κήρυξ, ἐν μέσῳ τῶν ὑπηρετριῶν, ἔκραξεν.

α ὦ βασίλισσα, ταύτην τὴν ὥραν ἔφθασεν ὁ ἀγαπητὸς υἱός σου. »

Ἐν τούτοις ὁ χοιροβοσκὸς ἐπλησίασε τὴν Πηνελόπην καὶ τῇ ἐπανελάθεν ὅσα ὁ ἀγαπητὸς υἱὸς τῆς τῇ παρήγγειλε νὰ τῇ εἴπῃ. Ἀφοῦ δὲ ἐτελείωσεν, ἐξῆλθε τοῦ μεγάρου καὶ τῶν αὐλῶν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν καλύβην του.

Οἱ δὲ μνηστῆρες, δυσηρεστημένοι καὶ κατηφεῖς, ἐξῆλθον τοῦ ἀνακτόρου, ἔφθασαν ἔξω τοῦ μεγάλου τοίχου τῆς αὐλῆς καὶ ἐκάθησαν πρὸ τῶν θυρῶν. Τότε ὁ υἱὸς τοῦ Πολύβου Εὐρύμαχος ἤρχισε πρῶτος νὰ ὁμιλῇ πρὸς αὐτούς.

« ὦ φίλοι, τὸ μέγα αὐτὸ ἔργον, τὸ ταξιδίδιον τοῦτο τοῦ Τηλεμάχου, ἐπέτυχε λοιπὸν θαυμασίως ἐνῷ ἡμεῖς τὸ ἐνομίζομεν ἀκατόρθωτον. Ἄς ρίψωμεν λοιπὸν εἰς τὴν θάλασσαν τὸ ἄριστον πλοῖον καὶ ἄς συλλέξωμεν ἐμπείρους κωπηλάτας οἵτινες νὰ φέρωσι τὴν εἰδῆσιν ταύτην εἰς τοὺς συντρόφους μας καὶ νὰ τοὺς προσκαλέσωσιν ἐδῶ. »

Μόλις ἐτελείωσε τὸν λόγον του, καὶ ὁ Ἀμφίνομος στραφεὶς πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης εἶδε πλοῖον εἰσερχόμενον εἰς τὸν βαθὺν λιμένα τῆς θαλάσσης· οἱ ναῦται συνέπτυζαν τὰ ἱστία καὶ μετεχειρίζοντο μόνον τὰς κώπας. Γελάτας λοιπὸν ἀπὸ καρδίας, εἶπεν ὁ νεαρὸς μνηστήρ.

« Μὴ στείλωμεν πλέον εἰδῆσιν, διότι οἱ σύντροφοί μας εἶναι ἤδη εἰς τὸν λιμένα· θεὸς τις τοὺς εἰδοποίησε βεβαίως, ἢ ἀφ' ἑαυτῶν ἀνεγνώρισαν τὴν πορείαν τοῦ ἄλλου πλοίου χωρὶς νὰ δύνανται νὰ τὸ φθάσωσι. »

Ταῦτα εἶπεν, οἱ δὲ μνηστῆρες ἠγέρθησαν καὶ ἔδραμον εἰς τὸν λιμένα. Ἐβουραν τὸ πλοῖον εἰς τὴν ξηρὰν καὶ δραστήριοι ὑπηρέται ἀπεβίβασαν τὰ σκεύη. Ὅλοι δὲ ὁμοῦ μετέβησαν εἰς τὴν ἀγορὰν χωρὶς νὰ ἐπιτρέψωσιν εἰς ἄλλους, εἴτε γέροντας εἴτε νέους, νὰ συγκαθίσωσι μετ' αὐτῶν. Τότε ὁ Ἀντίνοος ἔσπευσε νὰ τοῖς ἀποτείνῃ τὸν λόγον.

« Φεῦ ! διεφύλαξαν λοιπὸν οἱ θεοὶ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἀπὸ τὸν θάνατον ! Καθ' ἡμέραν οἱ φρουροί μας διεδέχοντο ἀλλήλους εἰς τὴν ἄκραν τῶν βράχων τῶν δερομένων ὑπὸ

τῶν ἀνέμων, παραμονεύοντες προσεκτικῶς τὴν διάβασίν του. Δύοντος τοῦ ἡλίου, οὐδέποτε ἀνεπαυόμεθα ἐπὶ τῆς παραλίας, ἀλλὰ διατρέχοντες τὸ πέλαγος περιεμένομεν τὴν θείαν αὐγὴν, ἐνεδρεύοντες τὸν Τηλέμαχον διὰ νὰ τὸν συλλάβωμεν καὶ τὸν θυσιάσωμεν. Αὐτὸν ὅμως θεὸς τις τὸν ἐπανεφέρειν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἄς σκεφθῶμεν λοιπὸν ἐδῶ πῶς νὰ τὸν φονεύσωμεν. Μὴ τὸν ἀφήσωμεν νὰ σωθῇ, διότι ἐν ὅσῳ ἀναπνέει ἡ ἐπιχείρησίς μας θὰ μείνῃ ἀτελείωτος, τόσον τὸ πνεῦμά του εἶναι ἐφευρετικόν καὶ ὁ χαρακτήρ του ἀποφασιστικὸς, ὃ δὲ λαὸς δὲν εἶναι ποσῶς πρὸς ἡμᾶς εὖνους. Ἐνεργήσατε λοιπὸν πρὶν συγκαλέσῃ τοὺς Ἑλληνας εἰς τὴν ἀγορὰν, ὅπερ κατὰ τὴν ἰδέαν μου δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ τὸ πράξῃ· θὰ ὁμιλήσῃ πρὸς αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, θὰ εἴπῃ, ὄρθιος ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνελεύσεως, ὅτι παρεσκευάσαμεν τὸν θάνατόν του καὶ ὅτι ἀπετύχομεν, ἐκεῖνοι δὲ θὰ τὸν ἀκούσωσι καὶ δὲν θὰ ἐπιδοκιμάσωσι τὴν κακὴν ταύτην πράξιν. Φυβηθῆτε μήπως μᾶς κακομεταχειρισθῶσι, μήπως μᾶς διώξωσιν ἐκ τῆς πατρίδος μας καὶ μᾶς ἀναγκάσωσι νὰ φύγωμεν εἰς ξένην γῆν. Ἄς προλάβωμεν αὐτόν· ἄς τὸν φονεύσωμεν εἰς τὴν ἐξοχὴν μακρὰν τῆς πόλεως, ἥ καθ' ὁδὸν ἐπιστρέφοντα, καὶ ἄς ἀρπάσωμεν τὰ ἀγαθὰ του καὶ τὰς ἰδιοκτησίας του τὰς ὁποίας νὰ διανείμωμεν ἐξίσου μεταξύ μας, ἔπειτα δὲ ἄς δώσωμεν τὸ ἀνάκτορόν του εἰς τὴν μετέρα του καὶ εἰς ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον αὕτη ἤθελεν ἐκλέξει ὡς σύζυγον. Ἐὰν αἱ συμβουλαί μου δὲν σὰς ἦναι ἀρεσταί· ἐὰν θέλετε ἀκόμη νὰ ζῇ, ἄς μένῃ κατέχων τὴν κληρονομίαν του, ἄς παύσωμεν νὰ καταβιβρώσκωμεν εἰς τὴν οἰκίαν του τὰ πλούτη του καὶ ἄς ἀποχωρήσωμεν ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια διὰ νὰ ζητήσωμεν τὴν Πηνελόπην προσφέροντες δῶρα· ἀκολούθως θὰ συζευχθῇ αὕτη ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἡ τύχη τῇ προορίζει καὶ ὅστις θὰ τῇ δώσῃ τὴν πλείστην προίκα »

Ταῦτα εἶπεν, ὅλοι δὲ ἔμενον σιωπῶντες μέχρις οὗ ὁ ἔνδοξος υἱὸς τοῦ Νίσου καὶ ἔγκονος τοῦ βασιλέως Ἀρητίου Ἀμφινόμος ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ. Διαπρέπων μεταξύ τῶν μνηστή-

ρων τῆς σιτοφόρου καὶ χλοερᾶς νήσου Δουλιχίου, ἤρεσκε τὰ μάλιστα εἰς τὴν Πηνελόπην ἕνεκα τῶν λόγων του, καὶ τὸ πνεῦμά του ἦτο εὐθύτατον· ἐδημηγόρησε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς καὶ τοῖς εἶπε τοὺς ἐξῆς φρονίμους λόγους.

«ὦ φίλοι, ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν ἐγκρίνω νὰ φονεύσωμεν τὸν Τηλέμαχον, διότι εἶναι δεινὸν πρᾶγμα νὰ χυθῇ βασιλικὸν αἷμα. Ἄς συμβουλευθῶμεν πρότερον τὴν θέλησιν τῶν θεῶν· ἐάν μὲν μᾶς ἐπιδοκιμάσῃ ἡ δικαιοσύνη τοῦ μεγάλου Διὸς, ἐγὼ θὰ καταφέρω τὸ πρῶτον κτύπημα καὶ θὰ παρακινήσω καὶ τοὺς ἄλλους νὰ με ἀκολουθήσωσιν· ἐάν δὲ μᾶς ἀποτρέψῃ τοῦ σχεδίου τούτου, θὰ σᾶς διατάξω νὰ τὸ ἐγκαταλείψετε.»

Ταῦτα εἶπεν ὁ Ἀμφινόμος, καὶ ἡ συμβουλὴ του ἤρεσεν εἰς ὅλους, ὅλον δὲ τὸ πλῆθος ἠγέρθη καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Ὀδυσσεῶς ὅπου ἐκάθην ἐπὶ τῶν θρόνων. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἡ Πηνελόπη ἀπεφάσισε νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῶν ὑπερηφάνων μνηστήρων, διότι ἤκουσεν εἰς τὸ μέγαρόν της ὅτι ἐμελέτων τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ της. Ὁ κῆρυξ Μεδων εἶχεν ἀκούσει ὅλους τοὺς λόγους των καὶ ἤλθε νὰ τοὺς ἀναγγείλῃ εἰς αὐτήν. Κατέβη λοιπὸν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συμποσίου περικυκλωμένη ὑπὸ ὅλων τῶν ὑπηρετριῶν της, καὶ ὅταν ἡ εὐγενεστάτη ἐκείνη γυνὴ ἐφθασε πλησίον τῶν μνηστήρων, ἐσταμάτησεν ἐπὶ τοῦ κατωφλίου, κατεβίβασε πρὸ τοῦ προσώπου της λαμπρὸν πέπλον καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἀντίνοον τοὺς ἐπιπληκτικούς τούτους λόγους.

«Ἀντίνος, ἄνθρωπε τολμηρὲ καὶ κακὲ, νομίζεσαι εἰς τὴν Ἰθάκην ὡς ὁ ἄριστος μεταξὺ τῶν συνομιλήκων σου διὰ τὴν σύνεσιν καὶ τὴν εὐγλωττίαν· καὶ ὅμως δὲν εἶσαι τοιοῦτος. Ἄφρον! διατί λοιπὸν μηχανᾶσαι θάνατον καὶ φόνον κατὰ τοῦ Τηλεμάχου, χωρὶς νὰ σέβεσαι τοὺς ἱκέτας; ἄλλ' ὁ Ζεὺς ἐπαγρυπνεῖ δι' αὐτοὺς, καὶ δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἐπιβουλεύωνται οἱ μὲν τοὺς δέ. Ἄγνοεῖς πῶς ὁ πατήρ σου κατέφυγεν εἰς τὴν ρικίαν ταύτην διὰ νὰ διαφύγῃ τὴν ὀργὴν τοῦ λαοῦ; Ἐνώθεῖς μὲ Ταρτίους πειρατὰς εἶχε πολεμήσει

ποὺς συμμάχους μας Θεσπρωτοὺς, καὶ οἱ πολῖται ἐξαγριωθέντες ἤθελον νὰ τὸν θυσιάσωσι, νὰ ἀνασπάσωσι τὴν καρδίαν του καὶ νὰ διαρπάσωσι τὰ μεγάλα πλοῦτη του. Ἄλλ' ὁ Ὀδυσσεὺς τοὺς ἐκράτησε καὶ κατεπράυνε τὴν μανίαν των. Σὺ δὲ τῶρα ἀτιμάζεις, ἀφανίζεις τὴν οἰκίαν του, ζητεῖς εἰς γάμον τὴν σύζυγόν του, θέλεις νὰ φονεύσῃς τὸν υἱόν του καὶ ἐμὲ μεγάλως βασανίζεις. Ἀλλὰ σὲ διατάττω νὰ παύσῃς καὶ νὰ καταπραῖνῃς καὶ τοὺς ἄλλους συντρόφους σου.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ εἶπεν ὁ υἱὸς τοῦ Πολύβου Εὐρύμαχος.

«Θύγατερ τοῦ Ἰκάρου, συνετὴ Πηνελόπη, ἡσύχασε καὶ δώξον ἀπὸ τὸ πνεῦμά σου τὰς τοιαύτας σκέψεις· ἐνόςω ἐγὼ ἀναπνέω καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου βλέπουσι τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, μήτε τῶρα μήτε εἰς τὸ μέλλον θὰ εὗρεθῃ ἄνθρωπος νὰ ἐγείρῃ χεῖρα κατὰ τοῦ υἱοῦ σου. Σοὶ τὸ ὀρκίζομαι, καὶ ὁ λόγος μου θὰ ἐκπληρωθῇ, ἀμέσως τὸ αἷμα τοῦ αὐθάδους τούτου θὰ βρεύσῃ ἐπὶ τοῦ δόρατός μου. Πολλάκις ὁ Ὀδυσσεὺς μὲ ἔλαβεν ἐπὶ τῶν γονάτων του καὶ μοὶ ἔδωκε κρέατα ἐψημένα καὶ οἶνον· δὲν τὸ ἐλησμόνησα ποσῶς καὶ ἐξ ὧν τῶν ἀνθρώπων προσφιλέστερος μοὶ εἶναι ὁ υἱὸς του. Ἄς μὴ φοβῆται λοιπὸν τὸν θάνατον ἐκ μέρους τῶν μνηστῆρων· ἂν ἔλθῃ ὁμῶς ἀπὸ τοὺς θεοὺς, κανεὶς δὲν δύναται νὰ τὸν ἀποφύγῃ.»

Ταῦτα εἶπε διὰ νὰ καθησυχάσῃ τὴν βασίλισσαν, μολονότι καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος παρεσκεύαζε τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ της. Ἀνέβη λοιπὸν αὐτὴ πάλιν εἰς τὰ δώματά της καὶ ἔκλαιε τὸν ἀγαπητὸν σύζυγόν της Ὀδυσσεά μεχρις οὗ ἡ Ἀθηνᾶ ἐπέχυσεν ἐπὶ τῶν βλεφάρων της γλυκὺν ὕπνον.

Κατὰ τὸ ἑσπέρας ὁ θεὸς χοιροβοσκὸς ἐπέστρεψε πλησίον τοῦ Ὀδυσσεὺς καὶ τοῦ υἱοῦ του καθ' ἣν στιγμήν παρεσκεύαζον μετὰ προσοχῆς τὸ δεῖπνόν καὶ ἐθυσίαζον μονοετῇ χοῖρον. Ἀλλ' ἤδη ἡ Ἀθηνᾶ, πλησιέσασα τὸν Ὀδυσσεά, τὸν ἐκτύπησε μὲ τὴν χρυστὴν ῥάβδον της καὶ τῷ ἀπέδωκε τὴν μορφήν γέροντος. Ἐπειτα δὲ ἐκάλυψε τὸ σῶμά του μὲ ῥάκη διὰ νὰ μὴ τὸν ἀναγνωρίσῃ ὁ Εὐμαῖος καὶ τρέξῃ νὰ φέρῃ τὴν εἰδήσιν εἰς τὴν συνετὴν Πηνελόπην, ἀντὶ νὰ κρύψῃ ταύτην

εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ. Πρῶτος λοιπὸν ὁ Τηλέμαχος ὤμιλῃσε πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν.

αἴθλῃς λοιπὸν, ἀγαθὲ Εὐμαίε ! Τί νέα ἀπὸ τὴν πόλιν ; ἐπέστρεψαν ἐκ τῆς ἐνέδρας τῶν οἱ μνηστῆρες ; ἤ μὲ παραφύλαττον ἀκόμῃ νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν πατρίδα μου ; »

Πρὸς αὐτὸν ἀπαντῶν εἶπες, Εὐμαίε μου χοιροβοσκέ.

α Περιφερόμενος εἰς τὴν πόλιν δὲν ἐσκέφθην νὰ ἐρωτήσω περὶ τούτων, διότι ἡ ψυχὴ μου μὲ διέταττε νὰ ἐκπληρώσω ταχέως τὴν ἀποστολήν μου καὶ νὰ ἐπιστρέψω πλησίον σας. Ἄλλὰ συνήντησα κήρυκα τῶν συντρόφων σου, ὅστις πρῶτος ἀνήγγειλε τὴν ἐπιστροφήν σου εἰς τὴν μητέρα σου. Ὅσα περὶ σόφωτα ἤξεύρω, ταῦτα τὰ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου· ἤμην ἤδη ἐκτὸς τῶν τειχῶν, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου τοῦ Ἑρμοῦ, ὅτε πλοῖόν τι ταχὺ εἰσέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα μεταφέρον πολυάριθμον συνοδίαν καὶ πλῆρες ἀσπίδων καὶ δοράτων μὲ δύο αἰχμάς. Βεβαίως θὰ ᾔσαν αὐτοὶ οὗτοι οἱ μνηστῆρες, ἀλλὰ δὲν τὸ ἤξεύρω. »

Ταῦτα εἶπεν, ἐμειδίασε δὲ ὁ Τηλέμαχος βλέπων τὸν πατέρα τοῦ καὶ ἀποφεύγων τὰ βλέμματα τοῦ χοιροβοσκοῦ. Μετ' ὀλίγον αἱ ἐτοιμασίαι τῶν ἐτελείωσαν, τὸ δεῖπνον παρετέθη καὶ ἔφαγον· οὐδεὶς δὲ παρεπονέθη ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ὅτι δὲν ἔλαβε δικαίαν μερίδα ἐκ τῶν φαγητῶν. Ἀφοῦ δὲ ἐχώρτασαν φαγόντες καὶ πίνοντες, ἐξηπλώθησαν εἰς τὰς στρωμνάς τῶν καὶ ἀπῆλυσαν τὴν ἡδύτητα τοῦ ὕπνου.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ρ.

Ὅτε δὲ ἐφάνη ἡ θυγάτηρ τῆς Αὐγῆς ῥοδοδάκτυλος Ἥως, τότε ὁ ἀγαπητὸς υἱὸς τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεύς ἔδρασε ὑπὸ τοῦς

πόδας του ὠραῖα σανδάλια, ἔλαβεν ἰσχυρὸν ἀκόντιον, τοιοῦτο οἷον ἠδύναντο νὰ βαστάσωσιν αἱ χεῖρές του, καὶ ἔτοιμος ὦν νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν πόλιν, εἶπε πρὸς τὸν χοιροβοσκόν.

Ἀγαθὲ γέρον, ἐγὼ μὲν ὑπάγω εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ μεῖδῃ ἡ μήτηρ μου, διότι νομίζω ὅτι πρὶν μεῖδῃ δὲν θὰ παύσῃ κλαίουσα καὶ στεναζούσα· εἰς σὲ δὲ ἰδοῦ τί διατάττω· ὁδήγησον εἰς τὴν πόλιν τὸν δυστυχῆ τοῦτον ξένον διὰ νὰ ἐπαιτήσῃ τὴν τροφήν του, καὶ ἄς τῷ δώσῃ ὅστις θέλει ἄρτον καὶ οἶνον. Δὲν δύναμαι νὰ ὑποδέχωμαι ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, μετὰ τὴν θλίψιν μάλιστα τὴν ὅποιαν ἔχω· ἐάν δὲ ὁ ξένος μου ὀργισθῇ τόσον χειρότερον δι' αὐτόν, διότι ἐγὼ ἀγαπῶ νὰ λέγω τὴν ἀλήθειαν.»

Πρὸς αὐτὸν ἀπαντῶν εἶπεν ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς.

Ἄ φίλε, ἐγὼ ποσῶς δὲν ἐπιθυμῶ νὰ με κρατήσῃς ἐδῶ, διότι εἶναι ἐπικερδέστερον νὰ ἐπαιτῇ τις εἰς τὴν πόλιν ἢ εἰς τὴν ἐξοχὴν. Εἰς τὴν Ἰθάκην θὰ με δώσῃ τροφὰς ὅστις θελήσῃ. Ἄλλως τε δὲν τὸ συγχωρεῖ πλέον ἡ ἡλικία μου νὰ μένω εἰς τὰς καλύβας καὶ νὰ ὑπακούω εἰς τὰς προσταγὰς τοῦ ἐπιστάτου. Ὑπάγε λοιπόν, ὁ δὲ ὑπηρέτης σου θὰ με φέρῃ καθὼς διέταξες ἀφοῦ θερμανθῶ καλῶς εἰς τὸ πῦρ καὶ προχωρήσῃ ἡ ἡμέρα· διότι μετὰ τὰ ῥάκη τὰ ὅποια φορῶ φοβοῦμαι μήπως με βλάβῃ τὸ πρωῒνον ψῦχος, καὶ, ὡς λέγουσι, τὸ διάστημα ἀπ' ἐδῶ μέχρι τῆς πόλεως εἶναι μέγα.»

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ Τηλέμαχος ἐξῆλθε τῆς καλύβης καὶ μετὰ μεγάλα βήματα ἐβάδιζε μελετῶν εἰς τὸν νοῦν του τὸν ὄλεθρον τῶν μνηστήρων. Ἀφοῦ δὲ ἐφθασεν εἰς τὸ λαμπρὸν μέγαρόν του, τὸ μὲν δόρυ τοῦ ἐστήριξεν εἰς ὑψηλὴν στήλην, αὐτὸς δὲ εἰσῆλθε καὶ ὑπερέβη τὸ λίθινον κατώφλιον. Ἡ τροφὴς Εὐρύκλεια, ἀσχολουμένη εἰς τὸ νὰ καλύπτῃ με δέρματα τοὺς τεχνικῶς ἐξεργασμένους θρόνους, τὸν παρετήρησε πρώτη, καὶ θακρύσασα ἐδραμεν εἰς προὔπαντήσιν του· πέριξ δὲ αὐτῶν συνηθροίσθησαν αἱ ἄλλαι ὑπηρέτριαι τοῦ πολυπαθοῦς Ὀδυσσεύς, τὸν ἐνηγκαλίσθησαν καὶ κατεφίλουν τὴν

κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους του. Καὶ αὐτὴ ἡ Πηνελόπη, ἐξελθούσα τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου τῆς ὥραία ὡς ἡ Ἄρτεμις ἢ ὡς ἡ Ξανθὴ Ἀφροδίτη, ἔθλιψε τὸν υἱὸν τῆς εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, ἰδάκρυσεν, κατεφιλήσεν τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὠραίους ὀφθαλμούς του, καὶ τέλος τῷ ἀπέτεινε τοὺς πτερωτοὺς τούτους λόγους διακοπτομένους ὑπὸ τῶν κλαυθμῶν.

« Ἥλθες λοιπόν, Τηλέμαχε, γλυκὺ φῶς μου! δὲν ἤλπιζανὰ σὲ ἐπανάιδω πλέον ἀπότου ἀνεχώρησες κρυφίως διὰ πλοίου εἰς τὴν Πύλον, παρὰ τὴν θέλησίν μου, διὰ νὰ λάβῃς πληροφορίας περὶ τοῦ ἀγαπητοῦ πατρός σου. Ἄλλ' ἄγε, εἰπέ μοι τί εἶδες καὶ τί ἤκουσες; »

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπεκρίθη ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

« Μῆτέρ μου, μὴ διεγείρῃς τὰ δάκρυά μου, μὴ θλίβῃς τὴν καρδίαν μου, ἀφοῦ μάλιστα ἐλυτρώθην ἀπὸ φοβερόν ὄλεθρον. Ἄλλὰ λούσθητι, φόρεσον καθαρὰ ἐνδύματα, ἀνάβηθι μετὰ τῶν γυναικῶν σου εἰς τὰ ἀνώτερα δώματα καὶ τάξον εἰς τοὺς ἀθανάτους ὅτι θὰ θυσιάσῃς τελείας ἑκατόμβας εἰάν ὁ Ζεὺς ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον τῆς ἐκδικήσεως. Ἐγὼ ὑπάγω εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ νὰ καλέσω τὸν ξένον ὅστις μὲ ἠκολούθησεν κατὰ τὴν εἰς τὴν Ἰθάκην ἐπιστροφὴν μου, τὸν ὅποιον προαπέστειλα ἐδῶ μὲ τοὺς πιστοὺς συντρόφους μου καὶ τὸν ὅποιον ὁ Πείραιος ἀνέλαβε νὰ φιλοξενήσῃ καὶ περιποιηθῇ εἰς τὴν οἰκίαν του μέχρι τῆς ἀφίξεώς μου »

Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ λόγοι του οὔτινες δὲν ἐρρέθησαν εἰς μάτην, διότι ἡ Πηνελόπη ἐλούσθη, ἐφόρεσε καθαρὰ ἐνδύματα, ἀνέβη μὲ ὅλας τὰς γυναῖκάς τῆς εἰς τὰ ἀνώτερα δώματα, καὶ ἔταξεν εἰς τοὺς ἀθανάτους νὰ θυσιάσῃ τελείας ἑκατόμβας εἰάν ὁ Ζεὺς ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον τῆς ἐκδικήσεως τοῦ υἱοῦ τῆς.

Ἐν τούτοις ὁ Τηλέμαχος ἐξῆλθε τοῦ ἀνακτόρου κρατῶν τὸ δόρυ. Δύο εὐκίνητοι κύνες τὸν ἠκολούθουν καὶ ἡ Ἀθηναῖα ἐπέχεεν ἐπὶ ὅλου τοῦ ἀτόμου του θείαν χάριν. Ἐνῷ ἐπροχώρει, ὅλος ὁ λαὸς τὸν εὐθαύμαζεν, οἱ δὲ πολὺμηροὶ μνηστῆρες ἔσπευδον περὶ αὐτὸν καὶ τὸν ἐκολάκευον διὰ τῶν λόγων

των, ἀλλὰ κατὰ νοῦν ἐμελέτων τὸν ὄλεθρόν του. Τότε ἐκεῖνος ἐμακρύνθη ἀπὸ τὸ πλῆθος αὐτῶν καὶ ὑπῆγε νὰ καθήσῃ ὅπου ἐκάθηντο οἱ ἀρχαῖοι σύντροφοι τοῦ πατρός του, ὁ Μέντωρ, ὁ Ἀντίφος καὶ ὁ Ἀλιθέρσης, αὐτοὶ δὲ τὸν ἡρώτων περὶ τοῦ ταξειδίου του. Τότε ὁ ἐνδοξος Πείραιος τοὺς ἐπλησίασε φέρων διὰ τῆς πόλεως εἰς τὴν ἀγορὰν τὸν ξένον τοῦ Τηλεμάχου, ὃ δὲ ἥρως ἐστράφη ἀμέσως πρὸς τὸν Θεοκλύμενον καὶ τὸν ἐπλησίασεν ἐνῶ ὁ Πείραιος ἔλεγε.

«Τηλέμαχε, πέμψον ταχέως εἰς τὴν κατοικίαν μου γυναῖκας διὰ νὰ μεταφέρωσι τὰ δῶρα τὰ ὅποια σοὶ προσέφερεν ὁ Μενέλαος.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«Πείραιε, δὲν γνωρίζομεν ποία ἔσεται ἡ ἐκβασίς τῶν πραγμάτων. Ἐὰν μὲν οἱ αὐθάδεις μνηστῆρες μὲ φονεύσωσι κρυφίως εἰς τὸ ἀνάκτορον καὶ μοιρασθῶσι τὴν περιουσίαν μου, θέλω, ἀφοῦ τὰ δῶρα ταῦτα εὐρίσκονται εἰς τὴν οἰκίαν σου, νὰ τὰ χαρῆς σὺ μᾶλλον ἢ τις ἐξ αὐτῶν. Ἐὰν δὲ τοὺς φονεύσω καὶ τοὺς ἐξολοθρεύσω ἐγὼ, τότε χαίρων θὰ τὰ φέρῃς εἰς ἄνθρωπον χαίροντα.»

Εἰπὼν ταῦτα ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν του τὸν ταλαιπωρημένον ξένον. Φθάσαντες δὲ εἰς τὸ λαμπρὸν ἀνάκτορον ἀπέθεσαν ἀμφότεροι τοὺς ἐπενδύτας των καὶ εἰσῆλθον εἰς πολυτελεῖς λουτήρας, καὶ ἀφοῦ αἱ ὑπρέτριαι τοὺς ἔλουσαν, τοὺς ἔχρισαν δι' ἐλαίου, τοὺς ἐνέδυσαν χιτῶνας καὶ χλαῖνας μαλθακάς, ἐξῆλθον τοῦ λουτρῶνος καὶ ἐκαθέσθησαν ἐπὶ ἐδρῶν. Ὑπρέτρια κρατοῦσα ὠραίαν χρυσὴν προχόην ἔχυνεν ὕδωρ εἰς ἀργυρὰν λεκάνην διὰ νὰ πλύνωσι τὰς χεῖρας των καὶ ἔστησεν ἐνώπιόν των ὁμαλὴν τράπεζαν τὴν ὅποιαν ἡ σεβασμία οἰκονόμος ἐκάλυψε προθύμως μὲ ἄρτον καὶ μὲ ἄφθονα φαγητά.

Ἢ δὲ Πηνελόπη καθήσασα ἀπέναντι τοῦ υἱοῦ της πλησίον στήλης ἐστήριζε τὰ νῶτα ἐπὶ τῆς καθέδρας καὶ ἐκλωθε λεπτὰ νήματα, ἐνῶ ἐκεῖνοι ἥπλωσαν τὰς χεῖρας εἰς τὰ προκείμενα φαγητά. Ἀφοῦ δὲ ἐχορτάσθησαν τρώγοντες καὶ πί-

όντες, ἡ συνετὴ μήτηρ τοῦ Τηλεμάχου ὠμίλησε πρώτη καὶ εἶπε.

«Τηλέμαχε, ἐγὼ μὲν θὰ ἀναβῶ πάλιν εἰς τὰ δώματά μου καὶ θὰ κατακλιθῶ εἰς τὴν πολυστένακτον κλίνην μου τὴν ὅποιαν καταβρέχω πάντοτε διὰ τῶν δακρύων μου ἀφότου ὁ Ὀδυσσεὺς ἠκολούθησε τοὺς Ἀτρεΐδας εἰς τὰ παράλια τῆς Τρωάδος· σὺ δὲ πρὶν τῆς εἰσελεύσεως τῶν αὐθαδῶν μνηστήρων εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, μήτε ἡξίωσας κἂν πρὸς χάριν μου νᾶ μὲ εἶπης ἂν ἤκουσές τι περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ πατρός σου.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπεκρίθη ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«ὦ μῆτέρ μου, θὰ σοὶ διηγηθῶ λοιπὸν τὰ πάντα εἰλικρινῶς. Ἐβθάσαμεν εἰς τὴν Πύλον πρὸς τὸν ποιμένα τῶν λαῶν Νέστορα, ὅστις μὲ ὑπεδέχθη εἰς τὸ λαμπρὸν ἀνάκτορόν του καὶ μὲ ἐφιλοξένησε τρυφερῶς, ὡς πατὴρ ὑποδέχεται υἱὸν ἐσχάτως ἐπιστρέψαντα ἐκ χωρῶν μακρυνῶν· οὕτω μὲ ὑπεδέχθησαν ὁ εὐγενὴς γέρον καὶ οἱ ἐνδοξοὶ υἱοὶ του. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν τῷ εἶχεν εἰπεῖ τίποτε περὶ τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεύς, καὶ ἠγνόει ἂν αὐτὸς ἔζη ἢ ἀπέθανε. Τότε μὲ ἀπέστειλε πρὸς τὸν ἐνδοξὸν Μενέλαον καὶ μὲ ἀνεβίβασεν εἰς ἄρμα συρόμενον ὑπὸ ἵππων. Ἐκεῖ εἶδον τὴν Ἀργεῖαν Ἑλένην διὰ τὴν ὅποιαν οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Τρῶες ὑπέφερον τόσα κατὰ βούλησιν τῶν θεῶν. Εὐθύς δὲ μετὰ τὴν ἐκεῖς ἀφίξίν μου μὲ ἠρώτησεν ὁ Μενέλαος τίνος ἕνεκα μετέβην εἰς τὴν θεῖαν Λακεδαίμονα, καὶ ἐγὼ χωρὶς νᾶ κρύψω τὴν ἀλήθειαν τῷ εἶπον τὰ πάντα. Τότε ἐκεῖνος μσί ἀπεκρίθη.

«ὦ θεοί! τιμῶντι λοιπὸν ἄνθρωποι ἄνδρες θελοῦσι νᾶ κακηθῶσιν εἰς τὴν κλίνην ἥρωος! Καθὼς ὁμοῦς δύο θηλάζοντα νεογνά, τὰ ὅποια ἡ ἑλαφὸς ἀπέθεσεν εἰς τὸ ἄντρον σφοδροῦ λέοντος καὶ μετέβη νᾶ βοσκήσῃ εἰς τοὺς λόφους καὶ τοὺς χλοεροὺς λειμῶνας, κατασπαράττονται ἐλεεινῶς ὑπὸ τοῦ ἀγρίου θηρίου τὸ ὅποιον ἐπιστρέφει αἰφνης εἰς τὴν σφωλεάν του, οὕτω καὶ οἱ αὐθάδεις οὗτοι θὰ ὑποστώσι διὰ τῆς χειρὸς τοῦ Ὀδυσσεύς ἐπονείδιστον θάνατον. Εἴθε νᾶ

ἐπιτρέψωσιν ὁ Ζεὺς, ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ Ἀπόλλων νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ πλῆθος τῶν μνηστήρων τοιοῦτος οἷος ἐφάνη εἰς τὴν εὐδαίμονα Λέσβον ὅταν κατέβαλε τραχέως τὸν υἱὸν τοῦ φιλομήλου πρὸς μεγάλην χαρὰν τῶν Ἀργείων. Ἄ! πῶς πρὸ πεπρωμένων των θὰ ἐξεπληροῦτο πάραυτα, καὶ πόσον επικροτοῦν θὰ ἦσαν οἱ γάμοι των! Αὐτὸ τὸ ὅποιον μὲ ζητεῖς εἰκετευτικῶς, θὰ σοὶ τὸ εἶπω μετὰ πάσης εἰλικρινείας, πῶπως τὸ ἤκουσα παρὰ τοῦ φιλαλήθους γέροντος τῆς θαλάσσης, τοῦ ὁποίου δὲν θέλω νὰ σοὶ ἀποκρύψω τοὺς λόγους. Ὁ Πρωτεὺς εἶδεν εἰς νῆσόν τινα τὸν πατέρα σου ὑποφέροντα σκληρὰς θλίψεις· ἡ νύμφη Καλυψὼ τὸν κρατεῖ εἰς πτὴν κατοικίαν της, καὶ τῷ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς τὴν πατρίδα του διότι μήτε πλοῖον ἔχει μήτε συντρόφους διὰ νὰ τὸν φέρωσιν ἐπὶ τῶν νώτων τῶν ὑγρῶν κελεύθων. »

« Οὕτως ὠμίλησεν ὁ Μενέλαος, ἐγὼ δὲ ἐσκεπτόμην περὶ τῆς ἐπιστροφῆς μου. Οἱ ἀθάνατοι θεοὶ ἀπέλυσαν ὅπισθὲν μου οὐρίον ἄνεμον καὶ μὲ ὥθησαν ταχέως εἰς τὴν ἀγαπητὴν πατρίδα μου. »

Ταῦτα εἶπεν ὁ Τηλέμαχος, ἡ δὲ ψυχὴ τῆς Πηνελόπης ἐσκήρτισεν ἐν τῷ στήθει της. Τότε ὁ ὁμοιος μὲ θεὸν Θεοκλύμενος εἶπε ταῦτα.

« Ἰὼ σεβαστὴ σύζυγος τοῦ Ὀδυσσεύς, ὁ υἱός σου δὲν ἤξεύρει ὅλα σαφῶς· πρόσεξον λοιπὸν εἰς τοὺς λόγους μου, διότι θὰ σοὶ προείπω τὴν ἀλήθειαν καὶ δὲν θὰ κρύψω τίποτε. Μαρτύρομαι τὸν Δία, τὸν μέγιστον τῶν θεῶν, μαρτύρομαι τὴν φιλοξενον ταύτην τράπεζαν καὶ τὴν ἐστίαν τοῦ συζύγου σου ὅπου εὗρον ἄσυλον, ὅτι ὁ Ὀδυσσεὺς εὐρίσκεται ἤδη εἰς τὴν πατρίδα του. Πλανώμενος ἢ κεκρυμμένος, πληροφορεῖται περὶ τῶν βιαιοπραγιῶν αἵτινες διαπράττονται εἰς τὴν κατοικίαν του καὶ παρασκευάζει τὸν ἄλεθρον τῶν μνηστήρων. Ναί, τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ οἰωνοῦ τὴν ὁποίαν ἐξήγησα ὅταν ἐκαθήμην εἰς τὸ πλοῖον καὶ τὴν ὁποίαν ἀνεκοίνωσα εἰς τὸν Τηλέμαχον. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

« ὦ Ζεῦε! εἴθε ὁ λόγος σου νὰ πραγματοποιηθῇ, διότι τότε θὰ γνωρίσῃς ἀμέσως τὴν φιλίαν μου καὶ τὰ πολλὰ μου δῶρα, ὅστις δὲ σὲ ἀπαντᾷ θὰ σὲ μακαρίζῃ. »

Ἐνῷ οὗτοι εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν συνδιέλεγοντο τοιοῦτοτρόπως, οἱ μνηστῆρες, πρὸ τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Ὀδυσσεως, ἐν μέσῳ τῆς λιθοστρώτου αὐλῆς ἥτις ἐχρησίμευεν εἰς αὐτοὺς πάντοτε ὡς τόπος διασκεδάσεως, ἐτέρποντο ῥίπτοντες δίσκον καὶ ἀκόντια. Τέλος ἡ ὥρα τοῦ δείπνου ἦλθε, καὶ τὰ κτήνη ἐφθασαν πανταχόθεν ἐκ τῶν ἀγρῶν, ὀδηγούμενα ὑπὸ τῶν συνήθων ποιμένων. Τότε ὁ Μένδων, ἐκεῖνος ἐκ τῶν κηρύκων ὅστις ἦτο εἰς αὐτοὺς ὁ μᾶλλον ἀρεστός καὶ μὲ τὸν ὁποῖον συνεκάθητο εἰς τὰ συμπόσια, εἶπε.

« Νέοι ἥρωες, ἀρκετὰ διεσκεδάσατε τὸ πνεῦμά σας μὲ τὰ παιγνίδια· ἐπιστρέψατε εἰς τὸ ἀνάκτορον καὶ ἄς παρασκευάσωμεν τὸ δείπνον, διότι δὲν εἶναι κακὸν νὰ δειπνῶμεν ἐγκαίρως. »

Ταῦτα εἶπεν, ἐκεῖνοι δὲ ὑπήκουσαν προθύμως καὶ ἠγέρθησαν· εἰσελθόντες δὲ εἰς τὸ λαμπρὸν μέγαρον, ἀπέθεσαν τοὺς ἐπενδύτας τῶν ἐπὶ τῶν καθεδρῶν καὶ ἐβυσίασαν τὰ μεγάλα πρόβατα καὶ τὰς παχείας αἶγας. Ἐβυσίασαν ἀκόμη εὐτραφεῖς χοίρους καὶ βοῦν ληφθεῖσαν ἐκ τῆς βοσκῆς, καὶ τέλος παρεσκεύασαν τὸ συμπόσιον.

Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ θεῖος χοιροβοσκὸς προητοιμάζοντο νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὴν πόλιν ἐκ τοῦ ἀγροῦ, πρῶτος δὲ ὠμίλησεν ὁ Εὐμαιὸς καὶ εἶπε.

« Ζεῦε μου, ἐάν ἐπιθυμῇς νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν πόλιν σήμερον, ὅπως μὲ διέταξεν ὁ κύριός μου, ἄς ἀναχωρήσωμεν· πολὺ προτιμότερον θὰ ἦτα δι' ἐμὲ νὰ σοὶ ἐμπιστευθῶ τὴν φύλαξιν τοῦ σταύλου, ἀλλὰ σέβομαι τὸν Τηλέμαχον καὶ φοβοῦμαι μήπως μὲ ἐπιπλήξῃ, διότι οὐδὲν δεινότερον τῶν ἐπιπλήξεων κυρίου. Ἄς σπεύσωμεν λοιπόν, διότι ἡ ἡμέρα προχωρεῖ καὶ μετ' ὀλίγον θὰ ὑποφέρῃς ἐκ τοῦ ψύχους τῆς ἐσπέρας. »

Δημόδοκος Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βερολίνης

Πρὸς αὐτὸν ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ πολλὰ εἰδὼς Ὀδυσσεύς.
 « Ἐξεύρω, ἐννοῶ ὅτι αἱ διαταγαὶ αὗται θὰ ἐκτελεσθῶσι
 μετὰ φρονήσεως. Ἄς ἀναχωρήσωμεν λοιπὸν καὶ ἔσο ὁδηγός
 μου· δός μοι δὲ ἐὰν ἔχῃς κλάδον τινὰ δένδρου διὰ νὰ ἀ-
 κουάω, διότι ὁ δρόμος εἶναι, ὡς λέγουσιν, ὀλισθηρὸς. »

Ταῦτα εἰπὼν ἐρρίψεν εἰς τοὺς ὤμους τοῦ ἀθλίαν πῆραν
 κατατρυπημένην καὶ κρεμασμένην διὰ λωρίου συνεστραμ-
 μένου. Ὁ Εὐμαιὸς τῷ ἔδωκε τὴν ποθητὴν βακτηρίαν καὶ
 τοιουτοτρόπως ἀνεχώρησαν ἀφήσαντες τοὺς κύνας καὶ τοὺς
 ὑπηρέτας νὰ φυλάττωσι τὸν σταῦλον. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν ὠ-
 δήγει τὸν βασιλέα του, ὅμοιον μὲ ῥυπαρὸν ἐπαίτην, βεβαρη-
 μένον ὑπὸ τῶν ἐτῶν, κλίνοντα ἐπὶ τῆς ὑποστηρίξεως αὐ-
 τὸν βακτηρίας καὶ κεκαλυμμένον ὑπὸ ἐλεεινῶν ρακῶν. Δια-
 νύσαντες τὴν σκολιὰν ἀτραπὸν, προσήγγιζον ἤδη εἰς τὴν
 πόλιν καὶ ἐφθασαν εἰς τὴν ὠραίαν κρήνην ὅπου οἱ πολῖται
 ἤρχοντο νὰ λαμβάνωσι διαυγὲς ὕδωρ· ἡ κρήνη αὕτη κτι-
 σθεῖσα ἄλλοτε ὑπὸ τοῦ Ἰθάκου, τοῦ Νηρίτου καὶ τοῦ Πο-
 λύκτορος, περικυκλοῦται ὑπὸ ἐντελῶς κυκλοτεροῦς ἱεροῦ δά-
 σους μαύρων αἰγείρων, τὴν δροσερότητα τῶν ὁποίων διατη-
 ροῦσι τὰ ὕδατα, τὰ ὅποια πίπτουσι ψυχρότατα καὶ κρουιηδόν
 ἐκ τοῦ ὕψους βράχου εἰς τοὺς πόδας βωμοῦ τῶν Νυμφῶν
 ὅπου οἱ διαβάται προσφέρουσι θυσίας. Εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο
 ὁ Ὀδυσσεύς καὶ ὁ χοιροβοσκὸς συνήντησαν, συνοδευόμενον
 ὑπὸ δύο ὑπηρετῶν, τὸν υἱὸν τοῦ Δολίου Μελάνθιον ἐνῶ ὠ-
 δήγει διὰ τὸ συμπόσιον τῶν μνηστῆρων τὰς καλλίστας αἰ-
 γας τῶν ποιμνίων του. Ἀμα τοὺς εἶδεν οὗτος, τοὺς ὕδρισε
 καὶ τοῖς ἀπέτεινε τοὺς ἐξῆς ἀπειλητικούς λόγους οἵτινες
 συνετάραξαν τὴν καρδίαν τοῦ βασιλέως.

« Ἴδοὺ ἄθλιος ὁδηγῶν ἄλλον ἄθλιον· πῶς οἱ θεοὶ ἐνοῦσι
 τοὺς ὁμοίους! Ποῦ φέρεις τὸν παράσιτον τοῦτον, κακὲ χοι-
 ροβοσκὴ! τὸν ὀχληρὸν τοῦτον ψωμοζήτην, αὐτὸν τὸν ἀδη-
 φάγον ὅστις ἀπὸ θύρας εἰς θύραν θὰ κουράσῃ τοὺς ὤμους
 τοῦ ἐπαίτων ψιχία καὶ οὐχὶ τρίποδας ἢ λέβητας; Ἄς αὐ-
 τὸν εἰς ἐμὲ διὰ νὰ φυλάττῃ τοὺς σταύλους μου, νὰ καθάρ-

ἔη τὰς αὐλὰς μου καὶ νὰ φέρῃ φύλλα εἰς τὰ ἐρίφια· θὰ πίνῃ τυρόγαλα καὶ θὰ ἐπανεύρῃ τὸ πάχος του. Ἀλλὰ δὲν ἤξεύρει νὰ πράττῃ εἰμὴ κακὰς πράξεις· ἀποστρέφεται τὴν ἐργασίαν καὶ προτιμᾷ νὰ ἐπαιτῇ μεταξὺ τοῦ λαοῦ τὴν τροφήν τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ ὁ ἀκόρεστος στόμαχός του. Ἀλλὰ σοὶ τὸ προλέγω, καὶ ἡ ὑπόσχεσίς μου θὰ ἐκπληρωθῇ· ἐὰν εἰσέλθῃ εἰς τὸ μέγαρον τοῦ θεοῦ Ὀδυσσέως, πολλὰ σκαμνία ριπτόμενα ὑπὸ τῶν μνηστήρων θὰ πεταζῶσι περὶ τὴν κεφαλὴν του καὶ θὰ τριβῶσι προσψύοντα τὰς πλευράς του. »

Ταῦτα εἰπὼν ὤρμησε καὶ ἐν τῇ ἀφροσύνῃ του ἐλάκτισε τὸν Ὀδυσσεῖα χωρὶς ὅμως νὰ δυνηθῇ νὰ τὸν ἀπωθήσῃ ἐκτὸς τῆς ἀτραποῦ ὅπου ἔμεινεν ἀκίνητος. Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς ἐσυλλογιζέτο ἐὰν ἔπρεπε δι' ἐνὸς κτυπήματος τῆς βακτηρίας νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ τὴν ζώην, ἢ ἀνεγείρων αὐτὸν, νὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ἀλλ' ἀνεχαίτισεν ἑαυτὸν καὶ κατέπιε τὴν ὕδριν ταύτην. Ἀγανακτήσας δὲ ὁ Εὐμαῖος ἀνέτεινε τὰς χεῖρας καὶ νυχίηθι μεγάλην εὐχὴν.

« ὦ Νύμφαι, θυγατέρες τοῦ Διὸς, ἐὰν ποτε ὁ Ὀδυσσεὺς πρὸς τιμὴν σας ἔκαυσε μηροὺς προβάτων καὶ ἐρίφιων, περικεκαλυμμένους διὰ πάχους λιπαροῦ, ἐπινεύσατε εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν μου· νὰ ἐπανέλθῃ ὁ ἥρως οὗτος καὶ νὰ τὸν φέρῃ θεὸς τις. ὦ Μελάνθιε, πῶς ἡ παρουσία του θὰ διέλυε τὴν αὐθάδειαν τὴν ὁποίαν ἐπιδεικνύεις περιφερόμενος εἰς τὴν πόλιν, ἐνῶ οἱ κακοὶ βοσκοὶ ἀρανίζουσι τὰ ποίμνιά σου ! »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ αἰγοθύσκος Μελάνθιος.

« ὦ θεοί ! τί εἶπεν ὁ κύων οὗτος ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ πράττῃ κακόν ; Ἀλλ' ἡμέραν τινὰ ἐγὼ θὰ τὸν ὀδηγήσω ἐπὶ μέλανος πλοίου μακρὰν τῆς Ἰθάκης καὶ θὰ λάβω πολλὰ χρήματα πωλὼν αὐτόν. Ἔθιβε καὶ τὸν Τηλέμαχον νὰ πληῖξῃ σήμερον διὰ τῶν βελῶν του ἐντὸς τῆς οἰκίας του ὁ Ἀπόλλων, ἢ νὰ τὸν ἐξολοθρεύσῃ διὰ τῶν χειρῶν τῶν μνηστήρων ἐπίσης βεβαίως καθὼς εἰς χώραν μακρυνὴν ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπώλεσε τὴν γλυκεῖαν ἡμέραν τῆς εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφῆς ! »

Ταῦτα εἰπὼν τοὺς ἀφῆκε βραδυποροῦντας καὶ μετέβη εἰς

τὸ μέγαρον τοῦ κυρίου του ὅπου ἐκάθησε μεταξὺ τοῦ πλή-
θους τῶν μνηστῆρων ἀπέναντι τοῦ Εὐρυμάχου, ἐκείνου τὸν
ὁποῖον ἡγάπα ἐξαιρετικῶς. Ὑπηρεταὶ ἐθεσαν πλησίον του
μερίδιον ἐκ τῶν κρεάτων καὶ ἡ σεβασμία οἰκονόμος τῷ
προσέφερεν ἄρτον. Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ θεὸς χοι-
ροβοσκὸς ἐφθασαν καὶ ἐστάθησαν πλησίον τοῦ μεγάρου. Οἱ
ἡχοὶ τῆς λύρας ἐφθانون εἰς τὰς ἀκράς των διότι ὁ ἀοιδὸς
Φήμιος ἠτοιμάζετο διὰ προανακρούσματος νὰ ψάλλῃ χά-
ριν τῶν μνηστῆρων. Ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς, λαβὼν ἐκ τῆς χειρὸς
τὸν χοιροβοσκόν, εἶπεν.

«Εὐμαιε, βεβαίως αὐτὸ εἶναι τὸ λαμπρὸν μέγαρον τοῦ
Ὀδυσσεύος· εὐκόλως θὰ τὸ ἀνεγνώριζέ τις ἐν μέσῳ πλήθους
οἰκοδομῶν· ἔχει πολλὰ πατώματα, ἡ αὐλὴ φράσσεται διὰ
τοίχων ἐχόντων ἐπισκομήματα καὶ αἱ στερεαὶ θύραι ἔχουσι
δύο φύλλα καὶ κλείονται διὰ διπλοῦ κλειθροῦ. Κανεὶς δὲν
εἰμπορεῖ νὰ τὰς παραδιάσῃ εὐκόλως. Ἐπίσης μαντεύω ὅτι
ἐντὸς τοῦ μεγάρου ἄπειροι δαιτυμόνες ἐτοιμάζουσι τὸ συμ-
πόσιόν των, διότι πολὺς μὲν εὐώδης καπνὸς κρεάτων ὑφού-
ται, ἀντηχεῖ δὲ ἡ λύρα ἣν οἱ θεοὶ ὤρισαν σύντροφον εἰς τὰς
εὐωχίας.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπες, Εὐμαιέ μου χοιρο-
βοσκέ.

«Δὲν ἀπατάσαι, καὶ εἰς πᾶν πρᾶγμα τὸ πνεῦμά σου εἶ-
ναι διαπεραστικόν. Ἄλλ' ἂς σκεφθῶμεν τί πρέπει νὰ πρά-
ξωμεν. Θέλεις νὰ εἰσέλθῃς πρῶτος εἰς τὴν πλουσίαν ταύτην
οἰκίαν καὶ νὰ ἀναμιχθῇς μὲ τοὺς μνηστῆρας, ἐγὼ δὲ νὰ μεί-
νω ἐδῶ, ἢ προτιμᾷς νὰ περιμείνης καὶ ἐγὼ νὰ προηγηθῶ;
Ἄλλὰ μὴ βραδύνῃς νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς μήπως βλέποντές
σε εἶω σὲ κτυπήσωσι καὶ σὲ ἀπωθήσωσι. Σὲ προτρέπω δὲ
νὰ σκεφθῇς καλῶς.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ θεὸς καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεύς.

«Ἠξέεργω, ἐννόῳ. καὶ θὰ ἀκολουθήσω τὴν συμβουλὴν σου
μετὰ προσοχῆς. Εἰσελθὼν πρῶτος καὶ ἐγὼ μένω ἐδῶ. Ἐχῶ
πεῖραν τῶν πληγῶν καὶ τῶν ἀκοντίων, καὶ ἡ ψυχὴ μου

εἶναι ὑπομονητικὴ διότι ὑπέφερα πολλὰ δεινὰ ἐπὶ τῶν κυμάτων καὶ εἰς τὰς μάχας. Ἄς προστεθῇ εἰς ταῦτα καὶ τοῦτο τὸ ὅποιον φοβεῖσαι, διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κρύψῃ τις τὴν πείναν τῆς ὀλεθρίας κοιλίας, ἔνεκα τῆς ὁποίας πολλὰ κακὰ προκύπτουσι μεταξύ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἐξοπλίζουσι τὰ πλοῖα, διασχίζουσι τὸ πέλαγος καὶ φέρουσι τὴν ἐρήμωσιν καὶ τὸν ὀλεθρον εἰς τοὺς ἐχθρούς.»

Ἐνῷ δὲ συνδιελέγοντο τοιοῦτοτρόπως, κύων τις μαλθακῶς ἐξηπλωμένος, ὕψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ ὦτα ἦτο ὁ Ἄργος, ὁ κύων τοῦ ἥρωϊκοῦ Ὀδυσσέως ὅστις τὸν ἔθρεψε μὲν ὁ ἴδιος, δὲν τὸν ἐχάρη ὁμως ποσῶς διότι ἀνεχώρησε διὰ τὴν ἱερὰν Τροίαν. Οἱ νέοι θηρευταὶ τὸν ἀπέλυον ἄλλοτε κατὰ τῶν λαγῶν, κατὰ τῶν ἐλάφων καὶ κατὰ τῶν ἀγρίων αἰγῶν τῶρα ὁμως, ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ βασιλέως, κατέκειτο ἄνευ οὐδεμιᾶς περιποιήσεως ἐπὶ τοῦ σωροῦ τῆς κοπρίας τῆς διακεχυμένης πρὸ τῶν θυρῶν ὅπως οἱ δοῦλοι τοῦ Ὀδυσσέως μετακομίζοντες αὐτὴν παχύνωσι τὸ καλλιεργήσιμον καὶ περίφρακτον μέρος τῆς αὐλῆς. Αὐτοῦ ἔκειτο ὁ Ἄργος πλήρης φθειρῶν. Ἄμα ἡσθάνθη τὴν προσέγγισιν τοῦ ἥρωος, ἐκίνησε τὴν οὐρὰν καὶ κατεβίβασε τὰ δύο ὦτα ἄλλὰ δὲν εἶχε πλέον δύναμιν νὰ ῥιφθῇ πρὸ τοῦ κυρίου του. Ὁ Ὀδυσσεύς, ἰδὼν αὐτὸν, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ δάκρυ τὸ ὅποιον ἀπέκρυψεν εὐκόλως ἀπὸ τὸν βοσκόν. Ἀμέσως δὲ ἠρώτησεν αὐτόν.

«Εὐμαιε, παράδοξον πρᾶγμα, ἰδέ πόσον ὥραιον σῶμα ἔχει ὁ ἐπὶ τῆς κοπρίας κειτόμενος ἐκεῖνος κύων! Δὲν ἤξεύρω ἐν τούτοις ἐὰν τοιαῦτα ἔχων μέλη ἦναι καὶ ταχύς εἰς τὸ τρέχειν, ἢ εἶναι ἐκ τῶν παρασίτων ἐκείνων κυνῶν τῶν τρεφομένων ὑπὸ τῶν κυρίων μόνον καὶ μόνον χάριν τῆς ὥραιότητός των.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀποκρινόμενος εἶπες, Εὐμαίέ μου χαίροσκέ.

«Ὁ κύων οὗτος εἶναι ἥρωος ἀποθανόντος μακαῖν. Ἐν ἡδύνατο νὰ ἐπανεύρῃ τὴν ὥραιότητα καὶ τὴν ζωηρότητα

τὰς ὁποίας εἶχε πρὶν τὸν ἀφήσῃ εἰς τὸ ἀνάκτορόν του ὁ Ὀδυσσεὺς ἀναχωρῶν διὰ τὴν Τρωάδα, θὰ ἐθαύμαζες τὴν δύναμιν καὶ τὴν ταχύτητά του. Τὸ ζῶον τὸ ὁποῖον κατεδίωκεν εἰς τὰς βαθεῖας κοιλάδας τοῦ δάσους δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν διαφύγῃ, διότι ἤξευρε καλλίτερον παντὸς ἄλλου νὰ ἀνακαλύπτῃ τὰ ἴχνη. Τώρα ὁμως ἡ ἀθλιότης τὸν κατέβαλεν ὁ κύριός του ἀπώλετο μακρὰν τῶν πατρικῶν ἀγρῶν, καὶ γυναῖκες ὀκνηραὶ τὸν ἀφίνουσιν ἐκεῖ ἀπεριποίητον. Διότι ὅταν ὁ βασιλεὺς δὲν ἄρχῃ πλέον, οἱ ὑπηρέται δὲν θέλουσι νὰ πράττωσιν ὅ,τι ἀπαιτεῖ τὸ δίκαιον· ὁ δὲ ἰσχυρὸς Ζεὺς στερῶν ἀνθρώπον τινα τῆς ἐλευθερίας, τῷ ἀφαιρεῖ τὸ ἥμισυ τῆς ἀρετῆς.».

Ταῦτα εἰπὼν εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ μεγάρου καὶ ὑπῆγε κατ' εὐθείαν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν ὅπου ἦσαν οἱ εὐγενεῖς μνηστῆρες. Τὴν ἰδίαν ἐκείνην στιγμήν ἡ Μοῖρα τοῦ στυγνοῦ θανάτου ἀνῆρπασε τὸν Ἄργον, ἅμα ἰδόντα τὸν κύριόν του μετὰ εἰκόσασετῇ ἀποδημίαν.

Πρῶτος ὁ Τηλέμαχος εἶδε τὸν χοιροβοσκὸν καὶ ἔσπευσε νὰ τῷ κάμῃ νεῦμα διὰ νὰ πλησιάσῃ πρὸς αὐτόν. Ὁ δὲ Εὐμαιοὺς ἐζήτησε διὰ τοῦ βλέμματος καθέδραν καὶ ἔλαβε τὸ σκαμνίον ὅπου ὁ μάγειρος ἐκάθητο συνήθως διὰ νὰ διαμοιράζῃ τὰ ἄρθονα κρέατα μετὰ τῶν μνηστήρων. Ὁ Εὐμαιοὺς τὸ ἔσυρε πρὸ τῆς τραπέζης τοῦ Τηλεμάχου, ἀπέναντι τοῦ νεαροῦ κυρίου του, καὶ ἐκάθησεν. Ἀμέσως δὲ εἰς κήρυξ τῷ προσέφερε φαγητὰ καὶ ἄρτον τὸν ὁποῖον ἔλαβεν ἐκ τοῦ κανίστρος.

Ὀλίγον μετέπειτα εἰσῆλθεν εἰς τὸ μέγαρόν του ὁ Ὀδυσσεὺς ὁμοῖος μὲ ρυπαρὸν ψωμοζήτην καὶ γέροντα· ἐφόρει δὲ περὶ τὸ σῶμά του ἄθλια ῥάκη καὶ ἐστηριζέτο ἐπὶ τῆς βακτηρίας του. Καθίσας ἐπὶ τῆς ἐκ μελίας φλιάς, ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς κυπαρισίνης παραστάδος τὴν ὁποίαν ἄλλοτε τέκτων ἐπιτήδειος εἶχε κατασκευάσει τῇ βοηθείᾳ τῆς ἐτάθμης.

Ὁ Τηλέμαχος, προσκαλέσας τὸν χοιροβοσκὸν ἔλαβεν ἕνα

ὀλόκληρον ἄρτον ἐκ τοῦ ὠραίου κανίστρου καὶ κρέατα τόσα ὅσα ἐχώρουν αἱ δύο του χεῖρες, καὶ τῷ εἶπε.

«Φέρε καὶ δὸς ταῦτα εἰς τὸν ξένον, εἰπέ δὲ εἰς αὐτὸν νὰ ἐπαιτήσῃ ἐνώπιον ὅλων τῶν μνηστήρων, διότι οὔτε ἀρμόζει οὔτε συμφέρει εἰς τὸν ἐπαίτην ἡ ἐντροπή.»

Ταῦτα εἶπεν, ὃ δὲ χοιροβοσκὸς ἀφοῦ ἤκουσε τὸν λόγον ἔσπευσε, καὶ πλησιάσας τὸν Ὀδυσσεῆα τῷ ἀπέτεινε τοὺς πτερωτοὺς τούτους λόγους.

«Ὁ Τηλέμαχος, ὦ ξένε, σοὶ δίδει ταῦτα καὶ σὲ παρακινεῖ νὰ ἐπαιτήσῃς ἐνώπιον ὅλων τῶν μνηστήρων, διότι οὔτε ἀρμόζει οὔτε συμφέρει εἰς τὸν ἐπαίτην ἡ ἐντροπή.»

Πρὸς τοῦτον ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ πολλὰ εἰδὼς Ὀδυσσεύς.

«Ἰ Ζεῦ! εἶθε ὁ Τηλέμαχος νὰ ᾔναι εὐτυχὴς μετὰ ὅλων τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ ἀπολαύσῃ ὅσα ποθεῖ.»

Ταῦτα εἰπὼν ἔλαβε τὰ φαγητὰ δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, τὰ ἔθεσε πρὸ τῶν ποδῶν του, ἐπὶ τῆς ἀθλίας πήρας του, καὶ ἔτρωγεν ἐνόσω ἔψαλλεν ὁ Φημίος. Μετ' ὀλίγον ἔχόρτασεν, ὁ αἰοιδὸς ἔπαυσε καὶ οἱ μνηστῆρες ἐπλήρωσαν τὴν μεγάλην αἶθουσαν κραυγῶν θορυβωδῶν. Τότε ἡ Ἀθηναῖα ἐπλησίασε τὸν υἱὸν τοῦ Λαέρτου καὶ τὸν παρεκίνησε νὰ συνάξῃ ἄρτον ἀπὸ τοὺς μνηστῆρας διὰ νὰ διακρίνῃ τὸν δίκαιον ἀπὸ τὸν ἀδικον, μολοντί οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἐμελλε νὰ ἀποφύγῃ τὸν θάνατον. Ὁ Ὀδυσσεύς ὑπήκουσε καὶ ἐζήτησε παρ' ἐνὸς ἐκάστου, τείνων τὴν χεῖρα κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος ἐπαϊτῶν. Οἱ μνηστῆρες οἰκτερίζοντες αὐτὸν τῷ ἔδιδον καὶ ἐξεπλήττοντο διὰ τὴν παρουσίαν του. Ἐπειδὴ δὲ ἡρώτων ποῖος ἦτο καὶ πόθεν ἤρχετο, ὁ αἰγοβοσκὸς Μελάνθιος τοῖς εἶπεν.

«Ἀκούσατέ με, μνηστῆρες τῆς περιφανοῦς βασιλίσσης, εἴμπορῶ νὰ σᾶς ὁμιλήσω περὶ τοῦ ξένου τούτου, διότι τὸν εἶδον πρότερον ὀδηγούμενον ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ χοιροβοσκαῦ ἀγνοῶ ὅμως πόθεν καυχᾶται ὅτι εἶναι.»

Ταῦτα εἶπεν, ὃ δὲ Ἀντίνοος ἐπέπληξε τὸν χοιροβοσκὸν λέγων.

«Περίφημε χοιροβοσκέ, διατί μᾶς ἔφες τὸν ἄνθρωπον τοῦτον εἰς τὴν πόλιν; δὲν μᾶς φθάνουσι τόσοι ὄχληροὶ καὶ ἀδηφάγοι ἐπαῖται; ἢ νομίζεις κακὸν νὰ τρώῃ τὰ ἀγαθὰ τοῦ κυρίου σου τὸ ἐνταῦθα συνηθροισμένον πλῆθος καὶ διὰ τοῦτο προσεκάλεσες τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἀγνοῶ πόθεν;»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπες, Εὐμαίέ μου χοιροβοσκέ.

«Ἀντίνοε, εἶσαι εὐγενής, ἀλλ' οἱ λόγοι σου δὲν εἶναι καλοί. Ποῖος προσκαλεῖ ἄλλοθεν ξένον τινὰ τρέχων αὐτὸς εἰς ἀναζήτησίν του, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ξένος οὗτος ἐπαγγέλλεται τὸν μάντιν, τὸν ἐμπειρον ἱατρὸν, τὸν ἐπιτήδειον ξυλουργόν, ἢ τὸν θέλγοντα διὰ τῶν ᾠσμάτων του θεῖον αἰοδόν; Ἰδοὺ οἱ μόνοι ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους τρέχομεν καὶ ἀναζητοῦμεν. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν προσκαλεῖ ἐπαίτην διὰ νὰ τρώῃ τὰ ἀγαθὰ του. Σὺ ὅμως πάντατε ὑπῆρξες σκληρότατος πρὸς τοὺς ὑπηρέτας τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ πρὸ πάντων πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ δὲν ἀνησυχῶ περὶ τούτου, ἐνόσω ἢ συνετὴ Πηνελόπη καὶ ὁ Τηλέμαχος ζῶσιν ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ οἴκου.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ εἶπεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«Σιώπα, μὴ ἀνταλλάσσης μετ' αὐτοῦ πολλοὺς λόγους, διότι ὁ Ἀντίνοος συνειθίζει νὰ μᾶς παροργίζῃ δι' ἀπειλητικῶν λέξεων καὶ νὰ παρακινῇ καὶ τοὺς ἄλλους.»

Ταῦτα εἰπὼν ἐστράφη πρὸς τὸν νέον μνηστῆρα καὶ προσέθηκεν.

«Ἀντίνοε, κηδόμενος ἴσως περὶ τῶν συμφερόντων μου ὡς πατὴρ, διατάττεις τὸν ξένον τοῦτον δι' ἀπειλητικῶν λόγων νὰ ἐξέλθῃ τοῦ ἀνακτόρου τούτου; εἴθε ὅμως νὰ μὴ ἐκπληρωθῇ ἡ θέλησίς σου! Δὲς εἰς αὐτὸν τὸν ἐπαίτην· δὲν σὲ ἐπιπλήττω διὰ τοῦτο, σὲ παρακινῶ μάλιστα. Μὴ φοβηθῇς μήπως διὰ τῶν δώρων σου δυσαρεστήσῃς τὴν μητέρα μου ἢ τινα ἐκ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ θεοῦ Ὀδυσσέως. Ἀλλὰ βεβαίως δὲν σὲ ἐμποδίζει ἡ σκέψις αὕτη, διότι προτιμᾷς νὰ καταβιβρώσκῃς ὅλα τὰ φαγητὰ παρὰ νὰ δώσῃς ἐξ αὐτῶν εἰς ἄλλον δυστυχῆ.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ Ἀντίνοος,

«Τηλέμαχε, ὑψηλόφρον πολύλογε, πνεῦμα ἀδάμαστον, τί λέγεις; Ἐάν ὅλοι οἱ μνηστῆρες τῷ ἐδίδον ὅσα ἐγὼ, θά ἀπηλλασσόμεθα τῆς παρουσίας του τούλάχιστον ἐπὶ τρεῖς μῆνας.»

Ταῦτα εἰπὼν ἔσυρε κάτωθεν τῆς τραπέζης σκαμνίδιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου, διαρκούντος τοῦ δείπνου, ἐστήριξε τοὺς λαμπροὺς πόδας του.

Ἐν τούτοις οἱ ἄλλοι δαιτυμόνες ἔδωσαν ὅλοι εἰς τὸν Ὀδυσσεά καὶ ἐγέμισαν ἀπὸ κρέατα καὶ ἄρτον τὴν πτωχικὴν πῆρην του. Ἐπλησίαζε δὲ ἤδη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ κατώφλιον διὰ νὰ γευθῇ ἐκ τῶν δώρων τῶν μνηστῆρων, ὅτε ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ Ἀντινόου καὶ τῷ εἶπε.

«Φίλε, δός μοι καὶ σύ, διότι δὲν μοὶ φαίνεσαι ὁ ἐλάχιστος τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' ὁ ἄριστος καὶ ὁμοιάζεις μὲ βασιλέα. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ μοὶ προσφέρῃς περισσότερα τῶν ἄλλων διὰ νὰ ἐγκωμιάζω τὸ ὄνομά σου καθ' ὅλην τὴν γῆν. Διότι καὶ ἐγὼ ἄλλοτε, εὐτυχῶν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, κατῴκουν οἶκον πλούσιον, καὶ πολλάκις ἐδίδον εἰς πλάνητα ἐπαίτην, οἷοςδὴποτε καὶ ἂν ἦτο, ὅθενδὴποτε καὶ ἂν ἤρχετο· εἶχον δὲ πολλοὺς δούλους καὶ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀγαθὰ ὅσα καθιστῶσι τὸν βίον εὐδαίμονα καὶ δεικνύουσι τὸν ἄνθρωπον ὡς πλούσιον. Ἀλλ' ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου κατέστρεψε τὰ πάντα, διότι τοιαύτη ἦτο ἡ θέλησίς του. Μὲ παρεκίνησε δὲ νὰ ὑπάγω εἰς τὴν Αἴγυπτον μὲ περιπλανωμένους πειρατὰς, καὶ τὸ μακρὸν ἐκεῖνο ταξιδίδιον ἐπροξένησε τὴν καταστροφὴν μου. Ἐφθασα μὲ τὸ πλοῖόν μου εἰς τὸν ποταμὸν Αἴγυπτον, διέταξα τοὺς συντρόφους μου νὰ μὴ ἀπομακρυνθῶσιν, ἀλλὰ νὰ φυλάττωσι τὰ πλοῖα, καὶ ἔπεμψα μόνον προσκόπους πρὸς ἐπισκόπησιν τῆς χώρας. Ἀλλ' ἐκεῖνοι, παρασυρθέντες ὑπὸ τοῦ θάρρους των καὶ ἐμπιστευόμενοι εἰς τὰς δυνάμεις των, ἐλεηλάτησαν τοὺς μεγαλοπρεπεῖς ἀγροὺς τῶν Αἰγυπτίων ἀρπάζοντες τὰς γυναῖκάς των, τὰ τρυφερά παιδία των, καὶ φονεύοντες αὐτοὺς τοὺς ἰδίους. Ὁ θόρυβος ἐφθασεν ἀμέσως εἰς τὴν πόλιν. Οἱ πολῖται ἀκούσαντες τὰς κραυγὰς προσέ-

δραμον εἰς τὰς πρώτας λάμψεις τῆς αὐγῆς καὶ ἡ παιδίς ἐκαλύφθη ὑπὸ ἀστραπτόντων ὕλων καὶ ἀρμάτων, ὁ δὲ τερπικέραυνος Ζεὺς ἐνέσπειρε φόβον ὀλέθριον εἰς τοὺς συντρόφους μου καὶ κανεῖς ἐξ αὐτῶν δὲν ἐτόλμησε νὰ ἀντισταθῇ, ἀλλὰ τοὺς περιεκύκλωσε πανταχόθεν ὁ θάνατος. Καὶ οἱ πλεῖστοι μὲν αὐτῶν ἔπεσαν διατρυπηθέντες ὑπὸ τοῦ αἰχμηροῦ χαλκοῦ, οἱ δὲ ἐπίλοιποι συνελήφθησαν ζῶντες καὶ κατεδικάσθησαν εἰς δουλικά ἔργα. Τότε οἱ νικηταὶ μὲ ἔδωσαν εἰς τὸν Ἰασίδην Διμήτορα ὅστις τυχαίως παρευρέθη εἰς τὴν μάχην καὶ ὅστις ἦτο ἰσχυρὸς βασιλεὺς τῆς Κύπρου. Ἐκείθεν δὲ ἔρχομαι ἐνταῦθα, ἀφοῦ ὑπέφερα ἄπειρα δεινὰ.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπήντησεν ὁ Ἀντίνοος.

«Τίς δαίμων ὠδήγησεν ἐνταῦθα τὸν ὀχληρὸν τοῦτον πρὸς διατάραξιν τοῦ συμποσίου; Φύγε γρήγορα εἰς τὸ μέσον, μακρὰν τῆς τραπέζης μου, διὰ νὰ μὴ σὲ στείλω πάλιν κακῶς ἔχοντα εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Κύπρον σου. Πόσον θρασὺς καὶ ἀναιδὴς ἐπαίτης εἶσαι! Κατὰ σειρὰν ὅλους τοὺς ἐνοχλεῖς καὶ σοὶ διδούσιν οὗτοι ἀμερίμνως, διότι ἔχοντες τὰ πάντα ἐν ἀφθονίᾳ περὶ ἑαυτοὺς διαθέτουσι τὰ ξένα κτήματα χωρὶς μήτε νὰ τὰ λυπῶνται μήτε νὰ τὰ φείδωνται.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ πολλὰ εἰδὼς Ὀδυσσεύς.

«ὦ θεοί! εἶναι λοιπὸν ἀληθὲς ὅτι τὸ πνεῦμά σου δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν καλλονὴν σου· θὰ ἡρνεῖσθαι αὐτὸ τὸ ἄλῃς εἰς τὸν ἐπαιτοῦντα ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς πίστεως σου, σὺ ὅστις καθήμενος τῶρα εἰς τὴν τράπεζαν ἄλλου, φοβεῖσαι νὰ στερηθῇς ἐνὸς τεμαχίου ἄρτου διὰ νὰ μοὶ τὸ δώσης, ἐνῶ τὰ πάντα ὑπάρχουσιν ἀφθονα περὶ σέ.»

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ Ἀντίνοος ὀργισθεὶς κατάκαρδα τῷ ἔρριψε βλέμμα λοξὸν καὶ τῷ εἶπε.

«Πῶς, τολμᾷς νὰ μᾶς ὑβρίζῃς! Νομίζω ὅμως ὅτι δὲν θὰ ἀπομακρυνθῇς τοῦ οἴκου τούτου ὅπως ἤλθοις.»

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐσπεδόνισε τὸ σκαμνίδιον τὸ ὁποῖον ἐπέταξε καὶ ἐκτύπησε τὸν Ὀδυσσεῖα εἰς τὰ γόνατα, πρὸς τὴν

ἄκραν τοῦ δεξιῦ ὤμου. Ὁ ἥρως ὁμως, στερεὸς ὡς βράχος, ἔμεινεν ἀκλόνητος, καὶ τὸ κτύπημα τοῦ Ἀντινόου δὲν τὸν ἐτάραξε· χωρὶς δὲ νὰ εἴπῃ τίποτε, ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐμελέτησε φορικῶδη ἐκδίκησιν. Ἐπέστρεψεν ἔπειτα εἰς τὸ κατώφλιον, ἐκάθισεν ἐκεῖ, ἀπέθεσε χαμαὶ τὴν πεπληρωμένην τήραν του καὶ εἶπε πρὸς τοὺς δαιτυμόνας.

Ἀμνηστῆρες τῆς περιφανοῦς βασιλείας, ἀκούσατέ με προσεκτικῶς διὰ νὰ σᾶς εἰπῶ ὅ,τι μοὶ ἐμπνέει ἐν τῷ στήθει ἡ καρδιά μου. Ὅταν ἀνθρωπὸς τίς, ὑπερασπιζόμενος τὰ πλοῦτή του, τὰ πολλὰ του ποίμνια, τὰ λευκὰ πρόβα-ά του, λαμβάνῃ πληγὴν τινά, ὑποφέρει αὐτὴν χωρὶς νὰ λυπηται καὶ χωρὶς νὰ αἰσχύνεται. Ἀλλ' ὁ Ἀντίνοος μὲ ἐκτύπησε διότι ἐβασανίζομην ὑπὸ τῆς πεινώσης καὶ ὀλεθρίας κοιλίας ἣτις πολλῶν κακῶν εἶναι πρόξενος εἰς τοὺς θνητούς. Ἐάν δὲ ὑπάρχωσι θεοὶ καὶ Ἐρινύες διὰ τοὺς ἐπαίτας, εἴθε νὰ τὸν καταλάβῃ ὁ θάνατος πρὶν νυμφευθῇ! »

Πρὸς τοῦτον δὲ εἶπεν ὁ υἱὸς τοῦ Εὐπίθους Ἀντίνοος.

Ἄξιε, κατασίγασον ἐν ἡσυχίᾳ τὴν πεινάν σου ἢ ἐξελθε τοῦ αἵκου διὰ νὰ μὴ σὲ σύρῳσιν ἐκ τῶν ποδῶν ἢ ἐκ τῶν χειρῶν οἱ ὑπηρεταὶ καὶ σὲ διαμελίσωσι δι' ὅσα λέγεις. »

Ταῦτα εἶπεν, ὅλοι ὁμως οἱ μνηστῆρες δυσηρεστήθησαν εἰς ἄκρον, καὶ εἰς ἐκ τούτων ἔκραζεν.

Ὁ Ἀντίνοος, εἶναι ἐντροπὴ νὰ κτυπᾷ τὸν ἀλήτην τοῦτον γέροντα. Ἄφρον! ἴσως εἶναι κανεὶς ἐκ τῶν κατοικούντων τὸν οὐρανόν. Οἱ ἴδιοι θεοί, ὑπὸ τὴν μορφήν ξένων, λαμβάνουσιν ἄπειρα διάφορα σχήματα, καὶ διατρέχουσι τὰς πόλεις τῶν ἀνθρώπων διὰ νὰ γνωρίσωσι τὴν δικαιοσύνην τῶν καὶ τὰς ἀδικίας των. »

Οὕτως ὠμίλησαν οἱ μνηστῆρες, ἀλλ' ὁ Ἀντίνοος δὲν ἐκάμφθη ὑπὸ τῶν λόγων των. Ἐν τούτοις τὸ δοθὲν κτύπημα κατελύπησε τὴν καρδίαν τοῦ Τηλεμάχου, καὶ δὲν ἀρῆκε μὲν νὰ τῷ διαφύγῃ δάκρυα, ἀλλὰ χωρὶς νὰ εἴπῃ τίποτε ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐμελέτησε φοβεράν ἐκδίκησιν. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἡ συνετὴ Πηνελόπη ἐμαθεν ὅτι εἰς τὴν

οικίαν της ξένος ἐκτυπήθη. Ἐκραξε λοιπὸν ἀμέσως ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὑπηρετριῶν της.

«Εἶθε οὕτω πῶς νὰ κτυπήσῃ τὸν Ἀντίνοον ὁ Ἀπόλλων ῥίπτων βέλος διὰ τοῦ φαβεροῦ τόξου του.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ εἶπεν ἡ σεβασμία Εὐρυνόμη.

«Ἐάν ᾔτο δυνατόν νὰ εἰσακουσθῶσιν αἱ εὐχαί μας, κανεὶς ἐκ τῶν αὐθαδῶν τούτων δὲν θὰ ἐβλεπε τὴν ἐπιστροφὴν τῆς θείας Ἡοῦς.»

Εἶπε δὲ πρὸς ταύτην ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

«Εὐρυνόμη! ὅλοι μὲ εἶναι μισητοὶ ἐπειδὴ κακὰ μηχανεύονται, ἀλλὰ πρὸ πάντων ὁ Ἀντίνοος εἶναι σκληρὸς ὡς ἡ μαύρη Μοῖρα. Δυστυχῆς ξένος φέρει τὰ βήματά του εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἐπαιτῶν ἀπὸ τοὺς δαιτυμόνας διότι τὸν βιάζει ἡ ἀνάγκη· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι τῷ δίδουσιν ὅ,τι ἕκαστος προαιρεῖται, ὁ δὲ Ἀντίνοος μόνος ῥίπτει κατ' αὐτοῦ τὸ σκαμνίον του καὶ τὸν κτυπᾷ εἰς τὸν ὦμον.»

Ὁ θεῖος Ὀδυσσεὺς ἐτελείωνε τὸ δεῖπνόν του ἐνῷ ἡ βασίλισσα ἔλεγε ταῦτα ἐν μέσῳ τῶν γυναικῶν της. Προσκαλέσασα δὲ ἀμέσως τὸν χοιροβοσκὸν τῷ εἶπεν.

«Ἵπαγε, καλέ μου Εὐμαίε, καὶ προσκάλεσον τὸν ξένον νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμέ, διότι θέλω νὰ τὸν ἐξετάσω· ἴσως ἤκουσε νὰ ὁμιλῶσι πού περὶ τοῦ πολυπαθοῦς Ὀδυσσεῶς· ἴσως τὸν εἶδε, διότι φαίνεται πολὺν χρόνον περιπλανηθεῖς.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπες, Εὐμαίε μου χοιροβοσκέ,

«ὦ βασίλισσα, εἶθε νὰ εἰσιώπων οἱ μνηστῆρες. Διηγείται τοιαῦτα πράγματα ὥστε ἡ καρδίᾳ σου ᾔθελε κατευχαριστηθῇ. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας τὸν εἶχα εἰς τὴν καλύβην μου ὅπου κατ' ἀρχὰς εἶχε καταφύγει δραπετεύσας ἀπὸ τοῦ πλοίου, καὶ δὲν ἐτελείωσα τὴν διήγησιν τῶν δυστυχημάτων του. Καθὼς αἰοδὸς ἐμπνεόμενος ὑπὸ τῶν θεῶν θέλγει τοὺς θνητοὺς δι' εὐαρέστων ᾠσμάτων τὰ ὅποια ὅλοι θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἤκουον ἀδιακόπως, οὕτω μὲ κατέθελξε καὶ ὁ ξένος οὗτος καθήμενος εἰς τὴν καλύβην μου. Λέγει ὅτι εἶναι πατρικὸς ξένος τοῦ Ὀδυσσεῶς καὶ ὅτι κατῴκει εἰς τὴν

Κρήτην ὅπου βασιλεύει ἡ γενεὰ τοῦ Μίνως καὶ ὅτι ἐφθασέν εἰς τὴν Ἰθάκην ἀφοῦ ὑπέφερε πολλά καὶ ἐπλανήθη ὡς ἐκείνης. Ὁρκίσθη ὅτι εἰς τοὺς Θεσπρωτοὺς ἤκουσε νὰ ὁμιλῶσι περὶ τοῦ Ὀδυσσεώς, ὅτι ζῇ ἀκόμη ὁ σύζυγός σου καὶ ὅτι θὰ φέρῃ εἰς τὸ μέγαρόν του ἀναριθμήτους θησαυρούς.»

Πρὸς τοῦτον πάλιν ἀπήντησεν ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

«Σπεῦσον λοιπὸν καὶ κάλεσον αὐτὸν ἐνταῦθα διὰ νὰ ὁμιλήσῃ ὁ ἴδιος ἐνώπιόν μου· οἱ δὲ μνηστῆρες, καθήμενοι εἰς τὰ προθύρα ἢ εἰς τὸ ἀνάκτορον, δύνανται νὰ διασκεδάξωσι, διότι ἔχουσιν εὐθυμον τὴν καρδίαν. Τὰ ὑπάρχοντά των μένουσιν ἀνέπαφα εἰς τὰς οἰκίας των, ὅπου μόνον ὑπηρετὰί πίνουνσι καὶ τρώγουσιν· ἐνῷ ὑπὸ τὴν στέγην ταύτην καθ' ἡμέραν θύουσιν τοὺς βόας μας, τὰ πρόβατά μας, τὰς εὐτραφεῖς αἰγὰς μας, κάμνουσι μεγάλα συμπόσια, καὶ πίνουνσι τοὺς ἀφρώδεις οἶνους μας. Πόσα πλούτη κατέφαγον ἤδη! διότι δὲν ὑπάρχει ἐδῶ οὔτε εἰς πολεμιστῆς τοιοῦτος οἶος ἦτο ὁ σύζυγός μου διὰ νὰ διώξῃ τὴν ἀνομίαν ἀπὸ τοῦ οἴκου του. Ἄχ! ἐάν ἐπανήρχετο ὁ Ὀδυσσεύς! ἐάν ἀπεβιβάζετο εἰς τοὺς ἀγρούς τῆς πατρίδος του! πῶς θὰ ἐτιμῶρει ἀμέσως ὁ υἱός του τὰς βιαιοπραγίας τῶν μνηστέρων.»

Ταῦτα εἶπεν, ἐπταρμίσθη δὲ ἰσχυρῶς ὁ Τηλέμαχος καὶ ἀντήχησεν εἰς τὸν πταρμὸν αὐτοῦ ὅλη ἡ οἰκία. Τότε ἡ Πηνελόπη ἐγέλασε καὶ εἶπε ταχέως πρὸς τὸν Εὐμαιον.

«Δράμε καὶ προσκάλεσον τὸν ξένον ἐδῶ· δὲν εἶδες ὅτι ὁ υἱός μου ἐπταρμίσθη ἐνῷ ἐτελείωνα τοὺς λόγους μου; Ὁ θάνατος λοιπὸν εἶναι πλησίον ὅλων τῶν μνηστέρων, καὶ κανεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἀποφύγῃ τὴν Μοῖραν. Ἄλλὰ σοὶ τὸ λέγω, καὶ ἄς ἐντυπωθῶσιν αἱ ὑποσχέσεις μου εἰς τὴν ψυχὴν σου· ἐάν ἀναγνωρίσω τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ ξένου, θὰ τῷ δώσω ὠραῖα ἐνδύματα, χλαῖναν καὶ χιτῶνα.»

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ χοιροβοσκὸς ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ, καὶ πλησιάσας τὸν Ὀδυσσεῆα τῷ εἶπε τοὺς πτερωτοὺς τούτους λόγους.

«ὦ ξέने μου! ὦ πάτερ μου! ἡ συνετὴ Πηνελόπη, ἡ

μήτηρ τοῦ Τηλεμάχου, σὲ προσκαλεῖ. Μὲ ὕλας τὰς λύπαξ τὰς ὁποίας ὑποφέρει, ἡ ψυχὴ τῆς τὴν διατάττει νὰ σὲ ἐρωτήσῃ περὶ τοῦ συζύγου τῆς· ἐὰν δὲ βεβαιωθῇ περὶ τῆς εὐλικρινείας σου, θὰ σοὶ δώσῃ χιτῶνα καὶ ἐπενδύτην, τοῦ ὁποίου πρὸ πάντων ἔχεις ἀνάγκην· θὰ ἐπαιτήσῃ ἀκολούθως τὸν ἄρτον σου μεταξὺ τοῦ λαοῦ καὶ θὰ κατευνασῇ τὴν πείνάν σου· πᾶς δὲ ὁ ἐπιθυμῶν θὰ σὲ ἐλεήσῃ.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ θεῖος καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεύς.

«Εὐμαίε, δὲν θὰ ἀργήσω νὰ ἀνακοινώσω εἰς τὴν συνετὴν θυγατέρα τοῦ Ἰκάρου ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Δὲν ἀγνοῶ τίποτε ἐκ τῶν ἀφορώντων τὸν σύζυγόν τῆς καὶ αἱ δυστυχίαι μας ὑπῆρξαν αἱ αὐταί. Ἀλλὰ φοβοῦμαι τὸ πλῆθος τῶν σκληρῶν μνηστέρων τῶν ὁποίων ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ βιαιότης ἀνέβησαν μέχρι τοῦ σιδηροῦ οὐρανοῦ. Πρὸ ὀλίγου εἰς ἐξ αὐτῶν ἐνῶ περιερχόμην χωρὶς νὰ τὸν ἐνοχλῶ τὴν αἴθουσαν τοῦ συμποσίου, μὲ ἐκτύπησε καὶ μοι ἐπέφερε πόνους, καὶ μήτε ὁ Τηλέμαχος μήτε ἄλλος τις δαιτυμῶν δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν παρεμποδίσῃ. Παρακίνησον λοιπὸν τὴν Πηνελόπην, μὲ ὅλην τὴν ἀνυπομονησίαν τῆς, νὰ ὑπομείνῃ ἀκόμη μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, καὶ τότε καθημένη πλησίον τῆς ἐστίας ὡς μὲ ἐρωτᾷ περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ συζύγου τῆς, διότι καθὼς γνωρίζεις καὶ σὺ, τὸν ὁποῖον πρῶτον ἐπλησίασα ὡς ἐκέτης, ἔχω ἐλεεινὰ ἐνδύματα.»

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ χοιροβοσκὸς ἀφοῦ τὸν ἤκουσεν ἀνεχώρησεν. Ἐνῶ δὲ ὑπερέβαινε τὸ κατώφλιον, ἡ Πηνελόπη ἔκραξε.

«Πῶς; δὲν τὸν φέρεις, Εὐμαίε; Ποία λοιπὸν εἶναι ἡ σκέψις τοῦ ἐπαίτου τούτου; μήπως φοβεῖται βίαν τινά, ἢ ἀπλῶς τὸν ἐμποδίζει ἡ ἐντροπή; Ἀλοῖμονον εἰς τὸν ἐπαίτην ὅστις ἐντρέπεται.»

Πρὸς αὐτὴν ἀπαντῶν εἶπες, Εὐμαίε μου χοιροβοσκέ.

«Ὁμιλεῖ φρονίμως, καὶ σκέπτεται ὡς πᾶς ἄλλος, φοβούμενος τὴν θρασυτητα τῶν μνηστέρων. Ἀλλὰ μὲ εἶπε νὰ

ὑπομείνης μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. Ἄλλως τε καὶ διὰ σέ, ὦ βασιλίσσά μου, εἶναι προτιμότερον νὰ συνομιλήσης ἰδιαιτέρως μετ' αὐτοῦ καὶ ν' ἀκούσῃς τοὺς λόγους του.»

Πρὸς τοῦτον δὲ εἶπεν ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

«Οἴσοδῆποτε καὶ ἂν ᾔναι, δὲν φαίνεται ἀσύνετος ὁ ξένος οὗτος· διότι οὐδέποτε τολμηροὶ ἄνθρωποι ἐμελέτησαν ἐγκληματικωτέρας πράξεις.»

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ βοσκὸς ἐπέστρεψε μεταξὺ τῶν μνηστήρων ὅπου ἀμέσως εἶπεν εἰς τὸν Τηλέμαχον, κλίνων πρὸς αὐτὸν τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ μὴ τὸν ἀκούσῃ κανεὶς.

«Φίλε μου, ἐγὼ μὲν ἀπέρχομαι διὰ νὰ φυλάξω τὰ ποῖμνά σου, τὴν ἰδικὴν σου καὶ ἰδικὴν μου περιουσίαν, σὺ δὲ φρόντιζε περὶ ὅλων τῶν ἐδῶ πραγμάτων. Ἀλλὰ πρῶτον προφύλαττε τὴν ζωὴν σου καὶ πρόσεχε μήπως πάθῃς τι, διότι οἱ Ἕλληνες ἔχουσι κακὰ βουλευμάτα, καὶ εἴθε ὁ Ζεὺς νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσῃ πρὶν μᾶς προξενήσωσι κακόν τι.»

Πρὸς τοῦτον δὲ εἶπεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«Ἀγαπητὲ γέρον, αἱ ἐπιθυμίαι σου θὰ ἐκτελεσθῶσι, σὺ δὲ ἀναχώρησον καὶ μὴ περιμένῃς νὰ νυκτώσῃ. Αὖριον τὴν πρωΐαν φέρε τὰ θύματα, τῶν δὲ λοιπῶν τὴν φροντίδα ἄφες εἰς τοὺς ἀθανάτους θεοὺς καὶ εἰς ἐμέ.»

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ Εὐμαιὸς ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ ὀμαλοῦ θρόνου, καὶ ἀφοῦ ἐχόρτασε τρώγων καὶ πίνων ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ποῖμνά του· ἄφησε δὲ ὀπίσω τὴν αὐλὴν καὶ τὸν οἶκον πλήρη συνδαιτυμόνων, οἵτινες ἐτέρποντο ἄδοντες καὶ χορεύοντες, διότι εἶχεν ἤδη ἔλθει τὸ τέλος τῆς ἡμέρας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Σ.

Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν ἦλθε καὶ ἕτερος ἐπαίτης ψωμοζητῶν ἀπὸ θύρας εἰς θύραν εἰς τὴν Ἰθάκην καὶ ἀξίαντα

ρατῆρητος διὰ τὴν ἀδδηφαγίαν τοῦ ἀπλήστου στομάχου του, δὲν εἶχεν ὅμως μήτε γενναιότητα μήτε δύναμιν, καίπερ ἦτο μεγαλόσωμος. Ἡ σεβαστή του μήτηρ κατὰ τὴν γέννησιν του τὸν ὠνόμασεν Ἀρναῖον, οἱ δὲ νέοι τὸν ἐκάλουν συνήθως Ἴρον, ἐπεὶ δὲ μετέβαινεν ὅπου τὸν ἔστελλον νὰ ἐκτελέσῃ θέλημά τι. Οὗτος λοιπὸν ἐπελθὼν ἠθέλησε νὰ διώξῃ τὸν Ὀδυσσεά ἀπὸ τὸν ἰδιὸν τοῦ οἴκου, καὶ ὀνειδιζὼν αὐτὸν ἔλεγε ταῦτα.

«Γέρον, φύγε ἀπὸ τὸ πρόθυρον τοῦτο ἐάν θέλῃς νὰ μὴ σὲ σύρῳσιν ἀπὸ τοὺς πόδας· δὲν βλέπεις ὅτι ὅλοι μὲ νεύουσι καὶ μὲ παρακινοῦσι νὰ σὲ σύρῳ ἐντεῦθεν ; ἀλλ' ἐγὼ ἐντρέπομαι. Ἐγέρθητι λοιπὸν, ἢ θὰ ἔλθωμεν εἰς χεῖρας.»

Ἰδὼν αὐτὸν λοῖζως τῷ εἶπεν ὁ πολλὰ εἰδὼς Ὀδυσσεύς.

«Κακὲ, μήτε κακὸν σοῦ κάμνω μήτε σοῦ ὀμιλῶ, ἀλλὰ μήτε ζηλεύω ἐάν σοῦ δώσῃ τις ἔστω καὶ περισσότερα· τὸ κατώφλιον αὐτὸ μὰς χωρεῖ καὶ τοὺς δύο, καὶ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ φθονῇς ἓνα ξένον, διότι καὶ σὺ φαίνεσαι ἀλήτης ὡς ἐγώ, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ θεοὶ ἀρνοῦνται τὴν εὐτυχίαν. Μὴ μὲ προκαλῇς λοιπὸν νὰ ἔλθωμεν εἰς χεῖρας· φοβῶ μήπως μὲ ἐρεθίσῃς καὶ πρόσεξον μήπως μὲ ὅλα τὰ γράματά μου ῥυπάνω μὲ αἷμα τὸ στήθός σου καὶ τὰ χεῖρά σου, τότε δὲ θὰ ἔχω πλειοτέραν ἡσυχίαν, διότι δὲν θὰ τολμήσῃς πλέον νὰ πατήσῃς τὸν πόδα εἰς τὸν οἶκον τοῦ υἱοῦ τοῦ Δαέρτου.»

Ὁ ἐπαίτης Ἴρος ὀργισθεὶς βαρέως ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν φωνάζων.

«ὦ θεοί ! πόσον ζωηρῶς ὀμιλεῖ ὁ παράσιτος οὗτος ! νομίζει τις ὅτι ἀκούει φλύαρον γραῖδιον. Ἀλλ' ἐγὼ θὰ τὸν διορθώσω κτυπῶν αὐτὸν μὲ τὰς δύο μου χεῖρας καὶ πετῶν ἀπὸ τὰς γνάθους τὰς σιαγόνας του ὡς τοὺς ὀδόντας τοῦ κατατρώγοντος τὰ σπαρτὰ ἀγριοχοίρου. Σφίγξον τὴν ζώνην σου, καὶ ἄς μὰς ἴδῃ ὅλος ὁ κόσμος μαχομένους. Ἀλλὰ πῶς θὰ παλαίσῃς ἐναντίον ἀνθρώπου νεωτέρου σου ;»

Ἐνθ' δὲ οὗτοι πρὸ τῶν ὑψηλῶν θυρῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀστράπτουτος κατωφλίου ἐπὶ λοιδόρουν μετ' ὀργῆς, ὁ Ἀντίνοος τοῦς

παρετήρησε, καὶ γελῶν ἀπὸ καρδίας εἶπε πρὸς τοὺς νεαροὺς Ἕλληνας.

«Φίλοι, ἰδοὺ θέαμα τὸ ὅποιον οὐδέποτε εἶδομεν. Τί νέον εἶδος διασκεδάσεως μᾶς ἔπεσεν οὐρανόθεν! Ὁ Ἴρος καὶ ὁ ξένος φιλονεικοῦσι καὶ μετ' ὀλίγον θὰ ἔλθωσιν εἰς χεῖρας ὡς σπεύσωμεν λοιπὸν νὰ τοὺς ἐρεθίσωμεν διὰ νὰ συμπλακῶσι.»

Ταῦτα εἶπεν, ὅλοι δὲ ὤρμησαν κάγχάζοντες, καὶ μετ' ὀλίγον περιεκύκλωσαν τοὺς δύο ῥακενδύτας ἐπαίτας. Τότε ὁ υἱὸς τοῦ Εὐπείθους εἶπε τοὺς ἐξῆς λόγους.

«Ἀκούσατέ με, γενναῖοι μνηστῆρες, καὶ προσέξατε εἰς τοὺς λόγους μου. Ἰδοὺ, ἐνώπιον τοῦ πυρός, στήθη αἰγῶν πλήρη αἵματος καὶ πάχους διὰ τὸ δεῖπνόν μας. Ὅστις καὶ ἂν ᾖ ὁ νικητής, θὰ λάβῃ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἤθελεν ἐκλέξει ὁ ἴδιος, ἡμεῖς δὲ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ τὸν παραδεχώμεθα εἰς τὰ συμπόσιά μας καὶ δὲν θὰ ἀνεχώμεθα ἄλλον ἐπαίτην νὰ ἔρχεται καὶ νὰ ἐπαίτῃ μεταξὺ ἡμῶν.»

Οὕτως ὠμίλησεν ὁ Ἀντίνοος, καὶ οἱ μνηστῆρες ἐπεκράτησαν, ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς τοῖς ἀπέτεινε τοὺς ἐξῆς φρονίμους λόγους.

«Φίλοι, πῶς ὁ ἐξησθενημένος ὑπὸ τῆς δυστυχίας γέρων θὰ δυνήθῃ νὰ παλαίσῃ ἐναντίον ἀνθρώπου νεωτέρου του; Ἀλλ' ὁ κατηραμένος στόμαχος μὲ στενοχωρεῖ καὶ μὲ παρορμᾷ νὰ κτυπηθῶ. Ἐν τούτοις ὑποσχεθῆτε ὅλοι διὰ φοβεροῦ ὅρκου ὅτι δὲν θὰ βοηθήσετε τὸν Ἴρον καὶ ὅτι δὲν θὰ μὲ κτυπήσῃ κανεὶς σας διὰ τῆς βαρείας χειρὸς του ὥστε νὰ μὲ ρίψῃ ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἀντιπάλου μου.»

Ταῦτα εἶπεν, ὅλοι δὲ ὠρκίσθησαν καθὼς ἐζήτησεν. Ἀφοῦ δὲ ὤμοσαν καὶ ἐτελείωσαν τὸν ὅρκον τῶν, τότε ὁ Τηλέμαχος εἶπε καὶ αὐτός.

«Ξένε, εἴαν ἡ καρδιά σου καὶ ἡ γενναία ψυχὴ σου σὲ παρορμῶσι νὰ διώξῃς τὸν Ἴρον, μὴ φοβηθῇς κανένα ἄλλον Ἕλληνα, διότι ἐκεῖνος ὅστις θὰ σὲ κτυπήσῃ, θὰ ἀναγκασθῇ νὰ πολεμήσῃ μὲ πολλοὺς πρῶτον μὲ ἐμὲ ὅστις σὲ ἐδέχθην ὡς

ξένον μου, καὶ ἔπειτα μὲ δύο συνετοὺς βασιλεῖς οἵτινες μὲ ἐπιδοκιμάζουσι, τὸν Εὐρύμαχον καὶ τὸν Ἀντίνοον.»

Ταῦτα εἶπεν, ὅλοι δὲ ἐπευφάνησαν. Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς ἐζώσθη τὰ ῥάκη του καὶ ἀφῆκε γυμνοὺς τοὺς ὠραίους καὶ εὐρώστους μηρούς του· ἀπεκάλυψεν ἐπίσης τὸ στῆθος του καὶ τοὺς σιθιστοὺς βραχίονάς του. Ἡ δὲ Ἀθήνη πλησίον ἐλθοῦσα καθωράιζε τὰ μέλη τοῦ Ὀδυσσεύος. Οἱ μνηστῆρες ζωνρῶς ἐξεπλάγησαν βλέποντες τὰ μέλη ταῦτα, ἔλεγον δὲ τὰ ἐξῆς μεταξύ των.

«Α! μετ' ὀλίγον ὁ Ἴρος θὰ χάσῃ τὸ ὄνομά του καὶ θὰ αἰσθανθῇ τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον ἐπέσυρε κατὰ τῆς κεφαλῆς του. Ἀποβαλὼν τὰ ἐνδύματά του, τί μυῶνας μᾶς ἐδείξεν ὁ γέρον οὗτος!»

Ἐνῶ δὲ οὗτοι ἀντήλλασσον τοὺς λόγους τούτους, ἡ ψυχὴ τοῦ Ἴρου εἶχε καταληφθῇ ὑπὸ πανικοῦ φόβου. Ἐν τούτοις οἱ ὑπηρέται τὸν ὠδήγησαν καὶ τὸν ἐζώσαν διὰ τῆς βίας, ὅλον τρέμοντα. Ἀποτεινόμενος δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀντίνοος εἶπε.

«Θρασύδειλε, εἴθε νὰ μὴ ζήσῃς πλέον ἢ νὰ μὴ ἐγεννᾷς, σὺ ὅστις τρέμεις καὶ ἀποθνήσκεις ὑπὸ φόβου ἐνώπιον γέροντος ἐξησθενημένου ὑπὸ τῆς δυστυχίας. Ἀλλὰ σοὶ τὸ προλέγω, καὶ ἡ ὑπόσχεσίς μου θὰ ἐκπληρωθῇ· ἐάν αὐτὸς ἀναδειχθῇ νικητὴς, ἐάν σὲ καταπαλαίσῃ, θὰ σὲ ρίψω εἰς πλοῖον καὶ θὰ σὲ στείλω εἰς τὴν Ἠπειρον πρὸς τὸν βασιλέα Ἐχέτον, τὸν ἀγριώτατον τῶν ἀνθρώπων, ὅστις θὰ κόψῃ διὰ τοῦ ὀξέος χαλκοῦ τὴν ῥίνα καὶ τὰ ὦτά σου, θὰ ἀποσπάσῃ τὰ γεννητικὰ σου μόρια καὶ θὰ ρίψῃ εἰς τοὺς χύνας τὰ σπαίροντα μέλη σου.»

Ταῦτα εἶπε, τοῦ δὲ Ἴρου τὸ σῶμα ἔτι μᾶλλον ἐτρεμεν ὑπὸ τοῦ φόβου, ὤθησαν δὲ αὐτὸν εἰς τὸ μέσον καὶ οἱ δύο παλαισταὶ ὕψωσαν τὰς χεῖρας. Τότε ὁ θεὸς καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεὺς ἐσκέφθη ἐάν ἔπρεπε νὰ τὸν κτυπήσῃ οὕτως ὥστε ἅμα πίπτοντα νὰ τὸν ἐγκαταλίπῃ ἡ ζωὴ, ἢ μετριάζων τὰ κτυπήματά του, νὰ τὸν ἐξαπλώσῃ μόνον κατὰ γῆς. Τὸ τε-

λευταῖον τοῦτο μέτρον τῷ ἐφάνη προτιμότερον, διότι ἐφοβήθη μήπως τὸν ἀναγνωρίσωσιν οἱ Ἕλληνες. Εἶχον ἤδη τεταμένους τοὺς βραχίονας· καὶ ὁ μὲν Ἴρος ἐκτύπησε τὸν Ὀδυσσεά εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὸν αὐχένα κάτωθεν τοῦ ὠτός· ἐθραυσε δὲ τὰ ὀστέα του καὶ ἀμέσως ἐπληρώθη τὸ στόμα του αἵματος ἐρυθροῦ καὶ ἔπεσε μετὰ μυκηθμοῦ κατὰ γῆς, συγκρούων τοὺς ὀδόντας καὶ λακτίζων διὰ τῶν ποδῶν τὴν γῆν. Οἱ ἐνδοξοὶ μνηστῆρες ἤγειρον τὰς χεῖρας καὶ ἐξεκαρδισθησαν γελῶντες. Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς τὸν ἔλαβεν ἐκ τῶν ποδῶν καὶ τὸν ἔσυρεν ἔξω τοῦ προθύρου μέχρι τῆς αὐλῆς πλησίον τῶν ἡχηρῶν θυρῶν· στηρίζας δὲ αὐτὸν εἰς τὸν ἐξωτερικὸν τοῖχον, ἔθεσεν εἰς τὰς χεῖράς του ῥάβδον καὶ τῷ ἀπέτεινε τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους.

«Μένε ἐκεῖ τώρα· ὑπεράσπιζον ἡμᾶς ἐναντίον τῶν κυνῶν καὶ τῶν χοίρων καὶ μὴ τυρανῆς τοὺς ξένους καὶ τοὺς ἐπαίτας ἄθλιος ὢν· πρόσεχε δὲ μὴ πάθῃς ἐπὶ τέλους μεγαλείτερον κακόν.»

Εἰπὼν ταῦτα ἔρριψε περὶ τοὺς ὦμους του τὴν ποταπὴν πήραν τοῦ ἀφ' ἧς ἐξηρτᾶτο μακρὸν λωρίον, καὶ ἐπανῆλθε νὰ καθήσῃ ἐπὶ τοῦ κατωρλίου. Εἰσερχόμενοι δὲ οἱ μνηστῆρες ἐγέλων ἀπὸ καρδίας καὶ συνέχαιρον αὐτὸν λέγοντες.

«Ξῆνε, εἶθε ὁ Ζεὺς καὶ οἱ ἄλλοι ἀθάνατοι θεοὶ νὰ σοὶ χαρίσωσιν ὅ,τι πρὸ πάντων ἐπιθυμεῖς καὶ ὅ,τι εἶναι εὐάρεστον εἰς τὴν ψυχὴν σου, ἀφοῦ τὸν ἀδδηφάγον τοῦτον κατέστησες ἀνίκανον νὰ ἐπαιτῇ εἰς τὴν πόλιν μας. Ἡμεῖς δὲ δὲν θὰ βραδύνωμεν νὰ πέμψωμεν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Ἐχέτον, τὸν ἀγριώτατον τῶν ἀνθρώπων.»

Ταῦτα εἶπον, ὁ δὲ θεὸς Ὀδυσσεὺς ἐχάρη ἀκούσας. Τότε ὁ Ἀντίνοος ἔθεσεν ἐνώπιόν του ὑπερμέγεθες στῆθος αἰγὸς πλήρες πάχους καὶ αἵματος, ὁ δὲ Ἀμφίνομος λαβὼν ἐκ τοῦ κανίστρου δύο ἄρτους τοὺς ἔθεσε πλησίον του, καὶ κλίνων πρὸς αὐτὸν χρυσοῦν ποτήριον, τὸν ἐχαιρέτισε καὶ εἶπε.

«Χαῖρε, σεβαστὲ ξένε ! εἶθε νὰ πλουτήσῃς εἰς τὸ μέλ-

λον, διότι ἐπὶ τοῦ παρόντος πολλή δυστυχία σὲ κατέχει.»

Πρὸς τοῦτον ἀποκριθεὶς εἶπεν ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς.
 « Ἀμφίνομε, μοὶ φαίνεσαι πολὺ φρόνιμος, τοιοῦτος αἶος
 καὶ ὁ πατήρ σου, καὶ ὡς τοιοῦτον ἤκουον καὶ ἐγὼ φημι-
 ζόμενον τὸν ἐκ Δουλιχίου Νῆσον, ἀγαθὸν καὶ πλούσιον. Τού-
 του υἱὸς λέγεσαι ὅτι εἶσαι, καὶ φαίνεσαι ἄνθρωπος προση-
 γής. Τούτου ἕνεκα θὰ σοὶ εἴπω λόγον τινὰ καὶ σὺ ἐντύπω-
 σον αὐτὸν καλῶς εἰς τὸν νοῦν σου. Ἐξ ὅλων τῶν ὄντων τὰ
 ὅποια τρέφει ἡ γῆ καὶ τὰ ὅποια πετῶσιν ἢ ἔρπουσιν ὑπὸ
 τὸν οὐρανόν, οὐδὲν εἶναι ἀθλιώτερον τοῦ ἀνθρώπου. Οὐδέπο-
 τε θέλει νὰ πιστεύσῃ ὅτι δύναται νὰ τὸν καταλάβῃ ἡ δυσ-
 τυχία ἐνὸς ὧ οἱ θεοὶ τῷ παρέχουσιν ἀκμαιότητα καὶ οἱ πό-
 δες του εἶναι εὐρωστοί. Ἀλλ' ἅμα οἱ μάκαρες θεοὶ τὸν βυ-
 θίσωσιν εἰς τὴν δυστυχίαν, ἐκὼν ἄκων ὑποφέρει ὑπομονητι-
 κῶς· διότι τὸ πνεῦμα τῶν γήινων ἀνθρώπων συμμορφοῦται
 μὲ τὰς καλὰς ἢ κακὰς ἡμέρας τὰς ὁποίας πέμπει ὁ πατήρ
 τῶν θνητῶν καὶ τῶν ἀθανάτων. Καὶ ἐγὼ ἐπίσης ἄλλοτε
 ἤμην εὐτυχὴς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων· πολλάκις ἐπίσης ἐπρα-
 ξα ἀδίκους πράξεις παρασυρθεὶς ὑπὸ τοῦ θάρρους μου καὶ τῆς
 ἰσχύος μου καὶ στηριζόμενος εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ πατρός
 μου καὶ τῶν ἀδελφῶν μου. Ἄς προσέχῃ λοιπὸν ὁ ἄνθρω-
 πος νὰ μὴ παρανομῇ, ἀλλ' ἄς ἀπολαμβάνῃ ἐν ἡσυχίᾳ τὰ
 ἀγαθὰ τὰ ὅποια τῷ ἐδώρησαν οἱ θεοί. Ἐδῶ βλέπω τοὺς
 μνηστῆρας μὲ καρδίαν ἀδίκον καταναλίσκοντας τὰ πλού-
 τη καὶ ὑβρίζοντας τὴν σύζυγον ἡρώως ὅστις ὡς νομίζω δὲν
 θὰ μένῃ ἐπὶ πολὺν καιρὸν ἀκόμη μακρὰν τῆς πατρίδος του,
 διότι εἶναι πλησιέστατα. Σὲ δέ, εἴθε θεὸς τις νὰ σὲ φέρῃ
 εἰς τὴν πατρίδα σου διὰ νὰ μὴ σὲ εὕρῃ ἐδῶ ὅταν ἐπιστρέψῃ
 εἰς τὴν γλυκείαν πατρίδα του! Βεβαίως τότε τὸ αἷμα κατὰ
 τὴν ἐπιστροφήν του θὰ ρεύσῃ ὅταν θὰ διασκορπίξῃ τοὺς μνη-
 στῆρας.»

Ταῦτα εἰπὼν ἔκαμε σπονδὴν, ἐπὶ τὸν γλυκύτατον οἶνον
 καὶ ἀπέδωκε τὸ ποτήριον εἰς τὸν ἀρχηγόν τῶν πολεμιστῶν.
 Διήλθεν οὕτως τὸ ἀνάκτορον αἰῶν· τὴν κεφαλὴν μὲ καρδίαν

τεταραγμένην, διότι ἐν τῇ ψυχῇ του προέβλεπε συμφορὰς·
 "Ἀλλὰ δὲν ἐμελλε νὰ ἀποφύγῃ τὸν θάνατον· ἡ Ἀθηνᾶ τὸν
 ἐκράτησε διὰ νὰ πέσῃ καὶ αὐτὸς διὰ τῶν χειρῶν καὶ τοῦ
 δόρατος τοῦ Τηλεμάχου. Ἐπανελάβε λοιπὸν τὴν θέσιν του
 ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν ὁποῖον πρὸ μιᾶς στιγμῆς εἶχεν ἀφήσει.

Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ Ἀθηνᾶ ἐνέπνευσεν εἰς τὴν θυ-
 γατέρα τοῦ Ἰκάρου νὰ παρουσιασθῇ εἰς τοὺς μνηστῆρας
 διὰ νὰ ἀναπτέρωσῃ τὰ αἰσθήματά των καὶ διὰ νὰ φανῇ ἔτι
 μᾶλλον τιμία εἰς τὸν σύζυγον καὶ εἰς τὸν υἱόν της. Καγγά-
 σασα δὲ πικρὸν γέλωτα ἡ εὐγενὴς βασιλίσσα εἶπεν.

«Εὐρυνόμη, ἡ ψυχὴ μου ἐπιθυμεῖ νὰ παρουσιασθῶ εἰς
 τοὺς μνηστῆρας μὲ ὅλον τὸ κατ' αὐτῶν μίσός μου. Θὰ συμ-
 βουλεύσω δὲ τὸν υἱόν μου νὰ μὴ ἀναμιγνύεται μὲ τὸ πλῆ-
 θος τῶν ὑπερηφάνων τούτων ἀνδρῶν οἵτινες τὸν κολακεύουσι
 διὰ λόγων ἡδέων, καὶ ἐν τῷ κρυπτῷ μελετῶσι τὸν ὀλεθρόν
 του.»

Πρὸς ταύτην δὲ ἀπεκρίθη ἡ οἰκονόμος Εὐρυνόμη.

«Ἀγαπητὴ μου κόρη, τὸ σχέδιόν σου εἶναι φρονιμώτατον,
 καὶ ὁμίλησον πρὸς τὸν Τηλέμαχον χωρὶς νὰ τῷ κρύψῃς τί-
 ποτε. Ἐν τούτοις λούσθητι, μύρωσον τὰς παρειάς σου καὶ
 μὴ ἐξέλθῃς οὕτω μὲ πρόσωπον δεδακρυσμένον, διότι οὐδὲν
 ὀλεθριώτερον ἢ τὰ ἀκατάπαυστα δάκρυα. Καὶ πῶς! δὲν
 εἶναι τώρα ὁ υἱός σου ἀνὴρ, καὶ δὲν ἐζήτησες τασάκας ἀπὸ
 τοὺς ἀθανάτους θεοὺς νὰ τὸν ἰδῇς ἡβῶντα;»

Πρὸς ταύτην ἀποκρινομένη εἶπεν ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

«Εὐρυνόμη, καίπερ μεριμνῶσα δι' ἐμέ, μὴ μὲ προτρέπης
 νὰ λουσθῶ καὶ νὰ καλλωπίσω τὸ πρόσωπόν μου. Φεῦ! οἱ
 θεοὶ οἱ κατοικοῦντες τὸν Ὀλυμπόν κατέστρεψαν τὴν καλλο-
 νὴν μου ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ σύζυγός μου ἀνεχώρησεν ἐπιθὰς τὰ
 κοῖλα πλοῖα. Προσκάλεσον ὅμως τὴν Ἀντινόην καὶ τὴν
 Ἰπποδάμειαν νὰ ἔλθωσι πλησίον μου καὶ νὰ μὲ συνοδεύσω-
 σιν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συμποσίου, διότι ἐντρέπομαι νὰ με-
 σαθῶ μόνη πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖνους.»

Ταῦτα εἶπεν, ἡ δὲ γραῖα ἐξῆλθεν ἀμέσως τοῦ θαλάμου

διὰ τὴν προσκαλίσει τὰς δύο γυναῖκας καὶ τὰς προτρέψει
νὰ σπεύσωσι. Τότε ἡ Ἑκτομένη συνέλαβε νέαν σκέψιν καὶ ἐπ-
έχυσεν ἐπὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰκάρου γλυκὺν ὕπνον, ἡ δὲ
Πηνελόπη ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς μακρᾶς καθέδρας τῆς καὶ ὅλα
τὰ μέλη τῆς ἐχαλαρώθησαν. Τότε ἡ σεμνὴ θεὰ τῇ ἐχάρισε
δῶρα ἀθάνατα διὰ τὴν θαυμάσασιν ἐτι μᾶλλον οἱ Ἑλ-
ληνες. Καὶ πρῶτον μὲν τῇ ἐπλυνε τὸ πρόσωπον δι' ἄμβρο-
σίας, ὡς ἐκείνην μὲ τὴν ὁποίαν χρίεται ἡ Ἀφροδίτη ὅταν
μεταβαίνει εἰς τοὺς ἐραταίνους χοροὺς τῶν Χαρίτων· ἀνέδει-
ξε δὲ αὐτὴν ὑψηλοτέραν κατὰ τὸ ἀνάστημα, παχυτέραν καὶ
λευκοτέραν τοῦ λευκοῦ ἐλεφαντόδοντος. Ἐπειτα ἀπῆλθε,
καὶ αἱ δύο ἀκόλουθοι ἐφθασαν μετὰ θορύβου. Τότε ὁ γλυκὺς
ὕπνος ἐγκατέλιπε τὴν δέσποιάν των ἥτις σπογγίσασα τὰς
παρειὰς διὰ τῶν χειρῶν εἶπε.

«Πῶς ! μὲ ὅλην τὴν θλιψίν μου μὲ κατέλαβε γλυκὺς ὕ-
πνος ; Εἶθε ἡ ἄγνη Ἀρτεμις νὰ μοὶ ἔδιδε τώρα ἀμέσως
γλυκὺν καὶ ἀνεπαίσθητον θάνατον ! εἶθε νὰ παύσω φθίρου-
σα τὴν ζωὴν μου καὶ ποθοῦσα μετὰ δακρύων τὰς ποικίλας
ἀρετὰς τοῦ ἀγαπητοῦ μου συζύγου, ὅστις ἦτο ὁ μᾶλλον ἐξο-
χος τῶν Ἑλλήνων !»

Ταῦτα εἰπούσα κατέβη ἀπὸ τὸν λαμπρὸν καὶ μεγαλοπρε-
πῆ ἀνώτερον ὄρορον, οὐχὶ μόνη, διότι τὴν συνώδευον αἱ
δύο ἀκόλουθοί τῆς. Μετ' ὀλίγον ἡ εὐγενεστάτη τῶν γυναι-
κῶν ἐφθασε πλησίον τῶν μνηστῆρων, ἐστάθη ἐπὶ τοῦ κατω-
φλίου καὶ κατεβίβασεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς λαμπρὸν πέ-
πλον. Αἱ σεμναὶ ἀκόλουθοι ἐστάθησαν ἐκατέρωθεν αὐτῆς.
Εἰς τὴν θέαν τῆς οἱ μνηστῆρες ἡσθάνθησαν τὰ γόνατά των
καμπτόμενα, ὁ ἕως παρέφερε τὰς ψυχὰς των καὶ ὅλοι ἐπε-
θύμουν νὰ συμμερισθῶσι τὴν κλίνην τῆς. Ἐκείνη ἐν τούτοις
εἶπε πρὸς τὸν ἀγαπητὸν υἱὸν τῆς Τηλέμαχον.

«Τηλέμαχε, τὸ πνεῦμά σου στερεῖται σταθερότητος καὶ
δὲν ἔχεις πλέον φρόνησιν· ὅτε ἦσο παιδίον εἶχες εἰς τὴν ψυ-
χὴν σου φρονιμωτέρας σκέψεις, ἀλλὰ τώρα ὅτε ἐμεγάλωσες,
ὅτε εἶσαι εἰς τὸ ἄνθος τῆς νεότητος, ὅτε πᾶς ξένος βλέπων

σε θὰ σὲ ἐξελάμβανε διὰ τὸ ἀνάστημά σου καὶ τὴν καλλονὴν σου ὡς υἱὸν ἀνδρὸς πλουσίου, εἶσαι ἄφρων καὶ ἄδικος. Καὶ πῶς ! ἔγινε τοιαύτη πράξις εἰς τὸ ἀνάκτορόν σου, ὑπέφερες νὰ προσβληθῇ τοιοῦτοτρόπως ὁ ξένος σου ; Τί θὰ συμβῇ εἰς τὸ μέλλον εἰάν ξένος τις καθίσας εἰς τὴν ἐστίαν μας κτυπηθῇ βαρέως ; τὸ αἶσχος καὶ τὸ ὄνειδος θὰ πέσῃ ἐπὶ σοῦ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπεκρίθη ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

« Πηλεΐτέρ μου, δὲν σὲ μέμφομαι διὰ τὴν ὀργήν σου, πιστευσον ἐν τούτοις ὅτι ἐγὼ σκέπτομαι καὶ γνωρίζω τί εἶναι καλὸν καὶ τί εἶναι κακόν. Πρότερον ἤμην παιδίον καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἔχω τελείαν φρόνησιν. Καὶ ἔπειτα, οἱ ἄνθρωποι οὗτοι μὲ πιέζουσι. Καθήμενοι πλησίον ἀλλήλων, μελετῶσι τὸν ὀλεθρόν μου, καὶ ἐγὼ δὲν ἔχω ὑπερασπιστάς. Ἄλλ' ἢ μεταξὺ τοῦ Ἴρου καὶ τοῦ ξένου μας πάλιν δὲν προσκλήθη ὑπὸ τῶν μνηστήρων, καὶ ὁ ξένος ἀνεδειχθῇ ἰσχυρότερος. Ὡ Ζεῦ, καὶ Ἄπολλον, καὶ Ἀθηνᾶ, εἴθε καὶ οἱ μνηστῆρες οὗτοι νὰ ἔνευον χαμαὶ τὰς κεφαλὰς φονευμένοι οἱ μὲν ἐν τῇ αὐλῇ, οἱ δὲ ἐντὸς τοῦ οἴκου, καὶ νὰ ἦσαν λελυμένοι αἱ ἀρθρώσεις αὐτῶν ὅπως τῶρα ὁ Ἴρος κάθηται πρὸ τῶν θυρῶν τῆς αὐλῆς νεύων τὴν κεφαλὴν, ὁμοιάζων μὲ μέθυσον καὶ μὴ δυνάμενος νὰ σταθῇ εἰς τοὺς πόδας τοῦ μήτε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ σύνθηες αὐτοῦ ἄσουλόν.»

Ἀφοῦ εἶπον ταῦτα πρὸς ἀλλήλους, ὁ Εὐρύμαχος ἀπετάθη πρὸν τὴν Πηνελόπην καὶ εἶπε.

« Θύγατερ τοῦ Ἰκάρου, συνετὴ Πηνελόπη, εἰάν εἰς τὸ Ἄργος τὴν πόλιν τοῦ Ἰάσωνος σὲ ἔβλεπον ὅλοι οἱ Ἕλληνες, αὐρίον, ἅμα τῇ αὐγῇ, πλείότεροι μνηστῆρες θὰ ἤρχοντο εἰς τὰ συμπύσια μας ἐν τῷ οἴκῳ σου, ἐπεὶ δὲ ὑπερέχεις πασῶν τῶν γυναικῶν κατὰ τὴν καλλονὴν, τὰς χάριτας καὶ τὴν σύνεσιν τῶν φρενῶν σου.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

« Εὐρύμαχε, οἱ θεοὶ ἐφθείραν τὰ θέλγητρά μου, τὴν καλλονὴν μου, τὰς χάριτάς μου ὅταν οἱ Ἕλληνες ἀπέπλευσαν

διὰ τὴν Τρωάδα καὶ μετ' αὐτῶν ὁ σύζυγός μου. Ἐάν ὁ ἥρως ἐκεῖνος ἐπιστρέφῃ ἐκκυβέρνα ὁ ἴδιος τὰ κτήματά του, ἢ γῆμῃ μου θὰ ἦτο καλλιτέρα καὶ λαμπροτέρα. Τώρα εἶμαι κατατεθλιμμένη, διότι πολλὰς δυστυχίας ἐπεσώρευσαν ἐπ' ἐπ' ἐμοῦ οἱ θεοί. Ὁ Ὀδυσσεὺς καθ' ἣν στιγμήν ἐγκατέλειπε τὴν γλυκεῖαν πατρίδα του, ἔθλιψε τὴν δεξιὰν χεὶρά μου καὶ μοὶ εἶπε. «Γύναι, δὲν ἐλπίζω ὅλοι οἱ Ἕλληνες νὰ ἐπιστρέψωσι σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς ἐκ τῆς Τρωάδος, διότι οἱ Τρῶες εἶναι γενναῖοι πολεμισταὶ καὶ ἐπιτήδαιοι εἰς τὸ νὰ πρίπτωσι τὸ ἀκόντιον, νὰ διευθύνωσι τὰ βέλη καὶ νὰ ἐξορμῶσι πτοῦς ἵππους τῶν ὁποίων ἡ ἐπιθεσις ἀποφασίζει τὴν ἀναποφράσιστον νίκην. Δὲν ἤξεύρω λοιπὸν ἐάν θὰ ἐπανέλθω ἢ θὰ φρονευθῶ ἐκεῖ. Σὺ ὅμως φρόντιζον ἐδῶ περὶ ὅλων τῶν πραγμάτων ἐνθυμοῦ τὸν πατέρα μου καὶ τὴν μητέρα μου ὡς βέλπιδες μέχρι τοῦδε, καὶ ἔτι μᾶλλον κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου. Ἀλλ' ὅταν ἡ γενεὴ ἀρχίσῃ νὰ σκιάζῃ τὸν πῶγωνα τοῦ υἱοῦ σου, νυμφεύθητι ἐκείνον τὸν ὅποιον ἤθελες ἐκλέξει καὶ ἄρῃσον τὸν οἶκον τοῦτον.» Ταῦτα μὲ εἶπεν ὁ ἥρως, ὅσα δὲ προεῖπεν ἐξετελέσθησαν, καὶ πλησιάζει ἡ νύξ καθ' ἣν θὰ συνάψω δεῦτερον καὶ θλιβερόν γάμον, ἀφοῦ κατέστρεψεν ὁ Ζεὺς τὴν εὐδαιμονίαν μου. Ἀλλὰ ποία λύπη διαπερᾷ τὴν καρδίαν μου! σέβεσθε ἄρά γε τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα τῶν μνηστήρων; ὅσοι ἐζήτουν εὐγενῆ γυναῖκα, γεννηθεῖσαν ἐκ πλουσίων γονέων, καὶ ἦσαν ἀντίζηλοι μεταξὺ των, ἔφερον αὐτοὶ οἱ ἴδιοι βόας καὶ παχέα πρόβατα διὰ τὰς εὐωχίας τῶν φίλων τῆς κόρης, καὶ προσέφερον αὐτῇ ὠραία δῶρα· δὲν κατέτρωγον ὅμως ἀφειδῶς τὰ ἀγαθὰ ξένης οἰκίας.»

Ταῦτα εἶπεν, ἐχάρη δὲ ὁ θεὸς καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεὺς διότι ἐπροκάλεσε τὰ δῶρά των καὶ ἔβελξε τὴν ψυχὴν των διὰ λόγων κολακευτικῶν ἐναντίων πρὸς τὰς σκέψεις της.

Πρὸς αὐτὴν δὲ εἶπεν ὁ Ἀντίνοος, ὁ υἱὸς τοῦ Κυπείθους. «Θύγατερ τοῦ Ἰκάρου, συνετὴ Πηνελόπη, σὺ μὲν δέχθητι τὰ δῶρα ὅσα ἕκαστος τῶν Ἑλλήνων φέρῃ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του εἰς τὸ ἀνάκτορόν σου, διότι θὰ ἦτο ἄτοπον νὰ

ἀρνηθῆς τὰς προσφορὰς μας· ἡμεῖς δὲ οὔτε εἰς τὰ ἔργα μας θὰ ἐπιστρέψωμεν οὔτε εἰς τὰς οἰκίας μας πρὶν ὑπανδρευθῆς τὸν ἀριστὸν τῶν Ἀχαιῶν.»

Ταῦτα εἶπεν ὁ Ἀντίνοος, ὅλοι δὲ αἱ μνηστῆρες ἐπεκρότησαν καὶ ἕκαστος ἐπεμψε κήρυκα διὰ νὰ κομίσῃ δῶρα. Καὶ ὁ μὲν κήρυξ τοῦ Ἀντινόου ἐπέστρεψε φέρων μέγαν καὶ πολυτελέστατον πέπλον θαυμασίως πεποικιλμένον, ἔχοντα δώδεκα δακτυλίους χρυσοὺς ἀρμαζομένους εἰς ἰσαριθμούς πόρπας καλῶς κυρτουμένας, ὁ δὲ τοῦ Εὐρυμάχου ἔφερε περιδέραιον χρυσοῦν μιλουγές, ἀστράπτον ὡς ὁ ἥλιος. Οἱ ὑπῆρέται τοῦ Εὐρυδάμου ἔφερον δύο ἐνώτια κατασκευῆς λεπτοτάτης, ὧν ἕκαστον εἶχε τρεῖς ἀδάμαντας ἐξαισίως ἀπαστράπτοντας. Ὁ κήρυξ τοῦ ἀνακτος Πεισάνδρου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Πολύκτορος, ἔφερε μέγα περιδέραιον, λαμπρὸν ἀριστοτέχνημα. Καὶ ἄλλα τέλος οὐχ ἦττον πολύτιμα ἀντικείμενα ἐκομίσθησαν εἰς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ἡ δὲ εὐγενεστάτη τῶν γυναικῶν ἀνέβη πάλιν εἰς τὸν θάλαμον τῆς καὶ αἱ ὑπῆρέτριαι τῆς τὴν ἡκολούθουν κρατοῦσαι τὰ πολύτιμα δῶρα.

Ἀμέσως οἱ μνηστῆρες ἤρχισαν πάλιν τοὺς χοροὺς καὶ τὰ ᾄσματα τῶν καὶ ἔμεινον μέχρις οὗ ἐπῆλθεν ἡ ἑσπέρα, ἡ δὲ σκοτία κατέλαβεν αὐτοὺς διασκεδάζοντας εἰσέτι. Τότε ἐστήσαν ἐν τῇ αἰθούσῃ τρεῖς λαμπτήρας διὰ νὰ τοὺς φωτίζωσι, πέριξ δὲ ἔθεσαν εὐφλεκτα ξύλα πρὸ πολλοῦ ξηρανθέντα καὶ ἐσχάτως κοπέντα διὰ τοῦ πελέκεως. Μετ' αὐτῶν ἀνέμιξαν καὶ δαδίον, αἱ δὲ ὑπῆρέτριαι τοῦ πολυπαθοῦς Ὀδυσσεὺς ἐρχόμεναι κατὰ σειρὰν ἀνεζωπύρουν τὴν πυράν· ἀλλ' ὁ ἥρως οὗτος, ὁ ἀπόγονος τοῦ Διὸς, ταῖς εἶπε.

«Αὐδαίκα τοῦ πρὸ πολλοῦ ἀποδημοῦντος Ὀδυσσεὺς, ἐπιστρέψατε εἰς τὸν θάλαμον τῆς σεβαστῆς βασιλίσσης· κλῶθετε καὶ καθήμεναι πλησίον τῆς τέρπετε αὐτὴν ἢ νῆθετε ἔρια διὰ τῶν χειρῶν· ἐγὼ δὲ ἀναδέχομαι νὰ διατηρῶ τὸ φῶς δι' ὅλους τοὺς δαιτυμόνας, ἔστω καὶ ἂν μείνωσι μέχρι τῆς αὐγῆς. Εἰμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ κουρασθῶ, διότι τὰ πάντα ἐμπορῶ νὰ ὑποφέρω.»

Ταῦτα εἶπεν, ἐκείναι δὲ ἐγέλασαν καὶ ἐκύτταζαν ἀλλή-
 λας. Ἀπῆντησε δὲ περιφρονητικῶς πρὸς αὐτὸν ἡ Μελανθώ,
 τὴν ὁποῖαν ἐγέννησε μὲν ὁ Δολίος, ἀνέθρεψε δὲ τρυφερῶς παι-
 δίδθεν ἡ Πηνελόπη. Ἀντὶ ὅμως αὕτη νὰ συμμερίζεται τὸ
 πένθος τῆς βασιλίσσης, παριδίδeto εἰς τὸν ἔρωτα τοῦ Εὐρυ-
 μάχου, καὶ τῶρα ἀποτεινομένη ὀνειδιστικῶς πρὸς τὸν Ὀδυσ-
 σέα τῷ εἶπεν.

« Ἀθλίς ξένη, φαίνεται ὅτι ἀπεμωράνθης καὶ δὲν θέλεις
 νὰ ὑπάγῃς νὰ κοιμηθῇς εἰς δωμάτιον ἢ εἰς ἀχυρῶνα. Τί εἶ-
 ναι αὐτὰ τὰ ὅποια λέγεις μὲ τόσῃν τόλμῃν μεταξὺ τόσων
 ἀνθρώπων χωρὶς νὰ φοβῇσαι τίποτε; βεδάκις ἢ ὁ οἶνος σὲ
 ἐτάραξεν, ἢ τοιαύτη εἶναι ἡ συνήθειά σου, καὶ ὁμιλεῖς πάν-
 τος ἀσυλλογίστως, ἢ κομπάζεις διότι ἐνίκησες τὸν ἐπαί-
 την Ἴρον. Πρόσεξον ὅμως μήπως ἐγερθῇ κανεὶς ἄλλος δυνα-
 τώτερος τοῦ λαιμάργου ἐκείνου καὶ φορτώσῃ τὴν κεφαλὴν
 σου μὲ τὰ κτυπήματα τῶν στιβαρῶν χειρῶν του· σὲ διώ-
 ξη δὲ ἐκ τοῦ οἴκου βουτηγμένον εἰς τὸ αἷμα. »

Πρὸς ταύτην δὲ ἀτενίσας λοξῶς ὁ Ὀδυσσεὺς εἶπε.

« Σκύλα! θὰ ἀναφέρω εἰς τὸν Τηλέμαχον, ἅμα ἐπιστρέψῃ
 ἐδῶ, ὅσα εἶπες διὰ νὰ σὲ κόψῃ εἰς μυρία τεμάχια. »

Αἱ ἀπειλαὶ αὗται ἐφόβησαν τὰς γυναῖκας αἵτινες ἐσπευ-
 σαν νὰ ἐξέλθωσι τῆς αἰθούσης, ὄλων δὲ τὰ γόνατα ἐλύθη-
 σαν διότι ἐνόμισαν ὅτι ὁ ἐπαίτης ὁμίλει σπουδάζων. Τότε ὁ
 Ὀδυσσεὺς ἔμεινεν ὄρθιος πλησίον τῶν καιομένων λαμπτή-
 ρων καὶ προσεῖχεν εἰς ὅλους. Ἀλλ' ἡ καρδία του ἀνεκίνη-
 ἄλλα σγέδια τὰ ὅποια ἐμελλον νὰ ἐκτελεσθῶσιν. Ἡ Ἀθη-
 νᾶ δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς αὐθάδεις μνηστῆρας νὰ παύσωσι
 τοὺς σαρκαστικούς των λόγους, ἀλλ' ἤθελε νὰ εἰσδύσῃ ἡ
 ὁδύνη ἐτι μᾶλλον βαθείως εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἥρωος. Πρῶτος
 λοιπὸν ὁ υἱὸς τοῦ Πολύβου Εὐρύμαχος ἐσκώψε τὸν Ὀδυσσεά
 καὶ διήγειρε τὸν γέλωτα τῶν συντροφῶν του.

« Ἀκούσατέ με, μνηστῆρες ἐνδύξαι βασιλίσσης, θέλω νὰ
 οἶσ' εἶπω τί μὲ ἐμπνέει ἐν τῷ στήθει μου ἡ καρδία. Ὁ ἀν-
 θρωπος οὗτος δὲν ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ὀδυσσεύς ἀνευ

τῆς θελήσεως τῶν θεῶν. Μὲ φαίνεται πάντοτε ὅτι ἡ λάμψις τῶν δάδων ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ σῶμά του καὶ ἀπὸ τὴν κεφαλὴν του, ὅπου δὲν μένει πλέον οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος μαλλίων.»

Ταῦτα εἶπε καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν Ὀδυσσεά, τὸν παρ-
θητὴν τῶν πόλεων, προσέθηκε.

«Ξένε, ἐάν ᾔθελες νὰ δουλεύσῃς θὰ σὲ ἔφερον εἰς τοὺς μακρυνοὺς ἀγρούς μου, καὶ θὰ ἀπελάμβανες καλὸν μισθὸν τακτοποιῶν τοὺς φράκτας καὶ φυτεύων δένδρα. Θὰ σοὶ πα-
ρεῖχον ἄρτον ὅσον ᾔθελες, θὰ σὲ ἐνέδουν πρεπόντως καὶ θὰ σοὶ ἐδίδον σανδάλια. Ἀλλὰ δὲν ἠξεύρεις νὰ πράττῃς ἄλλο εἰμὴ κακὰς πράξεις· μισεῖς τὴν ἐργασίαν, καὶ προτιμᾷς νὰ ἐπαιτῇς μεταξὺ τοῦ λαοῦ τὴν τροφὴν τὴν ὁποίαν ζητεῖ ἡ ἀπληστος κοιλία σου.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ ἐφευρετικώτατος Ὀδυσσεύς.

«Βύρύμαχε, εἴθε νὰ ἤμεθα καὶ οἱ δύο εἰς τὸν λειμῶνα μὲ δρέπανον εἰς τὰς χεῖρας, ἀμιλλώμενοι τίς ᾔθελε πλεῖότερον ἐργασθῇ κατὰ τὰς μακρὰς ἡμέρας τοῦ ἔαρος, καὶ θερίζοντες χωρὶς νὰ τρώγωμεν τίποτε μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου !
Εἴθε νὰ ἐποδηγετούμεν ζεῦγος βοῶν ἐκ τῶν ἀρίστων, τῆς αὐτῆς ἡλικίας, τῆς αὐτῆς δυνάμεως, μεγάλων, καρτερικῶν, κεκορεσμένων ἀπὸ χόρτον, δυσκόλως δαμαζομένων ἀλλ' ἀρο-
τριῶντων τέσσαρα πλέθρα γῆς, ὑπὸ δὲ τὸ ἄροτρον νὰ ὑπα-
χωρῶσιν οἱ βῶλοι ! τότε θὰ μὲ ἐβλεπες ἐάν ἠδυνάμην νὰ αὐλακίζω διηνεκῶς. Καὶ σήμερον δὲ, ἐάν ὁ υἱὸς τοῦ Κρό-
νου ᾔθελε διεγείρει πόλεμον, καὶ ἠδυνάμην νὰ ἔχω ἀσπίδα,
δύο ἀκόντια καὶ χαλκίνην περικεφαλαίαν ἐφαρμοζομένην ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς μου, θὰ ἀνεμιγνύομην μὲ τοὺς πρῶτους πολε-
μιστάς, καὶ δὲν μὲ ὠνείδιζες πλέον ὅτι ὑποφέρω ἐκ τῆς
πεινῆς. Ἀλλ' εἶσαι αὐθάδης καὶ ἔχεις πνεῦμα σκληρόν· νομί-
ζεις ὅτι εἶσαι μέγας καὶ ἰσχυρὸς, διότι ἀναμιγνύεσαι μὲ ὀλί-
γους ἀσημάντους ἀνθρώπους. Ἐάν ὁμοῦς ὁ Ὀδυσσεύς ἐπέ-
στρεφεν αἴφνης εἰς τὴν πατρίδα του, αἱ θύραι αὐταί, μὲ ὅ-

λῆν τὴν εὐρύτητα των, θὰ σοὶ ἐφαίνοντο στενὴ ἀτραπός, ὅτε φεύγων θὰ διήρχεσθαι τὰ πρόθυρα.»

Αἱ λέξεις αὗται διηγείρον τὴν ὀργὴν τοῦ Εὐρυμάχου, ὅστις στρέψας πρὸς τὸν Ὀδυσσεῖα βλέμμα λοξόν, τῷ ἀπέτεινε τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους.

« Ἀθλίε ! τώρα σὲ διορθῶναι δι' ὅσα εἶπες μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων χωρὶς νὰ φοβηθῇς τίποτε. Βεβαίως ἢ μεθυσμένος εἶσαι ἢ τοιαύτη εἶναι ἡ συνήθειά σου νὰ ὁμιλῇς ἀσυλλογίστως· ἴσως δὲ κομπάζεις διότι ἐνίκησες τὸν ἐπαίτην Ἴρον.»

Ταῦτα εἰπὼν ἔδραζε σκαμνίον· ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεὺς ἐκάθησε παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἐκ Δουλιχίου Ἀμφινόμου διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸ κτύπημα τὸ ὁποῖον κατηνέχθη ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ οἰνοχόου. Ὁ ἀμφορεύς ἔπεσε καὶ ἀντήχησεν, ὁ δὲ ἄνθρωπος γογγύζων ἐκυλίσθη ἐπὶ τοῦ κανιορτοῦ. Οἱ μνηστῆρες ἐταράχθησαν εἰς τὸ ἀνάκτορον τὸ ὁποῖον περιεκάλυπτον τὰ σκότη, καὶ παρατηροῦντες ἀλλήλους ἔλεγον.

« Εἶθε ὁ ξένος οὗτος πλανώμενος ἀλλαχοῦ νὰ ἐχάνετο πρὶν ἔλθῃ ἐδῶ καὶ μᾶς φέρῃ τόσῃν ταραχῇ. Τώρα ἡμεῖς φιλονεικοῦμεν περὶ ἐπαϊτῶν· δὲν αἰσθανόμεθα πλέον χαρὰν εἰς τὰ συμπόσιά μας καὶ ἡ ἀθλιότης ἐπικρατεῖ.»

Πρὸς αὐτοὺς δὲ εἶπεν ὁ εὐγενὴς Τηλέμαχος.

« Δυστυχεῖς ! παραφρονεῖτε καὶ οὔτε δύνασθε πλέον νὰ κρύψετε ὅτι εἰσθε κεκορεσμένοι φαγητῶν καὶ οἴνων· βεβαίως θεὸς τις σᾶς ἐρεθίζει· δὲν ἐχορτάσατε ; Ὑπάγετε λοιπὸν νὰ κοιμηθῆτε εἰς τὰς κατοικίας σας ἅμα τὸ ἐπιθυμήσῃ ἡ ψυχὴ σας, διότι ἐγὼ δὲν διώκω κανένα.»

Ταῦτα εἶπεν, ὅλοι δὲ ἔδρακον τὰ χεῖλη των ὑπὸ πείσματος καὶ ἔμειναν ἐκπληκτοὶ διὰ τὴν τολμηρότητα τῶν λόγων του. Τότε ὁ Ἀμφίνωμος ὁμίλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε.

« Φίλοι, κανεὶς ἄς μὴ ἀποκριθῇ μετ' ὀργῆς, καὶ ἄς μὴ εἴπῃ τίποτε βίαιον εἰς ἐκεῖνον ὅστις ὁμίλησε κατὰ τὸ δίκαιον, φυλαχθῆτε δὲ μὴ κτυπήσετε τὸν ξένον ταῦτον ἢ ἄλλον τινὰ ἐκ τῶν θεραπόντων τοῦ οἴκου τούτου. Ἀλλὰ δεῦρε· ὁ μὲν οἰνοχόος ἄς μᾶς δώσῃ οἶνον κατὰ σειρὰν ὅπως

ποιήσαντες σπονδὰς ἀπέλθωμεν διὰ νὰ κοιμηθῶμεν εἰς τὰς κατοικίας μας, ὁ δὲ ξένος ἄς μείνῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ὀδυσσεύς καὶ ἄς περιποιῇται αὐτὸν ὁ Τηλέμαχος, ἀφοῦ εἰς τὴν οἰκίαν του ἦλθε. »

Ταῦτα εἶπεν, ὅλοι δὲ ἐπεδοκίμασαν. Ὁ ἐκ Δουλιχίου Μούλιος, οἶνοχόος τοῦ Ἀμφινόμου, ἀνέμιξεν εἰς ἀγγεῖον τὸν οἶνον μετὰ τοῦ ὕδατος καὶ ἐμοίρασε κατὰ σειρὰν εἰς ὅλους· οὗτοι δὲ σπείσαντες εἰς τοὺς μάκαρας θεοὺς ἔπιον τὸν γλυκύτατον οἶνον. Ἀφοῦ δὲ ἔσπεισαν καὶ ἔπιον ὅσον ἐπεθύμει ἡ ψυχὴ των, μετέβησαν ἕκαστος εἰς τὴν κατοικίαν του διὰ νὰ παραδοθῶσιν εἰς ὕπνον.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Τ.

Ἐν τούτοις ὁ θεῖος Ὀδυσσεὺς ἔμενε μόνος εἰς τὸ ἀνάκτορον ὅπου μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς ἐσκέπτετο τίνι τρόπῳ νὰ ἐξολοθρεύσῃ τοὺς μνηστῆρας. Ἀμέσως δὲ ἐκάλεσε τὸν Τηλέμαχον καὶ τῷ εἶπε.

«Τηλέμαχε, πρέπει τώρα νὰ σηκώσῃς ὅλα τὰ πολεμικὰ ὅπλα. Ἐὰν δὲ οἱ μνηστῆρες τὰ ἐπιθυμήσωσι καὶ σὲ ἐρωτήσωσιν, ἀπάτησον αὐτοὺς διὰ τῶν λόγων τούτων.

«Τὰ ἀπεμάκρυνα ἀπὸ τὸν καπνὸν διότι δὲν ἦσαν πλέον τοιαῦτα οἷα τὰ ἔφησεν ὁ Ὀδυσσεὺς ἀναχωρῶν διὰ τὴν Ὑτρώαδα· ὁ καπνὸς τῆς ἐστίας τὰ ἐμαύρισε. Πρὸς τούτοις θεὸς τις μὲ παρεκίνησε νὰ τὰ ἐκβάλω ἐντεῦθεν μήπως μενθύσαντές ποτε συγκρουσθῇτε μεταξύ σας καὶ πληγωθῇτε, ὑβεβηλοῦντες τὰ συμπόσιά σας καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ ἡμενναίου σας· διότι καὶ μόνη ἡ θεὰ τῶν ὀπλῶν ἐνθουσιάζει πρὸν ἄνθρωπον.»

Ὁ Τηλέμαχος ὑπήκουσεν εἰς τὸν ἀγαπητὸν πατέρα του, ἐκάλεσε τὴν Εὐρύκλειαν καὶ τῇ εἶπε.

«Τροφέ' κράτησον τὰς γυναῖκας ἐντὸς μέχρ' οὗ μεταφέρω καὶ κλείσω ἐντὸς τοῦ θαλάμου τὰ ὠραῖα ὅπλα τοῦ πατρός μου τὰ ὅποια κεῖνται παρημελημένα καὶ φθείρονται ὑπὸ τοῦ καπνοῦ μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του. Τότε ἤμην παιδίον· ἀλλὰ τώρα θέλω νὰ τὰ θέσω εἰς μέρος ὅπου νὰ μὴ τὰ φθάνῃ ὁ καπνὸς τῆς ἐστίας.»

Πρὸς τοῦτον δὲ εἶπεν ἡ ἀγαπητὴ τροφὸς τοῦ Εὐρύκλεια:

«Εἶθε τέλος, τέκνον μου, νὰ ἀνελάβῃνες τὴν φροντίδα τῆς ἐπιστάσεως τοῦ οἴκου καὶ τῶν κτημάτων. Ἀλλὰ ποῖος θὰ ἔλθῃ μετὰ σοῦ διὰ νὰ σὲ ὁδηγήσῃ κρατῶν φῶς, ἀφοῦ δὲν θέλεις νὰ προπορευθῶσιν αἱ δούλαι καὶ νὰ σὲ φωτίζωσι;»

Πρὸς αὐτὴν δὲ εἶπεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«Αὐτὸς ὁ ξένος θὰ μοι φέξῃ· διότι ἂν καὶ ἔρχεται ἐκ χωρῶν μακρυνῶν, δὲν θὰ τὸν ἀφήσω ὅμως ἄνευ ἐργασίας, ἐπειδὴ ἔφαγε τὸν ἄρτον μου.»

Ταῦτα εἶπε, καὶ οἱ λόγοι του δὲν ἐρρέθησαν εἰς μάτην, διότι ἡ Εὐρύκλεια ἐκλείσει τὰς θύρας τοῦ μεγάλου μεγάρου. Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ ἐπιφανὴς υἱὸς του ἔσπευσαν νὰ μεταφέρωσιν εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ οἴκου τὰς περικεφαλαίας, τὰς κυρτάς ἀσπίδας καὶ τὰ αἰχμηρὰ δόρατα, ἡ δὲ Ἀθηνᾶ, κρατοῦσα χρυσὴν λυχνίαν ἐπέχεε πρὸ αὐτῶν ζωηρὸν φῶς. Καὶ ὁ Τηλέμαχος εἶπεν ἀμέσως εἰς τὸν πατέρα του.

«ὦ πάτερ μου, μέγα θαῦμα βλέπουσιν οἱ ὀφθαλμοί μου! Οἱ τοῖχοι τοῦ μεγάρου τούτου, αἱ ὠραῖαι δοκοί, αἱ ἐλάτναι μεσόδμαι καὶ αἱ ὑψηλαὶ στήλαι φεγγοβολοῦσιν ὡς φλογερὰ πυρά. Ἄ! βεβαίως θεὸς τις ἐκ τῶν κατοικούντων τὸν εὐρὺν οὐρανὸν εὕρεσκεται εἰς τὸν οἶκόν μας.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ εἶπεν ὁ μεγαλοφυὴς Ὀδυσσεύς.

«Σιώπα, μὴ ἐκφράζῃς τὴν σκέψιν σου καὶ μὴ με διακόπτῃς. Ναί, τοιοῦτοι δεικνύονται οἱ θεοὶ οἱ κατοικοῦντες τὸν εὐρὺν οὐρανόν. Τώρα ὑπάγε νὰ κοιμηθῇς καὶ ἄφησόν με μόνον εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, διότι θέλω ἀκόμη νὰ δοκιμάσω τὰς δούλας τῆς μητρός σου ἧτις ἐν τῇ θλίψει τῆς θὰ μοὶ ἀποτείνῃ μετ' ὀλίγον πολλὰς ἐρωτήσεις.»

Ταῦτα εἶπεν, ὃ δὲ Τηλέμαχος ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης καὶ διευθύνθη ὑπὸ τὸ φῶς τῶν δᾶλων εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου συνήθως ἐκοιμάτο ὅταν κατελάμβανεν αὐτὸν ὁ ὕπνος. Ἐκεῖ κατεκλίθη καὶ περιέμενε τὴν ἐπιστροφὴν τῆς αὐγῆς.

Ἐν τούτοις ὁ θεὸς Ὀδυσσεύς ἔμενεν εἰς τὴν αἴθουσαν ὅπου μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς διελογίζετο πῶς νὰ φονεύσῃ τοὺς μνηστῆρας.

Τότε ἡ συνετὴ Πηνελόπη ἐξῆλθε τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου τῆς, ὁμοία μὲ τὴν Ἄρτεμιν ἢ τὴν ξανθὴν Ἀφροδίτην. Ἔβηκαν δὲ δι' αὐτὴν πηλαῖον τῆς πυρᾶς ἔδραν ἐφ' ἧς ἐκάθισε, πεποικιλμένην δι' ἐλεφαντόδοντος καὶ ἀργύρου, τὴν ὅποιαν κατεσκεύασε ποτε ὁ τέκτων Ἰκμάκιος καὶ θρονίδιον προσκεκολλημένον ἐπ' αὐτῆς προσέθηκεν ἐφ' οὗ ἔθετον τάπητα. Ἐκεῖ ἐκάθισε τότε ἡ συνετὴ Πηνελόπη· αἱ δὲ λευκώλενοι ὑπηρέτριαι ἐξῆλθον τῶν θαλάμων, καὶ ἄλλαι μὲν ἐξ αὐτῶν ἐσήκωνον τοὺς ἀφρόνους ἄρτους, ἄλλαι τὰς τραπέζας καὶ ἄλλαι τὰ ποτήρια δι' ὧν ἐπιον οἱ αὐθάδεις μνηστῆρες. Ἐβρίβησαν δὲ χαμαὶ ἀπὸ τοὺς λαμπτήρας τὸ πῦρ, καὶ ἀντικατέστησαν αὐτὸ διὰ ξύλων ἄλλων ἵνα διαχυθῇ λάμψις καὶ θερμότης. Τότε ἡ Μελανθῶ διὰ δευτέραν φοράν ὕβρισε τὸν Ὀδυσσεά.

«Ξένε, θέλεις λοιπὸν νὰ μᾶς ἐνοχλῇς δι' ὅλης τῆς νυκτός, νὰ περιφέρεσαι εἰς τὸ ἀνάκτορον καὶ νὰ κατασκοπεύῃς τὰς γυναῖκας; Δὲν ἐχόρτασες; φύγε λοιπὸν, ἄθλιε! ἐξελθε ἢ θὰ σὲ διώξω κτυπῶσά σε μὲ τὸν δαυλὸν τοῦτον.»

Πρὸς ταύτην λοξῶς ἀτενίσας εἶπεν ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς.

«Κακὴ! διατί φέρεσαι τόσον μανιωδῶς πρὸς ἐμέ; Μήπως διότι εἶμαι ἀκάθαρτος, ῥακενδύτης καὶ ἐπαίτῃ μεταξὺ τοῦ λαοῦ; Ἄλλ' ἡ δυστυχία μὲ βιάζει εἰς τοῦτο. Φεῦ! τοιαύτη εἶναι ἡ τύχη τῶν ἀλητῶν καὶ τῶν δυστυχῶν! Καὶ ἐγὼ ἐπίσης εὐτυχῶν ἄλλοτε μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων κατῴκουν οἶκον πλούσιον καὶ πολλάκις ἐδίδον εἰς πλάνητα ἐπαίτην, οἰοσθῆποτε καὶ ἂν ἦτο, ὕβενδῆποτε καὶ ἂν ἦρχετο»

εἶχον δὲ πολλοὺς δούλους καὶ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀγαθὰ τὰ ὅποια καθιστῶσι τὸν βίον εὐδαίμονα καὶ δεικνύουσι τὸν ἀνθρώπον ὡς πλούσιον. Ἀλλ' ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου κατέστρεψε τὰ πάντα, διότι τοιαύτη ἦτο ἡ θέλησίς του. Φοβήθητι λοιπὸν, ὦ γύναι, μήπως ἀπολέσης καὶ σὺ τὴν καλλονὴν ἐκείνην ἣτις σὲ διακρίνει μεταξὺ τῶν ὑπηρετριῶν· πρόσεξον μήπως ἡ δέσποινά σου ὀργισθεῖσα σὲ τιμωρήσῃ, ἢ ἔλθῃ ὁ Ὀδυσσεύς· διότι ἀκόμη ὑπάρχει ἐλπίς καὶ φήμη περὶ τῆς ἐπιστροφῆς του. Ἐὰν δὲ ἐξ ἐναντίας ἐκεῖνος ἀπώλετο, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ πλέον δι' αὐτὸν ἐπιστροφή, ἔχει ὁμως υἱόν, ὅστις τῇ βοήθειᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος δὲν εἶναι πλέον παιδίον καὶ οὐδεμία τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ γυναικῶν ἀμαρτάνουσα θὰ δυνηθῇ νὰ κρυφθῇ ἀπὸ αὐτόν.»

Ταῦτα εἶπεν, ἤκουσε δὲ αὐτόν ἡ συνετὴ Πηνελόπη καὶ ἐπιπλήττουσα τὴν θαλαμηπόλον τῆς εἶπεν.

« Ἀναίσχυντος σκύλα, αὐθάδης, βεβαίως δὲν μὲ λανθάνεις φερομένη διὰ τρόπου ὅστις θὰ ἐκσπάσῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς σου· διότι τὰ πάντα ἐγνώριζες καλῶς, ἀφοῦ ἤκουσες ἐμὲ τὴν ἰδίαν λέγουσαν ὅτι ἐσκόπευα νὰ ἐρωτήσω τὸν ξένον τοῦτον περὶ τοῦ συζύγου μου, ἐπειδὴ πενθῶ βαρέως δι' αὐτόν.»

Ταῦτα εἶπεν· ἔπειτα δὲ στραφεῖσα πρὸς τὴν Εὐρυνόμην, προσέθηκεν.

« Εὐρυνόμη, φέρε καὶ στρώσε τάπητα ἐπὶ τῆς ἔδρας ταύτης διὰ νὰ καθήσῃ ὁ ξένος καὶ ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου, διότι ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ τὸν ἐρωτήσω.»

Ταῦτα εἶπεν, ἡ δὲ Εὐρυνόμη ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ, καὶ ἔσυρεν ἔδραν τὴν ὅποιαν ἐκάλυψε μὲ τάπητα. Ὁ θεῖος καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεύς ἐκάθησεν ἐκεῖ, πρώτη δὲ ἡ Πηνελόπη ἤρχισε τὴν ὁμιλίαν.

« ὦ ξένε, θέλω ἐγὼ πρώτη νὰ σὲ ἐρωτήσω. Ποῖος καὶ πόθεν εἶσαι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων; ποῦ εἶναι ἡ πόλις σου, ἡ οἰκογένειά σου;»

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ συνετώτατος Ὀδυσσεύς.

Ἦν γύναι ! οὐδεὶς τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων θὰ σὲ μεμψθῇ ποτε, διότι ἡ δόξα σου φθάνει μέχρι τοῦ ἀπεράντου οὐρανοῦ ὡς ἡ δόξα ἀνωμήτου βασιλέως ὅστις φοβούμενος τοὺς θεοὺς βασιλεύει ἐπὶ πολλῶν καὶ ἀνδρείων πολεμιστῶν ἀπονέμων τὴν δικαιοσύνην. Περὶ αὐτὸν οἱ εὐφοροὶ ἄγροὶ παράγουσιν ἀφθόλους συγκομιδὰς· τὰ δένδρα κάμπουσιν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν καρπῶν· τὰ πρόβατα γεννώσιν ἀδιακόπως· ἡ θάλασσα βρίθει ἰχθύων, καὶ ὑπὸ τοὺς νόμους αὐτοῦ ὁ λαὸς εὐδαιμονεῖ. Κατ' αὐτὴν λοιπὸν τὴν στιγμήν, εἰς τὸν οἶκόν σου, δύνασαι νὰ μὲ ἐρωτήσης περὶ παντὸς ὅ,τι σὲ ἐνδιαφέρει, μὴ ἐπιμείνης ὁμως νὰ μάθης τὴν πατρίδα μου καὶ τὴν οἰκογένειάν μου· μὴ διεγείρης ὀδυνηρὰς ἀναμνήσεις καὶ μὴ ἐπαυξήσης τὰς θλίψεις τῆς ψυχῆς μου. Εἶμαι πολυπαθὴς, καὶ δὲν εἶναι πρέπον, καθήμενος εἰς ξένην οἰκίαν, νὰ κλαίω καὶ νὰ ὀδυρῶμαι, διότι οὐδὲν χειρότερον παρὰ τὸ νὰ κλαίῃ τις ἀδιακόπως. Βεβαίως τότε αἱ ὑπηρετρίαιά σου ἢ καὶ σὺ ἡ ἴδια θὰ ὀργισθῆτε καὶ θὰ εἰπῆτε ὅτι τρέχουσι τὰ δάκρυά μου ἕνεκα τῆς μέθης. »

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀποκρινομένη εἶπεν ἡ συνετὴ Πηνελόπη·

σ' ὦ ξένε μου, οἱ ἀθάνατοι θεοὶ κατέστρεψαν τὴν καλλονήν μου, τὰ θέληγτρά μου καὶ τὰς χάριτάς μου τὴν ἡμέραν καθ' ἣν οἱ Ἕλληνες ἐπέβησαν ἐπὶ τῶν πλοίων διὰ τὴν Τρωάδα καὶ μετ' αὐτῶν ἀπῆλθε καὶ ὁ σύζυγός μου. Ἐὰν ἐκεῖνος ἐπέστρεφε καὶ ἐκυβέρνα ὁ ἴδιος τὰ κτήματά μας, ἡ φήμη μου θὰ ἦτο καλλιτέρα καὶ λαμπροτέρα. Τώρα ὁμως εἶμαι κατατεθλιμμένη, τόσαι δυστυχίαι ἐσωρευθῆσαν ἐπ' ἐμοῦ. Οἱ πρόκριτοι τῶν νήσων τοῦ δουλιχίου, τῆς Σάμης, τῆς δασώδους Ζακύνθου καὶ τῆς πρὸς δυσμὰς κειμένης Ἰθάκης ζητοῦσι νὰ μὲ νυμφευθῶσι παρὰ τὴν θέλησίν μου καὶ ἀφανίζουσι τὸν οἶκόν μου. Διὰ τοῦτο δὲν φροντίζω πλέον μήτε διὰ τοὺς ξένους, μήτε διὰ τοὺς ἰκέτας, μήτε διὰ τοὺς χρησίμους κήρυκας· ἀλλὰ πενθοῦσα τὴν στέρξιν τοῦ Ὀδυσσεῶς, καταναλίσκω τὸν βίον μὲ δάκρυα. Καὶ οἱ μὲν μνηστῆρες ἐπισπεύδουσι τὴν ἡμέραν τοῦ ὑμεναίου, ἐγὼ δὲ

τὴν ἀναβάλλω διὰ τῶν τεχνασμάτων μου. Κατ' ἀρχὰς θεός τις μοι ἐνέπνευσε τὴν ἰδέαν νὰ ὑφάνω εἰς τὸν οἶκόν μου πανίον ἀπέραντον καὶ λεπτόν λέγουσα εἰς αὐτούς : « ὦ νέοι μνηστῆρές μου ! ἀφοῦ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπέθανε περιμεínaτε, ἡκαίτοι ἐπισπεύδοντες τὸν γάμον μου, ἕως νὰ τελειώσω τὴν νύθονην ταύτην καὶ ἐπιτρέψατε νὰ μὴ χαθῶσι τὰ νήματα μου. Εἶναι ἡ νεκρικὴ ὀθόνη τοῦ ἥρωος Λαέρτου, ὅταν τέπλος ἡ ἀνεξιλέωτος Μοῖρα τὸν βυθίσῃ εἰς τὸν μακρὸν ὕπνον τοῦ θανάτου. Βεβαίως δὲν θὰ θελήσετε νὰ εὐρεθῇ χαμυλὰ Ἑλληνίς ἥτις νὰ μὲ εἴπῃ ὅτι ἐνταφιάσθῃ ἄνευ πσαδάνου ὁ Λαέρτης ὅστις συνήθροισε τόσα πλούτη. » Ταῦτα ἔλεγον ἐγὼ, ἐκείνων δὲ ἐπείσθη ἡ γενναία καρδιά. Ἐκτοτε δὲ τὴν μὲν ἡμέραν ὑφαίνον τὸ μέγα πανίον, τὴν δὲ νύκτα, ὑπὸ τὸ φῶς τῶν λαμπάδων, διέλυον τὸ ὑφαινόμενον. Ἐπὶ τρία ἔτη κατῴρθωσα νὰ κρύπτωμαι ἀπὸ αὐτοὺς καὶ νὰ μὲ πιστεύωσιν. Ἄλλ' ὅταν ἦλθε τὸ τέταρτον ἔτος, ὅταν αἱ ἐποχαὶ ἤρχισαν πάλιν τὴν πορείαν των, καὶ διῆλθον αἱ ἡμέραι καὶ οἱ μῆνες, οἱ μνηστῆρες μαθόντες τὰ πραττόμενα παρὰ τῶν ὑπηρετριῶν μου, ἀπίστων κυνῶν, μὲ ἀνεκάλυψαν καὶ μὲ ἐπέπληξαν· παρὰ τὴν θέλησίν μου δὲ μὲ ἐβίβασαν νὰ τελειώσω τὸ πανίον. Τώρα οὔτε τὸν γάμον δύναμαι νὰ ἀποφύγω, οὔτε νὰ ἐφεύρω κανέν ἄλλο τέχνασμα διὰ νὰ τὸν ἀναβάλλω, οἱ δὲ γονεῖς μὲ βιάζουσι νὰ ἀποφασίσω. Ἀλλως τε ὁ υἱός μου ὀυσανασχετεῖ βλέπων τοὺς μνηστῆρας νὰ κατατρώγωσι τὴν περιουσίαν του, διότι εἶναι ἤδη ἀνὴρ ἱκανὸς νὰ φροντίξῃ περὶ τῆς οἰκίας του καὶ νὰ τὸν δοξάζῃ ὁ Ζεὺς. Ἄλλ' ὦ ξένη μου ! εἶπέ μοι τὴν οἰκογένειάν σου καὶ τὴν πατρίδα σου, διότι βεβαίως δὲν κατάγεσαι ἐκ τῆς δρυὸς ἢ ἐκ τοῦ βράχου, ὥς λέγουσιν οἱ ἀρχαῖοι μῦθοι. »

Πρὸς ταύτην δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ μεγαλοφυὴς Ὀδυσσεύς.

« ὦ σεβαστὴ σύζυγος τοῦ Ὀδυσσεύος, ἐπιμένεις λοιπὸν νὰ μάθῃς τὴν καταγωγὴν μου ; Ἀκουσον. Βεβαίως θὰ αὐτίσης τὰς παρούσας θλίψεις μου, ἀλλὰ τοιαύτη εἶναι ἡ τύ-

γη ἀτυχούς ὅστις, μακρὰν τῆς πατρίδος του ἐπὶ πολὺν χρόνον ὡς ἐγώ, ἐπλανήθη εἰς πολλὰς χώρας ἀνθρώπων ὑπαφέρων τὰ πάνδεινα. Θὰ ἀποκριθῶ λοιπὸν εἰς τὰς ἐρωτήσεις σου.

Ἄ' Ἐν μέσῳ τῶν σκοτεινῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης ὑπάρχει ἡ νῆσος Κρήτη, χώρα εὐφορος καὶ ὑπὸ ὑδάτων περιβρεομένη. Ἄνθρωποι πολλοὶ καὶ ἀναρίθμητοι κατοικοῦσι τὰς ἐννεμήκοντα πόλεις αὐτῆς καὶ λαλοῦσι ποικίλας διαλέκτους. Ἄχαιοι συνανεμίγησαν μετὰ τῶν ἰθαγενῶν ὑπερηφάνων Κρητῶν, μετὰ τῶν Κυδώνων, τῶν εἰς τρεῖς φυλὰς διαιρουμένων Δωριέων καὶ τῶν θεογενῶν Πελασγῶν. Ἐπὶ ὅλων τούτων, εἰς τὴν μεγάλην πόλιν Κνωσὸν, ἐβασίλευεν ὁ Μίνως ὅστις ἀνὰ πᾶν ἔννατος ἔτος συνωμίλει μετὰ τοῦ μεγάλου Διός. Ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνας ἐγέννησε τὸν μεγάλθυμον Δευκαλίωνα, ὅστις πάλιν ἐγέννησεν ἐμὲ καὶ τὸν βασιλέα Ἰδομενέα. Καὶ ὁ μὲν Ἰδομενεὺς εἰσελθὼν εἰς τὰ πλοῖα ἀνεχώρησε διὰ τὴν Τρωάδα μετὰ τῶν Ἀτρειδῶν, ἐγὼ δὲ καλοῦμαι Ἀἴθων καὶ εἶμαι δευτερότοκος. Ὁ ἀδελφός μου εἶναι μεγαλειότερος ἐμοῦ καὶ ἀνδρείότερος. Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του εἶδον τὸν Ὀδυσσεά καὶ τὸν ἐφιλοξένησα. Ἡ σφοδρότης τῶν ἀνέμων, τὸν ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Μαλέα καὶ τὸν ὥθησεν εἰς τὴν Κρήτην, ἥραξε δὲ εἰς Ἀμνησὸν ὅπου εἶναι τὸ σπήλαιον τῆς προστατευούσης τοὺς τοκετοὺς Ἀφροδίτης. Ὁ λιμὴν εἶναι δύσκολος, καὶ μόλις διέφυγε τὴν θύελλαν. Ἀμέσως ἐλθὼν εἰς τὴν πόλιν ἐζήτηι τὸν Ἰδομενέα λέγων ὅτι ἦτο φίλος του ἀγαπητὸς καὶ πολύτιμος. Ἀλλ' ἤδη δέκα ἢ ἑνδεκα ἔτη εἶχον παρέλθει ἀφ' οὗτο ὁ ἀδελφός μου εἶχεν ἀναχωρήσει μετὰ τῶν πλοίων του εἰς τὴν Τρωάδα. Τότε ἐγὼ ὠδήγησα τὸν σύζυγόν σου εἰς τὴν οἰκίαν μου, τὸν ὑπεδέχθην καλῶς ὡς ξένον καὶ τὸν ἐπεριποιήθην πλουσιοπαρόχως διότι εἶχα τὰ πάντα ἄφθονα. Τέλος, δαπάναις τοῦ δήμου, ἔδωσα εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς παρακολουθοῦντας αὐτὸν Ἑλλήνας ἄρτους καὶ οἶνον μέλινα καὶ βόας διὰ νὰ θυσιάζωσι καὶ χορταίνωσι τὴν ἐπιθυμίαν των. Ἐπὶ δώδεκα ἡμέρας ἔμειναν πλησίον μου. Ὁ σφοδρὸς

βορέας τοὺς ἐκράτει καὶ δὲν τοὺς ἄφινε μῆτε εἰς τὴν γῆν
νὰ ἴστανται ὄρθιοι, διότι ὠργισμένος τις θεὸς φαίνεται ὅτι
ἐπεμψεν αὐτόν. Τέλος ὁμῶς, κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην ἡ-
μέραν, ἔπαυσεν ὁ ἄνεμος καὶ ἀνεχώρησαν.»

Τοιοιουτοτρόπως ὁ Ὀδυσσεὺς διηγούμενος τὰ ψεύδη ταῦτα
παρίστα αὐτὰ ὡς ἀληθῆ. Ἡ βασίλισσα ἀκούουσα αὐτόν,
ἐκλαίει καὶ τὸ πρόσωπόν της ἐτήκετο ἀπὸ τὰ δάκρυα. Ὅ-
πως ἡ χιών ἢ συναθροισμένη ὑπὸ τοῦ Ζεφύρου εἰς τὰς κορυ-
φὰς τῶν ὀρέων τήκεται ὑπὸ τὰς θερμὰς πνοάς τοῦ Εὐρου
εἰς ῥυάκια ἐξογκοῦντα τοὺς ποταμούς, οὕτω καὶ αἱ ὠραῖαι
παρελαὶ τῆς βασιλίσσης ἐτήκοντο ἀπὸ τὰ δάκρυα ἐνῶ ἐκλαίει
τὸν πλησίον αὐτῆς καθήμενον σύζυγόν της. Ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς
καθ' ἑαυτὸν μὲν ἐλυπεῖτο τὴν θρηνοῦσαν γοερῶς γυναῖκά
του, οἱ ὀφθαλμοὶ του ὁμῶς, ὡς νὰ ἦσαν ἐκ σιδήρου ἢ ὀστοῦ,
ἔμειναν ἀκίνητοι ὑπὸ τὰ βλέφαρά του. Ἡ φρόνησίς του τὸν
ἐδοκίμησε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά του, ἡ δὲ Πηνελόπη, ἀφοῦ
ἐκουράσθη κλαίουσα, ἠρώτησεν αὐτόν λέγουσα.

«Τώρα, ξένε, θὰ σὲ δοκιμάσω διὰ νὰ μάθω ἐὰν ἦναι ἀλη-
θές, ὡς βεβαιοῖς, ὅτι ὑπεδέχθης εἰς τὸν οἶκόν σου τὸν σύ-
ζυγόν μου καὶ τοὺς θεῖους συντρόφους του. Βιπέ μοι λοι-
πὸν ποῖα ἐνδύματα ἐφόρει, ποῖος ἦτο αὐτός ὁ ἴδιος καὶ
ποῖοι αἱ ἀκολουθοῦντες αὐτόν πολεμισταί.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ πολυμήχανος Ὀ-
δυσσεύς.

«Γύναι, μετὰ τοσοῦτον χρόνον θὰ μὲ ἦτο δύσκολον νὰ ἐν-
θυμηθῶ, διότι ἤδη παρηλθον εἴκοσιν ἔτη ἀφότου ὁ σύζυγός σου
ἦλθεν εἰς τὴν κατοικίαν μου καὶ ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πατρίδος
μου. Ἐν τούτοις θὰ σοὶ εἰπῶ ὅσα μοὶ ἐνθυμίζει ἡ καρδία μου.
Ὁ θεὸς Ὀδυσσεὺς ἐφόρει διπλοὺν μάλλινον ἐπενδύτην πορφυ-
ροῦν ἔχοντα πόρπην χρυσὴν καὶ δύο ὀπὰς, πεποικιλμένον
δὲ οὕτω πως· κύων τις κρατῶν διὰ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν
μικράν ἔλαφον ἠτένιζεν αὐτὴν σπαίρουσαν. Ὅλοι ἐθαύμαζον
τὸν ἐμψυχον ἐκεῖνον χρυσάν· τὸν κύνα ἐκεῖνον ὅστις ἀτενίζων
τὴν μικράν ἔλαφον ἐζήτει νὰ τὴν πνίξῃ, καὶ τὴν δειλὴν ἐκεί-

νην ἔλαφον τaráττουσαν τοὺς πόδας σπασμωδικῶς καὶ προσπαθοῦσαν νὰ φύγῃ. Παρατήρησα ἐπίσης ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἥρωος χιτῶνα λαμπρόν· ὅπως εἶναι ὁ ξηρὸς φλοιὸς τοῦ κρουμύου, τοιοῦτον ἦτο τὸ λεπτοφυὲς ἐκεῖνο ὕφασμα, τὸ λάμπον ὡς ὁ ἥλιος καὶ ὑπὸ πολλῶν γυναικῶν θαυμασθέν. Ἄλλα δὲ θὰ σοὶ εἶπω καὶ πρόσεξον εἰς τοὺς λόγους μου· δὲν ἤξεύρω ἐάν εἰς τὴν οἰκίαν του ὁ Ὀδυσσεὺς ἐφόρει τὰ ἐδύματα ταῦτα ἢ τὰ ἔλαβε παρά τινος τῶν συντρόφων του διαρκούντος τοῦ ταξειδίου ἢ παρά τινος ξένου, διότι ἡγαπᾶτο ὑπὸ πολλῶν θνητῶν καὶ ὀλίγιστοι Ἕλληνες ἠδύναντο νὰ παραβληθῶσι μὲ αὐτόν. Ἐγὼ ὁ ἴδιος τῷ προσέφερον ξίφος χαλκοῦν, διπλοῦν ἐπενδύτην πορφυροῦν, μακρὸν χιτῶνα, καὶ τὸν προέπεμψα μετὰ σεβασμοῦ μέχρι τῶν πλοίων. Εἰς κήρυξ τὸν συνώδευε, μάλιστα πρεσβύτερος αὐτοῦ· ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη τοὺς χαρακτῆράς του, τοὺς κυρτοὺς ὤμους του, τὸ μελάγχρουν δέρμα του καὶ τὴν οὐλὴν κόμην του. Ἐκαλεῖτο Εὐρυδάτης, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς τὸν ἐτίμα ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους συντρόφους του ὡς γινώσκοντα πολλὰ καὶ καλὰ.»

Ταῦτα εἶπε, διήγειρε δὲ πάλιν τὴν Πηνελόπην εἰς δάκρυα ἀναγνωρίσασαν τὰ σημεῖα τὰ ὅποια ὁ Ὀδυσσεὺς τῇ περιέγραψεν ἀκριβῶς. Ἀφοῦ δὲ ἀπέκαμε κλαίουσα καὶ ὀδυρομένη, εἶπε πρὸς αὐτόν.

«Εἰς τὸ ἐξῆς, ὦ ξέने μου, καίτοι ἀξιοδάκρυτος ὢν, θὰ ἦσαι εἰς τὸν οἶκόν μου ἀγαπητὸς καὶ θὰ τιμᾶσαι. Τὰ φορέματα τοῦ Ὀδυσσεως, ὅπως μοὶ τὰ περιέγραψες, ἐγὼ ἡ ἴδια τὰ ἔδωκα εἰς ἐκεῖνον λαβοῦσα αὐτὰ ἐκ τοῦ θαλάμου ὅπου τὰ ἐφυλαττον διπλωμένα, καὶ ἐγὼ τὰ εἶχα κοσμήσει μὲ τὴν λαμπρὰν ἐκείνην πόρπην. Ἐκεῖνον ὅμως τὸν ἥρωα δὲν θὰ τὸν ὑποδεχθῶ φεῦ! ἐπιστρέφοντα εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τὴν γλυκεῖαν πατρίδα του, διότι κακὴ μοῖρα ὠδήγησε τὸν Ὀδυσσεά εἰς τὸ πλοῖον διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ὀλεθρίαν Τρώαδα τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα ποτὲ πλεόν δὲν ἔπρεπε νὰ προφέρεται.»

Πρὸς ταύτην δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ περινούστατος Ὀδυσσεύς.

ὦ Ἰσθάσαστῃ σύζυγος τοῦ υἱοῦ τοῦ Λαέρτου, μὴ φθείρης τὴν λάμψιν τοῦ χρώματός σου καὶ μὴ κατατήκης τὴν καρδίαν σου κλαίουσα τὸν σύζυγόν σου. Δὲν μέφομαι ὁμῶς ποσῶς τὴν θλιψὶν ταύτην, διότι ἂν ἄλλη τις θρηνῇ τὸν σύζυγόν της, τοῦ ὁποίου ὁ ἔρως τὴν κατέστησε μητέρα, πόσον μάλλον σὺ τὸν Ὀδυσσεῖα ὅστις λέγεται ὁμοίος μὲ τοὺς ἀθανάτους θεούς. Ἐν τούτοις παῦσον τὰ δάκρυά σου καὶ πρόσεζον εἰς τοὺς λόγους μου. Δὲν θὰ σοὶ εἴπω τίποτε μὴ ἀληθές, καὶ δὲν θὰ σοὶ κρύψω τίποτε ἀπὸ ὅσα ἤκουσα περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Ὀδυσσεῖως ὅστις ζῇ ἐδῶ πλησίον, εἰς τῶν Θεσπρωτῶν τὴν πλουσίαν πόλιν· φέρει μεθ' ἑαυτοῦ ἄπειρα παλῦτιμα πράγματα τὰ ὅποια ἔλαβεν αἰτήσας αὐτὰ ἀπὸ τοὺς λαούς· ἀλλ' ἀπώλεσε τοὺς προσφιλεῖς συντρόφους του καὶ τὸ εὐρὺ πλοῖόν του ἐν μέσῳ τῆς σκοτεινῆς θαλάσσης ἀναχωρῶν ἐκ τῆς νήσου Θρινακίας ὅπου οἱ σύντροφοί του ἐφάνευσαν τὰς βοῦς τοῦ Ἥλιου. Ὁ θεὸς οὗτος καὶ ὁ Ζεὺς ὠργίσθησαν κατ' αὐτῶν καὶ κατεπόντισαν ὅλους εἰς τὰ πολυτάραχα κύματα τῆς θαλάσσης. Μόνος ὁ Ὀδυσσεύς ἐσώθη ἐπὶ τῆς τρύπιδος τοῦ πλοίου του, καὶ τὸ κύμα τὸν ἔρριψεν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εἰς τὴν νῆσον τῶν Φαιάκων. Οἱ λαοὶ οὗτοι τὸν ἐτίμησαν ὡς θεόν, τὸν ὑπερεπλήρωσαν δώρων καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τὸν ἐπαναφέρωσι σῶον καὶ ἀβλαβῆ εἰς τὴν πατρίδα του. Πρὸ πολλοῦ δὲ χρόνου θὰ εἶχεν ἐπιστρέψει, ἀλλ' ἐνόμισε συμφερότερον νὰ συνάξῃ πλούτη διατρέχων πολλὰ μέρη τῆς γῆς, ἐπειδὴ κανεὶς ἄλλος δὲν εἴμπορεῖ νὰ παραβληθῇ πρὸς αὐτὸν κατὰ τὴν γνῶσιν τοῦ συμφέροντος. ὦ βασιλίσσα, ἰδοὺ ὅσα μοὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῶν Θεσπρωτῶν Φεῖδων καὶ μοὶ ὠρκίσθη κάμνων σπονδὰς ὅτι εἶχε ριφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν τὸ πλοῖον καὶ ἔτοιμοι ἦσαν οἱ ναῦται οἵτινες ἔμελλον νὰ ἐπαναφέρωσι τὸν σύζυγόν σου εἰς τὴν ἀγαπητὴν πατρίδα του. Ἀλλ' ἐμὲ πρῶτον ἀπέστειλε, διότι ἔτυχε νὰ ἀναχωρῇ Θεσπρωτικὸν πλοῖον εἰς τὸ σιτοφόρον

Δουλίχιον. Μοι ἔδειξε δὲ τὰ πράγματα τὰ ὅποια εἶχε συναθροίσει ὁ ἥρωες, καὶ ἦσαν τόσα ὅσα θὰ ἤρκουν διὰ νὰ θρέψωσιν ἀπόγονόν του μέχρις δεκάτης γενεᾶς. Μὲ εἶπε δὲ ὅτι ἐκεῖνος ἀπῆλθεν εἰς τὴν Δωδώνην διὰ νὰ ἀκούσῃ ἐκ τῆς θείας καὶ ὑφικόμευ δρυὸς τὸ θέλημα τοῦ Διὸς, καὶ μάθῃ ἔάν, μετὰ τήσων μακρὰν ἀποδημίαν, ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του ἀναφανδὸν ἢ κρυφίως. Ἐσώθη λοιπὸν ὁ σύζυγός σου, εἶναι πλησίον σου, θὰ τὸν ἐπανίδῃς, καὶ δὲν θὰ μείνῃ ἐπὶ πολὺν ἀκόμῃ χρόνον μακρὰν τῶν φίλων του καὶ τῆς ἀγαπητῆς πατρίδος του. Δύναμαι δὲ νὰ σοὶ κάμω ὄρκον περὶ τούτου. Μαρτύρομαι πρῶτον τὸν Δία, τὸν μέγιστον καὶ ἰσχυρότατον τῶν θεῶν· μαρτύρομαι τὴν ἐστίαν τοῦ ἁμωμήτου Ὀδυσσεὺς ὅπου ἀνεπαύθην, ὅτι οἱ λόγοι μου θὰ ἐκπληρωθῶσιν ὡς σοὶ τοὺς εἶπον. Πρὶν παρέλθῃ τὸ ἔτος τοῦτο, πρὶν παρέλθῃ ὁ μὴν οὗτος καὶ μάλιστα κατὰ τὴν πρώτην δεκάδα, ὁ Ὀδυσσεὺς θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἰθάκην.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ εἶπεν ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

«Ἐῖθε νὰ ἐξετελοῦντο ταῦτα, ὦ ξένε· τότε θὰ ἐγνώριζες τὴν φιλίαν μου καὶ τὰ ἄπειρα δῶρά μου, ὅστις δὲ σὲ ἀπῆντα θὰ σὲ ἐμακάριζεν. Ἄλλὰ, φεῦ! ἡ ψυχὴ μου προαισθάνεται τί μέλλει νὰ συμβῇ. Ποτὲ ὁ Ὀδυσσεὺς δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν κατοικίαν του καὶ σύ δὲν θὰ δυνήθῃς νὰ προετοιμάσῃς τὴν ἀναχώρησίν σου, διότι δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦτο κύριος τοιοῦτος οἷος ἦτο ἄλλοτε ὁ σύζυγός μου μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων (ἐάν τὸ παρελθὸν δὲν ἦναι ὄνειρον), πάντοτε ἔτοιμος νὰ ὑποδέχεται καὶ νὰ ἀποστέλλῃ τοὺς ἀξίους σεβασμοῦ ξένους. Ἄλλὰ λούσατε, ὦ θαλαμηπόλοι, τοὺς πόδας τοῦ ξένου μου καὶ στρώσατε τὴν κλίνην του· ἀπλώσατε σινδόνας καὶ λαμπρὰ σκεπάσματα, διὰ νὰ εὐχαριστηθῇ θαλπόμενος ἐντὸς αὐτῶν μέχρι τῆς πρωίας. Βίς τας πρώτας δὲ λάμψεις τῆς αὐγῆς, λούσατέ τον καὶ χρίσατέ τον δι' ἐλαίου διὰ νὰ φάγῃ ἐντὸς τοῦ θαλάμου καθήμενος πλησίον τοῦ Τηλεμάχου. Δυστυχία εἰς τοὺς ἄ-

φρονας ἐκείνους οἵτινες ἤθελον τὸν ὑβρίσει εἰς τὸ μέλλον· κανείς δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ τὸν βλάψῃ, ἔστω καὶ ἂν ᾔτο ὠργισμένος κατ' αὐτοῦ. Διότι πῶς, ὦ ξέने μου, θὰ ἐπέθεσε ὅτι ὑπερτερῶ κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν σύνεσιν τὰς ἄλλας γυναῖκας, ἐὰν ἀκάθαρτος καὶ ῥακενδύτης ἐκάθησο εἰς τὰ συμπόσια τοῦ οἴκου μου ; Ὁ βίος τῶν θνητῶν εἶναι βραχύς. Ὁ σκληρὸς ἄνθρωπος ὅστις πράττει ἀδικίας καταδιώκεται ἐνόσω ζῇ ἀπὸ τὰς βλασφημίας τῶν καταρωμένων αὐτόν· μετὰ δὲ τὸν θάνατόν του ὑβρίζει τὴν μνήμην του. Ἀλλ' ὁ ἄμειπτος ἄνθρωπος, τοῦ ὁποῖου αἱ πράξεις εἶναι ἄμεμπτοι, ἀπολαμβάνει μακρὰν, χάρις εἰς τοὺς ξένους τοὺς ὁποῖους ἐπεριποιήθη, καλὴν φήμην μετὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ πολλοὶ τὸν ὀνομάζουσιν ἀγαθὸν καὶ ἐνάρετον. »

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ πολλὰ γινώσκων Ὀδυσσεύς.

« ὦ σεβαστὴ σύζυγος τοῦ Ὀδυσσεως, οἱ ἐπενδύται καὶ οἱ λαμπροὶ τάπητες μὲ εἶναι μισητοὶ ἀφότου εἰσελθὼν εἰς πολύκωπον πλοῖον ἐμακρύνθην ἀπὸ τὰ χιενοςκεπῇ ὄρη τῆς Κρήτης. Ἀφῆσόν με λοιπὸν νὰ κατακλιθῶ ὅπως ἐπραττον καθ' ὅλας τὰς ἀύπνους νύκτας μου. Ποσάκις ἀνεπαύθην ἐπὶ τραχείας στρωμνῆς, περιμένων μεθ' ὑπομονῆς τὴν ἐπιστροφὴν τῆς ἡοῦς ! Οὔτε αὐτὰ τὰ λουτρά τῶν ποδῶν ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ μου. Δὲν θέλω νὰ μὲ ἐγγίσῃ γυνὴ τις ἐκ τῶν εὕρισκομένων καὶ ἐργαζομένων ἐν τῷ οἴκῳ σου, ἐκτός ἐὰν ὑπάρχῃ γραῖά τις παλαιά, φρόνιμος, ἥτις νὰ ὑπέστη ὅσα καὶ ἐγώ. Ἡ τοιαύτη δὲν θὰ δυσαρεστηθῶ ἐὰν πλύνῃ τοὺς πόδας μου. »

Πρὸς τοῦτον δὲ εἶπεν ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

« Ἀγαπητὲ ξένε, κανείς μέχρι τοῦδε ἐξ ὧν ξένων καὶ φίλων ἤλθον εἰς τὸν οἶκόν μου ἦτο τόσο φρόνιμος καὶ ἐλάλει τόσο ἐσκεμμένως ὥς σύ. Ἐχω πλησίον μου γραῖάν τινα τῆς ὁποίας τὸ πνεῦμα εἶναι πλήρες φρονήσεως. Αὕτῃ ἄλλοτε ἀνέθρεψε καὶ ἐπεμελήθη τὸν ἀτυχῆ ἐκείνον καὶ αὕτῃ τὸν ἐλάβεν εἰς τὰς χεῖράς της ὅταν τὸν ἐγέννησεν ἡ μήτηρ του. Αὕτῃ θὰ πλύνῃ τοὺς πόδας σου μολονότι εἶναι πολὺ ἀδύ-

νατος. Ἐλθὲ ἐδῶ, καλή μου Εὐρύκλεια, πλύνον τὸν συνομήλικα τοῦ κυρίου σου· ἴσως ὁ Ὀδυσσεὺς τοιούτους ἔχει πόδας καὶ τοιαύτας χεῖρας, διότι ἡ δυστυχία φέρει τὸ γῆρας ταχέως.»

Ταῦτα εἶπεν, ἡ δὲ γραῖα καλύψασα διὰ τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπον ἔκλαυσε θερμῶς καὶ ἔκραξε μετὰ λυγμῶν.

Ἄ! τέκνον μου, δὲν δύναμαι νὰ πράξω τίποτε διὰ σέ. Ναί, ὁ Ζεὺς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων σέ ἐχθρεύθη μὲ ὅλην τὴν εὐσέβειαν τῆς ψυχῆς σου. Ποῖος λοιπὸν ἄλλος ἔκαυσε περισσοτέρους παχεῖς μηρούς ἀπὸ σέ πρὸς τὸν τερπόμενον εἰς τοὺς κεραυνούς Δία ; ποῖος τῷ προσέφερε περισσοτέρας ἐπισήμους ἐκατόμβας ; Ἡὔχεςο τότε νὰ φθάσῃς εἰς βαθὺ γῆρας καὶ νὰ ἀναθρέψῃς τὸν υἱόν σου. Τώρα ὅμως νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἐπιστρέψῃς πλέον εἰς τὴν πατρίδα σου. Ἴσως καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες ὑβρίζουσι τὸν Ὀδυσσεά εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα ὅπου εἰσέρχονται οἱ μακρυνοὶ ξένοι, ὅπως ὅλαι αὗται αἱ σκύλαι σέ ὑβρίζουσιν ἐδῶ. Ὡ γέρον ! διὰ νὰ ἀποφύγῃς τὰς ὑβρεῖς των δὲν θέλεις νὰ σέ πλύνωσι, καὶ ἡ συνετὴ θυγάτηρ τοῦ Ἰκάρου μὲ διατάττει νὰ πράξω τοῦτο ἐγὼ ἥτις εἶμαι πρόθυμος. Ναί, θὰ πλύνω τοὺς πόδας σου χάριν τῆς Πηνελόπης καὶ χάριν σοῦ τοῦ ἰδίου, διότι ἐν τῷ στηθεὶ μου ἡ ψυχὴ μου οἰκτεῖρει τὰς δυστυχίας σου. Ἀλλ' ἄκουσον τὸν λόγον τὸν ὁποῖον θὰ εἴπω· πολλοὶ ξένοι μακρόθεν ἦλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ὡμοιάζει τόσοι τὸν Ὀδυσσεά ὥς σὺ, κατὰ τὸ ἀνάστημα, τὸ βάδισμα καὶ τὴν φωνήν.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ συνετώτατος Ὀδυσσεύς.

Ἄ! σεβασμία γραῖα, ὅσοι μᾶς εἶδον ἀμφοτέρους βεβαιῶσιν ὅτι ὁμοιάζομεν πολὺ πρὸς ἀλλήλους, ὅπως καὶ σὺ τώρα ὀρθῶς λέγεις.»

Ταῦτα εἶπεν, ἡ δὲ γραῖα ἔλαβε λαμπρὰν λεκάνην, ἔχυσεν ἐντὺς αὐτῆς πολὺ ψυχρὸν ὕδωρ καὶ ἔπειτα θερμόν. Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς καθήμενος πρὸ τῆς ἐστίας ἐστράφη ζωνηρῶς

καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν σκοτίαν, διότι ἡ ψυχὴ τοῦ κατελέφθη ὑπὸ αἰφνιδίου φόβου μήπως ἡ Εὐρύκλεια κρατοῦσα τὸν πόδα ἰδῇ τὴν πληγὴν καὶ ἀνακαλύψῃ τὸ μυστικόν του. Τῶντι ἡ γραῖα ἐπλησίασε τὸν κύριόν της, τὸν ἐπλυνε καὶ ἀνεγνώρισε τὰ ἔχνη τῆς πληγῆς τὴν ὁποίαν τῷ κατήνεγκεν ἄλλοτε ἀγριόχοιρός τις διὰ τοῦ λευκοῦ ὀδόντος ὅταν ἐπεσκέφθη τὸν Αὐτόλυκον καὶ τοὺς υἱούς του εἰς τὸν Παρνασσόν. Ὁ ἥρως αὐτός ἦτο πατὴρ τῆς μητρός του καὶ ὑπερεῖχε κατὰ τὴν πανουργίαν καὶ τοὺς διαφορουμένους ὄρκους ὅλους τοὺς ἀνθρώπους· τὸ προσὸν δὲ τοῦτο τῷ ἐδώρησεν ὁ Ἑρμῆς ὅστις τὸν συνώδευε προθύμως καὶ διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Αὐτόλυκος ἔκαίε παχεῖς μηροὺς ἀρνίων καὶ ἐριφίων.

Ὁ Αὐτόλυκος εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν πλουσίαν Ἰθάκην καθ' ἣν ἡμέραν ἡ Ἀντίκλεια ἐγέννα τὸν υἱόν της. Μετὰ τὸ δεῖπνον δὲ ἡ Εὐρύκλεια ἔθεσε τὸ βρέφος ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ πάππου του καὶ τῷ εἶπεν.

«Αὐτόλυκε, σὺ τώρα εὔρε καὶ δὸς ὄνομα εἰς τὸν ἀγαπητὸν υἱόν τῆς θυγατρὸς σου. Σὺ πρὸ πάντων δὲν τὸν ἐπεθύμησας ;»

Τότε ὁ Αὐτόλυκος ἀπεκρίθη.

«ὦ Γαμβρέ μου, ὦ θύγατερ, δότε εἰς τὸν υἱόν σας τὸ ὄνομα τὸ ὁποῖον θὰ εἶπω. Ἐπειδὴ καταστάς μισητὸς εἰς πολλοὺς ἀνδρας καὶ γυναῖκας ἐπὶ τῆς πολυτρόφου γῆς ἔφθασα ἐδῶ, ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ὀδυσσεύς. Ὅταν δὲ μεγαλώσῃ εἰς τὸν μητρικόν του οἶκον καὶ φθάσῃ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν, ἃς ἔλθῃ εἰς τὸν Παρνασσόν εἰς τὸ εὐρύχωρον ἀνάκτορον τοῦ πρὸς μητρός πάππου του ὅπου ὑπάρχουσιν οἱ θησαυροί μου. Πολλὰ δῶρα θὰ τῷ προσφέρω ἐκεῖ καὶ θὰ τὸν ἀποστείλω χαίροντα.»

Τούτου ἕνεκα διευθύνθη ἐκεῖ ὁ Ὀδυσσεύς διὰ νὰ λάβῃ πλούσια δῶρα. Ὁ Αὐτόλυκος καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Αὐτόλυκου τὸν ἔθλιψαν εἰς τὰς ἀγκάλας των καὶ τὸν ὑπεδέχθησαν μὲ γλυκεῖς λόγους, ἡ δὲ Ἀμφιθέα, ἡ μήτηρ τῆς μητρός του, τὸν περιεπτύχθη καὶ κατεφίλησε τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤ-

ραίους ὀφθαλμούς του. Ὁ βασιλεὺς διέταξε τοὺς ἐνδόξους
 υἱούς του νὰ ἐτοιμάσωσι τὸ συμπόσιον. Αὐτοὶ δὲ ὑπακού-
 σαντες προθύμως εἰς τὴν διαταγὴν του ἔφερον ἀμέσως ταῦ-
 ρον πενταετῇ, τὸν ἐξέδειραν καὶ τὸν ἠτοίμασαν· ἐχωρῖσαν
 ἀκολουθῶς τὰ μέλη του, τὰ διεμέλισαν, τὰ διεπέρασαν εἰς
 ὀδελούς, τὰ ἔψησαν μετὰ προσοχῆς καὶ τὰ διένεμον μετα-
 ξύ των. Καὶ δι' ὅλης μὲν τῆς ἡμέρας μέχρι τῆς δύσεως τοῦ
 ἡλίου οἱ δαιτυμόνες παρέτεινον τὸ συμπόσιον καὶ οὐδενὸς ἡ
 ψυχὴ παρεπονέθη ὅτι δὲν ἔτυχε δικαίου μεριδίου· ὅταν δὲ
 ὁ ἥλιος ἔδυσσε καὶ διεδέχθησαν αὐτὸν τὰ σκότη, τότε κα-
 τεκλίθησαν ἐπὶ στρωμνῶν καὶ ἀπῆλυσαν τὰς γλυκύτητας
 τοῦ ὕπνου. Ἄμα δὲ ἐφάνη ἡ θυγάτηρ τῆς αὐγῆς ῥοδοδάκτυ-
 λος Ἡώς, οἱ υἱοὶ τοῦ Αὐτολύκου ἀνεχώρησαν μὲ τοὺς κύ-
 νας των διὰ τὸ κυνήγιον, καὶ μετ' αὐτῶν ἐκίνησε καὶ ὁ θεὸς
 Ὀδυσσεύς· ἀνέβησαν εἰς τὸν ἀπότομον καὶ ὑπὸ δασῶν κε-
 καλυμμένον Παρνασσόν, καὶ μετ' ὀλίγον ἔφθασαν εἰς φάραγ-
 γας προσβαλλομένας ὑπὸ τῶν ἀνέμων. Ἦδη ὁ ἥλιος ἐξερ-
 χόμενος τοῦ βαθέος καὶ ἡσύχου Ὀκεανοῦ ἔρριπτε τὰς ἀκτί-
 νάς του εἰς τὰς πεδιάδας, ὅτε οἱ κυνηγοὶ εἰσῆλθον εἰς κοι-
 λάδα ὅπου οἱ κύνες προηγέθησαν ἰχνηλατοῦντες. Οἱ νεαροὶ
 ἥρωες τοὺς ἠκολούθησαν κατὰ πόδας καὶ μετ' αὐτῶν ὁ θεὸς
 Ὀδυσσεύς πάλλων μακρὸν δόρυ. Ἐκεῖ, ὑπὸ μέγαν σωρὸν
 φύλλων ξηρῶν, τερατώδης ἀγριόχοιρος ἐκρύπτετο εἰς πυκνὰ
 χαμόκλαδα ὅπου ποτὲ δὲν εἰσέδυνεν ἡ ὑγρὰ πνοὴ τῶν ἀνέμων,
 μήτε αἱ φλογεραὶ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, μήτε αὐτὴ ἡ ῥαγδαία
 βροχὴ· τόσον ἦσαν πυκνά. Αἱ ὕλα καὶ τῶν κυνῶν, τὰ βήμα-
 τα τῶν ἀνθρώπων οἵτινες τοὺς ὠδήγουν ἔφθανον μέχρι τοῦ
 ἀγριοχοίρου, ὅστις ἐξῆλθε τῆς φωλεᾶς του μανιώδης, μὲ τρί-
 χας ὠρθωμένας, μὲ ὀφθαλμοὺς ἀστράπτοντας, καὶ ἐστάθη
 πλησίον τῶν κυνηγῶν. Πρῶτος ὁ Ὀδυσσεύς, διὰ τῆς στιβα-
 ρᾶς χειρὸς του, ὕψωσε κατ' αὐτοῦ τὸ μακρὸν δόρυ καὶ ὤρ-
 μησε θέλων νὰ τὸν κτυπήσῃ. Ἀλλ' ὁ ἀγριόχοιρος τὸν ἐ-
 πρόλαβε καὶ τὸν ἐπλήγωσεν εἰς τὸ γόνυ διὰ τοῦ ὀδόντος
 του ὁ ὁποῖος εἰσῆλθε πλαγίως εἰς τὰς σάρκας τοῦ Ὀδυ-

στίως καὶ τὰς ἔσχιε, χωρὶς ὁμῶς νά φθάσῃ τὸ ὄστρον. Συγ-
χρόνως ὁ ἥρωα, διὰ τρομεροῦ κτυπήματος, διεπέρασε τὸν
δεξιὸν ὠμόν του καὶ ὤθησε δι' ὅλου τοῦ σώματος τὴν χαλ-
κίνην αἰχμὴν, τὸ δὲ ζῶον ἔπεσε μετὰ μυκήθμου κατὰ γῆς
καὶ ἡ ζωὴ τὸ ἐγκατέλειπεν ἀμέσως. Τότε οἱ υἱοὶ τοῦ Αὐ-
τολύκου ἐνησχολήθησαν διὰ τὴν πληγὴν τοῦ ἀμωμήτου καὶ
θείου Ὀδυσσεως, τὴν περιέδεσαν ἐπιτηδείως καὶ δι' ἐπωδῶν
ἐσταμάτησαν τὸ μέλαν αἷμα τὸ ὁποῖον ἔτρεχεν ἐξ αὐτῆς,
ἀκολουθῶς δὲ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἀγαπητοῦ
πατρός των. Ὁ Αὐτόλυκος καὶ οἱ υἱοὶ του ἐθεράπευσαν ἐν-
τελῶς τὸν ἥρωα, τῷ προσέφερον μεγαλοπρεπῆ δῶρα καὶ δὲν
ἤργησαν νὰ τὸν ἀποστείλωσι χαίροντα εἰς τὴν γλυκεῖαν
πατρίδα του Ἰθάκην ὅπου ὁ πατήρ του καὶ ἡ σεβαστὴ μή-
τηρ του τὸν ὑπεδέχθησαν τρυφερῶς, καὶ τὸν ἠρώτησαν περὶ τοῦ
ταξειδίου του καὶ περὶ τῆς πληγῆς τὴν ὁποίαν ἔλαβεν. Ὁ
δὲ Ὀδυσσεὺς τοῖς διηγήθη τὰ πάντα πιστῶς καὶ τοῖς εἶπε
πῶς εἰς κυνήγιόν τι ἐπὶ τοῦ ὄρους Παρνασσοῦ, ὅπου τὸν ἔφε-
ρον οἱ υἱοὶ τοῦ Αὐτολύκου, ἀγριόχοιρός τις τὸν ἐπλήγησε
διὰ τοῦ λευκοῦ ὀδόντος του.

Τώρα ἡ τροφὸς ἐσπόγγισε τὰς χεῖράς της, ἔβριξε τὴν πλη-
γὴν ἐκείνην καὶ τὴν ἀνεγνώρισεν ἐκ τῆς ἀρῆς, ἀμέσως δὲ
ἀφῆκε τὸν πόδα νὰ τῇ διαφύγῃ· καὶ ἔπασεν ἡ κνήμη ἐντὸς
τῆς λεκάνης, ἀνέτρεψεν αὐτήν, ὃ δὲ χαλκὸς ἀντήχησε καὶ
τὸ ὕδωρ ἐχύθη ἐξ αὐτῆς ὀλόκληρον. Χαρὰ καὶ λύπη κατέ-
λαβον τὴν Εὐρύκλειαν, οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐπληρώθησαν δα-
κρύων, ἐκόπη ἡ φωνὴ της ὑπὸ τῶν λυγμῶν, καὶ ψαύουσα
τὴν σιαγόνα του εἶπεν.

«Βίσαι λοιπὸν τῶνόντι ὁ Ὀδυσσεὺς, ἀγαπητόν μου τέ-
κνον, καὶ ἐγὼ ποσῶς δὲν σὲ ἀνεγνώρισα πρὶν αἱ χεῖρές μου
ψηλαφῆσωσι λεπτομερῶς τὸν κύριόν μου.»

Ταῦτα εἶπε καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἔκαμε νεῦμα πρὸς
τὴν Πηνελόπην διὰ νὰ τῇ παραστήσῃ ὅτι ὁ σύζυγός της
ἦτο εἰς τὴν οἰκίαν. Ἀλλ' ἡ βασίλισσα δὲν ἠδύνατο ἐκ τῆς
θέσεώς της μήτε νὰ τὴν ἴδῃ μήτε νὰ τὴν ἐννοήσῃ, διότι ἡ

Ἀθηνᾶ εἶχεν ἀπασχολῆσαι τὸν νοῦν τῆς ἀλλαγῆς. Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς ἔλαβε τὴν τροφὴν εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς ἐσφιγξεν ἐλαφρῶς τὸν λάρυγγά της, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς τὴν ἔσσυρε πλησίον του λέγων.

« Τροφέ, διατί θέλεις νὰ μὲ ἀφανίσῃς, σὺ ἥτις μὲ ἐγαλούχησας διὰ τῶν μαστῶν σου ; Τώρα, ἀφοῦ ὑπέφερα ἄπειρα δεινὰ, ἐφθασα κατὰ τὸ εἰκοστὸν ἔτος εἰς τὴν πατρίδα μου. Ἄλλ' ἐπειδὴ μὲ ἀνεγνώρισας καὶ θεὸς τις ἐνέπνευσε τὴν ψυχὴν σου, σιώπησον καὶ φοβοῦ μήπως σὲ ἀκούσῃ τις, διότι σοὶ τὸ προλέγω καὶ ἡ ὑπόσχέσις μου θέλει ἐκπληρωθῇ· ἐὰν ὑπὸ τὰς χεῖράς μου οἱ θεοὶ δαμάσωσι τοὺς θρασεῖς μνηστῆρας, δὲν θὰ φοισθῶ μηδὲ τῆς τροφοῦ μου ὅταν θὰ φονεύω ἐν τῷ οἴκῳ μου τὰς ἄλλας δούλας. »

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπεκρίθη ἡ συνετὴ Εὐρύκλεια.

« Τέκνον μου, ποῖας λόγος διέφυγε τὰ χεῖλη σου ! δὲν ἠξεύρεις ὅτι ἡ σταθερότης μου εἶναι ἀκλόνητος καὶ ἀκαμπτος ; Θὰ φυλάξω τὸ μυστικὸν ὡς ἡ πέτρα ἢ ὁ σίδηρος. Ἀλλὰ σοὶ τὸ λέγω καὶ ἐντύπωσον καλῶς τοὺς λόγους μου εἰς τὸν νοῦν σου· ἐὰν ὑπὸ τὰς χεῖράς σου θεὸς τις δαμάσῃ τοὺς θρασεῖς μνηστῆρας, ἀμέσως θὰ σοὶ ὑποδείξω τὰς γυναῖκας ὅσαι σὲ ἀτιμάζουσιν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ὅσαι εἶναι ἀθῶαι. »

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀποκρινόμενος ὁ Ὀδυσσεὺς εἶπε.

« Τροφέ, τίς ἡ ἀνάγκη νὰ μοὶ τὰς ἀπαριθμήσῃς ; δὲν σοὶ ἀρμόζει. Μόνος θὰ δυνηθῶ καλῶς νὰ τὰς γνωρίσω καὶ νὰ τὰς κρίνω. Ἀλλὰ σιώπα καὶ ἐμπιστεύθητι εἰς τοὺς θεούς. »

Ταῦτα εἶπεν, ἐξῆλθε δὲ τῆς αἰθούσης ἡ γραῖα διὰ νὰ γεμίσῃ ἐκ νέου τὴν λεκάνην, διότι τὸ νερὸν ὅλον εἶχε χυθῇ ἐξ αὐτῆς. Ἀφοῦ δὲ τὸν ἐπλυνε καὶ τὸν ἔχρισε δι' ἐλαίου, ἔσσυρεν ὁ Ὀδυσσεὺς τὸ κάθισμά του πλησίον τοῦ πυρὸς διὰ νὰ θερμανθῇ καὶ μὲ τὰ ῥάκη του ἔκρυπτε τὴν πληγὴν του. Τότε ἡ συνετὴ Πηνελόπη ἐπανελάβε τὴν συνομιλίαν.

« ὦ ξένη μου, θέλω ἀκόμη νὰ σὲ ἐξετάσω ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, διότι μετ' ὀλίγον θὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα τῆς ἀναπαύσεως,

ἡ γλυκυτάτη δι' ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον καταλαμβάνει ὁ εὐεργετικός ὕπνος, οἰαδὴποτε καὶ ἂν ἦναι αἱ θλίψεις του. Εἰς ἐμὲ δὲ ἄμετρον πένθος ἔδωκαν οἱ θεοί, διότι τὴν μὲν ἡμέραν τέρπομαι προσέχουσα μετὰ δακρύων καὶ στεναγμῶν εἰς τὰ ἔργα μου καὶ εἰς τὰ τῶν ὑπηρετριῶν μου, ὅποταν δὲ ἔλθῃ ἡ νύξ καὶ ὅλοι πέσωσι νὰ κοιμηθῶσι, τότε κατακλίνομαι εἰς τὴν στρωμνὴν μου καὶ περὶ τὴν ὑπομονητικὴν καρδίαν μου λυπηραὶ μέριμναι ἐρεθίζουσι τὰς θλίψεις μου. Ὅπως ἡ θυγάτηρ τοῦ Πανδάρου, ἡ φίλη τῆς χλοερᾶς ἀνθήσεως Φιλομήλα, ὅταν ἐπανέρχεται τὸ ἔαρ, ψάλλει κεκρυμμένη εἰς τὸ μᾶλλον σκοτεινὸν φύλλωμα καὶ κλαίει μὲ φωνὴν εὐχχον τὸν ἀγαπητὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως Ζήθου Ἰτίλον τὸν ὁποῖον ἄλλοτε ἐφάνευσεν ἀκουσίως διὰ τοῦ χαλκοῦ· οὕτω καὶ ἐμοῦ ἡ ψυχὴ ταλαντεύεται μεταξὺ τοῦ διπλοῦ τούτου σχεδίου, ἢ νὰ μένω πλησίον τοῦ υἱοῦ μου, νὰ διατηρῶ ἀπαύστως τὰ πλοῦτή μου, τοὺς ὑπηρετάς μου, τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἀνάκτορον, σεβομένη τὴν κοίτην τοῦ συζύγου μου καὶ τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ· ἢ νὰ ἀκολουθήσω μετ' ὀλίγον τὸν ἀριστον ἐκ τῶν μνηστήρων μου, ἐκεῖνον ὅστις ἤθελε μοὶ φέροι τὰ περισσότερα δῶρα. Ἐφ' ὅσον ὁ υἱός μου ἦτο ἀδύνατος καὶ ἀνίκανος νὰ ὀδηγῇ ἑαυτὸν, δὲν μὲ ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ σκεφθῶ περὶ γάμου καὶ νὰ ἐγκαταλείψω τὴν οἰκίαν τοῦ συζύγου μου. Ἀλλὰ τῶρα αὐτὸς ὑπερέβη τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀνθηρὰν νεότητά, καὶ μὲ ἐξορκίζει νὰ ἀφήσω τὸν οἶκον τοῦτον· ὀργίζεται μάλιστα διότι τὰ κτήματα του καταβιβρώσκονται παρὰ τῶν Ἀχαιῶν. Ἀλλ' ἄκουσον καὶ ἐξήγησόν μοι τὸ ὄνειρον τοῦτο. Εἶκοσι χῆνες εἰς τὰς αὐλάς μου, ἐξερχόμεναι τοῦ ὕδατος, ἔτρωγον σῖτον καὶ ἡ θεὰ των μὲ ἐφαιδρυνεν, ὅτε μέγας ἀετὸς μὲ κυρτὸν ῥάμφος κατέβη ἐκ τοῦ ὄρους, συνέτριψε τὰς κεφαλὰς των καὶ τὰς ἐφάνευσεν, αἱ δὲ χῆνες ἐκείντο συσσωρευμέναι εἰς τὸν οἶκον τοῦτον· τὸ πτηνὸν ὑψώθη μέχρι τοῦ θείου αἰθέρος καὶ ἐγὼ εἰς τὸ ὄνειρόν μου ἔκλαιον καὶ ἐφώναζον· συνηθροίσθησαν δὲ περίξ μου αἱ εὐπλόκαμοι Ἑλληνίδες, ἐνῶ ἐγὼ

ἐθρήνηουν πικρῶς διότι ὁ αἰτὸς ἐφόνευσε τὰς χῆνάς μου. Αἰ-
φνης οὗτος ἐπαῆλθεν, ἐστάθη ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ οἴκοδο-
μήματος καὶ μὲ φωνὴν ἀνθρωπίνην μοὶ εἶπεν. α' Ἡσύχασε,
κόρη τοῦ ἐνδῶξου Ἰκάρου, αὐτὸ δὲν εἶναι ὄνειρον, ἀλλ' ὁ-
πτασία αἰσία ἣτις θὰ πραγματοποιηθῇ. Τὰ θύματα εἶναι
ποὶ μνηστῆρες καὶ ἐγὼ ὁ πρὸ ὀλίγου αἰτὸς εἶμαι ὁ σύζυγός
σου, καὶ ἐπέστρεψα τώρα διὰ νὰ φονεύσω ὅλους τούτους
τοὺς ὑπερηφάνους ἀνθρώπους. » Ταῦτα εἶπε, καὶ ὁ γλυκὺς
ὑπνος μὲ ἐγκατέλιπε, τὰ δὲ βλέμματά μου ἐζήτησαν ἀμέ-
σως τὰς χῆνάς μου, καὶ τὰς εἶδον τρωγούσας τοὺς κόκκους
τοῦ σίτου εἰς τὸ σύνθηες αὐτῶν σκαφίδιον. »

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ὁ Ὀδυσσεύς.

α' Ὡ γύναι, δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ δίδωμεν εἰς τὸ
ὄνειρον τοῦτο ἄλλην ἐξηγήσιν. Αὐτὸς οὗτος ὁ Ὀδυσσεύς σοὶ
εἶπε πῶς θὰ πραγματοποιηθῇ. Ὁ ὅλεθρος τῶν μνηστήρων
εἶναι προφανής, καὶ κανεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν θὰ ἀποφύγῃ τὴν
κακὴν μοῖραν. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ εἶπεν ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

α' Ὡ ξένη μου, βεβαίως οἱ ὄνειροι εἶναι ἀνεξήγητοι ἢ δυ-
σκόλως ἐξηγοῦνται, καὶ ὅλοι δὲν πραγματοποιοῦνται. Οἱ
ὄνειροι ἐκφεύγουσι διὰ δύο θυρῶν, διὰ τῆς κερατίνης καὶ τῆς
ἐλεφαντίνης· καὶ ὅσοι μὲν περιίπτανται περὶ τὴν ἐλεφαν-
τίνην θύραν εἶναι ἀπατηλοὶ καὶ μένουσιν ἄλυτοι, ὅσοι δὲ ἐ-
ξέρχονται διὰ τῆς κερατίνης ἀναγγέλλουσι τὴν ἀλήθειαν.
Δὲν φρονῶ ὅτι ὁ ἰδικός μου προῆλθεν ἐκ ταύτης τῆς θύρας,
διότι θὰ ἦτο μεγάλη χαρὰ δι' ἐμέ καὶ διὰ τὸν υἱόν μου.
Ἄλλ' ἔχω νὰ σοὶ εἶπω ἄλλο τι καὶ ἐντύπωσον καλῶς αὐτὸ
εἰς τὸν νοῦν σου. Ἴδου ἤδη ἡ ἀπαισία ἥως ἣτις θὰ μὲ ἀπο-
χωρίσῃ τοῦ οἴκου τοῦ Ὀδυσσεύς, διότι θὰ προτείνω ἀγώ-
νισμα τοὺς πελέκεις τοὺς ὁποίους ἐκεῖνος ἔθετε κατὰ σειρὰν
ὡς τὰ πρὸς κατασκευὴν τοῦ πλοίου ξύλα· οἱ πελέκεις οὗτοι
εἶναι δώδεκα καὶ μακρόθεν τοὺς διαπέρα δι' ἐνὸς βέλους.
Θὰ προσκαλέσω τοὺς μνηστῆρας νὰ ἀγωνισθῶσι τὸ ἀγώνι-
σμα τοῦτο, ὅστις δὲ διὰ τῶν χειρῶν τοῦ τανύση ἐκόλω- 00100

τερον τὸ τόξον καὶ διαπεράσῃ μὲ τὸ βέλος του τοὺς δώδεκα πελέκεις, ἐκείνον ἐγὼ θέλω ἀκολουθήσει, ἐγκαταλείπουσα τὸν οἶκον τοῦτον εἰς τὸν ὅποιον ἄφθονος ὑπῆρχε πλοῦτος καὶ τὸν ὅποιον θὰ ἐνθυμούμαι εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ὄνειρά μου. »

Πρὸς αὐτὴν ἀποκριθεὶς εἶπεν ὁ Ὀδυσσεύς.

« ὦ σεβαστὴ σύζυγος τοῦ Ὀδυσσέως! μὴ βραδύνης νὰ προτείνῃς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο εἰς τὴν αἵθουσαν τοῦ δείπνου, διότι πρὶν αἱ νεανίαι οὗτοι μεταχειριζόμενοι τὸ λειὸν τόξον πανύσωσι τὴν νευρὰν αὐτοῦ καὶ περάσωσι τὸ βέλος των διὰ τῶν πελέκεων, ὁ υἱὸς τοῦ Λαέρτου θὰ ᾔηται ἐδῶ. »

Πρὸς τοῦτον δὲ εἶπεν ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

« ὦ ξένη μου, ἐὰν ᾔθελες καθήμενος πλησίον μου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ νὰ μὲ θέλγῃς διὰ τῶν λόγων σου, ὁ ὕπνος δὲν θὰ ἐπεχύνετο ἐπὶ τῶν βλεφάρων μου. Ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μένωσιν οἱ ἄνθρωποι ἄϋπνοι, διότι οἱ θεοὶ ἐκάνονισαν διὰ τοὺς θνητοὺς τὰ πάντα ἐπὶ τῆς γονίμου γῆς. Θὰ ἀναβῶ λοιπὸν πάλιν εἰς τὰ δώματά μου διὰ νὰ κατακλιθῶ ἐπὶ τῆς ἐρήμου στρωμνῆς μου τὴν ὁποίαν κατέβρεξα τοσάκις διὰ τῶν δακρύων μου ἀφότου ὁ Ὀδυσσεύς ἀνεχώρησε διὰ τὴν ὀλεθρίαν Τρωάδα τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα δὲν ἔπρεπε πλέον νὰ προφέρεται· ἐκεῖ ἐγὼ θὰ ἀναπαυθῶ. Σὺ δὲ δύνασαι εἰς τὴν αἵθουσαν ταύτην νὰ κατακλιθῇς εἴτε χαμαὶ εἴτε ἐπὶ κλίνης τὴν ὁποίαν θὰ σοὶ ἐτοιμάσωσι. »

Ταῦτα εἰπούσα ἀνέβη εἰς τὰ λαμπρὰ δώματά της οὐχὶ μόνη, διότι ὅλαι αἱ ὑπηρέτριαι τὴν ἠκολούθουν. Εἰσελθούσα δὲ μετ' αὐτῶν εἰς τὸν θάλαμόν της, ἔκλειε τὸν ἀγαπητὸν της σύζυγον Ὀδυσσεά, μέχρις οὗ ἡ Ἀθηναῖ ἐπέχυσεν ἐπὶ τῶν βλεφάρων της γλυκεῖαν νάρκωσιν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Υ΄

Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς κατεκλίθη ἐντὸς τοῦ προδόμου, καὶ κάτωθεν μὲν ἔστρωσεν ἀκατέργαστον δέρμα βοῆς, ἄνωθεν δὲ πολλὰ δέρματα προβάτων ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια εἶχον θυσιάσει οἱ Ἕλληνες, ἡ δὲ Εὐρυνόμη ἔρριψεν ἐπὶ αὐτοῦ, ἀφ' οὗ κατεκλίθη, σκέπασμα μάλλινον. Ἐνῶς δὲ ὁ ἦρως, συλλογιζόμενος ἐν τῇ ψυχῇ του τὸν ὄλεθρον τῶν μνηστήρων, ἔκειτο ἄπνος, αἱ γυναῖκες αἵτινες πρὸ πολλοῦ παρεδίδοντο εἰς τὸν ἔρωτα τῶν αὐθαδῶν ἐκείνων νέων, ἐξήρχοντο τῶν θαλάμων καὶ παρώτρυνον ἀλλήλους εἰς γέλωτα καὶ χαράν. Τοῦ Ὀδυσσεὺς ἡ ψυχὴ ἐθλίβη βαθέως· δὲν ᾔξευρεν ἐὰν ἔπρεπε νὰ ὀρμήσῃ κατ' αὐτῶν καὶ νὰ τὰς θανατώσῃ, ἢ νὰ τὰς ἀφήσῃ διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ κοιμηθῶσι μὲ τοὺς ἐραστάς των· ἡ δὲ καρδιά του ἐμυκάτο εἰς τὸ βάθος τοῦ στήθους του. Ὡς ἡ κύων, στρεφόμενη περὶ τὰ νεογνά της, ὑλακτεῖ κατὰ τοῦ ἀγνώστου διαβάτου καὶ θέλει νὰ ἐπιτεθῇ, οὕτω καὶ τὸ στήθος τοῦ ἥρωος ὠρύετο καὶ ἐξανίστατο κατὰ τῶν ἀνυποφύων ἐκείνων προσβολῶν. Κτυπήσας δὲ τὸ στήθος του ἐπέπληξε τὴν καρδίαν του διὰ τῶν λόγων τούτων.

« Ὑπόμεινον ἀκόμη, ὦ καρδιά μου. Δὲν ὑπέφερες σκληρότερα δεινὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ ἀνίκητος Κύκλωψ ἔφαγε τοὺς ἐνδόξους συντρόφους σου; Τὰ ὑπέφερες δὲ διὰ νὰ δυνηθῶμεν διὰ τῆς φρονήσεώς μου νὰ ἐξέλθωμεν τοῦ ἀντροῦ ἐκείνου ὅπου ἐμέλλομεν νὰ ἀπολεσθῶμεν ὅλοι. »

Τοιοῦτοτρόπως ἠγωνίζετο νὰ καθησυχάσῃ τὰ κινήματα τῆς καρδίας του ἥτις τέλος ἐπανεῦρε τὴν συνήθη ἀταραξίαν της. Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς ἐστρέφετο ἔνθεν καὶ ἔνθεν εἰς τὴν στρωμνὴν του. Ὅπως ἐπὶ ἀφθόνου πυρὸς ἀνθρωπὸς τις περιστρέφει τὴν κοιλίαν θύματος πλήρη πάχους καὶ αἵματος τὴν ὅποιαν ἐπιθυμεῖ νὰ ψήσῃ ταχέως, οὕτω καὶ ὁ Ὀδ

δυοσεὺς ἐστρέφετο ἔνθεν καὶ ἔνθεν διαλογιζόμενος πῶς, μόνος ἐναντίον ὄλων, νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν μνηστήρων. Τέλος ἡ Ἀθηναῖα κατέβη ἐξ οὐρανοῦ, ἐπλησίασεν αὐτὸν ὑπὸ τὴν μορφήν γυναικὸς, ἔστη ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του καὶ τῷ εἶπεν.

α ὦ πολυπαθέστατε πάντων τῶν ἀνθρώπων! διατὶ ἀνθίστασαι εἰς τὸν ὕπνον; Ὁ οἶκος οὗτος εἶναι ἰδικός σου, ἡ σύζυγός σου εἶναι ἐδῶ, καὶ πλησίον τῆς εἶναι υἱὸς τοιοῦτος οἷον ὁ καθείς θὰ ἐπεθύμει ὥς υἱόν του. »

Πρὸς αὐτὴν ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ Ὀδυσσεύς.

α ὦ θεά, οἱ μὲν λόγοι σου εἶναι πλήρεις συνέσεως, ἀλλ' ἡ ψυχὴ μου συλλογίζεται πῶς μόνος νὰ ἐπιτεθῶ κατὰ τῶν αὐθαδῶν μνηστήρων οἵτινες ὄλονεν ἔρχονται ἀθρόοι εἰς τὴν οἰκίαν μου. Ἐγὼ ἀκόμη εἰς τὸν νοῦν μου καὶ τοῦτο, ὅπερ εἶναι τὸ σπουδαιότερον· ἐὰν τοὺς φονεύσω διὰ τῆς θελήσεώς σου καὶ τῆς τοῦ Διὸς, ποῦ εἴμπαρῶ νὰ καταφύγω ἔπειτα; Ταῦτα σὲ ἐξορκίζω νὰ μὲ εἴπης. »

Πρὸς αὐτὸν δὲ εἶπεν ἡ γλαυκῶπις θεά Ἀθηναῖα.

α Ἄφρον' καὶ εἰς κατώτερον φίλον, θνητὸν ὄντα καὶ μὴ γινώσκοντα τόσα πολλὰ καὶ σοφὰ μέσα, θὰ ἐπειθετό τις· ἐγὼ δὲ ἥτις σὲ προστατεύω εἰς ὅλα σου τὰ δεινὰ εἶμαι θεά καὶ σοὶ λέγω φανερώς τοῦτο, ὅτι καὶ πεντήκοντα στρατιαὶ ἑνοπλοὶ ἐὰν περιεκύκλουν ἡμᾶς τοὺς δύο θέλουσαι νὰ σὲ φονεύσωσι, θὰ τὰς ἐνίκας καὶ θὰ ἥρπαζες τοὺς βόας των καὶ τὰ παχέα πρόβατά των. Πάραδόθητι λοιπὸν εἰς τὸν ὕπνον, διότι εἶναι κοπιαστικὸν νὰ μένῃ τις αὖπνος δι' ὅλης τῆς νυκτός, καὶ ἤδη προσεγγίζεις εἰς τὸ τέρμα τῶν δυστυχιῶν σου. »

Εἰπούσα ταῦτα ἡ εὐγενεστάτη τῶν θεαινῶν ἐπέχυσεν ἐπὶ τῶν βλεφάρων τοῦ ἥρωος γλυκεῖαν ἰάρκωσιν· ἅμα δὲ εἶδε τὰ μέλη του χαλαρωθέντα καὶ τὰς ἀνησυχίας του διαλυθείσας, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Ὀλυμπον.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἀφυνίσθη ἡ συνετὴ Πηνελόπη καὶ ἀνακαθίσασα ἐπὶ τῆς μάλθακῆς κλίνης τῆς ἑλλαίην ἀφροῦ δὲ ἐχώρτασε τὴν ψυχὴν τῆς διὰ τῶν δακρύων, ἡ εὐγεν

νεστάτη τῶν γυναικῶν ἀπέτεινε τὰς εὐχάς της πρὸς τὴν Ἄρτεμιν.

ο Σέβαστή θεά, θυγάτηρ τοῦ Διὸς, εἴθε ἐν ἐκ τῶν βελῶν σου νὰ διεπέρα τὸ στήθος μου καὶ μοι ἀπέσπα ἀμέσως τὴν ζωὴν ! Εἴθε νὰ μὲ ἀνήρπαζε θύελλα, καὶ φέρουσά με διὰ τοῦ αἰθέρος νὰ μὲ ἔρριπτεν εἰς τὸ ἀένναον ῥεῦμα τοῦ Ὠκεανοῦ ! Τοιοῦτοτρόπως ἄλλοτε ἀνήρπασεν ἡ θύελλα τὰς θυγατέρας τοῦ Πανδάρου. Τοὺς μὲν γονεῖς αὐτῶν εἶχον καταστρέψει οἱ θεοί, αὐταὶ δὲ ἔμειναν ὀρφαναὶ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ τὰς ἔθρεψεν ἡ Ἀφροδίτη διὰ γάλακτος, διὰ μέλιτος γλυκυτάτου καὶ ἡδέος οἴνου. Καὶ ἡ μὲν Ἥρα ἐδώρησεν εἰς αὐτὰς καλλονὴν καὶ φρόνησιν ὑπερτέρας πασῶν τῶν ἄλλων γυναικῶν, ἡ δὲ ἀγνή Ἄρτεμις ταῖς ἐδωκεν ἀνάστημα μεγαλοπρεπές, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ τὰς ἐδίδαξεν ἐξαισιώτατα ἔργα. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἡ Ἀφροδίτη ἀνέδαινε εἰς τὸν εὐρὺν οὐρανὸν πλησίον τοῦ ἰσχυροῦ Διὸς ὅστις ἡξέυρει τὰς εὐτυχίας καὶ τὰς δυστυχίας τῶν ἀνθρώπων διὰ νὰ ζητήσῃ ὑπὲρ τῶν ἀγαπητῶν ἐκείνων παρθένων τὴν ἐκπλήρωσιν εὐτυχοῦς ὑμεναίου, αἱ Ἀρπυιαι τὰς ἀνήρπασαν καὶ τὰς παρέδωκαν ὡς ὑπηρετρίας εἰς τὰς ἀπαισίας Ἐρινύας. Εἴθε καὶ ἐγὲ νὰ ταξεύωσιν οὕτω οἱ τὸν Ὀλυμπον κατοικοῦντες ! εἴθε νὰ μὲ κτυπήσῃ ἡ εὐπλόκαμος Ἄρτεμις, ἵνα τοῦλάχιστον ὑπὸ τὰ στυγερὰ βάθνη τῆς γῆς ἴδω μᾶλλον τὸν Ὀδυσσεᾶ παρὰ νὰ προσενήσω τὴν χαρὰν συζύγου κατωτέρου του ! Τὸ κακὸν ὑποφέρεται ὅταν ὁ τεθλιμμένος ἄνθρωπος κλαίῃ μὲν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, τὴν δὲ νύκτα καταλαμβάνεται ὑπὸ ὕπνου, διότι ὁ ὕπνος, ἀφοῦ τῷ κλείσῃ τὰ βλέφαρα ἐξαλείφει τὴν ἀνάμνησιν τῶν κακῶν καὶ τῶν καλῶν. Ἀλλ' ἐμὲ θεὸς τις μὲ καταδιώκει καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ὄνειρά μου. Κατ' αὐτὴν μάλιστα τὴν νύκτα τὸ φάντασμα τοῦ Ὀδυσσέως ἀνεπαύθη πλησίον μου ὑπὸ τὴν μορφήν τὴν ὁποίαν ἄλλοτε εἶχεν ὁ σύζυγός μου ὅτε ἀνεχώρησε διὰ τὴν Τρωάδα, καὶ ἡ καρδιά μου κατεχάρη, ἐπειδὴ ἐνόμιζον ὅτι δὲν ἦτο ὄνειρον, ἀλλ' ὀπτασία.

Ἐνῷ ἔλεγε ταῦτα, ἀνέτειλεν ἡ χρυσόθρονος ἡώς· ὁ δὲ θεὸς Ὀδυσσεὺς ἤκουσε τὴν φωνὴν τῆς ὀδυρομένης συζύγου του καὶ τὸν κατέλαβεν ἀνησυχία. Ἐσκέπτετο ὅτι ἡ Πηνελόπη, ἀναγνωρίσασα ἤδη αὐτὸν, ἦτο ἐκεῖ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του. Ἀμέσως λοιπὸν ἐδίπλωσε τὸ σκέπασμα καὶ τὰς δούρας ἐφ' ὧν ἐκοιμήθη, τὰ ἔθηκεν ἐπὶ τινος ἑδρας εἰς τὴν αἰθούσαν τοῦ δεῖπνου, ἔρριψεν ἔξω τῶν θυρῶν τὸ βόειον δέρμα, καὶ ἔπειτα ὑψώσας τὰς χεῖρας ἀπέτεινε πρὸς τὸν Δία τὰς ἀκολούθους εὐχάς.

α Ζεῦ πάτερ, ἀφοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ἀπεφασίσατε ἀφοῦ ὑποστῶ ἐπὶ τῆς γῆς τόσα δεινὰ νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν πατρίδα μου διὰ διαφόρων χωρῶν καὶ διὰ τῶν ὑγρῶν κελεύθων, ἃς ἀκούσω ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ λόγον τινὰ αἰσίου οἰωνοῦ, λεγόμενον παρὰ τινος τῶν ἀφυπνιαθέντων ἀνθρώπων, καὶ ἃς φανῇ ἐκτὸς τοῦ οἴκου ἄλλο σημεῖον τῶν βουλῶν σου. »

Ταῦτα εἶπεν εὐχόμενος, ὁ δὲ Ζεὺς ἐπήκουσεν αὐτοῦ καὶ αἴφνης ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ λάμποντος Ὀλύμπου καὶ τῶν νεφῶν ἐβρόντησε, κατεχάρη δὲ ὁ θεὸς Ὀδυσσεύς. Τὴν αὐτὴν στιγμὴν, πλησίον τῆς μεγάλης αἰθούσης, ὑπηρετρία τις ἐνασχολουμένη εἰς τὸ νὰ ἀλέθῃ ἐπρόφερε λόγον αἰσίου οἰωνοῦ. Δώδεκα γυναῖκες περιέστρεφον τοὺς μύλους τοῦ ποιμένος τῶν λαῶν διὰ νὰ προετοιμάσωσι τὸ ἄλευρον τοῦ σίτου καὶ τῆς κριθῆς, ἅτινα εἶναι ἡ δύναμις τῶν ἀνδρῶν. Εἶχον δὲ ἀποκοιμηθῇ ἀφοῦ ἤλεσαν τὸν σίτον. Μία ὁμῶς, ἥτις ἔνεκα τῆς ἀδυναμίας της δὲν εἶχεν ἀκόμη τελειώσει τὴν ἐργασίαν της, ἐξηκολούθει ἀλέθουσα. Κρατήσασα δὲ τὸν μύλον εἶπε λόγον ὅστις ἦτο αἰσιος οἰωνὸς διὰ τὸν κύριόν της.

α Ζεῦ πάτερ, βασιλεῦ τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, πόσον ἰσχυρῶς ἐβρόντησας ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ἀστερόεντος οὐρανοῦ, καὶ ἐν τούτοις δὲν φαίνεται οὔτε ἐν νέφους. Βεβαίως τοῦτο εἶναι οἰωνὸς πρὸς τινὰ θνητόν. Ἄλλ' εἰσάκουσον καὶ τὸν λόγον τὸν ὅποιον θὰ εἴπω ἐγὼ ἡ δυστυχής. Εἶθε σήμερον οἱ μνηστῆρες νὰ φάγωσι διὰ τελευταίαν φορὰν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Ὀδυσσεύς τὸ πρῆτον συμπόσιον. Με κατέβη

μυον με θανάσιμον κόπον νά ἀλέθω τὸ ἄλευρόν των· εἶθε τὸ σημερινόν δεῖπνόν των νά ᾖναι τὸ τελευταῖον !»

Ταῦτα εἶπεν ἐκείνη, ὃ δὲ Ὀδυσσεὺς ἐχάρη διὰ τὸν οἰωνὸν καὶ διὰ τὴν βροντὴν τοῦ Διὸς, διότι ἔλπιεσεν ὅτι θὰ ἐξεδικεῖτο τέλος τοὺς μνηστῆρας. Ἐν τούτοις αἱ ἄλλαι γυναῖκες ἔφθασαν ἐκ διαφόρων μερῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ δεῖπνου καὶ ἤναπτον εἰς τὴν ἐστίαν ἀένναον πῦρ. Ὁ Τηλέμαχος, καλυφθεὶς διὰ τῶν ἐνδυμάτων του, ἠγέρθη τῆς κλίνης ὅμοιος μὲ θεόν, καὶ ῥίψας περὶ τοὺς ὤμους του κοπτερόν φάσγανον, ἔδωκεν ὑπὸ τοὺς λαμπροὺς πόδας του ὠραῖα σπανδάλια, ἔλαβεν ἰσχυρὸν ἀκόντιον μὲ αἰχμὴν χαλκίνην, ἔστη ἐπὶ τῆς φλιάς καὶ εἶπε πρὸς τὴν Εὐρύκλειαν.

« Ἀγαπητὴ μου τροφὲ, ἐτιμήσατε ἄρᾳ γε τὸν ξένον μου εἰς τὸν οἶκον τοῦτον διὰ φαγητοῦ καὶ κλίνης, ἥ κεῖται που παρημελημένος ; Παλλάκις ἡ μήτηρ μου, μὲ ὅλην τὴν σύνησιν της, περιποιεῖται τὸν χειρότερον τῶν ἀνθρώπων καὶ περιφρονεῖ τὸν κάλλιστον ἀποπέμπουσα αὐτόν. »

Πρὸς τοῦτον δὲ εἶπεν ἡ συνετὴ Εὐρύκλεια.

« ὦ τέκνον μου, μὴ κατηγορῆς τὴν μητέρα σου ὅταν δὲν πταίῃ. Ὁ ξένος σου, ἡσύχως καθήμενος, ἐπιεν οἶνον ὅσον ἐπεθύμει ἡ ψυχὴ του, ἀλλ' εἶπεν ὅτι δὲν ἐπείνα πλέον, ἐπειδὴ ἡ Πηνελόπη ἡ ἰδία τὸν παρεκίνει νά φάγῃ. Ἐπειτα παρήγγειλεν αὕτη εἰς τὰς δούλας νά τῷ στρώσωσι κλίνην· ἀλλ' ὥς ἄνθρωπος συνειθισμένος εἰς τὰς δυστυχίας καὶ τὰς κακοπαθείας, ἠρνήθη κλίνην ἐκ μαλθακῶν ταπήτων, καὶ ἐκοιμήθη εἰς τὸν πρόδομον ἐπὶ ἀκατεργάστου βοείου δέρματος καὶ ἐπὶ προβειῶν, ἡμεῖς δὲ αἱ ἰδίαί τὸν ἐκαλύψαμεν μὲ σκέπασμα. »

Ταῦτα εἶπεν, ὃ δὲ Τηλέμαχος, κρατῶν τὸ δόρυ εἰς τὴν χεῖρα, ἐξῆλθε τῆς οἰκίας συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν δύο ταχυπόδων κυνῶν του καὶ μετέβη εἰς τὴν ἀγορὰν μεταξὺ τῶν εὐκνημίδων Ἀχαιῶν, ἐνῷ ἡ εὐγενεστάτη πασῶν τῶν γυναικῶν Εὐρύκλεια ἔδιδε πρὸς τὰς δούλας τὰς ἀκολουθούσας διαταγὰς.

«Σπεύσατε, καὶ ἄλλαι μὲν βρέξατε καὶ σαρώσατε ταχέως τὸν οἶκον, ἐπὶ τῶν λαμπρῶν δὲ τούτων θρόνων ῥίψατε πορφυροῦς τάπητας· ἄλλαι δὲ σπογγίσατε τὰς τραπέζας, καὶ καθαρίσατε τοὺς κρατῆρας καὶ τὰ ὠραῖα ἐστρογγυλευμένα κύπελλα· ἄλλαι δὲ ὑπάγετε εἰς τὴν βρύσιν διὰ νὰ φέρετε ὕδωρ δροσερόν, καὶ σπεύσατε νὰ ἐπιστρέψετε, διότι οἱ μνηστήρες δὲν θὰ βραδύνωσι νὰ ἔλθωσι· θὰ ἔλθωσι μάλιστα πολὺ πρῶτ', ἐπειδὴ σήμερον εἶναι ἐορτάσιμος ἡμέρα.»

Ταῦτα εἶπεν, αἱ δὲ γυναῖκες προθύμως ὑπήκουσαν εἰς τὰς διαταγὰς τῆς. Καὶ εἴκοσι μὲν ἐξ αὐτῶν ὑπῆγον εἰς τὴν κρήνην, αἱ δὲ ἄλλαι εἰργάζοντο μετὰ ζήλου εἰς τὸν οἶκον. Μετ' ὀλίγον ἔφθασαν οἱ ὑπηρέται τῶν Ἀχαιῶν καὶ ἤρχισαν νὰ κόπτωσι ξύλα, ἔπειτα δὲ αἱ γυναῖκες ἐπέστρεψαν ἐκ τῆς κρήνης, καὶ κατόπιν αὐτῶν ὁ Εὐμαιὸς ἦλθε φέρων τρεῖς παχεῖς χοίρους, τοὺς ἀρίστους μετὰ ζῦ δλου τοῦ ποιμνίου. Ἀφῆστας δὲ αὐτοὺς νὰ βοσκήσωσιν ἐντὸς τῆς αὐλῆς, ἀπέτεινε πρὸς τὸν Ὀδυσσεά τοὺς εὐμενεῖς τούτους λόγους.

«ὦ ξέने μου, σὲ περιποιῶνται ἄρα γε περισσότερον οἱ Ἕλληνες, ἢ ἐξακολουθοῦσι νὰ σὲ περιφρονῶσιν ὡς πρότερον εἰς τὸν οἶκον τοῦτον;»

Πρὸς αὐτόν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ Ὀδυσσεύς.

«Εὐμαίε, εἴθε οἱ θεοὶ νὰ τιμωρήσωσι τὴν αὐθάδειάν των καὶ τὰ κακὰ σχέδια τὰ ὅποια διαβουλεύονται εἰς τὸν ξένον οἶκον! Δὲν τοῖς ἔμεινε πλέον οὐδὲ ἡ ἐλάχιστη αἰδώς.»

Ἐνῶ ἔλεγον ταῦτα μετὰ ζῦ των, ἐπλησίασεν ὁ Μελάντιος, ὅστις τῇ βοηθείᾳ δύο βοσκῶν ἔφερε διὰ τὸ γεῦμα τῶν μνηστῆρων τὰς ἀρίστας αἰγας τοῦ ποιμνίου καὶ τὰς ἔδωκεν ὑπὸ τὴν ἡχηρὰν στοάν· ἀμέσως δὲ ἤρχισε νὰ ὑβρίζῃ τὸν Ὀδυσσεά.

«Καὶ πῶς! θὰ ἐξακολουθήσῃς ἀκόμη νὰ μᾶς ἐνοχλῇς καὶ νὰ ἐπαιτῇς ἀπὸ τοὺς ἥρωας, ἀντὶ νὰ ἐξέλθῃς διὰ τῶν θυρῶν; Νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἀποχωρισθῶμεν πρὶν γευθῇς γρονθοκοπήματα, διότι ἐπαιτεῖς ὑπὲρ τὸ δέον. Δὲν ἔχουσι φαγητὰ καὶ ἄλλοι Ἕλληνες;»

Ταῦτα εἶπεν, ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεύς χωρὶς νὰ εἴπῃ τίποτε

ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐμελέτησε φρικώδη ἐκδίκησιν. Τρίτος ἔφθασεν ὁ ἀρχιβουκόλος Φιλοίτιος, φέρων εἰς τοὺς μνηστῆρας παχείας αἰγας καὶ στεῖραν δάμαλιν. Διέβη τὸ στενὸν τῇ βοθηῖα τριῶν κωπηλατῶν οἵτινες ἐξετέλουν συνήθως τὸν διάπλουον ἐκεῖνον· καὶ ἀφοῦ ἔδεσε τὰ θύματα ὑπὸ τὴν ἡχηρὰν στοάν, ἐπλησίασε τὸν Εὐμαῖον καὶ τὸν ἠρώτησε.

«Ποῖος εἶναι ὁ ξένος οὗτος ὁ νεωστὶ φθάσας εἰς τὴν κοινοκίαν ταύτην; Μεταξὺ ποίων ἀνθρώπων καυχᾶται ὅτι ἐγεννήθη, καὶ ποῦ εἶναι ἡ οἰκογένειά του καὶ οἱ πατρικοὶ του ἀγροί; Ὁ δυστυχὴς! ὁμοιάζει κατὰ τὸ σχῆμα μὲ βασιλέα, ἀλλ' οἱ θεοὶ βασανίζουσι καὶ πολυπλανήτους καθιστῶσι τοὺς ἀνθρώπους, ὅπόταν καὶ βασιλεῖς ὄντας τοῖς ὀρίσωσι δυστυχίαν.»

Εἰπὼν ταῦτα ἐπλησίασε τὸν Ὀδυσσεά, τῷ ἔτεινε τὴν δεξιὰν καὶ τῷ ἀπέτεινε τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους.

«Χαῖρε, πατέρ καὶ ξένε, εἶθε δὲ εἰς τὸ μέλλον νά εὐτυχῆσῃς, ἐπεὶ δὴ βλέπω ἥτις τώρα κατέχεσαι ὑπὸ πολλῆς δυστυχίας. Φοβερὲ υἱὲ τοῦ Κρόνου, οὐδεὶς τῶν θεῶν εἶναι σοῦ σκληρότερος· οὐδένα οἶκτον αἰσθάνεσαι ἐλέπων τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους ἔπλασας σὺ, νά περιπίπτωσιν εἰς δυστυχίας καὶ μεγάλας συμφοράς. Ἄμα εἶδον τὸν ξένον τοῦτον, ἐδάκρυσαν οἱ ὀφθαλμοί μου διότι ἐνθημῆθην τὸν Ὀδυσσεά. Νομίζω ὅτι ὁ κύριός μου, φορῶν ἄθλια βράκη, πλανᾶται μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ἐάν ἐν τούτοις ζῇ ἀκόμη καὶ βλέπῃ τὸ γλυκὺ φῶς τοῦ ἡλίου. Ἄλλ' ἐάν ἀπέθανεν, ἐάν κατέβῃ εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Πλούτωνος, δυστυχία εἰς ἐμέ ἕνεκα τοῦ ἀμωμήτου Ὀδυσσεῶς ὅστις μικρὸν ἔτι ὄντα, μὲ ἔστειλε νά φυλάττω τοὺς βόας του εἰς τὸν δῆμον τῶν Κεφαλλήνων. Τώρα ἐπολλαπλασιάσθησαν περισσότερον παντὸς ἄλλου ἀνθρώπου ἔχοντος ὑψικεράτους βόας, καὶ ἄλλοι μὲ διατάττουσι νά τοὺς φέρω διὰ τὰ γεύματά των. Αὐτοὶ δὲ οὔτε τὸν ἀνατραφέντα ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ υἱὸν σέβονται, οὔτε τὴν ἐκδίκησιν τῶν θεῶν φοβοῦνται, ἀλλ' ἐπιθυμοῦσι νά διανείμωσι τὰ πλούτη βασιλέως πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀποδημούντος. Ἐν

τούτοις πόλλας σκέψεις ἔχω εἰς τὴν ψυχὴν μου· θὰ ᾔτα κακὸν, ζῶντος τοῦ υἱοῦ, νὰ λάβω τοὺς βόας καὶ νὰ ὑπάγω ἄλλου· ἀλλ' εἶναι χειρότερον νὰ μένω ἐδῶ βόσκων τὰς ξένας ἀγέλας καὶ ὑποφέρων πολλὰ βάσανα. Ναί, πρὸ πολλοῦ θὰ ἔφευγον πρὸς τινὰ ἰσχυρὸν βασιλέα, διότι ἐδῶ τὰ πάντα κατήντησαν ἀνυπόφορα· ἀλλ' ἐλπίζω πάντοτε ὅτι ὁ δῦστηνος ἐκεῖνος θὰ ἐπιστρέψῃ καὶ θὰ διασκορπίσῃ τοὺς μνηστῆρας.»

Πρὸς τοῦτον ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ Ὀδυσσεύς.

«Φίλε, κανεὶς δὲν θὰ σὲ ἐξελάβανε μῆτε ὡς κακὸν μῆτε ὡς ἀσύνετον. Ἐγὼ ὁ ἴδιος ἀναγνωρίζω τὴν φρόνησιν τοῦ νοός σου καὶ θὰ σοὶ ὁμιλήσω μεθ' ὀρκου. Μαρτύρομαι τὸν μέγιστον τῶν θεῶν Δία, μαρτύρομαι τὴν φιλόξενον τράπεζαν καὶ τὴν ἐστίαν τοῦ Ὀδυσσεώς, ὅπου ἐκάθησα, ὅτι ἐνόσω σὺ θὰ εὕρισκεσαι εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, ὁ κύριός σου θὰ ἐπιστρέψῃ καὶ θὰ τὸν ἰδῇς μετὰ τοὺς ὀρθαλμούς σου, ἐάν τοιαύτη ᾖναι ἡ ἐπιθυμία σου, νὰ θυσιάξῃ τοὺς μνηστῆρας οἵτινες διατάττουσιν ἐδῶ.»

Πρὸς τοῦτον δὲ εἶπεν ὁ ἀρχιβουκόλος.

«ὦ ξένε, εἴθε νὰ ἐξετέλει ὁ υἱὸς τοῦ Κράνου τὴν ὑπόσχασίν σου! θὰ ἔβλεpes τότε ποίαν ἀξίαν ἔχουσιν ἡ δυνάμις μου καὶ οἱ βραχίονές μου.»

Ἀμέσως ὁ Εὐμαιὸς πύχθη καὶ αὐτὸς εἰς ὄλους τοὺς θεοὺς νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ Ὀδυσσεύς εἰς τὴν οἰκίαν του.

Καὶ οὗτοι μὲν ταῦτα ἔλεγον μετὰξὺ των, οἱ δὲ μνηστῆρες παρεσκεύαζον τὸν θάνατον τοῦ Τηλεμάχου· ἀλλὰ πτηνόν τι ἐφάνη εἰς τὰ ἀριστερά των· ᾔτο ὁ ὑψιπέτης αἰετὸς κρατῶν τρέμουσιν περιστερὰν. Εἰς τὴν θέαν δὲ ταύτην εἶπεν ὁ Ἀμφίνομος.

«Φίλοι, ποτὲ δὲν θὰ ἴδωμεν ἐκτελούμενον τὸ σχέδιον νὰ φονεύσωμεν τὸν Τηλέμαχον· ἂς μὴ σκεφθῶμεν λοιπὸν ἄλλο εἰμὴ πῶς νὰ εὐθυμησώμεν.»

Οὕτως ὁμιλήσεν ὁ Ἀμφίνομος, ἤρесе δὲ εἰς αὐτοὺς ἡ συμβουλή του. Εἰσελθόντες δὲ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεώς ἀπένευσαν τοὺς ἐπενδύτας των ἐπὶ τῶν θρόνων καὶ

κῶν καθεδρῶν, ἔσφαζαν ἀλληλοδιαδόχως τὰ μεγάλα πρό-
βατα, τὰς παχείας αἰγας, τοὺς εὐτραφεῖς χοίρους καὶ τὴν
ῥαίαν δάμαλιν, καὶ ψήσαντες διεμοίρασαν τὰ ἐντόσθια καὶ
συνεκέρασαν τὸν οἶνον ἐντὸς τῶν κρατῆρων. Ἐπεὶτα ὁ Εὐ-
μαιος διένειμε τὰ ποτήρια, ὁ ἀρχιβουκόλος Φιλοίτιος τοῖς
προσέφερε τὸν ἄρτον ἐντὸς καλῶν κανίστρων, καὶ ὁ Μελάν-
θιος ἦτο οἶνοχόος. Τότε οἱ δαιτυμόνες ἠπλώσαν τὰς χεῖρας
καὶ ἔλαβον τὰ προκειμένα φαγητὰ, ὁ δὲ Τηλέμαχος περι-
στρέφων εἰς τὸν νοῦν τοῦ καλῆς σκέψεως ἐταποθέτησε τὸν
Ὀδυσσεά ἐντὸς τῆς αἰθούσης, πλησίον τῆς λιθίνης φλιας,
ἐπὶ καθέδρας ταπεινῆς, καὶ ἔθεσε πρὸ αὐτοῦ, ἐπὶ μικρᾷ
τραπέζῃς, μέρος ἐκ τῶν ἐντοσθίων· γεμίσας δὲ μὲ οἶνον χρυ-
σοῦν ποτήριον τῷ εἶπε.

α Λάβε θέσιν μεταξὺ τῶν πολεμιστῶν καὶ πῖε τὸν οἶνόν
μου, ἐγὼ δὲ θὰ ἀπομακρύνω ἀπὸ σοῦ τὰ κτυπήματα καὶ
τὰς ὕβρεις, διότι ἡ οἰκία αὕτη δὲν εἶναι κοινόν μέρος, ἀλλ'
ἀνήκει εἰς τὸν Ὀδυσσεά, εἰς τὸν εὐγενῆ ἐκεῖνον βσιλέα ὁ-
στις ἐκτῆσατο αὐτὴν διὰ τὴν μεταβιβάσῃ εἰς ἐμέ. Σεῖς
δὲ, μνηστῆρες, κρατήσατε ἐντὸς σας τοὺς προσβλητικούς λό-
γους καὶ ἀναχαιτίσατε τοὺς βραχίονάς σας ἐὰν θέλετε νὰ
μὴ διεγερθῇ ἡ φιλονεικία καὶ ἡ ἔρις εἰς τὴν αἰθουσαν τοῦ
δείπνου. β

Ταῦτα εἶπεν, οἱ δὲ μνηστῆρες ἔδρακον τὰ χεῖλη ἐκπλαγέν-
τες διὰ τὴν τολμηρότητα τῶν λόγων τούτων. Μεταξὺ δὲ
τούτων εἶπεν ὁ υἱὸς τοῦ Εὐπείθους Ἀντίνοος.

α Φίλοι, ὁ Τηλέμαχος εἶναι ἐπιτακτικός, καὶ πρέπει νὰ
ὑπακούσωμεν εἰς αὐτόν. Τί λόγοι ἀπειλητικοί! Δὲν τὸ ἐπέ-
τρεψεν ὁ Ζεὺς, ἄλλως θὰ τὸν εἶχομεν κατασιγάσει ἐντὸς τοῦ
οἴκου τούτου μὲ ὅλην τὴν λιγυρὰν εὐγλωττίαν του. β

Ὁ Ἀντίνοος ἐσιώπησε, καὶ ὁ Τηλέμαχος περιεφρόνησε τοὺς
λόγους του. Ἐν τούτοις οἱ κήρυκες ἔφερον διὰ τῆς πόλεως
τὴν ἱερὰν ἐκατόμβην τῶν θεῶν, καὶ οἱ Ἕλληνες συνηθροί-
ζοντο ὑπὸ τὸ σκιερὸν δάσος τὸ ἀφιερωμένον εἰς τὸν Φοῖβον
Ἀπόλλωνα.

Ἄλλ' οἱ μνηστῆρες εἶχον ψῆσαι τὰ ἀνώτερα κρέατα τῶν θυμάτων, καὶ ἀποσύραντες αὐτὰ τοῦ πυρὸς τὰ διένειμον καὶ ἤρχισαν τὸ μεγαλοπρεπὲς συμπόσιον· οἱ δὲ ὑπηρεταὶ ἐδοσαν εἰς τὸν Ὀδυσσεᾷ ἴσην μερίδα μὲ ἐκείνας αἵτινες ἔλαχον εἰς τοὺς ἄλλους δαιτυμόνας, διότι οὕτω διέταξεν ὁ Τηλέμαχος.

Ἐν τούτοις ἡ Ἀθηναῖα οὐδόλως ἄφινε τοὺς μνηστῆρας νὰ παύσωσι τὰς ἐγγικτικὰς ὕβρεις των, ἀλλ' ἤθελε νὰ εἰσδύσῃ ἔτι μᾶλλον βαθέως ἡ ὀδύνη εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Λαέρτου. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν ὑπῆρχέ τις μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐπιβρεπὴς πρὸς τὴν ἀδικίαν, καλούμενος Κτήσιππος καὶ καταγόμενος ἐκ τῆς Σάκης. Ὑπερηφανευόμενος διὰ τὰ ἄπειρα πλοῦτή του, ἐζήτει τὴν σύζυγον τοῦ πρό πολλοῦ ἀποδημοῦντος Ὀδυσσεως, καὶ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀπέτεινε τοὺς λόγους τούτους πρὸς τοὺς θρασεῖς δαιτυμόνας.

«ὦ γενναῖοι μνηστῆρες, ἀκούσατέ με προσεκτικῶς. Ὁ ξένος οὗτος ἔχει ἤδη ἴσον μερίδιον μὲ τὰ ἰδικὰ μας, ὅπως τὸ ἀπαιτεῖ ἡ ἰσότης, διότι θὰ ἦτο σκληρόν νὰ περιφρονῇ τις τοὺς ξένους τοῦ Τηλεμάχου αἵτινες ἔρχονται εἰς τὸν οἶκόν του ὡς ἰκέται. Θέλω ὁμως νὰ δώσω καὶ ἐγὼ πρὸς αὐτὸν φιλοξενίας δῶρον, ὅπως καὶ αὐτὸς φιλοδωρήσῃ τὸν ὑπηρετὴν τοῦ λουτροῦ ἢ οἰονδήποτε ἄλλον ἐκ τῶν ὑπηρετῶν τῶν εὐρισκομένων ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεως.»

Ταῦτα εἰπὼν ἔλαβεν ἐκ τοῦ ὠραίου κανίστρου πᾶσα βρῶς καὶ ἐσπενδόνισεν αὐτὸν διὰ τῆς ἰσχυρᾶς χειρὸς του· ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπέφυγε τὸ κτύπημα κλίνας τὴν κεφαλὴν καὶ ἐνδομύχως ἐγέλασε σαρδώνιον γέλωτα. Τὸ ὅσοτον ἐκτύπησε κατὰ τοῦ τοίχου, καὶ ὁ Τηλέμαχος ἐπέπληξε τὸν Κτήσιππον διὰ τῶν ἐξῆς λόγων.

«Κτήσιππε, τοῦτο ἦτο διὰ σὲ καλλίτερον, ὅτι δὲν ἐκτύπησες τὸν ξένον καὶ αὐτὸς ἀπέφυγε τὸ κτύπημα, διότι ἀμέσως θὰ ἐκτύπων τὸ στῆθός σου διὰ τοῦ αἰχμηροῦ δόρατός μου, καὶ ἀντὶ τοῦ ὑμεναίου σου ὁ πατήρ σου θὰ ἐτέλει τὴν κηδεῖαν σου. Κανεῖς ἄς μὴ τολμήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν μου νὰ δεικνύῃ τὴν αὐθάδη ψυχὴν σου· τίποτε πλέον δὲν μὲ δια-

φεύγει, μήτε τὸ καλὸν μήτε τὸ κακὸν, καὶ πρότερον ἤμην παιδίον· ἐν τούτοις ἀναγκάζομαι νὰ σὰς βλέπω σφάζοντας τὰ ποίμνιά μου, ἐξαντλοῦντας τὸ ἄλευρόν μου καὶ πίνοντας τὸν οἶνόν μου, διότι εἶναι δύσκολον εἰς ἓνα μόνον ἄνθρωπον νὰ διώξῃ τόσους πολλούς. Ἀλλ' ὅμως παύσατε νὰ μὲ κακοποιῆτε καὶ νὰ φέρεσθε ὡς ἐχθροί. Ἐάν ἤδη ἀνυπομονῆτε νὰ μὲ θυσιάσετε, προτιμῶ νὰ ἀπολεσθῶ καὶ τοῦτο εἶναι συμφερότερον δι' ἐμὲ παρὰ νὰ βλέπω τὰς βιαιοπραγίας σας, τοὺς ξένους μου τυπτομένους καὶ τὰς δούλας μου ἀτιμαζομένας εἰς τὸν ὥρατον οἶκόν μου.»

Ταῦτα εἶπεν, ὅλοι δὲ ἐσιώπησαν· τέλος δὲ εἶπεν ὁ υἱὸς τοῦ Δαμάστορος Ἀγέλαος.

«ὦ φίλοι, κανεῖς ἄς μὴ ἀποκριθῇ μετ' ὀργῆς καὶ ἄς μὴ εἶπῃ λόγον σκληρὸν πρὸς ἐκεῖνον ὅστις ὠμίλησε συμφώνως μὲ τὸ δίκαιον, φυλαχθῆτε πρὸ πάντων νὰ μὴ κακομεταχειρισθῆτε τὸν ξένον ἢ τινα ἄλλον ἐκ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ οἴκου τούτου. Ἐγὼ θὰ ὁμιλήσω ἡπίως πρὸς τὸν Τηλέμαχον καὶ πρὸς τὴν μητέρα του, καὶ εἴθε νὰ φανῶ εὐάρεστος εἰς τὴν καρδίαν των. Ἐφόσον ὑπῆρχεν ἀκόμη ἐλπίς εἰς τὰς ψυχὰς περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ συνετοῦ Ὀδυσσεως, οὐδ' ὅλως ἦτο μεμπτέα ἡ διαμονὴ καὶ ἡ διατριβὴ τῶν μνηστῆρων ἐν τῷ οἴκῳ του, ἐπειδὴ τοῦτο ἦτο τὸ καλλίτερον ἐάν ἐπρόκητο νὰ ἐπιστρέψῃ· τῶρα ὅμως εἶναι φανερόν ὅτι δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ πλέον εἰς τὴν πατρίδα του. Ὑπαγε λοιπὸν νὰ εὕρῃς τὴν μητέρα σου καὶ εἰπέ αὐτῇ ὀριστικῶς νὰ ὑπανδρευθῇ ἐκεῖνον ὅστις ἠθελεν εἶσθαι ὁ ἄριστος τῶν μνηστῆρων καὶ ἠθελε προσφέρει πλείοντα δῶρα. Τότε σὺ μὲν θὰ ἀπολαύῃς μετὰ χαρᾶς τὴν πατρικὴν σου περιουσίαν, καὶ ἐνῶ ἐκεῖνη θὰ ἐπιμελῆται ξένον οἶκον, σὺ θὰ τρώγῃς καὶ θὰ πίνῃς εἰς τὸν οἶκόν σου.»

Πρὸς τοῦτον δὲ εἶπεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος·

«ὦ Ἀγέλαε, μὰ τὸν Δία καὶ τὰς ταιλαιπωρίας τοῦ πατρός μου ὅστις ἢ ἀπέθανεν ἢ πλανᾶται εἰς μακρυνούς λαούς, δὲν ἀναβάλλω ἐγὼ τὸν γάμον τῆς μητρός μου, ἀλλ' ἐξ ἐναν-

τίας τὴν προτρέπω νὰ ὑπανδρευθῇ ἐκεῖνον τὸν ὅποιον ᾔθελεν ἐκλέξει καὶ ὅστις ᾔθελε τῇ προσφέρῃ τὰ περισσότερα δῶρα. Διοχόνομαι ὁμῶς νὰ τὴν ἀναγκάσω δι' ἐπιτακτικῶν λόγων νὰ ἐξέλθῃ παρὰ τὴν θέλησίν της ἐκ τοῦ οἴκου τούτου· νὰ μὴ τὸ δώσωσιν οἱ θεοί! »

Οὕτως ὠμίλησεν ὁ Τηλέμαχος. Ἐν τούτοις ἡ Ἀθηναῖς ἐτάραξε τὸ πνεῦμα τῶν μνηστήρων καὶ παρώτρυνεν αὐτοὺς εἰς ἄσθεστον γέλωτα. Ἦδη δὲ ἐγέλων βεβιασμένον γέλωτα, ἔτρωγον τὰ αἰμάσσοντα κρέατα, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῶν ἐπληροῦντο δακρύων καὶ ἡ ψυχὴ τῶν προησθάνετο δυστυχήματα. Τότε ὁ θεὸς Θεοκλύμενος εἶπε πρὸς αὐτοὺς.

« Ἀθλοὶ ! τί κακὸν πάσχετε ; ποῖα σκότη περικαλύπτουσιν ὑμᾶς ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ποδῶν ; αἱ παρειαὶ σας εἶναι ὑγραὶ ἐκ τῶν δακρύων, οἱ τοῖχοι καὶ αἱ στῆλαι αὐταὶ ἐββαντίσθησαν ὑπὸ αἵματος, αἱ αὐλαὶ καὶ τὰ πρόθυρα ἐπληρώθησαν φαντασμάτων συρομένων εἰς τὰ σκότη τοῦ Ἑρέβους, ὁ δὲ ἥλιος εἰς τὸν οὐρανὸν ἐξηφανίσθη καὶ φρικώδης νύξ διεχύθη. »

Ὁ Θεοκλύμενος ἐσιώπησεν, εἰς τοὺς λόγους δὲ τούτους οἱ δαιτυμόνες ἐξεκαρδίσθησαν γελῶντες. Τέλος ὁ υἱὸς τοῦ Πολύβου Εὐρύμαχος εἶπε πρὸς αὐτοὺς.

« Παραφρονεῖ ὁ ἐσχάτως ἐξ ἄλλου τόπου ἐλθὼν ἐνταῦθα ξένος. Νέοι ὑπνέται, σπεύσατε νὰ τὸν ἐκβάλετε ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦτον. Ἄς ὑπάγῃ εἰς τὴν ἀγορὰν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὅστις ἐκλαμβάνει ὡς νύκτα τὴν λαμπρὰν ἡμέραν. »

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπεκρίθη ἡ θεὸς Θεοκλύμενος.

« Εὐρύμαχε, δὲν σὲ εἶπον νὰ μοὶ δώσης ὁδηγούς ; οἱ ὀφθαλμοὶ μου, τὰ ὦτά μου, οἱ πόδες μου, τὸ ἀκλόνητον πνεῦμα τὸ ὅποιον περικλείει τὸ στῆθος μου θὰ μὲ ὁδηγήσωσι· θὰ ἐξέλθω τῆς αἰθούσης ταύτης ὅπου βλέπω τὸν θάνατον κρεμᾶμενον ἐπὶ τῶν κεφαλῶν σας· θὰ τὸν ὑποστῇτε χωρὶς νὰ δυνηθῇτε νὰ τὸν ἀποφύγετε ἢ νὰ μακρυνθῇτε, ὦ μνηστῆρες ! ὦ ὕβρισται ἄνθρωποι ! οἵτινες ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ Ὀδυσσεύς δὲν παύετε γὰρ μελετᾶτε ἀδίκους πράξεις. »

Εἰπὼν ταῦτα διῆλθε τὸ κατώφλιον τοῦ λαμπροῦ μεγάρου καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν Πείραιον ὅστις ἐξ ἀρχῆς τὸν εἶχεν ὑποδεχθῆ μετ' εὐχαριστήσεως. Τότε οἱ μνηστῆρες ἐκύτταξαν ἀλλήλους, ἤρέθισαν τὸν Τηλέμαχον σκώπτοντες αὐτὸν διὰ τοὺς ξένους του, καὶ τῷ ἔλεγον.

α Τηλέμαχε, οὐδεὶς ἄλλος εἶναι σοῦ δυστυχέστερος ὥς πρὸς τοὺς ξένους. Σοὶ μένει ὁ πεινῶν αὐτὸς ἀλήτης, ὁ στερούμενος ἄρτου καὶ οἴνου, ὁ ἀνίκανος, ὁ ἀνευ νοός, τὸ ἀνωφελές τοῦτο βάρος τῆς γῆς. Ὁ ἄλλος μετεβίβασεν ἀλλαχοῦ τοὺς οἰωνοὺς του. Πείσθητι εἰς ἡμᾶς, τὸ καλλίτερον ὅπερ ἔχομεν νὰ πράξωμεν εἶναι νὰ τοὺς ρίψωμεν καὶ τοὺς δύο εἰς πλοῖον καὶ νὰ τοὺς πέμψωμεν εἰς τοὺς Σικελοὺς ὅπου θὰ τοὺς πωλήσῃς ἀκριβά. »

Οὕτως ὠμύλουν οἱ μνηστῆρες, ὁ δὲ Τηλέμαχος περιεφρόνει τοὺς λόγους των καὶ παρετῆρει τὸν πατέρα του σιωπῶν καὶ ἀνυπομονῶν νὰ τὸν ἴδῃ ἐπιτιθέμενον κατὰ τῶν αὐθαδῶν ἐκείνων ἀνδρῶν.

Ἐν τούτοις ἡ Πηνελόπη, καθημένη ἀπέναντι ἐπὶ καθέδρας μεγαλοπρεποῦς, ἤκουσε τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀντήλασσον μεταξὺ των οἱ δαιτυμόνες, διότι γελῶντες παρ-εσκεύασαν γεῦμα εὐάρεστον καὶ ἄφθονον καὶ ἐθυσίασαν πολλὰ θύματα. Ἀλλ' οὐδὲν δεῖπνον θὰ ἦτο μᾶλλον δυσάρεστον ἐκείνου τὸ ὁποῖον μία θεὰ καὶ εἰς τρομερὸς ἥρως ἐμελλον μετ' ὀλίγον νὰ τοῖς παραθέσωσιν, ἐπεὶ δὴ πρῶτοι αὐτοὶ ἐμηχανεύθησαν κακὰς πράξεις.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Φ΄

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ ἐνέπνευσεν εἰς τὴν συνετὴν θυγατέρα τοῦ Ἰκάρου γὰ φέρη πρὸς

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

τοὺς νέους Ἑλληνας, εἰς τὴν αἰθουσαν τοῦ δείπνου, τὸ τόξον καὶ τοὺς λαμπροὺς πελέκεις τοῦ Ὀδυσσέως· τὸ ἀγώνισμα δὲ τοῦτο ἐμελλε νὰ ᾖναι προάγγελος τῆς μνηστοηφονίας. Ἡ Πηνελόπη, κρατοῦσα διὰ τῆς ἰσχυρᾶς χειρὸς τῆς τὴν ὠραίαν χαλκίνην κλεῖδα τὴν ἔχουσαν ἐλεφαντίνην λαβὴν, ἀνέβη μὲ τὰς γυναῖκάς τῆς διὰ τῆς μεγάλης κλίμακος τοῦ μεγάρου εἰς τὰ ἀνώτερα δώματα ὅπου ἦσαν κεκλεισμένοι οἱ θησαυροὶ τοῦ βασιλέως, ὁ χαλκός, ὁ χρυσός καὶ ὁ δυσκόλως κατεργαζόμενος σίδηρος. Ἐκεῖ ἔκειντο τὸ εὐκαμπτον τόξον, ἡ φαρέτρα καὶ τὰ σκληρὰ βέλη μὲ τὰ ὅποια αὕτη ἦτο πλήρης. Ὁ υἱὸς τοῦ Εὐρύτου Ἴφιτος, ὁμοιος μὲ τοὺς ἀθανάτους, ἐδώρησε ταῦτα ἄλλοτε εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Λαέρτου κατὰ τύχην εἰς τὴν Λακωνίαν. Εἶχον δὲ συναντηθῇ ἐν Μεσσήνῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐνδόξου Ὀρσιλόχου. Ὁ Ὀδυσσεὺς εἶχε μεταβῇ ἐκεῖ διὰ νὰ ζητήσῃ χρέος ὀφειλόμενον παρ' ὅλου τοῦ δήμου, διότι οἱ Μεσσήνιοι, ἐλθόντες μὲ ἰσχυρὰ πλοῖα, ἤρπασαν ἐκ τῆς Ἰθάκης τριακόσια πρόβατα καὶ τοὺς βοσκούς των. Τούτου ἕνεκα ὁ Ὀδυσσεὺς, παῖς ἔτι ὢν, ἐπέμψθη παρὰ τοῦ πατρὸς του καὶ τῶν ἄλλων γερόντων καὶ ἔκαμε τὸ μακρὸν ἐκεῖνο ταξίδιον. Συγχρόνως δὲ εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Μεσσήνην ὁ Ἴφιτος ζητῶν δώδεκα θηλείας ἵππους καὶ ἄλλας τόσας καρτερικὰς ἡμιόνους τὰς ὁποίας εἶχεν ἀπολέσει καὶ ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐφρονεῦθη κατόπιν, διότι παρυσιάσθη εἰς τὸν μέγαρα κατορθώματα κατορθώσαντα υἱὸν τοῦ Διὸς Ἡρακλέα ὅστις καὶ τοι ξένον του τὸν ἐφόνευsen ὁ ἄθλιος μήτε τὴν ἐκδίκησιν τῶν θεῶν φοβηθεὶς, μήτε σεβασθεὶς τὴν τράπεζαν ὅπου ὁ ἀτυχὴς ἐκεῖνος ἐκάθητο. Τὸν ἐθυσίασε δὲ καὶ ἐκράτησεν εἰς τὸν οἶκόν του τοὺς εὐρώστους ἐκείνους ἵππους.

Τοὺς ἵππους καὶ τὰς ἡμιόνους ἀναζητῶν ὁ Ἴφιτος συνηντήθη μετὰ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῷ ἐδώρησε τὸ τόξον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς ἔφερεν ὁ μεγαλόσωμος ἦρως Εὐρυτος καὶ τὸ ὁποῖον ἄφησεν εἰς τὸν υἱὸν του ὅταν ἐξέπνευσεν εἰς τὰ λαμπρά του ἀνάκτορα. Ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς τῷ ἐδώρησε

κοπτερόν ξίφος καὶ ἰσχυρόν ἀκόντιον. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τῆς μεταξύ των στενῆς φιλίας ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐγνώρισεν ὁ εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ ἄλλου, διότι πρότερον ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς ἐφόνευσε τὸν θεῖον Ἴφιτον. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἔφερεν εἰς τὴν νῆσόν του τὰ τόξον τοῦτο, ἐνθύμιον παλυσγαπήτου ξένου, ἀλλὰ δὲν τὸ παρελάμβανεν εἰς τοὺς πολέμους καὶ ἔμενεν εἰς τὸν οἶκόν του.

Ὅταν ἡ εὐγενεστάτη τῶν γυναικῶν ἐφθασεν εἰς τὸν θάλαμον τοῦτον καὶ πρὸ τῆς θρῦνης φιλίας τὴν ὁποίαν ἄλλοτε εἶχε κατασκευάσει ἐπιτήδειος τεχνίτης, ἐξισώσας αὐτὴν διὰ τῆς στάθμης, κοσμήσας αὐτὴν διὰ παραστάδων καὶ κλείσας διὰ λαμπρῶν θυρῶν, ἔσπευσε νὰ λύσῃ τὸ λωρίον ἀπὸ τοῦ κρίκου, νὰ εἰσαγάγῃ τὴν κλεῖδα καὶ νὰ σύρῃ τοὺς μοχλοὺς. Ὅπως μυκάται ταῦρος βόσκων τὸ χόρτον λειμῶνος, οὕτως ἀντήχησαν αἱ ὥραιαι θύραι πληττόμεναι ὑπὸ τῆς κλειδῆς καὶ ἀνέσχεθησαν ἀμέσως.

Ἡ βασίλισσα ἀφ’ ἧς ἀνέβη ἐπὶ ὑψηλῆς σανίδος ὅπου ἦσαν τακτοποιημένα τὰ κιθώτια τὰ ὅποια περιεῖχον τὰ εὐώδη ἐνδύματα, ἤπλωσε τὰς χεῖρας καὶ ἔλαβε τὸ τόξον ἐκ τοῦ καρφίου ὅπου ἐκρέματο μετὰ τῆς λαμπρᾶς τοξοθήκης. Ἐκάθησεν εἰς τὸ ἴδιον ἐκεῖνο μέρος, ἔθηκε τὸ τόξον ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ πικρῶς. Ἀφ’ οὗ δὲ ἐκάρεσθη ὑπὸ πένθους καὶ δακρύων, κατέβη εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν ἐν μέσῳ τῶν ἐνδύων μνηστήρων, κρατοῦσα εἰς τὰς χεῖράς τῆς τὸ εὐκαμπτον τόξον, τὴν φαρέτραν καὶ τὰ σκληρὰ βέλη μὲ τὰ ὅποια αὕτη ἦτο πλήρης. Ἐκολούθουν δὲ αὐτὴν αἱ ὑπηρέτριαι φέρουσαι δοχεῖον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπῆρχον πολλὰ χάλκινα καὶ σιδηρὰ βέλη τὰ ὅποια μετεχειρίζετο ὁ Ὀδυσσεὺς ὅταν ἠγωνίζετο. Ὅταν δὲ ἡ εὐγενεστάτη τῶν γυναικῶν ἐφθασε πλησίον τῶν μνηστήρων, ἐστάθη πρὸ τοῦ κατωφλίου ἐκατέρωθεν ἔχουσα δύο σεμνὰς ἀκολουθοὺς. Καταβιδάσασα δὲ λαμπρὸν πέπλον ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς, καὶ ἀποτεινομένη πρὸς τοὺς δαιτυμόνας εἶπε.

«Γενναῖοι μνηστῆρες, ἀκούσατέ με προσεκτικῶς. Σεῖς δὲν

παύετε διὰ τῶν συμποσίων σας καταστρέφοντες τὴν οἰκίαν πρὸ πολλοῦ ἀποδημοῦντος ἥρωος, μὴ ἔχοντες ἄλλην πρόφασιν εἰμὴ νὰ μὲ λάβετε ὡς σύζυγον. Ἀλλ' ἔλθετε, ὦ μνηστῆρες, πειραθῆτε τὸ ἀγώνισμα τοῦτο· ἰδοὺ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σας τὸ μέγα τόξον τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεύς. Ὅστις ἐξ ὑμῶν ἤθελε τανύσει εὐκολώτερον τὴν νευρὰν ταύτην διὰ τῶν χειρῶν του καὶ διαπεράσει τὸ βέλος ἀνὰ μέσον τῶν δώδεκα πελέκεων, τοῦτον ἐγὼ θὰ συζευχθῶ, ἀφοῦ ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ τὴν συζυγικὴν ταύτην οἰκίαν ὅπου τὰ πάντα εἶναι ἀφθονα καὶ τὴν ὁποῖαν θὰ ἐνθυμούμαι εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ὄνειρά μου.»

Ταῦτα εἰπούσα διέταξε τὸν Εὐμαιον νὰ δώσῃ εἰς τοὺς μνηστῆρας τὸ τόξον καὶ τὸν λαμπρὸν σίδηρον, ὁ δὲ βοσκὸς, δακρύων, ἔλαβε τὰ ὄπλα τοῦ κυρίου του καὶ τὰ ἀπέθεσε πρὸ τῶν δαιτυμόνων. Καὶ ὁ Φιλοτίιος ἐπίσης, ἰδὼν τὸ τόξον τοῦ βασιλέως, δὲν ἡδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά του. Τότε ὁ Ἀντίνοος τοὺς ἐπέπληξε καὶ εἶπε.

«Μωροὶ ἀγραῖκοι! τί κλαίετε, ἀνόητοι, παροτρύνοντες καὶ τὴν ψυχὴν τῆς δεσποίνης σας ἣτις ὑποφέρει σκληρὰς οὐδύνας ἀφότου ἀπώλεσε τὸν ἀγαπητὸν της σύζυγον. Καθήσατε σιωπῶντες καὶ φάγετε, εἰδμη ἐξέλθετε καὶ ὑπάγετε νὰ κλαύσετε ἐξω τῆς οἰκίας ταύτης ἀφίνοντες ἐδῶ τὰ ὄπλα ταῦτα. Εἶναι ἐπίπονος δοκιμασία διὰ τοὺς μνηστῆρας, ἐπειδὴ νομίζω ὅτι δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ τανύσωσιν εὐκόλως τὸ τόξον τοῦτο. Κανεὶς δὲν ὑπάρχει ἐδῶ πολεμιστὴς ἰσχυρὸς ὡς ἦτο ὁ Ὀδυσσεύς. Τὸν εἶδον ἐγὼ ὁ ἴδιος καὶ δὲν τὸν ελησμόνησα ποσῶς, μαλονότι ἤμην ἀκόμη παιδίον.»

Τοιαῦτα εἶπεν, ἐν τῇ ψυχῇ του ὁμῶς ἤλπιζεν ὅτι ἤθελε τανύσει τὸ τόξον καὶ διαπεράσει τὸν σίδηρον. Ἀλλὰ δὲν ἐγνωρίζεν ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἐμελλε νὰ γευθῇ τὸ πικρὸν βέλος τὸ ὁποῖον θὰ ἐρρίπτεν ὁ ἀμώμητος Ὀδυσσεύς τὸν ὁποῖον πρὸ ὀλίγου ὕβρισεν ἐντὸς τοῦ οἴκου του παροτρύνων κατ' αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄλλους συντρόφους. Τότε ὁ Τηλέμαχος εἶπε πρὸς αὐτούς.

«ὦ θεοί! βεβαίως με ἐστέρησε τοῦ λογικοῦ μου ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου Ζεὺς, διότι ἡ μὲν ἀγαπητὴ μήτηρ μου, ἡ τόσον φρόνιμος μήτηρ μου, ἀναγγέλλει ὅτι θὰ ἀκολουθήσῃ ἄλλον σύζυγον καὶ θὰ ἀπομακρυνθῇ τοῦ οἴκου τούτου, ἐγὼ δὲ δὲν εἰμὶ πορῶ νὰ κρατήσω τὸν γέλωτα καὶ τέρπομαι ἐν τῇ ἀφροσύνῃ μου. Ἀλλὰ δεῦτε, ὦ μνηστῆρες, ἀφοῦ πρόκειται περὶ τοιούτου βραβείου. Εἶναι δυνατόν νὰ εὑρετὲ εἰς τὴν Ἀχαΐαν, εἰς τὴν ἱερὰν Πύλον, εἰς τὴν Ἀργολίδα, εἰς τὰς Μυκήνας ἢ εἰς αὐτὴν τὴν Ἰθάκην ἢ καὶ εἰς τὴν μελανὴν Ἑπειρὸν γυναῖκα ὁμοίαν μετὰ τὴν μητέρα μου; Ἀλλὰ τίς ἡ ἀνάγκη νὰ τὴν ἐγκωμιάζω; ἡξεύρετε τοῦτο ὑμεῖς οἱ ἴδιοι. Παύσατε λοιπὸν τὰς ἀναβολὰς καὶ τὰς προφάσεις, μὴ ἀναβάλλετε νὰ τανύσετε τὸ τόξον τοῦτο, καὶ ἄς ἴδωμεν τίς ἔσεται ὁ νικητής· καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος θὰ δοκιμάσω τὰς δυνάμεις μου. Ἐὰν κατορθώσω νὰ τανύσω τὸ τόξον καὶ νὰ διαπεράσω τὸ βέλος διὰ μέσου τῶν πελέκεων, ἡ σεβαστὴ μήτηρ ἀνθρώπου κατατεθλιμμένου δὲν θὰ ἀφήσῃ τὸν οἶκον τοῦτον διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ ἄλλον σύζυγον, καὶ δὲν θὰ με ἐγκαταλείψῃ βλέπουσα ὅτι εἰμαι ἱκανὸς νὰ κερδίζω τὰ καλὰ ἀριστεῖα τοῦ πατρὸς μου.»

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Τηλέμαχος ἠγέρθη καὶ ἔρριψεν ἀπὸ τῶν ὤμων τὸ κοπτερόν ξίφος καὶ τὸν πορφυροῦν ἐπενδύτην. Καὶ πρῶτον μὲν ἔστησε τοὺς πελέκεις καὶ ὥρυξε δι' ὅλους τὰ φρον εὐθεῖαν, ἔπειτα δὲ περισώρευσεν τριγύρω χῶμα. Ἡ ἐπιτηδειότης τοῦ ἐνέβαλεν εἰς ἑκστασιν ὅλους τοὺς δαιτυμόνας, διότι ἔπραττεν ἐργασίαν τὴν ὅποιαν οὐδέποτε εἶδεν. Ἐστάθη ἀκολούθως ἐπὶ τοῦ κατωφλίου καὶ ἐδοκίμασε τὸ τόξον. Τρεῖς τὸ ἐκλόνισε πλήρης προθυμίας, ἀλλὰ τρεῖς αἱ δυνάμεις τοῦ τὸν ἐγκατέλιπον. Ἐν τούτοις ἠλπιζεν ἀκόμη ὅτι ἤθελε τανύσει τὴν νευρὰν καὶ διαπεράσει τὸ βέλος διὰ μέσου τοῦ σιδήρου, καὶ βεβαίως τετάρτη ἀπόπειρα ἤθελεν ἐπιτύχει, ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεὺς τῷ ἔκαμε νεῦμα νὰ παύσῃ δοκιμάζων μετὰ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν ὅποιαν εἶχεν. Ὁ δὲ Τηλέμαχος ἐν τούτοις εἶπε,

«Φεῦ! ἢ θὰ ἦμαι καὶ εἰς τὸ μέλλον ἀνίσχυρος, ἢ ἔματι τώρα πολὺ νέος καὶ δὲν ἔχω ἀκόμη πεποιοθῆναι εἰς τὰς χειράς μου διὰ νὰ ἀποκρούσω ἐκείνον ὅστις ἤθελεν ἐπιτεθῆ κατ' ἐμοῦ πρῶτος. Ἀλλ' ἐμπρός, δοκιμάσατε τὸ τόξον καὶ ὑμεῖς οἵτινες μὲ ὑπερβαίνετε κατὰ τὴν δύναμιν, καὶ ὥς τελειώσωμεν τὸ ἀγώνισμα.»

Ταῦτα εἰπὼν ἐστήριξε τὸ τόξον εἰς τὰ φύλλα τῆς θύρας ἀναστρέψας τὴν ἄκραν αὐτοῦ κάτω, πλησίον δὲ αὐτοῦ ἔθεσε τὸ ταχύ βέλος τὸ ὁποῖον ἐκράτει ὁ λαμπρὸς κρίκος. Τέλος ἐπέστρεψε καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀπὸ τοῦ ὁποίου πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἐγερθῆ. Τότε δὲ ὁ Ἀντίνοος ὠμίλησε πρὸς τὴν ἐμὴν γυριν.

«Φίλοι, ἐγερθῆτε κατὰ σειρὰν ἀρχίζοντες ἐκ δεξιῶν, μετὰ τὸν οἶνοχόον.»

Ταῦτα εἰπεν, ἤρесе δὲ ἡ συμβουλή του. Ὁ υἱὸς τοῦ Οἴνοπος Δειώδης ἠγέρθη πρῶτος· ἦτο ὁ μάντις των καὶ ἐκάθητο πάντοτε πλησιέστατα τοῦ λαμπροῦ κρατῆρος. Αὐτὸς μόνος ἀπεστρέφετο τὴν ἀδικίαν καὶ δὲν ἔπαυεν ἐπιπλήττων τοὺς συντρόφους του. Πρῶτος λοιπὸν αὐτὸς ἔλαβε τὸ τόξον καὶ τὸ ταχύ βέλος. Σταθεὶς ἐπὶ τοῦ κατωφλίου ἐδοκίμασε τὸ τόξον, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ τανύσῃ αὐτό· διότι πρότερον ἀπέκαμον αἱ μὴ ἡσκημέναι καὶ ἀπαλαὶ χεῖρες του. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μνηστῆρας.

«Φίλοι, παραιτοῦμαι νὰ τανύσω τὸ τόξον τοῦτο, καὶ ὥς λάβῃ αὐτὸ ἕτερος, ἐπειδὴ πολλῶν ἀνδρείων ἀνδρῶν θὰ ἀφαιρέσῃ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ζωὴν· εἶναι δὲ προτιμότερον νὰ ἀποθάνωμεν παρὰ νὰ ζήσωμεν ἀποτυγχάνοντες τοῦ σκοποῦ ὅστις μᾶς συνῆθροισεν εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ὅπου τρεφόμεθα καθ' ἡμέραν μὲ ἐλπίδας. Πολλοὶ εὐρίσκονται ἐνταῦθα οἵτινες ἐλπίζουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ των, ἀλλ' ὅταν δοκιμάσωσι τὸ τόξον καὶ ἰδῶσιν, ὥς ἀναζητήσωσι τότε ἄλλην τινα Ἑλληνίδα εὐπεπλον, προσφέροντες αὐτῇ δῶρα. Ἀκολούθως δὲ ἡ Πηνελόπη ὥς νυμφευθῇ ἐκείνον ὅστις ἤθελε τῇ δώσει περισσότερα καὶ τὸν ὁποῖον ἡ τύχη ἤθελε τῇ προσείσει.»

Ταῦτα εἰπὼν ἐστήριξε τὸ τόξον εἰς τὰ φύλλα τῆς θύρας ἀναστρέψας τὴν ἄκραν αὐτοῦ εἰς τὰ κάτω, καὶ πλησίον αὐτοῦ ἔθεσε τὸ ταχύ βέλος τὸ ὅποιον ἐκρατεῖτο ἐκ τοῦ λαμποῦ κρέκου. Τέλος ἐπέστρεψε καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀπὸ τοῦ ὁποίου πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἐγερθῆ. Τότε ὁ Ἀντίνοος τὸν ἐπέπληξεν εἰπὼν τοὺς ἐξῆς λόγους.

«Λειώδῃ, τί τρομερὸς λόγος διέφυγε τὰ χεῖλη σου καὶ τίς δὲν θὰ ὠργίζετο ἀκούων αὐτόν; Πῶς! τὸ δπλον τοῦτο μέλλει νὰ στερήσῃ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ζωὴν πολλῶν ἀνδρείων ἀνδρῶν, διότι σὺ δὲν ἠδυνήθης νὰ τὸ τανύσῃς; Ἡ σεβαστὴ σου μήτηρ δὲν σὲ ἐγέννησε διὰ νὰ καταστῇς ἐπιτηδεῖος τοξότης, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἄλλοι ἐνδοξοὶ μνηστῆρες θὰ φανῶσιν εὐτυχέστεροι σοῦ.»

Οὕτως ὠμίλησεν ὁ Ἀντίνοος, ἔπειτα στραφεὶς πρὸς τὸν Μελάνθιον προσέθηκε.

«Φίλε, ἀναψὼν εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην μέγα πῦρ καὶ πλησίον εὐρύχωρον καθέδραν κεκαλυμμένην διὰ δερμάτων φέρε ἔπειτα τὸν μέγαν στεάτινον δίσκον ὅστις εὐρίσκεται ἐντός τοῦ οἴκου ὅπως οἱ νέοι μνηστῆρες θερμαίνοντες αὐτόν καὶ ἐπιχρίοντες τὸ τόξον προσπαθήσωμεν νὰ τὸ τανύσωμεν καὶ τελειώσωμεν τὸ ἀγώνισμα.»

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ Μελάνθιος ἤναψεν εὐθύς ζωηρὸν πῦρ καὶ ἔσυρε πλησίον αὐτοῦ καθέδραν κεκαλυμμένην ὑπὸ δερμάτων, ἔπειτα δὲ ἔφερε τὸν μέγαν στεάτινον δίσκον ὅστις ὑπῆρχεν εἰς τὸν οἶκον. Τότε οἱ μνηστῆρες θερμαίνοντες αὐτὸν ἐπειρῶντο· ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο νὰ τανύσωσι τὸ τόξον, πολὺ δὲ ὑπελείπετο ἡ ἰσχὺς των. Ἦδη δὲν ἔμενον πλέον εἰμὴ ὁ Ἀντίνοος καὶ ὁ Εὐρύμαχος, ἀρχηγοὶ τῶν μνηστῆρων, καὶ ὄλων τῶν ἄλλων ὑπέρτεροι κατὰ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐπιδεξιότητα.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ὁ βουκόλος καὶ ὁ χοιροβοσκὸς τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεὺς ἐξῆλθον ὁμοῦ τῆς οἰκίας, ἐξῆλθε δὲ κατόπιν των καὶ ὁ Ὀδυσσεύς. Ὅταν δὲ ἔφθασαν ἐκτὸς τῆς

αὐλῆς καὶ τῶν θυρῶν ὤμιλῃσε πρὸς αὐτοὺς καὶ τοῖς εἶπε τοὺς πειστικοὺς τούτους λόγους.

« Φιλοΐτιε, Εὐμαιε, πρέπει νὰ ὀμιλήσω, ἢ εἶναι προτιμότερον νὰ σιωπήσω; Ἡ ψυχὴ μου μὲ διατάττει νὰ μὴ σᾶς κρύψω τίποτε. Εἰσθε ἄρ᾽ γε ἑτοίμοι νὰ βοηθήσετε τὸν Ὀδυσσεά εἰάν ἐπέστρεφεν αἰφνης, ἢ εἰάν τὸν ἐπανεφέρει θεός τις; Τοὺς μνηστῆρας ἠθέλετε βοηθήσει μᾶλλον ἢ τὸν κύριόν σας; Ὀμιλήσατε, εἰπέτε τί σᾶς διατάττει ἡ καρδιά σας. »

Πρὸς τοῦτον δὲ εἶπεν ὁ Φιλοΐτιος.

« Ζεῦ πάτερ! εἶθε νὰ ἐξετέλεις τὴν εὐχὴν ἡμῶν ταύτην. Εἶθε νὰ ἤρχετο ὁ ἥρως οὗτος, εἶθε νὰ τὸν ἐπανεφέρει θεός τις· τότε θὰ ἐγνώριζες, ὦ ξένε, τὴν ἀξίαν τῆς δυνάμεώς μου καὶ τῶν βραχιόνων μου. »

Τὰ αὐτὰ νῆχθη καὶ ὁ Εὐμαιος εἰς ὅλους τοὺς θεοὺς, νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ Ὀδυσσεὺς εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἀφοῦ δὲ τοιοῦτοτρόπως ὁ βασιλεὺς ἐγνώρισε τὴν εἰλικρίνειαν τῆς ψυχῆς των, ἀπέτεινε πάλιν τὸν λόγον πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπεν.

« Ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον περιμένετε· ἀφοῦ ὑπέφερα πολλὰ θεινά, ἔφθασα τέλος εἰς τὴν πατρίδα μου κατὰ τὰ εἰκοστὸν ἔτος, ἀναγνωρίζω δὲ ὅτι ἐξ ὅλων τῶν ὑπηρετῶν μου ὑμεῖς μόνοι ἐπεθυμῆτε νὰ μὲ ἰδῆτε. Σᾶς μόνον ἤκουσα εὐχομένους ὑπὲρ τῆς ἐπιστροφῆς μου. Θὰ σᾶς εἶπω λοιπὸν μετὰ πάσης ἀληθείας ὅσα μέλλουσι νὰ ἐκτελεσθῶσιν. Ἐάν ὑπὸ τὰ κτυπήματά μου θεός τις θαμάσῃ τοὺς περιφανεῖς μνηστῆρας, θὰ σᾶς δώσω ἀγνάς συζύγους, πλούτη καὶ οἴκους τοὺς ὁποίους θὰ οἰκοδομήσω πλησίον τοῦ ἰδικοῦ μου, θὰ ἦσθε δὲ διὰ τὸν Τηλέμαχον σύντροφοι καὶ ἀδελφοί. Ἄλλ' ἐλθετε νὰ σᾶς δείξω καὶ ἄλλο σημεῖον ἀριθνήλον διὰ νὰ μὲ ἀναγνωρίσῃ καὶ μὲ πιστεύσῃ ἡ καρδιά σας. Ἰδέτε τὴν πληγὴν τὴν ὁποίαν ἄλλοτε διὰ τοῦ λευκοῦ ὀδόντος του μοὶ ἔκαμιν ὁ ἀγριόχοιρος, ὅταν ὑπῆγα εἰς τὸν Παρνασσὸν μὲ τοὺς υἱοὺς τοῦ Αὐτολόκου. »

Ταῦτα εἰπὼν ἀπεμάκρυνε τὰ ῥάκη του ἀπὸ τὴν μεγάλην πληγὴν· οἱ ὑπηρεταί, ἀφοῦ εἶδον καὶ ἐσκέφθησαν, ἤρχισαν

νὰ κλαίωσι· τότε δὲ περιβαλόντες διὰ τῶν χειρῶν τὸν κύριόν των, τὸν ἐνηγκαλίσθησαν καὶ κατεφίλουν τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους του. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπίσης ἐφίλησε τὰς κεφαλὰς καὶ τὰς χειρὰς των, καὶ ὁ ἥλιος δύων θὰ τοὺς εὕρισκεν ἀκόμη εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν, ἐὰν ὁ βασιλεὺς δὲν τοὺς καθυσύχαζε λέγων.

« Παύσατε τὰ δάκρυα καὶ τοὺς θρήνους μήπως κανεῖς ἐκ τῶν δούλων ἐξερχόμενος τῆς οἰκίας μᾶς ἰδῇ καὶ ἐπιστρέψῃ νὰ δώσῃ εἰδῆσιν. Ἀλλὰ ἄς εἰσέλθωμεν κατὰ σειρὰν, ἐγὼ ὑπάγω πρῶτος, καὶ σεῖς ἀκολουθεῖτέ με. Προσέξατε πρὸ πάντων εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον· κανεῖς ἐκ τῶν μνηστήρων δὲν θὰ συγκατατεθῇ νὰ μοι δώσῃσι τὸ τόξον καὶ τὴν φάρετραν. Οἷε Εὐμαιε, λάβε αὐτὸ σὺ ὁ ἴδιος, φέρε το διὰ τῆς αἰθούσης, καὶ ἐγχείρισον αὐτὸ εἰς τὰς χειρὰς μου, ἔπειτα δὲ διάταξον τὰς γυναῖκας νὰ κλείσωσι τὰς στερεὰς θύρας τοῦ οἴκου. Ἐὰν καμμία ἐξ αὐτῶν ἀκούσῃ εἰς τὰς αὐλὰς θόρυβον καὶ γόους ἀνθρώπων, ἄς μὴ ὑπερβῇ τὸ ἐξωτερικὸν κατώφλιον, ἀλλ' ἐν σιωπῇ ἄς μένῃ εἰς τὴν ἐργασίαν της. Εἰς σέ δὲ, εὐγενῇ Φιλοίτιε, διατάττω νὰ κλείσῃς τὰς θύρας τῆς αὐλῆς, νὰ θέσῃς εἰς αὐτάς τοὺς μοχλοὺς καὶ νὰ τὰς στερεώσῃς ἐπίσης διὰ δεσμῶν. »

Ταῦτα εἰπὼν εἰσῆλθεν εἰς τὸν καλῶς ἐκτισμένον οἶκον καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀπὸ τοῦ ὁποίου πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἐγερθῆ. Κατόπιν δὲ τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεὺς οἱ δύο ὑπηρέται τοῦ ἐπανελάθον τὰς θέσεις των.

Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν ὁ Εὐρύμαχος ἐκράτει ἤδη τὸ τόξον καὶ τὸ ἐθέρμαινε στρέφων καὶ περιστρέφων αὐτὸ ἐνώπιον τοῦ πυρὸς, ἀλλὰ καὶ οὕτω δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ τανύσῃ, ἡ δὲ κρατερά καρδιά του ἐθλίβετο καὶ στεναῖζας ἐκραξεν.

« ὦ θεοί! ποία θλίψις δι' ἐμέ καὶ δι' ὅλους τοὺς μνηστήρας! δὲν λυποῦμαι τόσον διὰ τὸν γάμον τοῦτον, διότι ὑπάρχουσιν ἄλλαι πολλαὶ Ἑλληνίδες εἴτε εἰς τὴν Ἰθάκην εἴτε εἰς τὰς ἄλλας πόλεις· ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον με λυπεῖ εἶναι νὰ βλέπω ἡμᾶς τοσοῦτον ὑποδεδεσμένους τοῦ θεοῦ. Ὁ-

δυσσέως κατὰ τὴν δύναμιν. Φεῦ! δὲν ἡδυνήθημεν νὰ τανύσωμεν τὸ τόξον του, καὶ τὸ αἰσχρὸς μας θὰ φθάσῃ καὶ εἰς τρὺς μεταγενεστέρας. »

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπεκρίθη ὁ υἱὸς τοῦ Εὐπείθους Ἀντίνοος.

« Εὐρύμαχε, δὲν θὰ γίνῃ οὕτω· σκέφθητι καθ' ἑαυτὸν ὁ λαὸς σήμερον πανηγυρίζει τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, ποῖος λοιπὸν εὐκαιρεῖ νὰ τανύσῃ τόξον; Ἄς τὸ ἀποθέσωμεν λοιπὸν χωρὶς νὰ λυπώμεθα, καὶ ἄς ἀφήσωμεν τοὺς πελέκεις ὀρθίους, διότι δὲν πιστεύω νὰ ἔλθῃ τις νὰ τοὺς κλέψῃ ἀπὸ τὸ μέγαρον τοῦ Ὀδυσσεύς. Ἐν τούτοις, ὦ οἰνοχόε, γέμισον τὰ ποτήριά μας, καὶ ἀποῦ κάμωμεν σπονδὰς, νὰ θέσωμεν κατὰ μέρος τὰ βέλη, ὃ δὲ Μελάνθιος ἄς μᾶς φέρῃ αὖριον τὰς ἀρίστας αἰγὰς τοῦ ποιμνίου του. Θὰ καύσωμεν δὲ τοὺς μηρούς των πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐνδόξου τοξότου, καὶ θὰ τελειώσωμεν τὸ ἀγώνισμα. »

Οὕτως ὠμίλησεν ὁ Ἀντίνοος, ἐπευφάνησαν δὲ οἱ δαιτυμόνες. Ἐν τούτοις οἱ μὲν κήρυκες ἔχουν ὕδωρ ἐπὶ τῶν χειρῶν των, οἱ δὲ ὑπηρετὰι ἐγέμιζον μέχρι στεφάνης τοὺς κρατῆρας καὶ διένεμον κατὰ σειρὰν εἰς ὅλους διὰ τῶν ποτηρίων. Ἀποῦ δὲ οἱ Ἕλληνες ἔκαμον σπονδὰς καὶ ἔπιον ὅσον ἐπεθύμει ἡ ψυχὴ των, τότε ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεὺς εἶπε πρὸς αὐτούς·

« Ἀκούσατέ με, μνηστῆρες περιφανοῦς βασιλείας, θέλω νὰ σᾶς εἰπῶ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐν τῇ στήθει μου μοὶ ἐμπνέει ἡ ψυχὴ μου. Πρὸ πάντων δὲ παρακαλῶ τὸν Εὐρύμαχον καὶ τὸν θεῖον Ἀντίνοον, ἐπειδὴ οὗτος συνεδούλευσε φρονίμως νὰ ἀφῇσωμεν τῶρα ἥσυχον τὸ τόξον καὶ νὰ ἀφιερῶσωμεν τὰς ὥρας μας εἰς τοὺς θεοὺς, αὖριον δὲ εἰς ἐκ τῶν ἀθανάτων ἃς δώσῃ τὴν νίκην εἰς ὃν τινα θελήσει. Ἀλλὰ δότε μοι τὸ λαμπρὸν τοῦτο τόξον διὰ νὰ δοκιμάσω καὶ ἐγὼ ἐνώπιόν σας τὰς δυνάμεις μου καὶ τοὺς βραχίονάς μου, καὶ νὰ ἰδῶ ἂν ἔχω ἀκόμη τὴν ῥώμην ἣτις ἄλλοτε ἐκίνει τὰ μαρανθέντα μέλη μου, ἢ ἐὰν τὴν κατέστρεψαν ὁ πλάνης βίος μου καὶ ἡ ἔλλειψις τῶν περιποιήσεων. »

Ταῦτα εἶπεν, ὅλοι δὲ οἱ μνηστῆρες ὑγανάκτησαν βιαίως,

διότι ἐφοβήθησαν μήπως ὁ ἐπαίτης ἐκεῖνος τανύσῃ τὸ λαμπρὸν τόξον. Ὁ δὲ Ἀντίνοος ἐπιπλήττων αὐτὸν εἶπε τὰ ἐξῆς.

α' Ἀθλίε ξένε ! δὲν σοὶ μένει πλέον μήτε σκιά λογικοῦ, Δὲν εὐχαριστεῖσαι ὅτι κάθησαι ἡσυχῶς εἰς τὰ γεύματά μας; στερεῖσαι τροφῶν; δὲν ἀκούεις τοὺς λόγους μας; Ποῖος ἄλλος ἐπαίτης ἢ ἀλήτης ἐγένετό ποτε δεκτὸς εἰς τὰς συνδιαλέξεις μας; Σὲ προσέβαλεν ὁ γλυκὺς οἶνος, ὅστις καὶ πολλοὺς ἄλλους βλάπτει ὅταν τὸν ῥοφῶσιν ἀπλήστως καὶ δὲν τὸν πίνωσι μετὰ μέτρου. Ὁ οἶνος, εἰς τὸ μέγαρον τοῦ μεγαθύμου Πειριθόου, κατέστρεψε τὸν ἔνδοξον κένταυρον Εὐρυτίωνα λαβόντα μέρος εἰς τὸ συμπόσιον τῶν Λαπιθῶν. Πεπλανημένος ἔχων τὰς φρένας, μανιώδης, ἐπραττεν ἀσχημολύνας εἰς τὸ μέγαρον ἐκεῖνο, καὶ δυσφορήσαντες οἱ ἥρωες, ἠγέρθησαν, τὸν ἔσυραν ἔξω τῆς στοᾶς καὶ τῷ ἑλοψάν ἀνηλεῶς μὲ τὸν σκληρὸν χαλκὸν τὰ ὦτα καὶ τὴν ῥίνα, αὐτὸς δὲ, ἐκτὸς ἑαυτοῦ, ἀνεχώρησε λυπούμενος διὰ τὸ πάθημά του. Ἐκ τούτου προέκυψε πόλεμος μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν Κενταύρων· ἀλλὰ πρότερον ὁ Εὐρυτίων ἐν τῇ μέθῃ εὗρε τὸν θάνατόν του. Ὅμοιās δυστυχίας σοὶ προλέγω ἐάν τολμήσῃς νὰ τανύσῃς τὸ τόξον τοῦτο. Κανεῖς ἐδῶ δὲν θά φανῇ ἐπιεικὴς πρὸς σέ, διότι θά σέ ἀποστείλωμεν ἀμέσως διὰ μέλανος πλοίου πρὸς τὸν βασιλεῖα Ἐχέτον, τὸν ἀγριώτατον τῶν ἀνθρώπων, ὅπου κανεῖς δὲν θά δυνηθῇ νὰ σέ λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν ὄλεθρον. Πίνε λοιπὸν ἡσυχῶς καὶ μὴ διαγωνίζεσαι μὲ ἀνθρώπους νεωτέρους σου.»

Τότε ἡ συνετὴ Πηνελόπη ἀπεκρίθη.

α' Ἀντίνοε, μήτε δίκαιον εἶναι μήτε ἐντιμὸν νὰ ὑβρίζῃς τοὺς ξένους τοῦ Τηλεμάχου οἵτινες κάθηνται εἰς τὴν ἐστίαν του. Φρονεῖς λοιπὸν ὅτι ἐάν ὁ ξένος οὗτος, πεποιθὴς εἰς πλὴν δύναμιν τῶν βραχιόνων του, κατορθώσῃ νὰ τανύσῃ τὸ μέγα τόξον τοῦ Ὀδυσσεύς, θά μὲ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ θά μὲ κάμῃ σύζυγόν του; Αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐν τῷ στήθει του δὲν θά ἐτόλμα νὰ συλλάβῃ τοιαύτην ἐλπίδα.

Κανείς λοιπόν ἐξ ὧων τρώγουσιν ἐνταῦθα ἄς μὴ θλίβεται διὰ τὸν ξένον, διότι ἀληθῶς θὰ ᾔτο ἀνάρμοστον.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπήντησεν ὁ υἱὸς τοῦ Πολύβου Εὐρύμαχος.

«Θύγατερ τοῦ Ἰκάρου, συνετὴ Πηνελόπη, δὲν φρονοῦμεν ποσῶς ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος θὰ σὲ νυμφευθῇ, διότι δὲν θὰ ᾔτο πρέπον· ἀλλὰ φοβούμενοι τὰς φιλοαρίας τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, δὲν θέλομεν νὰ μᾶς εἴπῃ ὁ ποταπώτερος τῶν Ἀχαιῶν «Βεβαίως οἱ ἄνθρωποι οὗτοι οἵτινες ζητοῦσι τὴν σύζυγον ἀμωμήτου ἥρωος εἶναι πολὺ μηδαμῖνοι, διότι οὐδὲν κατώρθωσαν νὰ τανύσωσι τὸ τόξον του, ἐνῶ ἄθλιός τις πᾶλῃτης, ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον, ἐτάνυσεν εὐκόλως τὴν νευρὰν καὶ ἔρριψε τὸ βέλος τὸ ὁποῖον διεπέρασε τοὺς πελέκεις.» Αὐτὰ θὰ εἴπωσι, καὶ οἱ λόγοι των θὰ κατασχύνωσιν ἡμᾶς.»

Πρὸς αὐτὸν πάλιν ἀπήντησεν ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

«Εὐρύμαχε, δὲν ὑπάρχει πλέον καλὴ φήμη παρὰ τῷ λαῷ δι' ἐκείνους οἵτινες τρώγουσι καὶ καταφρονοῦσι τὴν οἰκίαν ἀνδρείου ἥρωος. Διὰ τί σεῖς οἱ ἴδιοι νὰ περιβληθῆτε μὲ τὸ ὄνειδος τοῦτο; Ὁ ξένος οὗτος εἶναι ῥωμαλέος καὶ ἔχει ἀνάστημα μεγαλοπρεπές, καυχᾶται δὲ ὅτι κατὰγεται ἀπὸ εὐγενὲς αἷμα· δότε λοιπὸν εἰς αὐτὸν τὸ τόξον τοῦ Ὀδυσσεύς καὶ ἄς ἴδωμεν. Τὸ ἐπιτρέπω, καὶ ὁ λόγος μου θὰ ἐκπληρωθῇ· ἐὰν τανύσῃ αὐτὸ, ἐὰν ὁ Ἀπόλλων τῷ δώσῃ κλέος καὶ τιμὴν, θὰ τὸν ἐνδύσω πλουσιοπαρόχως μὲ χιτῶνα καὶ ἐπενδύτην· θὰ τῷ δώσω ὄξυ ἀκόντιον καὶ ἀμφίστομον ξίφος διὰ νὰ ὑπερασπίζεται κατὰ τῶν κυνῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων· θὰ τῷ δωρήσω σανδάλια καὶ θὰ τὸν ἀποστείλω ὅπου ἐπιθυμῇ ἡ καρδιά του καὶ ἡ ψυχὴ του.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ εἶπεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

«Μῆτέρ μου, οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων εἶναι καταλληλότερος ἐμοῦ νὰ δώσῃ τὰ ὄπλα ταῦτα, οὔτε ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἄρχουσιν εἰς τὴν βραχῶδη Ἰθάκην, οὔτε ἐξ ἐκείνων οἵτινες βασιλεύουσιν εἰς τὰς γειτονικὰς νήσους τῆς γονίμου Πηλίδος. Κανείς ἐξ αὐτῶν δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ μὲ ἐμποδίσῃ, ἐὰν ᾔθελα

νά δώσω τὸ τόξον τοῦ Ὀδυσσεύς εἰς τὸν ξένον μου. Ἄλ-
λ' ἐπίστρεψον εἰς τὸν θάλαμόν σου καὶ ἀσχολοῦ εἰς τὰ ἔργα
σου, εἰς τὴν ἡλακάνην καὶ τὸν ἱστόν, διάταξον δὲ τὰς ὑπη-
ρετρίας νὰ τελειώσωσι τὰς ἐργασίας των, διότι ἡ περὶ τῶν
ὀπλων φροντίς ἀνήκει εἰς τοὺς ἀνδρας, καὶ πρὸ πάντων εἰς
ἐμὲ ὅστις εἶμαι κύριος ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ.»

Ἡ Πηνελόπη ἐκπεπληγμένη ἀνέβη εἰς τὰ δώματά της,
ἐπειδὴ ἤκουσεν ἐν τῇ ψυχῇ της τὸν φρόνιμον λόγον τοῦ υἱοῦ
της. Εἰσελθοῦσα δὲ μετὰ τῶν θαλαμηπόλων εἰς τὸν θάλα-
λαμόν της ἔκλαιε τὸν ἀγαπητόν της σύζυγον Ὀδυσσεά μέ-
χρις οὗ ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηναῖ ἐπέχυσεν ἐπὶ τῶν βλεφά-
ρων της γλυκεῖαν νάρκωσιν.

Ἐν τούτοις ὁ θεὸς Εὐμαιος ἔλαβε τὸ κυρτὸν τόξον καὶ τὸ
περιέφερεν· ἀλλ' ὅλοι οἱ μνηστῆρες τὸν ἠπειλήσαν ὁμοθυμα-
δὸν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν καὶ ἔκραζαν.

«Ἀθλίε χοιροβοσκέ, ποῦ φέρεις τὸ τόξον τοῦτο ; Μετ'
ὀλίγον, εἰάν ὁ Ἀπόλλων καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ φανῶσι πρὸς ἡ-
μᾶς εὐνοϊκοί, οἱ κύνες τοὺς ὁποίους τρέφεις θὰ σὲ καταφά-
γῃσι μακρὰν πάσης κατοικίας ἀνθρώπων καὶ πλησίον τῶν
χοίρων σου.»

Ταῦτα εἶπον, ὁ δὲ Εὐμαιος ἐστάθη καὶ ἀπέθεσε τὸ τόξον
εἰς τὸ μέρος ὅπου ἴστατο φοβηθεὶς τὰς ἀπειλητικὰς ἐκείνας
φωνάς. Ἀφ' ἐτέρου καὶ ὁ Τηλέμαχος τὸν ἐπέπληξε καὶ εἶπε.

«Γέρον, φέρε τὸ τόξον μακρύτερον. Δὲν πρέπει νὰ ὑπα-
κούης εἰς ὅλους ἐξίσου καὶ φοβήθῃτι μήπως μολονότι εἶμαι
νεώτερος σὲ ἀποπέμψω εἰς τοὺς ἀγροὺς μετὰ λιθοβολημά-
των, διότι εἶμαι δυνατώτερός σου. Εἴθε νὰ ἦμην ἐπίσης ду-
νατώτερος καὶ τῶν μνηστῆρων τούτων, διότι ἀμέσως θὰ
τοὺς ἐδίωκον αἰσχροῦς ἐκ τῆς οἰκίας μου ὅπου δὲν παύουσι
μηχανώμενοι ἀνόμους πράξεις.»

Ταῦτα εἶπεν, οἱ δὲ μνηστῆρες ἐγέλασαν ἀπὸ καρδίας διὰ
τὸν Τηλέμαχον καὶ ἐλησμόνησαν τὴν ὀργὴν των. Ὁ δὲ Εὐμαιος
λαβὼν τὸ τόξον καὶ φέρων αὐτὸ διὰ τοῦ θαλάμου ἐστάθη
πλησίον τοῦ Ὀδυσσεύς καὶ τὸ ἔθεσεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐν-

δόξου Ὀδυσσεώς. Ἀμέσως ἔπειτα ἐξῆλθε καὶ προσκαλέσας τὴν τροφὸν τῇ εἶπεν.

«Ὁ Τηλέμαχος σὲ διατάττει, συνετὴ Εὐρύκλεια, νὰ κλείσῃς τὰς θύρας τοῦ μεγάρου. Ἐὰν καμμία ἀπὸ σᾶς ἀκούσῃ εἰς τὰς αὐλὰς θόρυβον καὶ γόους ἀνθρώπων, ἃς μὴ διαβῇ τὸ ἐξωτερικὸν κατώφλιον, ἀλλ' ἃς ἐξακουθῇ ἐν σιωπῇ τὸ ἔρχον τῆς.»

Ταῦτα εἶπεν, οἱ δὲ λόγοι του δὲν ἐρρέθησαν εἰς μάτην, διότι ἡ Εὐρύκλεια ἔκλεισε στερεῶς τὰς θύρας τοῦ λαμπροῦ ἀνακτόρου. Ὁ δὲ Φιλοίτιος ἐπήδησε καὶ αὐτὸς ἔξω τῆς αἰθούσης σιωπηλῶς, καὶ μὲ ἐν παλαμάριον ἐκ φλοιῦ δένδρου, κείμενον ὑπὸ τὰ πρόθυρα, ἔδωσε στερεῶς τὰς ἐξωτερικὰς θύρας τῆς αὐλῆς· ἔπειτα δὲ ἐπιστρέψας, ἐκάθισεν εἰς τὴν καθέδραν ἀπὸ τῆς ὁποίας εἶχεν ἐγερθῇ πρὸ ὀλίγου, καὶ προσεῖχεν εἰς ὅσα ἔπραττεν ὁ Ὀδυσσεύς. Ἦδη ὁ ἥρως ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του τὸ τόξον, περιέστρεφεν αὐτὸ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ τὸ ἥρῡνα προσεκτικῶς μήπως ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του ἔφαγον αὐτὸ οἱ σκώληκες. Ἐλέποντες δὲ αὐτὸν οἱ μνηστῆρες ἔλεγον μεταξὺ των.

«Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι μέγας θαυμαστῆς καὶ ἔμπειρος τῶν τόξων· ἴσως ἐν τῇ κατοικίᾳ του ἔχει τοιαῦτα, ἢ ἐπιθυμεῖ νὰ κατασκευάσῃ, καὶ δι' αὐτὸ ὁ κάκιστος αὐτὸς ἀλήτης τὸ παρατηρεῖ τοιουτοτρόπως πανταχόθεν.»

Ἄλλοι πάλιν μεταξὺ τῶν ὑπερηφάνων νέων ἔλεγον.

«Εἴθε εἰς ὅλας του τὰς πράξεις νὰ ἔχῃ τὴν αὐτὴν κακὴν τύχην τὴν ὁποίαν θὰ ἔχῃ καὶ τώρα προσπαθὼν νὰ τανύσῃ τὸ τόξον!»

Ταῦτα ἔλεγον οἱ μνηστῆρες· ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεύς ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του καὶ ἐξηκολούθει νὰ παρατηρῇ προσεκτικῶς τὸ τόξον. Ὅπως ἀνὴρ ἐπιτηδεῖς εἰς τὸ ἄδειν καὶ παίζειν τὴν λύραν τανύει εὐκόλως περὶ τὸν κόλλαβον τοῦ ὀργάνου τὴν ἐκ προβείου ἐντέρου χορδὴν τὴν ὁποίαν προσέδεσεν ἐκατέρωθεν, οὕτω καὶ ὁ Ὀδυσσεύς ἐτάνυσεν αἰφνης τὸ μέγα τόξον, σύρων διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τὴν νευρὰν

ἦτις ἀνέδωκεν ἦχον ὠραῖον, ὅμοιον μὲ φωνὴν χελιδόνος. Ὡλίψις ζωνρά κατέλαβε τοὺς μνηστῆρας, ὅλοι ὠχρίασαν, καὶ συγχράνως ὁ Ζεὺς ἐβρόντησε δυνατὰ, δεικνύων σημεῖον φανερόν· ὁ θεὸς Ὀδυσσεὺς εὐφράνθη διότι ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου τῷ ἐπεμπεν οἰωνόν, ἔλαβε δὲ ἐκ τῆς τραπέζης ἐν ὀξὺ βέλος τὸ ὅποιον εἶχον ἐκβάλει ἐκ τῆς φαρέτρας ὅπου τὰ ἄλλα εὐρίσκοντο ἀκόμη περικεκλεισμένα μέχρις οὗ τὰ δοκιμάσωσιν οἱ Ἕλληνες. Καὶ διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς ὁ Ὀδυσσεὺς ἐκράτει τὴν λαβὴν τοῦ τόξου, διὰ δὲ τῆς ἄλλης ἔσυρε τὴν νευρὰν καὶ τὸ βέλος χωρὶς νὰ ἐγερθῇ ἐκ τοῦ καθίσματός του. Τέλος, ἀφοῦ ἐσκόπευσεν, ἔρριψε τὸ βέλος, τὸ ὅποιον, χωρὶς νὰ μακρυνθῇ τοῦ σκοποῦ, διεπέρασε ταχέως ὅλους τοὺς κρίκους οἵτινες ὑπῆρχον εἰς τὰς χειρίδας τῶν πελέκειν. Τότε ὁ ἦρωας εἶπεν εἰς τὸν υἱόν του.

«Τηλέμαχε, δὲν σὲ κατῆσχυνεν ὁ ξένος ὁ καθήμενος εἰς τὴν ἐστίαν σου. Δὲν ἀπέτυχον τοῦ σκοποῦ, καὶ δὲν ἐχρεώσθην πολλοὺς ἀγῶνας ὅπως τανύσω τὸ τόξον, διότι αἱ δυνάμεις μου εἶναι ἀκόμη ἀκμαῖαι καὶ οἱ μνηστῆρες θὰ παύσωσι πλέον περιφρανοῦντες καὶ ὀνειδίζοντές με. Ἄλλ' ἰδοὺ ἡ στιγμή νὰ προετοιμάσωμεν, ἐνόσω εἶναι ἀκόμη ἡμέρα, τὸ δεῖπνον διὰ τοὺς ἐνταῦθα Ἕλληνας. Ἀκολουθῶντες δὲ θέλομεν διασκεδάσει πάλιν διὰ τῆς μουσικῆς καὶ τῶν ᾠμάτων, τὰ ὅποια στολίζουσι τὰς εὐωχίας.»

Ταῦτα εἰπὼν ἐκίνησε τὰς ὀφρῦς. Ὁ δὲ ἀγαπητὸς υἱὸς τοῦ Τηλέμαχος ἔρριψε περὶ τοὺς ὦμους τοῦ κοπτερόν ξίφος, ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖράς του ἀκόντιον καὶ ἐστάθη ἀστράπτων ὑπὸ χαλκοῦ πλησίον τῆς καθέδρας τοῦ πατρὸς του.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Χ'

Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς ἐτίναξεν ἀπὸ τοῦ σώματος τοῦ τὰ ῥάκη καὶ ἐκράτησεν εἰς τὰς χεῖράς του τὸ τόξον καὶ τὴν πλήρη βελῶν φαρέτραν· πηδήσας δὲ ἐπὶ τοῦ μεγάλου κατωφλίου, διεσκόρπισεν εἰς τοὺς πόδας του τὰ ταχέα βέλη, ἔπειτα δὲ εἶπε πρὸς τοὺς μνηστῆρας.

«Ὁ δύσκολος οὗτος ἀγὼν ἐξετελέσθη· τώρα θὰ ἀποβλέψω εἰς ἄλλον σκοπὸν τὸν ὅποιον εἴθε νὰ ἐπιτύχω καὶ νὰ μὲ δοξάσῃ ὁ Ἀπόλλων!»

Ταῦτα εἰπὼν διέβηκε κατὰ τοῦ Ἀντινόου πικρὸν βέλος. Ὁ νεαρὸς μνηστὴρ ἦτο ἕτοιμος νὰ φέρῃ εἰς τὰ χεῖλη του εὐρὺ μὲ δύο λαβὰς χρυσοῦν ποτήριον, ἡδὴ δὲ διὰ τῶν δύο του χειρῶν τὸ ἐσήκωνε διὰ νὰ πῇ τὸν οἶνον, διότι οὐδὲ ἂν ἐσυλλογίζετο ἐν τῇ ψυχῇ του τὸν θάνατον. Καὶ τίς ἤθελε πιστεύσει ὅτι ἐν μέσῳ τόσων δαιτυμόνων εἰς μόνος ἀνθρώπος, ὅση καὶ ἂν ἦτο ἡ δύναμις του, ἤθελε τὸν παραδώσει εἰς τὴν μαύρην μοῖραν; Ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεὺς τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὸν αὐχένα, ἡ δὲ χαλκίνη αἰχμὴ διεπέρασε τὸν ἀπαλὸν λαιμόν του. Ὁ Ἀντίνοος ἐκλινεν ἀνατραπείς, τὸ ποτήριον διέφυγε τῶν χειρῶν του, κύμα αἵματος ἀνεπήδησεν ἐκ τῶν ῥωθίωνων του καὶ ἀμέσως οἱ πόδες του ὤθησαν μακρὰν του τὴν τράπεζαν· τὰ φαγητὰ ἐκυλίσθησαν κατὰ γῆς, ὁ ἄρτος καὶ τὰ κρέατα ἐκηλιδώθησαν, οἱ δὲ μνηστῆρες, ἅμα τὸν εἶδον, ἐπλήρωσαν τὸν οἶκον ἀλαλαγμοῦ, ἀνεπήδησαν ἀπὸ τοῦ θρόνους των, διέτρεχον ἀτάκτως τὴν αἴθουσαν καὶ παρετήρουν ματαίως τοὺς λαμπροὺς τοίχους· οὐδαμοῦ ὑπῆρχεν ἄσπις ἢ θώραξ. Τότε λοιπὸν ἤρχισαν νὰ ὑβρίζωσι τὸν Ὀδυσσεῆα λέγοντες λόγους ἀπειλητικούς.

«Ξένε, τοὺς ἀνδρας σκοπεύουσι τὰ βέλη σου; Δυστυχίᾳ εἰς σὲ ἰδοὺ ὁ τελευταῖός σου ἀγὼν, ἐγγίζει ἡ ἐσχάτη σου

στιγμή, διότι ἐφόνευσες τὸν ἐπιφανέστερον ἐκ τῶν νέων ἡρώων τῆς Ἰθάκης, καὶ διὰ τοῦτο ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ νήσῳ θὰ σὲ καταφάγωσιν οἱ γῦπες. »

Ἐκαστος αὐτῶν ἔλεγε ταῦτα πρὸς τὸν Ὀδυσσεύα, ἐπειδὴ ἐνόμιζον ἀκόμη ὅτι τὸ βέλος ἐρρίφθη ἐξ ἀπροσεξίας. Οἱ ἄφρονες ! δὲν ἐβλεπον τὸν θάνατον κρεμᾶμενον ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς των ! Ὁ Ὀδυσσεὺς τοὺς ἐκύτταξεν ἀγρίως καὶ ἔκραξε.

« Σκύλοι, ἐνομιζατε λοιπὸν ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ἐπέστρεφον ἐκ τῆς Τρωάδος εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ δι' αὐτὸ κατεστρέφατε τὴν περιουσίαν μου, ἐβιάζατε τὰς ὑπηρετίας μου νὰ κοιμῶνται μαζὴ σας, καὶ ἐζητεῖτε εἰς γάμον τὴν γυναῖκά μου ἐμοῦ ζῶντος, χωρὶς νὰ φοβῆσθε μήτε τοὺς θεοὺς οἵτινες κατοικοῦσι τὸν εὐρύν οὐρανόν, μήτε τὴν ἀναπόφευκτον ἐκδίκησιν τῶν ἀνθρώπων. Τώρα ὅμως σᾶς περιμένει ὅλους ὁ χεῖριστος ὄλεθρος. »

Ταῦτα εἶπεν, ὡχρὸς δὲ φόβος κατέλαβεν ἅπαντας καὶ παρετήρουν πανταχοῦ πῶς νὰ διαφύγωσι τὴν δεινὴν καταστροφὴν. Μόνος δὲ ὁ Εὐρύμαχος εἶπε πρὸς τὸν ἥρωα.

« Ἐὰν ἀληθῶς ᾔσαι ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης Ὀδυσσεὺς καὶ ἐπέστρεψας εἰς τὸν οἶκόν σου, αἱ ἐπιπλήξεις σου εἶναι δικαιοῦσιν. Naί, εἰς τοὺς ἀγρούς σου, εἰς τὴν οἰκίαν σου, οἱ Ἕλληνες διέπραξαν παρανομίας. Ἀλλ' ἤδη ὁ αἴτιος τούτων κεῖται νεκρὸς ἐνώπιόν σου. Ὁ Ἀντίνοος ἐπροξένησεν ὅλον τὸ κακὸν ὅχι διότι ἐπεθύμει δικαίως τὸν ὑμέναιον τοῦτον, ἢ διότι ἦτο ἐρωτόληπτος, ἀλλὰ διότι ἔτρεφεν ἄλλα σχέδια τὰ ὅποια δὲν ἐξεπλήρωσεν ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου. Ἦθελε νὰ βασιλεύσῃ μόνος ἐπὶ τῆς καλῆς Ἰθάκης, καὶ νὰ φονεύσῃ δι' ἐνέδρας τὸν υἱόν σου. Τώρα δὲ ὅτε ἐφονεύθη δικαίως, φείσθητι τοῦ λαοῦ σου. Ἡμεῖς δὲν θὰ βραδύνωμεν, διὰ νὰ σὲ κατευνάσωμεν ἐξ ὀνόματος ὄλων τῶν πολιτῶν, νὰ σὲ ἀποζημιώσωμεν δι' ὅσα ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν εἰς τὸ μέγαρόν σου. Θὰ σοὶ δώσωμεν ἕκαστος χαλκὸν καὶ χρυσὸν ἀξίας εἰκοσι βῶων διὰ νὰ εὐφρανθῇ ἡ καρδία σου. Μέχρις οὗ δὲ πράττωμεν

ταῦτα, κανεῖς δὲν θὰ ἔχῃ δικαίωμα νὰ μέμῃται τὴν ὄψιν σου.»

Πρὸς αὐτὸν ῥάψας βλέμμα τρομερὸν ὁ Ὀδυσσεὺς εἶπεν.

« Εὐρύμαχε, καὶ ἂν μοὶ ἐφέρετε ὅλα τὰ πατρικά σας ἀγαθὰ, καὶ προσετίθεντο ἀκόμη καὶ ἄλλα, ἐγὼ δὲν θὰ ἔπαυον τὴν σφαγὴν πρὶν ἀποτίσωσι τὰ κακουργήματά των ὅλοι οἱ μνηστῆρες. Δύνασθε νὰ ἐκλέξετε ἓν ἐκ τῶν δύο· ἢ νὰ με πολεμήσετε καρτερικῶς ἢ νὰ φύγετε, ὅστις ἤθελεν ὑπεκφυγεῖ τὸν θάνατον καὶ τὴν μοῖραν. Ἀλλὰ δὲν φρονῶ ὅτι θὰ δυνήτῃ κανεὶς ἐξ ὑμῶν νὰ ἀποφύγῃ τὸν δεινὸν ὄλεθρον. »

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας οἱ μνηστῆρες ἡσθάνθησαν λιποθυμοῦσαν τὴν καρδίαν των καὶ λυόμενα τὰ γόνατά των. Τέλος ὁ Εὐρύμαχος εἶπε καὶ ἐκ δευτέρου.

« Φίλοι, ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν θὰ ἀφήσῃ νὰ ἀναπαυθῶσιν αἱ φοβεραὶ χεῖρές του· ἀλλ' ἀφοῦ ἄπαξ ἔδραξε τὸ τόξον καὶ τὴν φαρέτραν, θὰ τοξεύῃ ἀπὸ τοῦ κατωφλίου ἕως οὗ μᾶς φονεύσῃ ὅλους. Ἄς σκεφθῶμεν λοιπὸν νὰ πολεμήσωμεν σύρρακτι τὰ ξίφη σας καὶ ἄς ὁρμήσωμεν κατ' αὐτοῦ ὅλοι συγχρόνως· ἐὰν τὸν ἀπωθήσωμεν μακρὰν τοῦ κατωφλίου καὶ τῶν θυρῶν, θὰ ὁρμήσωμεν εἰς τὴν πόλιν, θὰ φωνάξωμεν νὰ μᾶς βοηθήσωσι, καὶ τότε ὁ ξένος θὰ τανύσῃ τὸ τόξον του διὰ τελευταίαν φορὰν. »

Ταῦτα εἰπὼν ἔσυρε τὸ δίστομον χάλκινον ξίφος του καὶ ὤρμησε κατὰ τοῦ ἥρωος ἐκφέρων τρομερὰς κραυγὰς. Ἀλλὰ τὴν ἰδίαν στιγμὴν ὁ Ὀδυσσεὺς τὸν ἐπρόλαβεν, ἀφῆκε τὸ βέλος, καὶ τὸν ἐπέτυχε πλησίον τοῦ μαστοῦ. Τὸ ταχύ βέλος διεπέρασε τὸ ἥπαρ του, τὸ ξίφος ἔπεσεν ἀπὸ τὰς χεῖράς του, αὐτὸς δὲ περιστραφεὶς ἔπεσεν ἐπὶ τραπέζης τὴν ὁποίαν ἀνέτρεψε, τὰ δὲ φαγητὰ καὶ τὸ ποτήριον ἐκυλίσθησαν κατὰ γῆς. Αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος μὲ καρδίαν ἀλγοῦσαν ἐκτύπησε διὰ τοῦ μετώπου τὸ ἔδαφος καὶ τινασσόμενος ἐλάκτισε διὰ τῶν ποδῶν μακρὰν καθέδραν· τὰ δὲ σκότῃ ἐχύθησαν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του.

Ἐν τούτοις ὁ Ἀμφινόμοις μὲ τὸ ξίφος εἰς τὴν χεῖρα ὤρ-

μησε κατὰ τοῦ ἐνδόξου Ὀδυσσεώς διὰ νὰ ἰδῇ ἂν θὰ κα-
τῶρθανε νὰ παραβιάσῃ τὴν ἐξοδὸν τῶν θυρῶν· ἀλλ' ὁ Τη-
λέμαχος, προλαβὼν αὐτὸν, τῷ κατέφερε κτύπημα μεταξὺ
τῶν δύο ὤμων διὰ τοῦ χαλκίνου ἀκοντίου του καὶ διεπέ-
ρασε τὸ στήθος του. Ὁ Ἀμφινόμος ἔπεσε μετὰ κρότου, καὶ
διὰ τοῦ μετώπου του ἐκτύπησε τὸ ἔδαφος. Ὁ δὲ νικητὴς
ἀφίνων τὸ ἀκόντιον εἰς τὸ σῶμα τοῦ Ἀμφινόμου ὠπισθοχώ-
ρησε, διότι ἐφοβήθη μήπως ἐνῷ θὰ ἀπέσυρεν αὐτὰ ὀρμήσας
τις ἐκ τῶν Ἀχαιῶν τὸν διαπεράσῃ διὰ τοῦ ξίφους του ἢ
τὸν κτυπήσῃ ἄλλως πως. Ἦλθε λοιπὸν πρὸς τὸν πατέρα
του καὶ σταθεῖς πλησίον του τῷ ἀπέτεινε τοὺς ταχεῖς τού-
τους λόγους.

Ἄϊ πάτερ μου, θὰ σοὶ φέρω δύο ἀκόντια, ἓνα θώρακα
καὶ μίαν χαλκίνην περικεφαλαίαν καλῶς προσαρμοζομένην
ἐπὶ τῶν κρατᾶρων σου, θὰ ὀπλισθῶ δὲ καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος καὶ
θὰ ὀπλίσω ἐπίσης τὸν χοιροβοσκὸν καὶ τὸν βουκόλον, διότι
ἐπέστη ἡ στιγμή νὰ καλυφθῶμεν διὰ χαλκοῦ.

Πρὸς τοῦτον ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ συνετώτατος Ὀδυσσεύς.

Ἄσπευσον καὶ ἐπάνελθε ἐνόςῳ θὰ μὲ ὑπερασπίζωσι τὰ
βέλη ταῦτα, μήπως μὲ ἀπωθήσωσιν ἀπὸ τῆς εἰσόδου ὄντα
μόνον.

Ὁ Τηλέμαχος ὑπήκουσεν εἰς τὸν ἀγαπητὸν του πατέρα
καὶ ἔδραμεν εἰς τὸν θάλαμον ὅπου ἦσαν τὰ ὠραῖα ὅπλα,
λαβὼν δὲ τέσσαρας θώρακας, ὀκτὼ ἀκόντια, τέσσαρας χαλ-
κίνας περικεφαλαίας μὲ χαίτας κυματιζούσας, τὰ ἔφερε
ταχέως εἰς τὸν πατέρα του. Πρῶτος δὲ αὐτὸς ἐνεδύθη τὸν
χαλκὸν καὶ ἀμέσως μετ' αὐτὸν οἱ δύο ὑπηρέται ἐκαλύφθη-
σαν μὲ τὰ ὠραῖα ὅπλα των καὶ ἐστάθησαν πλησίον τοῦ ἐν-
δόξου καὶ ἐμπειροπολέμου Ὀδυσσεώς. Οὗτος δὲ ἐνόςῳ μὲν
εἶχε βέλη ἐτάνυε τὸ τόξον του ἀδιακόπως καὶ ἐκτύπα εἰς
τὴν αἴθουσαν τοὺς μνηστῆρας τὸν ἓνα μετὰ τὸν ἄλλον, ἐστρώ-
νετο δὲ τὸ ἔδαφος ὑπὸ πτωμάτων. Ἀλλ' ὅταν ἐτελείωσαν
τὰ βέλη εἰς τὸν βασιλεῖα τρεφύοντα, τότε τὸ μὲν τόξον ἀπ-
έθεσεν οὗτος πρὸ τοῦ κατωφλίου καὶ τὸ ἐστήριξεν ἐπὶ τοῦ

λαμπροῦ τοίχου, ἐκάλυψε δὲ τὸ στήθος του διὰ τοῦ τετραπύερμου θώρακος. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἔθεσε τὴν χαλκίνην περικεφαλαίαν μετὰ τὴν κυματίζουσαν χαίτην καὶ τέλος ἤρπασε δύο ἀκόντια ἀστράπτοντα ὑπὸ χαλκοῦ.

Ἐπὶ ἤρχεν εἰς τὸν στερεὸν τοῖχον τῆς μεγάλης αἰθούσης, ὀρίζοντες μὲ τὸν ἀνώτερον ὄροφον, θύρα μὲ βαθμίδας, μυστικὴ ἐξόδος ἣτις ἔφερεν ἔξω τοῦ λαμπροῦ μεγάρου καὶ τὴν ὁποίαν ἐκλείον δύο σανίδες στερεῶς προσαρμοζόμεναι. Ὁ Ὀδυσσεὺς διέταξε τὸν θεῖον Εὐμαιον νὰ ἐπιτηρῇ αὐτὴν ἱστάμενος πλησίον τῆς μόνης καὶ στενῆς ἐξωτερικῆς ὁπῆς.

Ἐν τούτοις ὁ Ἀγέλαος ἀποτεινὼν τὸν λόγον πρὸς ἅπαντας εἶπε.

«Φίλοι, δὲν εἴμπορεῖ κανεὶς ἀπὸ σᾶς νὰ ὑπερβῇ τὴν ἐξωτερικὴν θύραν, νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν λαὸν καὶ νὰ ζητήσῃ βοήθειαν; τότε ὁ ἄνθρωπος οὗτος θὰ ἐτάνυε τὸ τόξον του διὰ τελευταίαν φεράν.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ αἰγοβοσκὸς Μελάνθιος.

«Εὐγενῇ Ἀγέλαε, δὲν εἶναι δυνατόν τοῦτο, διότι ἡ θύρα εἶναι πολὺ στενὴ καὶ δύσκολον τὸ στόμιον τῆς ἐξόδου, εἰς δὲ καὶ μόνος ἀνὴρ, εἴαν ἦναι ἀνδρείος, δύναται νὰ μᾶς σταματήσῃ ὅλους. Ἀλλὰ θαρρεῖτε, θὰ σᾶς φέρω ὅπλα ἀπὸ τὸν ἄνω θάλαμον, διότι ἐκεῖ βεβαίως ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ ἐνδοξὸς υἱὸς του θὰ τὰ ἐκλείσαν.»

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Μελάνθιος ἀνέβη εἰς τὴν ἀποθήκην τῶν ὅπλων διὰ τῶν ἐσωτερικῶν βαθμίδων τῆς αἰθούσης, λαβὼν ἥε δώδεκα θώρακας, ἄλλα τόσσα ἀκόντια καὶ ἰσαριθμοὺς χαλκίνας περικεφαλαίας μετὰ κυματίζουσαν χαίτην, τὰ μετέφερε ταχέως καὶ τὰ ἔδωκεν εἰς τοὺς μνηστῆρας.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του λειποθυμοῦσαν καὶ τὰ γόνατά του λυόμενα ὅταν εἶδεν εἰς τὰ στήθη των λάμποντα τὰ ὅπλα καὶ εἰς τὰς χεῖράς των τὰ μακρὰ ἀκόντια· ἐνόησε τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου καὶ ἀπέτεινε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ ταχέως ταχέως λόγους.

«Τηλέμαχε, ἴσως καμνία ἐκ τῶν γυναικῶν ἢ ὁ ἀπίστος Μελάνθιος μᾶς ἐξέθεσεν εἰς σκληρὰν πάλην.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος:

«ὦ πάτερ μου, ἐγὼ ἔκαμα τὴν ἀπροσεξίαν ταύτην, καὶ ἐγὼ μόνος εἶμαι ἐνοχος, διότι ἄφησα τὴν θύραν τοῦ θαλάμου ἀνοικτὴν καὶ ὁ ἀνθρωπὸς τῶν ἦτο προσεκτικώτερος ἀπὸ ἐμέ. Ὑπαγε λοιπὸν, θεῖε Εὐμαιε, κλείσον τὴν θύραν καὶ παρατήρησον καλῶς ἐάν ἐπραξε ταῦτα γυνή τις, ἢ ὁ υἱὸς τοῦ Δολίου Μελάνθιος, τὸν ὅποιον καὶ ὑποπτεύω.»

Ἐν ᾧ ἀντήλλασσον τοὺς λόγους τούτους, ὁ Μελάνθιος μετέβη καὶ ἐκ δευτέρου εἰς τὸν θάλαμον διὰ νὰ μεταφέρῃ ὅπλα, ὁ δὲ πιστὸς Εὐμαιὸς τὸν εἶδε καὶ πλησιάσας τὸν Ὀδυσσεῆα εἶπε.

«Θεῖε υἱὲ τοῦ Λαέρτου, ἀνεγνώρισα τὸν κακὸν ὑπηρέτην περὶ τοῦ ὁποίου εἵχομεν ὑποψίας. Εἶπέ μοι λοιπὸν καθαρὰ, νὰ τὸν φονεύσω ἐάν ἦμαι ἰσχυρότερος ἢ νὰ σοὶ τὸν φέρω εἰδῶ διὰ νὰ ἀποτίσῃ τὰ τρομερὰ κακουργήματα ὅσα ἐσκέφθη ἐν τῷ οἴκῳ σου;»

Πρὸς τοῦτον δὲ εἶπεν ὁ Ὀδυσσεύς.

«Ὁ υἱὸς μου καὶ ἐγὼ θὰ ἀναχαιτίσωμεν τοὺς μνηστῆρας, ὅση καὶ ἂν ἦναι ἡ ὀρμή των. Σεῖς δὲ οἱ δύο, συλλάβετε τὸν Μελάνθιον, δέσατέ τον χειρὰς καὶ πόδας, ρίψατέ τον εἰς τὸν θάλαμον καὶ περιτυλίξατέ τον μὲ σχοινίον· πρὶν κλείσετε δὲ τὰς θύρας κρεμάσατέ τον εἰς ὑψηλὴν στήλην ὅπου ζῶν οὕτω ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον νὰ ὑποφέρῃ τρομεροὺς πόνους.»

Ταῦτα εἶπεν, οἱ δύο δὲ ὑπηρέται ὑπήκουσαν καὶ ἔδραμον εἰς τὸν ἀνώτερον θάλαμον χωρὶς νὰ τοὺς ἐννοήσῃ ὁ Μελάνθιος, ὅστις εἶχεν ἤδη εἰσέλθει εἰς αὐτόν. Ἐνῷ δὲ οὗτος ἀνεζήτει εἰς ὅλας τὰς γωνίας ὅπλα, ἐκεῖνοι ἐστάθισαν ἔξω, ἑκατέρωθεν τοῦ κατωφλίου. Μετ' ὀλίγον ὁ αἰγόβοσκός ἐξηλθε κρατῶν εἰς τὴν μίαν χεῖρα λαμπρὰν περικεφαλαίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην παλαιὸν θώρακα τὸν ὅποιον ἄλλοτε ἐφόρει κατὰ τὴν νεότητά του ὁ ἥρωας Λαέρτης καὶ ὅστις πρὸ πολλοῦ ἔκειτο ἐκεῖ λησμονημένος καὶ ἔχων λελυμέναις τὰς βάτας

τῶν λωρίων. Ὁ Φιλοτίος καὶ ὁ Εὐμαιος ἐπήδησαν ἐπὶ τοῦ Μελάνθιου, τὸν συνέλαβον, τὸν ἔσυρον ἐντὸς τοῦ θαλάμου ἀπὸ τῶν τριχῶν, τὸν κατέβαλον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους θλιβόμενον ἐνδομύχως καὶ ἔδесαν μὲ χονδρὰ σχοινία τοὺς δύο του πόδας καὶ τὰς δύο του χεῖρας τὰς ὑποίας ἔστρεψαν ὀπισθεν τῆς ῥάχεώς του ὅπως τοὺς διέταξεν ὁ θεὸς Ὀδυσσεύς· ἔπειτα δὲ περάσαντες περὶ τὸ σῶμά του σχοινίον πλεκτόν, τὸν ἀνήρτησαν ἐπὶ ὑψηλῆς στήλης μέχρι τῶν δοκῶν, καὶ τότε ὁ Εὐμαιος τῷ ἀπέτεινε τοὺς πικροὺς τούτους λόγους.

«Τώρα, Μελάνθιε, θὰ ἀγρυπνήσης ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὴν μαλακὴν ταύτην κλίνην καθὼς σοῦ πρέπει. Ἡ θυγάτηρ τῆς αὐγῆς, ἐξερχομένη ἀπὸ τὰ ρεῖθρα τοῦ Ὀκεανοῦ, δὲν θὰ μείνῃ ἀόρατος ἀπὸ τὰ βλέμματά σου κατὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν συνειθίζεις νὰ φέρῃς εἰς τοὺς μνηστῆρας τὰς αἰγας τὰς προωρισμένας διὰ τὸ συμπόσιόν των.»

Εἰπόντες ταῦτα τὸν ἀφῆκαν κρατούμενον ὑπὸ ἐπαράτων δεσμῶν· ἔπειτα δὲ, ἐνδυθέντες τὰς πανοπλίας, ἔκλεισαν τὴν λαμπρὰν θύραν καὶ ἐπέστρεψαν πλησίον τοῦ ἐμπειροπολέμου καὶ πολυμηχάνου Ὀδυσσεῶς. Ἐκεῖ, μένεα πνέοντες, αἱ μαχηταὶ ἴσταντο ἀπέναντι ἀλλήλων· τέσσαρες ὑπερήσπιζον τὸ κατώφλιον, ἀπέναντι δὲ ἄθροισμα ἐκ πολλῶν καὶ ἀνδρείων ὤρμων ἐν τῇ αἰθούσῃ. Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ κόρη τοῦ Διὸς Ἀθηνᾶ, λαβοῦσα τὴν μορφήν καὶ τὴν φωνὴν τοῦ Μέντορος, ἐπλησίασε τὸν Ὀδυσσεά ὅστις ἰδὼν αὐτὴν κατεχάρη καὶ ἔκραξε.

«Μέντορ, ἔλθε νὰ ἀπομακρύνῃς ἀπὸ ἡμᾶς τὸν κίνδυνον· ἐνθυμήθητι τὸν ἀγαπητὸν σύντροφόν σου, τὸν σύγχρονόν σου ὅστις πάντοτε σὲ εὐεργέτει.»

Ταῦτα ἔλεγε, καθ'ἑαυτὸν ὅμως ὑπώπτευεν ὅτι ἦτο αὐτὴ αὕτη ἡ Ἀθηνᾶ. Ἀφ' ἐτέρου οἱ μνηστῆρες ἐνεθάρρουν ἀλλήλους διὰ κραυγῶν. Πρῶτος δὲ ὁ υἱὸς τοῦ Δαμάστορος Ἀγέλαος ὠνειδίσεν αὐτήν.

«Μέντορ, πρόσεξον μήπως σὲ πείσῃ διὰ τῶν λόγων τοῦ ὁ Ὀδυσσεύς νὰ πολεμήσῃς τοὺς μνηστῆρας διὰ νὰ τὸν ὑπε-

ρασπίδος. Ἴδού ἡ σκέψις μας καὶ δὲν ἀμφιβάλλω περὶ τῆς πραγματοποιήσεως αὐτῆς. Ἀφοῦ φονεύσωμεν τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν τοῦ, ἐπειτα θὰ φονευθῇ καὶ σὺ δι' ὅσα ἐπιθυμοῖς νὰ πράξης ἐντὸς τῆς οἰκίας, θὰ πληρώσῃς τὰ πάντα διὰ τῆς κεφαλῆς σου, ὁ χαλκὸς θὰ θριαμβεύσῃ κατὰ τῶν δυνάμεών σου, καὶ θὰ ἐνώσωμεν μὲ τὴν παρουσίαν τοῦ Ὀδυσσεὺς τὰ κτήματά σου καὶ τοὺς θησαυροὺς σου· τέλος δὲν θὰ ἀφήσωμεν μήτε τοὺς υἱοὺς σου, μήτε τὰς θυγατέρας σου, μήτε τὴν ἐντιμον σύζυγόν σου νὰ ζήσωσιν εἰς τὴν οἰκίαν σου καὶ νὰ περιφέρονται εἰς τὴν Ἰθάκην.»

Ταῦτα εἶπεν, αἱ ἀπειλαὶ δὲ αὗται κῆρυξαν τὴν ὀργὴν τῆς θεᾶς ἥτις ἀπέτεινε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Λαέρτου τοὺς ὀργίλους τούτους λόγους.

Ἐὐδοσεῦ, δὲν ἔχεις πλέον ἔλῃν τὴν δυνάμιν σου μήτε τὴν ἀνδρείαν μεθ' ἧς, ἐπὶ ἐννέα ἔτη εἰς τὰ πεδία τῆς Τρωάδος, ἐπολέμεις ἀδιακόπως διὰ τὴν λευκὴν Ἑλένην, καὶ ἐφόνευες πλείστους ἥρωας εἰς τὰς τρομερὰς συμπλοκάς, ἐξεπόρθησας δὲ διὰ τῶν συμβουλῶν σου τὴν εὐρύχωρον πόλιν τοῦ Πριάμου· πῶς λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἐν μέσῳ τῶν κτημάτων σου, διστάζεις νὰ φανῇς γενναῖος ἀπέναντι τῶν μνηστήρων; Λάβε θάρρος, υἱέ μου, καὶ μένε πλησίον μου· βλέπε δὲ εἰς ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν σου ὁ Μέντωρ ἡξεύρει νὰ ἀποδίδῃ τὰς εὐεργεσίας σου.»

Οὕτως ὠμίλησεν ἡ θεὰ, ἀλλὰ δὲν ἔδωκεν ἀμέσως εἰς τὸν ἥρωα τὴν ἀναποφάσιστον εἰσέτι νίκην, διότι ἤθελε νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀνδρείαν τοῦ καὶ τὴν τοῦ ἐνδοξοῦ υἱοῦ τοῦ. Λαβοῦσα δὲ σχῆμα χελιδόνος περιέπτῃ καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ δοκοῦ τινος τῆς λαμπρᾶς αἰθούσης. Ἐν τούτοις ὁ υἱὸς τοῦ Λαμάστορος Ἀγέλαος, ὁ Εὐρύνομος, ὁ Ἀμφιμέδων, ὁ Δημοπτόλεμος, ὁ υἱὸς τοῦ Πολύκτορος Πείσανδρος καὶ ὁ ἐνδοξὸς Πόλυβος παρώτρυναν τοὺς μνηστῆρας, διότι ἐξ ὧν ὅσοι δὲν εἶχον φονευθῇ καὶ ἐπολέμουν διὰ τὴν ζωὴν των, αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἀνδρείοτεροι. Οἱ ἄλλοι εἶχον ἤδη δαμασθῇ ὑπὸ τοῦ

τόξου καὶ τῶν ταχέων βελῶν. Εἶπε δὲ ὁ Ἀγέλαος ἀπει-
θύνων τὸν λόγον πρὸς ὅλους.

« Φίλοι, ὁ ἄνθρωπος οὗτος θὰ ἀφήσῃ τέλος νὰ ἀναπαυ-
θῶσιν αἱ ἀδάμαστοι χεῖρές του. Ἰδέτε! ὁ Μέντωρ ἀνεχώ-
ρησεν ἤδη, ἀφοῦ ἐκαυχῆθη μόνον ματαίως, οἱ δὲ ἀντίπαλοί
μας εἶναι μόνον πλησίον τῆς πρώτης θύρας. Μὴ ῥίπτετε λοι-
πὸν ὅλα τὰ μακρὰ ἀκόντιά σας, ἀλλὰ δεῦτε ἀκοντίσατε
πρῶτον οἱ ἐξ καὶ ἴσως δώσῃ ὁ Ζεὺς νὰ πέσῃ ὁ Ὀδυσσεὺς
καὶ κερδίσωμεν τὴν νίκην. Ἀφοῦ δὲ πέσῃ αὐτός, μὴ σᾶς μέ-
λει διὰ τοὺς ἄλλους. »

Ταῦτα εἶπεν, ἐκεῖνοι δὲ μετὰ προθυμίας ἐρρίψαν τὰ ἀκόν-
τια, ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ κατέστησεν αὐτὰ ἀβλαβῆ· τὸ μὲν ἐκτύ-
πησε τὸ κατώφλιον, τὸ ἄλλο τὴν θύραν, καὶ τὸ ἄλλο τὰ
πλάγια τοῦ τοίχου. Ἀφοῦ δὲ τὰ ἀκόντια τῶν μνηστῆρων ἀπέ-
τυχον τοῦ σκοποῦ, τότε ὁ θεὸς καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεὺς εἶπε.

« Φίλοι, ἦλθεν ἡ σειρὰ μας τώρα νὰ κτυπήσωμεν τοὺς
μνηστῆρας οἵτινες ἐπιθυμοῦσι νὰ μᾶς θυσιάσωσι πρὸς ἐπίμε-
τρον τῶν προτέρων κακουργημάτων των. »

Ταῦτα εἶπεν, ὅλοι δὲ, ἀφοῦ ἐσκόπευσαν ἐρρίψαν τὰ ἀκόν-
τιά των· καὶ ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς διεπέρασε τὸν Δημοπτόλεμον,
ὁ δὲ Τηλέμαχος τὸν Εὐρύαδην, ὁ δὲ Εὐμαῖος τὸν Ἐλάτον, ὁ
δὲ Φιλοίτιος τὸν Πείσανδρον. Ἀμέσως δὲ καὶ οἱ τέσσαρες ἔ-
δακον τὸ ἔδαφος. Τότε οἱ μὲν ἄλλοι μνηστῆρες κατέφυγον
εἰς τὴν ἄκραν τῆς αἰθούσης, οἱ δὲ νικηταὶ ὥρμησαν καὶ ἀνέ-
συρον ἀπὸ τὰ πτώματα τὰ μακρὰ ἀκόντια.

Ἐκ δευτέρου οἱ μνηστῆρες ἐρρίψαν μετὰ προθυμίας τὰ
ἀκόντια των, ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ τὰ κατέστησε καὶ πάλιν ἀβλα-
βῆ· τὸ μὲν ἐκτύπησε τὸ κατώφλιον, τὸ ἄλλο τὴν θύραν
καὶ τὸ ἄλλο τὰ πλάγια τῆς θύρας. Ὁ Ἀμφιμέδων ἐκτύπη-
σεν ἀκροθιγῶς τὴν χεῖρα τοῦ Τηλεμάχου καὶ ἡ χαλκίνη αἰ-
χμὴ ἔξεσε τὴν ἐπιδερμίδα του. Ὁ Κτήσιππος, ἀνωθεν τῆς
ἀσπίδος τοῦ Εὐμαίου, διεύθυνε τὸ μακρὸν του ἀκόντιον καὶ
ἐπλήγωσεν ἐλαφρῶς τὸν ὠμόν του, τὸ δὲ ἀκόντιον ἔπεσεν
ὀπισθεν τοῦ ἐπὶ τοῦ ἔδαφους.

Ἀμέσως ἔσσαν αἰχμηρὰ ἀκόντια ἐπέταξαν ἐπὶ τοῦ πλῆθους τῶν μνηστήρων· καὶ ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς ἐκτύπησε τὸν Εὐρυδάμαντα, ὁ δὲ Τηλέμαχος τὸν Ἀμφιμέδοντα, ὁ δὲ Εὐμαιος τὸν Πόλυβον, ὁ δὲ Φιλοίτιος τὸν Κτήσιππον. Καυχώμενος δὲ διὰ τοῦτο ὁ βουκόλος εἶπεν.

αἴΩ υἱὲ τοῦ Πολυθέρσου, αὐθάδῃ σκῶπτα! δὲν θὰ ὁμιλήσης πλέον ὑπερφάνως, παρασυρόμενος ὑπὸ τῆς ἀσυνείας σου, παραχώρησον δὲ τὸν λόγον εἰς τοὺς θεοὺς, διότι εἶναι ἰσχυρότεροι. Τὸ κτύπημα τοῦτο εἶναι ἀνταπόδοσις τοῦ δώρου τῆς φιλοξενίας τὸ ὅποιον ἔδωκες εἰς τὸν θεῖον Ὀδυσσεά ὅτε ἐζήτει ἐλεημοσύνην ἐν τῇ οἰκίᾳ σου.»

Οὕτως ὠμίλησεν ὁ βουκόλος. Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπλήγωσε διὰ τοῦ ἀκοντίου του τὴν υἱὸν τοῦ Δαμάστορος, ὁ Τηλέμαχος ἐβύθισεν εἰς τὰς λαγόνas τοῦ υἱοῦ τοῦ Εὐήναρος Λεωκρίτου τὸ χαλκαῦν ἀκόντιόν του ὃπερ διεπέρασε τὸ σῶμά του· ἔπεσε δὲ οὗτος καὶ ἐκτύπησε τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ μετώπου του.

Τότε ἡ Ἀθηναῖ ἐκ τῆς ὀροφῆς τῆς αἰθούσης ἔσεισεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν μνηστήρων τὴν φοβεράν αἰγίδα της. Τούτων δὲ αἱ καρδίαι ἐπτοήθησαν, καὶ ἔφυγον ὅλοι ἐκτὸς ἑαυτῶν ὡς αἱ βόες μεγάλης ἀγέλης τοὺς ὁποίους διώκει καὶ διασκορπίζει κατὰ τὰς μακρὰς ἡμέρας τοῦ ἔαρος οἰστρος ποικιλόχρους.

Ὅπως οἱ γαμφώνυχοι καὶ κυρτόρραμφοι γῦπες, πρὸς χαρὰν τῶν γεωργῶν, ἐπιπίπτουσιν ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν ὀρέων κατὰ τοῦ σμήνους τῶν πτηνῶν, τὰ διώκουσιν ἐντρομα ἀπὸ τὰς πεδιάδας μέχρι τῶν νεφῶν, τὰ φθάνουσι καὶ τὰ ἐξολοθρεύουσι, διότι δὲν ἔχουσι μῆτε δύναμιν μῆτε καταφύγιον· οὕτω καὶ οἱ νικηταὶ ὥρμησαν εἰς τὴν αἶθουσαν κατὰ τῶν τεταραγμένων μνηστήρων καὶ τοὺς ἐκτύπων πανταγόθεν. Ὁ θόρυβος δὲ τῶν κτυπημάτων καὶ αἱ στεναγμοὶ ἀντήχουν εἰς τὸ ἀνάκτορον καὶ τὸ ἔδαφος ἐπλημμύρησεν ἀπὸ αἵμα.

Τέλος ὁ Δειώδης ἐρρίφθη πρὸ τοῦ Ὀδυσσεως, ἐνηγκάλισθη

τὰ γόνατά του, τὸν ἰκέτευσε καὶ τῷ ἀπέτεινε τοὺς ταχεῖς
τούτους λόγους.

«Σὲ καθικετεύω, υἱὲ τοῦ Λαέρτου, λυπήσου με, φείσθητι
τῆς ζωῆς μου. Σοὶ ὀρκίζομαι, πατὴρ εἰς τὴν οἰκίαν σου δὲν
ἔπραξα ἢ εἶπον τίποτε ἀπρεπὲς πρὸς τὰς γυναῖκάς σου, ἀλ-
λ' ἐξ ἐναντίας προσεπάθουν νὰ ἐμποδίσω τοὺς ἄλλους μνη-
στῆρας οἵτινες τὰς ἠτίμαζον. Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην νὰ τοὺς
ἐμποδίσω ἀπὸ τοῦ νὰ κακουργῶσι, καὶ δικαίως ἐτιμωρήθη-
σαν διὰ τὴν ἀσυνεσίαν των. Ἐγὼ ἤμην ὁ μάντις των καὶ
ὄχι ὁ συνένοχός των· πρέπει λοιπὸν νὰ ἀποθάνω ὡς αὐτοί;
Δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον εἰς τὸ μέλλον ἀμοιβὴ διὰ τὰς καλὰς
πράξεις;»

Ὁ Ὀδυσσεὺς ῥίψας πρὸς αὐτὸν τρομερὸν βλέμμα ἔκραξεν.

«Ἐὰν καυχᾶσαι ὅτι ἦσο μάντις μεταξὺ τῶν τολμηρῶν
τούτων, δὲν ἐπιθύμησας ὅμως ὡς αὐτοὶ τὴν γλυκεῖαν στιγ-
μὴν τῆς μὴ ἐπιστροφῆς μου; δὲν ἐπιθύμησας νὰ νυμφευθῇς
τὴν ἀγαπητὴν μου σύζυγον καὶ νὰ γεννήσῃς ἐξ αὐτῆς τέ-
κνα; Ἀποθάνον λοιπὸν, διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποφύ-
γῃς τὸν θλιβερὸν θάνατον.»

Ταῦτα εἰπὼν ὕψωσε διὰ τῆς στιβαρᾶς χειρὸς του τὸ ξί-
φος τὸ ὁποῖον ἐκπνέων ὁ Ἀγέλαος ἀφῆκε νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ
ἐδάφους καὶ διεπέρασε τὸν λαιμὸν του. Ὁ δυστυχὴς ὠμίλει
ἀκόμη ὅταν ἡ κεφαλὴ του ἐκυλίσθη εἰς τὴν κόνιν.

Ὁ αἰοιδὸς Φῆμιος, υἱὸς τοῦ Τερπίου, ἀπέφυγε τὴν σκλη-
ρὰν μοῖραν, διότι αὐτὸς ἐξ ἀνάγκης ἔφαλλε μεταξὺ τῶν αὐ-
θαδῶν μνηστέρων. Κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα τὴν ἀρμονικὴν λύ-
ραν του, καὶ ὄρθιος πλησίον τῆς βαθμιδωτῆς θύρας ἐσκέπτετο
ἐὰν ἔπρεπε νὰ ἐξέλθῃ διὰ νὰ καθῇ εἰς τὴν αὐλὴν παρὰ
τὸν βωμὸν τοῦ Ἑρκείου Διὸς ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ὁ Λαέρτης καὶ
ὁ Ὀδυσσεὺς εἶχον καύσει πολλοὺς μηροὺς ταύρων, ἢ ἐὰν
ἦτο προτιμότερον νὰ γονυπετήσῃ πρὸ τοῦ Ὀδυσσεύος διὰ
νὰ ζητήσῃ τὸ ἔλεός του. Τὸ τελευταῖον ταῦτο μέτρον ἐφάνη
εἰς αὐτὸν καλλίτερον. Ἀποθέσας λοιπὸν κατὰ γῆς τὴν λύ-
ραν του μεταξὺ τοῦ κρατῆρος καὶ τοῦ ἀργυροῦλου θρόνου,

ἐρρίφθη πρὸ τοῦ Ὀδυσσεύς, περιέβαλε διὰ τῶν χειρῶν του τὰ γόνατα τοῦ ἥρωος, καὶ τὸν παρεκάλεισεν ἀποτείνων πρὸς αὐτὸν τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους.

«Σὲ ἱκετεύω, ὦ υἱὲ τοῦ Λαέρτου, ἐλέησόν με καὶ φείσθητι τῆς ζωῆς μου, διότι βραδύτερον θὰ λυπηθῆς ἐὰν φονεύσῃς αἰοιδὸν ὅστις ψάλλει τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Εἶμαι αὐτοδίδακτος εἰς τὴν τέχνην μου καὶ θεὸς τις ἐνέβαλεν εἰς τὸ πνεῦμά μου τὰ ποικίλα ἄσματα καὶ εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου νὰ ψάλλω καὶ σὲ ὡς θεόν. Μὴ ἐπιθυμήσῃς λοιπὸν τὸν θάνατόν μου. Ὁ ἀγαπητὸς υἱός σου Τηλέμαχος θὰ σοὶ εἴπῃ ὅτι οὐδέποτε ἐκουσίως ἐκάθησα εἰς τὴν οἰκίαν σου μὲ τὸ πλῆθος τῶν μνηστήρων διὰ νὰ ψάλλω κατὰ τὰ συμπόσια των· ἀλλ' αὐτοί, ὄντες πολλοὶ καὶ δυνατοί, μὲ ἠνάγκαζον νὰ τοὺς ἀκολουθῶ.»

Τοιαύτη ἦτο ἡ παράκλησίς του, ὃ δὲ Τηλέμαχος ὅστις τὸν ἤκουσεν, ἐπλησίασε τὸν πατέρα του καὶ εἶπε.

«Φείσθητι αὐτοῦ, καὶ μὴ κτυπήσῃς ἄνθρωπον ὅστις δὲν εἶναι διόλου ἐνοχος· ἅς σώσωμεν ἐπίσης καὶ τὸν κήρυκα Μένδοντα ὅστις εἰς τὴν οἰκίαν μὲ ἐπεριποιεῖτο ὅτε ἤμην παιδίον, ἐκτὸς ἐὰν τὸν ἐφόνευσεν ὁ Φιλοίτις ἢ ὁ Εὐμαιος, ἧ ἔπεσεν ὑπὸ τὰ κτυπήματά σου.»

Ταῦτα εἶπεν, ἤκουσε δὲ αὐτὸν ὁ συνετὸς Μένδων, ὅστις τρέμων εἶχεν ὀλισθήσει ὑπὸ τὴν καθέδραν του καὶ περιτυλιχθεὶς μὲ δέρμα βοῆς πρὸ ὀλίγου σφαγέντος εἶχεν ἀποφύγει τὸν ὀδυνηρὸν θάνατον. Ἀμέσως λοιπὸν ἐμφανισθεὶς, ἀπέρριψε τὸ βόειον δέρμα, ἐρρίφθη πρὸ τοῦ Τηλεμάχου, περιέβαλε μὲ τὰς χειρὰς του τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ τὸν ἱκέτευσεν ἀποτείνων πρὸς αὐτὸν τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους.

«Αφίλε, ἰδοὺ ἐγώ, φείσθητί μου καὶ εἰπὲ εἰς τὸν πατέρα σου νὰ ἀποστρέψῃ μακρὰν ἐμοῦ τὴν ἀδάμαστον δύναμίν του καὶ τὸν κοπτερὸν χαλκόν του, διότι εἶναι ἀκόμη ὠργισμένος ἐναντίον τῶν μνηστήρων οἵτινες τὰ πλούτη του κατέτρωγον καὶ σὲ περιεφρόνου.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ μειδιάσας εἶπεν ὁ Ὀδυσσεύς.

«Θάρρει, ἤδη ὁ υἱός μου ἐζήτησε τὴν χάριν σου καὶ σὲ ἔσωσεν ἵνα ἐν τῇ ψυχῇ σου γνωρίζῃς καὶ λέγῃς ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶναι προτιμότερα τῆς κακίας. Ἄλλ' ἐξελθε τοῦ οἴκου μετὰ τοῦ Φημίου καὶ καθήσατε εἰς τὴν αὐλὴν μακρὰν τῆς σφαγῆς διὰ νὰ ἀποτελειώσω ἐδῶ ὅ,τι μένει νὰ πράξω.»

Ταῦτα εἶπεν, ἐκεῖνοι δὲ ἐξῆλθον τῆς αἰθούσης, ἐκάθισαν παρὰ τὸν βωμὸν τοῦ μεγάλου Διὸς καὶ περιέφερον πανταχοῦ τὰ ἀνήσυχα βλέμματά των, διότι ἀδιακόπως περιέμενον τὸν θάνατον. Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς περιέφερε τὸ βλέμμα του εἰς τὴν οἰκίαν του διὰ νὰ ἰδῇ μήπως κανεὶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν του ἐξῆ ἀκόμη καὶ ἀπέφυγε τὴν σκληρὰν μοῖραν· ἀλλὰ τοὺς εἶδεν ὅλους ἐκτάδην κειμένους εἰς τὸ αἶμα καὶ τὴν κόνιν. Ὅπως οἱ ἰχθὺς τοὺς ὁποίους δι' εὐρυχώρου δι-
κτύου ἀνασύρουσιν οἱ ἄλιεῖς ἐκ τῆς βαθείας θαλάσσης, κείμε-
νοι ἐπὶ τῆς ψάμμου, παθοῦσι τὴν ὑγρὰν κατοικίαν καὶ μετ' ὀλίγον ἐκπνέουσιν ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ καυστικοῦ ἡλίου, οὕτω καὶ οἱ μνηστῆρες ἐκείντο κατὰ σωρούς. Τότε δὲ ὁ Ὀ-
δυσσεὺς εἶπε πρὸς τὸν Τηλέμαχον.

«Τηλέμαχε, σπεῦσον νὰ καλέσῃς τὴν τροφὴν Εὐρύκλειαν, διότι ἐπιθυμῶ νὰ τῇ ὁμιλήσω.

Ὁ νέος ἤρως ὑπήκουσεν εἰς τὸν ἀγαπητὸν πατέρα του καὶ ἀνοίξας τὴν θύραν εἶπε πρὸς τὴν τροφὴν Εὐρύκλειαν.

«Τρέξε πλησίον μας, γραῖα Εὐρύκλεια, οὐ ἥτις ἐπιστατεῖς ἐδῶ τὰς ὑπηρετρίας τοῦ οἴκου· ἔλθε, ὁ πατήρ μου σὲ κράζει, καὶ θέλει νὰ σοὶ ὁμιλήσῃ.»

Ταῦτα εἶπεν, οἱ δὲ λόγοι του δὲν ἐρρέθησαν εἰς μάτην, διότι ἡ Εὐρύκλεια ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ λαμπροῦ μεγάρου καὶ ἠκολούθησε τὸν Τηλέμαχον. Εὔρε δὲ τὸν Ὀδυσσεῆα πε-
ρικυκλωμένον ὑπὸ πτωμάτων, μεμολυσμένον ὑπὸ αἵματος καὶ κόνεως. Ὅπως ὁ λέων προβαίνει ἀφοῦ κατέφαγε ταῦ-
ρον διανυκτερεύοντα ἐν τῇ ἐξοχῇ, τὸ δὲ στῆθός του καὶ αἰ-
σιαγόνες του εἶναι καθημαγμέναι, καὶ ἡ θέα του τρομερὰ,
οὕτω καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐμολύνθη καὶ τοὺς πόδας καὶ τὰς
χεῖρας. Ἡ γραῖα εἰς τὴν θέαν τῶν πτωμάτων καὶ τῶν κυ-

μάτων ἐκείνων τοῦ αἵματος ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἐκφέρῃ κραυγὰς χαρᾶς, διότι ἐβλεπε μέγα ἔργον ἐπιτελεσθέν· ἀλλ' ὁ Ὅδυσσεύς τὴν ἐμπόδισε μὲ ἄλλην τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καὶ τῇ ἀπέτεινε τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους.

«Τροφέ, χαῖρε μὲν ἐν τῇ ψυχῇ σου, ἀλλὰ πρόσεζον μὴ φωνάζῃς, διότι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ καυχώμεθα διὰ τὸν θάνατον τῶν ἡρώων. Ἡ θέλησις τῶν θεῶν καὶ αἱ κακαὶ πράξεις τῶν ἐδάμασαν αὐτοὺς τοὺς ὑποίτους βλέπεις ἐδῶ κειτομένους, διότι δὲν ἐσέβοντο κανένα ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἀνθρώπων, καὶ ἐφέροντο ἐξίσου πρὸς τὸν καλὸν καὶ τὸν κακὸν αἵτινες τοὺς ἐπλησίαζον. Ἀλλ' ἡ κακία τῶν τοὺς ἔφερεν εἰς τὸν θάνατον. Τώρα δὲ ἀριθμήσόν μοι τὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ γυναῖκας, αἱ ὅποιαι μὲ ἀτιμάζουσι καὶ ποῖαι εἶναι ἀθῶαι.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπήντησεν ἡ πιστὴ τροφός.

«Γιέ μου, θὰ σοὶ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν. Εἰς τὸν οἶκόν σου ὑπάρχουσι πεντήκοντα δοῦλαι εἰς τὰς ὁποίας ἐδιδάξαμεν τὰ γυναικεῖα ἔργα, νὰ ξέωσιν ἔρια καὶ νὰ ὑποφέρωσι τὴν δουλείαν. Μεταξὺ αὐτῶν δώδεκα ἐγένοντο ἀναιδεῖς καὶ δὲν ἐσέβοντο μήτε ἐμὲ μήτε αὐτὴν τὴν Πηνελόπην. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Τηλέμαχον, αὐτὸς τώρα μόλις ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς παιδικῆς ἡλικίας, καὶ ἡ μήτηρ του δὲν τῷ ἐπέτρεψεν ἀκόμη νὰ διατάττῃ αὐτάς. Ἀλλ' ἐγὼ σπεύδω νὰ ἀναβῶ εἰς τὰ λαμπρά δώματα τῆς Πηνελόπης διὰ νὰ τὴν εἰδοποιήσω, διότι θεὸς τις τὴν ἐβύθισεν εἰς τὸν ὕπνον.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπεκρίθη ὁ Ὅδυσσεύς.

«Μὴ τὴν ἐξυπνίσῃς ἀκόμη, ἀλλὰ προσκάλεσον ἐδῶ τὰς γυναῖκας καὶ πρῶτον ἐκείνας αἵτινες ἔπραττον ἀπρεπῆ ἔργα.»

Ταῦτα εἶπεν, ἡ δὲ γραῖα ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης διὰ νὰ φέρῃ τὴν ἀγγελίαν ταύτην εἰς τὰς γυναῖκας καὶ νὰ τὰς παρακινήσῃ νὰ ἔλθωσιν. Ἐν τούτοις ὁ Ὅδυσσεύς ἐκάλεσε πλησίον τοῦ τὸν Τηλέμαχον, τὸν Εὐμαῖον καὶ τὸν Φιλοτίιον καὶ τοῖς ἀπέτεινε τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους.

«Ἀρχίσατε τώρα νὰ ἐκφέρετε τοὺς νεκροὺς καὶ διατάξατε

τάς γυναῖκας νά εἰς βοηθήσωσιν" ἔπειτα πλύνετε μέ ὕδωρ καί σπόγγους τάς τραπέζας καί τοὺς λαμπροὺς θρόνους. Ἄφου δὲ τακτοποιηθῶσιν ὅλα ἐν τῇ αἰθούσῃ, ὁδηγήσατε τάς ἀναιδεῖς γυναῖκας μεταξύ τοῦ μεγάλου τοίχου τοῦ πύργου καί τοῦ θόλου, ἐκεῖ δὲ κτυπάτε αὐτάς μέ τὰ μακρὰ ξίφη σας ἕως οὗ τάς φονεύσετε καί λησμονήσωσι τάς ἀκολασίας τῆς ὁποίας ἔπραττον μετὰ τῶν μνηστῆρων κρυφίως συνευαζόμεναι μετ' αὐτῶν. »

Ταῦτα εἶπεν, αἱ δὲ ἔνοχοι γυναῖκες εἰσῆλθον ὅλαι ὁμοῦ, ἀμέσως δὲ ἤρχισαν ὀλοφυρόμεναι καί θερμὰ δάκρυα χύνουσαι. Κατ' ἀρχάς ἐν τούτοις, βοηθαῦσαι ἀλλήλας, μετέφερον τὰ πτώματα καί ἐπεσώρευσαν αὐτὰ ὑπὸ τὰ πρόθυρα τῆς αὐλῆς, αὐτὸς δὲ ὁ Ὀδυσσεύς ἐπεστάται παροτρύνων αὐτάς νά σπεύσωσιν. Ἐπειτα δὲ ἐπλυνον μέ ὕδωρ καί μέ σπόγγους τάς τραπέζας καί τοὺς λαμπροὺς θρόνους. Ἐν τούτοις ὁ Τηλέμαχος καί οἱ δύο βοσκοί, κρατοῦντες πτυάρια, συνήθροισαν τάς ἀκαθαρσίας τοῦ καλῶς κατεσκευασμένου ἐδάφους, αἱ δὲ γυναῖκες ἐλάβανον καί ἔφερον αὐτάς ἔξω τῆς οἰκίας. Ἄφου δὲ ὅλα ἐτέθησαν ἐν τάξει εἰς τὴν αἶθουσαν, ὠδήγησαν τάς ἐνόχους ὑπηρετρίας μεταξύ τοῦ μεγάλου τοίχου καί τῆς αὐλῆς καί περιέκλεισαν αὐτάς ἐντὸς στενωποῦ ἀπόθεν ἦτο ἀδύνατον νά ἀποδράσωσι. Τότε δὲ ὁ Τηλέμαχος, λαβὼν πρῶτος τὸν λόγον, εἶπεν.

« Ἄς μὴ φονεύσω διὰ γενναίου θανάτου τάς γυναῖκας ταύτας αἵτινες συνεκοιμῶντο μέ τοὺς μνηστῆρας καί προσήπτον τόσας ὕβρεις εἰς ἐμέ καί εἰς τὴν μητέρα μου. »

Ταῦτα εἰπὼν προσήρμασεν εἰς στήλην τινὰ τὸ παλαμάριον πλοίου καί τάς ἔδεσεν ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ὑψηλὰ εἰς τὸν θόλον διὰ νά μὴ δύνανται οἱ πόδες των νά ἐγγίξωσι τὴν γῆν. Ὅπως αἱ μακροπτέρυγες χίχλαι ἢ αἱ περιστραῖ συλλαμβάνονται εἰς τὸ δίκτυον ἐντὸς τῶν θάμνων ὅπου ἤθελον πέσει καί εὐρίσκουσιν ἐν αὐτῷ οἰκτρὸν τέλος, οὕτω καί αἱ γυναῖκες ἐκεῖναι ἐκρέμαντο κατὰ σειρὰν ἔχουσαι περὶ τοὺς λαιμούς των βρόχους οἵτινες ἐπέφερον εἰς αὐτάς ὀδυνηρότατον

Θάνατον. Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἐκίνησαν τοὺς πόδας, ἀλλ' ὄχι ἐπὶ πολὺ.

Τότε ἔσυρον διὰ τῆς στοᾶς τὸν Μελάνθιον εἰς τὴν αὐλὴν, ἔκοψαν τὴν ῥίνα καὶ τὰ ὠτά του, ἀπέσπασαν τὰ ἀνδρικά του μόρια καὶ ἔρριψαν εἰς τοὺς κύνας τὰ σπαίροντα μέλη του. Ἀλλ' ἡ ὀργή των δὲν κατηνύασθη μὲ τοῦτο· ἔκοψαν λοιπὸν τοὺς βραχίονας καὶ τὰς κνήμας του. Ἐπειτα ἔπλυνον τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖράς των, διότι τὸ ἔργον εἶχεν ἀποτελειώσει, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν. Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς εἶπεν εἰς τὴν πιστὴν τροφόν.

« Εὐρύκλεια, φέρε θεῖον, τὸ ἱατρικὸν τῶν κακῶν, φέρε καὶ πῦρ διὰ νὰ καθάρισω τὴν αἵθουσαν· εἶπε δὲ εἰς τὴν Πηνελόπην νὰ ἔλθῃ νὰ μὲ εὕρῃ ἐδῶ μετὰς ἀμφιπόλους της, καὶ παρακίνησον ἐπίσης ὅλας τὰς δούλας νὰ ἔλθωσι πλησίον μου.

Πρὸς αὐτὸν δὲ εἶπεν ἡ πιστὴ τροφή.

« ὦ υἱέ μου, οἱ λόγοι σου εἶναι φρονιμώτατοι. Ἀλλὰ πρῶτον θὰ σοὶ δώσω χιτῶνα καὶ ἐπενδύτην· δὲν πρέπει νὰ μένης εἰς τὸν οἶκόν σου φορῶν ῥάκη, διότι εἶναι ἀληθῶς ἀνάρμοστον. »

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ περινούστατος Ὀδυσσεὺς.

« Ὅχι, ὄχι· ἀναψὸν πρῶτον πῦρ εἰς τὴν αἵθουσαν. »

Ταῦτα εἶπεν, ὑπήκουσε δὲ εἰς τοὺς λόγους του ἡ πιστὴ τροφή καὶ τῷ ἔφερε θεῖον καὶ πῦρ. Ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἐκάπνισε καλῶς τὸ μέγαρον καὶ τὴν αὐλὴν. Ἐν τούτοις ἡ σεβασμία Εὐρύκλεια ἐξῆλθε διὰ νὰ μεταβιβάσῃ εἰς τὰς γυναῖκας τὰς διαταγὰς τοῦ βασιλέως καὶ νὰ τὰς προσκαλέσῃ, μετ' ὀλίγον δὲ εἰσῆλθον αὗται εἰς τὴν αἵθουσαν κρατοῦσαι δᾶδας, περιεκύκλωσαν τὸν κύριόν των, τὸν προσεκύνησαν, τῷ ἔσφιγξαν τὰς χεῖρας, τὸν περιεπτύχθησαν καὶ κατεφίλησαν τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους του. Ὁ δὲ ἥρως ἡσθάνθη γλυκεῖαν ἐπιθυμίαν κλαυθμοῦ, διότι ἐν τῇ καρδίᾳ του τὰς ἀνεγνώρισεν ὅλας.

αἰθουσαν. Ὁ Τηλέμαχος τὸ ἤξευρεν ἤδη· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι φρόνιμος ἔκρυπτε τὰ σχέδια τοῦ πατρός του διὰ νὰ τιμη-
ρήσῃ ἀσφαλῶς τὰς βιαιοπραγίας τῶν αὐθαδῶν τούτων ἀν-
θρώπων.»

Ταῦτα εἶπεν, ἡ δὲ Πηνελόπη, παράφορος ὑπὸ χαρᾶς, ἐπὴ-
δησεν ἀπὸ τῆς κλίνης τῆς, ἐνηγκαλίσθη τὴν τροφὸν, ἔκλαυσε
θερμὰ δάκρυα καὶ τῇ ἀπέτεινε τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους.

« Ἀγαπητὴ μου τροφέ, εἶπέ μοι τὴν ἀλήθειαν, εἶναι τῷ-
όντι ὁ Ὀδυσσεὺς εἰς τὴν οἰκίαν του, ὡς βεβακοῖς ; καὶ πῶς
ἠδυνήθη μόνος νὰ καταβάλλῃ τοὺς μνηστῆρας, οὔτινες πάν-
τοτε ἦσαν ἐδῶ πολλοί ; »

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπεκρίθη ἡ Εὐρύκλεια.

« Δὲν εἶδα, δὲν ἔμαθα, ἤκουσα ὅμως τοὺς στεναγμοὺς τῶν
ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους ἐφόνευσεν. Ἐκαθήμεθα εἰς τὸ βάθος
τῶν θαλάμων μας πεφοβισμένοι, καὶ αἱ στερεῶς κεκλεισμέ-
ναι θύραι μᾶς ἐμπόδιζον μέχρις οὗ τέλος ὁ Τηλέμαχος, ὑπ-
ακούων εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ πατρός του, ἦλθε καὶ μὲ ἐκά-
λεσεν. Εὐρον τὸν Ὀδυσσεῖα ὄρθιον εἰς τὸ μέσον τῶν συνεσω-
ρευμένων πτωμάτων τὰ ὅποια ἐκάλυπτον τὸ ἔδαφος τῆς
αἰθούσης. « Δ ! ποίαν χαρὰν ἠσθάνθη ἡ ψυχὴ μου ὅταν τὸν
εἶδον μεμολυσμένον ὑπὸ αἵματος καὶ κόνεως ὡς λέοντα !
Τώρα οἱ νεκροὶ κεῖνται σεσωρευμένοι εἰς τὰ πρόθυρα τῆς αὐ-
λῆς, ὁ δὲ σύζυγός σου ἀνάψας μέγα πῦρ καθαρίζει μὲ θεῖον
τὸ εὐρύχωρον ἀνάκτορον καὶ μὲ ἔπεμψε νὰ σὲ προσκαλέσω.
Ἀκολουθήσον με λοιπὸν καὶ ἄς εὐφρανθῇ ἀμφοτέρων ἡ καρ-
δίᾳ ἀφοῦ τόσα ὑπέστητε δεινὰ καὶ ἐξεπληρώθησαν αἱ δια-
καέσονται ἐπιθυμίαι σας. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπέστρεψε ζῶν, σὲ
εὕρισκει, εὕρισκει τὸν υἱόν του καὶ ἐτιμώρησεν εἰς τὴν κα-
τοικίαν του τοὺς ὑβρίσαντας αὐτὸν μνηστῆρας. »

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπεκρίθη ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

« Ἀγαπητὴ τροφός, μὴ καυχᾶσαι χαίρουσα τόσον πολὺ,
ἢ ξέρεις μὲ πόσῃν χαρὰν θὰ ἐβλέπομεν ὅλοι ἐπιστρέφοντα
τὸν ἥρωα τοῦτον, ἐγὼ πρὸ πάντων καὶ ὁ υἱός τὸν ὁποῖον
ἐγεννήσαμεν. Ἀλλὰ τοῦτο τὸ ὁποῖον λέγεις δὲν εἶναι ἀληθ-

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ψ.

Ἡ Εὐρύκλεια ἀνέβη παιδρά εἰς τὰ ἀνώτερα δώματα διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν δέσποιαν της ὅτι ὁ σύζυγός της ἦτο εἰς τὴν οἰκίαν. Τὰ γόνατά της ἐκινούντο ταχέως καὶ οἱ πόδες της ἔτρεχον. Κλίνασα δὲ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τῆς Πηνελόπης τῇ εἶπεν.

«Ἐξύπνησον, ἀγαπητόν μου τέκνον, ἔλθε νὰ ἰδῇς μὲ τοὺς ὀφθαλμούς σου ὅ,τι ἐπεθύμεις καθ' ἡμέραν. Ὁ πρὸ τοσούτου χρόνου ἀποδημῶν Ὀδυσσεὺς εἶναι εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐφόνευσε τοὺς αὐθάδεις μνηστῆρας οἱ ὅποιοι κατετυράννουν τὸν οἶκόν του, κατέτρωγον τὰ πλούτη του καὶ ὕβριζον τὸν υἱόν του.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπεκρίθη ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

«Ἀγαπητὴ μου τροφός, σὲ ἀπεμώραναν οἱ θεοὶ οἱ ὅποιοι δύνανται νὰ καταστήσωσιν ἄφρονα τὸν φρόνιμον καὶ νὰ δώσωσι φρόνησιν εἰς τὸν ἄφρονα. Αὐτοὶ ἀπεπλάνησαν τὸ τοσοῦτον ἄλλοτε συνετὸν πνεῦμά σου. Διατί μὲ περιπαίζεις ἐνῶ ἔχω τόσας θλίψεις εἰς τὴν ψυχὴν; Διατί μοι ἀναγγέλλεις πράγματα ἀπίστευτα ἐξεγείρουσά με ἀπὸ τὸν γλυκὺν ὕπνον ὅστις μὲ εἶχε καταλάβει καὶ περιεκάλυψε τὰ βλέφαρά μου; Ποτὲ δὲν ἐκοιμήθην τόσο καλῶς ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ Ὀδυσσεὺς ἀνεχώρησε διὰ τὴν ὀλεθρίαν Τρωάδα τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα δὲν ἔπρεπε πλέον νὰ προφέρεται. Ἀλλὰ κατὰ βῆ καὶ ἐπίστρεψαν εἰς τὸ ἀνάκτορον. Ἐὰν οἰαδήποτε ἄλλη ἐκ τῶν γυναικῶν μου ἤρχετο νὰ μὲ ἀφυπνίσῃ διὰ νὰ μοι φέρῃ τοιαύτην ἀγγελίαν, πάραυτα θὰ τὴν ἐδίωκον ἐλεεινῶς· σὲ ὅμως σὲ σώζει τὸ βαθὺ γῆρας σου.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπήντησεν ἡ πιστὴ τροφός.

«Δὲν σὲ περιπαίζω ποσῶς, ἀγαπητόν μου τέκνον· τῶντι ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπέστρεψε καὶ εὐρίσκεται εἰς τὴν οἰκίαν του, ὥς σοι εἶπον· εἶναι ὁ ξένος τὸν ὅποιον ὅλοι περιεφρόνουν εἰς τὴν

ὕες, καὶ ἴσως θεός τις ἀγανακτήσας διὰ τὴν αὐθάδειαν καὶ τὴν ἀνυπόφορον σκληρότητα τῶν μνηστήρων, ἐφόνευσεν αὐτούς, διότι δὲν ἐτίμων κανένα τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων, καὶ μετεχειρίζοντο ὁμοίως καὶ τὸν καλὸν καὶ τὸν κακὸν ὅσοι ἐπλησίαζον αὐτούς, ἡ δὲ κακία των τοὺς ὠδήγησεν εἰς τὸν θάνατον. Ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπώλεσε μακρὰν τῆς Ἀχαΐας τὴν ἐλπίδα τῆς ἐπιστροφῆς του, ἀπώλετο δὲ καὶ αὐτός.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπεκρίθη ἡ Εὐρύκλεια.

« Ἀγαπητόν μου τέκνον, ποῖος λόγος διέφυγε τὸ ἔρκος τῶν ὀδόντων σου ! Πῶς ! ἐνῷ ὁ σύζυγός σου εὕρισκεται εἰς τὴν οἰκίαν του, λέγεις ὅτι δὲν θὰ ἐπανέλθῃ πλέον καὶ ἡ ψυχὴ σου δυσπιστεῖ εἰσέτι ! Πρόσεξον ὅμως καὶ ἀναγνώρισον σημεῖον ἀλάνθαστον. Τὴν πληγὴν τὴν ὁποίαν τῷ ἐπροξένησεν ἄλλοτε ὁ λευκὸς ὀδὸς ἀγριοχοίρου, χθές, ἐνῷ ἐπλυνὰ τοὺς πόδας του, τὴν εἶδον μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου· καὶ ἠθέλησα μὲν νὰ σὲ εἰδοποιήσω ἀμέσως, ἀλλὰ δὲν μὲ ἄφησε, καὶ ἐν τῇ φρονήσει του μοῦ ἔκλεισε τὰ χεῖλη διὰ τῆς χειρὸς του. Ἀκολουθήσόν με λοιπόν, καὶ ἐάν σὲ ἀπατήσω ἀφίνομαι εἰς τὴν διάκρισίν σου νὰ μὲ παραδώσῃς εἰς οἰκτρότατον θάνατον. »

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπεκρίθη ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

« Τροφέ, εἶδες μὲν πολλὰ, ἀλλ' εἶναι δύσκαλον νὰ γνωρίζῃς τὰ βουλευμάτα τῶν αἰώνιων θεῶν. Ἐν τούτοις ἅς ὑπάγωμεν νὰ εὕρωμεν τὸν υἱόν μου, ἅς ὑπάγωμεν νὰ ἴδωμεν τοὺς φονευθέντας μνηστῆρας καὶ ἐκεῖνον ὅστις τοὺς ἐφόνευσεν ὅλους. »

Εἰποῦσα ταῦτα κατέβη ἀπὸ τοῦ θαλάμου της καὶ ἐσκέπτετο νὰ ἐρωτήσῃ μακρόθεν τὸν ἀγαπητόν της σύζυγον ἢ νὰ καταφιλήσῃ πρῶτον τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς χεῖράς του. Ἀφοῦ δὲ διτλήθη τὸ λίθινον κατώφλιον, ἀμέσως ἐκάθησεν ἀπέναντι τοῦ Ὀδυσσεως, εἰς τὴν λάμπην τοῦ πυρὸς, πλησίον τοῦ ἀντιθέτου τοίχου. Ὁ δὲ ἥρως ἐκάθητο μὲ ὀφθαλμούς τεταπεινωμένους στηρίζων τὰ νῶτα εἰς ὑψηλὴν στήλην καὶ περιμένων ἂν θὰ τῷ ἀποταίνῃ τὸν λόγον ἡ εὐγενὴς σύζυγός του ἀφοῦ τὸν εἶδε μὲ τοὺς ὀφθαλμούς της. Ἐν τούτοις ἡ

Πηνελόπη ἔμενεν ἀκίνητος, σιωπῶσα, διότι θάμβος εἶχε κα-
ταλάβει τὴν ψυχὴν αὐτῆς· ὁσάκις προσήλου ἐπ' αὐτοῦ τὰ
βλέμματά της, τοσάκις ἐδυσκολεύετο νὰ γνωρίσῃ τὸν σύζυ-
γόν της ὑπὸ τὰ ῥυπαρὰ ἐκεῖνα ῥάκη.

Τέλος ὁ Τηλέμαχος ἤρχισε νὰ τὴν ἐπιπλήττῃ καὶ τῇ
εἶπεν.

«ὦ μῆτέρ μου! μῆτερ σκληρὰ, ψυχὴ ἀναίσθητος! Διὰ τί
μακρύνεσαι ἀπὸ τοῦ πατρός μου; διὰ τί δὲν σπεύδεις νὰ κα-
θήσῃς πλησίον του καὶ νὰ τὸν ἐξετάζῃς; Καμμία ἄλλη
γυνὴ δὲν θὰ ἔπραττεν οὕτω, νὰ ἴσταται ἀκίνητος μακρὰν
συζύγου ὅστις ἀφοῦ ὑπέφερε τόσα θεινὰ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν
πατρίδα του κατὰ τὸ εἰκοστὸν ἔτος. Ἀλλὰ πάντοτε ἡ καρ-
δία σου ἦτο σκληροτέρα λίθου.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ἡ συνετὴ Πηνελόπη·

«Τέκνον μου, ἡ ψυχὴ μου κατέχεται ὑπὸ θάμβους, δὲν
εἰμὸρῶ πλέον μῆτε λέξιν νὰ προσφέρω, μῆτε νὰ εὕρω ἐρώ-
τησίν τινα, μῆτε νὰ τὸν ἰδῶ κατὰ πρόσωπον. Ἀλλ' ἐάν
ἀληθῶς ὁ ξένος μας ἦναι ὁ Ὀδυσσεύς, θὰ γνωρισθῶμεν καλ-
λίτερον μεταξὺ μας, διότι ἔχομεν γνωρίσματα μυστικά τὰ
ὅποια μόνοι ἡμεῖς γνωρίζομεν.»

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ θεῖος καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεύς ἐμει-
δίασε καὶ ἀπέτεινε πρὸς τὸν υἱὸν του τοὺς ταχεῖς ταύτους
λόγους.

«Τηλέμαχε, ἄφες τὴν μητέρα σου νὰ μὲ δοκιμάσῃ ἀκόμη
εἰς τὴν αἵθουσαν ταύτην· ταχέως δὲ θέλει πεισθῇ καλλίτε-
ρον. Τώρα, ἐπειδὴ εἶμαι ῥυπαρὸς καὶ ῥακενδύτης, μὲ κατα-
φρονεῖ καὶ δὲν θέλει νὰ πιστεύσῃ ὅτι εἶμαι ὁ σύζυγός της.
Ἄς σκεφθῶμεν ἐν ταύτοις τί ἔχομεν καλλίτερον νὰ πράξω-
μεν. Ὅταν τις φονεύσῃ ἔστω καὶ ἄνθρωπον τοῦ λαοῦ μὴ
ἔχοντα πολλοὺς ἐκδικητὰς, φεύγει καὶ ἐγκαταλείπει τοὺς
γονεῖς καὶ τὴν πατρίδα του· ἡμεῖς ὁμῶς ἐφονεύσαμεν τὰ
καλλίτερα στήθιγματα τῆς πόλεως, τοὺς ἐπιφανεστέρους
τῶν ἐν τῇ Ἰθάκῃ Ἑλλήνων. Αὐτὸ λοιπὸν σὲ προτρέπω νὰ
σκιεθῇς.»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος.

« Ἀγαπητέ μου πάτερ, σκέφθητι σὺ, διότι ὡς λέγουσιν εἶναι ὁ συνετώτατος τῶν θνητῶν καὶ κανεὶς δὲν θά ἡδύνατο νὰ συναγωνισθῇ μὲ σέ· ἡμεῖς οἱ ἄλλοι θὰ σὲ ἀκολουθήσωμεν εὐχαρίστως καὶ δὲν φρονῶ ὅτι θὰ μᾶς λείψῃ τὸ θάρρος, ἐφ' ὅσον θὰ ἐπιτρέψῃ ἡ ὑπάρχουσα εἰς ἡμᾶς δύναμις. »

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ ἔμφρων Ὀδυσσεύς.

« Ἀκουσον τὴ νομίζω συμφερότερον. Λουοῦνθι ἐν πρώτοις καὶ φορέσαστε χιτῶνας, διατάξαστε δὲ τὰς ὑπηρετίας νὰ λάθωσιν ἐκ τῆς οἰκίας τὰ κάλλιστα ἐνδύματα· ἔπειτα ὁ αἰεὶδὸς, μὲ τὴν ἀρμονικὴν τοῦ λύραν, θὰ δώσῃ τὸ σημεῖον διασκεδαστικοῦ χωροῦ, ἵνα ἀκούοντες ἡμᾶς ἔξωθεν οἱ γείτονες μας ἢ οἱ διαβάται νομίσωσιν ὅτι πανηγυρίζομεν ἐδῶ γάμους, καὶ ἵνα μὴ ἡ φήμη τοῦ φόνου τῶν μνηστήρων διασπαρῇ πρὶν μεταβῶμεν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τοὺς βοσκούς μας· ἐκεῖ δὲ θὰ σκεφθῶμεν ὅ,τι μᾶς ἐμπνεύσει ὁ ἄρχων τοῦ Ὀλύμπου. »

Ταῦτα εἶπεν, ὑπήκουσαν δὲ εἰς αὐτὸν οἱ ὑπηρέται· καὶ πρῶτον μὲν ἐλαύσθησαν, ἐφόρεσαν χιτῶνας καὶ αἱ γυναῖκες ἐκαλλυπίσθησαν, ἔπειτα δὲ ὁ θεὸς ποιητὴς ἔλαβε τὴν λύραν τοῦ καὶ ἐνέπνευσεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἡδέων ἀσμάτων καὶ τῶν χαριέντων χορῶν. Ὅλον τὸ ἀνάκτορον ἀντήχησεν ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν χορευτῶν, τῶν ἀνδρῶν καὶ εὐζώνων γυναικῶν. Ὅσοι δὲ τοὺς ἤκουον ἔξωθεν ἔλεγον μεταξὺ τῶν. « Βεδοαίως κανεὶς ἐκ τῶν πολλῶν μνηστήρων θὰ ἐορτάζῃ τέλος τοὺς γάμους τοῦ μετὰ τῆς βασιλείας. Τί ἀθλία γυνή! δὲν εἰμπόρεσε νὰ φυλάξῃ διὰ παντός τὴν οἰκίαν τοῦ πρώτου συζύγου της καὶ νὰ περιμείνῃ τὴν ἐπιστροφὴν του. »

Οὕτως ὠμίλουν οἱ πολῖται, διότι δὲν ὑπώπτευον τὴν ἀλήθειαν. Ἐν τούτοις ἡ Εὐρυνόμη ἔλουσε τὸν μεγάλθυμον Ὀδυσσεῦ καὶ τὸν ἔχρισε δι' ἐλαίου, περὶ αὐτὸν δὲ ἔρριψε χιτῶνα ὠραῖον καὶ λαμπρὸν ἐπεγδύτην, ἡ δὲ Ἀθηναῖα ἐπέχυσεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἑξαισίαν καλλονὴν καὶ τὸν ἀνέδειξεν ὑψηλότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον· ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ

δὲ ἔρριψε κυματίζοντα μαλλία, ὅμοια μὲ τὰ ἄνθη τοῦ ὑακίνθου. Ὅπως ἐπιτήδειος τεχνίτης, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Ἥφαιστος καὶ ἡ Ἀθηνα ἰδιδάξαν ἐργασίας παντοειδείς, χρυσόνει τὸν ἄργυρον καὶ ἐκτελεῖ χαρίεντα ἔργα, οὕτως ἡ θεὰ ἐπέχεεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ ἥρωος θείαν χάριν. Ἐξελθὼν δὲ τοῦ λουτροῦ ὅμοιος μὲ τοὺς ἀθανάτους ἐκάθισεν πάλιν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀπὸ τοῦ ὁποῖου πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἐγεροθῆ. Ἐστράφη δὲ πρὸς τὴν σύζυγόν του καὶ εἶπε:

«Σκληρὰ ! οἱ θεοὶ οἱ κατοικοῦντες τὸν Ὀλύμπου σοὶ ἔδωκαν καρδίαν σκληροτέραν πάσης ἄλλης γυναικός· Καμμία ἄλλη γυνὴ δὲν θά ἴστατο οὕτως ἀτάραχος μακρὰν συζύγου ὅστις ἀφοῦ ὑπέφερε τόσα δεινὰ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του κατὰ τὸ εἰκοστὸν ἔτος. Ἀλλ' ἔλθε, Εὐρύκλεια, ἐτοίμασον τὴν κλίνην διὰ νὰ ἀναπαυθῶ μόνος, διότι ἡ Πηνελόπη εἰς τὰ στήθητης περικλείει βεβαίως ψυχὴν σιδηρὰν.»

Πρὸς τοῦτον δὲ εἶπεν ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

«Σκληρὰ ! μήτε ὑπερήφανος εἶμαι, μήτε καταφρονῶ, μήτε θαυμάζω ὑπὲρ τὸ μέτρον, ἀλλ' ἤξεύρω καλῶς ποῖος ἦσο ὅτε ἀνεχώρεις ἐκ τῆς Ἰθάκης. Ἐμπρός, Εὐρύκλεια, στρώσον παχὺ στρώμα εἰς τὸν στερεὸν θάλαμον τὸν ὁποῖον αὐτὸς εἶχε κατασκευάσει, μετάφερον ἐκεῖ τὴν δυνατὴν κλίνην καὶ θέσατε ἐπ' αὐτῆς δέρματα, σκεπάσματα καὶ τάπητας λαμπροὺς ἢ

Αὕτη ἦτο ἡ τελευταία δοκιμασία τὴν ὁποίαν ἐπεφύλαξε διὰ τὸν σύζυγόν της. Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς στενάζων εἶπεν.

«ὦ γύναι, πειρακτικὸν λόγον εἶπες. Ποῖος λοιπὸν μετέκινησε τὴν κλίνην μου ; δύσκολον θὰ ἦτο τὸ ἔργον καὶ εἰς αὐτὸν τὸν μάλλον ἐπιτήδειον ἄνθρωπον, ἐκτὸς ἐὰν θεὸς τις ἐπερχόμενος τὸν ἐβόηθει νὰ τὴν μεταφέρῃ ἀλλαχοῦ. Οὐδεὶς τῶν θνητῶν, ἔστω καὶ νεώτατος, θὰ ἠδύνατο νὰ τὴν μετακινήσῃ εὐκόλως, ἐπειδὴ ὑπάρχει μέγα σημεῖον τὸ ὁποῖον ἔκαμα ἐγὼ μόνος καὶ οὐδεὶς ἄλλος. Ἐντὸς τῶν αὐλῶν ὑπῆρχε θαλερὰ καὶ ἀκμαία ἐλαία, ὁ κορμὸς τῆς ὁποίας εἶχε τὸ πάχος στήλης. Συνήθροισα μεγάλους λίθους, καὶ ἐκτίσα τοὺς τοίχους τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου μέχρις οὗ περιέκλεισε

τὸν κορμὸν τοῦτον, ἐπεστέγασα δὲ αὐτὸν καὶ τὸν ἔκλεισθαι διὰ πυκνῶν θυρῶν στερεῶς ἐφαρμοζομένων. Τότε ἔκοψα τοὺς πυκνοὺς κλάδους τοῦ δένδρου, περιέξεσα τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ στελέχους ἀρχίζων ἀπὸ τὰς ρίζας, καὶ ἔπειτα τῇ βοήθειᾳ τοῦ χαλκίνου πελέκεως καὶ τῆς στάθμης εἰσεῖνα αὐτὸν καὶ κατεσκεύασα τοὺς πόδας τῆς κλίνης, ἐτρύπησα δὲ ὅλα μὲ τὸ τρυπάνιον. Ἐπὶ τῆς βάσεως ταύτης κατεσκεύασα ἐξ ὀλοκλήρου τὴν κλίνην μου, τὴν ὁποῖαν ἐκαλλιώπισα μὲ χρυσόν, μὲ ἄργυρον καὶ μὲ ἐλεφαντόδοντα, τὸ βάθος δὲ αὐτῆς ἐσχημάτισα ἐκ δερμάτων βοείων φοινικοχρόων. Τοῦτο εἶναι, ὦ γύναι, τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον δὲν εἰμφορεῖς νὰ παραγνώρισῃς. Τώρα ὅμως ἀγνωῶ ἐὰν ἡ κλίνη αὕτη εὑρίσκεται εἰς τὴν θέσιν ὅπου τὴν κατεσκεύασα, ἢ ἐὰν ἐπιτήδεός τις τεχνίτης κόψας τὴν βάση της ἠδυνήθη νὰ τὴν μεταφέρῃ ἀλλαχοῦ.»

Ἐνῷ ὠμίλει ὁ Ὀδυσσεύς, ἡ Πηνελόπη ἡσθάνετο τὴν καρδίαν της λειποψυχοῦσαν καὶ τὰ γόνατά της λυόμενα, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ παραγνώρισῃ τὰ σημεῖα τὰ ὅποια μὲ τόσῃ ἀκρίβειαν τῇ περιέγραφεν ὁ σύζυγός της. Ἀμέσως δὲ δακρύσασα ἔδραμε πρὸς αὐτὸν, περιεπτύχθη τὸν τράχηλόν του, κατεφίλησε τὴν κεφαλὴν του καὶ εἶπε.

« Συγχώρησόν με, ἀγαπητέ μου σύζυγε, σὺ ὁ συνετώτατος τῶν ἀνθρώπων! Οἱ θεοὶ μᾶς ἔκαμον νὰ γνωρίσωμεν τὴν δυστυχίαν, οἱ θεοὶ οἵτινες μᾶς ἐφθόνησαν διότι ἀπελαμβάνομεν τὴν νεανικὴν ἡλικίαν μένοντες πλησίον ἀλλήλων καὶ περιμένοντες εὐτυχὲς γῆρας. Ἀλλὰ μὴ ὀργίζεσαι, μὴ μὲ ἐπιπλήτῃς ἐὰν ἅμα σὲ εἶδον δὲν σὲ ὑπεδέχθην τρυφερῶς· ἡ ψυχὴ μου ἐν τῷ στήθει μου ἔτρεμε μήπως ἄλλος τις ἐρχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν μὲ ἀπατήσῃ διὰ τῶν λόγων του, διότι ὑπάρχουσι πολλοὶ οἵτινες μηχανῶνται κακὰ τεχνάσματα. Ὅχι, ἡ καταγομένη ἐκ τοῦ Διὸς Ἀργεῖα Ἑλένη δὲν θά παρεδίδοτο εἰς τὸν ἔρωτα ξένου, ἐὰν προέβλεπεν ὅτι οἱ ἀνδρεῖοι παῖδες τῶν Ἑλλήνων ἐμελλον νὰ τὴν ἐπαναφέρωσιν οὐκ ἄγε, εἰς τὴν γλοκεῖαν πατρίδα της. Ἀλλὰ θεὸς τις τὴν

παρέσυρεν εἰς πᾶσιν ἐπονείδιστον, καὶ δὲν ἐσκέφθη μόνῃ τῆς τὴν ἀξιοθρήνητον ἐκείνην ἀποπλάνησιν ἐκ τῆς ὁποίας προέκυψαν κατ' ἀρχὰς αἱ δυστυχίαι αὐτῆς καὶ ἡμῶν. Τώρα μοὶ περιέγραψες διὰ καταφανῶν σημείων τὴν συζυγικὴν μας κλίνην τὴν ὁποίαν δὲν εἶδεν ἄλλος θνητός. Ἡμεῖς μόνοι καὶ ἡ πιστὴ Ἀκτορίς τὴν ὁποίαν μοὶ ἔδωκεν ὁ πατήρ μου ὅταν ἦλθον εἰς τὴν νῆσον ταύτην καὶ εἰς τὴν ἐπιστάσιαν τῆς ὁποίας παρεδόθησαν αἱ θύραι τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου μας, γνωρίζομεν τὰ μυστήρια αὐτῆς. Ἐπεισας δὲ τέλος τὴν καρδίαν μου μὲ ὅλην τὴν δυσπιστίαν τὴν ὁποίαν εἶχον. »

Οἱ λόγοι οὗτοι διήγειρον εἰς τὸ στήθος τοῦ ἥρωος τὴν ἐπιθυμίαν τῶν δακρύων· ἔκλαυσε λοιπὸν θλίβων εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ τὴν πιστὴν καὶ ὡραίαν σύζυγόν του. Ὅπως ἡ ξηρὰ ἐμφανίζεται καὶ φαιδρύνει τοὺς ναυαγούς τῶν ὁποίων τὸ πλοῖον συνέτριψεν ὁ Ποσειδὼν ἐν μέσῳ τῶν κυμάτων, παρασυρόμενον ὑπὸ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς τρικυμίας, ὀλίγιστοι δὲ ἐξ αὐτῶν, κυλινδούμενοι ἐπὶ τῆς ἀπεράντου ἀβύσσου ὠθοῦνται εἰς τὸ παράλιον, κολυμβῶντες δὲ καὶ ἔχοντες τὸ σῶμα περιρρέεμενον ὑπὸ ἀφροῦ ἀναρρίχωνται εἰς τὴν ξηρὰν μετ' ἀγαλλιάσεως διότι ἀπέφυγον τὸν ὄλεθρον, οὕτω καὶ ἡ βασίλισσα ἐθεώρει μετ' ἀγαλλιάσεως τὸν σύζυγόν της καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὸν λαιμόν του τοὺς λευκοτάτους βραχιόνάς της· ἤθελε δὲ καταλάβει αὐτοὺς ἡ ῥοδοδάκτυλος Ἥως οὕτω κλαίοντας, ἐὰν ἡ Ἀθηνα δὲν συνελάμβανεν ἄλλην σκέψιν. Σταματήσασα τὴν μακρὰν νύκτα εἰς τὸ τέρμα τοῦ ὀρίζοντος, ἐμποδίσε τὴν χρυσόθρονον Ἥω εἰς τὰ κύματα τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ δὲν ἄφησεν αὐτὴν νὰ ζεύξῃ τοὺς ταχύποδας ἵππους της, τὸν Λάμπον καὶ τὸν Φαέθοντα οἵτινες σύροντες αὐτὴν φέρουσι τὸ φῶς εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τότε δὲ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπέτεινε τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὴν ἀγαπητὴν του σύζυγον.

« ὦ γύναι, ἀκόμη δὲν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τέρμα τῶν δοκιμασιῶν μας, ἀλλὰ μᾶς μένει ἀκόμη μεγάλη καὶ ἐπικίνδυνος ἐπιχείρησις τὴν ὁποίαν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκτελέσω.

Οὕτω μὲν προεφώτευσαν ἡ ψυχὴ τοῦ Τειρεσίου ὅταν κατέβην εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Πλαύτωνος διὰ νὰ ἐρωτήσω τὸν Θηβαῖον μάντιν περὶ τῆς ἐπιστροφῆς ἐμοῦ καὶ τῶν συντρόφων μου. Ἀλλ' ἀκολούθησόν με, ἔλθε νὰ συμμερισθῇς τὴν κλίνην μου, ὦ γύναι, καὶ ἃς ἀπολαύσωμεν τέλος ἐπὶ τῆς αὐτῆς στρωμνῆς τὰς γλυκύτητας τοῦ ὕπνου.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπεκρίθη ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

«Εἰς μὲν τὴν κλίνην σου θὰ ὑπάγωμεν ἅμα θελήσης, ἀφοῦ οἱ θεοὶ ἐπέτρεψαν νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὸν λαμπρὸν οἶκόν σου καὶ εἰς τὴν πατρίδα σου. Ἀλλὰ ποία εἶναι ἡ δοκιμασία τὸν ὅποιον ἐσυλλογίσθης καὶ τὴν ὅποιαν οἱ θεοὶ ἔβαλον εἰς τὴν ψυχὴν σου; θὰ τὴν μάθω ἡμέραν τινά, καὶ προτιμότερον εἶναι νὰ μὲ τὴν εἴπῃς ἀμέσως.»

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ Ὀδυσσεύς.

«Σκληρὰ! διατί θέλεις διὰ τῆς ἐπιμονῆς σου νὰ μάθῃς τὸ μυστικόν μου; δὲν δύναμαι νὰ σοὶ τὸ κρύψω, καὶ θὰ σοὶ τὸ εἶπω ἀμέσως. Ἡ ψυχὴ σου θὰ θλιβῇ ἔνεκα τούτου, καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος θὰ λυπηθῶ. Ὁ μάντις μὲ διέταξε νὰ περιέλθω εἰς πολλὰς πόλεις τῶν ἀνθρώπων. «Θὰ ἀναχωρήσῃς πάλιν, αὐτὴ εἶπε, καὶ θὰ διατρέξῃς τὰς πόλεις κρατῶν κωπῖον μέγχις οὗ φθάσῃς εἰς λαοὺς ἀδαιεῖς τῆς θαλάσσης, μὴ μεταχειριζομένους ἄλλας εἰς τὰ φαγητά των, μὴ γνωρίζοντας αὐτὴν εἶναι ἐρυθροβαφὲς πλοῖον, ἢ κώπη, ἥτις εἶναι ἡ πτέρυξ αὐτῶν πλοίων. Θὰ σοὶ ὑποδείξω σημεῖον φανερόν τὸ ὅποιον εἰδὼν θὰ σὲ λανθᾷ. Θὰ συναντήσῃς ἄλλον ὁδοιπόρον ὅστις «θα νομίσῃ ὅτι κρατεῖς πτόον ἐπὶ τοῦ ἐνδοξοῦ ἔμου σου. «Τότε ἔμπηξον τὸ κωπῖόν σου εἰς τὴν γῆν καὶ θυσίαςσον ἀπομπωδῶς εἰς τὸν Ποσειδῶνα ἓνα κριόν, ἓνα ταῦρον καὶ ἓνα κάπρον, μετὰ ταῦτα δὲ ἐπιστρέψον εἰς τὴν Ἰθάκην καὶ θυσίαςσον κατὰ τὴν τάξιν των εἰς ὅλους τοὺς ἀθανάτους θεοὺς, τοὺς κατοικοῦντας τὸν εὐρύχωρον οὐρανόν, ἱεράς εἰκατόμβας. Σὲ δὲ μακρὰν τῆς θαλάσσης γλυκὺς θάνατος ἀθέλει ἔλθει καὶ σὲ καταλάβει βεβαρημένον ὑπὸ εὐτυχοῦς ἀγῆρατος καὶ περικυκλούμενον ὑπὸ εὐδαιμόνων λαῶν. Ναι,

«προσέθηκεν ὁ μάντις, ὅλα αὐτὰ τὰ ὅποια σοὶ λέγω θὰ ἀέκτελεσθῶσι.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπεκρίθη ἡ συνετὴ Πηνελόπη.

«Ἐάν τούλάχιστον οἱ θεοὶ σοὶ ὑπόσχονται εὐτυχὲς γῆρας, μοὶ μένει ἐλπίς ὅτι θὰ διέλθῃς σῶως καὶ ἀβλαβὴς διὰ τῶν νέων τούτων δοκιμασιῶν.»

Ἐνῷ αὐτοὶ συνωμίλουν οὕτω, ἡ Εὐρυνόμη καὶ ἡ τροφὸς, ὑπὸ τὴν λάμπιν τῶν δάδων, ἐκάλυπτον τὴν κλίνην μὲ μαλακὰ ὑφάσματα. Ἀφοῦ δὲ ἐστρωσαν μετὰ ζήλου τὸ παχὺ στρώμα, ἡ μὲν Εὐρύκλεια ἀπῆλθεν εἰς τὸν θάλαμόν της, ἡ δὲ Εὐρυνόμη κρατοῦσα φῶς τοὺς ὠδήγησεν εἰς τὸν συζυγικὸν θάλαμον· ἅμα δὲ τοὺς εἰσήγαγεν ἐμακρύνθη καὶ οἱ σύζυγοι ἀνέβησαν μετὰ πόθου εἰς τὴν πρὸ πολλοῦ ἐγκαταλειφθεῖσαν κλίνην των.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ὁ Τηλέμαχος καὶ ὁ βοσκὸς ἔπαυσαν τὸν χορὸν καὶ ἐσταμάτησαν τὰς γυναῖκας· αὐτοὶ δὲ ἐκοιμήθησαν εἰς τὸ μέγαρον τὸ ὅποδον περιεκύκλουν τὰ σκότι.

Ἐν τούτοις οἱ δύο σύζυγοι, ἀφοῦ παρεδόθησαν εἰς τὰς ἡδονὰς τοῦ ἔρωτος, ἐξηκολούθησαν τερπόμενοι διὰ τῶν ἀμοιβαίων διηγήσεών των. Ἡ εὐγενεστάτη τῶν γυναικῶν εἶπεν ὅσα εἶχεν ὑποφέρει εἰς τὴν οἰκίαν βλέπουσα τὸ μισητὸν πλῆθος τῶν μνηστήρων, οἵτινες συναθροισθέντες δι' αὐτὴν, κατέτρωγον τοὺς βόας της, τὰ παχέα πρόβατά της, καὶ ἐκένουν τὸν οἶνον ἀπὸ τοὺς πιθους. Ἐπειτα ὁ θεὸς Ὀδυσσεὺς διηγήθη ὅσα κακὰ ἐπροξένησεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὅσα ὑπέστη αὐτὸς ὁ ἴδιος, ἡ δὲ Πηνελόπη τὸν ἤκουε χαίρουσα καὶ ὁ ὕπνος δὲν ἐπλησίαζεν εἰς τὰ βλέφαρά της πρὶν ὁ Ὀδυσσεὺς τελειώσῃ τὴν διήγησίν του.

Κατ' ἀρχὰς διηγήθη πῶς κατέστρεψε τὴν πόλιν τῶν Κιχόνων, πῶς ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς γονίμου γῆς τῶν Λωτοφάγων· ἔπειτα τὴν σκληρότητα τοῦ Κύκλωπος καὶ πῶς ἐξεδικήθη τὸν θάνατον τῶν γενναίων συντρόφων του τοὺς ὁποίους ἐκείνος ἔφαγεν ἀνηλεῶς· ἔπειτα τὴν γενναίαν φιλοξενίαν τοῦ

Αἰόλου, τὸ δῶρον τὸ ὅποιον ἔλαβε παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του, τὴν ὀλεθρίαν μοῖραν ἣτις δὲν τῷ ἐπέτρεψε νὰ ἐπανιδῇ ἀμέσως τότε τὴν πατρίδα του, καὶ τὴν μανιώδη τρικυμίαν ἣτις τὸν ἀνῆρπασε στενάζοντα εἰς τὸ ἰχθυοτρόφον πέλαγος.

Διηγήθη ἀκολούθως πῶς ἔφθασεν εἰς τὴν Τηλέπυλον, πόλιν τῶν Δαιστρυγόνων, καὶ πῶς ἀπώλεσεν ὅλον τὸν στόλον του, ἐκτὸς ἐνὸς μόνοι πλοίου μὲ τὸ ὅποιον ἐσώθη· ἔπειτα τὰ τεχνάσματα τῆς Κίρκης, ἔπειτα τὸ ταξιδεῖόν του διὰ νὰ ἐρωτήσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ Ὀθηβαίου Τειρεσίου εἰς τὰ Ζοφερά βασιλεία τοῦ Πλούτωνος, ὅπου εἶδεν ὅλους τοὺς συντρόφους του καὶ τὴν μητέρα του ἣτις τὸν ἐγέννησε καὶ τὸν ἀνέθρεψεν ὅτε ἦτο μικρός.

Εἶπεν ἀκόμη πῶς ἤκουσε τὴν φωνὴν τῶν Σειρήνων, πῶς παρέπλευσε τὰς Πλαγκτὰς πέτρας, τὴν φοικῶδη Χάρυβδιν καὶ τὴν Σκύλλαν τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι δὲν δύνανται νὰ ἀποφύγῃσι χωρὶς νὰ τῇ ἀφήσωσι θύματα. Εἶπε τὸν φόνον τῶν βοῶν τοῦ Ἥλιου, τοὺς τρομεροὺς κεραυνοὺς μὲ τοὺς ὁποίους ὁ Ζεὺς ἐκτύπησε τὸ ταχύ πλοῖόν του, καὶ τὸν θάνατον τῶν ἀνδρείων συντρόφων του, οἵτινες ὅλοι ἐχάθησαν χωρὶς νὰ δυνθῇ κανεὶς νὰ διαφύγῃ τὴν μαύρην μοῖραν. Εἶπε πῶς ἔφθασεν εἰς τὴν νῆσον Ὀγυγίαν ὅπου ἡ νύμφη Καλυψώ εἰς τὸ βᾶθῦ σπήλαιόν της, ἐπιθυμοῦσα νὰ τὸν ἔχῃ σύζυγον, τὸν ἐπεριποιεῖτο τρυφερῶς καὶ τῷ ὑπέσχετο ἀθανασία καὶ αἰωνίαν νεότητα, χωρὶς ὅμως νὰ δυνθῇ νὰ πείσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς τὰ στήθη του· πῶς, μετὰ πολλὰς τάλαιπωρίας, ἤραξεν εἰς τὴν νῆσον τῶν Φαιάκων οἵτινες τὸν ἐτίμησαν ὡς θεόν, τὸν ἀπέστειλαν διὰ πλοίου εἰς τὴν γλυκαίαν πατρίδα του, καὶ τῷ ἔδωσαν πολὺτιμα ὑφάσματα, χαλκὸν καὶ χρυσὸν ἐν ἀφθονίᾳ. Τοιοῦτοτρόπως ἐτελείωσεν ἡ διήγησίς του· τότε δὲ ὁ εὐεργετικὸς ὕπνος κατέλαβε τὰς αἰσθήσεις του καὶ κατέπαυσε τὰς φροντίδας τῆς ψυχῆς του.

Ἐν τούτοις ἡ Ἀθηνᾶ, συλλαβοῦσα νέαν σκέψιν, περιέμενε νὰ χορτασθῇ ἡ ψυχὴ τοῦ Ὀδυσσεύς ἀπὸ ἐρωτικῆν ἡδονὴν

καὶ ἀνάπαυσιν. Ἐπειτα διήγειρεν ἀπὸ τοῦ Ὀκεανοῦ τὴν χρυσόθρονον αὐγὴν διὰ νὰ φέρῃ φῶς εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τότε δὲ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπήδησεν ἀπὸ τῆς μαλακῆς τοῦ κλίνης καὶ εἶπεν εἰς τὴν Πηνελόπην.

« Ἀγαπητὴ γύναι, πολλὰς ἕως τῶρα ὑπέστημεν δοκιμασίας, σὺ μὲν κλαίουσα εἰς τὸν οἶκον τοῦτον τὴν πλήρη ταιλαιπωριῶν ἐπιστροφὴν μου, ἐγὼ δὲ διότι, μὲ ὅλας τὰς προσπάθειάς μου, ἐκρατούμην ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν μακρὰν τῆς γλυκείας πατρίδος μου. Ἐπειδὴ ὁμως τέλος πάντων ἐπανεύρομεν τὴν ποθητὴν ταύτην στρωμνὴν, πρόσεχε εἰς τὴν οἰκίαν μου τοὺς θησαυροὺς οἵτινες μοὶ ἀνήκουσι. Διὰ νὰ ἀντικαταστήσω τὰ ποίμνια τὰ ὅποια κατέφαγον οἱ ὑπερήφανοι μνηστῆρες, ἄλλα μὲν θὰ ἀρπάσω ἐγὼ ὁ ἴδιος, ἄλλα δὲ θὰ μοὶ προσφέρωσιν οἱ Ἕλληνες μέχρις οὗ γεμίσωσιν αἱ ἐπαύλεις μου. Ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ μεταβῶ εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τοὺς πολυδένδρους κήπους μου διὰ νὰ ἴδω τὸν πατέρα μου ὅστις θλίβεται τόσον διὰ τὴν ἀπουσίαν μου. Εἰς σὲ δὲ, ἀγαπητὴ μου γύναι, ἰδοὺ τί διατάττω μολονότι εἶσαι λίαν συνετὴ μετ' ὀλίγον, καθ' ὅσον προχωρεῖ ἡ ἡμέρα, ἡ φήμη τοῦ φόνου τῶν μνηστῆρων θὰ διασπαρῇ εἰς τὰ ἔξω ἀνάβα λοιπὸν εἰς τὰ ἀνώτερα δώματά σου μὲ ὅλας τὰς γυναικίκας σου, καὶ μένε κεκλεισμένη χωρὶς νὰ συγκοινωνήσῃς μὲ κανένα ἐκ τῶν Ἑλλήνων. »

Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἥρως ἐκάλυψε τοὺς ὤμους τοῦ μὲ ὠραῖα ὅπλα, ἐξύπνισε τὸν Τηλέμαχον καὶ τοὺς δύο βασκοὺς, καὶ διέταξεν αὐτοὺς νὰ λάβωσιν εἰς τὰς χεῖράς των πολεμικὰ ὅπλα. Οὗτοι δὲ ἔσπευσαν νὰ ὑπακούσωσιν, ὠπλίσθησαν διὰ χαλκοῦ, ἤνοιξαν τὰς θύρας καὶ ἐξῆλθεν προπορευομένου τοῦ Ὀδυσσεὺς. Ἦδη ὁ ἥλιος ἔλαμπεν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλ' ἡ Ἀθηνα τοὺς ἐκάλυπτε δι' ὀμίχλης καὶ τοὺς ὠδήγησε ταχέως ἔξω τῆς πόλεως.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ω.

Ἐν τούτοις ὁ Ἑρμῆς προσεκάλει τὰς ψυχὰς τῶν μνηστῆρων. Ὁ θεὸς τῆς Κυλλήνης ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα τὴν ὠραίαν χρυσὴν ῥάβδον δι' ἧς κατὰ βούλησιν ἀποκοιμίζει τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων ἢ ἐξυπνᾷ τοὺς κοιμωμένους. Ἐκίνει δὲ αὐτὴν καὶ ὠδήγει τὰς ψυχὰς αἵτινες τὸν ἡκολούθουν βομβοῦσαι. Οἷός ἐστιν ὁ τριγμός τὸν ὁποῖον ἐκφέρουσιν αἱ νυκτερίδες περιπτάμεναι εἰς τὸ βάθος τοῦ ἄντρου ὅταν καμμία ἐξ αὐτῶν πέσῃ ἐκ τοῦ βράχου ὅπου ὄλαι κρατοῦνται προσκεκολλημέναι, τοιοῦτον τριγμὸν ἐξέφερον αἱ συμπαρεῦμέναι ἐκεῖναι ψυχαί. Ὁ εὐεργετικὸς θεὸς προηγεῖτο αὐτῶν καὶ τὰς ἔφερεν εἰς τὰς ζοφεράς ὁδοὺς. Μετ' ὀλίγον ἔφθασαν εἰς τὰ ρεῖθρα τοῦ Ἰνκεανοῦ, ὑπερέβησαν τὴν Λευκάδα πέτραν, τὰς πύλας τοῦ Ἥλιου, τὸν λαὸν τῶν Ὀνειρων, καὶ τέλος εἰσῆλθον εἰς τὸν ἀσφοδελὸν λειμῶνα ὅπου ὅπου κατοικοῦσιν αἱ ψυχαί, αἱ εἰκόνες αὐταὶ τῶν ἀποθανόντων ἀνθρώπων. Ἐκεῖ συνήντησαν τὴν ψυχὴν τοῦ Πηλεΐδου Ἀχιλλέως καὶ τοῦ Πατρόκλου καὶ τοῦ Ἀντιλόχου καὶ τοῦ Αἴαντος, ὅστις ἦτο κάλλιστος κατὰ τε τὸ σῶμα καὶ τὴν μορφήν ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἑλλήνας μετὰ τὸν ἀμώμητον υἱὸν τοῦ Πηλέως. Περὶ αὐτὸν ἔσπευδον οἱ ἄλλοι, ὅτε ἐπῆλθεν ἡ τεθλιμμένη ψυχὴ τοῦ Ἀτρεΐδου Ἀγαμέμνονος, παρκαλουθουμένη ὑπὸ τῶν ψυχῶν τῶν συντρόφων του οὔτινες συγχρόνως μὲ αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Αἰγίσθου ὑπέστησαν τὸν θάνατον καὶ τὴν μοῖραν. Πρὸς τοῦτον πρῶτη ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀχιλλέως εἶπεν.

α Ἀτρεΐδῃ, ἐνομιζομεν ὅτι ἐξ ὅλων τῶν ἡρώων σὺ ἦσο ὁ ἀγαπητότερος εἰς τὸν τερπικέραυνον Δία, διότι εἰς τὰ πεδία τῆς Τρωάδος, ὅπου οἱ Ἕλληνες ὑπέστησαν τόσα δεινὰ, εὐασίλευες ἐπὶ πολλῶν καὶ ἀνδρείων πολεμιστῶν. Καὶ ὅμως φεῦ! σὺ πρῶτος ἐμελλες γὰρ ὑποστῆς τὴν ὀλεθρίαν μοῖραν

«τὴν ὅποιαν κανεῖς ἄνθρωπος δὲν ἀποφεύγει ἅμα γεννηθῇ.
 ὦ! διατί δὲν ἔπεσας πρὸ τῶν τευχῶν τῆς Τρωάδος, ἀπο-
 λαύων τῶν τιμῶν αἵτινες ἀνῆκον εἰς τὸν βαθμόν σου! ὅλοι
 οἱ Ἕλληνες θὰ σοὶ ἤγειρον τάφον, καὶ θὰ ἐκληροδότεις εἰς
 τὸν υἱόν σου διὰ τὸ μέλλον μεγάλην καὶ αἰωνίαν δόξαν·
 ἀλλ' ἡ μοῖρα ἠθέλησε νὰ ἀπολεσθῇς μὲ ἀξιοθρήνητον θά-
 νατον.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπῆντησεν ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀτρείδου Ἀγα-
 μέμνονος.

«ὦ μακάριε υἱὲ τοῦ Πηλέως, ὅμοιε μὲ τοὺς θεοὺς Ἀ-
 χιλλεῦ, σοὶ ἐπέπρωτο νὰ ἀποθάνῃς εἰς τὴν Τρωάδα μακράν
 τῆς Ἑλλάδος, περὶ σὲ δὲ οἱ μᾶλλον ἀνδρεῖοι Ἕλληνες καὶ
 Τρῶες ἐφανεύθησαν μαχόμενοι περὶ τοῦ σώματός σου· οὐ ἐν
 τούτοις ἔκεισο ἐντὸς τοῦ κονιορτοῦ, ἐκάλυπτες μέγα διά-
 στημα, καὶ ἤδη εἶχες λησμονήσει τὴν ἱκανότητά σου περὶ
 τὸ διευθύνειν τοὺς ἵππους. Ἐπολεμαῖμεν ἐπὶ δὴν τὴν ἡμέ-
 ραν, καὶ ἡ μάχη οὐδόλως θὰ κατέπαυεν ἐὰν ὁ Ζεὺς δὲν διέ-
 κοπτεν αὐτὴν διὰ καταιγίδος. Τέλος σὲ ἀπεσύραμεν ἀπὸ
 τὴν σφαγὴν ἐκείνην καὶ σὲ ἀπεθέσαμεν πρὸ τῶν πλοίων μας
 ἐπὶ ἐπικηδείου στροφῆς, ἐπλύναμεν δὲ τὸ ὥραϊον σῶμά σου
 μὲ χλιαρὸν ὕδωρ, σὲ ἐχρίσαμεν, καὶ περὶ σὲ οἱ Ἕλληνες
 κλαίοντες θερμὰ δάκρυα ἔκειρον τὰς κόμας των. Τότε ἡ μή-
 τηρ σου, ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῶν ἀθανάτων θυγατέρων τοῦ
 Νηρέως, ἐξῆλθε τῶν κυμάτων ἅμα ἔμαθε τὴν φρικτὴν εἰ-
 δοσιν, θεῖα δὲ βοή διηγέρθη ὑπεράνω τοῦ πόντου. Κατα-
 ληφθέντες οἱ Ἕλληνες ὑπὸ φόβου, θὰ κατέφευγον εἰς τὰ
 πλοῖά των, ἐὰν ἦρως τις συνετός καὶ πεπειραμένος, ἐὰν ὁ
 Νέστωρ δὲν τοὺς ἐμπόδιζεν, ὅστις πρῶτος πάντοτε ἐδίδε
 καλὰς συμβουλὰς. Μὲ πνεῦμα πλήρες εὐμενείας ἐδημηγόρησε
 πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε.

«Σταθῆτε, Ἀργεῖοι, καὶ μὴ φεύγετε· ἰδοὺ ἔρχεται ἡ μή-
 ατηρ μου μετὰ τῶν ἀθανάτων ἀδελφῶν της διὰ νὰ ἰδῇ τὸν
 ἀφονευθέντα υἱόν της.»

«Ταῦτα εἶπεν, ἀπηλλάγησαν δὲ τοῦ φόβου οἱ μεγάθυμοι

Ἑλλήνες, Ἐν ταύτοις αἱ θυγατέρες τοῦ Νηρέως ἴσταντο περὶ σέ, κλαίουσαι πικρῶς καὶ καλύπτουσαι τὸ σῶμά σου μὲ θαυμάσια φορέματα· αἱ ἐννέα Μοῦσαι ἔμελλον ἀλλήλο-
 διαδόχως πένθιμα ἄσματα καὶ κανεῖς ἐκ τῶν Ἑλλήνων δὲν ἰδύνατο νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά του, τόσον τοὺς συνεκίνηε ἡ ἁρμονικὴ Μοῦσα. Ἐπὶ δεκαεπτὰ ἡμέρας καὶ δεκαεπτὰ νύ-
 κτας θεοὶ καὶ θνητοὶ ἐκλαίονεν ἀδιακόπως, κατὰ δὲ τὴν δεκάτην ὡγδὸν σὲ παρεδόσαμεν εἰς τὰς φλόγας καὶ ἐβυ-
 σιάσαμεν ἅπειρα πρόβια καὶ βόας μὲ ὑπερήφανον μέτω-
 πον. Τὸ σῶμά σου, χρισθὲν δι' ἐλαίου, καλυφθὲν ὑπὸ γλυ-
 κυτάτου μέλιτος, περιετυλίχθη εἰς θαυμάσια φορέματα καὶ ἡ φλόξ κατέφαγεν αὐτό· πλῆθος ἡρώων Ἑλλήνων ἐκινουῦντο ἔνοπλοι περὶ τὴν πυράν σου, πεζοὶ ἢ ἐπὶ ἁρμάτων, διη-
 γέρθη δὲ μέγας θόρυβος. Τέλος σὲ κατέκαυσε τὸ πῦρ τοῦ Ἡφαίστου. Ἀμα δὲ τῇ πρώτῃ τῆς ἐπομένης ἡμέρας, ὦ Ἀ-
 χilleū, συνηθροίσαμεν τὰ ὀστέα σου καὶ τὰ ἐβυθίσαμεν εἰς ἀρώματα καὶ ἄκρατον οἶνον, ἡ δὲ μήτηρ σου ἔδωκε μεγά-
 λην κάλπην χρυσήν, ἡ ὁποία μᾶς εἶπεν ὅτι ἦτο δῶρον τοῦ Διονύσου καὶ ἔργον τοῦ ἐνδόξου Ἡφαίστου. Ἐκεῖ, εὐγενῇ Ἀχilleū, ἀναπαύονται τὰ ὀστέα σου ἀναμιξῇ μετὰ τῶν τοῦ Πατρόκλου, ὀλίγαν μακρὰν ἀπὸ τὰ τοῦ Ἀντιλόχου, ἐκείνου τὸν ὁποῖον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ τοῦ Μενoitίου ἡγά-
 πας περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους συντρόφους σου. Ἀνωθεν τῆς κάλπης ἡ ἱερὸς στρατὸς τῶν ἀνδρείων Ἑλλήνων ἀνήγειρε μέγαν καὶ θαυμαστὸν τάφον εἰς τὴν κορυφὴν ἁκρω-
 τηρίου τινός, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἐκ τοῦ ὕ-
 ψους ἐκείνου θὰ καθίσταται ὁρατὸς εἰς τὰ βλέμματα τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς ταύτης καὶ ἐκείνων οἵτινες εἰς τὸ μέλλον νὰ διαπλέωσι τὴν θάλασσαν. Ἡ μήτηρ σου δὲ ζη-
 τήσασα παρὰ τῶν θεῶν περικύλλῃ βραβεῖα τὰ ἔθεσεν ἐν μέσῳ τῶν πολεμιστῶν Ἑλλήνων διὰ τοὺς ἀνδρειότερους. Εἶχα παρευρεθῇ εἰς πολλοὺς ἐπιταφίους ἀγῶνας, ὅτε, ἐπὶ τοῦ τάφου βασιλείας, ἀγωνίζονται οἱ νέοι καὶ ἐτοιμάζονται τὰ βραβεῖα· ἀλλ' ἐν τῇ ψυχῇ μου κατελήφθην ὑπὸ μεγαλειότη-

ρου θαυμασμοῦ ὅταν εἶδον ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα πλησίον τοῦ σώματός σου ἔφερεν ἡ ἀργυρόπους Θέτις. Ἦσο ἀγαπητὸς εἰς τοὺς ἀθανάτους, Ἀχιλλεῦ, ἀποθανὼν δὲ δὲν ἀπώλεσας τὸ ὄνομά σου, ἀλλὰ πάντοτε ἡ δόξα σου θὰ ἴηται ἀνωτέρα ὅλων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἐγὼ ὅμως τί ἀπήλαυσα, ἀφοῦ διεξήγαγον τὸν πόλεμον; Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν μου ὁ Ζεὺς μοι ἐπεφύλαξε θάνατον ὀδυνηρὸν διὰ τῶν χειρῶν τοῦ Αἰγίσθου καὶ ἀπίστου γυναικός.»

Κατὰ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην ἐπλησίασεν ὁ Ἑρμῆς ὀδηγῶν τὰς ψυχὰς τῶν μνηστῆρων τοὺς ὁποίους ἐφόνευσεν ὁ Ὀδυσσεύς. Εἰς τὴν θέαν ταύτην οἱ ἥρωες ἐκπλαγέντες ἔδραμον πρὸς συνάντησίν των. Ἀνεγνώρισε δὲ ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀγαμέμνονος τὸν ἐνδοξον υἱὸν τοῦ Μελανέως Ἀμφιμέδοντα ὅστις ἄλλοτε τὸν ἐφιλοξένησεν εἰς τὴν Ἰθάκην. Πρώτη δὲ ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀτρείδου τῷ ἀπέτεινε τὰς ἐρωτήσεις ταύτας.

« Ἀμφιμέδον, διατί κατέβητε εἰς τὰς ζοφεράς χώρας ὅλοι ἐκλεκτοὶ καὶ συνηλικιωταί; κανεῖς δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ ἐκλέξῃ ἄλλως ἐντὸς μιᾶς πόλεως τοὺς καλλιτέρους ἄνδρας. Μήπως ὁ Προειδὼν σᾶς κατέστρεψεν εἰς τὰ πλοῖα διεγείρας ἀνέμους τρομεροὺς καὶ κύματα μανιώδη; ἢ μήπως ἐπὶ τῆς ξηρᾶς σᾶς ἐφόνευσαν ἄνδρες πολέμιοι τῶν ὁποίων ἤρπαξτε τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας, ἢ οἵτινες ἐμάχοντο ὑπὲρ τῆς πόλεως καὶ τῶν γυναικῶν των; Ἀποκρίθητι εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου, διότι καυχῶμαι ὅτι εἶμαι ξένος σου· ἐλησμόνησας ὅτι μὲ ὑπεδέχθης εἰς τὴν οἰκίαν σου ὅταν μετὰ τοῦ θεοῦ Μενελάου ἦλθον διὰ νὰ παρακινήσω τὸν Ὀδυσσεῆα νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν Τρωάδα; Ἐδαπανήσαμεν ἕνα μῆνα διὰ νὰ κάμωμεν τὸ ταξίδιον ἐκεῖνο καὶ νὰ διαπλεύσωμεν τὴν εὐρείαν θάλασσαν, καὶ μόλις κατορθώσαμεν νὰ πείσωμεν τὸν πορθητὴν τῶν πόλεων.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπῆντησεν ἀμέσως ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀμφιμέδοντος.

« Ἐνδοξε Ἀτρείδῃ, βασιλεῦ τῶν ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον, ἐνθυμοῦμαι ὅλα ταῦτα ὅπως τὰ λέγεις. Ἐγὼ δὲ θὰ σοὶ διη-

γηθῶ καταλεπτῶς τὸ θλιβερόν τέλος τῆς ζωῆς μας. Ἡμεῖθ^α
 μνηστῆρες τῆς συζύγου τοῦ πρὸ πολλοῦ ἀποδημούντος Ὀ-
 δυσσεώς, ἥτις προμελετώσα τὸν θάνατον καὶ τὸν ὄλεθρον
 ἡμῶν οὔτε νὰ ἀρνηθῇ τὸν μισητὸν γάμον ἐτόλμα οὔτε ἀπε-
 φάσιζε νὰ τὸν ἐκτελέσῃ. Μηχανευθεῖσα νέαν πανουργίαν
 ἤρχισε νὰ ὑφαίνῃ εἰς τὸν οἶκόν της μέγα καὶ λεπτότατον
 πανίον λέγουσα εἰς ἡμᾶς. «ὦ νέοι μνηστῆρές μου, ἀφοῦ ὁ
 πθεῖρος Ὀδυσσεὺς ἀπέθανε, περιμενίετε, μὲ ὄσσην καὶ ἂν ἔ-
 ρχετε ἀνυπομονησίαν νὰ μὲ νυμφευθῇτε, ἕως νὰ τελειώσῃ τὸ
 πανίον τοῦτο καὶ μὴ θελήσετε νὰ χαθοῦν εἰς μάτην τὰ
 νηήματά μου. Εἶναι τὸ σάβανον τοῦ ἥρωος Λαέρτου, ὅταν
 πτέλος ἡ ἀνεξιλέωτος μοῖρα τὸν βυθίσῃ εἰς τὸν μακρὸν ὕπνον
 τοῦ θανάτου. Βεβαίως δὲν θὰ θελήσετε νὰ εὑρεθῇ μεταξὺ
 τοῦ λαοῦ καμμία Ἑλληνίς ἥτις νὰ μὲ ἐπιπλήξῃ διότι ἀφήκα
 ἐνὰ ἐνταφιασθῇ χωρὶς σάβανον βασιλεὺς ὅστις συνήθροισε
 τόσα πλούτη.» Ταῦτα εἶπεν, ἡμῶν δὲ ἡ γενναία καρδία
 ἐπέισθη. Ἐκτοτε, ἀνὰ πᾶσαν μὲν ἡμέραν ὕφαινε τὸ μέγι-
 στον πανίον, κατὰ δὲ τὴν νύκτα τὸ διέλυεν ὑπὸ τὸ φῶς
 τῶν ὀφθαλμῶν. Καὶ ἐπὶ τρία μὲν ἔτη εἶχε τὴν ἐπιτηδειότητα
 νὰ κρύπτεται ἀπὸ ἡμᾶς καὶ τὴν ἐπιστεύομεν. Ἀλλ' ὅτε ἦλθε
 τὸ τέταρτον ἔτος, ὅτε αἱ ἐποχαὶ ἤρχισαν πάλιν τὴν πορείαν
 τῶν, ὅτε οἱ μῆνες παρῆλθον καὶ αἱ ἡμέραι συνεπληρώθησαν,
 μία τῶν γυναικῶν της ἥτις ἐγνώριζε τὸ μυστικὸν ἀπεκάλ-
 λυψεν αὐτὸ εἰς ἡμᾶς. Τότε τὴν κατελάβομεν ἐνῶ διέλυε τὸ
 μέγα πανίον της, καὶ μολοντί δὲν ἤθελεν, ἠναγκάσθη νὰ τὸ
 τελειώσῃ. Τέλος μᾶς ἔδειξε τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο ὕφασμα τοῦ
 ὁποίου ἡ λευκότης ἦτο ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἢ τῆς σελήνης.
 Ἀλλὰ τότε κακὸς τις θαίμων ἐπανάφερεν ἀγνωστὸν πόθεν τὸν
 υἱὸν τοῦ Λαέρτου. Ἀπέβη οὗτος εἰς τὴν ἐσχατιὰν τῶν ἀ-
 γρῶν του, εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ φύλακος τῶν χοίρων του,
 εἰς τὸ αὐτὸ δὲ μέρος ἦλθε καὶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ Ὀδυσσεὺς
 ἐπιστρέφων ἐκ τῆς ἀμμώδους Πύλου καὶ ἀμφότεροι προη-
 τοίμασαν τὸν θάνατον τῶν μνηστῆρων καὶ ἀνεχώρησαν διὰ
 τὴν ἐνδοξάν πύλιν. Πρώτος ἦλθεν ὁ Τηλέμαχος καὶ μετ

αὐτὸν ὁ Ὀδυσσεὺς ὀδηγούμενός ὑπὸ τοῦ βασκοῦ, φορῶν ἄθλια ῥάκη, ὅμοιος μὲ ῥυπαρὸν ἐπαίτην βεβαρημένον ὑπὸ τῶν ἐτῶν, καὶ στηριζόμενος ἐπὶ βακτηρίας. Ὁ μεταμφιασμὸς οὗτος, ἡ αἰφνιδία αὕτη ἐμφάνισις, τὸν καθίσταν ἀγνώριστον καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς γεροντοτέρους. Τὸν προσέβαλον διὰ λόγων τραχέων, τὸν ἐκτύπησαν, ἀλλ' ὑπέφερε μὲ καρδίαν ὑπομονητικὴν τὰς ὕβρεις μας καὶ τὰ κτυπήματά μας. Ἐν τούτοις ὅταν διήγειρεν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τοῦ Διὸς, ἐσήκωσε μετὰ τοῦ υἱοῦ του τὰ πολεμικὰ ὄπλα καὶ ἀπέθεσεν αὐτὰ εἰς θάλαμόν τινα τὸν ὅποιον ἐκλείδωσεν ἀσφαλῶς. Μετόλίγον, ἠνάγκασε διὰ πονηρίας τὴν σύζυγόν του νὰ φέρῃ ἐνώπιον τῶν μνηστήρων τὸ τόξον καὶ τοὺς λαμπροὺς πελέκεις, ἀγώνισμα ὅπερ ἐμελλε ν' ἀποβῇ εἰς ἡμᾶς ὀλέθριον καὶ σημαντεῖον φρικώδους σφαγῆς. Κανείς δὲν ἠδυνήθη νὰ τανύσῃ τὴν νευράν, πολὺ ἀπέχομεν τοῦ νὰ ἤμεθα τόσοι δυνατοί. Ὅταν δὲ τὸ τόξον περιῆλθεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ὀδυσσεῶς, ἐδιπλασιάσαμεν τὰς ὕβρεις καὶ ἐφωνάξαμεν νὰ μὴ δώσῃ τὸ τόξον εἰς αὐτόν, οἰαδὴποτε καὶ ἂν ἦτο ἡ ἐπιμονή του. Μόνος ὁ Τηλέμαχος παρεκίνει τὸ ἐναντίον, ὃ δὲ θεῖος καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεὺς ἔλαβε τὸ τόξον, ἐτάνυσεν αὐτὸ εὐκόλως καὶ διεπέρασε τὸν σιδήρον. ἤρμησε τότε ἐπὶ τοῦ κατωφλίου, ἐστάθη, διεσχόρπισεν εἰς τοὺς πόδας του τὰ ταχέα βέλη, ἔρριψε περὶ ἑαυτὸν τρομερὰ βλέμματα, καὶ διεπέρασε τὸν βασιλέα Ἀντίοον. Ἐπειτα ἐξσκολουθῶν νὰ σημαδεύῃ, ἔρριπτε τὰ πικρά βέλη του κατὰ τῶν ἄλλων μνηστήρων, οἵτινες ἐπιπτον σωρηδόν. Ἀνεγνωρίσαμεν ὅτι θεὸς τις τὸν ἐβοήθει, διότι ὁ υἱὸς του καὶ οἱ ὑπηρέται του, παρασυνθέντες ὑπὸ τῆς μανίας, ἐφόνευον ἐνθεν καὶ ἐνθεν. Οἱ στεναγμοὶ καὶ ὁ θόρυβος τῶν κτυπημάτων ἀντήχουν εἰς τὸ ἀνάκτορον, τὸ δὲ ἔδαφος ἐμολύνετο ὅλον ἀπὸ αἵμα. Τοιοῦτοτρόπως, ὡς Ἀγάμεμνον, ἀπώλεσθμεν ὅλοι, τὰ δὲ πτώματά μας μένουσιν ἀκόμη παρημελημένα ἐντὸς τῶν μεγάρων τοῦ Ὀδυσσεῶς, διότι εἰς τὰς οἰκίας μας ἀγνοοῦσι τὸν θάνατόν μας οἱ φίλοι μας οἵτινες θὰ ἐπλυνον τὸ μαῦρον αἷμα ἀπὸ

τὰς πληγὰς μας καὶ θὰ μᾶς ἐκῆδευον μοιρολογοῦντες, διότι τοιαύτης τιμῆς ἀπολαύουσιν οἱ ἀποθανόντες.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπῆντησεν ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀτρείδου.

« Εὐτυχὴ υἱὲ τοῦ Λαέρτου, βεβαίως μετὰ μεγάλης ἀνδρείας ἐπανελάβες τὴν σύζυγόν σου. Πόσον ἀγαθὸν ἦτο τὸ πνεῦμα τῆς ἀμωμῆτου Πηνελόπης ! πῶς ἐνθυμεῖτο τὸν νόμιμον σύζυγόν της Ὀδυσσεά ! ποτὲ ἡ δόξα της δὲν θέλει ἀπολεσθῇ, αὐτοὶ δὲ οἱ θεοὶ θὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τοὺς θνητοὺς χαριέστατα ἄσματα περὶ τῆς συνετῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰκάρου. Τοιαῦται ὅμως δὲν ἦσαν αἱ σκέψεις τῆς θυγατρὸς τοῦ Τυνδάρεω, ἣτις ἐφόνευσε τὸν νόμιμον σύζυγόν της. Στυγερά ἄσματα θὰ ἀπαθανατίσωσι τὴν μνήμην της καὶ τὸ αἶσχος αὐτῆς θὰ ἀντανακλασθῇ ἐπὶ ὧλων τῶν γυναικῶν, καὶ ἐπὶ αὐτῶν τῶν μᾶλλον ἐναρέτων.»

Τοιοῦτοτρόπως συνδιελέγοντο αἱ ψυχαὶ εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Πλούτωνος, εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς. Ἐν τούτοις ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ οἱ σύντροφοί του ἐμακρύνθησαν τῆς πόλεως καὶ ἔφθασαν μετ' ὀλίγον εἰς τὴν λαμπρὰν ἐπαυλιν τοῦ Λαέρτου τὴν ὅποιαν ἄλλοτε ὁ ἥρως οὗτος ἐκτίσαστο διὰ τῆς περιουσίας του, ἀφοῦ ὑπέφερε πολλὰ δεινά. Ἐκεῖ ἦτο ἡ οἰκία του περιεστοιχισμένη ἀπὸ μικρὰ οἰκήματα ὅπου οἱ δούλοι οἵτινες ἐκαλλιέργουν τὰ κτήματά του ἔτρωγον καὶ ἀνεπαύοντο. Εἰς τὴν οἰκίαν ὑπῆρχε γραῖα Σικελή ἣτις εἰς τὸ μονῆρες ἐκείνο μέρος, μακρὰν τῆς πόλεως, περιεποιεῖτο τὸν εὐγενῆ γέροντα. Ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς πρὶν εἰσελθῇ εἶπεν εἰς τὸν υἱόν του καὶ εἰς τοὺς βοσκούς.

« Εἰσελθετε εἰς τὴν οἰκίαν καὶ θυσιάσατε ἀμέσως διὰ τὸ γεῦμα τὸν καλλίτερον ἀπὸ τοὺς χοίρους. Ἐγὼ εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα θὰ δοκιμάσω τὸν πατέρα μου καὶ θὰ ἰδῶ ἐὰν ἐκ πρώτης ὄψεως μὲ ἀναγνωρίσῃ ἢ ὄχι, ὕστερον ἀπὸ τόσον μακρὰν ἀπουσίαν.»

Εἰπὼν ταῦτα παρέδωκε τὰ ὅπλα του εἰς τοὺς βοσκούς οἵτινες ἀμέσως εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου των, ἐνῶ ὁ Ὀδυσσεὺς, διὰ γὰρ δοκιμάσῃ τὸν Λαέρτην, εἰσεχώρησεν αἰς

τὸν πολυδένδρον κῆπον. Ὁ ἥρως κατέβη εἰς τὴν μεγάλην ἄμπελον, ἀλλὰ δὲν εὔρε μήτε τὸν Δολίον, μήτε τοὺς υἱοὺς του, μήτε τοὺς ἄλλους δούλους, διότι ὁ Δολίος τοὺς εἶχε φέρει μακρὰν διὰ νὰ συνάξωσιν ἀκάνθας πρὸς ἐπισκευὴν φρακτῶν εἰς τὸν κῆπον. Ὁ Ὀδυσσεὺς εὔρε τὸν πατέρα του μόνον περισκάπτοντα εἰς τὸν κῆπον δένδρον τι. Ὁ Λαέρτης ἐφύρει ρυπαρὸν καὶ ῥακώδη χιτῶνα, περὶ τοὺς πόδας του εἶχε δεδεμέναις κνημίδας ἐμβαλωμένας διὰ νὰ προφυλάσσεται ἀπὸ τὰς ἀμυχάς· χειρόκτια ἐπροφύλαττον τὰς χεῖράς του, καὶ ἡ κεφαλὴ του ἦτο κεκαλυμμένη ἀπὸ δορὰν αἰγὸς ἥτις καθίστα τὴν θεάν του ἐτι μᾶλλον θλιβεράν. Ὁ θεῖος καὶ πολυπαθὴς Ὀδυσσεὺς, ἰδὼν τὸν πατέρα του κεκυρτωμένον ὑπὸ τοῦ γέρατος καὶ ἔχοντα εἰς τὴν ψυχὴν μεγίστην θλίψιν, ἔστη ὑπὸ μεγάλην ἀπιδέαν καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ. Ἐσκέφθη ἀκολούθως ἐν τῇ ψυχῇ του εἴαν ἔπρεπε νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸν πατέρα του καὶ νὰ τὸν καταφιλήσῃ, ἢ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ πρῶτον διὰ νὰ τὸν δοκιμάσῃ ἀκόμη. Ἀφοῦ δὲ ἐσκέφθη, ἐνόμισε καλλίτερον νὰ τὸν δοκιμάσῃ διὰ λόγων πειρακτικῶν. Διευθύνθη λοιπὸν πρὸς αὐτὸν καθ' ἡν στιγμήν μὲ κεφαλὴν κάτω νεύουσαν περισέκαπτε τὸ δένδρον καὶ τῷ εἶπε.

«Γέρον, μὲ πολλὴν ἐπιτηδειότητα καλλιέργεις τὸν κῆπον. Πόσον περιποιημέναι εἶναι αἱ ἐλαῖαι, αἱ συκαῖ, αἱ ἀπιδέαι καὶ αἱ ἄμπελοι αὗται! ἡ ἐλαχίστη σπιθαμὴ τῆς γῆς ταύτης μαρτυρεῖ τὴν ἐπιμελείαν σου. Πρέπει ὅμως νὰ σοὶ εἰπῶ τι τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ σὲ πειράξῃ. Σὺ ὁ ἴδιος οὐδεμίαν φροντίδα λαμβάνεις περὶ σεαυτοῦ, ἀλλ' ἔχεις συγχρόνως θύλιον γῆρας καὶ δυστυχίαν, τὰ δὲ ἐνδύματά σου εἶναι πτωχικά. Βεβαίως δὲν σὲ παρημέλησε τόσον πολὺ ὁ κύριός σου ἕνεκα τῆς ὀκνηρίας σου· τὰ ὠραία χαρακτηριστικά σου καὶ τὸ μεγαλοπρεπές σου ἀνάστημα μαρτυροῦσι βασιλέα μᾶλλον ἢ ὑπηρέτην. Ναί, ὁμοιάζεις μὲ ἐκείνους οἷτινες, ἀφοῦ λουσθῶσι καὶ φάγωσιν, ἀναπαύονται ἐπὶ στρωμνῆς μαλακῆς, διότι τοῦτο εἶναι δικαίωμα τῶν γερόντων. Εἰπέ μοι

λοιπὸν εἰς ποῖον ἀνήκεις, ποῖος εἶναι ὁ κύριος τοῦ κήπου τὸν ὁποῖον καλλιεργεῖς; Ἀποκριθῆντι εἰλικρινῶς καὶ εἰς μίαν ἄλλην ἐρώτησίν μου. Εἶμαι τῶνόντι εἰς τὴν Ἰθάκην, ὅπως μὲ εἶπε καθ' ὁδὸν ἄρρων τις διαβάτης, ὅστις δὲν εἶχε τὴν ὑπομονὴν νὰ μὲ εἰπῇ ἐὰν ὁ ξένος μου ζῇ ἀκόμη ἢ ἀπέθανε. Σοὶ τὸ λόγιον, καὶ ἔσο προσεκτικὸς εἰς τοὺς λόγους μου· ἄλλοτε ἐφιλοξένησα εἰς τὴν πατρίδα μου ἕνα ἄνθρωπον ὅστις ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ ποτὲ θνητὸς ἐρχόμενος μακρόθεν δὲν ἐγένετο τόσο ἐυπρόσδεκτος εἰς τὴν ἐστίαν μου, ἐκαυχᾶτο δὲ ὅτι κατήγετο ἐκ τῆς Ἰθάκης καὶ ὅτι εἶχε πατέρα τὸν υἱὸν τοῦ Ἀρκείσιου Λαέρτην. Τὸν ἔφερα εἰς τὴν οἰκίαν μου, τὸν ἐφιλοξένησα, τὸν ἐπεριποιήθη ἐγκαρδίως διότι εἶχα πολλὰ πλούτη καὶ τῷ προσέφερον πλούσια καὶ ἄξια δῶρα. Τῷ ἔδωκα ἑπτὰ τάλαντα χρυσοῦ θαυμασίως δεδουλευμένου, μέγαν κρατῆρα πεποικιλμένον μὲ ἄνθη, δώδεκα ἐπενδύτας ἀπλοῦς, ἄλλους τέσσερας τέπητας, ἄλλους τέσσερας εὐρεῖς μανθῦας καὶ ἰσαριθμούς χιτῶνας. Τέλος τῷ ἐπέτρεψα νὰ ἐκλέξῃ μετὰ τῶν γυναικῶν μου κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του τὰς τέσσαρας ὥραιστερας καὶ μᾶλλον ἐπιτηδεῖας περὶ τὰ γυναικεῖα ἔργα.»

Πρὸς τοῦτον δὲ δακρυρροῶν εἶπεν ὁ Λαέρτης.

«Ξένε, ἀληθῶς εὕρισκσαι εἰς τὴν χώραν περὶ τῆς ὁποίας μὲ ἐρωτᾷς· ἀλλὰ βίαιοι ἄνθρωποι τὴν ἐξουσιάζουσι, καὶ εἰς μάτην ἔδωκες τὰ πολλὰ δῶρα τὰ ὅποια μοὶ ἀπηριθμήσας. Ἐὰν εὕρισκες εἰς τὴν Ἰθάκην τὸν ἀγαπητὸν ξένον σου, δὲν θὰ σὲ ἀπέστελλε χωρὶς νὰ σὲ φιλοξενήσῃ εὐγενῶς καὶ χωρὶς νὰ σοὶ δώσῃ πλούσια δῶρα, ἄξια ἐκείνων τὰ ὅποια ἔλαβες παρὰ σοῦ. Ἀλλ' εἰπέ μοι, πρὸ πόσων ἐτῶν ἐφιλοξένησες τὸν δύστηνον ἐκεῖνον ξένον! Φεῦ! ἦτο υἱὸς μου, ἐὰν τὸ παρελθόν δὲν ἦναι ὄνειρον. Τὸν δυστυχῆ! μακρὰν τῶν φίλων του καὶ τῆς πατρίδος του τὸν κατέφαγον οἱ ἰχθύες, ἢ εἰς τὴν ξηρὰν ἐγένετο βορὰ τῶν ὀρνέων καὶ τῶν ἀγρίων θηρίων· ἢ μήτηρ του σαβανόνουσα δὲν τὸν ἐκλαυσεν, οὔτε ἐγὼ ὅστις τὸν ἐγέννησα, ἢ δὲ θελκτικὴ σύζυγός του, ἢ συνε-

τῇ Πηνελόπῃ, δὲν ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς του μήτε ἔδρεξε διὰ τῶν θακρῶν της τὴν ἐπιθανάτιον κλίνην του, διότι αὐτὴ εἶναι ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἀποθνησκόντων. Ἀλλ' εἰπέ μοι εἰλικρινῶς διὰ νὰ τὸ μάθω ποῖος καὶ πόθεν εἶσαι ; ποῦ εἶναι ἡ πόλις σου καὶ ἡ οἰκογένειά σου ; Εἰς ποῖον μέρος ἤραξε τὸ ταχὺ πλοῖον τὸ ὅποιον σὲ ἔφερεν εἰς τὴν νῆσον ταύτην μὲ τοὺς θεῖους συντρόφους σου ; ἢ μήπως ἦλθες ὡς ἐπιβάτης ἐπὶ πλοίου ξένου τὸ ὅποιον ἐξηκολούθησε τὸν πλοῦν του ἀφοῦ ἀπεῖλθε εἰς τὴν ξηράν ;

Πρὸς τοῦτον ἀποκριθεὶς εἶπεν ὁ Ὀδυσσεύς.

«Θὰ σοὶ ἀποκριθῶ εἰς ὅλα καταλεπτῶς· πατρίς μου μὲν εἶναι ἡ Ἀλύβας ὅπου ἔχω λαμπρὰν οἰκίαν, πατὴρ μου δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀφείδας, υἱὸς τοῦ Πολυπύμονος, καὶ ὀνομάζομαι Ἐπήριτος. Θεὸς τις, παρὰ τὴν θέλησίν μου, μὲ ὤθησεν ἀπὸ τῶν ἀκτῶν τῆς Σικανίας μέχρι τῆς χώρας ταύτης καὶ τὸ πλοῖόν μου ἤραξεν εἰς τὴν ἐσχατιὰν τῆς νήσου, μακρὰν τῆς πόλεως. Τὸ ἔτος τοῦτο εἶναι τὸ πέμπτον ἀφότου ὁ Ὀδυσσεύς ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα μου. Κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του πτηνὰ ἐπέ- των πρὸς τὰ δεξιὰ του, ἐγὼ δὲ τὸν προέπεμπον μετὰ χα- ρᾶς καὶ ἐκεῖνος εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον χαίρων. Ἐνδομύχως δὲ ἡλιπίζομεν νὰ ἐπανιδωθῶμεν ὡς ξένοι καὶ νὰ ἀνταλλά- ξωμεν ὠραία δῶρα.»

Ταῦτα εἶπε, τὰς δὲ αἰσθήσεις τοῦ γέροντος περιεκάλυψε σκοτεινὸν νέφος θλίψεως. Λαβὼν διὰ τῶν δύο του χειρῶν τὴν φλογερὰν κόνιν καὶ στενάζων βαθέως, περιέχυσεν αὐτὴν ἐπὶ τῆς πολιᾶς κεφαλῆς του. Εἰς τὴν θέαν τῆς θλίψεως ταύ- της ἡ ψυχὴ τοῦ Ὀδυσσεῆος συνεκινήθη, οἱ ῥῶθωνές του ἐξ- ωγκώθησαν, καὶ ὁρμήσας ἐθλίψε τὸν ἥρωα εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὸν κατεφίλησε καὶ εἶπεν.

«Ὡ πάτερ μου, εἶμαι ἐκεῖνος τὸν ὅποιον περιμένεις καὶ ἔφθασα μετὰ εἴκοσιν ἔτη εἰς τὴν ἀγαπητὴν μου πατρίδα· ἀλλὰ παῦσον τὰ δάκρυα καὶ τοὺς στεναγμούς, καὶ ἄκουσον τί θὰ σὲ εἴπω. Πρέπει νὰ σπεύσωμεν, διότι ἐφόνευσα εἰς

τὸν οἶκόν μου ὅλους τοὺς μνηστῆρας καὶ ἐτιμώρησα τὰς ὀδυνηρὰς ὕβρεις των καὶ τὰς σκληρὰς πράξεις των.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπεκρίθη ὁ Λαέρτης.

α' Ἐάν ἦσαι ὁ Ὀδυσσεύς, ἐάν ἦσαι ὁ υἱός μου καὶ ἐπέστροφες εἰς τὴν νῆσον ταύτην, εἰπέ μοι κανέν ἀρίδηνλον σημεῖον διὰ τὸ νὰ πεισθῶ.»

Πρὸς τοῦτον δὲ εἶπεν ὁ Ὀδυσσεύς.

β' Ἰδὲ πρῶτον τὴν πληγὴν ταύτην τὴν ὅποιαν ἄλλοτε εἰς τὸν Παρνασσόν μοι ἔκαμε διὰ τοῦ λευκοῦ ὀδόντος τοῦ ὁ ἀγχιόχοιρος ὅταν μὲ ἐστείλεις πρὸς τὸν Αὐτόλυκον διὰ τὸ νὰ λάβω τὰ δῶρα τὰ ὅποια μὲ ὑπεσχέθη ὅταν ἦλθεν ἐδῶ. Ἀκουσον ἀκόμη νὰ σοὶ περιγράψω τὰ δένδρα τοῦ λαμπροῦ κήπου σου τὰ ὅποια ἄλλοτε μὲ εἶχες χάρισι· ὅτε ἤμην παῖδιόν καὶ σὲ παρηκολούθουν· ἐπεριπατοῦμεν ἐντὸς τοῦ κήπου, μοὶ ἔλεγες τὸ ὄνομα ἐκάστου δένδρου καὶ μοὶ ἔδωκας δεκατρεῖς ἀπιδέας, δέκα μηλέας καὶ τεσσαράκοντα συκάς. Μὲ ὑπεσχέθης δὲ νὰ μοὶ δώσῃς πεντήκοντα σειρὰς κλημάτων τὰ ὅποια ἐτρυγῶντο κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καὶ ἔκαμνον παντὸς εἶδους σταφυλὰς ὅσας ἐφθάνον ἐκ τοῦ Διὸς αἱ τεταγμέναι ὥραι.»

Ἐνῷ ὠμίλει, ἡ καρδίᾳ τοῦ γέροντος ἐλειποθύμει καὶ τὰ γόνατά του ἐκάμπτοντο· ἐκ τῶν σημείων δὲ τὰ ὅποια τῷ περιέγραψεν ἀκριβῶς ὁ υἱός του δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ τὸν Ὀδυσσεύα καὶ περιέβλεπε μὲ τὰς χεῖράς του τὸν ἥρωα ὅστις τὸν ἐδέχθη εἰς τὰς ἀγκάλας του λειποψυχοῦντα. Ἀφοῦ δὲ ἀνέπνευσεν ἐκ νέου καὶ ἐπανεῦρε τὰς αἰσθήσεις του εἶπε.

γ' Παντοδύναμε Ζεῦ! βεβαίως ὑπάρχουσιν ἀκόμη θεοὶ εἰς τὸν εὐρὺν Ὀλύμπον ἐάν ᾖναι ἀληθές ὅτι οἱ μνηστῆρες ἐτιμωρήθησαν διὰ τὴν αὐθάδειαν καὶ τὰς ὕβρεις των. Ἀλλὰ τῶρα τρέμω μήπως οἱ Ἰθακήσιοι ἔλθωσιν ἐδῶ νὰ μᾶς προσβάλωσι καὶ διαδώσωσι τὴν εἰδὴσιν εἰς τοὺς Κεφαλλήνας.»

Πρὸς τοῦτον δὲ εἶπεν ὁ Ὀδυσσεύς.

δ' Ποῦχασον, ἄς μὴ φροντίζῃ περὶ τούτου ἡ ψυχὴ σου· ἀλλ'

ἀς ὑπάγωμεν εἰς τὴν οἰκίαν ἣ ὁποία καίται πλησίον τοῦ κή-
που. Ἔστειλα ἤδη ἐκεῖ τὸν Τηλέμαχον, τὸν Εὐμαῖον καὶ
τὸν Φιλοίτιον διὰ νὰ μᾶς προετοιμάσωσι πρόγευμα τὸ τα-
χύτερον.»

Ἀφοῦ εἶπον ταῦτα, οἱ δύο ἥρωες ἐπροχώρησαν πρὸς τὰ
ῥωαῖον οἰκημα, ὅπου εὗρον τὸν Τηλέμαχον καὶ τοὺς δύο πι-
στοὺς βοσκούς ἀσχολουμένους νὰ κόπῃσι τὰ κρέατα καὶ νὰ
μιγνύωσι τὸν οἶνον. Τότε ἡ σεβασμῖα Σικελὴ ἔλουσε τὸν κύ-
ριόν της Λαέρτην, τὸν ἔχρισε δι' ἐλαίου καὶ τὸν περιέβαλε
μὲ ῥωαῖα ἐνδύματα. Ἐπελθοῦσα δὲ ἡ Ἀθηνᾶ, ἀπέδωκε
δύναμιν εἰς τὰ μέλη τοῦ ποιμένου τῶν λαῶν καὶ τὸν ἔκαμεν
ὕψηλότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον. Ἐξῆλθε τοῦ λουτροῦ, ὃ
δὲ ἀγαπητὸς υἱὸς τοῦ τὸν ἐθαύμαζε βλέπων ὅτι ἦτο ὁμοιος
μὲ τοὺς ἀθανάτους θεοὺς, καὶ τῷ ἀπέτεινε τοὺς ταχεῖς τού-
τους λόγους.

«ὦ πάτερ μου, βεβαίως κανεὶς ἐκ τῶν αἰωνίων θεῶν σὲ
κατέστησεν ῥωαιότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπήντησεν ὁ συνετὸς Λαέρτης.

«Εἶθε, ὦ Ζεῦ καὶ Ἀθηνᾶ καὶ Ἀπολλων, νὰ εὕρισκόμεν
γῆς ἐντὺς τοῦ μεγάρου μας οἶος ἤμην ἄλλοτε ὅταν ἐπὶ κε-
φαλῆς τῶν Κεφαλλήνων ἐκυρίευσεν τὴν ἐπὶ τῆς ἡπείρου λαμ-
πρὰν πόλιν Νῆρικον. Τὸ στῆθος ἔχων κεκαλυμμένον ὑπὸ
ὀπλων θὰ σὰς ἐβόηθουν καὶ θὰ ἀντιπαρετασσόμην κατὰ τῶν
μνηστήρων. Πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν αὐθαδῶν ἐκείνων θὰ ἐπιπτον
ὑπὸ τὰ κτυπήματά μου, καὶ σύ, ὦ Ὀδυσσεῦ, θὰ ἔχαιρες
ἐν τῇ ψυχῇ σου.»

Τοιοῦτοτρόπως αὐτοὶ μὲν συνωμῖλουν, οἱ δὲ ἄλλοι ἐτε-
λείωσαν τὰς προετοιμασίας καὶ παρέθεσαν τὴν τράπεζαν.
Ἐκάθησαν δὲ οἱ δαιτυμόνες ἐπὶ θρόνων καὶ καθεδρῶν κατὰ
σειράν, καὶ ἤδη ἔτεινον τὰς χεῖρας πρὸς τὰ φαγητά,
ὅτε ὁ γέρων Δολίος ἔφθασε μὲ τοὺς υἱοὺς τοῦ κεκοπιακότες
ἐκ τῆς ἐργασίας ἡ γραῖα Σικελὴ ἣτις τοὺς εἶχεν ἀναθρέψει
καὶ ἐπεριποιεῖτο τὸν γέροντα ἀφότου ἐβάρυνον αὐτὸν τὰ ἔτη,
δραμοῦσα πρὸς εὐρεσίᾳ τῶν ἐπέσπευσε τὴν ἐπιστροφὴν τῶν.

ἰδόντες τὸν Ὀδυσσεῦα τὸν ἀνέχοντα
ἐστάθησαν ἑκπληκτοί· ἀλλ' ὁ
καὶς τούτους λόγους καὶ τοὺς ἐπὶ

« ὦ γέρον, κάθησον εἰς τὴν
πληξιν, διότι μὲ ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν
ἀρχίσωμεν τὸ φαγητόν, ἐκκεθήμενοι
ριμνένοντές σας. »

Ταῦτα εἶπεν, ὁ δὲ Δολίος ἐξήλθε
τὰς χεῖρας τοῦ κυρίου του, καὶ
ἔτεινε τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους·

« ὦ φίλε, ἀφοῦ ἐπανῆλθες πάλιν
διακαῶς σὲ ἐπεθύμουν καὶ οἱ υἱοί σου
σὲ ἐπανιδύωσιν, ἀλλ' αὐτοὶ οἱ υἱοί σου
καὶ χαῖρε, εἴθε δὲ οἱ ἀθάνατοι ναὶ
ἄλλ' εἰπέ μοι ἐάν ἡ συνετὴ Πηνελόπεια
στροφὴν σου, ἢ ἐάν πρέπη νὰ σπῇ
τὴν εἰδήσιν ; »

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπεκρίθη ὁ Ὀδυσσεύς·

« ὦ γέρον, τὸ ἡξεύρει· πρὸς τί
κύτό ; »

Εἰπὼν ταῦτα ὁ ἥρως ἐκάθητο
τοῦ, περὶ αὐτὸν δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ
ῥοντα, ἐχαιρέτιζον τὸν κύριόν του
το τὰς χεῖράς του· ἔπειτα ἐκάθητο
τοῦ πατρὸς των Δολίου.

Ἐνῶ οὗτοι εἰς τὴν ἀγροτικὴν
διέσπειρεν ἀνά πάσαν τὴν πόλιν
μνηστῆρων, εἰς τὴν εἰδήσιν δὲ τοῦ
πανταχόθεν πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ
ἐκ τῶν στεναγμῶν καὶ τῶν ὀδύων
φονευθέντας ὁ καθείς καὶ τοὺς
ἐκείνων οἵτινες ἦσαν ἀπὸ ἄλλοις
ἀλλεπτικά πλοιάρια καὶ τὰ ἔπεμπε
πικρίας των· ἔπειτα, μὲ καρδίαν

εἰς τὴν ἀγοράν. Ἀφ' οὗ δὲ συνηθροίσθησαν, ἀφ' οὗ τὸ πλῆθος εὗρέθη συνηνωμένον, ὁ Εὐπείθης ἠγέρθη καὶ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ. Ἀπαραγόρητος θλίψας τὸν εἶχε καταλάβει ἐνεκα τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀντινόου τὸν ὁποῖον ἐκτύπησε πρῶτον ὁ Ὀδυσσεύς. Δακρυρροῶν λαιπὸν δι' αὐτὸν ἐδημηγόρησε πρὸς τὸ πλῆθος καὶ εἶπεν.

«ὦ φίλοι, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐπραξε κατὰ τῶν Ἑλλήνων κακὸν ἔργον. Ποῦ εἶναι ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἄλλοτε ὠδήγησε πολλοὺς καὶ ἀνδρείους διὰ τῶν πλοίων του; Τὰ πλοῖα ἐχάθησαν, αἱ πολεμισταὶ ἐχάθησαν καὶ ἐπιστρέψας ἐρόνευσε τοὺς πρῶτους τῶν Κεφαλλήνων. Ἀκούσατέ με λαιπὸν πρὶν φύγῃ μετ' ὀλίγον εἰς τὴν Πύλον, ἢ εἰς τὴν θείαν Ἥλιδά, ὅπου βασιλεύουσιν οἱ Ἐπειοί, ἃς ἐπέλθωμεν κατ' αὐτοῦ· εἰδεμὴ δὲν θὰ εἰμφορέσωμεν πλέον νὰ ζήσωμεν ἄνευ κατασχύνης, καὶ θὰ ἦναι ἀτιμία δι' ἡμᾶς εἰάν μάθωσιν οἱ μεταγενέστεροι ὅτι δὲν ἐξεδικήσαμεν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τοὺς υἱοὺς μας. Εἰς ἐμὲ ἡ ζωὴ θὰ ἦναι πολὺ πικρά· προτιμῶ νὰ ἀποθάνω καὶ νὰ καταβῶ τὸ ταχύτερον εἰς τοὺς νεκρούς. Ἄς βαδίσωμεν λαιπὸν καὶ ἃς προλάβωμεν τὴν φυγὴν των.»

Οὕτως ὠμίλησεν ὁ Εὐπείθης κλαίων, ἡ δὲ συγκίνησις ἐκυρίευσεν ὅλους τοὺς Ἀχαιοὺς· τότε ὁ Μένδων καὶ ὁ θεῖος ἀοιδὸς ἐπλησίασαν ἐξελθόντες τοῦ οἴκου τοῦ Ὀδυσσεύος ἀφ' οὗ τοὺς ἄφηνεν ὁ ὕπνος, ἐστάθησαν δὲ εἰς τὸ μέσον τῆς συνελεύσεως. Ὅλοι οἱ περιστῶτες ἐξεπλάγησαν, ὁ δὲ Μένδων, μὲ πνεῦμα πλήρες εὐμενείας, τοῖς ἀπέτεινε τοὺς λόγους τούτους.

«Ἰθακήσιοι, ἀκούσατε προσεκτικῶς ὅσα θὰ σᾶς εἶπω. Ὁ Ὀδυσσεύς δὲν ἐξετέλεσε τοιοῦτο ἔργον ἄνευ τῆς θελήσεως τῶν θεῶν. Εἶδον ἰδίους ὀφθαλμοῖς ἀθάνατόν τινα θεόν ὅστις, ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Μέντορος, ἵστατο πλησίον του· καὶ ὅτε μὲν ἐφαίνετο ἐνθαρρύνων τὸν ἥρωα, ὅτε δὲ ὥρμα εἰς τὴν αἵθουσαν καὶ ἐτάραττε τοὺς μνηστῆρας, οὗτοι δὲ ἐπιπτον σωρηδόν.»

Ταῦτα εἶπεν, ὡχρὸς δὲ τρόμος κατέλαβεν ἅπαντας. Ἰότο

ἢ σεβάζομαι γέρον Ἀλιθέρας, υἱὸς τοῦ Μάστορος, εἶπε τοῖς λόγους τούτους. Αὐτὸς μόνος ἐβλέπε τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον. Εὐνοῶν λοιπὸν αὐτοὺς ἐδημηγόρησε καὶ εἶπεν.

« Ἀκούσατε, ὦ Ἰθακήσιοι, ὅσα θὰ σᾶς εἶπω. Φίλοι, τὰ πράγματα ταῦτα συνέβησαν ἕνεκα τῆς κακίας σας, διότι δὲν ἐπέιθεσθε εἰς ἐμὲ μήτε εἰς τὸν ποιμένα τῶν λαῶν Μέντορα νὰ περιστείλετε τὴν αὐθάδειαν τῶν υἱῶν σας, ἀλλ' ἐπετρέπατε εἰς αὐτοὺς νὰ διαπράττωσι μεγάλα κακουργήματα, κατατρῶγοντες τὴν περιουσίαν καὶ ὑβρίζοντες τὴν γυναῖκα τοῦ εὐγενεστάτου τῶν ἡρώων τὸν ὁποῖον ἐνόμιζον ὅτι δὲν θὰ ἐπανέβλεπον οὐδέποτε. Τώρα εἶθε νὰ πράξετε ὅσα θὰ σᾶς εἶπω καὶ νὰ μὴ περιφρονήσετε τὰς συμβουλὰς μου· ἄς μὴ ἐπέλθωμεν κατ' αὐτοῦ ἐάν θέλωμεν νὰ μὴ ἐπισύρωμεν καθ' ἡμῶν καταστροφὰς μεγαλειτέρας. »

Ταῦτα εἶπεν, οἱ περισσότεροι δὲ ἀπὸ τοὺς ἡμίσεις ἀνεχώρησαν μετὰ μεγάλου θορύβου, οἱ δὲ ἄλλοι ἔμειναν ἐκεῖ συνηθροισμένοι, διότι δὲν παρεδέχοντο τὴν γνώμην τοῦ Ἀλιθέρου καὶ ἐπέιθοντο εἰς τὸν Εὐπείθῃ. Ἀφοῦ δὲ ἐφόρεσαν τὰ ὅπλα των καὶ τὸ σῶμά των ἔλαμψεν ὑπὸ χαλκοῦ, διῆλθον τὴν εὐρύχωρον πόλιν εἰς στοίχους πεπυκνωμένους· ὁ Εὐπείθης ἐβάδιζεν ἔμπρὸς καὶ ἤλπιζε νὰ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, ἀλλὰ δὲν ἔμελλε νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω, ἐπειδὴ ἐκεῖ θὰ τὸν εὕρισκεν ὁ θάνατος. Ἐν τούτοις ἡ Ἀθηνᾶ εἶπε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Κρόνου Δία.

« ὦ πάτερ ἡμῶν, ὦ ἰσχυρότατε τῶν βασιλέων! ἀποκρίθητι εἰς τὴν ἐρώτησίν μου, διατί μᾶς κρύπτεις τὴν σκέψιν σου; Ἄρά γε θὰ διεγείρῃς μεταξὺ αὐτῶν πόλεμον καὶ τρομερὰν μάχην, ἥ θὰ συμβιβιάσῃς τὰ δύο μέρη; »

Πρὸς αὐτὴν ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ νεφεληγερέτης Ζεὺς.

« Τέκνον μου, διατί μὲ ἐρωτᾷς καὶ ἐξετάζεις ταῦτα; σὺ δὲν ἐμελέτησες τὸ σχέδιον τοῦτο καὶ παρεσκεύασες τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Ὀδυσσεῶς; πράξον λοιπὸν ὅπως θέλεις, ἀκουσον ὅμως τὰς ὁρθὰς παρατηρήσεις μου. Ἐπειδὴ ὁ υἱὸς τοῦ Λαέρτου ἐτιμώρησε τοὺς μνηστῆρας, ἄς ἐπισφραγίσῃ διὰ θυσιῶν

εἰλικρινῇ συνθήκην καὶ ἃς βασιλεύῃ ἡσυχῶς εἰς τὸ μέλλον·
 Ἰμεῖς ἀναλαμβάνομεν νὰ ἐξαλειψωμεν ἀπὸ τῆς μνήμης τῶν
 Ἰθακησίων τὸν φόνον τῶν υἱῶν καὶ τῶν ἀδελφῶν των· ἃς
 ἀγαπῶνται ὡς ἄλλοτε, ἃς ἐπικρατῇ δὲ μεταξύ των εἰρήνη
 καὶ εὐδαιμονία.»

Οἱ λόγοι οὗτοι παρώτρυνον τὴν θεάν, ἥτις καὶ πρότερον
 ἐπεθύμει τοῦτο, καὶ κατέβη ἀπὸ τὰς κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου.

Ἐν τούτοις εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δαέρτου οἱ δαιτυμόνες εἶ-
 χον χορτάσει ἀπὸ φαγητόν, ὅτε ὁ πολύτλας θεῖος Ὀδυσσεὺς
 ἔλαβε πρῶτος τὸν λόγον καὶ εἶπεν.

« Ἄς ἐξέλθῃ εἰς ἐξ ὑμῶν καὶ ἃς ἰδῇ μήπως οἱ ἐρχόμενοι
 ἐρθασαν ἤδη πλησίον μας.»

Ταῦτα εἶπε, καὶ ὑπακούων εἰς τὴν διαταγὴν του εἰς τῶν
 υἱῶν τοῦ Δολίου ἐπήδησε καὶ ἐστάθη ἐπὶ τῆς εἰσόδου, ὁπό-
 θεν εἶδε τὸ πλῆθος τὸ ὅποιον ἐπροχώρει. Εὐθύς λοιπὸν εἶπε
 πρὸς τὸν Ὀδυσσεά τοὺς ταχεῖς τούτους λόγους.

« Ἰδοὺ αὐτοὶ εὐρίσκονται πολὺ πλησίον, ἃς σπεύσωμεν
 λοιπὸν νὰ ὀπλισθῶμεν.»

Αἱ λέξεις αὗται διήγειρον τὸ θάρρος ὅλων. Ὁ Ὀδυσσεὺς,
 οἱ τρεῖς σύντροφοί του, οἱ ἔξ υἱοὶ τοῦ Δολίου ἐφόρεσαν τὰ
 ὅπλα των, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὁ Δαέρτης καὶ ὁ Δολίος ὠπλί-
 σθησαν ἐπίσης· μολονότι γέροντες λευκότριχες, ἡ ἀνάγκη
 τοὺς ἐβίωσε νὰ πολεμήσωσιν. Ἀφοῦ δὲ τὸ στῆθός των ἐκα-
 λύφθη ὑπὸ ἀστράπτοντος χαλκοῦ, ἤνοιξαν τὰς θύρας καὶ
 ὤρμησαν προπορευομένου τοῦ Ὀδυσσεως. Πλησίον αὐτῶν
 ἦλθεν ἡ κόρη τοῦ Διὸς Ἀθηνᾶ λαβοῦσα τὴν φωνὴν καὶ τὴν
 μορφήν τοῦ Μέντορος· ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ θεὸς καὶ πολυπαθὴς
 Ὀδυσσεὺς ἐχάρη καθ' ὑπερβολὴν καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἀγαπη-
 τὸν υἱὸν τοῦ Τηλέμαχον.

« Τηλέμαχε, ἰδοὺ ἡ στιγμή καθ' ἣν θὰ μάθης, ὁρμῶν ἐν
 μέσῳ τῶν πολεμούντων, ὅτι τοιοῦτοτρόπως ἀναδεικνύονται
 οἱ ἥρωες· πρόσεξον μὴ κατασχύνῃς τὴν γενεὰν τῶν πατέρων
 σου οἵτινες καὶ πρότερον διεκρινόμεθα καθ' ἅπασαν τὴν γῆν
 διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν ἀρετὴν μας.»

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπήντησεν ὁ συνετὸς Τηλέμαχος·

«ὦ ἀγαπητέ μου πάτερ, θὰ ἴδῃς ὅτι δὲν θὰ καταισχύνω τὴν δόξαν τῆς γενεᾶς σου, ὡς φοβεῖσαι.»

Ταῦτα εἶπεν, ἐχάρη δὲ ὁ Λαέρτης καὶ εἶπε τὸν ἀκόλουθον λόγον.

«ὦ ἀγαπητοὶ θεοί, ὅποια ἡμέρα εὐτυχῆς εἶναι αὕτη! ἡ καρδία μου σκιρτᾷ ὑπὸ χαρᾶς· ὁ υἱός μου καὶ ὁ ἐγγονός μου ἀμιλλῶνται ἐπὶ γενναιότητι.»

Πλησιάσασα δὲ ἡ Ἀθηνᾶ εἶπε πρὸς αὐτόν.

«ὦ υἱὲ τοῦ Ἀρκείσιου, ὦ προφιλέστατε ὅλων τῶν συντρόφων μου, ἐπικαλέσθητι τὴν Ἀθηνᾶν καὶ τὸν πατέρα της καὶ ῥίψε παρעוּת τοῦ μέγα ἀκόντιόν σου.»

Ταῦτα εἶπε καὶ τῷ ἐνέπνευσε μέγα θάρρος. Εὐχρηθεὶς λαὶ πὺν οὗτος εἰς τὴν Ἀθηνᾶν καὶ τὸν πατέρα της ἔρριψε τὸ μέγα ἀκόντιόν του ὅπερ ἐκτύπησε τὴν χαλκίνην περικεφαλαίαν τοῦ Εὐπείθους, διεπέρασεν αὐτὴν καὶ εἰσεχώρησεν εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ πολεμιστοῦ. Ὁ πατὴρ τοῦ Ἀντινόου ἔπεσε μετὰ κρότου καὶ τὰ ὅπλα του ἀνέδωκαν κλαγγήν. Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ γενναῖος Τηλέμαχος ὥρμησαν κατὰ τοῦ πρώτου ζυγοῦ καὶ ἐκτύπων μὲ τὰ ξίφη των καὶ μὲ τὰ ἀκόντια τὰ δύο αἰχμὰς ἔχοντα. Καὶ ἴσως ἤθελον ἀφανίσαι ὅλους καὶ τοὺς στερήσει τὴν ὥραν τῆς ἐπιστροφῆς, εἰάν ἡ κόρη τοῦ αἰγίοχου Διὸς δὲν ἤθελε φωνάζει δυνατὰ καὶ ἐμποδίσαι τοιοῦτοτρόπως τοὺς μαχομένους.

«Ἰθακήσιοι, ἔκραζεν ἡ θεὰ, πύσσετε τὸν φρικώδη τοῦτον πόλεμον καὶ μὴ χύνετε περισσότερον αἷμα· ἀποχωρισθῆτε ἀμέσως.»

Οὕτως ὠρίλησεν ἡ Ἀθηνᾶ, αὐτοὺς δὲ κατέλαθεν ὡχρὸς τρόμος· ἐκ τοῦ φόβου δὲ ἐξέφυγον τὰ ὅπλα ἀπὸ τὰς χειρᾶς των καὶ ἔπεσαν κατὰ γῆς ὅταν ἐφώναζεν ἡ θεὰ· αὐτοὶ δὲ ἐπέστρεψαν ἀμέσως εἰς τὴν πόλιν ἐπιθυμοῦντες νὰ σώσωσι τὴν ζωὴν των· Ἐβόησε δὲ μεγαλοφώνως ὁ πολύτλας θείος Ὀδυσσεὺς καὶ ἀναπηδῶν ὥρμησεν ἐπὶ τὴν καταδίωξίν των ὡς ὑψιπέτης ἀετός. Τότε ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου ἐσπευδάνει

φλογερόν κεραυνὸν ὅστις ἔπεσε πρὸ τῆς θυγατρὸς μεγαλοδυναμοῦ πατρός. Ἀμέσως δὲ ἡ Ἀθηνᾶ εἶπε πρὸς τὸν ἥρωα.

«Θεῖε υἱὲ τοῦ Λαέρτου, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, πραῦνθητι, παῦσον πλέον τὸν ἐμφύλιον τοῦτον πόλεμον καὶ φοβήθητι μήπως παροργίσῃς ἐναντίον σου τὸν υἱὸν τοῦ Κρόνου, τὸν παντεπόπτην Δία.»

Οὕτως ὠμίλησεν ἡ Ἀθηνᾶ, ἐκεῖνος δὲ ὑπήκουσε χαίρων, ἡ δὲ θεὰ, ὑπὸ τὴν μορφήν πάντοτε τοῦ Μέντορος, ἔκαμε μεταξὺ τῶν δύο μερῶν εἰρήνην εἰλικρινῇ.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ «ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ.»

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ.

Σελ.	στ.	ἀντὶ	γράφει
31	48	ᾧθαι καὶ συρίζων	ᾧθαι συρίζων
32	33	ἀνετράφη	ἀνετράφη
35	9	διηγήθητί μοι	διηγήθητί μοι
»	20	Ἔχε	Ἔχεϊ
42	23	γλώσσας	γλώσσας
45	34	ἐπιτήδειος	ὁ ἐπιτήδειος
46	20	ὕπεδάσασαν	ὕπεδάστασαν
49	40	Βοηθοῦ	Βοήθου
52	47	ἰσοδαφές	ἰοδαφές
66	29	Πύλον	Λακεδαιμόνα
82	26	οὐρανομήκη	οὐρανομήκης
88	10	τὸ ἰχθυοτρόφος	εἰς τὸ ἰχθυοτρόφον
94	4	βραχίονος	βραχίονας
120	23	ἡ ἡμέτερος	ὁ ἡμέτερος
144	15	ὁ Κανείς	ὁ Οὐτίς (Κανείς)
149	4	πρώρας	πρύμνης
172	46	θυελλώδη	θυελλώῃ
191	46	βράχοι	πέτραι
248	5	μήτηρ του	μήτηρ σου

Ἐν τῇ σελίδι 492 στ. 49—24 τοσοῦτον περιεπλήχθησαν τὰ γράμματα ὥστε οὐδεμία ἔννοια ἐξάγεται. Ἀνάγνωθι λοιπὸν οὕτω σκύνας θαλασσίους, καὶ ὅσα τέλος δύναται νὰ συλλάβῃ ἐκ τῶν ἀπείρων τεράτων τὰ ὁποῖα τρέφει ἡ βαρέως κτελ.»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΤΑΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΛΙΝΗΣ